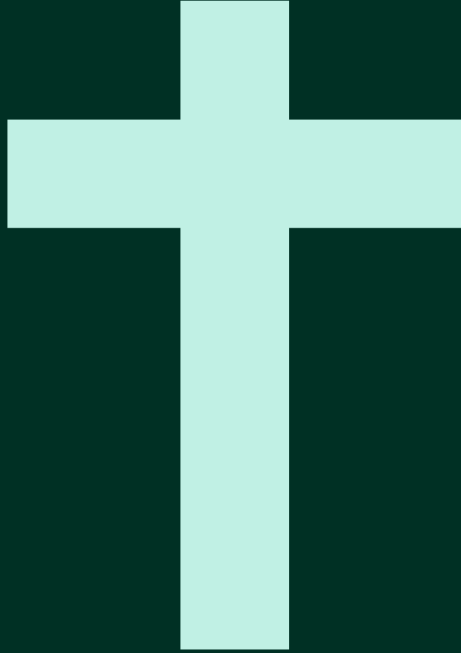

Elu Ọhụn: Ẹkụkwọ-Nsọ
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ekwọ-Nsọ (Azụun Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	43
Luku	70
Jonu	117
Orun Ndi-Ozi	147
Ndi Rom	186
1 Ndi Korenti	205
2 Ndi Korenti	223
Ndi Galeshia	235
Ndi Efesosi	241
Ndi Filipi	247
Ndi Kolosi	252
1 Ndi Tesalonika	257
2 Ndi Tesalonika	261
1 Timoti	264
2 Timoti	270
Taitosi	274
Filemonu	277
Ndi Hibru	278
Jemisi	293
1 Pita	298
2 Pita	304
1 Jonu	308
2 Jonu	313
3 Jonu	314
Judu	315
Nghosi	317

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Ke Matiu Dọn De Ẹ

Ndi Mụ Jizos' Kraịstị

¹ Onwan wụ Ẹkụkwọ wẹ gi gba ndi mụ Jizosị, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wụ nedi Aziki, Aziki wụ nedi Jekopu, Jekopu wụ nedi Juda lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ. ³ Juda wụ nedi Pẹrezị lẹ Zera. Nnẹ mụ ni wẹ wụ Tama. Pẹrezị wụ nedi Hez'ronu, Hez'ronu wụ nedi Aram, ⁴ Aram wụ nedi Aminadabu, Aminadabu wụ nedi Nashonu, Nashonu wụ nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wụ nedi Buazi, nnẹ Buazi wụ Rehabu. Buazi wụ nedi Obedi, nnẹ Obedi wụ Rutu. Obedi wụ nedi Jese. ⁶ Jese wụ nedi eze wụ Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilonu

Eze wụ Defidi wụ nedi Solomonu, hun nnẹ ẹ [te] wụ nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wụ nedi Rehobuam, Rehobuam wụ nedi Abija; Abija wụ nedi Asa, ⁸ Asa wụ nedi Jehoshafati; Jehoshafati wụ nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wụ nedi Uzia. ⁹ Uzia wụ nedi Jotam, Jotam wụ nedi Ahazi; Ahazi wụ nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wụ nedi Manase, Manase wụ nedi Emosi; Emosi wụ nedi Josaya. ¹¹ Josaya nọ mụ Jekonaya (hun wụ Jehoyakin) lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ—ogen wẹ ke wẹ gi wepu wẹ alị wẹ, we wẹ si alị Babilonu.

Gha Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilonu D'e Ru Ogen Kraịstị

¹² Ogen wẹ gi wepuguu wẹ si Babilonu, Jekonaya nọ mụ Shiatelu, Shiatelu wụ nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wụ nedi Abiyudu, Abiyudu wụ nedi Eliyakim, Eliyakim wụ nedi Azọ, ¹⁴ Azọ wụ nedi Zadoku, Zadoku wụ nedi Akim, Akim wụ nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wụ nedi Eleaza, Eleaza wụ nedi Matani, Matani wụ nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wụ nedi Josefu, di Meri—onye hun mụ Jizosị, hun w'a kpọ Kraịstị hun wụ “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wụ, agbọ wẹ ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wụ agbọ mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen wẹ gi we wẹ si alị Babilonu wụ agbọ mmenọ; gha ogen wẹ gi wesi wẹ Babilonu d'e ru ogen Kraịstị wụ agbọ mmenọ.

Omumu Jizos' Kraịstị

¹⁸ Enina ke wẹ don mụ Jizosị wụ Mezaya: e kweriọlẹ wẹ ni nnẹ ẹ wụ Meri jenko d'a lu Josefu. Kani, ni wẹ d'a nọgbama nke di-lẹ-nwunye, Meri a turuguo ime ghahani iken Mmon-nsọ. ¹⁹ Makeni Josefu hun 'ya ni 'ya jenko d'a lu wụ onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye ẹ ihun id'anya ihian ile, o nọ bu ẹ obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihienni, o nọ rọ nro. Ime nro hu, o nọ hun mmon-ozu Di-nwonnienyi k'o bia d'e kunrun ẹ, si, “Josefu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime ẹ gha ẹka Mmon-nsọ bia. ²¹ O jenko d'a mụ okennyẹ; i jenko d'a kpọ nwa hu Jesu/Jizosị* makele ịya jenko d'a zuofuha ndi nke ẹ ime njo wẹ.”

²² Ihiẹn ndini ile me keni wẹ gi mezu ihiẹn Onye-nwonnienyi ku ghahani onye-amuma: o si, ²³ “Lee ẹ, okpoho keleni marin okennyẹ jenko d'a tu ime, mụ okennyẹ; wẹ jenko d'a kpọ nwa hu ‘Imanuelu’, ya wụ, ‘Osolobue son enyi nodi’.”

²⁴ Ogen Josefu gi tenhin, o nọ me ihiẹn mmon-ozu Di-nwonnienyi gwa a. O nọ luma Meri; ²⁵ kani, aranhini wẹ nke di lẹ nwunye d'e ru ogen o gi muguu okennyẹ ibuzo a ahun. Josefu nọ kpọ a Jizosị/Jesu.

* **Isi Nke Mbụ:21** Anị ẹfani wụ Onye-nzuopuha.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-enya-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-enya-anwun bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si, “Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Make ni, enyi a hunole kokishia ku oku e k’o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-enya-anwun; enyi bia d’e fe e.”

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihien ni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpogbama ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si, “Elebe ke we de ni iya ke we jenko d’a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?”

⁵ We no za, si, “Betulehem hun ri Judia ro, make ni onye-amuma de, si,

⁶ ‘Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda; kani onye-okiki jenko d’a gha ime i puha, hun jenko d’a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.’ ”

⁷ ‘Ya Herodu no kpọ ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ ‘Ya o no zi we jen Betulehem, si, “Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d’a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d’e fe e.”

⁹ Ogen we gi nuchanringuu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenko! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighoghọ no jun we obi. ¹¹ Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. ‘Ya we no topu ekpa we buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹² Make ni Osolobue a dole we eka-ntin ime nro si w’e kinle azuun d’e kunrun Herodu, we no ghasi uzọ ozọ lashi ali we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijptu

¹³ Ogen we gi lamaguu, mmon-ozu Di-nwonna-enyi no bia d’e kunrun Josefu ime nro, si a, “Lihi oto! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijptu; nodi ni ebahun d’e ru ogen m jenko d’a gwa i, make ni Herodu e buguo a obi n’o jenko d’a cho nwata hu keni o gbu e.”

¹⁴ ‘Ya Josefu no lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijptu. ¹⁵ We no nodi ebegu d’e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonna-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni “Ime Ijptu ke m gha kpopuha nwa m.”

Herodu A Si We Gbu Umueka

¹⁶ Ogen Herodu gi hun ni ndi hu marin ihien kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu no bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d’e gbupu umueka-ikennye ile ri Betulehem le ali ndi hu nokunmen’e, ikennye ndi hun ri ahua ebuo le ndi keleni ru ahua ebuo—ogen ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k’o gha gbako ogen, me ihien ni o me.

¹⁷ ‘Ya ke we gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,

¹⁸ “We nu olu ohu ime obodo Rama, o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon. Rechelu ro—o ri a kwan umu a; o nini we huhu a, make ni a nwunchanringuo we.”

A Gha We Ijptu Lua

¹⁹ Ogen Herodu gi nwunhinguu, mmon-ozu Di-nwonna-enyi no bia d’e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijptu, ²⁰ si a, “Lihi, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu, make ni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwunguo.” ²¹ O no tennin, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu.

²² Kani, oge o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a j'en ebehu. A doguzi w'a eka-ntin ime nro, o no si egbere Galili. ²³ O no j'en d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Eriira ke ihien ahun ndi-amuma ku, si, "We jenko d'a kpo a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku no faha ime atu Judia, a hi,
² "Roghari ni, make ni Ali-eze elu-igwee a riguo nsue!"
³ Jonuni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e oge o gi si,
 "Olu onye ohu ri a han ime atu,
 a si,
 'kwa ni ni Di-nwonni-enyi uzo;
 mememe ni uzo a n'o zinrin'."

⁴ Ewuru we gi enenren anu w'a kpo kamelu* mememe ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi mememe akpukpo-ukun e; ihien-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁵ Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e j'en d'e kunrun e. ⁶ We hu e kupuha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kani, oge o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke we ri a bia n'o me we mirin-Chuku ahun o ri e me, o no si we, "Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru ghosi ni onu e roghariguo; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Make ni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenko d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu." ¹⁰ "Anyun a riguale nwan ukun osisi, e che: osisi owule mleni ezigbo mkpuru, e gbutu w'e tuye okun. ¹¹ Mmeme nwen gi mirin-mmaka e me unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi ni unu e roghariguo; kale onye hun lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenko d'e bu akpukpo-uku a—o jenko d'e gi Mmon-nsọ le okun me onu mirin-Chuku. ¹² Ihien o gi a fuchan oka ri a eka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o no a kuko oka a, kponpuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpongbamazi efifia oka buche ime okun hu we ghaleni e ri-eka e tinyun."

Jonu E Me Jizosi Mirin-Chuku (Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ 'Ya Jizosi no gha Galili bia Iyi Jodani d'e kunrun Jonu ni Jonu me e mirin-Chuku. ¹⁴ Jonu te juaju, si Jizosi, "Mme te furu ni m bia ni me m mirin-Chuku, kani 'yu bia nwan d'e kunrun m?"

¹⁵ Jesu no si, "Hapu a n'o ri erira kikenni; o furu ni enyi mezukwama ihien ile Osolobue cho." 'Ya Jonu no kwere me e mirin-Chuku.

¹⁶ Jonu e meguu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghaguu ime mirin pula, elu-igwee no kpupun'a ideminzi; o no hun Mmon Osolobue k'o gi udi nduru hidanla, bia ebe o ri, bekwasia a.

¹⁷ Idumuzi, olu no gha elu-igwee si, "Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m."

Isi Nke Eno

Ekwensu A Nwan Jizosi

¹ 'Ya ke Mmon-nsọ no duru Jizosi si ime atu keni Ekwensu nwan a. ² Jizosi bu onu ukinkin le efinnai—orogbo akpu-uhuokin ogunna; omeguu, egun no gunma a. ³ 'Ya ke onye-onwunwan hu no bia, si a, "Omeni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini henrinsomme ogbe bredi."

* **Isi Nke Eto:4** "anyinnyan-mkpukpuka"

⁴ Kanị Jesu nọ sị a, “E deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ nị, ‘Ihian a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.’ ”

⁵ ‘Ya ke Ekwensu nọ weri e si ime obodo nsọ wu Jerusalem, w'e tumẹ mkp'onunu Ulo-nsọ, ⁶ sị a, “Omele iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ, sị,

‘O jenkọ d'e ye ndi mmọn-ozị e iwu banyen'i;
we siko d'a pari i,
amamgbe y'a kpogburu omuma.’ ”

⁷ Jizosi nọ sị a, “E deguozikwo w'a ime Ehuhuo-nsọ, sị, ‘Anwankwole Di-nwonnienyi wu Chuku i.’ ” ⁸ Ekwensu nọ werizi e si elu-ugu jen elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa le ogho we, ⁹ sị a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omeni y'e keni m isi ali.”

¹⁰ ‘Ya Jizosi nọ sị a, “Ekwensu, puni m! Makeni, e deguọ w'a ime Ẹkukwo-nsọ, sị, ‘Di-nwonnienyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.’ ”

¹¹ ‘Ya ke Ekwensu nọ la Jizosi to, ndi mmọn-ozị nọ puha, yeme e ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ogen Jizosi gi nu ni e buguọ we Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili. ¹³ O nọ gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehụ mirin Galili, egerere Zebulun le Naf'tali — ¹⁴ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya sị,

¹⁵ “Ali Zebulun le ali Naf'tali,
hun risonme uzo ‘Ohimin’ —
we fetuguu Iyi Jodani;

Galili we ile ri,
ali ndi wuleni ndi Ju jun!

¹⁶ Ndi bi ime ishi
a hunole oken ukpe;
ukpe e nwunmeguoni
ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizosi nọ gha ogen hu zime ozi, a sị, “Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Enọ (Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Ogen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o nọ hun umune-ikennyẹ ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwene e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (makeni we wu ndi a kun azon). ¹⁹ O nọ sị we, “Sonme ni m, m jenkọ d'e me unu wuru ndi a kupa ihian rike azon.” ²⁰ We nọ na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O nọ kpo we ebubuo. ²² We nọ lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizosi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Oria (Luk 6.17-19)

²³ Jesu nọ ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ ‘Ya ke otiti e nọ ghagbari ali Siria ile; we nọ wehe n'e ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmọn ri ime we—o nọ zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe nọ gha Galili le obodo iri hu nogbamanị wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le nketu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizosi Nọ Elu Oke Kuzi

¹ Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma
(Luk 6.20-23)

² O no kuzime we, si,

³ “Nguzi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmon* ,
make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴ Nguzi ri ni ndi hun ri a kwanni,
make ni we jenkọ d'a rokọ we obi.

⁵ Nguzi ri ni ndi hun e welua enwen we ali,
makele we siko d'e nwonrin uwa ile.

⁶ Nguzi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a,
a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira —
make ni, efọ jenkọ d'e jun we.

⁷ Nguzi ri ni ndi hun e me ebere,
makele we siko d'e me ni we ebere.

⁸ Nguzi ri ni ndi obi we ri ochan,
make ni we siko d'a hun Osolobue.

⁹ Nguzi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
make ni we siko d'a kpọ we umu Osolobue.

¹⁰ Nguzi ri ni ndi we ri e kpokpo make ni we ri e bi ke Osolobue don cho a,
make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”

¹¹ “Nguzi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,
e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹² Ghoghọ ni; efọ 'ya suo unu usuo —
makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!
Make ni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu uzo.”

Nnu Le Ukpe
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuzini usuo, eghani k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume w'e.

¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. ¹⁵ Ozozu, ihian a ra munyekwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo. ¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷ “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu we. ¹⁸ Make ni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenkọ d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. ¹⁹ 'Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpọ a onye hun kachanrin ekerere ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpọ a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ “Onu a nuguo ni we si ndi akan, 'Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.' ²² Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nwen e olulu†

* **Isi Nke Isen:3** ...ndi wu “igbennye” ime mmon. † **Isi Nke Isen:22** mobu: ...onye owule buni nwen e olulu bu o nwonni ihien nwen e me.

ikpe; onye ọwụle kpọ nwene ẹ iyi jenkọ Ogwa Ndi-isi; okun-mmọn rị e che onye ọwụle kpọ nwene ẹ 'Onye-nzuzul' ”

²³ “Yawu, omeni i rị e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a nọ ebẹhụ nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nwene i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i to ebẹhụ w'a nọ e ye oyiye, pu, iyu le nwene i suokingu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

²⁵ “Iyu le onye-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amamgbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onye ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; ²⁶ M rị a gwa i ezioku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobọ ikpazuun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

²⁷ “Unu a nuguo ni we si we, 'Agherele.' ²⁸ Kani mme le enwen m rị a gwa onu ni onye ọwụle lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. ²⁹ Omeni enya aka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye okun-mmọn. ³⁰ Omeni aka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye ime okun-mmọn.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “We sizikwo, 'Onye ọwụle kpechan nwunye ẹ jenkọ d'e ye ẹ ekukwo ghosi n'o kpechanole a.' ³² Kani mme le enwen m rị a gwa onu ni onye ọwụle kpechan nwunye ẹ, wezuka ni nwunye ẹ zo uku ye ofia, rị e me ẹ n'o zo oku ye ofia. Onye ọwụle lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ “Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, 'Ekunle Osolobue tu ntu; i jenkọ d'e me ni Di-nwonni-enyi ihien i kunn'e.' ³⁴ Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni 'ya wu ukpo Osolobue; ³⁵ ekunle uwa, makele 'ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, makeni 'ya wu obodo Eze uku hu; ³⁶ ekunkwole isi i, makeni y'e ri-eka gbehuto ntutu ohu n'o chanma uchana mobu n'o gime ngi. ³⁷ Sihụ 'Eghee' mobu 'Mba'; ihien owule kari onwan gha aka Eje-onye hu bia.”

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(Luk 6.29-30)

³⁸ “Unu a nuguo ni we si, 'Onye tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onye tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.' ³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwarile onye me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti aka-nni, y'e bu azuun hun-ebọ zimen'e. ⁴⁰ Onye cho n'o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onye waye i olu n'i jen maili ohu, y'e son e jen maili ebuo. ⁴² Onye owule rio i ihien, y'e ye e; onye owule cho n'o zinarin i ihien, ajule.”

Inwe Ihien-osusuo Ndi-inenren I

⁴³ “Onu a nuguo ni we si, 'I siko d'e nweriri ihien-osusuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.' ⁴⁴ Kani mme le enwen m si unu 'E nwe ni ihien-osusuo jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi rị e kpokpo ni unu ekpere.' ⁴⁵ Onwan siko d'a ghosi nke-esi ni onu wu umu Nedi unu hun rị elu-igwee. Makeni o me anwan a e tikpu ke onye-njo ke onye-oma; o zi mirin e jenni ndi e me ihien o cho le ndi ghaleni e me ihien o cho. ⁴⁶ Makeni, omole ndi ihien i a suo suo ke ihien we a suo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Ele erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hu we gi njo marin, e me? ⁴⁷ Ozozu, omeni ndi nke i suo ke y'e kele, k'i gi mekari ndi ozo? Ele erira ke ndi kwerileni e me? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi unu hun rị elu-igwee don zu oke.”

Isi Nke Isin

Emekwole Ni We Hun I

1 “Kpachanpukwo ni enya amamgbe ihien onu ri e meni Osolobue a wuru ni unu ri e me ni we hun unu; makeni unu me e, onu anarinkozi ugwo-orun eka Nedi unu hun ri elu-igwee.”

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbenye Ohunma

2 “Ya wu, ogen owule onu ri e ye ndi igbenye ihien, akule ni egogo* rike ke ndi-ihunnaị don e me ime ulo-ofufe le okp'uzo, keni ihian ile hun uzo ja we mma. M ri a gwa unu ezioku, a narinchanringuole we ugwo-orun we. 3 Kama, unu gha e ye ndi-igbenye ihien, anile ni eka-ekpen onu marin ihien eka-nni unu ri e me, 4 keni ihien unu me ni ndi-igbenye wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo.”

Nkuzi Banyeni Ekpere

5 “Ozozi, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunnaị, makeni o suo we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. 6 Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzo, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

7 “Kani unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, makeni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. 8 Anole ni nwan ke we, makeni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a rima a.” 9 “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

'Nedi enyi hun ri elu-igwee,

we donme efan i nsọ.

10 Ali-eze i ya bia d'a kima,

uche i ya me elu-uba, rike ke o don e me elu-igwee.

11 Ye enyi ihien enyi jenkọ d'e ri tanni;

12 gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi me, noke ke enyi don gbaghari ndi hun me enyi eje-ihien.

13 Edule enyi ye ime onwunwan,

ka gbafuha enyi eka Eje-onye hu.' ”

14 “Eghefe, onu gbaghari ndi ozo eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu; 15 kani, owuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

16 “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunnaị. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

17 “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu, 18 amamgbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu suo, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

19 “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwani, ebe eka siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. 20 Kama, a kpatọ ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe eka jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. 21 Makeni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenkọ d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

22 “Enya wu ukpe hun ri ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehụ unu ile jenkọ d'e nwon ukpe. 23 Kani, emele enya onu ari iken, ehụ unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari eka!”

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

Odibo A Ra Saṅka Fee Nna Ebuo

²⁴ “O nwonni onye a saṅka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikemṅe ẹ mkpa, hun-ebu arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen ẹ ye ohu, legberi hun-ebu: y'a sako ẹka fe Osolobue le eghe.”

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

²⁵ “Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenko d'e ri mọbu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mọbu ihien unu jenko d'e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ẹkwa mkpa? ²⁶ Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mọbu e we ihien ugbo mọbu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? ²⁷ Onye ime unu siko d'a saṅka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁸ Ki hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenko d'e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ẹkwa; ²⁹ kani, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. ³⁰ Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu w'e che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! ³¹ 'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Ki enyi k'e ri?' mọbu 'Ki enyi k'a ra?' mọbu 'Ki enyi k'e yi?' ³² Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; ³³ kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

³⁴ “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, make ni ekile siko d'e nwon nsongbu nke ẹ; nsongbu uhuhin e zugo n'a.”

Isi Nke Eṣa

Ikin Ibe i Ikpe

¹ “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe. ² K'i don han enen ke Osolobue siko d'a don han ni. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenko d'e gi mayeni.”

³ Ki hain i gi a hun irinrin-nkun ri nweni ẹ enya, kani y'a ra hun ogwe-nkun ri ẹ enya? ⁴ Nani ke y'e donzi saṅka si nweni i, 'Ni m wepu i irinrin-nkun ri ẹ enya' bu ogwe-nkun ri 'yu le enwen i enya? ⁵ Onye ihunna! Bu uzo wefu ogwe-nkun ri ẹ enya, ken i hun uzo legha irinrin-nkun ri nweni ẹ enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

⁶ “Eyekwole nkite ihien ri nso; atukwole ihien ri i mkpa yeni ezin, amangbe w'a zokpukpogu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Rio, Cho, Du Eka

⁷ “Rio ni, we siko d'e ye onu; cho ni, unu siko d'a hun; du ni ẹka, we siko d'a kpopuni onu uzo. ⁸ Make ni onye owule rioni jenko d'e nwonhen; onye owule choni siko d'a hun; we siko d'a kpopuni onye owule du ẹka uzo. ⁹ Onye ime onu jenko d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o rio a bredi ¹⁰ mọbu ye ẹ agwo omeni o rio a azun? ¹¹ 'Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien ri mma, Nedi onu ri elu-igwee eyeko ndi ri a rion'a ihien ka mma? ¹² 'Ya wu, ihien owule i ri e me, e me ndi ozo ihien i cho ni we me i: onwan wegbame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku.”

Uzo Me Warara

¹³ “Ghasi ni onu-mgbon hu me warara. Make ni, onu-mgbon we gha a banye ntikpo shia ashia, uzo a rizikwo nfe, ndi hun a gha uzo hu bu oda. ¹⁴ Kani, onu-mgbon we gha a banye ndun me warara, uzo a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda.”

Osisi Le Mkpuru A

15 “Kpachanpu ni ɛnya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si we wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke we wu. 16 Unu jenkọ d'e gi mkpuru we marin we. Ihian a ra ghorị grepu enu abi-ogun; ihian a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika. 17 Ɛrira k'o gizi me ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kanị mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. 18 Osisi ri mma asako ɛka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sako ɛka mi mkpuru ri mma. 19 Osisi owule hun milenị mkpuru ri mma, e gbutu we ɛ, tu ye okun. 20 Ɛghee, mkpuru ndini mi k'i jenkọ d'e gi marin we.”

“A Marin M'i!”

21 “Ɛle ndi ile hun a kpo m ‘Onye-nwonna-ɛnyi, Onye-nwonna-ɛnyi’ jenkọ d'a banye Ali-eze elu-igwee, kanị, ndi hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee, uwe suo. 22 Uhuohin hu, ndi bu oda jenkọ d'a si m, ‘Di-nwonna-ɛnyi, Di-nwonna-ɛnyi! Ɛle ɛfan i ke ɛnyi gi bu amuma? Ɛle ɛfan i ke ɛnyi gi chupu eje-mmon, run oken orun-atumenya ri ichen-ichen?’ 23 Ogen hu, m siko d'a gwapu we, si, ‘O nwonna ogen m gi marin onu; gha ni ebe m ri pu! Unu ndi e me eje-ihien.’”

Mmadu Ebuo Ahun Ri A Tun Ulo

24 “Ya wu, onye owule hun nu oku ndini m ri e ku, gi we run orun, siko d'a no ke onye hu marin ihien, hun tun ulo a ye elu omuma. 25 Mirin no zue, ide-mirin no huhu, oken ufere a kpokwasị ulo hu, kanị o danni, makeni we runye ɛ elu omuma. 26 Kanị, onye owule nu oku ndini m ri e ku bu o gini we run orun siko d'a ri ke onye-nzuzu, hun tun ulo a ye elu uzunzun. 27 Mirin no zue, ide-mirin no huhu, oken ufere no kpokwasị ulo hu, o no dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

28 “Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, nkuzi ɛ no tu igunrun hu ile ɛnya. 29 Makeni o kuzi we noke onye oku ri ɛka a, ɛle rike ndi-nkuzi Iwu we.”

Isi Nke Ɛsatọ

Jizosi A Zuọ Onye-oti

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

1 Ogen Jesu gi hidan enu oke hu, igunrun hi-ogbe no sonme ɛ. 2 ‘Ya Okennyu ohu wu onye-oti no bia d'e kunrun ɛ, gbun'e osekpụ si, “Di-nwonna-ɛnyi, owuni y'a choghọ, i k'e ri-ɛka zuo m, a ri m ochan.”

3 Jesu no tinpu ɛka, metu a, si, “A choghọ m, dnhin n'i ri ochan.” Ozigbo, oti hu no gha a ehụ pu, o no ri ochan. 4 Jizosi no si a, “Hun a n'o nwonna onye i gwa ihienni; ka we enwen i d'a ghosi onye nchu-ejan, y'e ye oyiye hu Mozizi ku ime Iwu—gi ghosi we ni y'a dnhinguo.”

Jizosi A Zuọ Odibo Onye-isi-agma Ndi Rom

(Luk 7.1-10)

5 Ogen Jizosi gi banhan ime Kapanom, onye Romu ohu wu oki-agma, hun a ki ndi-agma ogun-isen no bia d'e kunrun ɛ, rjo a, 6 si, “Di-okpa, emu ri a ku odibo m, o dine edine ulo—o ra sa ɛka mehunme, o ri ime oken afunfun.” 7 Jizosi no si a, “M siko d'a bia d'a zuo a.”

8 Kanị onyeni a ki ndi-agma ogun-isen no si a, “Di-okpa, eruni m onye i siko d'a banhan iwe ɛ, ka kuhu oku suo, odibo m k'a dnhin. 9 Makeni, mme nwen ri okpuru ihian, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onye ohu, ‘Jen,’ o jen; m'a si onye ozọ, ‘Bia,’ o bia; siji igbon m, ‘Me ihienni,’ o me ɛ.”

10 Ogen Jizosi gi nu ihien o ku, o tu a ɛnya; o no si ndi ri e son n'e, “M ri a gwa onu ezioku, ahuntuni m onye Izrelu nwe okukwe no enina. 11 M ri a gwa unu, ndi bu oda siko d'a gha azuun ile bia, ke azuun owuwa-ɛnya-anwun ke azuun ndidan ɛnya-anwun, bia d'e son Ebrahim le Aziki le Jekopu e ri oriri ime Ali-eze elu-igwee; 12 kanị umu Ali-eze, * siko d'a

* **Isi Nke Ɛsatọ:12** ndi hun nke a banye n'e

wu ndi we tu ye ezi ime ishi, ebe we jenkọ d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”¹³ O nọ si onye hụ hụn a ki ndi-agma ogun-isen, “Jenme; ya rin'i k'i don kweri.”

Ogen hụ hura, odibo ẹ nọ dinhin.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu Oda
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Ogen Jizosi gi banye iwe Pita, o nọ hụn ni nne nwunye Pita dine edine—emu ri a ku a, ehụ-okun ri e nwun ẹ. ¹⁵ O nọ metu a ẹka, 'ya ehụ-okun hụ nọ hapu a. O nọ lihi, leme Jizosi obia.

¹⁶ Ogen enyasi hụ, we nọ wehe ni Jizosi ndi bu oda eje-mmọn risonme ime we, o nọ gi oku-onu chupusonme mmọn ndini we, zuozikwo ndi ile emu ri a ku. ¹⁷ Enina k'o don mezu ihien Chuku gi onye-amuma wu Azaya ku. Azaya si, “O wepu oria enyi, buru emu enyi.”

Ihien Isọn Jizosi Cho
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Ogen Jizosi gi hụn igunrun hi-ogbe nahunme n'e, o nọ si umu-azuun a fetu mirin hụ. ¹⁹ 'Ya onye-nkuzi Iwu nọ bia d'e kunrun ẹ, si a, “Di-nwonni-enyi, m jenkọ d'e son i ebe owule i jenkọ.”

²⁰ Jizosi nọ si, “Ufu nwon okporo; nnunu e fe elu nwon ekuu; kanj mme wu Nwa nke Ihian e nwon ebe m'e buche isi m.” ²¹ Onye ozọ ime umu-azuun a nọ si a, “Di-okpa, ni m jenguu d'e li nedi m.”

²² Kanj Jizosi nọ si a, “Sonme m, hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni.”

Jizosi E Tinyun Ebi
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ogen o gi banyeguu ime ugbo-mirin, umu-azuun a nọ son ẹ banye. ²⁴ Idenmizi, ebi nọ kpoma, hụn wu ni ebiri-mirin nọ kponbanma ime ugbo hụ; kale Jizosi ri uran. ²⁵ 'Ya we nọ jen d'a kpotien ẹ, si, “Di-nwonni-enyi, zuopuha enyi! Enyi e d'a la iwi!”

²⁶ O nọ si we, “Ki hain onu gi a tu egun? Unu ndi okukwe nta!” 'Ya o nọ lihi oto, jugbo ebi hụ le ebiri-mirin hụ. Ebe owule nọ mehanrin rajuu.

²⁷ O tukeme we enya. We nọ si, “Elee udi ihian wu onwan? Hụn wu ni ufere le ebiri-mirin e hume n'e isi!”

Jizosi A Zuọ Mmadu Ebuo Eje-mmọn Ri Ime We
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ogen o gi ru azuun hụn-ebọ—hụn wu ali ndi Gadara, ikennyẹ ebuo eje-mmọn ri ime we nọ gha ikpekpe bia d'e kunrun ẹ. We tume enya, e gbogbo, nke wu ni o nwonni onye a saeka a ghafe azuun hụ. ²⁹ Idumuzi we nọ yi oro, si, “K'i gi enyi e me Nwa Osolobue? I bia d'e ye enyi afunfun bu ogen e ke ru?”

³⁰ Igunrun ezin ri ehụ ebẹhụ a kpa nni. ³¹ Eje-mmọn ndi hụ nọ rịo Jesu, si, “Omele y'a chupu enyi, dodo zi enyi ye ime igunrun ezin hụ.”

³² 'Ya o nọ si we, “Jenme ni!” 'Ya we nọ puha, banyesonme ime ezin ndi hụ. Igunrun ezin hụ ile nọ kpotu, zunban ime mirin hụ, ragbu enwen we.

³³ Ndi ri e du ezin ndi hụ nọ gbasi ime obodo d'a gwa we ihien ile meni le ihien me ikennyẹ ndi hụ eje-mmọn te ri ime we. ³⁴ 'Ya ndi obodo hụ nọ puha d'e kunrun Jizosi; ogen we gi hụn a, we nọ rịo a n'ọ gha egerẹ we pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuọ Onye-orọ
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jizosị nọ banye ime ụgbọ-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. ² 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'e okennyẹ ohu ọrọ kinmin. Ogen Jizosị gi hụn okukwe wẹ, ọ nọ sị onyeni ọrọ kinmin, "Atule egun nwa m, a gbaghariguọ wẹ i njo i."

³ 'Ya ndi hụ ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị enwen wẹ, "Okennyeni ri e ku aru."

⁴ Kanị ogen Jizosị gi marin ihien wẹ ri e ro, ọ nọ sị, "Kị haịn ọnu gi e ro eje-ihien ime obi ọnu? ⁵ Elee hūn ka nfe: i sị, 'A gbaghariguọ wẹ i njo i,' ra i sị, 'Lihi ọto jenne ijen?' ⁶ Kanị, m jenkọ d'a ghosị unu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwani." Ọ nọ sị onye hụ ọrọ kinmin, "Lihi ọto! Heri ute i, lama iwe i!"

⁷ Okennyẹ hụ nọ lihi ọto, lama iwe ẹ. ⁸ Ogen igunrun ihian ri ebẹhụ gi hūn ihieni, egun nọ tu wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hūn ye ihian udi ikenni mma.

Jizosị A kpọ Matiu (Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizosị gi gha ebahun puko, ọ nọ hūn onye ohu efan a wu Matiu ebe ọ nodi ali ime ulo-oron ndi a na ugwo-isi. Ọ nọ sị a, "Sonme m," ọ nọ lihi ọto, sonme ẹ.

¹⁰ Ogen Jizosị gi nodi ali ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo nọ bia d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hūn ihieni, wẹ nọ sị umu-azuun a, "Kị haịn onye-nkuzi ọnu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?"

¹² Kanị, ogen Jizosị gi nu a, ọ nọ sị wẹ, "Ndi ehio ri iken a ra cho dibie, kama, ndi ehio rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-ejan.' Make ni, ele ndi ri-ochan ke m bia d'a kpọ ni wẹ roghari, kanị ndi njo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu (Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu nọ bia d'e kunrun Jizosị, ju a, sị, "Kị haịn enyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kanị umu-azuun i a ra bu onu?"

¹⁵ Jizosị nọ za wẹ, sị, "Ni ndi bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hūn wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hū, wẹ jenkọ d'e bume onu."

¹⁶ "O nwonni onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Make ni, ekwa ohun hū wẹ gi kwakin ẹ siko d'a dokapu, ebahun ọ doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Make ni wẹ gi ẹ, ọ gbawa, manya a kwanhu, ihien wẹ gi gbaye ẹ a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun wẹ ebuo alako iwi."

Jesu A Zuọ Okpoho Hụ Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni (Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe ọ ri a gwa wẹ ihien ndini wẹ, onye ohu ime ndi-isi wẹ nọ banhan, gbu n'ẹ osekpụ, sị, "Nwa-m-okpoho nwunhunu kikenni, ka bia d'e bu ẹka i kwasị a—makele, i bu ẹka i kwasị a, ọ siko d'a ri ndun."

¹⁹ 'Ya Jizosị nọ lihi ọto sonme ẹ, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idenmizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo nọ ghaha azuun Jizosị, metu ntin efe Jizosị ẹka. ²¹ Make ni ọ sị enwen ẹ, "M metuhu ewuru ẹ ẹka, m siko d'a ri mma."

²² Jizosị nọ gbeshu, ogen ọ gi hūn a, ọ nọ sị a, "A tule egun nwa m, okukwe i e meole i dnhin." Okpoho hū nọ dnhin ²³ Ogen Jizosị gi ru iwe onye-isi hū, hūn ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke wẹ ri a zun uzun, ²⁴ ọ nọ sị wẹ, "Pu ni, ni nwata hū anwunni, uran k'ọ ri." Wẹ nọ muma a emu. ²⁵ Ogen wẹ gi wepuguu igunrun hū ezi, ọ nọ banye, kwondon nwata hū ẹka, nwata hū nọ lihi. ²⁶ Ihieni nọ kpogbama egberẹ hū ile.

Jizosị A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Ogen Jizosị gi gha ebẹhụ puko, ikennyẹ ebuo enya kpu ishi nọ sonme ẹ, e yi oro, a sị, "Me omiken enyi nwa Defidi!"

²⁸ Ogen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, "Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?" We no si a, "Eghee, Di-nwonni-enyi."

²⁹ 'Ya o no metu we aka enya, si, "Ya ri ni onu ke unu don kwere." ³⁰ 'Ya enya we no shiapu, we no leghama uzọ. Ya Jizosi no dokeme we aka-ntin, si we, "Anikwole ni onye owule marin ihienni."

³¹ Kani a pu we, we no kusunme oku e egbere hu ile.

Jizosi A Zuo Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Ogen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo no wehe onye-odin eje-mmom ri ime e d'e kunrun Jizosi. ³³ Ogen Jesu gi chupuguu eje-mmom hu, onye-odin hu no kume oku. O tukeme igunrun hu enya. We no si, "A huntuni we ihien no enina ime Izrelu." ³⁴ Kani ndi Itu-Farisi no si, "O gi iken onye-isi eje-mmom a chupu eje-mmom."

Orun Rini E Hike. Kani Ndi K'a Run'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le oria ile. ³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hu risonme ime obodo ndi hu, omiken we no meme e, makeni we no ke ndi obi ruleni ali, ndi nweleni onye e yeni we aka—rike atunrun nwonleni onye-ndu. ³⁷ O no si umu-azun a, "Thien-ugbo we siko d'a gho e hike, kani ndi orun ebuni oda. ³⁸ Me ni nwan ekpere rio Osolobue, Onye hun won ugbo, n'o zihedi ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo e."

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmebu Pu-ichen (Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosi no kpo umu-azun a mmebu, ye we iken w'e gi chupu eje-mmom le iken w'e gi zuo udi emu ile le oria ile. ² Ndin wu efan ndi-ozu hu pu-ichen mmebu, ndi apostu mmebu: ndi ibuzo wu Saimonu hun w'a kpo Pita ni Anduru nwene e; Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; ³ ndi ozo wu Filipu le Batolomi; Tamosi ni Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi;* ⁴ Saimonu hun te ri ndi gi aka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we; onye ozo wu Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Orun Mmadu Mmebu Hu (Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosi no zipu mmadu mmebuoni, si we, "Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wuleni ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi ali Sameria owule. ⁶ Kani, jenne ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jenkoni, e zi ni ozioma, a si, 'Ali-eze elu-igwee a riguo nsue.' ⁸ Zuo ni ndi emu ri a ku, kpotien ni ndi nwunni, zuo ni ndi oti—keni we ri ochan, chupu ni eje-mmom. Unu nwonhen e ofe, ye n'e ofe. ⁹ Ewerile ni ego owule. ¹⁰ Ebulu ni ekpa; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozo che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni we ye ndi-orun ihien we gi e bi."

¹¹ "Obodo owule onu banye, ke hun shia efọ ke hun shialeni, chorị ni onye furuni. Nodi ni iwe e d'e ru ogen unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni we. ¹³ Omeni ndi ri ulo hu e furughọ nke-esi, udon hu unu kele a ri ni we; kani omeni efuruni we, udon unu e kinheni unu azuun. ¹⁴ Onye owule mobu obodo owule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onye hu mobu obodo hu, tichanpu ni ejan ri onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njọ kari ali Sodom-le-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe."

Ukpoko Hun Lalani (Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

* **Isi Nke Iri:3** Lebayosu

16 “Lee n’è, m rì e zipu ọ̀nụ̀ nọ̀kẹ̀ ebe wẹ̀ nọ̀ zi atunrụǹ jẹ̀n ebe ẹ̀wọ̀rọ̀† rì. E gi ni akọ̀ e bi, rìkẹ̀ agwọ̀, ka rì nì kẹ̀ nduru hụǹ ghalẹ̀ni a rụ̀ onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ ẹ̀hụ̀. 17 Kpachanpụ̀ nì ẹ̀nya ebe ihiaǹ rì, makẹ̀ni wẹ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e wejẹ̀n ọ̀nụ̀ ọ̀gwa rì ichẹ̀n-ichẹ̀n, fian ụnụ̀ mkpìnsìn imẹ̀ ụ̀lọ̀-ofufe wẹ̀. 18 Wẹ̀ sikò d’e gi ufiri m dọ̀kpun ọ̀nụ̀ jenni ndị̀ Govanò lẹ̀ ndị̀-nze, ọ̀nwan jẹ̀nkọ̀ d’e mẹ̀ keni ụnụ̀ shĩà nì m ẹ̀ri id’ẹ̀nya wẹ̀ lẹ̀ id’ẹ̀nya ndị̀ alì ndị̀ ọ̀zọ̀ ile wụ̀lẹ̀ni ndị̀ Ju. 19 Kanị̀ ogèn w’e gi we ọ̀nụ̀ ye wẹ̀, ehuelè ni uhue banyeni ihien ụnụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e ku mọ̀bụ̀ kẹ̀ ụnụ̀ a dọ̀n ku ẹ̀, makẹ̀ni ụnụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e nwonhẹ̀n ihien ụnụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e ku ozigbo hụ̀. 20 Makẹ̀ni ẹ̀lẹ̀ ụnụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e ku, kama, Mmọ̀n Nẹ̀di ọ̀nụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e gi ụnụ̀ ku.”

21 “Umunẹ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e we umunẹ̀ wẹ̀ ye wẹ̀ gbu; ndị̀ nẹ̀di jẹ̀nkọ̀ d’e we umụ̀ wẹ̀ ye wẹ̀ gbu; umụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e bunumanì ndị̀ munì wẹ̀, mẹ̀ wẹ̀ gbu wẹ̀. 22 Ize ụnụ̀ jẹ̀nkọ̀ d’a ban ihian ile makẹ̀ ufiri ẹ̀fan m, kanị̀ onyẹ̀ hụǹ din ndidi d’e ru njendeme jẹ̀nkọ̀ d’e nwe nzuopuha. 23 Wẹ̀ kpokpo ọ̀nụ̀ imẹ̀ obodo ohu, gbasi ni hụǹ sọ̀nn’ẹ̀. M rì a gwa ụnụ̀ ezioku nì ụnụ̀ gini d’e jẹ̀nchanringu ọ̀bodo ile rì Izrelù, Nwa nke Ihian sikò d’a bia.

24 Onyẹ̀ wẹ̀ rì a zụǹ ara kari onyẹ̀ rì a zunn’a, odibo ara kari nna a. 25 O hughọ̀ mma nì onyẹ̀ wẹ̀ rì azun rì kẹ̀ onyẹ̀ rì a zunn’a lẹ̀ ni odibo rì kẹ̀ nna a. Ọ̀wụ̀lẹ̀ wẹ̀ kpọ̀ nna hụǹ nwon ụ̀lọ̀ ‘Bezibo’ (onyẹ̀-isi eje-mmọ̀n ile), kị̀ wẹ̀ jẹ̀nkọ̀ d’a kpọ̀ ndị̀ ụ̀lọ̀ a?”

Onyẹ̀ Hun Furu W’a Tụ̀ Egun Ẹ̀

(Luk 12.2-7)

26 “Ya wụ̀, atụ̀lẹ̀ ni nwan egun wẹ̀. Makẹ̀ni o nwonni ihien kpumẹ̀ni hụǹ jẹ̀nkọ̀lẹ̀ni d’e kpupu, mọ̀bụ̀ hụǹ zuerini hụǹ jẹ̀nkọ̀lẹ̀ni d’a wa. 27 Ihien m gwa ọ̀nụ̀ imẹ̀ ishi, ku n’ẹ̀ ifonrin-ifon; ihien wẹ̀ kagwa ụnụ̀, gi n’ẹ̀ yi oro elu ụ̀lọ̀. 28 Atụ̀lẹ̀ ni egun ndị̀ hụǹ sikò d’a saẹ̀ka gbu ẹ̀hụ̀ bụ̀ a sa wẹ̀ ẹ̀ka gbu ume-ndun; ka tų̀ nì egun onyẹ̀ hụ̀ sikò d’a saẹ̀ka tikpọ̀ kẹ̀ ume-ndun kẹ̀ ẹ̀hi ume ọ̀kụn-mmọ̀n. 29 Ẹ̀lẹ̀ ẹ̀buo ikọ̀bọ̀ kẹ̀ w’e re achu? Kanị̀ o nwonni achu ohu hụǹ sikò d’a dan alì omẹ̀ni Nẹ̀di ụnụ̀ a nì n’a dan. 30 Kẹ̀ ntutu rì ụnụ̀ isi, wẹ̀ gụn wẹ̀ a gụn. 31 Ya wụ̀, atụ̀lẹ̀ nì nwan egun, ọ̀nụ̀ ka mkpa a rì karide achu bu oda.”

Ikupu A N’i Wụ̀ Nke Kraistì Lẹ̀ Ighorì Nì Y’ẹ̀lẹ̀ Nke Ẹ̀

(Luk 12.8-9)

32 “Ya wụ̀, onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ nọ̀ id’ẹ̀nya ihian kupu a n’ọ̀ wụ̀ nke m, ‘ya kẹ̀ m jẹ̀nkọ̀ d’a nọ̀ id’ẹ̀nya Nẹ̀di m hụǹ rì elu-igwee kuzikwo a n’ọ̀ wụ̀ nke m. 33 Kanị̀ onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ nọ̀ id’ẹ̀nya ihian ghorì, sị̀ n’ọ̀ marin m, m jẹ̀nkọ̀ d’a nọ̀ id’ẹ̀nya Nẹ̀di m hụǹ rì elu-igwee sizikwo nì a marin m’a.”

Ẹ̀lẹ̀ Udọ̀n Kanị̀ Opi-a-gha

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

34 “Erokwọ̀lẹ̀ ni nì m bia d’e mẹ̀ ihian ile henrin ohu elu ụ̀wa? Mba, ezioku kẹ̀ m rì a gwa ụnụ̀, ẹ̀lẹ̀ iri-ohu kanị̀ opia-gha hụǹ e kebeni. 35 Makẹ̀ni m bia d’e kebe okennyẹ̀ lẹ̀ nẹ̀di ẹ̀, okpoho lẹ̀ nne ẹ̀, nwunye-nwa lẹ̀ nne-di ẹ̀. 36 Ndị̀ ụ̀lọ̀ ihian jẹ̀nkọ̀ d’a wụ̀ eje-inenren wẹ̀.”

37 “Onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ ihien nẹ̀di ẹ̀ mọ̀bụ̀ nne ẹ̀ ka a sụ̀ọ̀ kari kẹ̀ ihien m dọ̀n a sụ̀ọ̀ a efuruni onyẹ̀ sikò d’e sọ̀nni m; onyẹ̀ ihien nwa-a-okennyẹ̀ mọ̀bụ̀ nwa-a-okpoho ka a sụ̀ọ̀ kari kẹ̀ ihien m dọ̀n a sụ̀ọ̀ a efuruni onyẹ̀ sikò d’e sọ̀nni m. 38 Onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ hụǹ burulenì obe ẹ̀ sọ̀nmẹ̀ m e furuni onyẹ̀ jẹ̀nkọ̀ d’e sọ̀n nì m. 39 Onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ cho n’ọ̀ ghe isi ẹ̀, isi ẹ̀ a tọ̀, kanị̀ onyẹ̀ hụǹ tuhu ndun a makẹ̀ ufiri m jẹ̀nkọ̀ d’a hụǹ a.”

Ugwo-Orun Ndị̀-ozì Jesu Lẹ̀ Ndị̀ Nabanhanì Wẹ̀

(Mak 9.41)

40 “Onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ nabanhan ụnụ̀, nabanhan m; onyẹ̀ hụǹ nabanhan nì m nabanhan onyẹ̀ zihenì m. 41 Onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ hụǹ nabanhan onyẹ̀-amuma makẹ̀ni ọ̀ wụ̀ onyẹ̀-amuma jẹ̀nkọ̀ d’e nwonhẹ̀n ugwo-orun onyẹ̀-amuma; onyẹ̀ ọ̀wụ̀lẹ̀ hụǹ nabanhan onyẹ̀ hụǹ e bi kẹ̀ Osolobue

† **Isi Nke Iri:16** wofu ‡ **Isi Nke Iri:38** Ogèn ahun, ndị̀ Rom e gi obe wẹ̀ gi osisi mẹ̀mẹ̀ e gbu onyẹ̀ wẹ̀ ma ikpe-ọ̀nwun. Onyẹ̀ hụ̀ e buru obe ẹ̀ sọ̀nmẹ̀ ndị̀-gha hụǹ jẹ̀nkọ̀ d’a kpogbun’ẹ̀. Wẹ̀ kpomaguu a elu-obe, a nođi wẹ̀ ebẹ̀hụ̀ e che nche d’e ru ni ọ̀ nwunhụn.

chọ makèni o bi kẹ Osolobue chọ jẹnkọ d'e nwonhen ugwo-orun onye e bi kẹ Osolobue chọ. ⁴² Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekere mkpu mirin-oyi ohude makèni o wu nwa-azuun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-orun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozu Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe (Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosi gi gwaguun umu-azuun a mmebuo hu ihien ndi we jenkọ d'e me, o no gha ebefu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi umu-azuun a d'e kunrun e, ³ si a, “Iyu wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozọ?”

⁴ Jizosi no za we, si, “Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a hun: ⁵ ndi enya te kpu ishi a hunmaguo uzo; ndi nguro e jenmeguo ijen; ndi oti hu a dinhin, a wuru ndi ri ochan; ndi odin a numaguo ihien, we hu e weli ndi nwunni, we hu e zi ndi igbenye ozioma. ⁶ Ngozi ya ri ni onye gileni ihien o hun m ehụ nweme obi-ebu!”

⁷ Ogen umu-azuun Jonu gi puko, Jizosi no gwama igunrun hu oku Jonu, si, “Kini ke onu jen ime atu d'e lee? Efiia ufere ri e buhunme? ⁸ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye yi ekwa nanranni? Kaka, ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi yi ekwa oma nanranni. ⁹ Kini ke unu jenzi nwan d'e lee? Onye-amuma? M si onu eghee, o karide onye-amuma. ¹⁰ Hunni wu onye hu we de banyen'e, si,

‘Lee e,
m ri e zi onye ozi m
n'o buru n'i uzo,
kwademe n'i uzo.’

¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, ime ndi ikpoho mu, o ke nwon onye owule hun ka Jonu hun e me mirin-Chuku. Kani onye hun kacharin ntin ime Ali-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a d'e ru ogenni, Ali-eze elu-igwee hu e gi iken-iken a gha ihun, ndi-iken huzi e gi iken a banye e. ¹³ Makèni ndi-amuma ile le Iwu Mozizi busonme amuma, kusonme uche Osolobue d'e ru ogen Jonu gi bia. ¹⁴ Omeni unu jenkọ d'e kweri, Jonu le enwen e wu Elaija hu we de n'o lala-alala. ¹⁵ Onye hun nwon ntin 'ya nu.”

¹⁶ “Kini ke m siko d'e gi nwan ma atu agboni? O no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,

¹⁷ ‘Enyi gi ekpiri bu ebu a souni,
onu e tenni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu akwanni ekwan.’

¹⁸ Makèni, ogen Jonu gi bia, o rini, o rani—we si, ‘Eje-mmom ri ime e.’ ¹⁹ Mme wu Nwa nke Ihian a bia, m hu e ri, a ra—we si, ‘Lee onye oken ihien-oriri, onye-manye, owu ndi a na ugwo-isi le ndi ozọ we gi njo marin k'o wu.’ Kani, ihien we gi a marin amamihien wu ihien o runpuha.”

Jesu A Banmani Obodo Ndi Hun Kwerileni Ozi We Zi We Mban (Luk 10.13-15)

²⁰ ‘Ya o no banmani obodo ndi hu o ka orun-atumenya a run ime we mban, makèni e rogharini we. ²¹ “O siko d'a fu unu ndi Korazin' orun! O siko d'a fu unu ndi Besaida orun! Makèni omeni ime ali Taya-le-Sidonu ke we no run oken orun-atumenya ndi we run ime Korazin le Besaida, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghari, yiri ekwa ahio, kpon ntun kpu enwen we gi ghosi ni e roghariguwo we.” ²² “M ri nwan a gwa onu, nke Taya-le-Sidonu k'a ka nke unu mma Uhuohin Okinkin-ikpe. ²³ Ke iyu wu obodo Kapanom, we siko d'e busi i elu-igwee? Mba, we jenkọ d'e wetu i si ali-mmom. Makèni, omeni ime eje-ali ahun

wu Sodom ke we no run oken orun-atumanya ndi we run ime i, nke o me ni o hu a d'e ru tanni. ²⁴ M ri nwan a gwa i, nke Sodom k'a ka nke i mma Uhuohin Okinkin-ikpe!”

*Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)*

²⁵ Ogen hu, Jizosi no si, “M ri e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa, make ni i zueme ni ndi marin ihien le ndi nwe uche ihien ndini, we e ghosi umu-ndu. ²⁶ Eghere Baba, enina k'o don suo i.” ²⁷ “Nedi m e bugu o ihien ile che m aka. O nwonni onye owule marin Nwa wezuka Chuku-Nedi; o nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lezi onye owule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nedi.

²⁸ Bia ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenk o d'e ye unu izu-iken. ²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a mumarin m; make ni m wu onye ri juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, ume-ndun unu e zu iken. ³⁰ Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmẹbuo

*Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

¹ Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya we no ghorima oka-witi a ta. ² Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihien ni, we no si a, “Y'a hun a, umu-azuun i e memeole ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

³ O no si we, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-ns o ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le we wi ri e, ni ndi nchu-egan suo* e ri e?” ⁵ “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-egan ri a run orun ime Ulo-ns o a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amani we?”

⁶ M ri nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-ns o ri ebeni! ⁷ Omeni unu te marin ali okuni: ‘M cho omiken ele ichu-egan‡,’ onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe. ⁸ Make ni, mmẹ wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri aka.”

*Okenny Eka Ohu Nwunhun
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)*

⁹ Jesu no gha ebahun pu, banye ulo-ofufe we. ¹⁰ O nwon okenny eka ohu nwunhun ri ebegu. Ndi-Itu-Farisi ndi hu choko ihien w'e gi ma Jesu ikpe, we no ju a utaa, si, “Iwu kweriogh o ni we zuo ndi emu ri a ku Uhuohin Izu-iken?” ¹¹ O no si we, “Omeni onye ohu ime onu nwon atunrun ohu suo, ni atunrun hu a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko aka ye e, wepuha? ¹² Bu ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wu, iwu e kweriogh o ni w'e me ihien ri mma Uhuohin Izu-iken.” ¹³ 'Ya o no si okenny hu, “Tinpu aka i.” O tinpu a, o no ri mma ke hun-eb o. ¹⁴ Kani, ndi Itu-Farisi ahun no pu d'e ri n'e ngo ke we sik o d'a don gbu e.

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o no gha ebahun pu, ndi bu oda no sonme e, o no zuochanrin we ile. ¹⁶ O no do we aka ntin w'a nile ihian marin ni iya ro. ¹⁷ Onwan wu igi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Azaya ku, si, ¹⁸ “Led e odibo m, hun m hori; ezi odibo m ro; ihien e a suoka m. M jenk o d'e bu Mmon-ns o m kwas i a; o jenk o d'a ghosi ndi ali ndi ozo ile ri uwa ezigbo enen.

* **Isi Nke Mmanaj:29** Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wu ihien we gi e kengbama efin ebuo we gi a run orun-ugbo keni we saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:30** Griki: yoku m * **Isi Nke Mmẹbuo:4** 1 Samuelu 21.1-6 † **Isi Nke Mmẹbuo:5** ghahani irun orun Ulo-ns o Uhuohin Izu-iken ‡ **Isi Nke Mmẹbuo:7** Hosaya 6.6 k'o ri

19 O dọkọ ndọndọ mọbụ yi oro; o nwọnni onyẹ siko d'a nụ olu ẹ ọgbara-ogbe.

20 O kpagipukọ ẹfifia-ridi rị a kpagini mọbụ tinyunpụ ukpẹ rị e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

21 Ndi alị ndi ọzọ ile jenkọ d'e gide ẹfan a nwọn olil'anya."

Jizọsị Lẹ Bẹzibọ

22 'Ya wẹ nọ wẹhẹn'e onyẹ eje-mmọn rị ime ẹ, hụn o mēni a ra legha ụzọ, a ra ku oku. O nọ zuọ a, onyẹ ẹnya-mpin odin hụ nọ kume oku, hụnma ụzọ. 23 O nọ tūkenmẹ igunrun hụ ẹnya, wẹ nọ sị, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?" 24 Kanị oge nđi Itu-Farisi gi nū a, wẹ nọ sị, "Ikẹn Bẹzibọ, onyẹ-isi eje-mmọn ile, kẹ okennyeni gihū a chupụ eje-mmọn."

25 Jizọsị a maringuo ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, o nọ sị, "O nwọnni alị-eze ọwule kebeni hūn wẹ jenkoleni d'a la iwi; o nwọnni obodo mọbụ ikpun-ulo kebeni hūn siko d'a toni.

26 Omele Ekwensu rị a chupụ Ekwensu, o kebeguo enwen ẹ. Nanị kẹ alị-eze ẹ e don nwan to? 27 Omeni ikẹn Bẹzibọ kẹ m gi a chupụ eje-mmọn, ikẹn onyẹ kẹ ndi nke unu gi a chupụ wẹ? 'Ya wu, uwe jenkọ d'a ma onu ikpe. 28 Kanị, omeni ikẹn Mmọn-nsọ Osolobue kẹ m gi a chupụ eje-mmọn, 'ya wu ni Alị-eze Osolobue e ruguole ebe unu rị. 29 Nanị kẹ ihian e don saeka banhan iwe diken, kwari ibu ẹ, mmani o bu ụzọ kenmeguo a? Eghẹ, o kenmeguu a k'o nọ saeka kwari ihien rị iwe ẹ.

30 Onyẹ ọwule hūn rileni azuun nke m rị a luson m ogun; onyẹ ọwule hūn ghaleni e son m e kpokikomẹ rị e kponyiya. 31 M rị nwan a gwa unu ni wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo ọwule, gbaghari wẹ aru ọwule wẹ ku, kanị agbaghariko wẹ onyẹ ku aru banyeni Mmọn-nsọ. 32 Wẹ jenkọ d'a gbaghari onyẹ ọwule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian; kanị, agbaghariko wẹ onyẹ kuja oku Mmọn-nsọ, agbaghariko w'a kẹ oge nni kẹ oge lalani."

Osisi Lẹ Mkpuru A

33 "Meme osisi n'o rị mma, mkpuru a jenkọ d'a rị mma; meme osisi n'o jo njo, mkpuru a siko d'a jo njo—makeni mkpuru osisi kẹ wẹ gi a marin a. 34 Igunrun agwo! Nanị kẹ unu a don saeka ku ihien rị mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a puha. 35 Ezigbo ihian, a gha ihien rị mma rị a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha eje-ihien rị a ime e wepuha eje-ihien. 36 M rị a gwa unu n'o ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwonleni isi hūn wẹ ku. 37 Makeni wẹ jenkọ d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i."

A Sị Wẹ Jesu Ghosị Wẹ Ahima Pu-ichen

38 'Ya ndi hū ime ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ sị Jesu, "Onyẹ-nkuzi, ẹnyi cho n'i ghosị ẹnyi ahima pu-ichen hūn gha ẹka Osolobue bia." 39 Kanị o nọ sị wẹ, "Eje-agbo ẹnya rileni ụzọ ohu sị wẹ ghosị wẹ ahima! Kale, o nwọnni ahima wẹ jenkọ d'a ghosị wẹ wezuka ihien mẹ onyẹ-amuma wu Jona: 40 ẹrira Jona don nodi ime ẹfo azun hū hi-ogbe akpu-uhuhin ẹto kẹ mme wu Nwa nke Ihian siko d'a nodi ime alị akpu-uhuhin ẹto.

41 Ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri Oge Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, makeni e rogharioghọ wẹ oge Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bū ihien ka Jona rị ebeni!

42 Eze-okpoho alị Shiba, alị hū rị azuun ndidan-mirin, jenkọ d'a puha osheri Oge Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, o gha alị tegbu enwen ẹ bia d'e gon amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rị ebeni!"

Ihien E Wekinhen Eje-mmọn Wẹ Chupuguu (Luk 11.24-26)

43 "Eje-mmọn gha ime ihian pu, o ghasonmẹ ebe mirin rileni, a cho ebe o siko d'a nọ zu ikẹn. Omeni o hunni, 44 o jenkọ d'a si enwen ẹ, 'M siko d'e kin-azuun iwe m hūn m gha puha.' O bia, hūn a ni o nwọnni ihien rin'a, ni a zachanringuo w'a, donzichanrin a, 45 o jen d'e wehe eje-mmọn esa ọzọ hūn ka ya lẹ enwen ẹ njo, 'ya lẹ wẹ a wi banye ebẹhu d'e

biri. Onòdì ìkpazụun onyè hụ a ka njọ kari nke mbụ. Eriira k'o jenkọ d'a rịzịkwọ nì ndì eje-agbòñì.”

Nnè Lè Umunè Jizọsì
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ogen Jizọsì gi rị a gwa igunrun hụ oku, nnè ẹ lè umunè-ẹ-ikennyè nọ bịa d'e turu ihun ezi, a chọ nì wẹ gwa a oku. [⁴⁷ Ya kẹ onyè ohu nọ sị, “Lee, nnè i lè umunè i ikennyè turu ihun ezi, wẹ chọ nì wẹ gwa i oku.”] ⁴⁸ Kanị, ọ nọ za onyè hụ gwa n'a, sị, “Onyè wụ nnè m? Elee ndì wụ umunè-m-ikennyè?” ⁴⁹ Ọ nọ zin umụ-azụun a ẹka, sị, “Ndinì rị ebeni wụ nnè m lè umunè-m-ikennyè. ⁵⁰ Makèni onyè ọwụlẹ hụn e mẹ uche Nèdi m hụn rị elu-igwee wụ nwènè-m-okennyè lè nwènè-m-okpoho lè nnè m.”

Isi Nke Mmèto

Ilu Jesu Gi Onyè-ugbo Ta
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Uhuòhìn hụ, Jizọsì nọ gha ime ụlọ pụ, jèn d'a nòdì alì mkpènren mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe nọ fihunmè ẹ, hụn wụ nì ọ nọ banye ime ugbo, nòdì alì, igunrun hụ ile nọ turu mkpènren mirin. ³ Ọ nọ gi ilu gwa wẹ ihien bu ọda, sị, “Gon ni ntin! O nwè onyè-ugbo jèn d'a gha mkpuru ime ugbo.

⁴ Ogen o gi rị a gha a, mkpuru ndì hụ ime wẹ a danye ọkp'uzọ, nnunụ nọ bịa d'e ripu wẹ. ⁵ Mkpuru ndì ọzọ a danye alì-omuma ebe ejan rileni ọda, pu ozigbo makele ejan ari a ọda. ⁶ Kanị, ogen anwun gi wa, ọ ma wẹ, wẹ nọ shinwun, makèni enwon wẹ nkpogun. ⁷ Mkpuru ndì ọzọ a danye ebe ogun rị, ogun ndì hụ nọ sue, dungbu wẹ. ⁸ Mkpuru ndì ọzọ a danye alì rị mma, mị mkpuru; ndì hụ ime wẹ a mị ụzọ ogun isen, ndì hụ ụzọ ogun eto, ndì hụ iri kwasị ogun.

⁹ Onyè nwon ntin 'ya nù.”

Ihien Hain Jesu Gi A Tasonmè Ilu
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya kẹ umụ-azụun Jizọsì nọ bịa d'e kunrun ẹ, sị, “Kì hain i gi e gi ilu a gwa wẹ oku?”

¹¹ Ọ nọ za wẹ, sị, “E yeguọ wẹ unu oghere onu e gi marin ihien-mini risonmè Alì-eze elu-igwee, kanì eyeni wẹ wẹ. ¹² Makèni onyè hụn nwonni kẹ wẹ jenkọ d'e yecheni, keni o nwè mmagi-mmagi; kanì onyè hụn nwonlèni, wẹ k'a napu a hụn o nwèdè.” ¹³ “Ihien hain m gi e gi ilu a gwa wẹ oku wụ nì wẹ rị e lee ilee, kanì a rị w'a hụn ụzọ; w'e gon ntin, kanì a rị w'a nù, a rị w'a ghoha. ¹⁴ Ihien onyè-amuma wụ Azaya ku e meguọ ebe wẹ rị—Azaya sị,

'Nke esi,
onu jenkọ d'a nù,

kale o nwonni ogen unu e gi ghoha;

unu jenkọ d'e lee ilee,

kanì o nwonni ogen unu e gi legha ụzọ, ¹⁵ makèni ndinì a ra ghoha,

ntin wẹ a kpokinguọ,

a nyunmaguọ wẹ enya,

amangbe w'e gi enya wẹ legha ụzọ, gi ntin wẹ nù ihien,

gi uche wẹ ghoha,

gbehuto d'e kunrun m,

a gbaghari m wẹ njọ wẹ—ya kẹ Osolobue ku.’ ”

¹⁶ “Kanì, wẹ gozi enya onu agozi, 'ya hain wẹ gi rị a hụn ụzọ; wẹ gozizikwọ ntin unu agozi, 'ya hain wẹ gi rị a nù ihien. ¹⁷ Ezioku kẹ m rị a gwa unu, ndì-amuma bu ọda lè ndì bu ọda hụn mē ihien Chuku chọ e te choguọ nì wẹ hụn ihien onu rị a hụn, kanì a hunnì w'a; a choguọzi wẹ nì wẹ nù ihien unu rị a nù, kanì anunì w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nụ nị nwan nkowa ilu hụ m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Ogen ihian gi nụ oku Ali-eze bu o ghohan'a, Eje-onye hụ a bia, o junarin a ihien we kunye ime obi e. Onwan wu hun we kunye okp'uzo. ²⁰ Hun danye ali-omuma wu onye hụ hun nụ oku hụ, gi ighoghọ nabanhan a ozigbo. ²¹ Kani, makeni onye hụ e nwe nkogun, o tohu ekerere. Ogen nsongbu mobu ukpokpo e gi bia make oku hụ, o danpu ozigbo. ²² Hun we kunye ime ogun wu onye hụ hun nụ oku hụ, kani uhue ihien uwanị le ihien oli'anya aku-le-uba uwanị a kpangbu oku hụ, o mini mkpuru. ²³ Kani, mkpuru we kunye ali ri mma wu ndi hụ hun nụ oku hụ, ghoha a, mi mkpuru ezie-ezie: ndi hụ ime we a mi uzo ogun-isen, ndi hụ a mi uzo ogun-eto, ndi hụ a mi uzo iri-kwasị-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O nọ ta nị we ilu ozọ, si,

“Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian nọ kun mkpuru ri mma ime ugbo e. ²⁵ Kani, ebe ihian ri uran, enenren nọ bia d'a kun ata-witi ye ime oka-witi ndi hụ pu. ²⁶ Ogen ihien-ugbo ndini gi nwan sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hụ nozikwo puha.

²⁷ “Ya ndi idibo ahun nọ bia d'e kunrun onye hụ nwe ugbo, si a, ‘Di-okpa, ele mkpuru ri mma k'i kunye ime ugbo i? Nani ke ata-witi don banzi a?’

²⁸ O nọ si we, ‘Onye-iwe me ihienni.’

Ndi idibo ndi hụ nọ si a, ‘Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi ndi hụ?’

²⁹ Kani o nọ si, ‘Mba, amangbe onu e huepu 'ya le oka-witi. ³⁰ Hapu nị we ebuo nị we suegbame d'e ru ogen we gi e be oka-witi. O ru ogen we gi e be oka-witi, a si m ndi jenko d'e be n'e, “Bu ni uzo huepu ata-witi kenmesonme we ukun-ukun d'a dun okun, unu e bepaha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo.” ’ ”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ O nọ ta nị we ilu ozọ, si, “Ali-eze elu-igwee nọ ke akpuru mostadi ohu hun onye ohu weri, kunye ime ugbo e. ³² Iya kacharin ntin ime mkpuru ile, kani o sueguu, 'ya kacharin ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hun hikeleni, o hande ke osisi, nke wu nị nnunu a bia d'a kpa ekuu e ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³ O nọ ta nị we ilu ozọ, si, “Ali-eze elu-igwee rike yisti bredi gi a fu hun okpoho ohu gi gwogbama flawa we gi e shi bredi hun k'e jun ihien noke adana eto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hụ ile.”

Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndini ile. O nwonni ihien o gileni ilu gwa we.

³⁵ Onwan wu igi mezu ihien onye-amuma ku, si,

“M jenko d'a shiapu onu m

e gi ilu e ku,

m jenko d'a gha e

ku ihien zuerini

kete w'a tunle iyeto uwa.”

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ “Ya o nọ na igunrun hụ to si ime ulo. Umụ-azuun a nọ bia d'e kunrun e, si a, “Kowa nị enyi ilu ata-witi hụ we kunye ime ugbo.” ³⁷ O nọ za, si, “Onye hụ kun mkpuru ri mma wu Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hụ wu uwa; mkpuru hụ hun ri mma wu umu Ali-eze; ata-witi hụ

wu umu Eje-onye hu. ³⁹ Enenren ahun kun ata-witi ndi hu wu Ekwensu; ogen hu we jenko d'e gi ghọ ihien-ugbo hu wu ogugu ogenni; ndi ahun jenko d'a ghon'a wu ndi mmon-ozu.

⁴⁰ Ke we don huepu ata-witi ndi hu, wegbama we dun okun, erira k'o jenko d'a ri ogugu-ogen. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenko d'e zi ndi mmon-ozu e. We jenko d'e kponpu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Ali-eze e, ⁴² tu we ye oken okun hu. Ebehu, ihian jenko d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Ogen hu, ndi ezi-omume k'e time ke enya-anwun ime Ali-eze Nedi we. Onye hun nwon ntin 'ya nu."

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ "Ali-eze elu-igwee ri ke ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi e, gi ighogho jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin ali hu."

⁴⁵ "Ozozu, Ali-eze elu-igwee no ke ebe onye-afia ri a chosonme ihien ri mkpa a koni. ⁴⁶ Ogen o gi hun hun a kokenmeni rigbu enwen e mkpa, o no jen, rechanrin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin e."

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ "Ozozu, Ali-eze elu-igwee rike oga we tuye ime ohimin, o no nwundon udi azun ile ri ichen-ichen. ⁴⁸ Ogen o gi jun, we no dokpupuha a mkpenren mirin; ya we no nodi ali, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Erira k'o jenko d'a ri o ru ogugu-ogen. Ndi mmon-ozu jenko d'a puha, hopu ndi-njo ebe ndi-oma ri, ⁵⁰ kpon we ye oken okun hu. Ebehu, ihian jenko d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosi no ju, si, "Onu a ghotaguo ihien ndini ile?" We no si a, "Eghee." ⁵² O no si we, "Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule we zun make Ali-eze elu-igwee noke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan."

A ju We Jizosi Ime Nazareti (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ogen Jizosi gi taguu ilu ndini we, o no gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo e. O no kuzime we ime ulo-ofufe we, hun wu ni nkuzi e no tu we enya, we no si, "Elebe ke okennyeni no nwehen amamihienni le orun-atumenya ndini o ri a run? ⁵⁵ Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e ele Meri? Ele Jemisi le Josefụ le Saimonu le Judasi wu umune-e-ikennyeni? ⁵⁶ Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebeni? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?" ⁵⁷ 'Ya we no weme n'e iwe. Jizosi no si we, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime ali a le ezi-le-ulo a." ⁵⁸ O runni orun-atumenya bu oda ebehu makeni ekwerini ni w'e.

Isi Nke Mmęto

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

¹ Ogen hu, Herodu hun ri a ki Galili no nu ihien Jizosi ri e me, ² o no si ndi idibo e, "Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwon iken o gi e me ihien ndini."

³ Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken e egbun, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodias nwunye nwehe e wu Filipu, ⁴ makele o teguo Jonu gwama a, si, "Iwu ekwerikwoni n'i siko d'a lu a." ⁵ O te cho n'o gbu Jonu, kale egun ihien ndi ali k'e me anin'a makeni we weri Jonu rike onye-amuma.

⁶ Kanj, o ru uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodias mu no tenni we egu, efu no suo Herodu usuo, ⁷ hun wu ni Herodu no kwe e nkwa, kun iyi, n'o siko d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne e no dunye e, o no si Herodu, "Gi afereni ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku."

⁹ O nọ fụ eze, kanị o nọ gi ifiri iyi o kun lẹ ndi obia a si wẹ ye nwata-okpoho hụ 'ya. ¹⁰ O nọ zi wẹ, wẹ nọ jẹn d'e bepụ Jọnu isi ime ụlọ-ngan. ¹¹ Wẹ nọ gi eferẹ buhẹ ẹ, we ẹ ye nwata-okpoho hụ, o nọ w'ẹ jenni nne ẹ.

¹² Umụ-azuun Jọnu nọ bia, buru ẹhụ a li, jẹn d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nụ onwan, ya sụo nọ gi ụgbọ-mirin gha ebẹhụ pụ, si ebe ihian rileni. Kanị ogen ndi ri ebahun gi nụ n'ọ pụguo, wẹ nọ gi ụkụ gha ime obodo ndi hụ sọnmẹ ẹ. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o nọ hụn igunrun hi-ogbe. O nọ mę omiken wẹ, zuo ndi emu ri a kụ.

¹⁵ O ru ogen ęnyasi, umụ-azuun a nọ bia d'e kunrun ẹ, si, "O nwonni onye bi ebeni, bu eki e giguo. Si igunrunni la, ni wẹ jẹn ime obodo ndi mę ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrisonme ihien-oriri."

¹⁶ Jizosi nọ si, "Ele hụn w'e gi lama; ye ni wẹ ihien-oriri." ¹⁷ Wẹ nọ si a, "Ogbe bredi isen le azun ebuo sụo ke ęnyi nwon ebeni." ¹⁸ O nọ si wẹ, "Wẹhẹ ni ni m wẹ."

¹⁹ 'Ya o nọ si igunrun hụ nodi ali enu irurue ri ebahun. O nọ weri ogbe bredi isen hụ le azun ebuo hụ, lee ęnya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hụ ye umụ-azuun, wẹ nọ ye igunrun hụ. ²⁰ Wẹ ile nọ rijunchanrin ẹfo. 'Ya wẹ nọ tutukome ifunfun ẹ hoduni, o jun ukpali mmebuo.

²¹ Ndi hụn ri bredini wu ihien nọke ikennyẹ ogun-iri kwasị nnu-mmebuo*, wezuka ikpoho le umueka.

Jizosi Le Pita E Jẹn Ijẹn Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jón 6.15-21)

²² 'Ya Jizosi nọ si umụ-azuun a banye ime ụgbọ-mirin buru n'e ụzo jẹnmę azuun hụn-ebọ. 'Ya le enwen ẹ nọ nodi gbashia igunrun hụ. ²³ O gbashiaagu wẹ, 'ya sụo nọ nyinrin ugu d'e mę ekpere. O ru ogen ęnyasi, 'ya sụo hụ ebẹhụ. ²⁴ Kanị, ụgbọ-mirin hụ e jenteguo ogen hụ, ebiri-mirin hụ e ti ụgbọ hụ, e tikin ẹ azuun—make ni ufere ri a gha ihun e fehe. ²⁵ O ru ụzo-utuntun biribiri, Jesu nọ jẹhẹn ijẹn elu mirin Galili hụ d'e kunrun wẹ. ²⁶ Ogen umụ-azuun a gi hụn a k'o jẹnla ijẹn elu mirin hụ, 'ya egun nọ tuma wẹ. Wẹ nọ si, "Onye-mmọn ro!" Wẹ nọ gi egun yi oro. ²⁷ Kanị, o nọ kuyeni wẹ oku ozigbo, si, "Kwondon ni obi unu, mme ro, atule ni egun."

²⁸ Pita nọ si a, "Di-nwonni-ęnyi, owule iyu ro, si m bia d'e kunrun i elu mirin." ²⁹ Jesu nọ si a, "Bia." 'Ya Pita nọ gha ime ụgbọ-mirin hụ pucha, jẹnmę ijẹn elu mirin, buruko Jizosi.

³⁰ Ogen o gi hụn oken ufere hụ, egun nọ bia a, o nọ rubanma ime mirin. Ya o nọ yi oro, si, "Di-nwonni-ęnyi, zuopucha m!" ³¹ Jizosi nọ tinpu ẹka ozigbo kwondon ẹ, si, "Onye okukwe-nta! Ki hain i gi nwon obi-ebuo?" ³² Ogen wẹ gi banye ime ụgbọ-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusị. ³³ Ndi hụn ri ime ụgbọ-mirin hụ nọ gbu n'e osekpụ, si, "Ezioku-ezioku, iyu wu Nwa Osolobue."

Jizosi A Zuo Ndi Emu Ime Obodo Genesareti
(Mak 6.53-56)

³⁴ Ogen wẹ gi fetuguu mirin, wẹ nọ pucha obodo Genesareti. ³⁵ Ogen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu ro, wẹ nọ zi ozi ghagbari egberẹ hụ ile, wẹhesonmen'e ke wẹ han emu ri a kụ. ³⁶ Wẹ nọ rịo a ni wẹ metude ntin ewuru ẹ ẹka; ke wẹ han metun'a nọ dnhin.

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan
(Mak 7.1-13)

* **Isi Nke Mmęno:21** ikennyẹ nnu-uku isen

¹ 'Ya ndị Itu-Farisi lẹ ndị-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizọsị, sị a, ² “Kị haịn ụmụ-azụun ị gileni a gbaye ọdinali ndị nedi enyi kani? W'a ra kwọ ẹka wẹ kebe ri ihien-oriri.” ³ Ọ nọ za wẹ, sị, “Kị haịn ọnu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon ọdinali ọnu? ⁴ Makeni Osolobue ye iwu, sị, ‘Gbaye nedi i lẹ nne i,’ sizi, ‘Onye ọwule kuja oku nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiiri onye ahun.’ ⁵ Kani unu sị, ‘Onye sị nedi e mobu nne e, “E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,” ọ rizini mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.’ ⁶ 'Ya wu, ọnu e gi ifiri ọdinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷ Ndi ihunnaị ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya sị ni Osolobue sị,

⁸ ‘Onun-ire suo ke ndini gi
a gbaye m,

obi wẹ e teke ebe m ri.

⁹ Wẹ ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu ọdinali ihian mmaka tume.’ ”

*Ihien Ndi Hun E Meru Ihian
(Mak 7.14-23)*

¹⁰ Jesu nọ kpozunhan igunrun hu ebe ọ ri, sị wẹ, “Gon ni ntin; ghotani! ¹¹ Elee ihien banye ihian ọnu e meru a, kani ihien gha ọnu puha, 'ya e meru ihian.” ¹² 'Ya umu-azun a nọ bia d'e kunrun e, sị a, “Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen wẹ gi nu ihieni i ku?”

¹³ Ọ nọ za, sị, “Wẹ jenkọ d'e huepu ihien ọwule Nedi m ri elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni wẹ, wẹ wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, wẹ ebuo jenkọ d'a danye ime olu.” ¹⁵ Ya Pita nọ sị a, “Kowa ni enyi ilu nei.”

¹⁶ 'Ya ọ nọ sị, “Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien ọwule banye ọnu e si efo, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kani ihien gha ọnu fuha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian lẹ izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia eri-ntu lẹ nkuto. ²⁰ Ihien ndini wẹ nwe e meru ihian. Kani, igi ẹka wẹ kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

*Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu
(Mak 7.24-30)*

²¹ Jizọsị nọ gha ebenu pu, si egerere Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hu hura, okpoho onye ali hu wu Kena hun gha egerere ahun bia nọ puha, yime oro, a sị, “Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmom ri ime nwa-m-okpoho, ọ ri e songbu e oda-oda.” ²³ Kani Jesu azan'a kaka. Umu-azun nọ bia, riọ a, sị, “Gwa a lama, makeni ọ ri e yison enyi oro.”

²⁴ Jesu nọ sị, “Wẹ zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni suo.”

²⁵ 'Ya ke okpoho hu nọ bia, sekpu ali ihun e, sị, “Di-nwonni-enyi, ye ni m ẹka.”

²⁶ Jesu nọ sị, “Ọ rini mma ni wẹ tu bredi umeka ye ni nkite.”

²⁷ Okpoho hu nọ sị a, “Eghe Di-nwonni-enyi, kani, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonni wẹ ri e ri ihien-oriri a dan.”

²⁸ 'Ya Jizọsị nọ sị, “Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho.” Nwa a hu nọ dnhin ozigbo.

Jizọsị A Zuọ Ndi Bu ọda

²⁹ Jizọsị nọ gha ebahun pu, si mkpenren “Ohimin” Galili. Ọ nọ nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ Wẹ hu e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin lẹ imerinme ndi ozo—e bu wẹ a to uku a. Ọ nọ zuo wẹ, ³¹ nke wu ni ọ tu igunrun hu enya ke wẹ don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijẹ, ndi enya-ishi a hunma uzo, wẹ nọ ja Osolobue Izrelu mma.

*Jizọsị E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mak 8.1-10)*

³² 'Ya Jizosị nọ kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopuguo akp'ohin eto, kale ihien we sikọ d'e ri a ri a, bu a chonị m ni we bu egun la, amamgbe w'a dantosonme uzọ."

³³ Umu-azuun a nọ ju a, si, "Elebe ke enyi jenkọ d'a nọ wehe bredi k'e zu igunrunni ri ime atu ebeni?" ³⁴ Jizosị nọ si we, "Ogbe ole ke unu gi?" We nọ si a, "Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda."

³⁵ O nọ si igunrun hu nodi akpakali. ³⁶ O nọ weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o nọ bebe we ye umu-azuun a. Umu-azuun a nọ we we ye igunrun hu.

³⁷ We ile nọ rijunchanrin efọ: we nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

³⁸ Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyen nnu-iri, wezukade ikpoho le umeka.

³⁹ Jesu a gbashiaguu igunrun hu, o nọ banye ugbo-mirin si egberę Magadani hun wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisin

A Si We Jizosị Ghosị We Ahima

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu, lele e, si a ghosị we ahima gha elu-igwee bia.

² O nọ za we, si, "O ru ogen enyasi, onu si, 'Uhuohin sikọ d'a ri mma, makeni igwere fon efon.' ³ Utuntun, unu si, 'Mirin jenkọ d'e zue tani makeni igwere efonni.' Onu marin ke we don e gi igwere a kowa ihien jenkọ d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosị.

⁴ Eje-agbo enya rileni uzọ ohu ri a cho ahima. Kani, o nwonni ahima we jenkọ d'a ghosị we, wezuka ahima ihien me onye-amuma wu Jona." O nọ na we to, gha ebęhu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi

(Mak 8.14-21)

⁵ Ogen umu-azuun a gi fetuguu mirin Galili, we nọ hun a ni a zole we bredi. ⁶ Jizosị nọ si we, "Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri."

⁷ We nọ si ibe we, "O ri e ku ihienni makele enyi e weheni bredi."

⁸ Ogen Jizosị gi marin ihien we ri e ku, o nọ si we, "Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bredi? Euu, unu ndi okukwe nta! ⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bredi isen hu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmębuo ri le ukpali ole onu kponjun ihien we rihodu? ¹⁰ Unu anyanhanni ogbe bredi esa mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien we rihodu? ¹¹ Ki hain onu gileni ghoha ni ele bredi mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri!" ¹² 'Ya we nọ ghoha ni ele yisti bredi mmaka gi a fu k'o si we kpachanpu ni enya, kani o gi e e ku nkuzi ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosị Wu

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Ogen Jizosị gi banye egberę Sizeria-Filipi, o nọ ju umu-azuun a si, "Onye ke we si ni 'ya ke mme wu Nwa nke Ihian wu?"

¹⁴ We nọ za, si, "O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozọ si Elaija, ndi ozọ si Jerimaya mọbu onye ohu ime ndi-amuma mbu."

¹⁵ Kani o nọ si we, "Onye ke unu si ni 'ya ke m wu?"

¹⁶ Saimonu wu Pita nọ za, si, "Yu wu Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu ri ndun."

¹⁷ Jizosị nọ si a, "Onye we gozi agozi k'i wu Saimonu nwa Jona*! Makeni ele ihian ghosị i ihienni, kama, Nedi m hun ri elu-igwee ghosị i 'ya. ¹⁸ M ri a gwa i, i wu Pita†, m jenkọ d'a

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** "Pita" wu "omuma" onu Griki.

tun ụka m ye elu ọmụmani, ikęn ọnwun a saęka męri ę. ¹⁹ M jęnkọ d'e ye i ịsanhan Alị-eze elu-igwee: ihien ọwụlę i sị, 'Mba,' elu-ụwa elu-igwee siko d'a sị, 'Mba.' Ihien ọwụlę i sị, 'Egheę,' elu-ụwa, elu-igwee jęnkọ d'a sị, 'Egheę.' ”

²⁰ 'Ya Jizọsị nọ dọkẹnme ụmu-azụun a ęka-ntin, sị wę agwalę onyę ọwụlę ni 'ya wụ Onyę Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.

Jizọsị E Ku Oku Afunfun O Siko D'a Ta Lę Onwun A
(Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha oęen hụ jęnme, Jizọsị nọ gwama ụmu-azụun a, sị, “M jęnkọ d'e jęnriri Jerusalem, ndi-isi lę ndi-isi nchụ-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu jęnkọ d'e mę m ni m ta afunfun bu ọda. Wę jęnkọ d'e gbu m, kanị, hụn m'ę akpu-uhuohin ęto, Osolobue jęnkọ d'a gha ọnwun weli m.”

²² Kanị Pita nọ weri ę si usuo, jęgbọ a, sị, “Di-nwonnienyi, Osolobue a ju; o nwonnienyi oęen ihienni e gi mę i!”

²³ Kanị Jesu nọ gbehuto, sị Pita, “Ekwensu, pu ni m! I ri a nokin m uzọ, makęni y'a ri e ro nke Osolobue, nke ihian k'i ri e ro.”

²⁴ 'Ya Jizọsị nọ sị ụmu-azụun a, “Onyę ọwụlę cho n'o son m, 'ya jukwo enwen ę, buru obe ę, sonme m. ²⁵ Makęni onyę ọwụlę cho n'o ghe isi, isi ę a to a, kanị onyę ọwụlę tuhu ndun a makę ufiri m jęnkọ d'a hun a. ²⁶ Elee erere k'ọ ban ni ihian e nwonchanringuu ụwa ile, tuhu ume-ndun a? Kinị kę ihian siko d'e gi gbari ume-ndun a?”

²⁷ “Egheę, Nwa nke Ihian lę ndi mmon-ozie ę jęnkọ d'a bia; o siko d'e gi ogho Nedi ę bia. Oęen hụ, o jęnkọ d'a ku onyę ọwụlę ugwo ihien o mę. ²⁸ M ri a gwa unu ezioku, o nwongho ndi ri ebeni hun jęnkoleni d'a nwun d'e ru ni a hun wę Nwa nke ihian k'ọ lala nọkę Eze ki Alị-eze ę.”

Isi Nke Mmęsa

Jizọsị E Nwonhuto
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Oęen akpu-uhuohin isin gi ghafeguu, Jizọsị nọ weri Pita lę Jemisi lę Jonu nwenę Jemisi, kiri wę si elu-ugu jęn elu ọda-oda; 'ya lę wę suo wi. ² Jesu nọ nọ id'ęnya wę nwonhuto: ihun ę nọ nwunme rike ęnya-anwun, ęwo o yi nọ henrin nke ochan, nwunme kę ukpe.

³ Idumuzi Mozizi lę Elaija nọ fopuha ebe wę ri, wę lę Jizọsị nọ kume oku.

⁴ Pita nọ sị Jizọsị, “Di-nwonnienyi, o hugho mma ni ęnyi ri ebeni. Omeni y'a chogho, m jęnkọ d'e memę ọdu ęto ebeni: ohu wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.”

⁵ Ebe o ri e ku ihienni, idumuzi, orukpu nwunchanni nọ kpume wę. Olu nọ gha ime orukpu ahun sị, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien ę a suo m; gon n'ę ntin!”

⁶ Oęen ụmu-azụun Jesu ndi hụ gi nu ihienni, oken egun nọ tuma wę, wę nọ dan ali, we ihun kpume ali. ⁷ Kanị Jizọsị nọ bia ebe wę ri, metu wę ęka, sị, “Lihni ni, atule ni egun.”

⁸ Oęen wę gi wesi ęnya elu, o nwonzini onyę wę hun kari Jizọsị.

⁹ Oęen wę gi gha elu-ugu hụ hidanla, Jizọsị nọ do wę ęka-ntin, sị, “Agwakwole ni onyę ọwụlę ihienni onu hun d'e ru oęen Osolobue e gi ghaguu ọnwun weli mme wu Nwa nke Ihian.”

¹⁰ Ụmu-azụun nọ ju a, sị, “Ki hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a sị ni Elaija jęnkọ d'e buriri uzọ biaguu?”

¹¹ O nọ za wę, sị, “Ezie ro ni Elaija jęnkọ d'e bu'zọ biaguu d'a kwademechanringuu ihien ile. ¹² Kanị m ri a gwa unu ni Elaija a biaguo bu amarinni w'a, e mę w'ę ihien suo ni wę. Eriira kę mme wu Nwa nke Ihian jęnkọ nwan d'e gi ta afunfun ęka wę.” ¹³ Ya ụmu-azụun a nọ gho a ni Jonu hun e mę mirin-Chuku k'ọ ri e ku.

Jizọsị A Zuọ Nwata Eje-mmon Ri Imę E
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogen wẹ gi ru ebe igunrun hu ri, okennyẹ ohu nọ bia d'e kunrun Jizọsị, sekpu n'ẹ ali, sị, ¹⁵ “Di-ọkpa, mẹ omikẹn nwa-m-okennyẹ! Ibobo ri a kụ a. O ri a ta oken afunfun; ọ danyesonmẹ ime okun lẹ ime mirin. ¹⁶ M wẹhẹ ni umu-azuun i 'ya, kanị asanị wẹ ẹka zuo a.” ¹⁷ Jesu nọ sị, “Euu, agbo nwonlẹni okukwe! Agbo zinlẹni?! Elee ogen kẹ m k'e sonru unu nọdị? Elee ogen k'e m k'e dinruni onu?! Wẹhẹ ni ni m'ẹ.” ¹⁸ Ya k'ọ nọ jugbo eje-mm̄on hu, ọ nọ gha ime nwata hu puha, nwata hu nọ dinhin ozigbo.

¹⁹ Ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun ẹ ebe 'ya sọo ri, ju a, sị, “Kị haịn ẹnị gilẹni saeka chupu a?” ²⁰ O nọ za wẹ, sị, “Makeni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omeni onu nwon okukwe hun hande kẹ mkpuru mostadi, unu jenkọ d'a s'eka sị uguni, 'Gha ebeni pu si ebahun! O jemmẹ. O nwonni ihien jenkọ d'a kari unu ẹka! [²¹ Kanị udini a ra pu wezuka ni wẹ bu-onu mẹ ekpere.”]

Jizọsị E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogen Jizọsị lẹ umu-azuun a gi zu ime Galili, Jizọsị nọ sị wẹ, “Wẹ jenkọ d'e we mme wu Nwa nke Ihian che ẹka ihian, ²³ wẹ jenkọ d'e gbu m; hun m'ẹ akp'ohin ẹto, Osolobue e weli m.” Onwan nọ fukemẹ wẹ.

Iku Ugwo-isi Ulo-nsọ

²⁴ Ogen wẹ gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsọ nọ jemburu Pita, sị a, “Onye-nkuzi onu ara kude ugwo-isi* Ulo-nsọ ra?”

²⁵ Pita nọ sị, “O kụ a kụ.” Ogen o gi lua, Jizọsị nọ bu ẹ uzo kupuha a, sị a, “Saimonu-o, k'i ro? Onye kẹ ndi-nze uwanị a na utu ichen-ichen w'a na? Umu wẹ ra ndi ozọ?”

²⁶ Ogen o gi sị, “Ndi ozọ.”

Jizọsị nọ sị a, “Ya wu ni umu wẹ ara kụ. ²⁷ Kanị, amangbe ẹnị e mẹ ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu—shiapu a onu, i siko d'a hun akpuru egho shekelu† ohu. Weri ẹ n'i gi ẹ kụ ugwo-isi mme lẹ 'yu.”

Isi Nke Mm̄esato

Onye Kachanrinni ime Ali-eze Elu-igwee
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogen hu, umu-azuun Jizọsị nọ bia d'e kunrun Jizọsị, sị, “Onye kachanrin ime Ali-eze elu-igwee?” ² O nọ kpọ nwata ohu, bu ẹ che etintinnaị wẹ, sị, ³ “M ri a gwa unu ezioku, omeni unu egbehutonị, wuru ndi nọ kẹ umeka, o nwonni ogen onu e gi banye Ali-eze elu-igwee. ⁴ Onye owule welua enwen ẹ ali, wuru onye nọ kẹ nwatanị, 'ya wu onye kachanrinni ime Ali-eze elu-igwee. ⁵ Onye owule nabanhan nwata nọ enina make ufiri ẹfan m a nabanhanguo m.”

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Kanị onye owule han onye ohu ime ndini mę ntin hun kwerini ni m mę njo, ọ ka mma ni wẹ kemẹ olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e mę ihian e mę njo rin'a! Ihien k'a han ihian mę njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu wẹ jenkọ d'a gha ẹka a bia.”

⁸ “Omeni ẹka i mobu uku i a haịn i e mę njo, bepua tuhu. O ka i mma n'i banye ndun bu ehii i ezuni mobu n'i dan nguro, kari ni wẹ tu i ye ime okun itebite bu ẹka i ebuo lẹ oku i ebuo zu oke. ⁹ Omeni ẹnị a haịn i e mę njo, gupu a tuhu. O ka i mma n'i gi ẹnị ohu sọo banye ndun kari ni wẹ tu i ye okun-mm̄on bu ẹnị a ebuo ri a ri.”

* **Isi Nke Mm̄esa:24** ugwo-isi. Akpuru egho w'a kpọ “drak'ma” ebuo kẹ wẹ gi a kụ ugwo-isi Ulo-nsọni. † **Isi Nke Mm̄esa:27** “Shekelu” wu drak'ma eno.

*Ilu Jesu Gi Atunr̄un H̄u Tuhuni Ta
(Luk 15.3-7)*

¹⁰ “H̄un n'a n̄i un̄u elegberini onȳe ọwul̄e im̄e nd̄in̄i m̄e ẹk̄ere. Mak̄eni, m r̄i a gwa un̄u, nd̄i mm̄on-oz̄i w̄e r̄i ebe N̄edi m h̄un r̄i elu-igwee r̄i e lee ihun ẹ ogēn ile. ¹¹ Mak̄eni mm̄e w̄u Nwa nke Ih̄ian b̄ia d'a zuop̄uha nd̄i huni.”

¹² “Kin̄i k̄e ọn̄u ro? Om̄eni ih̄ian nw̄on atunr̄un ọḡun-is̄en, ohu im̄e w̄e a kpahu, ọ nat̄oko ohu-arīa-oḡun-is̄en h̄odun̄i elu-ugu *ebah̄un w̄e n̄o a kpa nni* j̄enm̄e d'a ch̄o ohu h̄u kpahuni? ¹³ O h̄un a, m r̄i a gwa un̄u ezioku, o j̄enk̄o d'a gh̄ogh̄o n'a karī ohu-arīa-oḡun-is̄en h̄u kpahul̄eni. ¹⁴ Er̄iraz̄ikw̄o, N̄edi ọn̄u h̄un r̄i elu-igwee ach̄on̄i n̄i onȳe ọwul̄e im̄e nd̄in̄i m̄e ẹk̄ere la iwi.”

Nw̄en̄e I M̄e I Nj̄o K'i J̄enk̄o D'e M̄e?

¹⁵ “Nw̄en̄e i m̄e i nj̄o, j̄en d'a gwa a mm̄efie ẹ ebe 'yu n̄i 'ya s̄uọ r̄i a. Om̄eni o ḡongh̄o i nt̄in, 'ya w̄u n̄i 'y'e wechinh̄enḡuọ nw̄en̄e i azuun. ¹⁶ Kan̄i, om̄eni o ḡonni i nt̄in, w̄eri onȳe ohu m̄ob̄u mm̄adu ẹbuọ che ni enw̄en i, 'yu l̄e w̄e e j̄enzi d'a h̄un a k̄eni o m̄eye w̄e ẹn̄ya. ¹⁷ O ju n'o ḡonk̄o w̄e nt̄in, gwa nd̄i ụka. O ju n'o ḡonk̄o ụka nt̄in, w̄eri ẹ rik̄e onȳe ghal̄eni e fe Osolobue m̄ob̄u onȳe a na ụgw̄o-isi *nj̄o a ma ikpe*.”

Iken Ụka Kraist̄i Nw̄on

¹⁸ “Ezioku k̄e m r̄i a gwa un̄u, ih̄ien ọwul̄e un̄u s̄i, 'Mba' elu-ụwa, elu-igwee j̄enk̄o d'a s̄i, 'Mba.' Ih̄ien ọwul̄e ọn̄u s̄i, 'Egh̄ee,' elu-ụwa, elu-igwee j̄enk̄o d'a s̄i, 'Egh̄ee.' ¹⁹ M r̄iz̄i a gwa un̄u ezioku, om̄el̄e mm̄adu ẹbuọ im̄e ọn̄u e kw̄erigbame elu-ụwan̄i r̄iọ ih̄ien ọwul̄e, N̄edi m h̄un r̄i elu-igwee sik̄o d'e m̄e ni un̄u 'ya. ²⁰ Mak̄eni ebe ọwul̄e mm̄adu ẹbuọ m̄ob̄u ẹto gi ufiri ẹfan m zu, mm̄e l̄e w̄e r̄i eb̄eh̄u.”

Mgbaghari

²¹ Pita n̄o b̄ia d'e kunrun Jiz̄os̄i, s̄i a, “Di-nw̄onni-ẹn̄yi, mgbe ole k̄e nw̄en̄e m sik̄o d'e m̄e m nj̄o a gbaghari m'a? Mgbe ẹsa?”

²² Jiz̄os̄i n̄o s̄i, “As̄in̄i m'i mgbe ẹsa, kan̄i mgbe ẹsa-ẹsa ụz̄o iri kwasi ọḡun ẹto.”

Ilu Jesu Gi Odibo H̄un Ju N'ọ Gbaghar̄iọ Ta

²³ “Ya w̄u, Al̄i-eze elu-igwee n̄o k̄e ebe eze ohu n̄o ch̄o n̄i 'ya l̄e nd̄i idibo ẹ gbak̄o egho w̄e gi ẹ. ²⁴ Ogēn o gi gbak̄oma, w̄e n̄o w̄eh̄en'ẹ onȳe ohu gi ẹ egho higbu enw̄en ẹ ogbe, k'e zu w̄e k̄us̄onm̄e nd̄i-ọr̄un n̄n̄u is̄en-kwasi-oḡun ọr̄oḡbo ah̄ua mm̄is̄en. ²⁵ Kan̄i ọ san̄i ẹka k̄u a. Eze n̄o s̄i w̄e re 'ya l̄e nw̄unȳe ẹ l̄e ụm̄u a l̄e ih̄ien ile o nw̄on, w̄eh̄e egho d'a k̄u a ụgw̄o o gi ẹ.”

²⁶ “Mak̄e ọnwan, odibo h̄u n̄o gbu osekp̄u, r̄iọk̄enm̄e ẹ, s̄i, 'Nna, nw̄on n̄i m ndidi, m j̄enk̄o d'a k̄uchanr̄in i ih̄ien ile m gi i.' ²⁷ Nna a n̄o gi omik̄en hap̄u a, gbaghari a, s̄i a y'a k̄uz̄il̄e ụgw̄o h̄u o gi ẹ.”

²⁸ “Kan̄i, ogēn odiboni gi p̄u, ọ n̄o h̄un odibo ibe ẹ h̄un gi ẹ egho-ọr̄un akp'oh̄in ọḡun-is̄en s̄uọ. O n̄o t̄od̄on ẹ ẹkp̄ir̄i, s̄i a, 'K̄u m ụgw̄o i gi m.' ”

²⁹ “Ya odibo ibe ẹ h̄u n̄o dan al̄i, r̄iọk̄enm̄e ẹ, s̄i, 'Nw̄on ni m ndidi, m j̄enk̄o d'a k̄u i ụgw̄o i.' ³⁰ Kan̄i ọ n̄o ju, j̄en d'e bu ẹ che im̄e ụl̄o-ngan d'e ru ogēn o j̄enk̄o d'a k̄u a ụgw̄o h̄u.”

³¹ “Ogēn idibo ibe ẹ gi h̄un ih̄ien̄ni, ọ fut̄u w̄e ọda-ọda im̄e obi, w̄e n̄o j̄en d'a gwa Nna w̄e ih̄ien ile m̄eni. ³² 'Ya nna a n̄o kp̄o a, s̄i, 'Odibo ẹf̄o-nj̄o! M hap̄u i, s̄i i ak̄uz̄il̄e ụgw̄o h̄u ile i gi m, mak̄eni i r̄iọ m ar̄iọ. ³³ O furuni n'i m̄e ni odibo ibe i omik̄en k̄e m d̄on m̄e n'i omik̄en?' ³⁴ Nna a n̄o gi olulu w'ẹ ye w̄e n̄i w̄e ye ẹ af̄unf̄un im̄e ụl̄o-ngan d'e ru ogēn o j̄enk̄o d'a k̄uchanr̄in ụgw̄o h̄u ile o gi.”

³⁵ Ya w̄u, ẹr̄ira k̄e N̄edi m h̄un r̄i elu-igwee j̄enk̄o d'e mez̄ikw̄o onȳe ọwul̄e im̄e un̄u, om̄eni y'e gini obi i ile gbaghari nw̄en̄e i.

Isi Nke Mmitenei

Jizosị A Kuzi Banyeni Mkpechan

(Mak 10.1-12)

¹ Ogen Jizosị gi kuchanringuụ ihien ndini, o no gha Galili pu, shi egberẹ Judia hun ri n fetu Iyi Jodani. ² Igunrun hi-ogbe no sonme e, o no zuo we ebegu.

³ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun e, keni we shi ne onyan. We no ju a, si, "O nwego ihien owule iwu ku ni ya ke me okennyẹ kpechan nwunye e?"

⁴ Jizosị no za, si, "Onu e ke gun a ime Ekukwo-nsọ ni Onye hun keni we ke we oken le onyennyẹ ogen mbidon? Unu e ke gun a n'o" ⁵ si, "Make onwan, okennyẹ siko d'a nato nedi e le nne e, jen d'a banye ni nwunye e, we ebuo a wuru ehụ ohu." ⁶ 'Ya wu, elezi we mmadu ebuo, kanị we wu ehụ ohu. 'Ya wu, ihien Osolobue wegbamagu, ihian y'e kebele e."

⁷ Ndi Itu-Farisi hu no juzi a, si, "Ki hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuho-nsọ, si ni okennyẹ siko d'a seka ye nwunye e ehuhuo-mkpechan, kpechanpu a?"

⁸ Jizosị no za, si, "Makeni obi onu e zeke—'ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k'o ri ogen mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye e luma onye ozo, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, a ghereole."

¹⁰ Umụ-azuun a no si, "Omeni erira k'o ri egbata okennyẹ le nwunye e, o ka mma ni aluni we di-le-nwunye."

¹¹ Kanị Jesu no si we, "Ele ihian ile jenko d'a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehụ we ezuni oke kete w'a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memẹ we erira; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenko d'a saeka nabanhan okuni 'ya nabanhan a."

Jizosị A Gozi Umụ-ndu

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi weheni Jizosị umu-ndu keni o bu eka kwasị we, me ekpere, kanị umu-azuun a no jugbo ndi hu. ¹⁴ Kanị Jizosị no si, "Hatu ni umu-ndu ni we bia d'e kunrun m; egbondone ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi no enina." ¹⁵ O no bu eka kwasị we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu no bia d'e kunrun Jizosị, si, "Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d'a run ni m nwonrin ndun itebite?"

¹⁷ Jizosị no si a, "Ki hain i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho ni banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu."

¹⁸ O no si, "Elee ndi?"

Jizosị no si, "Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i." ²⁰ Okorobia hu no si, "M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenko d'e me?"

²¹ Jizosị no si a, "I cho n'i zu oke, jenme, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we egbo e ye ndi igbenye, gi e nwon aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m." ²² Ogen okorobia hu gi nu ihienni, ndun no guu a, o no sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosị no si umu-azuun a, "M ri a gwa onu ezioku, o jenko d'a fu orun ebe odafin jenko d'a no banye Ali-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenko d'a ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue." ²⁵ Ogen umu-azuun a gi nu ihienni, o tukenme we enya, we no si, "Onye jenko d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?"

²⁶ Kanị Jizosị e lee we enya, o no si we, "Ebe ihian ri, o sako eka me, kanị ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me."

27 'Ya Pita nọ sị, "Lee ẹ, ẹnyi a laguọ ihien ile to sọnmẹ i, kinị ke ẹnyi jenkọ nwan d'e nwonhen?"

28 Jizosị nọ sị wẹ, "M rị a gwa ọnu ezioku, *ime uwa ohun lalani*, ogen wẹ jenkọ d'e gi memẹ ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi nodi ukpo ẹ nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuọ, a ki ebon mmebuọ ri Izrelu. 29 Onye owule hun o meni o giguọ ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-ẹ-ikennyẹ mobu umune-ẹ-ikpoho mobu nedi ẹ mobu nne ẹ mobu umu a mobu ali o nwon, jenkọ d'e nwonhen wẹ uto ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite. 30 Kani, ndi bu oda bu uto jenkọ d'a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru uto."

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

1 "Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu no pu utuntun d'e weri ndi orun hun jenkọ d'a run ime ugbo-vaini a. 2 Ogen 'ya le wẹ gi kwerigbamaguu n'o jenkọ d'a ku wẹ egho orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o no zi wẹ ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun."

3 "Ihien nọke okuloku itenei utuntun, o no puzi, hun ndi ozo wuzo mmaka ime afia. 4 O no si wẹ, 'Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun, m jenkọ d'a ku unu ugwo ohunma. Wẹ no jenne.'

5 O puzikwo okuloku mmebuọ, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o no mezikwo ihien ohu ahun."

6 "Ihien rike okuloku isen ẹnyasi, o no puzi, hun ndi ozo turusonmeni; o no si wẹ, 'Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?'"

7 "Wẹ no si a, 'Makeni o nwonni onye we ẹnyi orun.' O no si wẹ, 'Unu nwen jenne ugbo-vaini m d'a run orun.'

8 O ru ogen ẹnyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu no si onye hun e lepu n'a ugbo-vaini hu ẹnya, 'Kpo ndi orun hu ni ku wẹ ugwo wẹ, gha ndi ikpazuun kuma d'e ru ndi ibuzo. 9 Ogen ndi hu gha okuloku isen ẹnyasi runma gi bia, wẹ no ku onye-onye ime wẹ egho-orun akp'ohin ohu-ohu."

10 "Ogen ndi ibuzo gi bia, wẹ ro ni wẹ jenkọ d'a kukari wẹ egho-orun akp'ohin; kani wẹ no ku onye-onye ime wẹ egho-orun akp'ohin*. 11 Ogen wẹ gi kuguu wẹ ugwo, wẹ no denwinwinma ni onye hun nwon orun, 12 si, 'Ndi ikpazuunni run mgbahunme okuloku ohu suo, bu ẹnyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y'a ku ẹnyi le wẹ ahanmahan.'"

13 "Kani o no shari onye ohu ime wẹ, si a, 'Di-ẹnyi, a ri m e megbu i; ele egho-orun akp'ohin ke me le yu kwerigbama? 14 Weri hun wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni wẹ wẹ ikpazuun ke m don ye i. 15 Anikozide wẹ m gi ihien m me ihien m cho ni m gi ẹ me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?'"

16 "Ya wu, ndi kpa azuun jenkọ d'e bu uto, ndi bu uto a kpari azuun."

Hun m'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A

(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)

17 Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o no wesi umu-azuun a nko ohu, si wẹ, 18 "Lee n'e, ẹnyi jenkọ Jerusalem; ẹnyi ru ebahun, wẹ siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu. Wẹ jenkọ d'a ma a ikpe-onwun, 19 wẹ ẹ ye ndi ali ndi ozo ni wẹ kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu ẹ elu obe; kani hun m'e akp'ohin eto, Osolobue jenkọ d'e weli ẹ."

Ihien Nne Ohu Rio Ni Umu A

(Mak 10.35-45)

* Isi Nke Ogun:10 Griki: dinariosi

²⁰ 'Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, no wehe we d'e kunrun Jesu, o no gbu osekpu ihun e, rifo a n'o men'e ohunma. ²¹ Jesu no si a, "Ki cho?" O no si a, "Ku e ni onye ohu ime umu-m-ikenny ebuoni jenko d'a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i."

²² Kanị Jizosi no si, "Onu a marin ihien onu ri a rifo. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenko d'a ra?" We no si, "Enyi jenko d'a s'eka." ²³ O no si we, "Ezioku-ezioku, unu jenko d'a ra ihien ri ime mkpu m, kanị ele mme jenko d'e ku onye siko d'a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'e, we jenko d'a nodi a."

²⁴ Ogen umu-azuun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, we no bumeni umune ebuo hu olulu. ²⁵ Kanị Jizosi no kpozunhan we, si we, "Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozọ ri ndi hun a kinị e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. ²⁶ Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu; ²⁷ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu — ²⁸ nọke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n'a odibo, kanị, n'o gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda."

*Jizosi A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)*

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e. ³⁰ Ikenny ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosi ghafeko, we no yi oro, si, "Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!"

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kanị we no yikenmede oro, si, "Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!"

³² Jizosi no kusi, kpọ we, si, "Kinị ke unu cho ni m me ni onu?"

³³ We no si a, "Di-nwonni-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ."

³⁴ Jizosi no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzọ; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

*Jizosi A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmeri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizosi no zipu umu-azuun a ebuo, ² si we, "Banye ni ime obodoni me ekere hun ri unu ihun, onu jenko d'a hun Jaki we lime ebegu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m. ³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we ozigbo." ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ "Gwa ndi obodo Zayonu,

lee e, eze onu lala d'e kunrun unu,

o welua enwen e ali:

o ri enu Jaki,

le elu nwa-jaki."

⁶ Umu-azuun a ebuo hu no jen, me ke Jizosi don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizosi no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzọ, ndi ozọ a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebegu, gbama we uzọ. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si, "Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebegu Kachanrin elu ejen*"

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ogun:9** Griki: "...ime Elu-igwee kachanrin elu e jen". (Osolobue ke we gi ihienni e ku.)

¹⁰ Ogeṅ o gi banye Jerusaleṃ, ọ rịkẹ sị wẹ kpasu obodo hụ ile: Wẹ hụ a jụ, sị, “Onye wu Ọnwan?”

¹¹ Igunrun ahun nọ sị, “Hunni wu onye-amuma hụ w'a kpọ Jizosị hun gha Nazareti ri Galili bia.”

Jizosị E Si Ụlọ-nsọ

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹² Jizosị nọ banye Ụlọ-nsọ, chupụ ndi ile ri a zu afia ime Ụlọ-nsọ, hukpume teburu ndi a gbahuto ego le oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ Ọ nọ sị wẹ,

“Wẹ de ẹ ime Ekukwo-nsọ, sị,

‘Wẹ jenkọ d'a kpọ Ụlọ m ụlọ ekpere’,

kale ọnu e gigo a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi enya-ishi le ndi-nguro nọ bia d'e kunrun ẹ ime Ụlọ-nsọ, ọ nọ zuo wẹ. ¹⁵ Kani ogeṅ ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tu enya ọ ri e me, hunzi ke umu-ndu ri ime Ụlọ-nsọ ri e yi oro, a sị, “Hozana (ojija-mma) ri ni nwa Defidi!”, iwe nọ weme wẹ.

¹⁶ Wẹ nọ sị a, “I hụ a nū ihien umu-ndu ndini ri e ku?” Jizosị nọ sị wẹ, “Eghee, m hụ a nū. Unu e ke guntu ebenu Ehuho-nsọ nọ sị,

‘Ya zunguo umeka le ndi ri a ra eran ni wẹ ja i mma zu oke.’?”

¹⁷ Ọ nọ la wẹ to, gha ime obodo hụ pu, si Betani, d'a ndi uchinchin hụ.

Jizosị A Bu Osisi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusaleṃ, egun hụ a gun a. ¹⁹ Ọ nọ hun osisi figi ohu mkpenren uzo, ọ nọ jen ebe ọ ri; kani, ọ hunni ihien owule enu ẹ, mmani ehuhuo suo. Ọ nọ sị a, “Amizile mkpuru jenrin ejen.” Osisi hụ nọ kpọpu-nkun ozigbo. ²⁰ Ogeṅ umu-azuun gi hun ihienni, ọ tikenme wẹ enya, wẹ nọ sị, “Nani ke osisi hụ don kpọpu-nkun ozigbo?” ²¹ Jizosị nọ sị wẹ, “M ri a gwa unu ezioku, owuni onu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebuo, unu jenkọ d'a saeka mekari ihien wẹ me osisi figi hụ; elede ohun suo, osuon'a ni onu si uguni, ‘Jen d'a tu enwen i ye ime ohimin,’ o jenkọ d'e me. ²² Ihien unu gi okukwe me ekpere rio, onu jenkọ d'e nwonhen ẹ.”

A Ju Wẹ Jizosị Ke Onye Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ogeṅ o gi banye Ụlọ-nsọ, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi nọ bia d'e kunrun ẹ ebe ọ ri a kuzi, sị a, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?” ²⁴ Jizosị nọ za wẹ, sị, “Mme le enwen m jenkọ d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m onu iken m gi e me ihien ndini.” ²⁵ “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia: ọ gha elu-igwee bia ra ọ gha eka ihian bia?”

Wẹ nọ tugbame iroro, sị, “Enyi sị, ‘Ọ gha elu-igwee bia,’ o siko d'a sị, ‘Ki hain nwan unu gileni gi oku ẹ don?’” ²⁶ Kani egun igunrunni aniko enyi sị, ‘Ọ gha eka ihian bia,’ make ni ihian ile weri ẹ ni Jonu wu onye-amuma.” ²⁷ ‘Ya wẹ nọ za Jizosị, sị, “Enyi amarin.” Ọ nọ sị wẹ, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umune Ebuo Kuzi Imehien Chuku Ku

²⁸ “Kini ke onu ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, sị a, ‘Nwa m, jen d'a run orun ime ugbo vaini tanni.’” ²⁹ Ọ nọ sị, ‘Ejenko m.’ Kani, omegu, ọ nọ gbahuto obi ẹ, jenne. ³⁰ ‘Ya nedi ẹ nọ jen d'e kunrun hun-ebọ, gwazi a ihien ohu ahun. Ọ nọ sị, ‘Baba, m siko d'e jen.’ Kani o jenni. ³¹ Onye ime wẹ me ihien nedi ẹ cho?” Wẹ nọ sị, “Nke ibuzo.” Jizosị nọ sị wẹ, “M ri a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi wẹ gi njo wẹ marin le ndi igbaraja hụ e buni unu uzo a banye Ali-eze Osolobue. ³² Make ni Jonu bia d'e kunrun onu, a ghosi unu ezigbo uzo ahun Osolobue cho, kani, unu egin oku ẹ don. Kani ndi a na ugwo-isi wẹ gi njo wẹ marin le ndi igbaraja gi ẹ don; ogeṅ onu gide hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kweri ihien o ku.”

*Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ “Nu ni ilu ozo: O nwon onye ohu nwon ali, o no kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w'a no a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che eka ndi siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O no si ali ozo. ³⁴ Ogen vaini e rume, o no zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn'a no kwondon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ 'Ya o no zizenzi ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷ Omequu, o no zijen nwa a, si, 'We siko d'a gbaye nwa m.' ³⁸ Kani, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we no si ibe we, 'Onyeni wu hun jenko d'e nwonrin ebeni omequu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!' ³⁹ 'Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e.'”

⁴⁰ “Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?” ⁴¹ We no za, si, “O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo.”

⁴² Jizosi no si we, “Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, 'Omuma hu ndi a tun ulo ju, a wuruole hun gi ulo; Di-nwonni-enyi 'ya me ihienni, o tuka enyi enya!'”

⁴³ 'Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenko d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenko d'a mi mkpuru a. ⁴⁴ Onye owule danye elu omumani jenko d'e tikpochanrin, kani o jenko d'e gwerinrien onye owule o dankwasil!”

⁴⁵ Ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwe k'o ri e ku. ⁴⁶ We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, makeni we weri e noke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

*Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi
(Luk 14.15-24)*

¹ Jizosi no tazi ni we ilu, si, ² “Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpọ ni nwa a oriri-agbamehuhuo. ³ O no zi ndi-idibo e d'a kpọ ndi we kpọ oriri-agbamekukwo hu, kani abiani we. ⁴ O no zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we kpọ oriri, si, 'Lee n'e, a kwademeguọ m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademeguọ m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu.' ” ⁵ “Kani egin w'e don, onye-onye no jenne ebe o jenko: onye ohu e jenne ugbo e, onye ozo e jenne afia a, ⁶ ndi ozo no nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we. ⁷ Eze hu no bume olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. ⁸ O no si ndi idibo e, 'A kwademeguọ we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpọ d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpọ. ⁹ Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpọ ke we han unu hun; si ni we bia oriri.' ¹⁰ Ndi idibo hu no jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme.”

¹¹ “Kani, ogen eze hu gi bia n'o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo. ¹² O no si a, 'Di-enyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?’ O shiarini ihien owule. ¹³ Eze no si ndi hu e jenn'e ozi, 'Kenme n'e uku le eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenko d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.’ ¹⁴ Makeni ndi we kpọ bu oda, kani ndi we hori ebuni oda.”

*Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)*

¹⁵ Ndi Itu-Farisi no jen d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. ¹⁶ We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d'a ju a utani: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzọ Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. ¹⁷ Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kanj wu Siza ugwo-isi ra o furuni?" ¹⁸ Kanj Jizosi a maringho ni we ju utani makeni izize e ri e ze we. O no si, "Ki hain unu gi a nwan m, onu ndi ihunna. ¹⁹ Ghosidele ni m eghe we gi a ku ugwo-isi hu." We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. ²⁰ Jizosi no si we, "Isi onye le efan onye wu ndini?" ²¹ We no si, "Nke Siza ro." 'Ya o no si we, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue." ²² Ogen we gi nu a, o tukenme we enya, we no na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kwere ni ndi nwunni a ra lihi: we no ju a utaa, ²⁴ si, "Onye-nkuzi, Mozizi si ni 'Omeni okennyewu nwunhun bu o muni nwa, nwene e 'ya luma okpoho hu di e nwun, keni o mudon ni nwene e nwunni nwa.' ²⁵ Ikennyewu esa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, o no nwunhun bu o muni nwa, o no la nwunye e to, nwene e hun e sonn'e no luma a. ²⁶ Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me we esa, we ile a nwunhunchanrin. ²⁷ Omeuu, okpoho hu no nwunhun. ²⁸ 'Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenkọ nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni we ile lugbari a?"

²⁹ Kanj Jizosi no za we, si, "Unu e fieguo uzọ makeni unu a marin Ehuho-nsọ, onu amarin ke iken Osolobue han. ³⁰ Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenkọ d'a no ke ndi mmọn-ozị. ³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuho-nsọ? ³² O si, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.' Osolobue ele Osolobue ndi nwunni, kanj nke ndi ri ndun." ³³ Ogen igunrun hu gi nu nkuzi e, o tukenme we enya.

Iwu Kachanrini
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nu ni Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, we no zu, buru e, ³⁵ onye ohu ime we wu okaa-Iwu no gi otaa shin'e onyan, si ³⁶ "Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?" ³⁷ O no si a, " 'Gi obi i ile, enwen* i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonnienyi wu Osolobue i.' ³⁸ Onwan wu iwu kachanrini le nke ibuzo. ³⁹ Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, o si, 'Thien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' ⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku."

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa, ⁴² si, "Kini ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k'o wu?" We no si a, "Nwa Defidi." ⁴³ O no si we, "Nani ke Mmon-nsọ don nwan me Defidi kpo a 'Di-nwonnienyi m' ebegu Ehuho-nsọ no si,

⁴⁴ 'Di-nwonnienyi si Di-nwonnienyi m;
nodi ali eka-nni m,
d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru ukui?" "

⁴⁵ "O me nwan ni Defidi kpo a 'Di-nwonnienyi m', eghani k'o don wuru nwa Defidi?" ⁴⁶ O nwonnienyi saeka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utaa ozọ gha uhuohin hu jenme.

* **Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun:37** ume-ndun

Isi Nke Ẹto-kwasị-ogun

Jizosị Sị Wẹ Kpachanpukwo Ẹnya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri
(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ 'Ya Jizosị nọ sị igunrun hụ lẹ ụmụ-azụun a, ² "Ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọdi ali elu Ocho-Mozizi—'ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi; ³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n'e don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Make ni, w'a kuzi, bu w'a ra me ihien we ri a kuzi. ⁴ W'e kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kanj we le enwen we ara tinpude mkpinsin-eka ohu ni we bu udi ibu hu. ⁵ We e me ihien ile w'e me keni ihian ile hun we: we gha e mememe mkpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ekukwo-nsọ e kenmeye ezimezi ihun, e mememe we nke we n'o hi-ogbe. We gha e mememe Taselu ahun ihian ile a kwaye ekwa ekpere, e mememe we nke we n'o sue, keni ihian hun we. ⁶ O sọọ we ni w'a nọdi isi-ochi we gha e ri oriri; a sọọ we ni w'e ye we ochi pu-ichen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w'e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w'a kpo we 'Onye-nkuzi.' ⁸ Ka anile ni ihian kpo onu 'Onye-nkuzi,' makele Onye-nkuzi ohu sọọ ke unu nwon, umune ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani 'Nedi enyi,' make ni Nedi ohu sọọ ke unu nwon, elu-igwee k'o ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpo unu 'Nna' make ni Nna ohu sọọ ke unu nwon—Kraisti sọọ wu Nna unu. ¹¹ Onye kachanri ni ime onu, k'a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d'e wetu e ali; kanj onye owule welua enwen e ali, we jenkọ d'e wesi e enu."

Jizosị A Ban Mban Make Obibi Ihunai We
(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ "Kanj nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunai! Make ni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

¹⁴ Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunai! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpukin e. 'Ya wu, onu jenkọ d'a narin afunfun kanj.

¹⁵ Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunai! Make ni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehede onye ohu hun siko d'e kweri femẹ ofufe onu, kanj onye gbehuto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmọn rike unu, wukaride unu."

¹⁶ "Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, 'Omẹni ihian kun Ulo-nsọ, o nwonni ihien o wu; kanj, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenkọ d'e mezuriri ihien o kun n'e.' ¹⁷ Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ? ¹⁸ Onu a si ni 'Omẹni ihian kun ebe we nọ a chu-ẹjan, o nwonni ihien o wu, kanj o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihien o kun n'e.' ¹⁹ Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a chu-ẹjan hun me oyiye hu ri nsọ? ²⁰ Onye kun ebe we n'a chu-ẹjan e kungu ebe we n'a chu-ẹjan lẹ oyiye ile ri elu e. ²¹ Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ lẹ Osolobue hun bi ime e. ²² Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue lẹ onye hu a nọdi ali elu ukpo hu."

²³ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunai! Unu a kusonmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a sọ—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natoguo ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run'e lẹ omiken lẹ okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozo. ²⁴ Ndi enya-ishi ri e du ndi ozo! Unu e shenpu nzinzi ri ime manya, kanj unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!"

²⁵ "Nsongbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunai! Make ni unu a chanchan azuun mkpu lẹ afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen lẹ ime ihien gunni unu ya jun ime we. ²⁶ Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu lẹ ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan."

²⁷ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunai! Onu nọ ke ili we gi ihien ochan tekware, hun magbu enwen e mma azuun a, kanj ihien jun ime we wu

okpukpu ndi nwunni le ihien ile runi. ²⁸ Erira ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihien Osolobue cho, kani ihunnaile njo jun ime unu.”

Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)

²⁹ “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaile! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; ³⁰ a si, ‘Omeni enyi ri a ogen ndi nedi enyi we kani, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ ³¹ Erira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri ni unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! ³² Mezuchanrin ni nwan ihien ndi nedi onu kani bidon! ³³ Agwo ke unu wu! Igunrun eju-ali! Nani ke unu jenkod'e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmom?

³⁴ Lee ne nwan, m jenkod'e ziheneni onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenkod'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d'e ru obodo, ³⁵ keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-uwa hun uzor onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d'e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbuto ime Ulo-nsor—egbata Ebehur-ri-nsor le Ukpo w'a nodi a chu ejan. ³⁶ M ri a gwa unu ezioku, agboni jenkod'e gi isi buru ihien ndini ile.”

Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)

³⁷ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸ Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹ M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i sikod'a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’”

Isi Nke Ẹno-kwasị-ogun

Jizosi E Ku E Ni We Jenko D'e Tikpo Ulo-nsor
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jizosi no gha Ulo-nsor pu; ebe o pukor, umu-azuun a no bia d'e kunrun e, a ghosisonme e ulor ri ichen-ichen ri Ulo-nsor. ² Kani Jizosi no si we, “Onu a hunguor ihien ndini we, ele ya? M ri a gwa unu ezioku, o nwonni ogbe-omuma ohu hun jenkod'a hodur enu ibe we; we jenkod'e nutuchanrin we ile ye ali.”

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jizosi gi nodi ali elu Ugu Olivu, umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya sor nodi, we no si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenkod'e me? Kini jenkod'a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?” ⁴ Jizosi no za we, si, “Kpachanpu ni enya make w'e dufie onu, ⁵ makeni ndi bu oda jenkod'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti.’ We sikod'e gi e dufie ndi bu oda. ⁶ Onu jenkod'a nusonme ukwere agha ndi we ri a lu, nusonme ni agha jenkod'a ri—kani, anile ni egun tu unu, makeni ihien ndini jenkod'e me bu ogugu-ogen e ke ru. ⁷ Makeni ali sikod'a luson ali; ali-eze a luson ali-eze, unwun le ali-omahihie jenkod'a ri ebe ri ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nohu memem okpoho.”

⁹ Ogen hu, we jenkod'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we sikod'e gbu onu; ize unu jenkod'a ban ndi ali ile ri ichen-ichen make ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenkod'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amuma-ntu ndi bu oda jenkod'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenkod'a barahi, ihien-osusuo ndi bu oda nwe jenkod'a juu oyi. ¹³ Kani onye hun din ndidi d'e ru njendeme jenkod'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenkod'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-uwa ile ke no wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogen hu ke ogugu-ogen e gi ru.”

Aru Hụ Hun E Buhe Ntikpo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Ya wu, oge onu jenkọ d'e gi hun aru hụ hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, nọke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebeku; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebeku gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun oge hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amamgbe oso unu a wu oge oyi mobu Uhuohin Izu-iken. ²¹ Makeni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozu. ²² Omeni ebeluanu we oge hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua oge nsongbu ahun.

²³ Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebeku,' ekwerikwole ni. ²⁴ Makeni ndi kpo enwen we Kraisti jenkọ d'a fuba, we le ndi amuma-ntu, runsomme ihien-ahima hiogbe le oken orun-atumenya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me. ²⁵ Gon ni ntin! A gwatogwokwo m onu ihienni o gini d'e me. ²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni. ²⁷ Makeni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-enyanwun ke ndi ri ndidan enya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome.”

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ “Hun nsongbu oge hu gi ghafeguhu, enya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikozu; kokishia jenkọ d'a ri a gha elu-igwere a dantusonme, iken ndi ri elu-igwere jenkọ d'e mehunme. ³⁰ Oge hu ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenkọ d'a kwan ekwan oge we gi hun a. We k'a hun Nwa nke Ihian k'o ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi iken le ogho hiogbe lala. ³¹ O siko d'e gi oken opi hannu zipu ndi mmon-ozu e jen d'e wegama ndi nke Osolobue ri ebe owule—ebe ile elu-igwere ru.”

Ihien Jesu Gi Osi Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² “Gi ni osisi figi munrun ihienni: Hun agalaba a gihu forima, y'a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³³ Erirazikwo, oge onu e gi hun ihien ndini ile, onu a marin ni oge hu e ruguo, eghee, o ruguo onumuzo. ³⁴ M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni a guchanrinko ihien ndini kebe mezu. ³⁵ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kanu oku m aghafeko.”

O Nwonni Onye Marin Uhuohin Hu Mobu Oge Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

³⁶ “O me nke uhuohin o jenkọ d'a wu mobu oge o k'a wu uhuohin hu, o nwonni onye marinni—ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee ke Nwa; kanu Chuku-Nedi suu marin. ³⁷ Obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a no ke ihien me oge Nua. ³⁸ O k'a ri k'o ri oge hu ni oken-mirin hu d'a bia: we ri e ri, a ra; a lu di le nwunye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuohin Nua banye ime ugbo-mirin hu, ³⁹ amarun we ihien ri e meni d'e ru ni oken ide-mirin hu a bia, gbupu we ile. Erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri. ⁴⁰ Oge hu, ikennyu ebuo jenkọ d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu na onye ohu to; ⁴¹ ikpoho ebuo k'a gha a kwu ihien, e weri we ohu la ohu to. ⁴² 'Ya wu, munrun ni nwan enya makeni onu amarun uhuohin Di-nwonni-onu lala! ⁴³ Kanu, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marin oge ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan.” ⁴⁴ “Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihian lala oge onu tuleni enya.”

Odibo Furu Wẹ Gi E Dọn Ẹnya Ra Hụn Furuleni?
(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Onye wu nwan odibo hu furu ni we gi e d'anya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-le-ulo a ẹnya, n'o ye we ihien-oriri ogen furuni? ⁴⁶ O jenkọ d'a ri ni odibo hu mma owuni nna a a lua, hun a n'o hu e me ihien ndi hu — ⁴⁷ m ri a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepu ẹnya. ⁴⁸ Kani, omeni eje-odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua,' ⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya, ⁵⁰ nna a jenkọ d'a lua uhuhon o tuleni ẹnya a le ogen o marinleni. ⁵¹ o jenkọ d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunna ri, ebahun ihian jenkọ d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Isi Nke Isen-kwasị-ogun

Ihien Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ “Ogen hu, ihien jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a no ke ebe igbagba iri no weri ukpe we jenne d'a nabanhan okenye jenkọ d'a gba ekukwo. ² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihien, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Make ni, ogen ndi nzuzu hu gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we, ⁴ kani ndi hu marin ihien gi ihien weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.”

⁵ Okenye hu ri a gba ekukwo abiani egwa, uran no tuma we ile, we no ranhin. ⁶ Kani, o ru ime abali, oro no pu, si, 'Lee n'e-o, okenye jenkọ d'a gba ehuhuo a biaguo-o! Bia ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hu ile no lihi, fisi ukpe we elu. ⁸ Ndi nzuzu hu no si ndi hu marin ihien, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.' ⁹ Kani, ndi hu marin ihien no si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Ogen we gi jenneguu d'e nonrin mirin-ukpe; okenye hun jenkọ d'a gba ehuhuo no banhan; ndi hu kwademeni no son e banye ime ebeku we k'a no ri oriri agbamekukwo, we no gunma uzo. ¹¹ Omeugu, igbagba ndi ozo hu no biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpopu uzo ni enyi banhan!' ¹² Kani o no si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.'”

¹³ Jizosi a taguu iluni, o no si we, “Che ni nwan nche, make ni onu amarin uhuhon mobu ogen o siko d'a wu.”

Ihien Jesu Gi Idibo Eto Kuzi
(Luk 19.11-27)

¹⁴ “Ihien jenkọ d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenkọ d'a ri ke ebe okenye ohu no jenkọ ali-ihian, o no kpo ndi idibo e, we ihien o nwon che we eka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ekpa isen, ye hun-ebọ egbo jun ekpa ebuo, ye hun me we eto egbo jun ekpa ohu—onye-onye ke iken e han. 'Ya o no jenne. ¹⁶ Onye o ye hun jun ekpa isen no jenne ozigbo, gi e zuma afia, o no nwonhenzi egbo jun ekpa isen che n'e. ¹⁷ Erira ke onye o ye hun jun ekpa ebuo don gi e nwonhen ekpa ebuo che n'e. ¹⁸ Kani onye o ye hun jun ekpa ohu no jenne, gu ali, zueme egbo nna a ye e.”

¹⁹ O tebe, nna we no lua; o no bia ni we gbako. ²⁰ Onye hu o ye hun jun ekpa isen no bia, wehezi egbo jun ekpa isen chen'e. O no si, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa isen k'i ye m; lee e, e nwonhenguozu m egbo jun ekpa isen che n'e.' ²¹ Nna a no si, 'Y'e meyeke, odibo oma, hun we gi e d'anya! Y'a ghosigho n'i furu ni we gi i d'anya ime ihien me ntin, m jenkọ d'e tume i n'i lepu ihien bu oda ẹnya. Bia d'e son m ghoghọ.' ²² Onye hu o ye egbo jun ekpa ebuo no biazikwo, si, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa ebuo k'i ye m, lee e, e nwonhenole m egbo jun ekpa ebuo che n'e.' ²³ Nna a no si a, 'Y'e meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'i furu ni we gi i don ẹnya ebe ihien me ekere ri, m jenkọ d'e ye i ihien bu oda n'i lepu ẹnya. Bia d'e son m ghoghọ.'

²⁴ Onye hu o ye ekpa egbo ohu no biazikwo, si, 'Nna-enyi, a maringho m ni obi i e zeke, ni y'a ghoru ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. ²⁵ Egun ri a tu m, ya m no jenne d'e zueme

egho i ye ime ali; lee e, weri ihien i.' ²⁶ Kani nna a no shiari a, si, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen e nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghorì ihien m kunleni, e kponrin ihien m ghotoleni, ele iya? ²⁷ Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho*, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa ri n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hu jun ekpa ohu, w'e ye onye hu nwon hun jun ekpa iri. ²⁹ Makeni onye gi ihien hu we ye e run orun, e yeche ni w'e keni o nwoncheni. Kani onye gileni ihien we ye e run orun, a napu w'a ke ekere hun o nwon. ³⁰ Tu ni nwan odibo eti hu ye ishi ri ezi, ebe ihian jenko d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' "

Okinkin-ikpe Ikpazuun

³¹ "Ogen Nwa nke Ihian jenko d'e gi gi ogho a bia rike eze, 'ya le ndi mmon-ozì ile, o siko d'a nodi ali ukpo e nwe ogho. ³² We siko d'e wehe ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenko d'a hopuha we ohu-ohu ebe ibe we ri, erira onye e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri. ³³ O jenko d'e donme atunrun ndi hu eka-ihien e, donme ewu ndi hu eka-ekpen e.

³⁴ Ogen hu, eze jenko d'a si ndi hu ri a eka-nni, 'Bia ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hu we kwademe ni unu kete w'a tunle iyeto uwa. ³⁵ Makeni, ogen egun gi ri a gun m, onu ye m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m oto, unu e ye m ekwa, emu a ku m, unu a bia d'e lee m, ogen m gi ri ime ulo-ngan, onu a bia d'a hun m.' ³⁷ Ogen hu, ndi ezi-omume ahun jenko d'a za a, si, 'Di-nwonna-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i, enyi no ye i ihien-oriri mobu ke egun-mirin ri a gun i, enyi no ye i ihien-orira? ³⁸ Elee ogen ke enyi gi hun i ni wu otumunye, enyi no nabanhan i mobu ni gba oto, enyi no yime i ekwa? ³⁹ Elee ogen ke enyi gizi hun i ni emu ri a ku i mobu ni ri ulo-ngan, enyi no bia d'a hun i?!' ⁴⁰ Eze siko d'a za we, si, 'M ri a gwa onu ezioku, ebe unu no me ni onye ohu ime ndini rike si arini we mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e!' "

⁴¹ "Ogen hu, o siko d'a si ndi hu ri eka-ekpen e, 'Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmon-ozì e! ⁴² Makeni ogen egun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; ⁴³ a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ekwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kani onu abiani d'a hun m.'

⁴⁴ We k'a zazikwo a, si, 'Di-nwonna-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i mobu ke egun-mirin ri a gun i mobu k'i wu otumunye mobu k'i gba oto mobu ke emu ri a ku i mobu k'i ri ulo-ngan bu enyi eyeni ni eka?' ⁴⁵ O jenko d'a za we, si, 'Ezioku ke m ri a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini noke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.' ⁴⁶ We jenko d'e zi we si ime afunfun itebite, kani ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite."

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosi Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, ² "Unu a maringho ni akpu-uhuohin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu ke we jenko d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu."

³ Ogen ohu hu o gi ri e ku ihienni, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-egan, e zu. ⁴ We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosi gbu. ⁵ Kani, we no si, "Elekwogegen memmeni, amangbe isusu gha ri."

E Hukpu We Jizosi Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

* **Isi Nke Isen-kwasị-ogun:27** Ika siji aza

⁶ Ogen Jizosi gi ri Betani, iwe onye w'a kpọ Saimonu onye-oti, ⁷ okpoho ohu no wehe ogog-alabasta uden nanranni ri ime e. O no hu e ye Jizosi isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. ⁸ Kani ogen umu-azuun a gi hun ihienni, iwe no weme we, we no si, "Elee iwi wu onwan? ⁹ Nke w'e re udeni egbo hi-ogbe, we e ye ndi-igbenye." ¹⁰ Kani, ogen Jizosi gi marin ihien we ri e ku, o no si we, "Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. ¹¹ Unu le ndi igbenye ri ebeni ogen ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. ¹² O gi udeni o hukpu m kwademe olili m. ¹³ Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenkọ d'e ku ihienni o me, gi e a nyanhan a."

*Judas' E Kweri N'o Re Jizosi
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)*

¹⁴ 'Ya onye ohu w'a kpọ Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d'e kunrun ndi-isi nchu-ejan, ¹⁵ si we, "Kini ke unu jenkọ d'e ye m omeni e we m Jizosi ye unu? We no ku a mkpuru ego ola (siva) iri-kwasi ogun, ego orun akpu-uhuhin iri kwasi ogun," ¹⁶ Gha ogen hu jenne, o no choma oghere o jenkọ d'e gi we Jesu ye we.

*Jizosi Le Umu-azuun A E Ri Oriri Nghafe
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)*

¹⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bre di nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun no bia d'e kunrun Jizosi, ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?" ¹⁸ O no si we, "O nwe okennyehi ohu m zijenko unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a si a, 'Onye-nkuzi si, "Ogen m e ruguo, mme le umu-azuun m siko d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe." ' ' ¹⁹ Umu-azuun no me ke Jizosi don zi we, we no kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen enyasi, Jizosi le umu-azuun mmebuo hu no nodi ali e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe we ri e ri ihien-oriri hu, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e re m." ²² Efo asuozini we usuo, onye-onye no si, "Ekwokwe mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?" ²³ Jizosi no si, "Onye hu me le iya buche aka ime afere jenkọ d'e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lakọ ke we don de banyen'e, kani nsongbu jenkọ d'a ri ni onye hu jenkọ d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a." ²⁵ Judasi hun siko d'e re e ye we no si, "Onye-nkuzi, mme ro?" O no si a, "Iyu ku."

*Oriri-nsọ
(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)*

²⁶ Ebe we ri e ri ihien-oriri ahun, Jizosi no weri bre di, o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e ye umu-azuun a, si, "Weri ni ri, onwan wu ehio m." ²⁷ O no weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, o no we e ye we, si, "Unu ile, rarisonme ni; ²⁸ make ni onwan wu edeke m, hun we gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe egbata iya le ndi nke e aka; edeke m hun we hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M ri a gwa onu, arakozu m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hu mme le unu jenkọ d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m."

³⁰ Ogen we gi buguu ebu Mmemme-Nghafe, we no shi Ugu Olivu.

*Jizosi E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghoru N'o Marin A
(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)*

³¹ 'Ya Jizosi no si we, "Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, make ni Ehuhuo-nsọ si, 'Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.' ³² Kani, m ghaguu onwan lihi, m siko d'e buni unu uzo si Galili."

³³ Pita no si Jizosi, "O nwonni ogen m'e gi gba i to, osuon'a ni ndi hoduni a na i to." ³⁴ Jizosi no si Pita, "M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghoru mgbe eto ni y'a marin m." ³⁵ Pita no si, "Kaka, aghoriko m, osuon'a ni mme le 'yu jenkọ d'a nwun!" Umu-azuun ile hoduni no kuzikwo erira.

Jizosị E Mę Ekpere Imę Ugba Gęsemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ 'Ya Jizosị lę umu-azuun a nọ si ebe w'a kpọ Gęsemani. O nọ si umu-azuun a, "Nodị ni alị ebeni ni m jenzuka d'e mę ekpere." ³⁷ O nọ weri Pita lę umu Zębedi ebuo, o nọ sukuruma, obi nọ ferime e. ³⁸ 'Ya o nọ si wę, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodị ni ebeni son m mu ęnya."

³⁹ O nọ jęnsi ihun ekerę, tuha enwęn e ye alị, mę ekpere, si, "Baba, omęni o rị nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kanị, uche i y'a mę, eļe uche m." ⁴⁰ O nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o hun ni wę rị uran, o nọ si Pita, "Ya wu, onu e ri-ęka son m mu ęnya mgbahunmę okuloku ohu? ⁴¹ Mu ni ęnya, mę ni ekpere, amangbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chogho, kanị ndun guu ehu."

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e mę ekpere, a si, "Baba, omęni mkpu afunfunni asaęka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya mę." ⁴³ O nọ biazị ebe wę rị, hun wę ke wę rị uran, makele ęnya wę a nyintoguo.

⁴⁴ O nọ lazị wę to, pu d'e mę ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a, si wę, "Unu rikwo uran, e zuru ikęn? Lee n'e, oęen hu e ruguo—e we wę Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni ęnyi jęnme. Lee n'e, onye rị e reni m a biaguo."

A Nwunrun Wę Jizosị
(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizosị rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azuun a mmebuo bia. Judasi lę igunrun hi-ogbe wi—we bu oĩa-agma lę egbe. Ndi-isi nchu-ęjan lę ndi-isi zihę wę. ⁴⁸ Onye hun rị e ren'e gwa wę ihien wę sikọ d'e gi marin Jesu. O si, "Onye m jęnkọ d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ O nọ bia d'e kunrun Jizosị ozigbo, si, "Uwa-oma, Onye-nkuzi!" O nọ su e onu. ⁵⁰ Jizosị nọ si a, "Di-ęnyi, mę ihien i bia d'e mę!" 'Ya wę nọ kwondon Jizosị, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi wę lę Jizosị wi nọ tinpu eka, sepuha oĩa-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-ęjan ntin. ⁵² 'Ya Jizosị nọ si a, "Wekin oĩa-agma i azuun, makeni ndi ile e bu oĩa-agma, sikọ d'a gha oĩa-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m eka rịo Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmon-ozı igma mmebuo ozigbo? ⁵⁴ Kanị, m mę erira, nani ke wę jęnkọ d'e gi mezu ihien ndi rị ime Ehuhuo-nsọ hun ku n'o jęnkọ d'a rị ęnina?"

⁵⁵ Oęen hu ke Jizosị gi si igunrun hu, "Unu gi oĩa-agma lę egbe bia d'a nwunrun m nọke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi alı ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kanị, ihien ndini ile rị nwan e mę kenı ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ mezu." 'Ya umu-azuun a ile nọ na a to, gbama osọ.

E We Wę Jizosị Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-ęjan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ 'Ya ndi nwunrun Jizosị nọ we e jęnni Kayafasi wu onye-isi nchu-ęjan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu lę ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kanị Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-ęjan, bu egbata wę te e te. Ya Pita nọ banye, son ndi-nche nodi alı kenı o hun njendeme ihienı.

⁵⁹ Oęenni, ndi-isi nchu-ęjan lę Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien w'e gi buokin Jizosị onu kenı wę gbu e; ⁶⁰ kanị, ahunni wę, osun'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omęguu, mmadu ebuo nọ nwan puha, ⁶¹ si, "Onyeni si, 'M jęnkọ d'a saęka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuhin eto tunkin e.' " ⁶² 'Ya onye-isi nchu-ęjan nọ lihi, si, "Y'e nwon ihien i jęnkọ d'a shari? Kị wu ihien ndini wę rị a si ni 'ya k'i mę?" ⁶³ Kanị, Jizosị ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-ęjan nọ si a, "E gi m efan Osolobue hun rị ndun si i gwa ęnyi mbuni iyü wu Kraisti, Nwa Osolobue."

⁶⁴ Jizosị nọ sị a, “Yū ku ẹ. M rị nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafeguu, unu siko d'a hundę Nwa nke Ihian ebe o nodi ali aka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o rị elu orukpu o gi lala.”

⁶⁵ 'Ya onye-isi nchu-egan nọ tika efe hun 'ya le enwen ẹ wu onye-isi nchu-egan yi, si, “O kuole aru! Ki enyi rị a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?” We nọ za, si, “Ikpe a maol'a, o jenko d'a nwun!” ⁶⁷ We nọ ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we nọ ma a ora, ⁶⁸ si, “Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?”

Pita A Ghorị N'ọ Marin Jizosị
(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agboọ wu odibo nọ bia d'e kunrun ẹ, si a, “Iyu le Jizosị onye Galili wizikwo.” ⁷⁰ Kani, o nọ ghorị id'enya we ile, si, “Amarin m ihien i rị e ku.”

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agboọ ozo wu odibo nọ hun a, si ndi turu ebegu, “Onyeni le Jizosị onye Nazareti wi.” ⁷² O nọ ghorizi, kundę Osolobue, si, “Amarinde m okennyę hu!”

⁷³ O nọbezi ekerę, ndi turu ebahun nọ bia d'e kunrun Pita, si a, “I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.” ⁷⁴ 'Ya Pita nọ kunme Osolobue, si, “Amarinde m okennyę hu.” Ozigbo hu, okpa nọ kwan. ⁷⁵ Ya Pita nọ nyanhan oku Jizosị ku, ni, “Okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” O nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasi-ogun

E We We Jizosị Si Ogwa Paileti
(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ O ru ogen utuntun, ndi-isi nchu-egan ile le ndi-isi nọ tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosị.
² We nọ ken ẹ egbun, we ẹ jenni Paileti, onye Rom hun wu Govano rị a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E
(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogen Judasị hun re ẹ ye we gi hun a ni a maguo we Jizosị ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-egan le ndi-isi akpuru egho ọla iri-kwasi-ogun hu, ⁴ si, “E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me.” Kani, we nọ si a, “O gbashiarini enyi; ohun wu mkpa i!”

⁵ O nọ tu akpuru-egho ọla ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen ẹ. ⁶ Ndi-isi nchu-egan nọ tuturu akpuru-egho ọla ndi hu; we nọ si, “O furuni ni enyi bu we che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nsọ, makeni egho edeke ro (egho-mme).” ⁷ 'Ya we nọ tu iroro, gi ẹ nonrin ogige onye a kpu-ite, gi ẹ memę ikpekpe itumunye. ⁸ 'Ya hain we gi a kpo ogige hu “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni. ⁹ 'Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku nọ mezu, ni,

“We nọ weri akpuru-egho ọla iri-kwasi-ogun hu,
hun wu onu egho ndi Izrelu kweri ni 'ya ke we siko d'e non okennyę hu;

¹⁰ gi ẹ nonrin ogige Okpu-ite
rike ke Onye-nwonni-enyi don gwa m.”

Paileti A Ju Jizosị Utaa
(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹ Ogen ihienni gi rị e me, Jizosị turu ihun Paileti wu Govano rị a kidon ni ndi Rom. Paileti nọ si, “Iyu wu eze ndi Ju?” Jizosị nọ si a, “Iyu ku.” ¹² Kani, ogen ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gi rị e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti nọ si a, “Y'a rị a nu

ihien ole wẹ ri e ku ni 'ya k'i me?" ¹⁴ Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tikenme Paileti wu Govano enya.

A Ma Wẹ Jizosi Ikpe Onwun
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jon 18.39; 19.16)

¹⁵ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Govano a hapu ni wẹ onye-ngan owule wẹ cho. ¹⁶ Ogen hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosi] Barabasi. ¹⁷ Ogen wẹ gi gbakikomeguu, Paileti no si wẹ, "Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosi wu] Barabasi ra Jizosi hun w'a kpo Kraisti?" ¹⁸ (Paileti ku ihienni makeni o maringho ni iwe ke wẹ gi wẹ Jizosi wu Kraisti ye e.) ¹⁹ Ogen o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, "Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, makeni e gigu o m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni." ²⁰ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi Izrelu no nwan gwa igunrun hu wẹ si Paileti hapuni wẹ Barabasi, gbu Jizosi. ²¹ Paileti no siji wẹ, "Onye ime wẹ ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?" Wẹ no si, "Barabasi." ²² Paileti no si, "Ki m'e gi nwan Jizosi hun w'a kpo Kraisti me?" Wẹ ile no si, "Kpogbu e enu obe." ²³ O no si, "Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?" Kani wẹ ile e yikenmede, si, "Kpogbu e elu obe." ²⁴ Ogen Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe wẹ ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'anya igunrun hu, si, "Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!" ²⁵ Igunrun hu ile no si, "Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!" ²⁶ 'Ya o no hapuni wẹ Barabasi, o fianguu Jizosi mkpinsin, o no w'e ye wẹ kpogbu.

Ndi-agma A Kpa Jizosi Ye Emu
(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)

²⁷ 'Ya ndi-agma Paileti no weri Jizosi si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya wẹ no fihunme e. ²⁸ Wẹ no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ²⁹ Wẹ no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n'e oseku, a kpa a e ye emu, a si a, "Agu!! Eze ndi Ju!!"

³⁰ Wẹ no ju a eson, napu a okpo hu wẹ te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen wẹ gi kpagu a ye emu, wẹ no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. Wẹ no duru e d'a kpogbu elu obe.

A Kpoma Wẹ Jizosi Elu Obe
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

³² Ebe wẹ jenko, wẹ no kunrun onye Sairinini ohu w'a kpo Saimonu, wẹ no w'a y'e olu buru obe Jizosi. ³³ Ogen wẹ gi ru ebe w'a kpo Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ wẹ no ye Jesu manya wẹ buche olulu-anu ra, kani, ogen o gi danmin a, o no ju n'o rako a. ³⁵ Ogen wẹ gi kpomaguu a elu obe, 'ya wẹ no tu nkpo, gi e keru ewuru ndi o yi. [Onwan me keni ihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—makeni onye-amuma si, "E keru wẹ ekwa m, a tu wẹ nkpo, gi e keru ewuru m."]

³⁶ Wẹ no nodi ali, e che e nche. ³⁷ Wẹ de ihien wẹ gi m'a ikpe ye enu obe hu. Ihien wẹ de wu, "Onwan wu Jizosi, Eze ndi Ju."

³⁸ Wẹ kpomazi ndi ohin ebuo che n'e, onye ohu elu obe ri eka-nni e, onye ohu elu obe ri eka-ekpen e. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, "Iyu hun jenko d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuohin eto tundonzi e, zuopuha nwan enwen i! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan." ⁴¹ Erija ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si, ⁴² "O zuopuha ndi ozo, kani o sani eka zuopuha enwen e. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kweri n'e." ⁴³ O tukwasì Osolobue obi;

* Isi Nke Ẹsa-kwasì-ọgún:28 ewuru ndi nze le ndi-idafin

Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o suoghō a. Makeni, o si, 'Mme wu Nwa Osolobue.' ”
⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu 'ya le we donzikwo kpari e.

Onwun Jizosi

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hu, gha okuloku mmebu, ogen hu enya anwun gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki no gba ali hu ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosi no gi oken olu yi oro, si, "Elai, Elai, lama Sabakitani?" 'Ya wu, "Osolobue m, Osolobue m, ki hain i gi la m to?" ⁴⁷ Kanj, ogen ndi hu ime ndi turu ebahun gi nu a, we no si, "O ri a hi Elaija!" ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime we no gba oso, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'e 'ya n'o ra. ⁴⁹ Kanj, ndi ozosi, "Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenkō d'a bia d'a zuopuha a." ⁵⁰ Jizosi no gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hu, ekwa we gi gbombepu Ebehu kachanrin-nso ime Ulo-nso no bawapu ebuo, gha elu d'e ru ali. Ali no mahihie, omuma hu e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni no kpupu, ndi nso bu oda nwunni no lihi. ⁵³ Ogen Jizosi gi ghagu onwun lihi, we no puha, si obodo nso hu wu Jerusalem, ndi bu oda no hun we ebehu. ⁵⁴ Ogen oki-agma hu le ndi-agma 'ya ni we ri e che Jizosi nche gi hun ali-omahihie le ihien ndi hu meni, egun no bia we, we no si, "Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!"

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizosi e yen'e aka rizi ebahun, we ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni. ⁵⁶ Ndi hu ime we wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefu le nne umu Zebedi.

Olili Jizosi

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogen enyasi, odafin ohu w'a kpo Josefu, onye obodo Arimatia, no bia. Okennyeni wuzikwo onye e son uzō Jizosi. ⁵⁸ O no jen d'e kunrun Paileti, si a buye e ehū Jizosi. 'Ya Paileti no si we buye e ya. ⁵⁹ Josefu no buru ehū hu; gi ekwa line nwunni fuma a, ⁶⁰ bu e che ime ili ohun o kwademeni enwen e, hun we gu nōke okporo ye ime omuma. O no gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hu, pu. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebō nodi ali bu ihun zinme ili hu.

E We We Ndi-nche D'e Chedon Ili Hu

⁶² Ogen uhuhin Nkwademe gi ghafegu, o ru enyasi, ogen Uhuhin Izu-iken gi bidon, ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi no zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ si a, "Di-okpa, enyi a nyanhangho ni ogen onye-ntuni gi ri ndun, o si, 'Akpu-uhuhin eto ghafegu, m jenkō d'e lihi.' ⁶⁴ Si we nwan d'e gbōnkinkenme ili hu ohunma-ohunma d'e ru akpu-uhuhin eto hu, amangbe umu-azun a abia d'e zunrun ehū a, gwama ihian ile ni, 'O ghagu onwun lihi'; ogen hu ndufie ikpazun hu a kari nke ibuzo njo." ⁶⁵ Paileti no si we, "Weri ni nwan ndi-agma; jen ni d'e chedon e ke unu siko d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya we no jenme, kpukinkenme ili hu, bu ndi-nche to ebehu.

Isi Nke Ẹsato-kwasi-ogun

Jizosi A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuhin Izu-iken gi ghafegu, ogen eki gi fonme nke uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin sonde), Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebō no jen d'e lele ili hu. ² Idemizi, ali no mahihie oda-oda, makeni mmōn-ozī Di-nwōnni-enyi gha elu-igwee bia, nupu omuma hu hi-ogbe, nodi ali elu e. ³ O hu e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru e hu e nwun nōke igwere. ⁴ Egun e no bia ndi nche, ehū no mama we nni, we no rīchanrin ke ndi nwunhunni. ⁵ Kanj, mmōn-ozī hu no si ikpoho ndi hu, "Atule ni egun, a maringho m ni unu ri a cho Jizosi, hun we kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebeni; o lihigu k'o don ku. Bia ni d'e lee ebe o te ri. ⁷ Jenme ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azun a, si we, 'O

ghaguo onwun lihi, o buruguo ni unu uzo si Galili; ebefu ke unu jenko d'a no hun a! A gwaguo kwọ m unu.” ⁸ 'Ya we no gi egun le oken ighoghọ gha ili hu pu ozigbo, gbama oso d'a gwa umu-azuun a.

⁹ Idumuzi, Jizosi no kunrun we, si, “Darụ ni!” 'Ya we no bia d'e kunrun e, fiedon e oku, fe e. ¹⁰ 'Ya Jizosi no si we, “Atule ni egun, jen ni d'a gwa umune m we jen Galili, ebahun ke we k'a no hun m.”

E Ye We Ndi-nche Egho-azuun, Si W'e Kule K'o Me

¹¹ Ogen ikpoho ndi hu gi jenko, ndi hu ime ndi-nche hu no si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchu-ejan ihien ile meni. ¹² Ogen ndi isi nchu-ejan le ndi-isi gi zuguu, tugbamaguu iroro, we no ye ndi-agma hu ego hi-ogbe, ¹³ si we, “Gwakwo ni ihian ile ni, 'Umu-azuun a bia d'e zunrun e ime abali ebe enyi ri uran.’ ¹⁴ Omeni onwan e ru ntin Govano wu Paleti, enyi jenko d'e me obi ru e ali, hun a ni nsongbu arikonu unu.” ¹⁵ 'Ya we no narin we egho hu, me ihien we gwa we. Echen ke we rikwo a ko akikonu ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosi Ye Umu-azuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ Ya umu-azuun mmanai hu no nwan si ugu hu ri Galili, ebahun Jizosi gwa we. ¹⁷ Ogen we gi hun Jizosi, we no fe e, kanu ndi hu ime we nwon obi-efu. ¹⁸ Jizosi no jenzunhan, si we, “E yeole we m iken ile ri elu-igwee le elu-uwu. ¹⁹ Jenme ni nwan d'e me ndi ali ile ri ichen-ichen ni we wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi le Nwa le Mmon-nsọ e me we mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni we, ni we hun uzo e me ihien ile m si unu me. Ezie, m noye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen.”

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Ke Makị Dọn De Ẹ

Onye Jenko D'a Kwani Kraịstị Uzọ

(Azaya 40.3; Malakai 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hun wu Kraịstị, Onye ahun Osolobue tume, hun wu Nwa Osolobue dön bidon: ² Nọkẹ kẹ wẹ dön de ẹ ime ẹhuhuọ Azaya onye-amuma, “Osolobue si, ‘Lee ẹ, m ri e zi onye-ozì m n'o buru n'i uzọ, n'o kwan'i uzọ.’

³ Olu onye ohu ri a han ime atụ, a si,

‘Kwa ni ni Di-nwonnì-enyi uzọ; mēme ni uzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonu Hun E Me Mirin-Chuku A Kwadememe We Make Obibia Jesu

⁴ Jonu hun e me mirin-Chuku nọ puha, mama okwa ime atụ, a si wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ me wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghoṣi n'e roghariṅuọ wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile ri umu-alì ndi risonme Judia le ndi Jerusalem ile hu e jen d'e kunrun Jonu, wẹ hu e kupuha njo wẹ, o hu e me wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonu yi ewuru wẹ gi enenren anu w'a kpo kamelu mēme; akpukpo-anu k'o gi kenme ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁷ O hu a si wẹ, “Onye kani m lala m azuun, erudeni m onye jenko d'e hulua ali topu eriri akpukpo-uku a. ⁸ M ri e gi mirin mmaka e me onu mirin-Chuku, kani, 'ya nwen jenko d'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku.’”

Jonu E Me Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13–4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hu, Jesu nọ gha Nazareti ri azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonu nọ me ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hun Jesu gihu gha ime mirin puha, o nọ hun kẹ elu-igwere kpupu, hun kẹ Mmon-nsọ gi udi nduru hidanla, bia d'a nokwasị a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee si, “Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a sọka m.”

¹² Ozigbo hu, Mmon-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ O nọ nodi ebahun akpu-uhuohin ogunna, iya le eje-anu ri ichen-ichen. Ekwensu hu a nwan a; ndi mmon-ozì hu e yen'e ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogen wẹ gi kpokingu Jonu ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bia Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ O hu a si, “Ogen e zuguọ, Ali-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari ni, unu e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonn'e

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizọsị ghako mkpenren “Ohimin” Galili, o nọ hun Saimonu le Anduru nwen ẹ ebe wẹ ri a tu oga e ye ime mirin ahun, make ni azun kẹ w'a kun. ¹⁷ Jizọsị nọ si wẹ, “Sonme ni m, m siko d'e me onu wuru ndi a kuha ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sonme ẹ.

¹⁹ O jenshi ihun ekere, o nọ hun Jemisi le Jonu, umu Zebedi ebe wẹ ri ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. ²⁰ O nọ kpo wẹ ozigbo; wẹ nọ na nedi wẹ le ndi wẹ we orun to ime ugbo, sonme ẹ.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Rị Ime Okennyẹ Ohu (Luk 4.31-37)

²¹ Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ulo-ofufe rị ebehụ d'a kuzi. ²² Nkuzi ẹ nọ tū wẹ ẹnya, makele o kuzi nọke onye oku rị ẹka ẹle nọke ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogen hụ dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ, hūn rị ime ulo-ofufe wẹ. Okennyẹ hū nọ yi oro, si, ²⁴ “Hapụ ẹnyi ye, k'i gi ẹnyi e me, Jesu onye Nazareti? I bia d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nsọ Osolobue.” ²⁵ Kanị, Jizosi nọ jugbo eje-mmọn hū, si a, “Kpume onu; gha ime ẹ puha!” ²⁶ Eje-mmọn hū nọ se okennyẹ hū, gi oken olu yi oro, gha ime ẹ pu. ²⁷ O nọ tū wẹ ile ẹnya, wẹ hū a ju ibe wẹ, si, “Kị wu hūnni? Onwan wu nkuzi ohun—hūn iken rị! O gwade eje-mmọn oku, wẹ hū a gbaye ẹ!” ²⁸ Ozigbo, otiti ẹ nọ kpogbari ẹgbere Galili ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu oda (Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hūn Jesu gihu gha ime ulo-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu nọ banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu rị a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ẹhu okun rị e nwun ẹ. Ozigbo, wẹ nọ gwa Jesu ni emu rị a ku a. ³¹ Jizosi nọ jen d'e kunrun ẹ, kwondon ẹ ẹka, weli ẹ enu, ẹhiu okun hū nọ hapu a; o nọ leme wẹ obia.

³² O ru ogen ẹnyasi, ogen anwun gi roguu, wẹ nọ wehen'ẹ ndi emu ile le ndi eje-mmọn rị ime wẹ. ³³ Ndi obodo hū ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen rị a ku, chupusonme eje-mmọn bu oda, o nini eje-mmọn ndi hū ku oku make ni a maringho wẹ onye o wu.

Jizosi E Zisonme Ozioma Ime Galili (Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o nọ zopu ẹgwa, jenme ebe ihian rileni, o nọ nọ ebehụ memẹ ekpere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le wẹ wi nọ choma a. ³⁷ Ogen wẹ gi hūn a, wẹ nọ si a, “Ihian ile rị a cho i.” ³⁸ O nọ si wẹ, “Ni ẹnyi shizi ni obodo ndi ozo rị ẹhu ebeni, keni m zizikwo ozioma ime wẹ. Make ni 'ya wu ihien m bia d'e me.” ³⁹ O nọ ghagbari azuun Galili ile, e zisonme ozioma ime ulo-ofufe wẹ rị ichen-ichen, a chupusonme eje-mmọn.

Jizosi A Zuọ Onye-oti (Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyẹ ohu emu oti rị a ku nọ bia d'e kunrun Jesu, gbu osekpụ, rioma a, si a, “Omēni y'a choghọ, nibe i saeka zuo m, a rị m ochan.” ⁴¹ Omiken ẹ nọ me Jizosi, o nọ tinpu ẹka metu a, si a, “A choghọ m! Dinhin, ni rị ochan!” ⁴² Ozigbo, oti hū nọ gha ẹhu a pu, o nọ rị ochan! ⁴³ Jizosi nọ zi okennyẹ hū lama ozigbo, ogen o gi dokenmeguu a ẹka ntin, ⁴⁴ si a, “A gwakwole onye owule ihienni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchu-egan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hū Mozizi ku ime Iwu gi chu-egan, ni gi ghosi wẹ ni y'a riguo ochan.” O nọ si a lama. ⁴⁵ Kanị, okennyeni a ghaguu ebahun pu, o nọ kusonmede ihienni ebe ile. O kukonme ihienni, nke wu ni Jesu asazini ẹka puha ime obodo ebe ihian a nọ hūn a, kama, o ghasonme azuun ihian bileni, kanị wẹ huzikwo a gha ebe ile a bia ebahun d'e kunrun ẹ.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuọ Onye-orọ (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuohin ole a ghaguu, Jesu nọ kinhen Kapanom, o nọ kpogbari n'ọ rị ulo. ² Ndi bu oda nọ gbakikome, nke wu ni uzo eruzini wẹ, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hū a gwa wẹ oku-Chuku. ³ Ya ke ikennyẹ nọ buhen'ẹ okennyẹ ohu orọ kinmin; ikennyẹ eno bu ẹ. ⁴ Make ni ahunni wẹ uzo d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebehụ, wẹ nọ nyinrin elu ulo, be oghe ye ẹ elu ebe Jesu wuzo. E beguu wẹ oghe ye ẹ, wẹ nọ gha ebehụ

dọ onye hụ ọrọ kinmin lẹ ute ẹ ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosị gi hụn okukwe wẹ, ọ nọ sị onye hụ ọrọ kinmin, “Nwa m, a gbaghariguo wẹ i njo i.”

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisonme ali ebahun, wẹ hụ e ro ihienni ime obi wẹ, a si, ⁷ “Ki hain okennyeni gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo!” ⁸ Ozigbo, Jesu nọ marin ime mmon ihien wẹ ri e ro ime obi wẹ. O nọ sị wẹ, “Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu? ⁹ Elee hūn ka nfe: isi onye-oroni, ‘A gbaghariguo wẹ i njo i’—ra isi a, ‘Lih i oto, heri ute i n’i jenne ijen?’ ¹⁰ Kanj, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwa.” O nọ sị onye-oru hụ, ¹¹ “M si i, lihi oto, heri ute i, lama iwe i!” ¹² O nọ lihi oto, heri ute ẹ ozigbo, gha ebahun pu—id’anya wẹ ile; nke wu ni ọ tu wẹ ile enya, wẹ nọ jama Chuku mma, si, “Enyi ahuntuni ihien nọ enina mbu!”

Jesu A Kpo Livai (Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ya Jesu nọ jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian nọ fihunme ẹ, ọ nọ kuzi wẹ. ¹⁴ Ebe ọ ghafeko, ọ nọ hūn Livai nwa Alifosi k’o nodi ali odu ndi ugwo-isi, ọ nọ sị a, “Sonme m.” Livai nọ lihi oto, sonme ẹ.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi lẹ ndi ozo wẹ gi njo marin hụ e son Jesu lẹ umu-azuun a e ri ihien-oriri, makeni ndi ri e son n’ẹ bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hūn ri ime ndi Itu-Farisi gi hūn ni ‘ya lẹ ndi njo hụ lẹ ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, wẹ nọ sị umu-azuun a, “Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi lẹ ndi ozo wẹ gi njo marin e ri, a ra?” ¹⁷ Ogen Jesu gi nū ihien wẹ ri e ku, ọ nọ sị wẹ, “Ndi ehū ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d’a kpo, kama, ndi njo ke m bia d’a kpo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu (Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu lẹ ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. Wẹ nọ bia d’a ju Jesu, si, “Ki hain umu-azuun Jonu lẹ umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?” ¹⁹ Jizosi nọ za wẹ, si, “Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyeri a gba ekukwo ri ime igunrun wẹ? Mba nu! Ebe wẹ lẹ okennyeri hū ri a gba ehuhuo ri, ebuko wẹ onu. ²⁰ Kanj, ogen lala hūn wẹ jenkọ d’e gi wepu okennyeri hū ri a gba ekukwo ime wẹ, ogen hū, e bume wẹ onu.”

²¹ “O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi ẹ kwakin ẹ, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme.”

²² “O nwonzikwoni onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi ẹ gbaye ẹ, manya hū a gbawapu a, ke manya ke ihien wẹ gi gbaye ẹ a la iwi. ‘Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun.”

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken (Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe wẹ ghako ime ugbo hū, ‘ya umu-azuun a nọ ghorima oka-witi. ²⁴ Ya ndi Itu-Farisi nọ sị a, “Ki hain wẹ gi a ghọ ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, wẹ ri a dan Iwu.”

²⁵ Ya Jesu nọ sị wẹ, “Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya lẹ ndi wẹ ile wi? ²⁶ K’o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-egan, ri bredi-nso hū w’e bupuhani Osolobue, hūn o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-egan; kanj Defidi ri ẹ eri, yezikwo ndi ‘ya lẹ wẹ wi.”

²⁷ Ya Jesu nọ nwan si, “Make orinmma ihian ke wẹ gi tume Uhuohin Izu-iken, egini wẹ ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian. ²⁸ Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri.”

Isi Nke Ẹtọ

Okennyẹ Ẹka Ohu Nwunhun (Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ya Jizọsị nọ banyezi ụlọ-ofufe. Imẹ ụlọ-ofufe ebahun, o nwẹ okennyẹ ẹka ohu nwunhun rin'a. ² Wẹ nọ kemẹ Jesu nke ni wẹ hun k'o jenkọ d'a zuọ a Ụhụọhin Izu-iken keni wẹ gi e ma a ikpe. ³ 'Ya ọ nọ si okennyẹ hụ ẹka nwunhun, "Puhā ihun ebeni." ⁴ Ọ nọ si wẹ, "Elee hun kẹ Iwu kwadon ni wẹ e mẹ Ụhụọhin Izu-iken? Imẹ ihian ihien ri mma ra imẹ ihian eje-ihien? Izuọ ihian ra igbun'e?" Kanị a gba w'a nkintin.

⁵ Jizọsị nọ gi iwe lehunmẹ wẹ, makeni ọ fuka a ni obi wẹ e zeke. 'Ya ọ nọ si okennyẹ hụ, "Tinpụ ẹka i." Ọ nọ tinpụ a, ẹka a nọ ri mma. ⁶ Ndi Itu-Farisi nọ pụ; 'ya wẹ ni ndi itu Herodu nọ zume umẹ ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmọn A Kọma Jizọsị Ẹnya

⁷ Jesu lẹ umụ-azuun a nọ pụ, jennmẹ mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e ọda nọ gha Galili sonmẹ e. ⁸ Ndi bu ọda ghazikwo Judia lẹ Jerusalem lẹ Idumia lẹ azuun nokunmẹ Taya lẹ Sidonụ bia. Ndinị bia makeni wẹ nū ihien ile Jesu ri e mẹ. ⁹ Ọ nọ si umụ-azuun a kwademēn'e ụgbọ-mirin makẹ ufiri igunrun hụ, amamgbe w'a kpangbu e. ¹⁰ Makeni ndi ile emu ri a kụ ri a fufa a keni wẹ metu a ẹka, makeni ọ zuoguo ndi bu ọda mbu. ¹¹ Ogen owule ndi eje-mmọn ri imẹ wẹ gi hun a, a dannị w'a ali, yi oro, si, "Iyū wū Nwa Osolobue!" ¹² Ọ gbakemmẹ eje-mmọn ndi hụ mkpinsin-ẹka, si wẹ ekukwole onye ọ wu.

Jizọsị E Tume Ndi-ozī Pū-ichen Mmẹbuo (Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Omeguu, Jesu nọ si elu oke, kpọ ndi hun ọ cho, wẹ nọ bia d'e kunrun e. ¹⁴ Ọ nọ hori mmadu mmẹbuo, kpọ wẹ ndi-ozī pū-ichen, ni wẹ du e nodi, n'o zipu wẹ d'e zi ozioma ¹⁵ lezikwo ni wẹ hun uzọ nwẹ iken w'e gi a chupu eje-mmọn. ¹⁶ Mmadu mmẹbuo hụ o tume wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷ Jemisi lẹ Jonu—wẹ ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu "Bonagesi", 'ya wu Umụ Akpabo); ¹⁸ lẹ Anduru lẹ Filipu lẹ Batolomi lẹ Matiu lẹ Tamosi lẹ Jemisi nwa Alifosi lẹ Tadiosi lẹ Saimonu hun te ri ndi gi ẹka-iken e mē ni wẹ chupu ndi Rom ri a ki ali wẹ, ¹⁹ lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizọsị lẹ Bezibo Onye-isi Eje-mmọn ile (Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu nọ lama; igunrun ihian nọ gbakikomezi, nke wu ni 'ya lẹ umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogen ezi-le-ulo Jesu wẹ gi nū a, wẹ nọ bia ni wẹ weri e, makelẹ wẹ nū kẹ ndi ihian ri e kusonmẹ, a si, "Era a pumaguo a!"

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bia nọ si, "Onye-isi eje-mmọn ile wu Bezibo ri imẹ e; iken Bezibo onye-isi eje-mmọn ile k'o gi a chupu eje-mmọn." ²³ 'Ya Jizọsị nọ kpozunhan wẹ ebe ọ ri, gi ilu gwa wẹ oku, si, "Nani kẹ Ekwensu a don chupu Ekwensu?" ²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozī ẹka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaeka turu. ²⁶ 'Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanị enwen e, omeni o kebeguo—ọ sakọ ẹka turu, nke e a guguo!

²⁷ Kanị, o nwonni onye jenkọ d'a s'eka banye iwe diken, kiri ihien ri iwe e mmanị o bu uzọ kenmeguu a—ogen hụ k'o nọ saeka banye, kiri ihien ri iwe e.

²⁸ "M ri a gwa onu ezioku, wẹ siko d'a gbaghari njo ile ihian mē lẹ eje-oku owule wẹ ku; ²⁹ kanị agbaghariko wẹ onye owule ku aru banyeni Mmon-nsọ, onye hụ e meole njo itebite." ³⁰ O ku ihienni makeni wẹ ri a si ni "Eje-mmọn ri imẹ e."

Nne Lẹ Umune Jesu (Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizọsị lẹ umune Jizọsị nọ bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bia. ³² Igunrun ihian nodisonmẹ ali, fihunmẹ e; 'ya wẹ nọ si a, "Nne i lẹ umune i ikennyẹ lẹ [umune i ikpoho] ri ihun-ezi, a ju ukwere i." ³³ 'Ya ọ nọ shari wẹ, si, "Onye wu nne m? Elee ndi wu

umunẹ-m-ikennyẹ?” ³⁴ Ọ nọ lehunmẹ ndị hụ nọdisonmẹ ali, fihunmẹn'ẹ, si, “Lee nne m le umunẹ-m-ikennyẹ ebeni! ³⁵ Onyẹ owulẹ hụn e mẹ uche Osolobue wụ nwẹnẹ-m-okennyẹ le nwẹnẹ-m-okpoho le nne m.”

Isi Nke Ẹnọ

Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu nọ nọdị mkpẹnren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwẹn ẹ ogbe nọ fihunmẹ ẹ, nke wụ nị ọ nọ banye ime ugbo rị ime mirin ebahun d'a nọdị alị, igunrun hụ ile nọ nọdị akpakalị mkpẹnren mirin Galili ebahun. ² Ọ nọ gi ilu kuzi wẹ ihien bu oda. Ime nkuzi ẹ, ọ sị wẹ, ³ “Gon ni ntin! O nwẹ onyẹ-ugbo jẹn d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogen o gi rị a gha a, mkpuru ndị hụ ime wẹ a danye okp'uzo, nnunụ nọ bia d'e ripu wẹ; ⁵ mkpuru ndị hụ ime wẹ a danye alị omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, makeni o jenteni ime ejan. ⁶ Ogen anwun gi wa, ọ ma a, ọ nọ shinwun, makeni mkpogun ari a; ⁷ mkpuru ndị hụ ime wẹ a danye ime ogun, ogun ahun nọ sue, dungbu ẹ, ọ mizini mkpuru; ⁸ kanị ndị hụ ime wẹ a danye alị rị mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndị hụ ime wẹ a bawaye ọzọ iri kwasị ogun, ndị hụ ime wẹ ọzọ ogun ẹto, ndị hụ ime wẹ ọzọ ogun isen.”

⁹ Ya ọ nọ sị, “Onyẹ nwon ntin o gi a nụ ihien, 'ya nụ!”

Ihien Hain O Gi E Gi Ilu A Kuzi
(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya sọo gi nọdị, ndị fihunmẹn'ẹ le umu-azuun a mmebuọ hụ nọ juma a nkowa ilu hụ. ¹¹ Ọ nọ sị wẹ, “Onu ke wẹ ye oghere imarin ihien-mini risonmẹ Ali-eze Osolobue, kanị nke ndị rị ogbe, ilu ke wẹ gi a gwa wẹ ihien ile; ¹² keni ihien hụ Ekukwo-nsọ ku hụn ọzọ mezu, Ekukwo-nsọ sị,
'Wẹ siko d'e lee ilee
kalẹ eleghako wẹ ọzọ,
a nụ onunụ-onunụ
kanị aghotako wẹ,
amamgbe wẹ e gb hutọ d'e kunrun Osolobue,
ọ gbaghari wẹ nọ wẹ.' ”

Jesu A Kowa Ilu Hụ O Gi Onyẹ-ugbo Ta
(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ 'Ya ọ nọ jụ wẹ, sị, “Onu aghotanị iluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu ile?” ¹⁴ “M gi onyẹ-ugbo ahun e ku onyẹ rị a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndị hụ danye okp'uzo wụ oku ndị hụ wẹ ghaye, hụn o mē ni ogen wẹ gi nū a, Ekwensu nọ bia ozigbo d'e wefu oku hụ wẹ kun ime wẹ. ¹⁶ Ndị hụ wẹ ghaye alị omuma wụ ndị hụ nū oku hụ, e gi wẹ ighoghọ nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kanị, e nwẹ wẹ nkpogun; w'a tohụ ekere sọo. Nsongbu mọbu ukpokpo gi ufiri oku ahun wẹ nū bia, a danpu wẹ ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndị hụ wẹ ghaye ime ogun wụ ndị hụ nū oku hụ, ¹⁹ kanị ufiri nị wẹ rị e hue uhue banyeni ihien uwanị le ni aku-le-uba* uwa rị a la wẹ enya le egun ihien ndi ọzọ, wẹ ile banhan, a kpangbu wẹ oku hụ, ọ mikozị mkpuru.

²⁰ Kanị ndị hụ wẹ ghaye alị rị mma wụ ndị hụ nū oku hụ, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi ọzọ iri kwasị ogun, ndị hụ ime wẹ a bawaye ọzọ ogun-eto, ndị hụ ime wẹ a bawaye ọzọ ogun-isen.”

Ukpe Rị Okpuru Afere
(Luk 8.16-18)

* **Isi Nke Ẹnọ:19** “Aku-le-uba” ke wẹ ka a kpo, kanị Ika a kpozị a efee.

²¹ 'Ya Jizosị nọ sịzi wẹ, “Onye e wẹhẹ ukpẹ e bu ẹ e che okpuru afere, mọbu okpuru bedi? Eḷe enu obu-ukpẹ kẹ w'e bu ẹ e che? ²² O nwonni ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mọbu ihien owule wẹ kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onye nwe ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

²⁴ 'Ya o nọ sị wẹ, “E gikwo ni ihien unu nu e don! Mkpu i gi mayeni ihian kẹ wẹ jenkọ d'e gi mayeni i, kanị wẹ siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onye hun nweni kẹ wẹ siko d'e yecheni; kale onye hun nwonleni a napude w'a kẹ hun o nwe.”

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Ri E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu nọ sịzi wẹ, “Ali-eze Osolobue nọ kẹ ebe okennyẹ ohu nọ ghigha mkpuru ye ali ugbo, ²⁷ jenne—o hu a ranhin e tenhin uhinhin le efinnai, ihien o kun nọ pu, sue, bu okennyẹ hu a marin k'o don me. ²⁸ Ali e gi eka a e yeni ihien-akunkun eka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi e a puha, o mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okennyẹ ahun e weri ihien o gi a gho ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogen igho-mkpuru e ruguo.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizosị nọ sịzi, “Kini kẹ enyi e gi ma atụ Ali-eze Chuku? Elee ilu kẹ enyi siko d'e gi kowa a? ³¹ O ri kẹ mkpuru mostadi, hun o me ni 'ya kachanrin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kanị wẹ kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozọ ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunu a bia d'a ku ekuu e ye elu e.”

Ilu-ilu Kẹ Jizosị Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonme ilu bu oda nọ enina gwa wẹ oku-Chuku; o gwa wẹ kẹ wẹ a sa eka ghotā; ³⁴ o gwani wẹ oku mmaka, ilu sọ k'o gi gwachanrin wẹ oku; kanị, 'ya le umu-azuun a sọ nodi, o kowachanrin ni wẹ ihien ile.

Jizosị A Kusị Ebiri-mirin

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogen enyasi uhuohin hu, Jizosị nọ sị wẹ, “Ni enyi fetu ni azuun mirinni hun-ebọ.” ³⁶ 'Ya wẹ nọ lato igunrun ahun; umu-azuun nọ banye ime ugbo hu hun Jizosị le enwen e ri ime e, wẹ le 'ya nọ gi ugbo ahun jenne. O nwezikwo ugbo ndi ozọ sọ Jesu. ³⁷ Idennizi, oken ebi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kponbanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanị Jizosị ri ibe azuun ime ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umu-azuun a nọ kpoti en e, si, “Onye-nkuzi, y'a hunn'a ni enyi e d'a nwunhun!”

³⁹ Jizosị nọ tenhin, jubọ ebi hu, si “ohimin” hu, “Kusị! Me juu!” Ebi ahun nọ kusị, uzọ ile nọ me rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ sị umu-azuun a, “Ki hai egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwo nwan okukwe?”

⁴¹ Egun nọ tuma wẹ oda-oda, 'ya wẹ nọ juma ibe wẹ, si, “Onye wude onwan, o gi me ni kẹ ufere kẹ ohimin a gbaye e?”

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime e

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Wẹ nọ fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizosị gihu gha ime ugbo hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e nọ gha ikpekpe puha d'e kunrun e. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonni onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni wẹ gi egan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-le-ole kẹ wẹ te gipu egan kpoma a ukụ le eka: o tibepu egan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun ri a ukụ. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebahu, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen e ehụ, kẹ ukinkin kẹ efinnai.

* **Isi Nke Isen:1** mọbu: Gẹgasa

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya o no gbaburu e, gbun'e osekpụ. ⁷ O no gi oken olu yikenme oro, si, "K'i siko d'e gi m me Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m efan Osolobue rịo i, eyele m afunfun!" ⁸ O ku ihienni make ni Jesu a siguol'a, "Iyụ wụ eje-mmọn, gha ime okennyẹ ahun pūha!"

⁹ 'Ya ke Jesu no ju a, si, "K'i wụ efan i?" O no shiari, si, "Efan m wụ Igunrun, makele enyi bu oda." ¹⁰ 'Ya o no rịokenme Jesu y'a chupule we ime egbere hu.

¹¹ Ogen hu, o nwe igwee ezin ri a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, ehụ ebahun we ri. ¹² Eje-mmọn ndi hu no rịo a, si, "Chụ enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime we." ¹³ O no ni we; 'ya eje-mmọn ndi hu no gha ime okennyẹ hu pūha, banyesonme ime ezin ndi hu, ezin ndi hu ile no gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen we. Ezin hu ile ri ihien nọke nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hu no gbajenme d'a gwa ndi obodo we le umu-ali ndi ri egbere hu ihien meni. We ile no pūha d'e lee ihien meni. ¹⁵ 'Ya we no bia d'e kunrun Jesu; we no hun onye hu igunrun eje-mmọn te ri ime e: o nodihu ali, o yi hu ekwa, o gi hu ezigbo uche e—egun no tu we. ¹⁶ Ndi o me enya no gwa we ihien me okennyẹ hu eje-mmọn te ri ime e le ezin ndi hu.

¹⁷ 'Ya we no rịoma Jesu n'o gha egbere we pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ugbo, okennyẹ hu eje-mmọn te ri ime e no rịo a n'o sonme e.

¹⁹ Kanị Jesu no ju, si a, "Laburu ndi nke i d'a gwa we oken ihien Osolobue meni i, le k'o mehan n'i omiken."

²⁰ 'Ya okennyeni no pu, ghagbama obodo iri hu nogbamani w'a kpo Dikapolisi, a gwa we ihien Jesu men'e. O no tu we ile nu n'a enya.

*Jesu A Zuọ Okpoho Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhuni
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Ogen Jizosi gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe no fihunme e mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpo Jairo si, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe no bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o no dannị Jesu ali; ²³ rịokenme e, si, "Emu ri a ku nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu eka i kwasi a, zuo a, keni o ri ndun!"

²⁴ Ya Jizosi no sonme e. Igunrun hi-ogbe nozi sonme we, we ile hu a fufa Jizosi.

²⁵ Ime igunrun hu, o nwe okpoho ihien ri a gba kete ahua mmebuo. ²⁶ O hunjunguo enya eka ndi idibie, d'e ru ni ihien a guu a eka, kanị, hun nke o gi dnhin, o hude a jowaye njo. ²⁷ Make ni o nuguo banyeni Jizosi, o no gha azuun nokunme Jizosi ime igunrun hu, metu ekwa a eka; ²⁸ make ni o si enwen e, "Omēni m k'a sahu eka metu ekwa a eka, m siko d'a ri mma." ²⁹ Hun o gi hu metu ekwa Jesu eka, ihien ri a gban'a no kusị ozigbo—ke ehụ don me e, o no marin n'o dnhinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu no marin ni iken a ghaole ime e pu, o gbَهُto ime igunrun hu, si, "Onye metu ekwa m eka?"

³¹ Umu-azuun a no si a, "I hu a hun igunrun ihian ri a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m eka?' " ³² Kanị Jizosi hukwo e lehunme enya n'o hun onye o wu. ³³ Make ni okpoho hu a maringuo ihien me n'e, ya o no gi egun le ehū-omuma-nni bia d'a dannị Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu no si a, "Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya ri ni i, dnhinchanrin ime nsongbu i."

³⁵ Ebe Jizosi rikwo e ku, ndi-ozī no gha iwe Jairo si bia, si a, "Nwa i a nwunhūguo, k'i nozi e songbuni onye-nkuzi?" ³⁶ Kanị, ogen ihienni we ri e ku gi feban Jesu ntin†, o no si Jairo si, "Atule egun, ka kwerihu!"

³⁷ Jesu anini ndi ozo son e kari Pita le Jemisi le Jonu nwenē Jemisi. ³⁸ Ogen we gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hu wu Jairo si, Jesu a hun oken isusu le ndi ri a kwan ekwan, e goshi elu.

³⁹ Ogen o gi banye ime ulo, o no si we, "K'i wu isusuni? K'i onu ri a kwanni? Nwata ahun

† **Isi Nke Isen:36** mọbu: Kanị, Jesu egondenī ntin ihien we ri e ku.

a nwunhunnị, ọ rihụ uran!”⁴⁰ 'Ya wẹ nọ muma Jesu emu. Kani, oge o gi chupuguu wẹ ile ezi, ọ nọ weri nedi le nne nwata ahun le umu-azuun a eto ahun ya le wẹ wi, wẹ ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hu dine.⁴¹ 'Ya ọ nọ kwondon nwata hu eka, si a, “Talita, kum!” 'Ya wu, “Nwata okpoho, m si i lihi!”

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jenhunmeme. (Nwata hu wu nwa ahua mmebuo.) O nọ tukemwe wẹ ile enya.⁴³ Jesu nọ dokenme wẹ eka ntin, si wẹ a gwakwole onye owule ihien meni, ọ nọ si wẹ, ye nwata hu ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosi (Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosi a gha ebenu pu, ọ nọ si obodo e wu Nazareti*, umu-azuun a nọ sonme e. ² O ru Uhuohin Izu-iken, ọ nọ kuzime ime ulo-ofufe. O tu ndi bu oda ri a nun'a enya, wẹ hu a si, “Elebe ke okennyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihien wu hunni wẹ ye e? Elebe k'ọ nọ nwonhen iken o gi a run oken orun-atumenya ndini ọ ri a run?” ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwene Jemisi le Josisi† le Judasi le Saimonu? Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebeni?” 'Ya ke izize e nọ ban wẹ, wẹ nọ legberi e.

⁴ Jizosi nọ si wẹ, “W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo e le ebe ndi nke e ri le ime ezi-le-ulo a.”

⁵ O sani eka run orun-atumenya ebenu, kari ndi buleni oda emu ri a ku o bu eka kwasị zuo. ⁶ O nọ tu a enya ni enwe wẹ okukwe.

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmebuho Hu (Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu nọ jensonmeme obodo-obodo mesonme ekere-ekere ri egerere hu, a kuzi wẹ. ⁷ O nọ kpo umu-azuun a mmebuo hu, zipu wẹ mmadu ebuo-ebu, ye wẹ iken w'e gi a chupu eje-mmom. ⁸ O si wẹ, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu egho, ebule ni eka. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ewo ozo che ni hun onu yi. ¹⁰ O siri wẹ, “Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko wẹ onu ntin, unu pukoni, kpukpupu ni ejan ri onu uku toni wẹ. Iya jenko d'a wuru ihien w'e gi shiagbu wẹ eri.”

¹² 'Ya wẹ nọ jenne d'e gwasonme wẹ roghari; ¹³ a chupusonme wẹ eje-mmom bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo wẹ.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku (Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu nọ nu ihien ndini Jesu ri e me—make ni efan Jesu a kpogbariole. O nwe ndi ri a si, “Jonu hun e me mirin-Chuku ro, ọ ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumenya ndini.” ¹⁵ Ndi hu ime wẹ si, “Elaija ro.” Ndi ozo si, “Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu.” ¹⁶ Kani, oge Herodu gi nu a, ọ nọ si, “Jonu hun m bepụ isi a ghaole onwun lihi.”

¹⁷ Herodu ku enina make ni Herodu le enwen e zi wẹ d'a nwunrun Jonu, ken e egbun, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nwene Herodu wu Filipu, hun Herodu jen d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, “Iwu ekwerini n'i weri nwunye nwene i luma; i ri a dan Iwu Osolobue.” ¹⁹ Ize Jonu nọ zeme Herodias; o te cho n'o gbu Jonu, kale ọ sani eka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu make ni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nsọ, Herodu anini wẹ gbu e. O suo Herodu n'o gon ntin oku Jonu osuon'a n'o gbu e mgbu obi oge owule o gi nu a.

* **Isi Nke Isin:1** obodo ọ nọ sue † **Isi Nke Isin:3** Josefụ

²¹ Omeguu, efe no puhani Herodiasɩ uhuhɩn hu we gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhɩn hu, Herodu no kpɔ oriri hi-ogbe. Ndi o kpɔ 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-agma, le ndi we marin amarɩn ime Galili. ²² Ogen nwa Herodu okpoho hun w'a kpɔ Herodiasɩ‡ gi puha, ten egu, o no suo Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu no si nwata hu, "Riɔ m ihien suo n'i, m jenkɔ d'e ye i y'e." ²³ O no kun iyi, si, "Ihien owule i riɔ m, m siko d'e ye i y'e, osuon'a n'i si m kebe ali-eze m uzɔ ebuo ye i azuun ohu." ²⁴ Nwata okpoho hu no jen d'a ju nne e, si, "Kini ke m siko d'a riɔ?" Nne e no za a, si, "Isi Jonu hun e me mirin-Chuku." ²⁵ Ozigbo, o no gbakin-azuun buru eze, si a, "M cho n'i gi mgbadonS ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku kiken!" ²⁶ Ihienni no fu eze, kanɩ, make iyi o kun le ndi obia a, o choni n'o si nwata-okpoho hu mba. ²⁷ O no zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che e nche jen d'e behe isi Jonu. Onye-agma hu no jen ime ulo-ngan, bepɔ Jonu isi. ²⁸ O no gi mgbadon buhe e, bu e ye nwata-okpoho hu, nwata-okpoho hu no bu e jenni nne e. ²⁹ Ogen umu-azuun Jonu gi nu ihienni, we no bia d'e buru ehɩ a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozɩ hu pu-ichen gi lua, we no fihunme Jizosi; we no gwa a ihien ile we run le ihien ile we kuzi. ³¹ O no si we, "Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekere!" (O ku ihienni makeni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya le we suo no banye ugbo-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun we ke we jenkɔ, we no marin ni uwe ro, ya we no gha obodo ri ichen-ichen weri ukɩ gbama oso, buni we uzɔ ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ugbo puha, o hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken we e jun e obi, makeni we no ke atunrun nwonleni onye-ndu, o no kuzime we ihien bu oda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohɩa a gbamaguɔ; ³⁶ gbashia ndini ni we shi ali-ofia le obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehɩ ebeni d'e nonrin ihien we jenkɔ d'e ri." ³⁷ Jesu no si we, "Onu le enwen unu, ye ni we ihien we siko d'e ri." We no ju a, si, "Ni enyi hun eghe orun akpu-uhuhɩn ogun-iri nonye ndini ile bredi we k'e ri?" ³⁸ Jesu no si we, "Ogbe bredi ole ke onu gi? Jen ni d'e lele e." Ogen we gi leleguu a, we no si a, "Ogbe isen le azun ebuo." ³⁹ O no si we gwa ndi hu nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebehu.

⁴⁰ Ndi hu no nodisonme okudu-okudu: ndi hu ime we madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hu ime we iri-kwasɩ-ogunnai, iri-kwasɩ-ogunnai. ⁴¹ O no wesi ogbe bredi isen hu le azun ebuo hu enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O no bebe bredi ndi hu buye umu-azuun a d'e ye we. O no kebezikwo ni we azun ebuo ndi hu.

⁴² We ile no rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen we gi tutukomeguu bredi le azun we rihodu, o jun ukpalɩ mmebuo. ⁴⁴ Ikennyɩ ri ime ndi ri ihien-oriri hu wu mmadu ogun-iri kwasɩ nnu-mmebuɔ, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu no zipu umu-azuun a ozigbo, si we banye ime ugbo keni we bu n'e uzɔ si Besaida hun ri azuun ohimin hu hun-ebɔ. 'Ya nwen nke no gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiaguɩ we, o no si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ugbo e ru etintinnai mirin ahun bu Jesu suo ri akpakali. ⁴⁸ O no hun a n'o ri a fu we orun inyanishi ihun makele ufere ri e bukin we azuun. Ihien rike okuloku eto utuntun, o no jehen ijen elu mirin d'e kunrun we. O te k'a ghafe we. ⁴⁹ Ogen we gi hun a k'o jenkɔ ijen elu mirin, we ro ni onye-mmɔn ro, 'ya we no yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma we ke we ile hun a. Jesu no kuye ni we oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o no banye ni we ime ugbo, ufere hu

‡ **Isi Nke Isin:22** mobu: nwa Herodiasɩ okpoho § **Isi Nke Isin:25** afere

nọ kụsị. O nọ tükęnme ụmụ-azụun a ęnya, makęni ⁵² aghọtani wẹ ọrun-atụmenya ahun o gi bredi hụ run, makęni obi wẹ ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti
(Mat 14.34-36)

⁵³ Ogen wẹ gi fetuguu “ohimin” hu, e ru wẹ obodo Genesareti, wẹ nọ lime ugbo-mirin wẹ ebegu. ⁵⁴ Ozigbo wẹ gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebegu nọ marin ni Jesu ro. ⁵⁵ Wẹ nọ gi oso ghagbame egberu hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule wẹ nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, wẹ hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rio Jesu ni wẹ metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka nọ dinhin.

Isi Nke Ɛsa

Odinali Ndi Nedi Kani
(Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia nọ fihunme Jesu. ² Wẹ nọ hun a ni ndi hu ime ụmụ-azụun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka wẹ kwoleni ke wẹ don a kwo.

³ (Makeni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani wẹ kwọ aka hun wẹ gi e donme enwen wẹ nsọ. W'e gi e e mezu omenali ndi nedi wẹ kani; ⁴ wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchangu enwen wẹ;* o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun wẹ gi e donme omenali; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozọ wẹ gi igwe memu, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien wẹ gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun nọ nwan ju Jesu ajuju, si, “Ki hain ụmụ-azụun i gileni e donme omenali ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?”

⁶ O nọ si wẹ, “Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunna ebegu wẹ nọ de e ni:

‘Ndin gi ugbon-onu

a gbaye m,

kale obi wẹ

e teke ebe m ri;

⁷ ofufe olal'iwu

ke wẹ ri e fe m,

w'a kuzi omenali ihian tume

noke si Iwu Osolobue ro.’

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenali ihian.”

⁹ O nọ si wẹ, “Onu marin ke unu don a kpachanpu ęnya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzọ e donme odinali unu! ¹⁰ Makeni, Mozizi si, ‘Gbaye nedi i le nne i’, sizi, ‘Onye owule kpari nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiri a.’ ¹¹ Kani, unu si ni onye sihu nedi e mobu nne e, ‘E weguo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,’ ¹² ohun e higuo, unu a nikozi a meni nedi e mobu nne e ihien owule. ¹³ Enina ke unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzọ chedon omenali unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda nọ enina.”

Ihien Ndi E Meru Ihian
(Mat 15.10-20)

¹⁴ Jesu nọ kpozunhanzi igunrun hu, si wẹ, “Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonna ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a.” ¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, 'ya ụmụ-azụun a nọ si a kowa ni wẹ ilu hu. ¹⁸ 'Ya o nọ si wẹ, “Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime ihian e meru a?

* **Isi Nke Ɛsa:4** ...wẹ gha afia lua, eriko wẹ ihien owule mmani ke wẹ chanchangu enwen wẹ ke wẹ don a chanchan gi donme enwen wẹ nsọ.

19 Makēni ọ banyeni ime obi e, kanị, ime efo a k'ọ banye, ọ gha erira shi mgbugbu-nsin." (O gi ihienni ku ni ihien-oriri ile ri ochan†.) 20 Ọ no sizi, "Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a. 21 Makēni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, 22 ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. 23 Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

*Okukwe
(Mat 15.21-28)*

24 Jizosi no gha ebenu buli, shi egera Taya. Ọ no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin no ri ebahun, kanị ọ sani eka zueri.

25 Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbun'e osekp. 26 Okpoho ahun wu onye ali ozo, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. Ọ no rijo Jesu n'ọ chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. 27 Jesu no si a, "Ni umueka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umueka tuye ni nkite." 28 'Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro Di-nwonna-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umueka no e ri a danto ali." 29 'Ya Jesu no si a, "Make ufiri ihienni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaole ime nwa i pu." 30 Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmom hu a puguo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

31 Jesu no gha egera ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azuun obodo iri hu nogbamani hun w'a kpo Dikapoli, hun nokunme "Ohimin" Galili. 32 We no wehe ne okennyeh ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no rijo Jesu n'o bu eka kwasị a. 33 Jesu no weri e pu ebahun igunrun hu ri. We e si usuo ebe ihian rileni, o no ru mkpinsin eka ye e ime ntin, juu eson ye mkpinsin-eka, gi eson hu de e ire. 34 'Ya o no lee enya elu-igwee, gi okwonlwa si, "Efata." Efata wu "Shiapu".

35 Ozigbo, ntin okennyeh hu no shiapu, ire e a topu, o no kume oku ohunma. 36 Jizosi no si we agwale onye owule; kanị k'o don ri a gwa we ekule, erira ke we don ri e kukemeh e. 37 O tu we ile enya oda-oda, we no si, "O me ihien ile ohunma! O mede onye ntin-okin numa ihien, mede onye odin kume oku!"

Isi Nke ̄satọ

*Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri
(Mat 15.32-39)*

1 Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe no gbakikome; o meguu, makeni ihien we siko d'e ri aria, Jizosi no kpo umu-azuun a, si we, 2 "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopusole akpu-uhuhin eto, bu enwonzu we ihien we jenkọ d'e ri. 3 M si we bu egun lama, we siko d'a suohito uzọ makele ndi hu ime we gha ebe tegbu enwen e bia." 4 Umu-azuun a no ju a, si, "Elebe ke ihian jenkọ d'a no hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efo ime ebeni ihian bileni?" 5 O no ju we, si, "Ogbe bredi ole ke onu nwon?" We no za, si, "Esa." 6 'Ya o no si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o no bebe we, we we ye umu-azuun a ni we ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a no ke ni igunrun hu 'ya. 7 We nwonzikwo azun me kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o no si umu-azuun a kezikwo ni we 'ya. 8 Igunrun hu no ri, efo e jun we, ifunfun e hoduni hun we kponkikome jun ukpali esa. 9 Ndi ri ihien-oririni ri ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o no gbashia igunrun hu. 10 Ya le umu-azuun a no banye ugbomirin ozigbo si egera Damanuta.

† **Isi Nke ̄sa:19** Ya wu ni we jenkọ d'a saeka ri we ile.

*Ndi Itu-Farisi Si A Ghosị We Ihien Ahima
(Mat 12.38-42; 16.1-4)*

¹¹ Ndi Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun Jesu, dọsọnmẹ ẹ ndondo, si a ghosị we ahima *hụn siko d'a ghosị we n'ọ* gha elu-igwee bịa. We gi ihienni shi n'ẹ onyan. ¹² Kani, Jesu nọ sụn oken uđen, si, “Kị haịn ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwonni ahima owule we jenkọ d'a ghosị agboni!” ¹³ O nọ na we to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hụn-ebọ.

*Yisti Ndi Itu-Farisi Le Nke Herodu
(Mat 16.5-12)*

¹⁴ Umụ-azuun a nyanhanni weri bredi; ogbe ohu suo ke we gi ime ugbo-mirin ebehu. ¹⁵ Jizosi nọ do we eka ntin, si we, “Elekwọ ni enya! Kpachanpukwo ni enya make yisti ndi Itu-Farisi le nke Herodu.” ¹⁶ We nọ si ibe we, “O ku ihienni makeni enyi e gi bredi.” ¹⁷ Jesu a maringwo ihien we ri e ku, o nọ si we, “Kị haịn unu gi e ku oku bredi onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzọ? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kpokingwo we obi unu? ¹⁸ Onu nwe enya bu unu a ra gi e legha uzọ? Unu nwe ntin bu onu a ra gi we nu ihien? Unu a nyanhanni? ¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwasị-nnu-mmebuogbe bredi isen, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?” We nọ si a, “Mmebuogbe.” ²⁰ O sizi we, “Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe bredi esa, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?” We nọ si a, “Esa.” ²¹ 'Ya o nọ si we, “Unu e ke ghotakwo nwan?”

Jesu A Zuọ Okennyẹ Enya-ishi Ime Obodo Besaida

²² E ru we Besaida, we nọ weheni Jesu okennyẹ enya-ishi, rịo a n'o metu a eka. ²³ O nọ weri okennyẹ hu eka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi bugu e son che e enya, bugu eka kwasi a, o nọ ju a, si, “O nwongho ihien i hụn?” ²⁴ Okennyẹ hu e lee enya elu, o nọ si, “M hu e legha ihian, kani we nọ ke osisi ri e jen ijen.” ²⁵ 'Ya Jizosi nọ buzi eka che e enya; o kparapu enya, o nọ leghamazi uzọ, leghama ihien ile ohunma. ²⁶ 'Ya Jizosi nọ zi e lama, si, “I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa we.”

*Pita E Ku Onye Jizosi Wu
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)*

²⁷ Jesu le umu-azuun a nọ si obodo ndi me ekere-ekere hụn nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe we jenkọ, o nọ ju umu-azuun a, si, “Onye ke we si ni 'ya ke m wu?” ²⁸ We nọ za a, si, “O nwe ndi si ni i wu 'Jonu hụn e me mirin-Chuku' ndi ozọ si, 'Elaija' ndi ozọ si, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.’” ²⁹ O nọ ju we, si, “Onye ke onu le enwen unu si nwan ni 'ya ke m wu?” Pita nọ za a, si, “Iyu wu Kraisti*, Onye Hu Osolobue Tume.” ³⁰ Jesu nọ dokenme we eka ntin, si we agwakwole onye owule onye o wu.

*Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)*

³¹ Jesu nọ kuzime umu-azuun a, ni, Nwa nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a to. We jenkọ d'e gbu e; kani, hụn m'e akpu-uhuhin eto, o jenkọ d'a gha onwun lihi. ³² O gwapu we ihien ndini, o gini ilu ku e. Pita nọ weri e si usuo jugboma a. ³³ Kani, o gbewuto, lee umu-azuun a, o nọ jugbo Pita, si, “Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Makeni y'a rini e ro nke Osolobue, kani, nke ihian!”

³⁴ O nọ kpozunhan igunrun hu le umu-azuun a, si we, “Onye cho n'ọ wuru nwa-azuun m, onye hu jenkọ d'a juriri enwen e, buru obe† e, sonme m. ³⁵ Makeni, onye owule cho n'ọ ghe isi, isi e jenkọ d'a to a; onye owule tuhu ndun a make ufiri mme le ozioma jenkọ d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere ke ihian jenkọ d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu ume-ndun a? ³⁷ Eghẹe, kini ke ihian jenkọ d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸ Onye

* **Isi Nke Ɛsatọ:29** Mezaya † **Isi Nke Ɛsatọ:34** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memẹ e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hụn jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebehu e che nche d'e ru n'ọ nwunhụn.

owule hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen e enya rileni uzọ ohu, mme wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onye hu ogen mme le ndi mmon-ozu ri nso jenkọ d'e gi bia—ogen ahun m jenkọ d'e gi ogho Nedi m bia.”

Isi Nke Itenei

¹ Jesu no siri we, “Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Ali-eze Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia.”

Jizosi E Nwonhuto
(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Akpu-uhuohin isin a ghafeguu, Jesu no weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo no nodi ebeku. Id'anya umu-azuun a ebeku, Jesu no nwonhuto, ³ ekwa a no henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onye owule ri ime uwa jenkọ d'a saeka su we. ⁴ Ya ke Elaija le Mozizi no nwonpuha ebeku we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita no si Jesu, “Onye-nkuzi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi memede otu eto, ohu jenkọ d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.” ⁶ (O marinzi ihien o siko d'e ku, make ni egun ri a tu we). ⁷ Ya orukpu no puha d'e kpume we; olu no gha ime orukpu ebeku hanpuha, si, “Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!” ⁸ We no lehunme enya ozigbo, kani a hunzini we onye owule kari Jesu suo.

⁹ Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o no si we, “Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghaguu onwun lihi.” ¹⁰ We noleni gwa onye owule, kani we suo nodi, we hu e ku e, a ju ihien “igha onwun lihi” wu. ¹¹ Ya we no ju Jizosi, si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenkọ d'e bu'zo biaguu?” ¹² O no za we, si, “Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya hain Ekukwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi e? ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biaguo, kani e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuho-nsọ don ku banyen'e.”

Jizosi A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime E
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ogen we gi kunrun umu-azuun a ndi ozo, we no hun igunrun hi-ogbe fihunmeni we, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke we ri a doson we ndondo. ¹⁵ Ogen igunrun hu ile gi hun Jizosi, o tu we enya oda-oda, we no ghaburu e d'e kele e. ¹⁶ Jesu no ju umu-azuun a, si, “Kini ke onu le we ri a do?” ¹⁷ Onye ohu ime igunrun hu no za a, si, “Onye-nkuzi, m wehe n'i nwa-m-okennyẹ; eje-mmọn hun ghaleni a ni a e ku oku ri ime e; ¹⁸ ogen owule o gi kwondon e, o bu e e gbe ali, ufofo a gboma a onu, o tama nkwenren-eze, ehio a ile e shiri. M si umu-azuun i we chupu eje-mmọn hu, kani asani we eka.”

¹⁹ Jizosi no si we, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Elee ogen ke m'e sonru unu nodi?! Elee ogen ke m'e dinruni unu ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!” ²⁰ We no wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmọn hu gihu hun Jesu, o no doma nwata hu, nwata hu no dan ali, kpereme, ufofo a gboma a onu. ²¹ Jesu no ju nedi nwata hu, si, “Kete elee mgbe ke ihieni bidon e?” O no si, “K'o ri nwa-ndu k'o doma a. ²² Imerinme ogen, o tu a e ye ime okun le ime mirin keni o gbu e. Kani, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka.” ²³ Jesu no si a, “I si, ‘Omeni i saeka?’ O nwonni ihien we ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe.” ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu no dankpopu ekwan, si, “E kwerigho m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!”

²⁵ Ogen Jesu gi hun a ni igunrun ri a gbaha d'e kunrun we, o no jugbo eje-mmọn hu, si a, “Iyu eje-mmọn odin hun ri a napu nwatan iku-okun le inu-ihien, m si i gha ime nwatan pu! Abanzile ime e ozo!” ²⁶ Mmon hu no yi oro; o dokemeguun nwata hu, o no gha ime e puha. Nwata-okennyẹ hu no richanrin ke ozun, nkesini ndi bu oda no si, “O nwunole!” ²⁷ Kani, Jesu no kwondon nwata ahun eka, tu udon yen'e eka lihi, o no turu oto.

²⁸ Ogeɛ Jizosɩ gi banyeguɔ ime ɔlo, umu-azuun a no ju a ebe ya le we suɔ ri a, si, “Ki haɩ ɛnyi gilɛni saɛka chupu a?” ²⁹ O no si we, “Ekpere* suɔ ke we gi a sa ɛka a chupu uɔini.”

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lih
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosɩ le umu-azuun a no pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achoni ni onye owule marin ebe we ri, ³¹ makeɛni o ri a kuzi umu-azuun a, a si we, “We siko d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbun'e; kani, we gbugu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi.” ³² Kani aghotani we ihien o ri e ku, bu egun anini we ju a utaa.

Onye Kachanrin Ibe E Ime Umu-azuun Jesu?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru we Kapanom, ogeɛ we gi banyeguɔ ime ɔlo, Jizosɩ no ju umu-azuun a, si, “Ki unu rida a do ogeɛ ɛnyi gi ri uzɔ?” ³⁴ Kani azani we Jesu, makeɛni ke we ri uzɔ, we ri a do onye kachanrinni ime we ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpo umu-azuun a mmebuo hu, si we, “Onye owule cho n'o wuru onye ibuzo, ya wuru onye ikpazuun, ya wuru odibo onu ile.” ³⁶ 'Ya o no weri nwata ohu, bu e tumɛ ihun we. O no kon ɛka ye e olu, si we, ³⁷ “Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhan m, ele mme k'o nabanhan, kani onye hun zihɛ ni m k'o nabanhan.”

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azuun Nke Unu
(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu no si Jesu, “Onye-nkuzi, ɛnyi hun okɛnyɛ ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmɔn, ɛnyi no si a kusɩ a, makeɛni o rini e son ɛnyi.” ³⁹ Kani Jesu no si a, “Akusile n'a; makeɛni o nwɔnni onye gi efan m runghu orun-atumɛnya hun siko d'e kujakenrin oku m. ⁴⁰ Makeɛni onye owule hun ghaleni a lu ɛnyi ogun ri azuun nke ɛnyi. ⁴¹ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenkɔ d'a narin ugwo orun a.”

Ihien E Buhe Njo
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² “Onye owule hun me onye ohu ime umuɛka ndini kwerini ni m me njo, o ka mma ni we yime onye ahun olo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin. ⁴³ 'Ya wu, omɛni ɛka i a haɩ i me njo, bepɔ a. O ka mma ni i gi ehɩ zulɛni oke banye ndun kari ni y'e nwongho ɛka ebɔ, bu y'e si okun-mmɔn, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Ohori ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁵ Omɛni ukɩ i a haɩ i e me njo, bepɔ a: o ka mma n'i dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho ukɩ ebɔ bu y'e si okun-mmɔn. [⁴⁶ Ohori ri ebɛhu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁷ Omɛni ɛnya i a haɩ i e me njo, gupu a, o ka mma n'i gi ɛnya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho ɛnya ebɔ, a tu we i ye okun-mmɔn. ⁴⁸ Ohori ri ebɛhu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.”

⁴⁹ “We k'e gi okun me ihian suɔ ke we don e gi nnu e me ihien a suɔ. ⁵⁰ Nnu ri mma; kani, o tuhu usuo a, nani ke y'a don me e n'o suomazi usuo? A no ni ke nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu.”

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan
(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Jesu no gha Kapanom shi egebe Judia le n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O no kuzime we ke o don e me ogeɛ owule.

* **Isi Nke Itenɛi:29** mɔbu: ekpere le ibu-onu

² 'Ya kẹ ndị Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun Jesu, gi ajujọ shin'ẹ ọnyan, sị a, "Iwu ẹnyi e kwerigho nị okennyẹ kpechan nwunye ẹ?"

³ O nọ za wẹ, sị, "Kini kẹ Mozizi gwa ọnu?"

⁴ Wẹ nọ sị a, "Mozizi sị nị okennyẹ jenkọ d'a saęka de ehuhuo-mkpechan, kpechan nwunye ẹ." ⁵ Kanị Jizosị nọ sị wẹ, "Ufiri nị obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kale, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke wẹ oken le onyennyẹ' rike ke Ekukwo-nsọ don ku ẹ, o nọ sị: ⁷ 'Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a lato nedi ẹ le nne ẹ, d'a banye ni nwunye ẹ, wẹ ebuo e henrin ohu.' ⁸ Wẹ ebuo a wuru ehu ohu. 'Ya wu, elezi wẹ ebuo, kanị ehu ohu. ⁹ 'Ya wu nwan nị ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele ẹ."

¹⁰ Ogen wẹ gizi ri ime ulo, 'ya umu-azuun a nọ juzi a oku mkpechanni. ¹¹ O nọ sị wẹ, "Onye owule kpechan nwunye ẹ luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye ẹ njo.

¹² Eriazikwo, okpoho kpechan di ẹ, luma okennyẹ ozo ghere aghere—o zoguọ oku ye ofia."

Jesu A Gozi Umu-ndu

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu wẹ eka, kanị umu-azuun a nọ jugbo ndi hu weheni wẹ. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we ẹ, o nọ sị wẹ, "Nị nị umueka bịa d'e kunrun m; akusile ni wẹ, make ni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku kẹ m ri a gwa ọnu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a." ¹⁶ O nọ pari umueka hu, bu eka kwasi wẹ, gozi wẹ.

Odafin Hu

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi puko, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbun'ẹ osekpụ, sị a, "Onye-nkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itebite?" ¹⁸ Jesu nọ sị a, "Ki hai n i gi kpo m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ Y'a maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarindle ihian ihien ẹ, gbaye nedi i le nne i.'"

²⁰ Okennyẹ hu nọ sị Jesu, "Onye-nkuzi, m hu e donme iwu ndini ile kete m'a marindle ihien*"

²¹ Kanị Jizosị nọ gi ihien-osusuo lee ẹ, sị a, "O nwe ihien ohu ri a kon'i: jen d'e rekwama ihien ile i nwe; we eghe ẹ ye ndi igbenye—y'e gi ẹ nwe aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m." ²² Ogen okennyẹ hu gi nu ihieni, o nọ ronme ihun, sukuru pu, make ni o nwe aku-le-uba oda.

²³ Jizosị e lehunme enya, o nọ sị umu-azuun a, "N'o fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!" ²⁴ Okuni nọ tu umu-azuun Jizosị enya. Kanị Jizosị nọ sị wẹ, "Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ O ka nfe ni anyinnyan-mkpukpukẹ wu kamelu ghafe enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue."

²⁶ O tu wẹ enya oda-oda, wẹ nọ juma ibe wẹ, sị, "Onye siko d'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?"

²⁷ Jesu e lee wẹ, o nọ sị, "Ebe ihian ri, o nikọ me, kanị ele ebe Osolobue ri, make ni ihien ile ri nfe ebe Osolobue ri."

²⁸ Pita nọ sị a, "Lee ẹ, enyi a latoguo ihien ile sonme i."

²⁹ Jesu nọ sị, "Ezioku kẹ m ri a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o gigo ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-e-ikennyẹ mobu umune-e-ikpoho, mobu nne ẹ mobu nedi ẹ mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le nne le umu le ali—nwonhen wẹ uzo ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalani. ³¹ Kanị, ndi bu oda wu ibuzo jenkọ d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru uzo."

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri ẹ ni ahua mmeto kẹ nwata-okennyẹ gi a marin ihien ri mma enya Osolobue le ihien rileni mma.

*Hun M'e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shiko D'e Lihi
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Jesu le umu-azuun a ri uzo hun we gi jenko Jerusalem. Jizosi ri we ihun, o hu a tu umu-azuun a enya; egun hu a tu ndi hun sonkonu we. Jizosi no werizi uwe mmebuo si usuo, gwama we ihien jenko d'e men'e; ³³ o si we, "Gon ni ntin, enyi jenko Jerusalem; we siko d'e we Nwa nke Ihian che aka ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ma a ikpe-onwun, w'e ye ndi wuleni ndi Ju. ³⁴ We jenko d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu e; kanu hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi."

*Ihien Jemisi Le Jonu Rio Jesu
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu no puha ihun Jesu, si a, "Onye-nkuzi, o nwon ihien enyi cho ni enyi rio i; enyi cho ni me ni enyi 'ya."

³⁶ 'Ya o no si we, "Ki onu cho ni m me ni unu?" ³⁷ We no si a, "Kweri ni onye ohu ime enyi jenko d'a nodi ali aka-nni i, onye ohu a nodi ali aka-ekpen i, ime Ali-eze ogho i."

³⁸ Kanu Jizosi no si we, "Onu a marin ihien unu ri a rio. Ni unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenko d'a gha—hunjun enya ke mme?"

³⁹ We no si a, "Enyi jenko d'a s'eka." Jesu no si we, "Ezioku, onu jenko d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo enya ke mme; ⁴⁰ kanu ele mme jenko d'e ku onye k'a nodi eka-ihien m mobu aka-ekpen m; nke ndi we kwademe n'e ro."

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, we no bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴² Jesu no kpozunhan we ebe o ri, si, "Onu a maringho ni ime ndi ali ndi ozo, ndi hun a kini e me noka si we nwon ndi we ri a ki, ndi nwe okwa ri ime we a ghosi ndi ri okpuru we ni we ka we. ⁴³ Kanu emele ni erira; onye owule hun cho n'o me oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu jenko d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵ make ni, ke Nwa nke Ihian abiani ni we gba n'a odibo, kale, o bia n'o gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda."

*Onye Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ 'Ya we no ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkonu we gi gha ime Jeriko puko, onye enya-ishi ohu, hun a rio urio nodi ali mkpenren uzo ebahun, efan a wu Batimiosi nwa Timosi. ⁴⁷ Ogen o gi nu ni Jesu onye Nazareti ro, o no yime oro, si, "Jesu! Nwa Defidi! Me ebere m!"

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun no jugbo a, si a gba nkintin; kanu o no yikenmede oro ahun, si, "Nwa Defidi, me ebere m!"

⁴⁹ Jizosi no wuzo, si, "Kpoha n'a." We no kpọ onye enya-ishi hu, si a, "Kwondon obi i, lihi oto, o hu a kpo i."

⁵⁰ O no fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihii oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizosi no si a, "Ki cho ni m me ni i?" 'Ya onye enya-ishi hu no si a, "Onye-nkuzi, m cho ni m leghama uzo." ⁵² Jesu no si a, "Jenme, okukwe i e meguo i ri mma." Ozigbo, o no leghama uzo, o no sonme Jesu.

Isi Nke Mmanai

*Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onye-mmere
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)*

¹ Ogen we gi rume Jerusalem, nokunmeme Befaji le Betani, e ru we ehụ Ugu Olivu, Jesu no zi umu-azuun a ebuo ozi, ² si we, "Jen ni ime obodoni me ekere ri onu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenko d'a hun nwa-jaki we keleni nyintu we limeto; topun'a, onu e weheni m'e. ³ Onye si unu, 'Ki unu ri e meni ihienni?' Si n'a hu, 'Nna cho a, o jenko d'e wekinhen e kikenni.' " ⁴ We no jenme. We no hun nwa-jaki we limeto ihun-ezi ehụ onumuzo ogele uzo. Ogen we gi ri a topu a, ⁵ ndi hu ime ndi wuzo ebahu no si we, "Ki

ụnyị rị a ọtụ nị nwa-jaki hụ.”⁶ Wẹ nọ ku ihien Jesu si wẹ ku; wẹ nọ kwere ni wẹ weri e.⁷ Wẹ nọ wẹheni Jesu nwa-jaki hụ, gbama ewuru wẹ ye enu e, o nọ nọdị alị elu e.⁸ Kẹ Jizosị nyinko a, ndi bu oda nọ gbama ewuru wẹ e yiye elu e ye ụzo, ndi ozo nọ gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama wẹ ye ụzo.⁹ Ndi hun rị ihun le ndi hun rị e sọnn'e hụ e yi oro, a si,

“Hozana!

Onye ahun gi efan Di-nwonnị-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!¹⁰ Alị-eze hụ lalanị wu alị-eze Chuku gozi agozi —

Alị-eze nedi enyi kanị wu Defidi.

Ojija-mma ya rị nị Osolobue ebahun kachanrin elu e jen ime elu-igwee!”

¹¹ ‘Ya Jizosị nọ banye Jerusalem, si Ulo-nsọ. O nọ lehunmehanrin ihien ile. Kanị, ebe o menị ohihi a gbaguo; ‘ya le umu-azuun a mmebuo nọ si Betani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hụ Onu

(Mat 21.18-22)

¹² Eki e fon, ebe wẹ gha Betani lala Jerusalem, egun hụ a gun Jesu.¹³ O lee enya, o nọ lecheni osisi figi ehuhuo jun elu e. O nọ jen d'e lele ke mkpuru figi hụ elu e. Kanị, ogen o gi ru ebahun, ehuhuo suo k'o hun elu e, makeni ogen figi gi a mi e ke ru.¹⁴ Jesu nọ si osisi figi hụ, “O nwonnị onye siko d'e rizi mkpuru i!”

Umu-azuun a nughọ ke o ku ihienni.

Jizosị E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Ogen wẹ gi ru Jerusalem, Jesu nọ si ime Ulo-nsọ, chupuma ndi rị a zu afia ebegu—ke ndi rị e nonni ke ndi rị e reni. O nọ hukpumesonme teburu ndi a gbahuto egho le oche ndi rị e re nduru.¹⁶ O nwonnị onye o nị bu ihien owule ghafe ime Ulo-nsọ.¹⁷ O kuzi ndi rị ebegu, si, “Wẹ de e ime Ekukwo-nsọ, si, ‘Wẹ siko d'a kpọ Ulo m ulo-ekpere ndi alị ile rị ichen-ichen’, kanị onu e giguo a henrin ebe ndi ohin a wari!”¹⁸ Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu a nu ihienni, wẹ nọ choma ụzo w'e gi gbu Jesu. Egun e hụ a tu wẹ makele nkuzi e a nwunguo igunrun hụ ile ri.¹⁹ O ru enyasi, Jizosị le umu-azuun a nọ gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fon ụzo utuntun, ebe wẹ ghako ụzo hụ, wẹ nọ hun nị osisi figi hụ a kpoگو nkun d'e ru nkpoğun.²¹ Pita nọ nyanhan ihien menị, o nọ si Jesu, “Onye-nkuzi, lee-o, osisi figi hụ i bu-onu a nwunhuguo!”²² Jesu nọ za wẹ, si, “Nwe ni okukwe ime Osolobue.²³ Ezioku ke m rị a gwa unu, onye si uguni, ‘Wẹ buli i elu, tu i ye ime ohimin’ bu onye hụ enweni obi ebuo, kama o kwerigho nị ihien o ku jenko d'e me, wẹ jenko d'e men'e 'ya.²⁴ Ifiri e, m rị a gwa unu, unu me ekpere rịo ihien owule, kwere ni nị unu e nwehuguo a, unu k'e nwonhen e²⁵ Ogen owule i rị e me ekpere, gbaghari—omeni o nwon onye me i eje-ihien, keni Nedi i hun rị elu-igwee gbaghari i njo i.”²⁶ [Kanị, omeni y'a gbagharini, Nedi i hun rị elu-igwee agbagharikokwo i njo i.]

A Ju Wẹ Jizosị Onye Zi E

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya wẹ nọ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenko ijen ime Ulo-nsọ, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju nọ bia d'e kunrun e.²⁸ Wẹ nọ ju a, si, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini wẹ? Onye ye i ikenni?”

²⁹ Jesu nọ za wẹ, si, “M jenko d'a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hụ, a gwa m onu iken m gi rị e me ihien ndini wẹ: ³⁰ Mirin-Chuku Jonu me, o gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia? Za nị m'a?”³¹ Wẹ wẹ nọ tugbama iroro, si, “Kinị ke enyi jenko d'e ku? Enyi si, ‘O

gha elu-igwee, ẹka Osolobue, bịa, ọ jenkọ d'a sị, 'Kị haịn nwan ụnụ gileni kweyeni Jọnu?'
³² Kanị ẹnị asikọ, 'Ọ gha ẹka ihian bịa.' "

(Egun rị a tū wẹ makeni ihian ile marin ni Jọnu wu onye-amuma nke-esi.)

³³ 'Ya wẹ nọ za Jesu, sị, "Enyi a marin." Jesu nọ sị wẹ, "Mmē nwen nke agwakokwo ụnụ iken m gi e mē ihien ndini wẹ."

Isi Nke Mmēbūo

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo Lefu Enya Ta (Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu nọ tama ni wẹ ilu, sị, "Okennyẹ ohu nwẹ alị vaini, hūn o kenhunmē ugba, guzi olu wẹ nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ẹ, tūn ulọ nche ime ẹ, bu ya wu alị vaini che ẹka ndi siko d'a run n'a e-gbu-e-ke, ọ nọ jennmē alị ihian. ² O ru oge vaini, ọ nọ zijen odibo ohu d'e kunrun ndi hu ugbo hu rị ẹka d'e wẹhẹ hūn wẹ keton'a. ³ Wẹ nọ kwondon onye hu o zijen, gbu e ili, gbama a ẹka chupu. ⁴ Okennyẹ hu nọ zijen ni wẹ odibo ozo, wẹ nọ ti ẹ ihien isi, gbe ifenren ye ẹ ihun. ⁵ Ọ nọ zijenzi ozo, wẹ nọ gbu ẹ. Erira ke wẹ mezi ndi bu oda o zijenzi; e gbu wẹ ndi hu ime wẹ ili, gbu ndi hu ime wẹ ozun.

⁶ Onye ohu suo hodụ o keleni zi: ezi nwa a. Omegu, ọ nọ zijen ni wẹ nwa a, sị, 'Wẹ jenkọ d'a gbaye nwa m.' ⁷ Kanị ndi hu nọ sị ibe wẹ, 'Onyeni siko d'e weri uku ẹ ile omegu, bịa ni ni enyi gbu ẹ keni ihien nke e ru ẹ ẹka wuru nke enyi!' ⁸ 'Ya wẹ nọ kwondon nwa a hu, gbu ẹ, gha ime ugbo hu tupu a."

⁹ "Kị onu ro ni 'ya ke onye hu nwẹ ugbo hu jenkọ d'e mē? O siko d'a bịa d'e tikpo ndi hu, we alị-vaini hu ye ndi ozo.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuhuo-nsọ ni
 'Omuma hu ndi rị a tūn ulọ ju a wuruole omuma gi ulọ.

¹¹ Di-nwonn-enyi 'ya mē ẹ,
 ihien a tū enya ro ebe enyi rị! "

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwe k'ọ ta ni ilu hu, wẹ te nọ cho ni wẹ nwunrun a, kanị egun ndi rị ebahun anini wẹ. Wẹ nọ la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi (Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu nọ zi ndi hu ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d'a cho ihien rị Jesu onu, ni wẹ gi ẹ kwondon ẹ. ¹⁴ Wẹ nọ bịa d'e kunrun Jesu, sị a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni y'a ra lee ihian enya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'ọ rị. Gwa enyi nwan, ọ hughọ mma ni enyi ku eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra ọ rị mma? ¹⁵ Ni enyi ku wẹ ra enyi akule?" Kanị, Jesu a hunguo a ni wẹ gi ero bịa, ọ nọ sị wẹ, "Kị haịn ụnụ gi e shini m onyan? Wẹhẹ ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele ẹ."

¹⁶ Wẹ nọ wẹhen'ẹ akpuru ego dinariosi ohu. Ọ nọ sị wẹ, "Isi le efan onye wu hunni?" Wẹ nọ sị a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosi nọ sị wẹ, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien ọ za nọ tūkenmē wẹ enya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lihi (Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bịa d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri ẹ ni ndi nwunni ara lihi. Wẹ nọ ju Jizosi utaa, sị a, ¹⁹ "Onye-nkuzi, Mozizi ye enyi iwu, sị, 'Omēni okennyẹ a nwunhun, latọ nwunye ẹ, bu ọ muni nwa, nwene-ẹ-okennyẹ y'a luma nwunye nwene ẹ hu, keni ọ mudonni nwene ẹ nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umune ikennyẹ esa; onye ibuzọ ime wẹ a lu nwunye, ọ nwunhun bu ọ muni nwa. ²¹ Hūn mē wẹ ebuo nọ luma okpoho hu, ọ nwunhunzi bu ọ muni nwa. Erira ke hūn mē wẹ eto jenzi. ²² Wẹ mmadu esa lugbari okpoho

hụ, nwunhunchanrìn, bụ a mụnị wẹ nwa. Omēguu okpoho hụ nọ nwunhụn. ²³ Ogen ndi nwunni jenkọ d'e gi lihi, onye k'o jenkọ d'a wu nwunye ẹ, ebe o me ni wẹ ẹsa lụgbari a?"

²⁴ Jesu nọ si wẹ, "Ụnụ a marin Ekukwo-nsọ, onụ a marin iken Osolobue, ya hain unu gi e fie uzọ, ele 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko wẹ di le nwunye, eyeko wẹ wẹ luru, wẹ jenkọ d'a ri ke ndi mmon-oziri elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebeku o nọ ku banyeni aku-ofia hu ri e nwun okun, ke Osolobue don si Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu'? ²⁷ 'Ya wu n'o wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhunn. Unu e fiechanringuo uzọ."

Iwu Kachanrin Mkpa

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nu ke wẹ-wẹ ri a do ndondo, hunzi ni Jesu za wẹ ohunma, o nọ ju Jesu otaa, si, "Elee iwu kachanrin mkpa?"

²⁹ Jesu nọ za a, si, "Hun kachanrinni wu onwan: 'Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya suo wu Nna.' ³⁰ 'I jenkọ d'e gi obi i ile le enwen* i ile le uche i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.' ³¹ Hun me e ebuo wu onwan: 'Thien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' O nwonni iwu ozọ ka ndini."

³² Onye-nkuzi Iwu hụ nọ si Jizosi, "Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku ni Di-nwonni-enyi suo wu Osolobue, ozọ ari a, ³³ leni igi obi i ile le nghoha i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Osolobue le ini ihien ibe i a suo i ke ihien enwen i don a suo i kachanrin ejan ile wẹ dun okun le ejan ndi ozọ ile mkpa a ri."

³⁴ Ogen Jizosi gi hun a n'o za ohunma, o nọ si onye-nkuzi Iwu hụ, "Y'a nokunmeguo Ali-eze Osolobue."

Ogen onwan gi meguu, o nwonzini onye egun ni ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi ri ime Ulo-nsọ a kuzi, o nọ si, "Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?" ³⁶ "Bu Defidi le enwen e ku oku ghahani Mmon-nsọ, si,

'Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m;
nodi ali eka-nni m,

d'e ru mgbe m buguu ndi inenren i
che okpuru uku i'

³⁷ Ebe o me ni Defidi le enwen e kpọ a 'Di-nwonni-m,' nani k'o don nwan wuru nwa Defidi?"

Ihien o ri e ku hu a suo igunrun hu usuo.

Jesu A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ K'o don ri a kuzi, o si, "Kpachanpu ni enya banyeni ndi-nkuzi Iwu, o suo wẹ ni w'e yi ekwa tueni a ghahunme; o suozi wẹ ni wẹ e kele wẹ ekele pu-ichen ime afia; ³⁹ o suo wẹ ni w'a nodi isi-ocho ime ulo-ofufe, a nodi isi-ocho wẹ gha e ri oriri. ⁴⁰ W'e gi ero e rigbu ikpoho di wẹ nwun le ulo wẹ, e gi ekpere sueni e kpume e. Ikpe-omuma wẹ jenkọ d'a ka njọ."

Oyiye Ogbennyē Di E Nwun Ye

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nodi ali bu ihun zinme ebe w'e buche oyiye, e lee ke igunrun hu ri e buche eghe ime ebeku. Ndi idafin bu oda hu e buche eghe hini. ⁴² Ogbennyē ohu di e nwun nọ bia d'e buche akpuru eghe kopa ebuo me ekere, 'ya wu ikobo. ⁴³ Jizosi nọ kpọ umu-azuun a, si wẹ, "Ogbennyēni di e nwun buche kari ihian ile hun ri e buche eghe ime ebe w'e buche

* **Isi Nke Mmēbụọ:**30 ume-ndun

oyiye. ⁴⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwe ye, kanị 'ya le enwen e, k'o mehan ogbenye, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mmēto

Jesu E Ku E Ni Wẹ Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ogen Jizosi gi gha Ulo-nsọ puko, onye ohu ime umu-azuun a no si a, “Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwen wẹ mma-o!”

² Jesu no si a, “Y'a hun oken ulo ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe e, wẹ jenko d'a tu wẹ ile ye ali.”

Nsongbu Le Ukpoko

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu suo gi nodi ali elu Ugu Olivu hun ri nchetari ihun Ulo-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu le Anduru no bia d'e kunrun e, ju a ajuju ebe 'ya le wẹ suo ri a, si, ⁴ “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini siko d'e me? Ki wu ahima w'e gi marin ni ihien ndini ile e d'e me?”

⁵ Jesu no gwama wẹ, si, “Kpachanpukwo ni enya amangbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu oda jenko d'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!’ Wẹ siko d'e gi e dufie ndi bu oda. ⁷ Ogen unu jenko d'e gi nu ukwere agha ri ichen-ichen le kari-kari agha ndi wẹ risonme a lu, atukwole ni egun. Ihien ndini jenko d'e me bu njendeme ogen e ke ru.

⁸ Ali siko d'a luson ibe wẹ, ali-eze ohu jenko d'a luson ali-eze ozo, ali-omahihie siko d'a ri ebe ri ichen-ichen; unwan siko d'a ri; kanị, ihien ndini no ke ebe ime nohu memekpoko.”

Ukpoko

⁹ “O me nke onu le enwen unu, kpachanpu ni enya; makeni wẹ jenko d'e wejen onu ogwa ri ichen-ichen; wẹ siko d'e gbu unu ili ime ulo-ofufe* ri ichen-ichen; onu jenko d'e wuzo ihun ndi-Govanọ ri a kini le ndi-nze make ufiri m—unu k'e gi e shia ni m eri ebe wẹ ri.

¹⁰ Wẹ k'e bu uzọ zigbariguu ndi ali ile ozioma. ¹¹ Ogen wẹ siko d'e gi nwunrun unu, we onu si ogwa, ehuele ni uhue ihien unu jenko d'e ku, kale, ku ni ihien owule Osolobue jenko d'e ye unu ogen hu, makeni ele unu jenko d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. ¹² Umune jenko d'e we umune wẹ ye wẹ gbu; ndi nedi jenko d'e we umu wẹ ye wẹ gbu; umu jenko d'a luson ndi muni wẹ, me wẹ gbu wẹ. ¹³ Ize unu jenko d'a ban ihian ile make ufiri m. Kanị onye hu din ndidi d'e ru njendeme ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(Danelu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Kanị, ogen onu jenko d'e gi hun ‘Eje-uru ahun’ k'o wuzo ebe furuleni n'o ri (onye hun ri a gun ihienni 'ya ghoha a), ogen hu, ndi ri Judia wẹ gbasikwo elu-ugu. ¹⁵ Onye hun ri elu ulo ehidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenko d'e weri ihien owule. ¹⁶ Onye ri ugbo ekinhenkwole d'e weri ekwa a. ¹⁷ O jenko d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogen hu! ¹⁸ E me ni ekpere amangbe o gha e me ogen oyi! ¹⁹ Makeni oken afunfun jenko d'a ri ogen hu—udi hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke uwa d'e ru ogenni; udi a arikozi. ²⁰ Omeni Dinwonni-enyi e te beluanị ogen hu, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanị, o gigofo ufiri ndi o hori, ndi nke e, belua ogen hu.”

²¹ “Ogen hu, onye si i, ‘Lee e, Kraisti ri ebeni!’ Moby, ‘Lee e, o ri ebahun,’ ekwerikwole ihien o ri e ku. ²² Ndi kpo enwen wẹ Kraisti le ndi-amuma-ntu jenko d'a puha. Wẹ jenko d'a runsonme orun-atumenya, ihien-ahima ri ichen-ichen keni wẹ dufie ihian, keni wẹ dufiede ndi Osolobue hori—omeni o te k'a ni wẹ me. ²³ Kpachanpukwo ni nwan enya, n'a gwatoguo m unu!”

* **Isi Nke Mmēto:9** Iya wuzikwo ogwa obodo owule ogen ahun.

*Obibia Jesu**(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)*

²⁴ “Ogęn hu, ogęn afunfun hu ghafeguu, ęnya-anwun jęnkọ d'a gba ishi, ifon etikozi,
²⁵ kokise jęnkọ d'a gha elu-igwere a danye ali, iken ri elu siko d'e zinzin. ²⁶ Ogęn hu ke ihian ile jęnkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu.
²⁷ O jęnkọ d'e zipu ndi mmon-ozu e jęn ime uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue ri ebe owule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

*Ihien Jesu Gi Osisu Figi Kuzi**(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)*

²⁸ “Gi ni osisi figi munrun ihien: Hun o gihu forjima onu a marin ni udu-mirin e d'e bidon.
²⁹ Erira k'o rizikwo, ogęn unu e gi hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni Nwa nke Ihian a riguo ehunsue, o ruguo onumuzo. ³⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, agboni a ghafeguko ihien ndini kebe mezu. ³¹ Elu-igwee le uwa siko d'a ghafe, kani ihien ndi m ku a ghafeko.”

*O Nwonni Onye Marin Uhuohin Hu Mobu Ogęn Hu**(Mat 24.36-44)*

³² “Kani, o nwonni onye marin uhuohin o jęnkọ d'e me mobu ogęn o jęnkọ d'e gi me ime uhuohin ahun, ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee ke Nwa; Chuku-Nedi suo marin.
³³ Kpachanpu ni ęnya, munrun ni ęnya, makeni unu amarın ogęn o jęnkọ d'a wu. ³⁴ Obibia Nwa nke Ihian jęnkọ d'a ri ke ebe okenye ohu no jęnkọ ali-ihian, o no bu ihien e che eka ndi idibo e, onye le orun a, onye le orun a; o no si onye-nche 'ya chemę nche. ³⁵ 'Ya wu, munrun ni nwan ęnya, makele onu amarın ogęn nna nwe ulo e gi lua—ke ogęn ęnyasi k'o gi lua-o, ke ime abali ro-o, ke okpa kwan ro-o, ke eki fonme ro-o—o nwonni onye marinni.
³⁶ Omeni o bia idenmizi, amangbe o hun unu ke onu ri a ranhin uran. ³⁷ Ihien m ri a gwa unu ke m ri a gwa onye owule: munrun ni ęnya!”

Isi Nke Mmęto

*E Rini We Jesu Ngo**(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57)*

¹ Ogęn o gi hodu akpu-uhuohin ebuo ni Mmemme-Nghafe le Mmemme we gi e ri Bredi nwonlęni yisti o gi a fu ru, ndi-isi nchu-ęjan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho ke w'a don gi nzuzue nwunrun Jesu d'e gbu. ² We no si, “Enyi emekokwo a ogęn Mmemme, amangbe isusu gha a ri.”

*E Hukpu We Jesu Uden**(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)*

³ Ogęn Jesu gi ri obodo Betani, iwe Saimonu hun emu oti te ku, e ri ihien-oriri, okpoho ohu no buhe ogo alabasta uden e shin ohunma jun ime e; uden ahun nanran oda-oda—nadi ke we gi memę e. O no kuke ogo hu, hu uden hu kpu Jesu isi. ⁴ Kani ndi hu ime ndi ri ebahun no weme iwe, a si ibe we, “Ki we ri e wiwini udenni nanranni? ⁵ Nke e rekari we udenni ihien noka egho orun akp'ohin ogun-mmisen, we egho e ye ndi igbenye.” We no koriamani okpoho hu oda-oda.

⁶ Kani, Jesu no si we, “Hapun'a! Ki unu ri e songbun'e? O feguo m ofufe ri mma. ⁷ Onu le ndi igbenye ri ebeni ogęn ile, unu nwe iken meni we ohunma ogęn owule unu cho; kani mme nwen esonko unu nodi ebeni ogęn ile. ⁸ Okpohoni a nwanguo iken e; o hukpuguo m udenni ehio n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. ⁹ Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jęnkọ d'e ku ihienni o me, e gi e a nyanhan a.”

*Judasu E Kweri N'o We Jesu Ye We**(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)*

10 'Ya Judasi nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jenne d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzọ re Jesu ye we. 11 Ogen we gi nu ihien o biani, efo no suo we usuo ohunma-ohunma; we no kwe e nkwa ni we jenko d'e ye e egho. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Umụ-azuun A E Ri Oriri-Nghafe

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.12-30)

12 O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bređi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, umu-azuun Jesu no ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademe hun y'a no ri Oriri-Nghafe?"

13 'Ya Jesu no zi mmadu ebuo ime umu-azuun a, si we, "Jen ni ime obodo hu, okennyehu bu ite-mirin jenko d'e kunrun onu; sonmen'e. 14 Si ni onye nwe ulo o jenko d'a banye, 'Onye-nkuzi si, "Elee hun wu mmughe m ahun me le umu-azuun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?" ' 15 O jenko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademegu ohunma, no ni ebegu kwademe ni enyi ihien ile."

16 'Ya umu-azuun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademe ihien-oriri Nghafe.

17 O ru ogen enyasi, Jesu le umu-azuun a mmebuo no bia ebegu. 18 Ogen we gi nodiguu ali e ri ihien-oriri, Jesu no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e re m—onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri."

19 Efo asuzini umu-azuun a usuo; onye-onye hu a si a, "Ekwwo mme! Mme ro?"

20 Jesu no za we, si, "Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru bređi ime afere ohu e ri. 21 Eghę, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuho-nsọ don ku; kanị nsongbu jenko d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!"

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

22 Ogen we gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu no weri bređi, o goziguu a, o no bebe e, w'e ye umu-azuun a, si, "Weri n'e, onwan wu ehụ m."

23 'Ya o no weri ope, o yegu Osolobue ekele, o no ye we ile 'ya. We ile no rarisonme. 24 O no si we, "Onwan wu edeke m, hun we gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun we gi biye nkwerigbama * Osolobue tume egbata 'ya le ndi nke e. 25 M ri a gwa unu ezioku, arakozu m manya vaini d'e ru ogen m jenko d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." 26 We no bu ebu Mmemme-Nghafe; a buguu w'a, we no gha ebahun jenne Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marịn A

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

27 Jesu no si we, "Unu ile jenko d'a gba m to, makeni Ekwwo-nsọ si, 'M jenko d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenko d'a gbayiya!'

28 Kanị m ghaguo onwan lihi, m k'e bu ni unu uzọ si Galili."

29 Pita no si a, "Anako m'i to! Osuon'a ni ndi ozọ ile a la i to!"

30 Jesu no si Pita, "Ezioku ke m ri a gwa i, ni tanni, ime abalini, okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m."

31 Kanị, Pita e kusi e iken, si, "O nwonni ogen m'e gi la i to, osuon'a ni mme le 'yu siko d'a nwun!" Umu-azuun ile hoduni no kuzikwo erira.

Jesu E Me Ekpere Ime Gesemani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

* Isi Nke Mmęnọ:24 mọbu: nkwerigbama ohun

³² Ya wẹ nọ shi ebe w'a kpọ Gęşemani, Jesu nọ sị ụmụ-azụun a, “Nọdị nị alị ebeni, nị m jęn d'e mę ekpere.” ³³ O nọ weri Pita lę Jemisi lę Jọn jęnme.

Ya obi nọ ferime ę, obi eruzin'ę alị. ³⁴ O nọ sị wẹ, “Obi e d'a gbawapụ m—o d'e gbu m; nọdị nị ebeni, unụ a mụnrun ęnya.”

³⁵ O nọ jęnzukazi, tūha enwęn ę ye alị, kpe ekpere, nị mbunị o jęnkọ d'a nị mę, nkę a napu w'a oğen afunfun hu. ³⁶ O nọ sị, “Baba, Baba Nędi m! O nwonnini ihien i ghaleni a s'ęka e mę; napu m mkpu afunfunni. Kanị uche i mę, ęlę nke m.”

³⁷ Oğen o gi kin-azụun, o hụn wẹ kę wẹ rị uran. O nọ sị Pita, “Saimonu, i rị uran? 'Ya wu y'a s'ęka mụnrun ęnya mgbahunmę okulokụ ohu?” ³⁸ O nọ sị wẹ, “Mụnrun nị ęnya; e mę ni ekpere, amamgbe onu a danban ime onwunwan; mmon ihian a chogho, kanị ndun guu ęhu.”

³⁹ O nọ puzi d'e mę ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. ⁴⁰ O kinhenzi azụun ebe ụmụ-azụun a rị, hünzi wẹ kę wẹ rị a ranhin—ezigbo uran gi wẹ, asani wẹ ęka shiapu ęnya. Amarinzini wẹ ihien wẹ siko d'a sị a.

⁴¹ O kinhenzi nke mgbe eto, o nọ sị wẹ, “Unu rikwo a ranhin, e zuru ikęn? O higu! Oğen e rugu. Lee n'ę, e we wẹ Nwa nke Ihian che ęka ndi-njo. ⁴² Lihi ni nị ęnyi jęnme. Lee n'ę, onye rị e reni m e rugu ęhu ebeni!”

A Nwunrun Wę Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jọn 18.3-12)

⁴³ Ozigbo hu, kę Jesu rikwo e ku oku hu, Judasi, onye ohu ime ụmụ-azụun a nọ bia, 'ya lę igunrun busonme ihien oğun—kę opia-agma, kę egbe. Ndi-isi nchu-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu lę ndi-isi zihę wẹ. ⁴⁴ (Onye hün rị e ren'ę wu Judasi gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi marin Jesu, sị, “Onye hün m jęnkọ d'e su onu, iya wu onye hu unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenme ę, duru ę jęnme.”) ⁴⁵ Oğen Judasi gi nwan bia, o nọ jęnburu Jizosi, sị a, “Onye-nkuzi!” O nọ su ę onu. ⁴⁶ Ndi hu nọ kwondon Jesu, nwunrun a. ⁴⁷ Kanị, onye ohu ime ụmụ-azụun a ndi ahun turu ebęhu nọ sepaha opia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-ęjan ntin. ⁴⁸ Jesu nọ sị wẹ, “Kị unu buhe ni opia-agma lę egbe d'a nwunrun m—noke sị m wu onye-ohin? ⁴⁹ M rị ime igunrun unu ime Ulo-nsọ uhuhin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kanị ihien ndini rị e mę keni ihien Ehuhuo-nsọ ku hün uzọ mezu.”

⁵⁰ Ụmụ-azụun a ile nọ la a to, gbama oso. ⁵¹ Okorobia ohu, hün yihu ękwa line w'e yiye elu ę suọ, nọ sonme Jesu. Wę nọ dodon ękwa a, cho nị wẹ nwunrun a, ⁵² kanị o nọ la ękwa a toni wẹ, gi otọ gha ebahun gbapu.

E We Wę Jesu Jęnni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jọn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Wę nọ weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-ęjan. Ndi-isi nchu-ęjan lę ndi-nkuzi Iwu lę ndi-isi ile nọ gbakikome ebęhu. ⁵⁴ Kanị, Pita sonko Jizosi; egbata wẹ e teyezi ękere. O banye ezi oğwa Onye-isi nchu-ęjan, o nọ son ndi-nche nọdị alị nyanma okun. ⁵⁵ Ndi-isi nchu-ęjan lę Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien wẹ k'e gi hangbu Jizosi enen, keni wẹ gbu ę, kale ahunni wẹ — ⁵⁶ osuon'a nị ndi bu oda e buokinole Jesu onu, oku wẹ adangbamani. ⁵⁷ 'Ya kę ndi hu ime ndi rị ebęhu nọ lihi otọ, buokin Jesu onu, sị, ⁵⁸ “Enyi nu k'o ku n'o jęnkọ d'e tikpo Ulo-nsoni wẹ gi ęka tun, gi akpu uhuhin eto tun hün wẹ ghaleni e gi ęka a tun.” ⁵⁹ Kanị, ęri wẹ a dangbamazikwoni.

⁶⁰ 'Ya kę Onye-isi nchu-ęjan nọ lihi otọ ihun wẹ ile, ju Jesu nju, sị, “O nwonnini ihien y'e ku banyeni ihienni ile wẹ rị e ku nị iya kę i mę?”

⁶¹ Kanị Jesu a gba nkintin, o shiarini ihien owule. Onye-isi nchu-ęjan nozi ju a, sị, “Iyu wu Kraisti, Nwa Onye Hu Rıchanrin mma?”

⁶² Jesu nọ sị, “Mme ro; onu jęnkọ d'a hundę Nwa nke Ihian ebe o nọdị alị azụun ęka-nni Osolobue, Onye ahun Iken ile wu nke ę, hünzi a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!”

⁶³ 'Ya Onye-isi nchụ-ẹjan nọ tika ẹkwa 'ya lẹ enwẹn ẹ wụ Onye-isi nchụ-ẹjan, sị, "Kị ẹnị rizi a chonị osheri ozo?!" ⁶⁴ Unu a nuguo aruni o ku. Kị wu uche unu?" We ile nọ sị nị ikpe-onwun a magu a.

⁶⁵ Ndi hu ime we nọ juma eson kpu Jesu, e kpume w'e ẹnya, fian a ihien, sị a, "Bu amuma!" Ndi-nche nozi weri ẹ, gbu ẹ ili.

Pita A Ghorị N'o Marin Jizosi

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ke Pita ri ibe ali ime ezi-ogwa hu, okpoho ohu ime ndi idibo Onye-isi nchụ-ẹjan nọ bia ebegu. ⁶⁷ Ogen o gi hun Pita ebe o ri a nyan okun, o bu ẹnya tuma a, sị a, "Iyü lẹ Jizosi onye Nazareti hu wizikwo."

⁶⁸ Kanị Pita nọ ghorị, sị, "Amarinde m ihien i ri e ku, aghotani m ihien i ri e ku." O nọ pu ebegu, si onu-mgbon. 'Ya ke okpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hu a hunzi a ebahun, o nọ gwama ndi wuzo ebegu, sị, "Onyeni wu onye ohu ime we!" ⁷⁰ Kanị Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi sị Pita, "Ezioku-ezioku, i wu onye ohu ime we, make ni i wu onye Galili."

⁷¹ Kanị, Pita nọ buma enwẹn ẹ onu, kunde Osolobue, sị, "A marin m okennyeni onu ri e ku oku ẹ."

⁷² Ozigbo, okpa nọ kwan nke mgbe egbo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; ni "Okpa gini d'a kwan mgbe egbo, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." 'Ya ndun nọ guu a, o nọ kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri We Jesu Jenni Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Hun eki gihu fon, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama nọ zu, tugbama iroro ihien we siko d'e me. We nọ ken Jesu egbun, duru ẹ pu, we ẹ ye Paileti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Paileti nọ ju a, sị, "Iyü wu Eze ndi Ju?" Jesu nọ za, sị, "Iyü ku ẹ."

³ Ndi-isi nchụ-ẹjan nọ kusonme ihien bu oda we sị ni 'ya k'o me. ⁴ Paileti nọ juzi a, sị, "O nwonni ihien y'a za? Lee ihien ndini ile we ri e ku ni iya k'i me."

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wu ni o tu Paileti ẹnya.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39-19.16)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha ni we onye ohu owule we cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyeni ohu w'a kpo Barabasi hun ri ime ngan, iya lẹ ndi ri a luson ndi-okiki; ndi ahun ya lẹ we ri ime ngan gbu ochu ogen isusu.

⁸ Ya ke igunrun hu nọ nwan bia d'a riu Paileti n'o me ni we k'o don e me mbu, ⁹ Paileti nọ ju we, sị, "Unu a choghọ ni m hapu ni unu Eze ndi Ju?" ¹⁰ (Paileti ju we erira make ni o maringwo ni ẹnya-ufu ke ndi-isi nchụ-ẹjan gi we Jesu ye ẹ.)

¹¹ Ndi-isi nchụ-ẹjan nọ sị igunrun hu gwa a n'o wepuha ni we Barabasi hun nke o gi wepuha Jizosi. ¹² Paileti nọ ju we, sị, "Kị onu cho nwan ni m gi okennyeni unu a kpo 'Eze ndi Ju' me?"

¹³ We nọ yi oro, za, sị, "Kpogbu ẹ!"

¹⁴ Paileti nọ ju we, sị, "Kị haịn? Elee njo k'o me?"

Kanị, we nọ yikenmede oro, sị, "Kpogbu ẹ!!"

¹⁵ Make ni Paileti cho n'o me ihien siko d'a suo igunrun hu usuo, o nọ hapu Barabasi yeni we; o fianguu Jesu mkpinsi, o nọ w'e ye ndi jenko d'a kpogbun'ẹ.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu
(Mat 27.27-31; Jòn 19.2-3)

¹⁶ Ya ndi-agma ri okpuru Paileti no weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; we no kpogbama itu-agma we. ¹⁷ We no yime e ewuru nanranni e nwun ufie-rõni, ufie-rõni*; we no gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸ 'Ya we no keleme e, a si, "Eze ndi Ju, isi i che!" ¹⁹ A fian w'a mkpinsin isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekp, e liyen'e eka. ²⁰ A kpaguu w'a ye emu, we no yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya we no weri e d'a kpogbu.

A Kpoma We Jesu Elu Obe
(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jòn 19.17-27)

²¹ E ru we uzõ, we no hun okennyeh ohu w'a kpõ Saimonu, ebe õ gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu no wa a ye e olu n'o buru obe ahun we jenkõ d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda le Rufosi, onye ali Sairini k'o wu). ²² We no we Jesu si ebe w'a kpõ Gõgõta, hun wu "Ebe Okpokom'isi." ²³ Ebehu ke we no ye e manya we gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpõ Maa n'o ra, kan jizosi aran'a. ²⁴ 'Ya we no kpõma a enu obe. We no kebe eka a, tu nkpo keni we marin hun onye-onye jenkõ d'e weri.

²⁵ Okuloku itenei utuntun ke we gi kpõma a elu-obe. ²⁶ Ihien we deye elu obe ni iya ke we gi ma a ikpe wu "Eze ndi Ju." ²⁷ We kpõma Jizosi le ndi ohin ebuõ elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri eka-ihien Jizosi, hun-ebõ ri elu-obe ri eka-ekpen e, ²⁸ [keni ihien Ekukwo-nsõ ku hun uzõ mezu—makeni Ehuhuõ-nsõ si, "We gun a yeni ndi a dan iwu."]
²⁹ Ndi ghafekõni hu e finfin isi, a kpari e, a si, "Ha! Ele i si ni jenkõ d'e tikpo Ulo-nsõ, gi akpu-uhuõhin etõ tundõnzi e?! ³⁰ Zuõpuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hu hidan."

³¹ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun we, a si ibe we, "O zuõpuha ndi ozõ, kan õ sani eka zuõpuha enwen e! ³² Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!"

Ndi ohin ebuõ hu we kpõma we le iya huzikwo a kpari e.

Jizosi A Nwunhun
(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jòn 19.28-30)

³³ O ru õgen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile no gba ishi d'e ru okuloku etõ efinnai hu. ³⁴ Ogen ihien nõke okuloku etõ gi ku, Jesu no gi õken olu yi oro, si, "Elo! Elo!! Lama Sabakitani?!" hun wu "Osolobue m! Osolobue m!! Ki hain i gi gbakito m azuun?!"

³⁵ Ndi hu ime ndi wuzo ebehu a nu ihien o ku, we no si, "Gõn ni ntin, õ ri a hi Elaija!" ³⁶ Onye ohu ime we no gba õsõ, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye õnun mkpinsin, ye e ra, si, "Cheri ni, ni enyi lele ke Elaija jenkõ d'a bia d'e wetu e enu obe!"

³⁷ 'Ya Jesu no gizi õken olu yikenme oro, kwõnbepu.

³⁸ Eka we gi gbõnbepu Ebehu- kachanrin-nsõ ime Ulo-nsõ no bawapu ebuõ gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun e ebehu a hun ke Jesu don nwun, õ no si, "Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue."

⁴⁰ O nwõnghõzi ikpõho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi hun-nta le Josisi†. ⁴¹ Ikpõho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e eka, e jenn'e ozi õgen o gi ri Galili. Ikpõho ndi ozõ bu õda son e bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu
(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jòn 19.38-42)

⁴² O ru enyasi Uhuõhin hu, ebe o meni Uhuõhin-nkwademe ro, 'ya wu õhi gbama Uhuõhin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefõ onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefõ wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che õbibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye e õhiu Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunõle,

* Isi Nke Mmisè:n:17 ewuru ndi nze le ndi-idafin † Isi Nke Mmisè:n:40 Josefõ

ọ tụ a ẹnya. Ọ nọ kpọ ọkì-agma hụ, jụ a k'o teguọ Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien ọkì-agma hụ za, ọ nọ si Josefụ jẹn d'e buru ẹhụ hụ. ⁴⁶ Josefụ nọ nonrin ẹkwa line, butu ẹhụ Jesu elu obe, gi ẹkwa hụ fuma a, bu ẹ che ime ili wẹ gu rikẹ okporo ye ime omuma zeni kẹ wẹ e mẹ. 'Ya ọ nọ gi omuma hi ogbe nukin onu ili hụ. ⁴⁷ Meri onye Mag'dala lẹ Meri nne Josisi† rị ebahun e lee ile, wẹ nọ hun ebe wẹ buto ẹhụ Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafegu, Meri onye Mag'dala lẹ Salomi lẹ Meri nne Jemisi nọ nonrin ihien ndi e shin ohunma keni wẹ jẹn d'e gi ẹ te ẹhụ Jesu. ² Uzọ-utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sonde), ogen anwun gi wama, wẹ nọ jẹnme ili Jesu. ³ Ogen wẹ gi jenkọ, wẹ hụ a jụ ibe wẹ, si, "Onye jenkọ d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?" ⁴ Ogen wẹ gi ru ebẹhụ, lee ẹnya, wẹ nọ hun a ni e nupugule wẹ omuma hụ hignbu enwen ẹ ogbe. ⁵ 'Ya wẹ nọ banye ime ili hụ, wẹ nọ hun okorobia yi ẹkwa ochan tueru ali k'o nodi ali ẹka-nni, ọ nọ tụ wẹ ẹnya.

⁶ Okennyẹ hụ nọ si wẹ, "Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun wẹ kpogbu. O lihigu! Ọ rizi ebeni. Lee ni ebe wẹ te buto a! ⁷ Jẹn ni nwan d'e zi umu-azuun a lẹ Pita ni 'O buruguo ni unu uzọ shi Galili; ebẹhụ kẹ unu siko d'a nọ hun a—k'o don gwa onu.' "

⁸ 'Ya wẹ nọ gha ili hụ puha, gbama oso, makele ọ tụ wẹ ẹnya, tụ wẹ egun. O nwonni onye wẹ gwa ihien owule uzọ makeni egun ri a tụ wẹ.

[Wẹ nọ be ni Pita lẹ ndi 'ya lẹ wẹ wi ihien ndini nke-nke. Omegu, Jesu lẹ enwen ẹ nọ zipu umu-azuun a, wẹ gha owuwa-ẹnya-anwun ru ndidan ẹnya-anwun, wẹ d'e zi ozi nzuopuha-itebite, ozi hụ ri nsọ, ri ndun jẹrin ejen. Isee.

Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghagu Onwun Lih

(Mat 28.9-10; Jon 20.11-18)

⁹ Uz'utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpọ uhuhin-uka tanni), ogen Jesu gi ghagu onwun lihi, ọ nọ bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala ri—Meri onye Mag'dala hun ọ gha ime ẹ chupu eje-mmọn esa. ¹⁰ Ọ nọ jẹnme d'a gwa ibe ẹ ndi wẹ ile wi e son Jesu, ebe wẹ ile sukuru, a kwan ẹkwan. ¹¹ Kani, ogen wẹ gi nọ k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'ọ hunguo a, egin w'ẹ don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azuun A Ebuo Jenko Emausu Ri

(Luk 24.13-35)

¹² Onwan e megu, 'ya kẹ Jesu nọ gi udi ozo nwonpuha ebe umu-azuun a ebuo jenkọ ali-ofia ri. ¹³ Wẹ nọ kin-azuun d'a gwa umu-azuun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

Jesu E Nwonpuha Ebe Umu-azuun A Mmanai Ahun Ri

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁴ Omegu, Jesu nọ nwonpuha ebe umu-azuun a mmanai ahun ri e ri ihien-oriri. Ọ nọ jugbo wẹ make obi-ebuo wẹ lẹ obi wẹ zeni, makeni egin wẹ ihien ndi hunn'a n'ọ ghagu onwun lihi gwa wẹ don. ¹⁵ Ọ nọ ye wẹ iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihan ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e mẹ wẹ ẹ mirin-Chuku, jenkọ d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerileni, ikpe jenkọ d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini siko d'e son ndi kwerini: wẹ siko d'e gi efan m chupu eje-mmọn; wẹ jenkọ d'a su asusu ndi ozo ri ichen-ichen wẹ marinleni; ¹⁸ wẹ k'a saeka gi ẹka buru agwo; wẹ ri nshi, o nwonni ihien o jenkọ d'e mẹ wẹ; wẹ jenkọ d'e bu ẹka kwasị ndi emu ri a ku, a dihin wẹ."

E We Wẹ Jesu Si Elu-igwee

(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

† Isi Nke Mmisèn:47 Josefụ

¹⁹ Oge Di-nwonna-onyi wu Jesu gi gwagwu umu-azuun a oku ndini, Osolobue no we e si elu-igwee d'a nodi ali aka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umu-azuun a no jeme d'e zi ozoma ebe ile, Di-nwonna-onyi no nyeni we, e gi on-atumanya o gi ri e son e a ghasi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rikę Ke Luku Dọn De E

Ihięn Wę De Ni Ekwkwọni

¹ Tiofilosị Ikpen ile rị nị, ndị bu ọda a lili maguọ depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, makeni a kpachanpuu m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e roguo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozị E Wehe Ozi Ni We K'a Mu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-ajan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-ajan, itu Abija k'o ri. Elizabeti nwunye e wuzikwo onye ebon Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kanị amuni we nwa, makele Elizabeti wu agan, bu we ebuo a kaguo egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsọ a run orun nchu-ajan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenali ndi nchu-ajan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nsọ ime Ulo-nsọ Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ 'Ya ke mmon-ozị Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmon-ozị hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni oda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozị hu no si a, "Atule egun Zekaraya! Osolobue a nuguo ekpere i: Elizabeti nwunye i jenko d'a mun'i okennyel! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenko d'a ghoghọ ọda; efo siko d'a suo onu usuo ọda-oda; ndi bu ọda jenko d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ makeni o jenko d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nsọ siko d'a gha ebe o ri efo nne e jun ime e. ¹⁶ O jenko d'e me ndi Izrelu bu ọda gbehuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenko d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elajia me e—keni o me obi ndi nedi gbehuto si ebe umu we ri, me ndi nupu-isi gbehuto d'e romeriroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihien—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi."

¹⁸ Zekaraya no si mmon-ozị hu, "Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozị egedi." ¹⁹ Mmon-ozị hu no shiarị a, si, "Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i oziomani. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenko d'e mezu ogen e ru, i jenko d'a wu odin: 'ya sakozị eka ku oku d'e ru uhuohin ihien m ku jenko d'e me."

²¹ Ogen ihienni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, "K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsọ?" ²² Ogen o gi puha, o sani eka gwa we oku, 'ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nsọ—makeni o to e gi eka a gwa we oku, o sazi ni eka ku oku.

²³ Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. ²⁴ Omegu, Elizabeti nwunye e no turu ime. Elizabeti aghani ime ulo pu orogbo ifon isen. ²⁵ O si, "Di-nwonni-enyi e meke ni m ebe o no gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!"

Mmon-ozị E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Ogen efo-ime Elizabeti gi ri ifon isin, Osolobue no zi mmon-ozị ahun w'a kpo Gebrelu jen obodo ohu me ekere w'a kpo Nazareti hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agbo

ohu kelēni marin okennyē. Efan nwa-agbọọ hụ wụ Meri. Nwa-agbọọ ahun lē okennyē ohu w'a kpọ Josefụ kwerigbama nī wē jenkọ d'a lụ; Josefụ wụ onyē ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmọn-ozī hụ nọ bīa d'e kunrun Meri, sī a, “Darū! Onyē Chuku gōzi agōzi! Chuku nōyeni i anōyeni.”

²⁹ Oku mmọn-ozī hụ gwa Meri anīzīnī obi ru Meri alī kaka; ọ hụ a jū enwēn ẹ kē elee ụdī ekele wụ onwan. ³⁰ Mmọn-ozī hụ nọ sī a, “Atulē egun. Osolobue e meguo n'ī ohunma. ³¹ I k'a tū ime, mụ okennyē; i jenkọ d'a kpọ a Jizosī/Jesu. ³² O k'a wū oken ihian; wē jenkọ d'a kpọ a Nwa Onyē Hụ Kachanrīnī. Di-nwōnni-ēnyī wū Osolobue jenkọ d'e ye ẹ ukpo nēdi-ẹ-kani wū Defidi; ³³ o k'a kī Izrelū, ikpun-ulo Jekopū, jēnrin ejen; alī-eze ẹ aguko!”

³⁴ Meri nọ sī mmọn-ozī hụ, “Nani k'o don mē—bū m'e ke marin okennyē?”

³⁵ Mmọn-ozī hụ nọ sī a, “Mmọn-nsọ jenkọ d'a biakwasī i; ikēn Onyē Hụ Kachanrīnī jenkọ d'e kpumē i. Ya wū, nwa i jenkọ d'a mū k'a rī nsọ—wē k'a kpọ a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozozi, Elizabeti nwēnē i a turuguo ime—ebeni ọ kaguu egedi! Efo-ime rī a nwan ifon isin—onyē nwēn wē te sī n'ọ wū agan! ³⁷ Makēni, o nwōnni ihien Osolobue ghalēni a saeka e mē!”

³⁸ Ya Meri nọ sī, “Iyaa; odibo Di-nwōnni-ēnyī kē m wū—'ya rī nī m k'i don ku!” 'Ya mmọn-ozī hụ nọ la a to, pū.

Meri E Jēn D'a Hūn Elizabeti

³⁹ Omeguū, 'ya Meri nọ kwademē ozigbo-ozigbo jēnmē obodo ohu hūn rī oke alī Judia. ⁴⁰ O ru ebēhū, ọ nọ banye iwe Zekaraya, kele Elizabeti. ⁴¹ Ogēn Elizabeti gi nū ekele Meri, nwa rī a efō nọ tūsi elu. 'Ya Mmọn-nsọ nọ gbajun Elizabeti. ⁴² 'Ya Elizabeti nọ gi oken olu dōbepū oro, sī, “Iyū kē wē kachanrīn a gōzi ime ikpoho ile; nwa i sikọ d'a mū wū onyē wē gōzi agōzi! ⁴³ Nani ke ihien oma han enina don mē m, nī nne Di-nwōnni-m bīa d'a hūn m? ⁴⁴ Makēni, hūn m gihū nū k'i kele, nwa rī m efō nọ gi ighoghō tūsi elu! ⁴⁵ Ngozi rī nī okpoho hū hūn kweri nī oku hūn Di-nwōnni-ēnyī gwa a jenkọ d'e mezu!”

Ebū Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri nọ sī,
 “Obi m rī a ja Di-nwōnni-ēnyī mma;
⁴⁷ mmọn m rī a ghoghō ime Onyē-nzuopūha m wū Osolobue,
⁴⁸ makēni o giguō enya rī mma lee m —
 mmē, hūn wū odibo ẹ mmakalaka!
 Ezioku-ezioku, gha nwan kikēnni e jēn,
 agbō ile sikọ d'a gha a kpọ m onyē wē gōzi agōzi,
⁴⁹ makēni Onyē Hụ Nwōn Ikēn e meolē ni m oken ihien rī ichēn-ichēn;
 efan a rīzikwō nsọ!
⁵⁰ O mēsōnmē ni ndī hūn e humēn'ē isi omikēn —
 gha agbō d'e ru agbō.
⁵¹ O tīnpuguo ẹka a, kpa ikēn,
 kpōnyīya ndī mpache lē ihien wē rī e ro.
⁵² O wetuguo ndī-nze uku elu ukpo wē,
 bushi ndī nwōnlēni ihien wē wū enu.
⁵³ O giguō ihien rī mma yejun onyē egun rī a gun efō,
 gbama odafin ẹka, chupū a.
⁵⁴ O yeguonī odibo ẹ wū Izrelū ẹka;
 ọ nyanhanguo omikēn ya lē enwēn ẹ wū Osolobue.
⁵⁵ O nyanhanguo a
 k'o don kwe ndī nēdi enyi kanī nkwa —
 k'o don kwe Ebrahim lē ebōn a ile nkwa jēnrin ejen!”
⁵⁶ Ya Meri nọ sōn Elizabeti nodī ihien rīkē orogbo ifon eto, ọ nọ lakin iwe ẹ.

Omumu Jonu Hūn E Mē Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru oge Elizabethi k'e gi mu, o no mu okennyē. ⁵⁸ Ndi bikunmen'e le ndi nke we no nu ni Di-nwōnni-ēnyi e meguo n'a oken omiken, we no son e ghoghō. ⁵⁹ Nke akpu-uhuhin esato, we no bia d'a kwa nwata hu ugun; we te k'a gun a Zekaraya nōke nedi e, ⁶⁰ kale nne e no si, "Mba-o! We jenkō d'a kpō a Jōnū." ⁶¹ We no si a, "O nwōnni onye nke unu hun a za efan hu!" ⁶² We no gi eka ju nedi e efan we siko d'a kpō a. ⁶³ O no si we y'e omuma hun w'a kaye ihien, 'ya o no de, "Efan a wu Jōnū." O no tu we ile enya! ⁶⁴ Idumuzi, onu a no shiapu, ire e a topu, o no kume oku, jama Osolobue mma. ⁶⁵ Egun no tuma ndi ile bikunmeni we; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini egbere oke Judia ile. ⁶⁶ Onye owule nun'a hu e ro e, a si, "Kini ke nwatani jenkō d'a wu?" We ri a ju enina makeni eka Di-nwōnni-ēnyi ri ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

⁶⁷ Mmōn-nsō no jun ime nedi e wu Zekaraya, 'ya o no bu amumani:

⁶⁸ "Ojija-mma ya ri ni Di-nwōnni-ēnyi wu Osolobue Izrelu!

Makeni o biao le d'e yeni ndi nke e eka,
o gbapuhaguo we.

⁶⁹ O wepuhaguoni enyi Mpin,
Oken Onye-nzuopuha, hun jenkō d'a zuopuha enyi —
onye ikpun-ulo odibo e wu Defidi.

⁷⁰ O meguo a k'o don ku e edei,
ghahani ndi-amuma nsō a,

⁷¹ n'o jenkō d'a zuopuha enyi eka ndi inenren enyi ile
le ndi iwe enyi ri e we;

⁷² n'o siko d'e meni ndi nedi enyi kanj omiken
nyanhan nkwerigbama nsō a —

⁷³ nyanhan efan a,
hun o kunni nedi enyi kanj wu Ebrahim
ogen o gi kwe e nkwa —

⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha enyi eka ndi inenren enyi,
amamgbe egun ghazi a tu enyi enyi gha e fe e,

⁷⁵ kama, enyi e gi iri-nsō le ime-ihien o cho
e fe e,
ogologo ndun enyi ile."

⁷⁶ "Nke iyu wu nwa,
we jenkō d'a kpō i
onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinni;

i siko d'e buru ni Di-nwōnni-ēnyi uzo,
keni i hun uzo kwa n'a uzo a;

⁷⁷ i jenkō d'e me ndi nke e marin
ke w'a don nwōnhen nzuopuha
ghahani inwōnhen mgbaghari njo we.

⁷⁸ Onwan jenkō d'e me
make efoma le omiken Osolobue enyi,
hun o jenkō d'e gi me ukpe nzuopuha nwunmeni enyi,

⁷⁹ me e gha elu-igwee nwunmeni
ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;

du ukū enyi
ye uzo udon."

⁸⁰ Nwata hu wu Jōnū e sue, wuru onye zeni ime mmōn; o no biri atu d'e ru uhuhin hu o puha d'a runma orun a id'anya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi (Mat 1.18-25)

¹ Ogen hu, eze-kani w'a kpo Siza Ogostusu no ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.) ³ Onye owule hu e jen obodo e d'e deye efan.

⁴ 'Ya Josefu no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we no mu Defidi—makeni ikpun-ulo Defidi k'o gha puha. ⁵ Iya le Meri hun we ebuo kwerigbama ni we jenk'o d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hu. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hu e ru, ime no mem'e e. ⁷ O no mu nwa ibuzo a, mu a okenye, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu e dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uz'o aria hun we sik'o d'a nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hu, o nwe ndi e du anu ri ofia egbere ahun, e lepu anu we enya. ⁹ Mmon-ozu Di-nwonna-enyi no nwonpuha ebe we ri, ogho Di-nwonna-enyi no nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun no tuma we. ¹⁰ Kani mmon-ozu hu no si we, "Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun sik'o d'e weheni ihian ile eregede ighogho. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Di-nwonna-enyi! ¹² Onwan ke unu jenk'o d'e gi marin a: unu jenk'o d'a hun nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri."

¹³ Idemizi, igunrun ndi mmon-ozu elu-igwee no fopuha che ni mmon-ozu hu, a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ "Ogho 'ya ri ni Osolobue ebenu kachanrin elu ejen; udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa, ndi o ri e meni ohunma!"

¹⁵ Mgbe ndi mmon-ozu hu gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hu no si ibe we, "Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihienni meni, hun Di-nwonna-enyi gwa enyi." ¹⁶ We no jenne ozigbo-ozigbo. We no hun Meri le Josefu le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hu a zun anu gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya. ¹⁹ Kani Meri e buchanrin ihien ndini ile to ime obi e, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, makeni ihien ile we nu le ihien ile we hun richanrin ke mmon-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuhin esato, ogen we jenk'o d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmon-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-ns'o

²² O ru ogen Josefu le Meri e gi me Mmemme Idon-ns'o rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonna-enyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonna-enyi, ni, "We sik'o d'e wepuha ni Di-nwonna-enyi nwa-okenye ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonna-enyi, ebenu Iwu no si, "Nduru ebuo mobu umu oluikuku ebuo."

²⁵ Ogen hu, o nwon okenye ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-ns'o noyen'e anoyeni. ²⁶ Mmon-ns'o me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonna-enyi Tume. ²⁷ Mmon-ns'o no duru Simionu si ime Ulo-ns'o. Ogen ndi

mụ nwa hụ wụ Jizọsị gi wẹhẹ ẹ d'e mę n'ẹ ihien Iwu chọ, ²⁸ Simionu nọ pari nwa hụ, ja Osolobue mma, si,

²⁹ “Di-nwonnini-enyi,

ị ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
nọkẹ kẹ i don kụ;

³⁰ makele e giguọ m enya m hun nzuopuha i,

³¹ hun i kwademe id'enya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukpẹ hun jenkọ d'a ghosi ndi ali ndi ozọ uche i,

ukpẹ hun jenkọ d'e wẹhẹ ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho.”

³³ Ihien ndi hụ wẹ ku banyeni nwata hụ nọ tu nedi ẹ le nne ẹ wu Josefu le Meri enya.

³⁴ “Ya Simionu nọ gozi wẹ; ya o nọ si nne ẹ wu Meri, “Gon ntin, wẹ tume nwatanị n'ọ wuru onye wẹ siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu.”

“O siko d'a wu ahima, hun gha aka Osolobue bia, hun ndi ihian jenkọ d'a luson, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzọ puha ifon—ihien ufụ jenkọ d'e zupuzi iyü nwen obi rike opia-agma make ufiri nwatanị.”

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpọ Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpunulo Asha ro; o kaguọ egedi; di ẹ a nwunhinguo—ahua esa sọọ kẹ iya le di ẹ bi ni di ẹ d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasị ogun-enọ. A ra gha Ulo-nsọ pu, o hụ e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e mę ekpere. ³⁸ Ogen ohu hụ k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kumę oku nwa hụ keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nū.

A Lakin Wẹ Nazareti

³⁹ Ogen Josefu le Meri gi meguu ihien ile Iwu Di-nwonnini-enyi chọ, wẹ nọ lakin obodo wẹ bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka ehü, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hụ e sọn ẹ.

Ihien Jesu Mę Imę Ulo-nsọ K'ọ Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile kẹ ndi mụ Jizọsị gi e jen Jerusalem d'e mę Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, wẹ nọ jenzi mmemme hụ kẹ wẹ don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, wẹ nọ lama, kanị nwata hụ wu Jesu nọ dinọ Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ Wẹ ri e ro n'ọ ri ime igunrun ihian hụ wẹ ile gba lakọ, wẹ noleni chọ a d'e ru ni e jenu wẹ ijen akpu-uhuohin ohu gbe-gbe-gbe—ya wẹ nọ nwan choma a ebe ndi nke wẹ le ndi owu wẹ ri. ⁴⁵ a chobe w'e, ahunni w'a, ya wẹ nọ kin-azuun, si Jerusalem d'a chọ a. ⁴⁶ Hun mę akpu-uhuohin eto kẹ wẹ gi hun a ime Ulo-nsọ, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon wẹ ntin, a ju wẹ otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza a atukeme ndi ile ri e gon ẹ ntin enya. ⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu wẹ; nne ẹ nọ si a, “Nwa m, ki meni enyi ihienni? Mmę le nedi i hụ a gbaka-obi, a chọ i.”

⁴⁹ O nọ si wẹ, “Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenkọ d'a ririri iwe† Nedi m?”

⁵⁰ Kanị aghotanị wẹ ihien o za wẹ. ⁵¹ “Ya Jesu nọ sonme wẹ, wẹ ile nọ lashi Nazareti. O hụ e humeni wẹ isi; nne ẹ a nachanrin ihien ndini ile to ime obi ẹ. ⁵² Jesu hụ e sue, a ka ehü, a marinwaye ihien; ihien ẹ hụ a sọọ kẹ Osolobue kẹ ihian.

Isi Nke Ẹtọ

Ozi Jonu Hun E Mę Mirin-Chuku Zi

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

¹ Hun mę ẹ ahua mmisen ime okiki eze-kanị w'a kpọ Siza Taiberiasị, ogen hụ Pontus' Paileti gi wu Govano ri a ki Judia—wẹ kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'ẹ uzọ eno ogen hụ: Herodu hụ a ki Galili; Filipu nwene ẹ hụ a ki Ituria le Trakonitisi; Lisaniasi hụ a ki

* **Isi Nke Ẹbụọ:36** Griki: Hana † **Isi Nke Ẹbụọ:49** mọbu: orun

Abileni. ² Anasi lẹ Kayafasi wu ndi-isi nchu-ejan. Ogen hu ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. ³ 'Ya o no ghagbamachanrin egberẹ Iyi Jodani, a ma okwa—a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi e ghosi n'e roghariguo we—keni Osolobue hun uzo gbaghari we njo. ⁴ Erira ke we don de e ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni, "Olu onye ohu ri a han ime atu,

a si,

'Kwa ni ni Di-nwonna-enyi uzo;
meme ni uzo a n'o zinrin.

⁵ We jenkọ d'e hukin odanmgbugbu ile,
me ugu le oke ile henrinsonme ali-aradan;
we jenkọ d'e me uzo-ngirigo ile zinpu,
me uzo-mkpoke ile rienu —

⁶ ihian ile a hun nzuopuha Osolobue!' "

⁷ Ya Jonu no ri a gwa igunrun ndi hu ri a bia d'e kunrunn'e n'o me we mirin-Chuku oku, a si, "Igunrun eju-ali! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru hun jenkọ d'a ghosi ni unu e roghariguo! Aghakwole ni a si enwen unu, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Make ni, ezioku ke m ri a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini memesonme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigule nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mleni mkpuru ri mma, e gbutu w'e, tu a ye ime okun."

¹⁰ Igunrun ndi ahun hu a si a, "Kini ke enyi siko d'e me nwan?" ¹¹ O no si we, "Onye owule nwon ewuru ebuo jenkọ d'e weri ohu ye onye nwonleni; onye owule nwon ihien-oriri siko d'e mezikwo erira." ¹² Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku no ju a, si, "Onye-nkuzi, kini ke enyi jenkọ d'e me?" ¹³ O no si we, "Anakarile ni ihien we si unu na." ¹⁴ Ndi-agma no biazikwo d'a ju a, si, "Enyi nwen? Kini ke enyi jenkọ d'e me?" O no si we, "Aghazile ni e gi eka-iken a narin ihian ego; ebuokinzi ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efu."

¹⁵ Make ni we ri a tikenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenkọ d'e zihẹ, lezi make ni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶ Jonu no si we, "M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kan onye kan m lala: efurudeni m onye jenkọ d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko d'e gi Mmon-nsọ le okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷ O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkọ d'a fuchanchanrin oka ile ri ebe o no a kuko oka, kpon akpuru a ye ebe o kponoka, kponkikome efifa kponye ime okun hun we ghaleni e tinyun."

¹⁸ Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risonme ichen-ichen zi we ozioma.

¹⁹ Jonu no jugbo eze wu Herodu make ni o jen d'a luma Herodias wu nwunye nwen e lezi make eje-ihien ndi ozo bu oda Herodu me. ²⁰ 'Ya Herodu no mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E meguu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²² Mmon-nsọ no gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu no gha elu-igwee si, "Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a suoka m."

Ndi Mu Jizosi

(Mat 1.1-17)

²³ Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi noko nwa Josefụ.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴ Heli wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Livai,

Livai wu nwa Meki,
 Meki wu nwa Janai,
 Janai wu nwa Josefu,
²⁵ Josefu wu nwa Matatiasi,
 Matatiasi wu nwa Emosi,
 Emosi wu nwa Nahum,
 Nahum wu nwa Es'li,
 Es'li wu nwa Nagai,
²⁶ Nagai wu nwa Maati,
 Maati wu nwa Matatiasi,
 Matatiasi wu nwa Semei,
 Semei wu nwa Joseki,
 Joseki wu nwa Joda,
²⁷ Joda wu nwa Johanani,
 Johanani wu nwa Resa,
 Resa wu nwa Zerubabelu,
 Zerubabelu wu nwa Shiatelu,
 Shiatelu wu nwa Neri,
²⁸ Neri wu nwa Meki,
 Meki wu nwa Adi,
 Adi wu nwa Kosam,
 Kosam wu nwa Emadam,
 Emadam wu nwa Eh,
²⁹ Eh wu nwa Joshua,
 Joshua wu nwa Elieza,
 Elieza wu nwa Jorim,
 Jorim wu nwa Matitati,
 Matitati wu nwa Livai,
³⁰ Livai wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefu,
 Josefu wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
³¹ Eliakin wu nwa Mela,
 Mela wu nwa Mena,
 Mena wu nwa Matata,
 Matata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
³² Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obedi,
 Obedi wu nwa Buzi,
 Buzi wu nwa Salumonu,
 Salumonu wu nwa Nashonu,
³³ Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,
 Adimini wu nwa Ani,
 Ani wu nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wu nwa Perazi,
 Perazi wu nwa Juda,
³⁴ Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,

Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahọ.
³⁵ Nahọ wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Shela,
³⁶ Shela wu nwa [Kainani],
 [Kainani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shem,
 Shem wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lameki,
³⁷ Lameki wu nwa Metusela,
 Metusela wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jaredi,
 Jaredi wu nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wu nwa Kenan*,
³⁸ Kenan wu nwa Enosi,
 Enosi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

Isi Nke Ɛno

Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu (Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ 'Ya Jesu no gha Iyi Jodani lua. Mmon-nso jun ime e; Mmon-nso no duhunmeme e ime atu, ² Ekwensu no nwan a ebenu orogbo akp'ohin ogunna. O rini ihien owule ogen hu ile. Mgbe akp'ohin ogunna ahun gi zuguu, egun hu a gun a oda-oda. ³ Ekwensu no si a, "Owule i wu Nwa Osolobue, si omuman henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu no si a, "E deguo w'a ime Ekukwo-nso ni, 'Ihian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*' "

⁵ 'Ya ke Ekwensu no w'e si ebe jen elu, gi njube-enya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-ua; ⁶ si a, "M jenkọ d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che m eka—onye suoni m ke m'e y'e. ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenkọ d'e me nke i." ⁸ Jesu no si a, "Ekukwo-nso si, 'Ke ni Di-nwonni-enyi wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!' "

⁹ 'Ya ke Ekwensu no weri Jesu si Jerusalem, bu e che mkp'onunu Ulo-nso, si a, "Omeni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰ Makeni, e deguo w'a ime Ehuhuo-nso, si, 'O siko d'a si ndi mmon-ozu e chema; ¹¹ we jenkọ d'a pari i, amamgbe y'a kpogburu omuma.' "

¹² Kani, Jesu no si a, "Ehuhuo-nso si, 'Anwankwole Di-nwonni-enyi wu Chuku i.' "

¹³ Ekwensu a nwanchanringu Jesu, 'ya o no la a to, e che oghere ozo.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili (Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ 'Ya ke Jizosi no kinhen Galili. Iken Mmon-nso jun ime e. Efan a no kpogbari obodo ile ri egbera hu. ¹⁵ O no kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hu a ja a mma.

A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O No Sue (Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

* **Isi Nke Ɛto:**37 mọbu: Kainani (onu-Hibru) * **Isi Nke Ɛno:**4 Ditoronmi 8.3

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe ọ nọ sue; o ru Uhuoḥin Izu-iken, ọ nọ jẹn ọlọ-ofufe k'o don e jẹn mbu. Ọ nọ lihi ọtọ n'ọ gụn Ẽkukwo-nsọ, ¹⁷ wẹ nọ y'e ehuḥuọ Azaya onye-amuma. Ọ fifiḥu a, *makeni ekukwo w'a fifima afifima ro*; ọ nọ chorị ebeḥu wẹ deye ni

¹⁸ "Mmọn Di-nwonn-eyi nọkwasi m anọkwasi, makeni o tumeguọ m d'e zi ndi igbennye ozioma.

O ziguo m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen wẹ,
si ndi enya-ishi hunma uzọ;
mmẹ d'a gbapuha ndi wẹ ri a biangbu;

¹⁹ mmẹ d'a ma okwa ni ahua hu e ruole
hun Di-nwonn-eyi e gi meni ndi nke e ohunma."

²⁰ Jesu nọ fifimazi ehuḥuọ hu, wẹ e ye onye e donme n'e; 'ya ọ nọ nodi ali. Ihian ile ri ime ọlọ-ofufe e bu enya tuma a, ²¹ ọ nọ gwama wẹ, si, "Ebeni wẹ gụn ime Ẽkukwo-nsọ e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a."

²² Wẹ ile hu e ku oku e ohunma, oku oma ndi hu ri a gha a onu a puha a tu wẹ enya. Wẹ nọ si, "Onyeni ele nwa Josefụ?" ²³ O nọ si wẹ, "A maringuo m ni unu siko d'a tuni m iluni: 'Dibiẹ, zuo nwan enwen i!' 'Thien ndi hun enyi nu ni 'ya k'i me ime Kapanom, mezi e nwan ime obodo i.' "

²⁴ "M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo e: ²⁵ kanj, ni m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di wẹ nwun bu oda ime ali Izrelu ogen Elaija, ogen ahun mirin gileni zue orogbo ahua eto le ifon isin, oken unwan nọ mugbame ali ile, ²⁶ kanj o nwonn hun Osolobue zi Elaija d'e kunrun; ọ na wẹ ile to, zi e jẹn ali ozo—obodo Zarefatı hun ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di e nwun ri ebehu.

²⁷ Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Elaisha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwonn hun ọ zuo; ọ na wẹ ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ozo."

²⁸ Ogen ndi ri ime ọlọ-ofufe hu gi nu ihienni, iwe nọ weme wẹ. ²⁹ A fulihi wẹ, nupu Jesu ime obodo hu, w'e si mkpenren oke hu obodo wẹ ri. Wẹ te cho ni wẹ gha elu ebahun kwantu e, ³⁰ kanj Jesu nọ jenghafa etintinnaı igunrun ahun, jẹnme nke e.

Jizosi A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime E (Mak 1.21-28)

³¹ 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpọ Kapanom, hun ri Galili. Ọ nọ kuzime wẹ Uhuoḥin Izu-iken; ³² nkuzi e nọ tu wẹ enya, makeni o ku leke onye oku ri eka. ³³ Okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e ri ime ọlọ-ofufe hu; ọ nọ yi oken oro, si, ³⁴ "Euu! Hapu enyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nsọ Osolobue!"

³⁵ Kanj, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, "Gba nkintin! Gha ime e puha!" Eje-mmọn hu nọ bu okennyẹ hu gbe ali id'enya wẹ ile, ọ nọ gha ime e pu, kanj ọ run'a ehụ.

³⁶ Ọ tu ndi hu ile enya, wẹ hu a si ibe wẹ, "Ki wu onwan? O nwe iken hun o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku ri eka, wẹ hu a puha" ³⁷ Oku Jesu nọ kpogbari egberẹ hu ile.

Jizosi A Zuo Ogo Pita Le Ndi Ozo Bu Oda (Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizosi nọ gha ime ọlọ-ofufe hu pu, si iwe Saimonu. Oken ehụ-okun ri e nwun nne nwunye Saimonu; wẹ nọ juma Jizosi nani w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizosi nọ jẹnburu e, wuzo ebehu, jugbo ehụ-okun hu, ehụ-okun hu nọ hapu a. Ọ nọ lihi ọtọ ozigbo, leme wẹ obia.

⁴⁰ Ogen anwan gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen ri a ku nọ we wẹ jenni Jizosi, ọ nọ bu eka kwası onye-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha ime ndi bu oda wẹ risonme ime wẹ a pu, e yi oro, a si, "Iyu wu Nwa Osolobue!" Kanj, Jizosi hu a jugbo eje-mmọn ndi hu—ọ ninı wẹ ku oku, makeni a maringuo wẹ ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma
(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu no gha ime obodo hu pu, si ebe ihian bileni, kanị igunrun ahun hu a cho a. Ogen we gi hun a, we no cho ni we gbondon e make o gha a la we to. ⁴³ Kanị o no si we, “M siko d'e ziriiri ozioma Ali-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, make ni 'ya ke Osolobue ziheni m.” ⁴⁴ Erira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Isen

Umụ-azuun Ibuzo Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesareti*, igunrun ihian hu a fufa a, keni we nu oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo we limeto mkpenren mirin ebahun —ndi gi we e gbu azun nato we d'a su oga we. ³ Jesu no banye ohu ime we hun wu nke Saimonu, o no si a gha mkpenren ebeku nyanshi ihun ekere. Ya Jesu no nodi ali ime ugbo hu, gha ebeku kuzime igunrun hu.

⁴ Ogen o gi kuguu, o no si Saimonu, “Nyanshi ugbo ebe mirin no mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵ Saimonu no si a, “Di-okpa, enyi no ebeni eki e we fon, enyi anwunni ihien-anai. Kanị, ebe o me ni i si enyi tuye, m jenkọ d'a tuye oga ndi hu.” ⁶ We no tyesonme oga we: we no nwun azun bu oda, nke wu ni oga we e te tikama. ⁷ ‘Ya we no fe ibe we ri ime ugbo hun-ebọ eka we bia d'e yeni we eka. A bia we, 'ya we no kpon azun kponjun ime ugbo ebuo hu, nke wu ni e te rubanma we ime mirin. ⁸ Ogen Saimonu wu Pita gi hun ihien meni, o no gbuni Jesu osekpụ, si, “Gha ebe m ri pu, Di-nwonnienyi, ni m wu onye njo!” ⁹ O ku erira make ni o tu ya le ndi 'ya le we wi enya ni we gbu azun buhan oda erira. ¹⁰ Erira k'o rizi umu Zebedi wu Jemisi le Jonu, ndi hun we le Saimonu gba a run.

Ya Jesu no si Saimonu, “Atule egun; gha kiken ni jenne, ihian k'i siko d'a gha a kupa rike azun.” ¹¹ A dokpunpuhaguu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we no la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuo Onye-oti
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okennyehi ohu oti fukpo ehụ ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o no dan ali, rima a, si, “Di-nwonnienyi, mbuni y'a choghọ, i jenkọ d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!” ¹³ Jesu no tinpu eka, metu a, si a, “A choghọ m, ri ochan!” Orja hu no gha ehụ okennyehi hu pu ozigbo. ¹⁴ Jesu no si a, “Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchu-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chuejan ahun Mozizi si onye dnhinguu oti k'a chu, gi e ghosi ihian ile ni y'a dnhinguo.” ¹⁵ Kanị, oku Jesu no kpokaride k'o kpoan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶ Kanị o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuo Onye-orọ
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebeku. Iken Di-nwonnienyi wu Osolobue hu a hun Jesu jenkọ d'e gi gwọ orja. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikennyehi gi ute bula okennyehi oro kinmin no bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kanị, ahunni we uzo bubanhan a make ni igunrun hu jun ebeku. 'Ya we no nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etinnai igunrun hu ihun Jesu.

† **Isi Nke Ẽnọ:**44 ali ndi Ju * **Isi Nke Isen:**1 Efanni ke w'a kpozi “Ohimin” Galili

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe we, o no si okennyehu, “Owu m, a gbaghariguwo we i njo i.” ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi no juma ibe we, si, “Onyeh wu hunni ri e ku aru?! Onyeh a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo?!” ²² Jesu a maringwo ihien ri we obi, 'ya o no si we, “Ki hain unu gi e ro udi iroroni? ²³ Elee hun ka nfe okuku: i si, ‘A gbaghariguwo we i njo i’ ra i si, ‘Lihio oto n'i jenne ijen?’” ²⁴ “M jenkow nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nweiken o gi a gbaghari njo ime uwa.” ‘Ya o no si okennyehu orokinmin, “M si i nihi oto, heri ute i ni lama!”

²⁵ Okennyehu no nihi oto ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O no tu we ile enya oda-oda, we no ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hu a si, “Enyi a hunole ihien enyi huntuleni tanni!”

Jizosi A Kpo Onyeh Ugwo-isi W'a Kpo Livai (Matiu)
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e megwu, Jizosi no pu; 'ya o no hun onyeh w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi no si a, “Sonme m.” ²⁸ Livai no lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹ ‘Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi ozo huzi teburu ebeku e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi no son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, “Ki hain unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?” ³¹ Jizosi no shiaru we, si, “Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kani ndi-njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we no si Jesu, “Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebow, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kani umu-azuun i e ri, a ra.”

³⁴ Jesu no shiaru we, si, “Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe we le okennyehu ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyehu ri a gba ekukwo lala, we jenkow d'e bu onu ogen hu.”

³⁶ Jizosi nozi tuni we iluni: “O nwonni onyeh hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onyeh e gi ihien-manyan akan a gbaye manyan ohun. Makeni, o m'e, manyan ohun hu siko d'a gbawa ihien-manyan hu, manyan hu a kwanhu, ihien-manyan hu a la iwi. ³⁸ ‘Ya wu, gba manyan ohun ye ime ihien-manyan ohun! ³⁹ O nwonni onyeh a raguun manyan akan hun a cho nke ohun; makeni o jenkow d'a si, ‘Nke akan hu mma.’”

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma we, si, “Ki unu ri e meni ihien Iwu si we e mele Uhuohin Izu-iken?” ³ Jesu no shiaru we, si, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nso hu w'e bupuhani Osolobue, ri e—yezi ndi 'ya le we wi, bu Iwu si onyeh owule erile bredi hu mmani ndi nchu-ejan suo.” ⁵ ‘Ya Jesu nozi si we, “Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Jesu A Zuo Onyeh Eka Nwunhun
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuohin Izu-iken ozo, Jizosi no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyehu ohu eka-nni nwunhun ri ebeku. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien we k'a si Jesu me; we hu e ke e nke keni we hun omeni o siko d'a gwow oria Uhuohin Izu-iken, ni we gi e

ma a ikpe. ⁸ Kani Jizosi a maringwo ihien we ri e ro. O no si okennyehụ, “Lihi otọ n’i bia ihun ebeni d’e turu.” Okennyehụ no lihi otọ, shi ebahun d’e wuzo. ⁹ ‘Ya Jizosi no si we, “Ni m ju unu ajuju: Kini ke Iwu si enyi me Uhuohin Izu-iken? O si we me ihien ri mma ra eje-ihien? O si we zuo ihian ra o si we gbu ihian?” ¹⁰ O lehunmeguu we ile, o no si okennyehụ, “Tinpụ eka i.” Okennyehụ ahun no tinpụ a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kani, eje-olulu no bume we, we no zume umehien we jenkọ d’e me Jizosi.

Jesu A Hori Ndi-ozu Pu-ichen Mmebu

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hụ, Jesu no si enu ugu d’e me ekpere, nochanrin uchinchin hụ ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpọ umu-azuun a, hori mmadu mmebu ime we, kpọ we ndi-ozu pu-ichen. We wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpọ Pita,

Anduru nwene Pita,

Jemisi,

Jonu,

Filipu,

Batolomi,

¹⁵ Matiu,

Tamosi,

Jemisi nwa Alifios;

le Saimonu hun w’a kpọ “Onye-Zilotu”, make ni o te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi

Rom ri a ki ali we;

¹⁶ ndi ozọ wu Judasi nwa Jemisi le

Judas’ Iskarotu hun ren’e ogen ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuo We Emu

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosi le ndi-ozu hụ pu-ichen gi hidanguu, o no turu ali-aradan, ‘ya le igunrun umu-azuun a. Imerinme ndi ozọ ndi hun gha ebe ile ri ime Judia le Jerusalem le azuun ali Taya-le-Sidonu ri mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun; ¹⁸ we bia keni we gon ę ntin le n’o zuo we emu ri a kuni we. Ndi hun eje-mmom ri e ye nsongbu biazikwo ebahu, we no dinhin. ¹⁹ Igunrun hụ ile hụ a cho ni we metu a eka, make ni iken ri a gha ime ę a puha, a zuo we ile.

Ndi Nke We Ka Mma

(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuun a, si,

“Ngosi wu nke unu ndi la enwen we toni Osolobue*, makele Ali-eze Osolobue wu nke unu!

²¹ Ngosi wu nke unu, ndi hun egun ri a gun ogenni, make ni efo jenkọ d’e jun unu! Ngosi wu nke unu ndi hun ri a kwan ekwan ogenni, make ni unu sikọ d’a mu emu.

²² Ngosi wu nke unu we gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

²³ A ghogho ni, a tusi ni elu ogen owule we m’e! Make ni ugwo orun hi-ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Make ni, erira ke ndi nedi we kani me ndi-amuma ogen mbu.

²⁴ Kani nsongbu ri e che unu, ndi wu odafin ogenni, make ni unu e riguo nke unu!

²⁵ Nsongbu ri e che unu ndi efo jun ogenni, make ni egun sikọ d’a gun unu! Nsongbu wu nke unu, ndi ri a mu emu ogenni, make ni unu jenkọ d’a gha a kwan, e goo!

²⁶ Nsongbu wu nke unu ogen owule ihian ile gi e ku oku unu ohunma, make ni erira ke ndi nedi we kani me ndi amuma-ugha ogen mbu.”

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbennye

E Nwe Ni Ihiẹn-ọsusuọ Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ “Kani m ri a gwa unu ndi ri e gon m ntin: e nwe ni ihiẹn-ọsusuọ jenni ndi inenren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e we ihiẹn ri mma; ²⁸ a gozi ni ndi hun a bu unu onu; e me ni ni ndi hun e meja ni unu ekpere. ²⁹ Onye ma i ora nti ohu, y'e zinmen'e hun-ebọ; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hun i yi ime e. ³⁰ Onye owule rio i ihiẹn, y'e ye e. Onye weri ihiẹn i, a dol'a 'ya. ³¹ E me ndi ozọ ke i cho ni we e me i.”

³² “Omēni ndi ihiẹn i a suọ susuọ ke ihiẹn we a suọ i, elee ihiẹn-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihiẹn-ọsusuọ jenni ndi ihiẹn we a suọ! ³³ Omēni ndi hun e me n'i ohunma ke y'e me ni ohunma, elee ihiẹn-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! ³⁴ Omele ndi i marin ni we siko d'a kukin i suọ ke y'e zinye, elee ihiẹn oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni we kukin we ihiẹn we zinye we! ³⁵ Mba! Kama, e nwe ni ihiẹn-ọsusuọ jenni ndi inenren unu, e me ni ni we ohunma. E zinye ni onye owule, k'a tule ni enya ni we jenko d'a kukin unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenko d'e hi-ogbe, unu jenko d'a wuru ezigbo umu Onye Hu Kachanrinni. Make ni, o me ni ndi ohunma-ogodan le ndi-njo efoma. ³⁶ E me ni ebere ke Nedi unu don e me ebere.”

Amale Ndi Ozọ Ikpe
(Mat 7.1-5)

³⁷ “Amale ndi-ozọ ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozọ make Chuku gha e kutọ i; gbaghari ndi ozọ keni Osolobue gbaghari i.”

³⁸ “Ye ndi ozọ keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozọ ke Chuku jenko d'e ye i.”

³⁹ Jizosi nozi tu ni we iluni: “Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? ⁴⁰ Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. ⁴¹ K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nwe ne i enya, bu y'a hunni ogwe-nkun ri i enya? ⁴² Nani ke y'e don si nwe ne i, 'Nwe ne onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya,' bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enwen i enya? Onye ihunna! Bu uzọ bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzọ ohunma wepu irinrin-nkun ri nwe ne i enya.”

Osi Le Mkpuru A
(Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ “Osi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osi jo njo ara mi mkpuru ri mma. ⁴⁴ Mkpuru osi owule mi ke we gi a marin osi hu: w'a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghorị grepu elu abi-ogun w'a kpo brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihiẹn oma o buto ime obi e e wepuha ihiẹn ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Make ni, ihiẹn hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihiẹn Jesu Gi Mmadu Ebuo Ri A Tun Ulo Kuzi
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Ki hai unu gi a kpo m 'Di-nwonna-enyi, Di-nwonna-enyi,' bu unu ara me ihiẹn m ku? ⁴⁷ Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihiẹn m ri e ku, e gi e a run orun, no; ⁴⁸ o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani eka mehunme ulo hu—make ni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

⁴⁹ “Kani, onye hun nu oku m bu a ra gi e run orun ri ke onye hu tun ulo ye ali-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, o dan ozigbo—dankpochanrin!”

Isi Nke Ɛsa

Jizos' A Zuọ Igbon Onye-isi Agha Ndi Rom (Mat 8.5-13)

¹ Ogen Jesu gi gwachanringuu we oku ndini, 'ya o no si Kapanom. ² Onye-ndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ogun isen ri ebegu. Onyeni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d'a nwun. ³ Ogen onye-ndu aghani gi nu banyeni Jesu, o no zi ndi hu ime ndi-isi ndi Ju d'a riu a bia d'a zuo igbon e. ⁴ Ogen we gi kunrun Jesu, we no rikememe e, si, "Okennyeni furu onye i jenkọ d'e yeni eka, ⁵ makele ihien ali enyi wu Izrelu suo a asuo—iya tun ulo-ofufe enyi." ⁶ Jesu no sonme we. Kani, ogen o gi rume ehio iwe onye-ndu-agma hu, 'ya okennyeh hu no zihę ndi owu a d'e kunrun e, si a, "Di-okpa, esongbule enwen i, makeni eruni m onye hun i jenkọ d'a banhan iwe e. ⁷ Ya haın m gi weri e ni eruni m hun jenkọ d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhu oku suo, igbon m k'a dnhin."

⁸ "Makeni, mme nwen nwon ndi m ri okpuru we, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jenme; m'a siri hun-ebu, 'Bia!' O bia; m'a si igbon m, 'Me ihieni!' O me e."

⁹ Ogen Jesu gi nu ihieni, o tu a enya; o no gbehuto, bu ihun zime igunrun hu sonko n'a, si, "M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu udi okukweni, ke ime Izrelu!" ¹⁰ Ogen ndi hu onye-ndu agha hu zijen gi lua, we no hun a ni igbon ahun a dnhinguo.

Jizos' E Weli Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ O nobe ekere, Jesu no si obodo ohu w'a kpo Neni. Umuzuuun a le igunrun hi-ogbe sonjen e ebegu.

¹² Hun o gi rume onu-mgbon obodo hu, e lee ozun we bupuko d'e li—akpu-okennyeh ohu hu suo nne e mu ro bu di okpoho hu a nwunhinguo. Igunrun ihian gha ime obodo hu sonko okpoho hu. ¹³ Ogen Di-nwunni-enyi gi hun a, ebere okpoho hu no me e oda-oda, 'ya o no si a, "Akwanle ekwan." ¹⁴ O no jenuha d'e metu ekpeti-ozun hu eka; ndi bun'e no wuzo uzo ohu. 'Ya o no si, "Okorobia, m si i lihi oto!" ¹⁵ Okennyeh hu nwunhunni no nodi ali, kume oku. Jizosi no we ye nne e. ¹⁶ Egun no tu we ile; we no ja Osolobue mma, si, "Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime enyi!" "Osolobue a biaguo d'e meni ndi nke e ohunma!" ¹⁷ Ihieni Jesu me no kpoqbama Judia ile le ali ile nokunmen'e.

Ndi-ozu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi (Mat 11.2-19)

¹⁸ Ogen umuzuuun Jonu gi gwachanringuu a ihien ndini ile Jesu ri e me, 'ya o no kpo mmadu ebuo ime we, ¹⁹ zi we jen d'e kunrun Di-nwunni-enyi d'a ju a, si, "Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'o lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?" ²⁰ Ogen we gi bia d'e kunrun Jesu, we no si a, "Jonu hun e me mirin-Chuku zi enyi d'a ju i, si, 'Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'o lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?' " ²¹ Ogen ohu hu, Jizosi no zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmom ime ndi bu oda, me ndi enya-ishi bu oda hunma uzo. ²² 'Ya o no si we, "Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hun le ihien unu nu: ndi enya-ishi e leghama uzo; ndi nguro e jenme ijen; ndi-oti a dnhin, ri ochan; ndi odin a numa ihien; we hu a kpotien ndi nwunni; e zi ndi igbennyeh ozioma. ²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihien o hun m ehụ nweme obi-ebu!"

²⁴ Ogen ndi ahun Jonu zihę gi puguu, Jesu no gwama igunrun hu oku Jonu, si, "Kini ke unu jen ime atu d'e lee ogen unu gi jen d'e kunrun Jonu ime atu? Efiia ufere ri e buhunme? ²⁵ Kini ke unu jen nwan d'e lee? Onye yi ekwa oma nanranni? Kaka akp'ohu! Ime ogwa ndi-nze ke we no a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehụ-ufu. ²⁶ Kini ke unu jen nwan d'e lee ebahun? Onye-amuma? Eghę, m ri a gwa unu n'o karide onye-amuma. ²⁷ Makeni, Jonu wu onye hu we ku oku e ebahun Ehuho-nsọ no si, 'Lee e, m jenkọ d'e zihę onye-ozu m

n'o buru n'i ụzọ,
keni ọ kwan'ị ụzọ ị.' ”

²⁸ Jesu nọzị sị, “M rị a gwa ụnụ, ime ndi ile okpoho mụ, o nwēni onyē ka Jōnụ. Kanị, onyē hūn kachanrīn ẹkẹrẹ ime Alì-eze Chuku ka Jōnụ.”

²⁹ Ndi ile nū ihien o ku kweri nị kẹ Osolobue dōn e mē ihien ẹ rị mma—kẹ ndi ụgwō-isi rị ime wẹ, makēni wẹ gōn Jōnụ ntīn, nị a mē wẹ mirin-Chuku. ³⁰ Kanị, ndi Itu-Farisi lẹ ndi-nkuzi Iwu jū ihien Osolobue kwademe ni wẹ—makēni wẹ jū nị Jōnụ e mēkọ wẹ mirin-Chuku.

³¹ “Kị m'e gi nwan ma atụ ndi agbōnị? Nanị kẹ wẹ nọ?” ³² “Wẹ nọ kẹ ụmụeka nōdị alì ime afiā, a hị ibe wẹ, a sị, ‘Enyi e gbu ni ụnụ ẹkpiri hūn a sūnị, ụnụ etēnni egu; enyi e ye olu ẹkwan, ụnụ a kwannị ẹkwan.’ ”

³³ “Jōnụ hūn e mē mirin-Chuku a bīa, o rini kẹ ihian ile e ri, ọ ranị manya, ụnụ sị, ‘Ejemmon rị ime ẹ!’ ³⁴ Nwa nke ihian a bīa nwan—ọ hū e ri, a ra, ụnụ sị, ‘Lee okennyeni! Onyē oken ihien-oriri, onyē-manya, ọwụ ndi a na ụgwō-isi lẹ ndi wẹ gi njo marin!’ ”

³⁵ “K'osilerị, ihien amamihiēn mụpūha kẹ wẹ gi a marin a.”

Jesu E Jēn Iwe Onyē Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onyē Itu-Farisi ohu kpọ Jesu d'e sōn ẹ ri ihien-oriri iwe ẹ, Jesu nọ jēn, nōdị alì, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwōn okpoho ohu hūn wẹ gi eje-obibi ẹ marin hūn rị ime obodo hū. O nū nị Jesu rị iwe onyē Itu-Farisi hū e ri ihien-oriri, 'ya ọ nọ wẹhẹ ọgọ-alabasta udēn e shin ọhūnma jun ime ẹ.

³⁸ O nọ nōdị azuūn ebe ụkụ-alì Jesu rị, a kwan ẹkwan: ọ hū a kwan ẹnya-mirin e ye Jesu ụkụ-alì, e gi ntutu ẹ e fikorị a; ọ hū e su ụkụ-alì Jesu ọnụ, e hu udēn hū e kpu ẹ ụkụ-alì. ³⁹ Ogen onyē Itu-Farisi hū kpọ Jesu oriri ahūn gi hūn ihienni, ọ nọ sị enwēn ẹ, “Omēni okennyeni te wū onyē-amūma nke-esi, nke ọ marin onyē okpohoni rị e metū a ẹka wū—nke ọ marin ụdị ihian ọ wū—n'ọ wū onyē-njọ!” ⁴⁰ Jesu nọ sị a, “Saimonū, m nwōn ihien m chọ nị m gwa ị.” O nọ sị a, “Onyē-nkuzi, kume.” ⁴¹ Jesu nọ sị, “O nwōn onyē mmadu ẹbuọ gi ụgwō. Onyē ohu gi ẹ egbo ọrūn akp'ohin iri kwasị ọgunnai, hūn-ebọ gi ẹ egbo ọrūn akp'ohin ọgūn-isēn kwasị nnu. ⁴² Asanị wẹ ẹka kụ ụgwō hū; 'ya ọ nọ gbagharị wẹ ẹbuọ, sị wẹ akuzilẹ ụgwō hū. Onyē ime wẹ kẹ ihien okennyē ahūn gbagharinị wẹ k'a ka nwan a sūọ?” ⁴³ Saimonū nọ sị, “M weri ẹ nị onyē hūn ọ gbagharị ụgwō kanị rọ.” Jesu nọ sị a, “Y'a zagūọ a ọhūnma.”

⁴⁴ “Ya ọ nọ gbēhuto, bu ihun zinmē okpoho hū, sị Saimonū, “Y'a hūnghọ okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan ụkū m, kalẹ o giguọ ẹnya-mirin ẹ chanchan m ọkū, gi ntutu ẹ fikorị a; ⁴⁵ kẹ m banhan, y'e suni m ọnū gi kele m, kanị 'ya nwēn e ke subehikwọ m nwan ọnū ụkū kete m'a bīalẹ; ⁴⁶ y'e huyeni m udēn isi, kanị o huguọ udēn e shin ọhūnma ye m ụkū. ⁴⁷ M rị nwan a gwa ị n'a gbaghariguọ w'a njo bu ọda o mē, 'ya hain o gi a ghosị oken ihien-osusuonị; kanị onyē wẹ gbagharị njo mē ẹkẹrẹ o mē a ghosị ihien-osusuọ mē ẹkẹrẹ.”

⁴⁸ Ya Jesu nọ sị okpoho hū, “A gbaghariguọ wẹ i njo ị.”

⁴⁹ Ndi hū ya lẹ wẹ rị e ri ihien-oriri nọ jūma enwēn wẹ, “Onyē kẹ onyēni wudẹ o gi a gbagharị njo?”

⁵⁰ “Ya Jesu nọ sị okpoho hū, “Okukwe i a zuopuhaguọ ị. Lama, udōn y'a rị nị ị.”

Isi Nke ̄sato

Ikpoho Ndi Sōn Jizosị A Ghahunmē

¹ Otebe ẹkẹrẹ, Jizọsị nọ ghasonmẹ obodo ndị hi-ogbe lẹ ndị mẹ ẹkẹrẹ, e zi ozioma Alì-eze Osolobue; 'ya lẹ ụmụ-azụun a mmẹbuo hụ wị, ² lẹ ikpoho ndị hụ ime ndị o chupụ eje-mmon ime wẹ lẹ ndị o zuo ọrịa rị ichen-ichen. Ikpoho ndịni wụ Meri hụn w'a kpọ onye obodo Mag'dala, hụn o chupụ eje-mmon ẹsa ime ẹ ³ lẹ Juana hụn Chuza di ẹ wụ onye-isi ọrụn ime ọgwa Herodu, lẹ Suzana, lẹzi ikpoho ndi-ozo bu ọda hụn gi ihien wẹ e yeni Jesu lẹ ụmụ-azụun a ẹka.

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ndị bu ọda nọ rị a gha obodo rị ichen-ichen a bia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu, Jesu nọ ta ni wẹ iluni: ⁵ “O nwon onye-ugbo hūn jẹn d'a gha mkpuru a. K'o don rị a gha mkpuru ime ugbo, ndi hū ime wẹ a danye okp'uzo, wẹ nọ zogbu ẹ, nnunu nọ ripu a. ⁶ Ndị hū ime wẹ a danye elu omuma, ogen wẹ gi pupuha, a kpọpu wẹ nkun, makeni e nwen wẹ mirin. ⁷ Mkpuru ndi hū ime wẹ a danye ime ogun—wẹ lẹ ogun hū e suepuha, ogun nọ dungbu wẹ. ⁸ Ndị hū ime wẹ a danye ezigbo alì, e pu wẹ, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude uzo ogun-isen.” Ogen o gi kuguu ihieni, o nọ wesi olu elu, si, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Hain O Gi Ri A Ta Ilu
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Umụ-azụun Jesu nọ si a kowa ilu hū. ¹⁰ 'Ya o nọ si wẹ, “Osolobue e yeguo unu oghere imarin ihien-mini risonmẹ Alì-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni, 'Wẹ hū e lee ile, kanj ari w'a hūn, wẹ hū a nu, kanj ari w'a ghotu.’ ”

Jesu A Kowa Ilu Onye-ugbo
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu nọ si, “Onwan wu nkowa inu hū: Mkpuru hū wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hū danye okp'uzo wu ndi hū nunj, kanj, Ekwensu a bia d'e wefu ozi wẹ nu ime obi wẹ amangbe wẹ e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hū danye elu omuma wu ndi hū nu ozi hū, gi ighoghọ nabanhan a. Kanj enwe wẹ nkogun—o jennini ime obi wẹ; w'e kwerihu ẹkẹrẹ ogen, kanj nlele bia, a danpu wẹ. ¹⁴ Mkpuru ndi hū danye ime ogun wu ndi hū nun'a—kanj, ebe wẹ biko elu, uhue lẹ aku-le-uba* lẹ ihien a suo usuo rị uwanj a kpangbu wẹ, mkpuru wẹ akazini.”

¹⁵ “Mkpuru ndi hūn danye ezigbo alì wu ndi hū nu oku hū, gi obi wẹ ile nabanhan a, kwonkenmẹ ẹ, dikenmẹ ndidi—d'e ru ni a mipuha wẹ mkpuru.”

Ukpe Wẹ Gi Afere kpume
(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Ihian ara muye ukpe, gi ihien kpume ẹ mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu ẹ e che elu obu-ukpe, keni ndi rị a banhanni legba uzo.” ¹⁷ “Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hūn jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule wẹ kpume hūn jenkoleni d'a wa.” ¹⁸ “Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu rị a nu e mẹ; makeni ndi hūn nweni gi ẹ run ọrụn ke wẹ siko d'e yecheni; kale, ndi hūn nwonleni ihien wẹ gi nke wẹ run, wẹ siko d'a napude wẹ hūn nta wẹ nwon.”

Nne Lẹ Umune Jizosi
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Ya nne lẹ umune Jizosi nọ bia d'e kunrun ẹ, kale asani wẹ ẹka nochime ẹ make igunrun hū rị ebegu. ²⁰ Onye ohu nọ si Jizosi, “Nne i lẹ umune-i-ikennyẹ turu ezi e che;

* **Isi Nke ̄satọ:14** “Aku-le-uba ke wẹ ka a kpọ, kanj İka a kpọzi a ẹfee.”

wẹ chọ nị wẹ hụn i.” ²¹ Jizọsị nọ sị wẹ, “Ndi hụn a nū oku Chuku e gi ẹ e bi—u wẹ wu nne m lẹ umunẹ m!”

Jesu A Kusi Ebi

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Uhuoḥin ohu, Jesu lẹ umu-azuun a nọ banye ime ugbo-mirin, o nọ sị wẹ, “Nị enyi fetu ni azuun hūn-ẹbọ.” ‘Ya wẹ nọ jẹnme. ²³ Ebe wẹ nyanko, uran nọ buru Jizọsị. Idumuzi, ẹbi nọ kpoma mirin hū, mirin nọ junme ime ugbo, nke wu nị wẹ ile nọ rị eje-onodi. ²⁴ Umu-azuun a nọ jẹnburu ẹ, kpotien ẹ, e yi oro, a sị, “Onye-nwonn-enyi! Onye-nwonn-enyi! Enyi e d’a nwun!” Jizọsị nọ tēhin, jūgbọ ẹbi hū lẹ ebiri-mirin hū; wẹ ile nọ kusị, ebe ile nọ mē rajuu. ²⁵ ‘Ya o nọ sị umu-azuun a, “Elebe kẹ okukwe unu rị?” Kanị o tu wẹ ɛnya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onye wukwo nwan okennyeni? O yede ẹbi lẹ ebiri-mirin iwu, a gbaye w’e!”

Jesu A Zuọ Onye Eje-mmọn Rị Ime E

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ ‘Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hūn bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hūn Jesu gihu gha ime ugbo hidan ye mkpenren mirin hū, ‘ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ bia d’e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wu onye obodo hū.

O tekemeke okennyeni yibeme ẹkwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k’o nodi. ²⁸ Mgbe o gi hūn Jesu, o nọ doḅepu oro, dan nị Jesu alị; gi ndun ile o nwe yi, “Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini kẹ i chọ n’i gi m mē? Dodo, eyekwole m afunfun!” ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwaguo eje-mmọn hū ‘ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmọn hū e kwondon ẹ mbule-ẹbọ: o kwondon ẹ, osuon’a nị wẹ kpoma a ẹgan oku lẹ ẹka—chedon ẹ, o siko d’e tibepu ẹgan ndi ahun, eje-mmọn hū e nurun ẹ si ime ofia lẹ ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ sị a, “Ki wu ẹfan i?” ‘Ya o nọ sị, “Efan m wu ‘Igunrun.’ ” O za enina makeni eje-mmọn bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmọn ndi hū nọ rịo Jesu y’a chule wẹ ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ rị alị-mmọn.

³² O nwon igunrun ezin bu oda rị nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. ‘Ya kẹ eje-mmọn ndi hū nọ rịo Jesu ‘ya nị wẹ banyesomme ime ezin ndi hū. Jesu nọ nị wẹ banye. ³³ ‘Ya eje-mmọn ndi hū nọ gha ime okennyẹ hū puha, banyesomme ime ezin ndi hū. ‘Ya igwee ezin hū ile nọ kpotu oke hū, zunban ime mirin Galili hū, ragbu enwen wẹ.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hū rị e du ezin ndi hū gi hūn ihien meni, wẹ nọ gbapu, weri oku hū ghagbame ime obodo hū ile lẹ umu-alị ndi risomme egberẹ ahun. ³⁵ ‘Ya ndi bu oda nọ puha d’a hūn ihien meni. Ogen wẹ gi ru ebe Jesu rị, a hūn wẹ okennyẹ ahun eje-mmọn ndi hū gha ime ẹ pu k’o nodi alị ehū ukū Jesu: o yihu ẹkwa; uche ẹ e zu oke; egun nọ tuma wẹ. ³⁶ Ndi rị ebahun ogen ihienni gi mē nọ gwa ndi hū kẹ okennyẹ hū don dnhin. ³⁷ ‘Ya ndi Gadara lẹ egberẹ ahun ile nọ sị Jizọsị ‘ya gha ebẹhū puni wẹ, makeni egun rị a tu wẹ oda-oda. ‘Ya Jizọsị nọ banyezi ime ugbo mirin hū, kin-azuun. ³⁸ Okennyẹ hū eje-mmọn ndi hū gha ime ẹ pu nọ rịo Jizọsị n’o nị a somme ẹ, kanị Jizọsị nọ zipu a, sị a, ³⁹ “Lashi iwe unu d’a gwa wẹ oken-ihien Osolobue meni i.” ‘Ya okennyẹ hū nọ jẹnme, ghasomme ebe ile ime obodo hū, kuko ihien hū Jizọsị mē n’e.

Jesu Lẹ Okpoho Ihien Rị A Gba Lẹ Nwata Nwunni

(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha alị ndi Gadara kinhen, igunrun ihian rị ebẹhū nọ nabanhan a, makeni wẹ ile rị e che ẹ. ⁴¹ Ebẹhū kẹ okennyẹ ohu w’a kpọ Jairoḥi nọ bia; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe wẹ. O nọ dan nị Jesu alị, rịo a n’o bia iwe ẹ, ⁴² makeni akpu nwa okpoho ohu o mu hūn wu ihien nọ kẹ nwa ahua mmẹbuo rị a nwunhūn. Ogen Jesu gi jenkọ, igunrun ihian hū a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien rị a gba kete ahua mmẹbuo rị ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hūn o gi e jẹn ẹka ndi dibie, kanị o nwonni onye hūn saeka zuon’a.

44 O n̄o ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien ri a gban'a n̄o kus̄i ozigbo.

45 Ya Jizosi n̄o si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghor̄i ni ele we, Pita n̄o si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!"

46 Kan̄i Jizosi n̄o si, "O nwongho onye metu m eka. A maringho m ni o nweole iken gha ime m pu." 47 Ogen okpoho hu gi hun a n'o sako eka zueri, o n̄o puha—ehu hu a ma a nni; o n̄o dan ni Jesu ali, n̄o id'anya ndi ri ebegu gwa a ihien hain o gi metu a eka le k'o don d̄inhin ozigbo. 48 Jizosi n̄o si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo i ri mma. Lama, udon 'ya ri ni."

49 Ogen Jizosi gi ri e ku ihienni, onye ohu n̄o gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunhuguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

50 Ogen Jizosi gi nu a, o n̄o si Jairosi, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a d̄inhin."

51 Ogen Jesu gi ru iwe Jairosi, o nin̄i onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. 52 We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kan̄i Jesu n̄o si we,

"Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!"

53 We n̄o muma Jizosi emu, makeni a maringuo we ni nwata hu a nwunhuguo.

54 Kan̄i Jizosi n̄o kwodon nwata hu eka, si, "Nwata, lihi otol!"

55 Mmon nwata hu n̄o kinhen, o n̄o rizi ndun; 'ya o n̄o lihi otol ozigbo. Jizosi n̄o si we ye nwata hu ihien-oriri. 56 O tu ndi mun'a enya oda-oda, kan̄i Jizosi n̄o si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Um̄u-azuun Mm̄ebūo Hu (Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

1 Jesu n̄o kpokikome um̄u-azuun a mm̄ebūo hu, ye we iken hun eje-mmon ile e gi ri okpuru we le hun we e gi gw̄o or̄ia. 2 Ya o n̄o zipu we keni we jen d'e zi ozi Ali-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu ri a ku. 3 O n̄o si we, "Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke eghe; ewerile ni ekwa oz̄o che ni hun unu yi. 4 Ulo owule we n̄o nabanhan unu, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. 5 Ebe owule we noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hu, kpukpupu ni ejan ri unu uk̄u n'o wuru ihien we gi sh̄iagbu we eri." 6 Um̄u-azuun hu n̄o jenme, a ghasonme we um̄u-ali ile ri ichen-ichen, e zi ozioma, a gw̄o or̄ia ebe ile we ru.

Obi Eruzini Herodu Ali (Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

7 Ogen Herodu, hun ri a ki azuun Galili, gi nu ihien ile ri e meni, obi eruzin'e ali. Makeni o nwe ndi ri a si ni Jonu hun e me mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; 8 ndi hu ime we si ni Elaija a puhaguo; ndi hu ime we s̄izi ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. 9 Herodu n̄o si, "E bepuguo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m ri a nu otiti e?" 'Ya o n̄o choma n'o hun Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri (Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

10 Ndi-oz̄i hu pu-ichen a luaha, we n̄o gwa Jesu ihien ile we mesonme ebe we jen. O n̄o gi nzuzue weri we pu, we n̄o si obodo w'a kpo Besaida. 11 Kan̄i ogen igunrun ndi ahun gi nu a, we n̄o rusonme e. O n̄o nabanhan we, gwa we oku Ali-eze Osolobue, zuo ndi hun cho nzuori.

12 Ogen anwun gi roma, um̄u-azuun a mm̄ebūo hu n̄o bia d'e kunrun e, si a, "Si igunrunni lama, ni we jen obodo ndi me ekere-ekere le ali-ofia ri egbereni d'a chor̄i ihien we sik̄o d'e

ri le ebe we k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi ri.”¹³ Kanị Jizosị nọ sị we, “Unu le enwen unu, yeni we ihien we jenkọ d'e ri.”

We nọ sị a, “Ogbe-bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon—mmani i cho ni enyi jen d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri.”¹⁴ Makeni we ri ihien rike ikennyē ogun-iri-kwasị-nnu-mmēbuo (hun wu nnu-uku isen). 'Ya o nọ sị umu-azuun a, “Donmesonme ni we okudu-okudu—ihien nọke mmadu iri-kwasị-ogunnai nodisonme okudu-okudu.”¹⁵ Umu-azuun a nọ me k'o ku, we nọ sị ndi hu ile nodisonme ali.¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-bredi isen hu le azun ebuo hu, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya o nọ bebe we, weye umu-azuun a ni we kesonme ni igunrun hu 'ya.¹⁷ We ile nọ rijunchanrin efo. We nọ kpōnkikome hun hoduni, o nọ jun ukpali mmēbuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu

(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu suo nodi e me ekpere. Umu-azuun a suo nokunme e. O nọ ju we, si, “Onye ke we si ni iya ke m wu?”¹⁹ We nọ si, “Ndi hu ime we si ni i wu Jonu hun e me mirin-Chuku; ndi hu ime we si ni i wu Elaija; ndi ozo si ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k'i wu.”

²⁰ O nọ nwan si we, “Onye ke unu le enwen unu si ni iya ke m wu?” Pita nọ za, si, “Iyu wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume.”

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi

(Mat 16.20-28; Mak 8.30-9.1)

²¹ 'Ya Jizosị nọ dokenme we eka-ntin, si we agwakwole onye owule ihienni.²² O nozi si we, “Nwa nke Ihian jenkọ d'a tariri oken afunfun eka ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin eto Osolobue siko d'a gha onwun weli e.”

²³ O nọ sị we, “Onye owule cho n'o sonme m, 'ya ju enwen e, buru obe* e uhuohin ile, sonme m.²⁴ Makeni onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; kanị, onye owule hun gi ufiri m tuhu ndun a jenkọ d'a zuopuha a.²⁵ Elee erere k'o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, 'ya le enwen e e tuhu?”

²⁶ “Makeni, onye owule hun me ifenren mme le oku-onu m, onye hu ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi ifenren e ogen m jenkọ d'e gi gi ogho m le nke Chuku-Nedi le nke ndi mmōn-ozī nsọ bīa.²⁷ M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun we Ali-eze Osolobue.”

Jizosị E Nwōnhuto

(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ O ri ihien rike akpu-uhuohin esato Jesu kuguu ihien ndini, o nọ weri Pita le Jonu le Jemisi si elu ugu d'e me ekpere.²⁹ K'o ri e me ekpere, ihun e nọ nwōnhuto, ekwa a nọ nwunme nke ochan, gbukepuma.³⁰ Idenmizi 'ya le ikennyē ebuo nọ kume oku. Ikennyē ndi ahun wu Mozizi le Elaija;³¹ we gi ogho pu-ichen puha; we le Jizosị ri e ku oku ula o jenkọ d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue.³² Enya uran ri e me Pita le ndi 'ya le we nodi oda-oda, kanị ogen uran gi fon we enya, we nọ hun ogho Jizosị, hunzikwo ikennyē ebuo ahun turuye ni n'e.³³ Hun ikennyē ebuo hu gi latoke Jesu, Pita nọ sị Jesu, “Di-nwōnni-enyi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi tun odu eto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu, nke Elaija wu ohu.” (O marin ihien o ri e ku, kaka!)³⁴ Ogen o gi ri e ku ihienni, orukpu nọ puha d'e kpume we; egun nọ tuma umu-azuun a ndi hu ogen orukpu hu gi ri e kpume we.³⁵ Olu nọ gha ime orukpu hu si, “Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'e ntin!”³⁶ Mgbe olu hu gi kuguu, Jesu suo ke we hunzi.

* **Isi Nke Itenei:23** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memē e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebēhu e che nche d'e ru n'o nwunhun.

Umụ-azụun a ẹto hụ ekupụhadēni oku ihienni wẹ hụn oge hụ wẹ gi hụn a; agwanị wẹ onyẹ ọwụlẹ ihien wẹ hụn.

Jesu A Zụọ Nwata Okennyẹ Eje-mmọn Rị Imẹ E
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fọn, oge hụ Jesu lẹ umụ-azụun a ẹto ahun gi gha elu ugu hụ hidan, igunrun hi-ogbe nọ kunrun Jesu. ³⁸ Okennyẹ ohu nọ gha ime igunrun hụ yi oro, si, “Onyẹ-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya sọọ kẹ m mu! ³⁹ O nwẹ eje-mmọn e kwondon n'ẹ: o m'ẹ a dọbepu oro, ufọfọ a pụhama a ọnu; ọ ru a ẹhu; a ra yen'ẹ efe! ⁴⁰ M rịọ umụ-azụun i wẹ chupụ a, asani wẹ ẹka.” ⁴¹ Jesu nọ shiari, si, “Eje-agbo nwonlani okukwe kẹ unu wu! Nani kẹ mme lẹ unu jenkọ d'a nọbiehan?! Elee oge kẹ m k'e dinruni unu ndidi?!” ‘Ya ọ nọ si okennyẹ hụ, “Wẹhẹ nwa i ebeni.” ⁴² Oge nwata-okennyẹ ahun gi pụla, eje-mmọn hụ nọ kwantuzi ẹ, dọma a, kanị Jesu nọ jugbo eje-mmọn hụ, zụọ nwata hụ, wẹ ẹ ye nedi ẹ. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa nọ tu ndi hụ ile ẹnya.

Jizọs' E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Kẹ ihien ile Jesu rị e mẹ rikwo a tu ihian ile ẹnya, ọ nọ si umụ-azụun a, ⁴⁴ “Azokwole ni ihienni m jenkọ d'a gwa unu kikenni: Wẹ siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi ihian.” ⁴⁵ Kanị umụ-azụun a aghotanị ihien ọ rị e ku. Wẹ zume ni wẹ iya, amangbe w'a ghotā a—bụ egun anini wẹ ju a ihien o gi ẹ ku.

Onyẹ Kachanrịn Ibe E

⁴⁶ Oge ohu, umụ-azụun Jesu nọ dọma oku onyẹ hụn jenkọ d'a kachanrinni ime wẹ. ⁴⁷ Jizọsị a maringwo ihien wẹ rị e ro ime obi wẹ, 'ya ọ nọ weri nwa-ndu ohu, w'ẹ wuzo ẹhu a, ⁴⁸ si wẹ, “Onyẹ ọwụlẹ gi ufiri ẹfan m nabanhan nwata nọ ẹnina nabanhan m, bu onyẹ hụn nabanhan ni m nabanhan onyẹ hụn zini m. Makeni onyẹ hụ kachanrịn ẹkere ime unu ile, iya wu onyẹ hụn kachanrinni.”

Onyẹ Ghaleni A Nọkin Unu Uzọ Rị Azụun Nke Unu
(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jonu nọ si Jizọsị, “Di-nwonni-ẹnyi, ẹnyi hụn okennyẹ ohu rị e gi ẹfan i a chupụ eje-mmọn, ẹnyi nọ si a kusị a, makeni ẹlẹ onyẹ itu ẹnyi.” ⁵⁰ Kanị Jesu nọ si 'ya lẹ umụ-azụun ndi ọzo, “Akusile n'a, makeni onyẹ ọwụlẹ ghaleni a nọkin unu uzọ rị azụun nke unu.”

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgbe oge hụ wẹ jenkọ d'e gi we Jizọsị si elu-igwee gi rume, ọ nọ kwademechanrịn obi ẹ jemmẹ Jerusalem, o leni ẹnya azụun. ⁵² O nọ zi ndi-ozu buru n'ẹ uzọ. Wẹ nọ banye obodo ohu rị ime Sameria d'a kwademe n'ẹ ihien. ⁵³ Kanị ndi rị ebehụ anabanhann'a makeni Jerusalem kẹ ẹnya a rị. ⁵⁴ Oge umụ-azụun a wu Jemisi lẹ Jonu gi hụn ihienni, wẹ nọ si, “Di-nwonni-ẹnyi, y'a choghọ ni ẹnyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu wẹ [kẹ Elajia don mē]?” ⁵⁵ Kanị Jesu nọ gbehuto, jugbo wẹ, [si, “Unu amarin udi obi unu nwon!][†] [Mme wu Nwa nke Ihian abiani d'e tikpo ndun ihian, kama, m bia d'a zupuha wẹ].” ⁵⁶ Ya lẹ wẹ nọ si ali ọzo mē ẹkere.

Ndi Hụ Chọ Ni Wẹ Sọnmẹ Jizọsị
(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Oge wẹ gi jenkọ, okennyẹ ohu nọ si Jesu, “M k'e sọn i ebe ọwụlẹ i jenkọ.” ⁵⁸ Jesu nọ si a, “Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunu nwonzikwo ẹkuu; kanị mme wu Nwa nke Ihian enwon ebe m'e buche isi m.”

⁵⁹ Jesu si okennyẹ ọzo, “Sọnmẹ m.” Kanị okennyẹ hụ nọ si, “Di-okpa, ni m bu uzọ jen d'e ligu nedi m.” ⁶⁰ Ya Jesu nọ si, “Hapu ndi nwunni ni wẹ li ndi nke wẹ nwunni. Iyū nwen, jemmẹ d'e zi ozi Ali-eze Osolobue.”

[†] **Isi Nke Itenei:55** mọbu: “udi Mmọn unu wu nke ẹ”

⁶¹ Onye ozo sịzi, “Di-okpa, m jenkọ d'e sọn i, kale, nị m buguụ ụzọ jẹn d'a sị ezi-le-ulo m, 'Nodi nị ohunma.' ” ⁶² Jizosi no sị a, “Onye owule hun e bucheguụ eka orun e lee enya azuun, efuruni Ali-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebu-kwasi-ogun-etọ Ozo

¹ Onwan e meguu, Di-nwonni-enyi no hori ikennyē mmebu-kwasi-ogun-etọ ndi ozo. O no zipu we mmadu ebuo-ebu, nị we buru n'e ụzọ jẹn obodo ile le ebe ile 'ya le enwen e jenkọ d'e jẹn. ² O no sị we, “Thien-ugbo we jenkọ d'a gho ebuke, kani ndi jenkọ d'a ghon'a ebuni oda. Me ni nwan ekpere rịo onye nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a ghon'a ihien-ugbo e.”

³ Jemē ni! Lee e, m rị e zipu unu rike atunrun e ye ime igunrun eworo*. ⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ekpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni ụzọ d'e kele onye owule. ⁵ Ulo owule unu banye, bu ni ụzọ kele, sị, 'Udon 'ya rị nị uloni.' ⁶ Omeni onye udon rị ulo hu, udon unu a noyen'e; kani, omeni o nwonni onye udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi nị ulo ohu ahun ndi rin'a nabanhan unu, e ri, a ra ihien owule we ye unu, makeni o furu nị we ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule unu banye, nị a nabanhan we unu, ri ni ihien owule we ye unu; ⁹ zuo nị ndi emu rị a ku ime obodo hu; sị nị ndi rị n'a, 'Ali-eze Osolobue a riguo nsue.' ¹⁰ Kani obodo owule unu banhan nị anabanhanni we unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebeku sị, ¹¹ 'Ke ejan obodo unu hun rị enyi uku, enyi rị e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kani, nyanhan nị nị Ali-eze Osolobue a riguo nsue!' ¹² M rị a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a rị nị *eje-ali* ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!”

Jizosi A Ban Nị Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban (Mak 11.20-24)

¹³ “Oken nsongbu jenkọ d'a rị nị ndi obodo Korazin! Oken nsongbu jenkọ d'a rizikwo nị ndi obodo Besaida! Makeni, omeni ime *eje-ali* wu Taya-le-Sidonu ke we no run orun-atumenya ndi hun we run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguu, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwen we, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguu we! ¹⁴ Unu jenkọ d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe.”

¹⁵ “Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni we siko d'e busi unu elu-igwee? Mba! We jenkọ d'a tutu unu ye ali-mmom!”

¹⁶ O no sị umu-azuun a, “Onye owule gon unu ntin rị e gon m ntin; onye owule ju unu rị a ju m; onye owule ju nị m rị a ju onye hun zihen m.”

Ndi hu Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omegu, ikennyē mmebu-kwasi-ogun-etọ hu no gi oken ighoghọ lua. We no sị, “Di-nwonni-enyi, ke eje-mmom rị ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa we oku!” ¹⁸ Jesu no sị we, “A hungho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan 'nwain!', rike ebe amuma no be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu iken hun unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri iken ile Enenren hu nwon—o nwonni ihien siko d'a ru unu eh. ²⁰ K'osileri, egile ni ifiri ni eje-mmom hume ni unu isi ghoghọ, ka ghoghọ nị makeni e deyeguo we efan unu ime elu-igwee.”

Jesu A Ghoghọ

(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu no ghoghọ ime Mmon-nsọ, sị, “Baba, Onye nwon elu-igwee le uwa! M rị e kele i makele 'y'e zuemegu nị ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we we ghosi umu-ndu. Eghęe Baba, enina k'i cho n'o rị.” ²² “Nedi m e buguo ihien ile che m

* **Isi Nke Iri:3** Griki: wofu

eka. O nwonni onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwoni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho n'o me e marin a.”

²³ Ya ke Jizosi no gbehuto, bu ihun zime umu-azuun a, kagwa we, si, “Unu wu ndi we gozi agozi ni enya unu ri a hun ihien ndini unu ri a hun! ²⁴ M ri a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a choguo ni we hun ihien unu ri a hun, ahunni w'a; a chozikwo we ni we nu ihien unu ri a nu, anuni w'a.”

Onye Sameria Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O si Jesu, “Onye-nkuzi, kini ke m jenko d'e me ni m nwonhen ndun-itebite?” ²⁶ Jesu no si a, “Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?” ²⁷ Okennyehun no za, si, “‘Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i’; lezikwo ‘ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’” ²⁸ Jesu no si a, “Y'a zaguo ohunma; me onwan keni i ri ndun.” ²⁹ Kani Okaa-Iwu hu cho n'o kuni enwen e ohunma, o no ju Jesu, si, “Onye wu nwan ibe m?”

³⁰ Jesu no za, si, “Okennyehun ohu gha Jerusalem jenko Jeriko. O no danban eka ndi ohin, we no napucharin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu e ili—nke wu ni o hodu ekere no nwun, we no la a to uzo. ³¹ O no nwan me ni onye nchu-ejan ohu ghako uzo hu; kani, ogen o gi hun okennyehun, o no ghakpen e. ³² Erira k'o gi mezikwo ni onye Liva, onye a run ime Ulo-nsa, ghako uzo hu; o hun okennyehun, o nozi ghakpen e. ³³ Kani, ogen onye Sameria ohu hun ghako uzo hu jenko ali-ihian gi puha ebe okennyehun ri, hun a, omiken e no me e. ³⁴ O no jen d'e kunrun e, hu uden le manya yesonme ebe ile o ru ehio, kenmecharin a we ile. Onye Sameria hu gi anyinnyan—o no bu okennyehun che enu anyinnyan hu, we okennyehun si ulo ndi ijen a nodi, no ebenu lefu a enya. ³⁵ Ogen eki gi fon, o no wepuha egbo orun akpu-uhuhin ebuo, ye onye hun e lepu ulo ndi ijen hu enya, si a, ‘Dodo, lepu a enya; m kinhen, a kukin m'i ihien hoduni hun i gi lepu a enya.’”

³⁶ Ya Jesu no nwan si onye-nkuzi Iwu hu, “K'i ro? Onye ime mmadu etoni henrin ibe okennyehun danban eka ndi ohin?”

³⁷ Onye-nkuzi Iwu hu no za, si, “Onye hun me n'e efoma.” Ya ke Jesu no si a, “Jenme nwan d'e me erira.”

Jizosi A Bia Iwe Mata Le Meri

³⁸ Ogen Jesu le umu-azuun a gi jenko, we no banye obodo ohu me ekere. Okpoho ohu efan a wu Mata no nabanhan a iwe e: ³⁹ Mata nwe nweke-okpoho efan a wu Meri, hun nodi ali ehio uku Di-nwonni-enyi, e gon ntin ihien o ri e ku. ⁴⁰ Kani, Mata asani eka nodi make orun bu oda o ri a run mmulo; ya o no bia d'e kunrun Jesu, si, “Di-nwonni-enyi, o nwonni ihien i kpo a ni nwenem la orun ile toni mme suo? Gwa a nwan ya d'e yeni m eka.” ⁴¹ Kani Di-nwonni-enyi no za a, si, “Mata, Mata! I ri e hue uhue, e songbu enwen i banyeni ihien bu oda — ⁴² bu ihien ohu suo ri mkpa; Meri a horiguu hun ka mma; anapuko w'a ya.”

Isi Nke Mmanai

Jizosi A Kuzi Ke We Don E Me Ekpere (Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizosi ri ebe ohu e me ekpere; ogen o gi meguu, nwa-azuun a ohu no si a, “Di-nwonni-enyi, kuzi enyi ekpere—ke Jonu don kuzi umu-azuun a.” ² Jizosi no si we, “Unu gha e me ekpere, si ni:

‘Baba,
ni we donme efan i nsu;
Ali-eze i 'ya bia d'a kima.

³ Ye enyi ihien-oriri sikod'e zu enyi uhuhin-uhuhin;

⁴ Gbaghari enyi njo enyi,

† **Isi Nke Iri:27** umen ndun

makeni enyi a gbaghari onye owule mejani enyi a gbaghari.

Edubanle enyi ime onwunwan, [ka gbapuha enyi aka Eje-onye hu*].’ ”

⁵ 'Ya Jizosi no si umu-azuun a, "Ni enyi weri e ni onye ohu ime unu jen iwe owu a ime abali d'a si a, 'Di-enyi, zinye m ogbe-bredi eto. ⁶ Owu m hun ri uzọ-ijen rihu a banhan iwe m kikenni, kanị enwe m ihien-oriri owule m siko d'e ye e.' ⁷ Ni enyi werizikwo a ni owu i ahun gha ime ulo si, 'Eyele m nsongbu; a kpokingwo we uzọ; mme le umu m e dineguo. Asa m aka lihi oto d'e ye i ihien owule.' ⁸ M ri a gwa i ni osuon'a n'o gini ifiri ni i wu owu a lihi ye i bredi, o siko d'e ye 'y'e makeni y'a riobehini.

⁹ 'Ya wu, m ri a gwa i: riu, i k'e nwonhen; cho, i jenko d'a hun; du aka, we siko d'a gunpun'i uzọ. ¹⁰ Makeni ndi ile hun rionị jenko d'e nwehen; ndi hun choni jenko d'a hun; we siko d'a gunpuzikwoni ndi ile du aka uzọ. ¹¹ Ime unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o riu a azun ¹² mobu ye e akpi omeni o riu a ekwan? ¹³ O me nwan ni unu hun wu ndi-njo ma ye umu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi riu a Mmon-nsọ? O yekariko we?"

Jesu Le Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuohin ohu, Jesu chupu eje-mmon odin. Ogen eje-mmon hu gi puguu, okennyu hu o te ri ime e no kume oku. O tuchenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kanị, ndi hu ime ndi ri ebahu no si, "Bezibo, hun wu onye-isi eje-mmon ile, 'ya ri e ye e iken o gi a chupu eje-mmon." ¹⁶ Ndi ozọ no shini Jesu onyan, si a runghosi we orun-atumenya pu-ichen gha elu-igwee bia. ¹⁷ Kanị Jesu a maringwo ihien we ri e ro, o no si we, "Ali-eze owule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe we ogun, jenko d'e henrin ofia; ezi-le-ulo owule ndi ri n'a kebe, a luson ibe we ogun siko d'a dan."

¹⁸ "Ya wu, omeni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hun a luson ibe we ogun, eghani ke ali-eze e e don turu?—bu unu si nwan ni m gi iken Bezibo a chupu eje-mmon. ¹⁹ Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmon, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? Uwe jenko d'a ma unu ikpe!" ²⁰ "Kanị, o me nwan ni iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmon, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu ri."

²¹ "Owule diken a kwademechanringuu ihien ogun a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenko d'e me ihien o nwe. ²² Kanị, omeni onye ka a iken a maye e ogun, meri e, o jenko d'a napuchanrin a ihien ogun ile hun o gi don enya, buru ihien e ile, kesonme ni ndi ozọ ya." ²³ "Onye owule rileni azuun nke m ri a luson m ogun; onye owule hun ghaleni e ye ni m aka a kikwama ri e kponyiya."

Ihien E Wekinhen Eje-mmon We Chupuguu

(Mat 12.43-45)

²⁴ "Eje-mmon ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenko d'a nodi zu iken. Omeni o hunni, o siko d'a si enwen e, 'M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.' ²⁵ O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, ²⁶ o jen d'e wehezi eje-mmon esa ozọ ka 'ya le enwen e njo, a bia we d'e biri ebahu. Onodi onye hu a ka njo kari ke o ri mbu."

Ndi We Gozi Agozi

²⁷ Ogen Jesu gi ri e ku ihienni, okpoho ohu ri ime igunrun hu no gha ebahun si a, "Efo mun'i le eran i ra wuchanrin ihien we gozi agozi!" ²⁸ Kanị Jesu no si, "Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi e e bi!"

Ihien Me Onye-amuma Wu Jona Wu Ahima

(Mat 12.38-42)

* **Isi Nke Mmanaj:4** mobu: eje-ihien

²⁹ Ogen ndi ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o no kumezi, si, “Agboni jo njo! We si m ghosi we ahima pu-ichen, kanj o nwonni ahima owule pu-ichen we jenkod'a ghosi we wezuka ihien me onye-amuma wu Jona. ³⁰ Ke Jona don wu ahima ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenkod'a wu ahima ebe agboni ri. ³¹ O ru Ogen Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu ri azuun ndidan-mirin, jenkod'e lihi, shiagbu agboni eri. Make ni, o gha ali hu tegbu enwen e bia d'e gon ntin amamihien Solomonu—bu onye ka Solomonu ri nwan ebeni. ³² O ru Ogen Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkod'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, make ni we roghari eroghari ogen we gi nu ozi Jona zi—bu onye ka Jona ri nwan ebeni!”

Ukpe Hun Ri Ehu
(*Mat 5.15; 6.22-23*)

³³ “O nwonni onye hun a muye ukpe e bu e e zueme mobu e bu e che okpuru afere. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onye owule banhanni gi e legha uzo.” ³⁴ “Enya i wu ukpe ri i ehụ. Omēni enya i ri mma, ukpe jenkod'e junchanrin i ehụ. Kanj omēni enya i a ri mma, ishi jenkod'e junchanrin i ehụ. ³⁵ Hunkwo a ni ukpe hun ri ime i ele ishi. ³⁶ 'Ya wu, omēni ukpe junchanrin i ehụ ile, bu o nwonni mkpamkpa owule ri ime ishi, ehụ i ile siko d'e me ukpe-ukpe noke ebe ukpe no e nwunkpu i.”

Jesu A Jugbo Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu
(*Mat 23.1-36; Mak 12.38-40*)

³⁷ Ogen Jesu gi kuguu, onye Itu-Farisi ohu no si a bia iwe e d'e du e ri ihien-oriri. 'Ya o no jenne; o no weri onodi a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸ Ogen onye Itu-Farisi hu gi hun ni Jesu a chanchanni ehụ a ke we don a chan n'o d'e rime ihien-oriri, o no tu a enya. ³⁹ Ya ke Di-nwonni-enyi no si a, “Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu le afere unu, kanj enya-uku le eje-ihien jun ime unu. ⁴⁰ Ndinzuzu! Ele onye hun mememe azuun a memezikwo ime e? ⁴¹ Ka we ni nwan ihien ndi hun ri ime e ye ndi igbennye; unu me e, m ri a gwa unu, ihien ile jenkod'e nwunchan ni unu.

⁴² Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusonmede uzo-ohu-ime-uzo-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke riu ke ihien-akunkun ndi ozo ri ichen-ichen—bu unu a nato iye onye owule ihien run'e le inwe ihien-osusuo jenni Osolobue—ndini te furu unu k'a gha e me; kanj, ele hun unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku.”

⁴³ “Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! O suo unu ni unu a nodi isi-ocho ime ulo-ofufe lezi ni we e kele unu ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri. ⁴⁴ Nsongbu ri ni unu! Unu no ke ili w'a ghafe elu e bu a marin we ni ili ro.”

⁴⁵ Onye ohu ime ndi-nkuzi Iwu no si a, “Onye-nkuzi, i gha e ku ihien ndini we, i ri a kparizikwo enyi nwen!”

⁴⁶ Jesu no si a, “Nsongbu rizikwoni unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesonme ndi ozo ibu a fu orun obubu, kanj unu le enwen unu ara tinpude mkpinsin-eka ohu yeni we eka bu ibu ndi ahun. ⁴⁷ Nsongbu ri ni unu! Unu a tun ili ndi-amuma hu ndi nedi unu kanj gbu — ⁴⁸ hun unu gi a ghosi ni unu kwadon ihien ndi nedi unu me—make ni, uwe gbu ndi-amuma, unu nwen no tun ili ndi-amuma ahun we gbu. ⁴⁹ Ufiri ihieni ke Osolobue gi gi Amamihien e si, ‘M jenkod'e zijen ni we ndi-amuma le ndi-ozu pu-ichen: we jenkod'e gbu ndi hu ime we, kpokpo ndi hu ime we’ — ⁵⁰ keni we ju agboni ukwere edeke ndi-amuma ile we gbu kete w'e kele uwa — ⁵¹ ghakwori edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya we gbuto Ulonso, egbata Ukpo nchu-ejan le Ebehu-ri-nsa. Eghete, m ri a gwa unu, we siko d'a ju agboni ukwere we ile!”

⁵² “Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepuguo isafin amamihien: unu le enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi ri a cho ni we banye efe banye!”

⁵³ Ogen Jesu gi ghaguu ebahun pu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi no korjama n'a oda-oda, juchanma a onu ihien bu oda, ⁵⁴ a cho ihien ri a onu, keni we hun ihien we e gi kwondon e.

Isi Nke Mmēbūọ

Gbakwōnị Nị Ihunnai Ọsọ! (Mak 10.26-27)

¹ Kẹ mmadụ nnụ ole-ọle-ole dọn rị a gbakikome, nke wụ nị wẹ hụ a zọ ibe wẹ ukụ, Jizọsị nọ bu ụzọ sị ụmụ-azụun a, “Kpachanpụ nị ẹnya banyeni yisti* ndị Itu-Farisi—hụn wụ ihunnai wẹ. ² O nwōnni Ihiẹn ọwụlẹ kpumēni hūn jenkōlẹni d'e kpupu; o nwōnni ihiẹn zuerini hūn jenkōlẹni d'a wa. ³ 'Ya wụ, ihiẹn ọwụlẹ ụnụ ku ime ishi, ihian jenkō d'a nụ a ifonrin-ifon; ihiẹn ọwụlẹ ụnụ gūnma enwēn ụnụ ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi ẹ yi oro elu ulo.”

Onye Wẹ K'a Tụ Egun Ẹ (Mat 10.28-31)

⁴ “Ndị ọwụ m, m rị a gwa ụnụ, atule ni egun ndi e gbu ẹhụ sọọ bụ o nwōnzini ihiẹn wẹ siko d'a s'eka mē kari ọhūn. ⁵ Kama, nị m ghosị ụnụ onye ụnụ siko d'a tụ egun ẹ: tụ nị egun Osolobue, onye hūn o mē ni o gbuchanrin ẹhụ, o nwōnghozikwọ ikēn o gi a tụ ihian e ye ọkūn-mmōn. Eghē, tụ nị egun ẹ! ⁶ Eļe isen 'ikobọ' ẹbūọ kẹ w'e re achụ† Kani, Osolobue ara zọ kẹ akp'ohu ime nnunū ndini. ⁷ Kẹ ntutu rị ụnụ isi, Osolobue a gunguọ a. Atule ni nwan egun: ụnụ ka achụ mkpa a rị ebe Osolobue rị—osūon'a nị achụ bu ọda rọ!”

Ikweri N'ị Wụ Nke Kraistị Lẹ Ighorị Nị Y'ele Nke Ẹ (Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M rị a gwapu ụnụ ezioku, onye ọwụlẹ nọ id'ẹnya ihian kweri n'ọ wụ nke m, mmē wụ Nwa nke Ihian jenkō d'a nọ id'ẹnya ndi mmōn-ozī Osolobue kwerezikwọ nị onye hū wụ nke m. ⁹ Kani, onye nọ id'ẹnya ihian ghorị nị eļe nke m, mmē wụ Nwa nke Ihian jenkō d'a nọ id'ẹnya ndi mmōn-ozī Osolobue kuzikwọ nị onye hū eļe nke m.” ¹⁰ “Ozozī, wẹ siko d'a gbaghari onye ọwụlẹ kuja oku mmē wụ Nwa nke Ihian, kani agbaghariko wẹ onye ọwụlẹ kuja oku Mmōn-nsọ. ¹¹ Ogen wẹ jenkō d'e gi wehe ụnụ ulo-ofufe mọbụ ebe ndi hūn a kinị mọbụ ndi-nze rị d'e kin ụnụ ikpe, ehuekwọlẹ ni uhue kẹ ụnụ k'a dọn kinrin onū ụnụ mọbụ ihiẹn ụnụ k'e ku. ¹² Makeni, ogen hū ru, Mmōn-nsọ jenkō d'a kuzi ụnụ ihiẹn furu ụnụ k'e ku.”

Ilu Wẹ Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okēnyē ohu rị ime igunrun hū nọ sị Jizọsị, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwēnē m n'ọ keye m uku nēdi ẹnyi lato nị ẹnyi.” ¹⁴ Jizọsị nọ sị a, “Ọwụ m, onye tumē m onye a hannī ụnū ẹbūọ enēn mọbū onye e keni ụnū ihiẹn?”

¹⁵ 'Ya ọ nōzī sị wẹ, “Kpachanpukwọ nị ẹnya, ụnū e gbōndon enwēn ụnū make ụdi ẹnya-uku ọwụlẹ gha a rị ime ndun ụnū; makeni, eļe ihiẹn ihian nwōn wū ezigbo ndun a, osūon'a n'ọ mēkē odafin.” ¹⁶ 'Ya Jizọsị nọ ta nị wẹ iluni: “O nwōn okēnyē ohu wū odafin, hūn nwōn alī. Alī hū nọ mēn'ẹ ihiẹn ọda-oda. ¹⁷ Ọ nọ sị enwēn ẹ, 'Enwōn m ebe siko d'e zu m buto ihiẹn ugbo m. Kinị kẹ m jenkō d'e mē?’ ¹⁸ Ọ nọ sị enwēn ẹ, 'Lee ihiẹn m siko d'e mē: m k'a totusōnmē ọban m ile, tun ndi kani wẹ; ebēhū kẹ m jenkō d'e dōnmē ọka m lẹ ihiẹn m ndi ọzọ. ¹⁹ Ogen hū, m k'a sị enwēn m, “Enwēn m, y'e nwōnguọ ihiẹn ile rị mma siko d'e zu i bi ahua bu ọda lalani! Eyezile enwēn i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya sūoma i usuo!” ²⁰ Kani Osolobue nọ sị a, ‘Onye nzuzu! Uhininni kẹ wẹ jenkō d'a napu i ndun i—onye jenkō nwan d'e nwōnrin ihiẹn ndini ile i buto nị enwēn i?’ ”

²¹ Igi mēkin iluni, Jizọsị nọ sị, “Enina k'ọ rị nị ndi hū a kpatọ nị enwēn wẹ akū-ọle-uba kani eļe wẹ odafin ime ihiẹn Osolobue.”

Ehuelẹ Uhue, Gi Osolobue Dọn Ẹnya (Mat 6.25-34)

* **Isi Nke Mmēbūọ:1** yisti: ihiẹn brēdi gi a fu † **Isi Nke Mmēbūọ:6** sparo

²² 'Ya Jesu nọ sị ụmụ-azụun a, “Ya kẹ m gi rị a sị ụnụ ehuele uhue ihien ụnụ jenkọ d'e ri rị ndun mọbụ ẹkwa ụnụ jenkọ d'e yi. ²³ Ndun ka ihien-oriri; ẹhiy ka ẹkwa. ²⁴ Lekpọ nị nnunụ: w'a ra kụn mkpuru mọbụ we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mọbụ oban w'e buto ihien—kanị Osolobue hụ e ye wẹ ihien-oriri! Bụ ụnụ kadẹ mkpa a rị ọda-oda kari nnunụ! ²⁵ Onyẹ ime ụnụ siko d'a saeka gi uhue o rị e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁶ Omēni y'a s'eka mē ihien mēhan ntin ẹnina, k'i rị nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozo?”

²⁷ Lekpọ ni kẹ obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen wẹ mọbụ kpa ẹkwa—kanị m rị a gwa ụnụ nị, kẹ eze wu Solomonu eyini ihien owule rihan mma kẹ obobo ohu ime ndini. ²⁸ Omēle Osolobue e yime ẹfiia ihien rị mma ẹnina—ẹfiia hun a rị ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko ụnụ hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

²⁹ 'Ya wu, atole ni e ro ihien ụnụ jenkọ d'e ri le ihien ụnụ siko d'a ra; esongbule ni enwen ụnụ banyen'e. ³⁰ Makeni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bu Nedi ụnụ a maringho ni ihien ndini rị ụnụ mkpa. ³¹ Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo ụnụ ihien ndini wẹ.”

Kpatọ Aku-le-uba Elu-igwee (Mat 6.19-21)

³² “Umụ-atunrun m, atole ni egun, makeni o sọo Nedi ụnụ usuo n'o ye ụnụ Ali-eze. ³³ Repu ni ihien ụnụ nwe, we egbo e ye ndi igbennye, ụnụ e gi uzoni memē ni enwen ụnụ ẹkpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako ẹka ru e; ẹkika a sako ẹka ripu wẹ. ³⁴ Makeni, ebe aku-le-uba ụnụ rị, iya kẹ obi ụnụ jenkọ d'a rizi.”

Kwademe Ni, Ni Di-nwōnni-enyi Lala

³⁵ “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe ụnụ e nwunsonme; ³⁶ nọ ni kẹ idibo rị e che nna wẹ n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du ẹka, keni ụnụ saeka gunpu n'a uzọ ozigbo. ³⁷ O jenkọ d'a rị ni idibo ndi hu mma omēni nna wẹ a lua, hun a ni wẹ mu ẹnya, kwademe, e che e! M rị a gwa ụnụ ezioku, o jenkọ d'a sị wẹ weri onodi wẹ teburu, o konrin, gi ẹka a buye wẹ ihien-oriri. ³⁸ O siko d'a rị ni idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o sọo n'a ni ime abali mọbụ igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademe guo wẹ!

³⁹ Marinkwo ni ni omēni onyẹ nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. ⁴⁰ 'Ya wu ni ụnụ le enwen ụnụ jenkọ d'a kwademezikwo, makeni Nwa nke Ihian siko d'a bia ogen ụnụ tuleni ẹnya a.”

Odibo Furu Wẹ Gi E D'anya Ra Hun Furułeni? (Mat 24.45-51)

⁴¹ Pita nọ sị, “Di-nwōnni-enyi, enyi kẹ i rị a tu ni iluni ra i rị a tu ni ihian ile ya?” ⁴² Di-nwōnni-enyi nọ za, sị, “Onyẹ wu onyẹ-nlepu-ẹnya ahun furu wẹ gi e d'anya, hun marin ihien, hun nna a tume n'o lehu n'a idibo rị ulo a ẹnya, e ye wẹ ihien-oriri wẹ ogen o furu? ⁴³ O jenkọ d'a rị n'a mma omēni nna a lua, o hun a n'o hu e mē ihien ahun o sị a mē! ⁴⁴ Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, nna a ahun jenkọ d'e we ihien ile o nwe che e ẹka lepu ẹnya.”

⁴⁵ “Kanị, omēle odibo hu a sị enwen e, 'Nna m e biekēzi d'a lua', o gbume idibo ibe e hoduni ili—kẹ ikennyē kẹ ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu, ⁴⁶ 'ya wu ni nna a jenkọ d'a lua idumuzi—uhuohin odibo hu tuleni ẹnya a le ogen hun o marinleni. O siko d'a jakika a, we e che ebe ndi nnupu-isi rị.”

⁴⁷ “Odibo hun marin ihien nna a cho n'o mē, bu o kwademeni enwen e n'o mē e mọbụ o men'e, wẹ siko d'a fian a mkpinsin oda-oda. ⁴⁸ Kanị, odibo hu marinleni ihien nna a cho bu o mē ihien w'e gi a fian mkpinsin, wẹ jenkọ d'a fian a hun buleni oda.”

“Ihien bu oda kẹ w'a tu ẹnya a ẹka onyẹ wẹ ye ihien bu oda; kanị, hun ka oda kẹ w'a tu ẹnya a ẹka onyẹ wẹ ye hun ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian
(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “M bịa d'a mụ ọkụn ye ụwa; k'ọ rị m, ọ dụnmaguọle! ⁵⁰ Kani wẹ jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehu efuko m d'e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. ⁵¹ Unu rị e ro ni m bịa d'e me ihian ile henrin ohu elu ụwa? Mba, ezioku ke m rị a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. ⁵² Gha ogeenni jenne, mmadu isen hun rị ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a luson ebuo ogun, ebuo hu a luson eto; ⁵³ nedi ihian gha a luson nwa a okenye, nwa-okenye hu a luson nedi e; nne gha a luson nwa-a-okpoho, okpoho hu a luson nne e; nne-di siko d'a gha a luson nwunye nwa a, nwunye ihian jenkọ d'a gha a luson nne-di e.”

Ighota Ihien Ri E Meni
(Mat 16.2-3)

⁵⁴ Jizosi no sizikwo ndi hu, “Unu hun ke mirin rị e ru azuun ndidan enya-anwun, unu si ni mirin jenkọ d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hunzi a ni ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jenkọ d'a rị—o me. ⁵⁶ Ndi ihunna! Unu ma ke w'e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jenkọ d'a rị; ki hain unu gizileni a saeka e ku ihien ihien rị e me ogeenni rị a ghosi?”

Iyu Le Onye Ikpe I Dọnkwo Egwa
(Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Ki hain unu gileni a marinde ihien rị mma unu jenkọ d'e me? ⁵⁸ Liliima ni iyu le onye-ikpe i don, unu gini d'e ru ogwa, amangbe o dokpun i ye oka-ikpe, oka-ikpe e we i ye onye ewuru-ogi—o tu i ye ime ulo-ngan. ⁵⁹ M rị a gwa i ezioku, i k'a to ebahun d'e ru ni y'a hanchanrin ihien ile we be i—d'e rude ikobo ka ntin.”

Isi Nke Mmēto

Roghari! I Ju, Y'a La Ntikpo

¹ Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi rị ebēhu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paleti gbu ebe we rị a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke we gwọ ejan ahun we rị a chu. ² Jesu no shari we, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghosi ni uwe ka ndi Galili ndi ozọ ile njo e me? ³ Mba! M rị a gwa unu ni omeni unu le enwen unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwo ntikpo ke we. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ulo-nche uku ahun rị Siluam dangbu ka ndi ozọ ile bi ime Jerusalem njo e me? ⁵ Mba! M rị a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jenkọ d'a la ntikpo ke we.”

Ilu Jesu Gi Osis Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu no ta ni we iluni: “Okenye ohu ku figi ime ali-vaini a. O hu a choha mkpuru elu figi hu, o hunni. ⁷ O no si onye hun e lepun'a ali vaini hu enya, ‘Lee e, kete ahua eto enwain ke m biama d'a cho mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu e! K'ọ rị e wiwini ali?’ ⁸ Kani, onye e lefu ugbo hu enya no si a, ‘Di-okpa, dodo hapuzi a ahua ohu suo, ni m hun uzọ guhunme e, buche e ejan hun e me ihien. ⁹ Omeni o mi mkpuru akan-ile, o hu mma; kani, owuni o mini, n'i siko d'e gbutu e, y'e gbutu e.’ ”

Jizosi A Zuọ Okpoho Eje-mmọn Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu rị ulo-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmọn rị ime e rị ebēhu. Eje-mmọn hu hieme e kete ahua mmesato—nke wu ni a ra saeka tinpu. ¹² Ogen Jizosi gi hun a, o no kpoche n'e, si, “Okpoho, y'a dnhinole emu i!” ¹³ Ya Jesu no bu eka kwasi a, o no tinpu ozigbo; o no jama Osolobue mma.

¹⁴ Kani iwe no we onye-isi ulo-ofufe ni Jizosi zuo emu Uhuohin Izu-iken, o no si ndi rị ebēhu, “Akpū-uhuhin isin rị a hun furu enyi e gi run orun—bia ni ogen hu d'a zuo isi, ele Uhuohin Izu-iken!” O hu e ku e, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwonnienyi no si a, “Ndi ihunna! Onye-onye ime unu a topu oken-efin e mobu jaki e ulo-anu we limeto a Uhuohin Izu-iken, du e e si ebe o jenkọ d'a no ra mirin; ele iya?”

¹⁶ “Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hụn Ekwensu kęn ęgbun kete ahua mmęsato; o runi hụn w'a topu Uhuohin Izu-iken?” ¹⁷ Ogen o gi ku ihienni, ifenren nọ mę ndi ineren ę. Kani igunrun ahun ri ebęhu hu a ghoghọ make ihien ile a tu ęnya o ri e mę.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mọstadi Ta
(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ “Ya Jesu nọ nwan si, “Kini kę Ali-eze Osolobue yi? Kini kę m'e gi ghosi k'o nọ? ¹⁹ Ali-eze Osolobue nọ kę ebe onye ohu nọ weri mkpuru mọstadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu nọ bia d'a ku ękuu wę ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Brędi Gi A Fu Ta
(Mat 13.33)

²⁰ Jesu nọ siji, “Kini kę m'e gi ghosi kę Ali-eze Osolobue nọ? ²¹ Enina k'o nọ: o nọ kę ebe okpoho ohu nọ weri ękere yisti brędi gi a fu, gwogbame 'ya lę adana oka ęto wę gwe—d'e ru ni wę ile a fuchanrin.”

Onumuzo Hun Me Mwarara
(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jęnkọ Jerusalem, o hu a banyesonme obodo ndi hi-ogbe lę ndi mę ękere-ękere, a kuzi ndi ri ime wę. ²³ Onye ohu nọ ju a ajuju, si, “Di-nwonni-ęnyi, ndi buleni oda suo jęnkọ d'e nwe nzuopuha?” Jesu nọ si wę, ²⁴ “Gikwo ni ndun ile unu nwe liliima ni unu banye onumuzo hu mę mwarara! Make ni ndi bu oda jęnkọ d'e mę ni wę banye, kani asako wę ęka.”

²⁵ “Make ni, onye nwe ulo ma-ama gunma uzo, unu e turu ezi ebahun duma ęka onumuzo, a si, ‘Di-nwonni-ęnyi, dodo gunpuni ęnyi uzọ!’ O jęnkọ d'a za unu, si, ‘Amarin m ebe unu gha bia!’ ²⁶ Ogen hu, unu jęnkọ d'e kume, si, ‘Ele ęnyi lę iyu wi ri, ra? Y'a nogoziđe ogbe ęnyi kuzi!’ ²⁷ Kani o siko d'a si, ‘Amarin m ebe unu gha bia! Gha ni ebe m ri pu, unu ile hun e mę njọ!’ ²⁸ Ikwan-ękwa lę ita nkwenren-eze jęnkọ d'a ri ogen unu jęnkọ d'e gi hun Ebrahim lę Aziki lę Jekopu lezikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu wę unu lę enwen unu ye ezi!”

²⁹ “Ihian jęnkọ d'a gha ebamin-ęno uwa bia d'e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—wę k'a ghasonme azuun owuwa-ęnya-anwun lę ndidan ęnya-anwun lę azuun ugu lę ndidan-mirin bia. ³⁰ Ezie, o nwongho ndi kpa azuun ogeni jęnkọ d'a wuru ndi bu uzo ogen ahun lę ndi bu uzo kikenni hun k'a wuru ndi kpa azuun.”

Obodo Jerusalem Ri Jizosi Obi
(Mat 23.37-39)

³¹ Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Ghakwo ebeni pu, make ni Herodu cho n'o gbu i!” ³² Jesu nọ si wę, “D'a gwa ni ni m ufu ahun e mę ero ni m si, ‘Gon ntin, m ri nwan a chupu eje-mmön, a zuo emu tanni, ekile e mezi m ęrira, hun mę ę akpu-uhuohin ęto, a runchanrin m orun m.’ ”

³³ Jesu nozi si, “K'osileri, m pukọ apuko—m siko d'a ririri uzo tanni lę ekile lę nwenę-eki—make lę Jerusalem suo kę wę nọ e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozo.”

³⁴ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi wę zihen'e! Mgbe ole-le-ole kę m chopu ni m kponkikome ndi ri ime i kę nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku ę, kani y'a nini m! ³⁵ Lee ę, a la wę nwan Ulo i ton'i! M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i jęnkọ d'a si ‘Onye hu gi ęfan Di-nwonni-ęnyi a bia wu onye wę gozi agozi.’ ”

Isi Nke Mmęno

Jesu A Zuo Okennyę Ehu A Fun

¹ Ụhụọhịn Izu-iken ohu, Jizosị nọ jęn d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosị hu e ke e. ² Ya ke okennyę ohu ehu a fun nọhu puha ihun Jizosị ebęhu. ³ Jesu nọ ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, "Iwu e kwerigho ni we zuo emu Ụhụọhịn Izu-iken ra o kwerini?"

⁴ Kanị we ile a gba nkintin. Ya Jesu nọ weri okennyę hu, zuo a, si a lama. ⁵ 'Ya o nọ si we, "Omęni nwa i okennyę mọbu oken-efin i danban omi Ụhụọhịn Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?" ⁶ Kanị, asanị we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Imę Ni Ndi Igbennyę Ohunma

⁷ Jesu a hun ke ndi obia ri a horisonme isi-ochę, o nọ kuzime we, si, ⁸ "Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, ejęnkwole d'a nodi ali isi-ochę. Ikenkwo o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozị oriri hu. ⁹ Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri jęnkọ d'a bia d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jęnme nwan d'a nodi ali ochę mmaka. ¹⁰ Kama, we kpo i oriri, jęn d'a nodi ali ochę mmaka, keni onye hun kpo i oriri bia, o si i, 'Owu m, bia d'a nodi ali isi-ochę.' Ogen ahun ogho e jun i ehu ihun ndi we kpo 'yu le we oriri ahun."

¹¹ "Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu w'e ali; onye welua enwen e ali, e wesi w'e elu."

¹² 'Ya Jizosị nọ si onye hun kpo a oriri, "I kpo oriri, akpote ndi owu i mọbu umune i mọbu ndi-idafin ibe i amangbe w'a kpo gwari i—o wuru ni a kukungo we i ugwo."

¹³ "Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbennyę le ndi nguro le ndi ukụ rileni iken le ndi enyaisi."

¹⁴ "I jęnkọ d'e nwehen ngozi makeni asa we eka kụkin i y'e—Osolobue siko d'a kụkin i y'e uhuhin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi."

Ilu Jesu Gi Ndi We Kpo Oriri Hi-ogbe Ta (Mat 22.1-10)

¹⁵ Ogen onye ohu ime ndi hu bia oriri hu gi nu ihieni, o nọ si, "Ndi hu siko d'e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwekwo ewere!"

¹⁶ Jizosị nọ si a, "Okennyę ohu kpo oriri hi-ogbe; o nọ kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷ Ogen oriri hu e ru, o nọ zi odibo e d'a gwa ndi o kpo oriri, si we, 'Bia ni ni a kwademęguo we ihien ile!'"

¹⁸ "Kanị, we ile nọ kume ihien jęnkọ d'e me we abiale. Onye ibuzo si odibo hu, 'M nonhu ali; m siko d'e jęnriri d'e lele e. Dodo, asa m eka bia.' ¹⁹ Onye ozo nọ si, 'M nonhu oken-efin iri we gi a run ugbo, m jęnkọ nwan d'e lele we—dodo asa m eka bia.' ²⁰ Onye ozo si, 'M luhu nwunye ma!—Asa m eka bia.' ²¹ 'Ya odibo hu nọ bia d'a gwa nna a k'o jęn. Olulu nọ bumę onye hu nwe ulo, o si odibo e, 'Jensonme nwan ogbara-ogbe le uzo-upu ozigbo, d'e wehesonme ndi igbennyę le ndi-nguro le ndi enya-mpin le ndi ukụ we rileni iken.' ²² Omęguu, odibo hu nọ bia d'a si a, 'Di-okpa, e meguo m ihien i zi m, kanị ebęhu eke junkwo.' ²³ Ya nna odibo hu nọ si a, 'Shi nwan uwaya le nwa-ozue: liliima ni me ihian bia—keni ulo m jun. ²⁴ M ri a gwa unu ni o nwonni akpu onye ohu ime ndi hu we bu uzo kpo hun jęnkọ d'a danmin ihien-oriri m!'"

Ihien Ison Jesu Cho (Mat 10.37-38)

²⁵ Igunrun ihian sonko Jesu, o nọ gbehuto, si we, ²⁶ "Onye owule hun bia d'e kunrunni m, bu ihien m ason'a kari ihien nedi e le nne e le nwunye e le umu a le umune-e-ikennyę le umune-e-ikpoho—egheę, ke ndun a de, o sako eka wuru nwa-azuun m; ²⁷ onye owule buruleni obe e sonme m asako eka wu nwa-azuun m."

²⁸ "Onye owule ime unu hun cho n'o tun oken-ulo ebuko uzo nodi ali, chopuhaguu ihien jęnkọ d'a ban n'a—n'o marin ke o nwongho ego jęnkọ d'e zu e runchanrin a? ²⁹ Omęni y'e

mepi erira, i gbeugu iyeto a ni y'a sazi eka tungu a, onye owule hun ihien meni siko d'a mu i emu. ³⁰ We jenko d'a si, 'Onyeni jen d'a tunma ulo bu o sani eka tungu a!'

³¹ Ra o nwe eze jenko d'e kunrun eze ozo hun lala d'a luson e agha, hun jenkoleni d'e bu uzo nodi ali lelegu ke n'o saeka gi mmadu nnu isen-kwasi-ogun o nwe luson eze hu gi mmadu nnu iri-kwasi-ogunna lala d'a luson e agha? ³² Omeni o sako eka, o siko d'e zi ozi jenni eze hun-eb ogen o keleni nokunme e—keni we ku ke w'e me don."

³³ "Erirazikwo, o nwonni onye owule ime unu hun jenko d'a s'eka wu nwa-azuun m mmani o latochanrin ihien ile o nwon!"

Nnu Tuhu Usuo A (Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ "Nnu ri mma; kani omeni nnu e tuhu usuo a, nani ke we jenko d'e gi me e n'o suomazi usuo a? ³⁵ O nwonni erere o ban: o riko mma ali; o riko mma ihien we gi e ye ihien-akunkun. W'a m'a e tuhu. Onye hun nwon ntin o gi a nu ihien, y'a nu."

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrun Tuhuni Ta (Mat 18.12-14)

¹ Uhuohin ohu, ogen ndi ile hun a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin gi ri a bia d'e gon Jizosi ntin, ² ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu no denwinwinma, a si, "Okennyeni a nabanhan ndi njo, e son we e ri ihien-oriri."

³ 'Ya Jizosi no ta ni we iluni: ⁴ "Omeni onye ohu ime unu nwe atunrun ogun-isen, ni ohu e tuhu ime we, kini k'o jenko d'e me? O hapuko ohu-aria-ogun-isen hu ogige ebegu we ri a kpa nni d'a cho ohu hu tuhuni d'e ru mgbe o hun a? ⁵ O hun a, o ghoghoma—nke wu ni o siko d'a pa a che uvun, ⁶ bulua a ulo. O ru ulo, o kpoqbama ndi owu a le ndi bikunme n'e, si we, 'Son ni m ghogh o, make ni a hunguo m atunrun m te tuhuni.' ⁷ M ri a gwa unu ni erira ke ighogh jenko d'a ri elu-igwee oda-oda make ufiri onye-njo ohu rogharini kari ndi ezi-omume ohu-aria-ogun-isen hun o me ni o rini mkpa ni we k'e roghari."

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ "Ra, omeni okpoho donme egho orun akpu-uhuohin iri, egho orun akpu-uhuohin e tuhu, k'o jenko d'e me? Ele o jenko d'a muye ukpe, zachanrin ulo a, cho a itan, cho a imon—d'e ru mgbe o hun a? ⁹ O hun a, o kpokikome ndi owu a le ndi bikunme n'e, si we, 'Son ni m ghogh make ni a hunguo m egho m te tuhuni.' " ¹⁰ "M ri a gwa unu ni erira ke ighogh don a ri ebe ndi mmon-ozu Osolobue ri make ufiri onye-njo ohu rogharini."

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizosi no sizi, "Okennyeni ohu mu ikennyeni ebuo. ¹² Hun-nta no si nedi e, 'Baba, kebe ihien ile, y'e ye m hun k'e runi m.' 'Ya o no kebe ni we ihien ile o nwe. ¹³ O ke mehu akpu-uhuohin ole, hun-nta no kponkwame ihien ile we keye e, bu e re, gha ulo pu, si ali ohu teni, ebahun k'o no ritita ego e ebe o ri e bi obibi nwonleni isi.

¹⁴ Ogen o gi riguu ihien ile o nwon, oken unwun no mugbama ali hu, elu no fuma a. ¹⁵ 'Ya o no jenme d'a runma ni onye ali hu orun. Onye ahun no zi e si ebe o no a zun ezin d'e yeme ezin ndi hu ihien-oriri. ¹⁶ O te ri a n'o gi ihien-oriri ezin e gbom egun, kale o nwonni onye y'e ihien owule.

¹⁷ Ogen uche e gi kinhen, o no si, 'Ke ndi ile nedi m we orun nwon hun w'e ri e rihodu, mme nwen hu ebeni a ka enwen m egun?' ¹⁸ 'M jenko d'e lihi, buru nedi m; m jenko d'a si a, "Baba, e meole m elu-igwee njo, mezikwo 'yu le enwen i njo. ¹⁹ Efuruzini m onye we siko d'a kpo nwa i; weri m ke onye ohu ime ndi hun i we orun.' "

²⁰ Ya ọ nọ buli, buru nēdi ẹ. Kani, ebe ọ rị ebe teni, nēdi ẹ nọ lechen'ẹ; omikēn ẹ nọ mē nēdi ẹ ọda-ọda, 'ya ọ nọ ghaburu nwa a, dide ẹ, su ẹ ọnu. ²¹ Ya nwa a nọ sị nēdi ẹ, 'Baba, e meọlẹ m elu-igwee njo, mezikwo 'yu lẹ enwēn i njo, efuruzini m onyẹ w'a kpo nwa i*!'

²² Kani, nēdi ẹ nọ kpo ndi idibo ẹ, sị wẹ, 'Ogbahu-ogbahu! Wẹhẹ ni ẹkwa hūn kachanrīn mma yime ẹ! Yime n'ẹ ọla mkpīnsin-ẹka! Yimēn'ẹ akp'ụkụ! ²³ Wepuha nị nwa-efin ahūn kachanrīn mma ẹnyi zuntọ nị unu gbu ẹ! Nị ẹnyi ri ni oriri, nị ẹnyi ghoghọ— ²⁴ makēni nwa m nị te nwunhūn anwunhūn, kani ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hūngwo m'a nwan.' Wẹ nọ rime oriri, ghoghoma."

²⁵ "Ogēn hū, nwa a hūn kani rị ugbo. Ogēn o gi lala, o rume ẹhū ụlọ, ọ nọ nū ukwere egu wẹ rị a kpo, e tēn. ²⁶ 'Ya ọ nọ kpo odibo ohu, ju a, sị, 'Kini rị e mē?' ²⁷ Odibo hū nọ sị a, 'Nwēnē i bja abia; nēdi i e gbugwo nwa-efin ahūn kachanrīn mma wẹ zuntọ, makēni o nwēhenzi nwa a ebe ọ rị ndun, o nwōnni ihien mēn'ẹ.' ²⁸ Iwe nọ weme nwēnē ẹ hūn kani, nke wū nị o kwerini banye ime ụlọ; 'ya nēdi ẹ nọ pūha, rīoma a. ²⁹ Kani, ọ sị nēdi ẹ, 'Lee ẹ, kete ahua ole-lẹ-ole m rị a rūn n'ị ke igbōn, enuputuni ni m'i isi. Kani, y'e yetudēni m ke nwa-ewu mmaka nị mme lẹ ndi ọwū m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i nị gigu ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y'e gbun'ẹ nwa-efin hū kachanrīn mma ẹnyi zuntọ!' ³¹ Ya Nēdi ẹ nọ sị a, 'Nwa m, mme lẹ yu rīchanrīn ebeni, ihien ile m nwōn wū nke i. ³² Kani, o furu nị ẹnyi ri oriri, ghoghọ, makele nwēnē i ni te nwunhūn anwunhūn, kale ọ rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hūngwo w'a nwan.' "

Isi Nke Mmisin

Ilu Jesu Gi Onyẹ-nlepụ-ẹnya Nwẹ Akọ Ta

¹ Jizosị nozi sị umu-azūn a, "O nwōn ọdafiñ ohu, hūn nwōn onyẹ e lepun'a ihien ẹ ẹnya. Ọdafiñ hū nọ nūma nị onyẹ hū rị e lefun'a ihien ẹnya rị e ritita ihien ẹ. ² Ya ọ nọ kpo a, sị a, 'Kị wū ihienni m rị a nū nị 'ya ke i rị e mē? Kowachanrīn nị m k'i dōn rūn—makēni y'e lepukozī ihien m ẹnya.' ³ Onyẹ nlepụ ẹnya hū nọ sị enwēn ẹ, 'Hūnni nna m jenkọ d'a chū m nwan ọrūn, kinī ke m jenkọ d'e mē? Enwē m ndun m'e gi rūn ọrūn-ugbo, bū ifenrēn anikọ m rīọ urīọ. ⁴ A maringwo m nwan ihien m jenkọ d'e mē, omēni a chū wẹ m ọrūn, kēni m hūn ndi jenkọ d'a nabanhan m iwe wẹ.'

⁵ 'Ya ọ nọ kpo ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. Ọ nọ ju onyẹ ibuzo, sị, 'Ole k'i gi nna m?' ⁶ Ọ nọ za, sị, 'Galonu uđen-olivu ogun-isēn.' Onyẹ-nlepụ-ẹnya hū nọ sị a, 'Lee ẹhuhwo wẹ gi de ẹ ebeni. Nodi ali, ejije-iejije, n'i dehuto a si galonu iri-kwasi-ogunnai.' ⁷ Ya ọ nọ juzi hūn mē ẹ ẹbuo, 'Ole ke 'yu nwēn gi?' Ọ nọ sị a, 'Ekpa oka-witi ogun-isēn.' Onyẹ-nlepụ-ẹnya hū nọ sị a, 'Lee ẹhuhwo wẹ gi de ẹ ebeni, dehuto a si ogun-eno.' ⁸ Ufiri ihienni o mē, ọdafiñ hū nọ ja onyẹ-nlepụ-ẹnya hū hūn furuleni wẹ gi e dōn ẹnya mma—make akoni o nwōn. Eghē, makēni ndi ụwanī ka umu ukpe akọ e nwōn ebe wẹ n'e sōn ibe wẹ."

⁹ Jizosị nọ sị, "M rị a gwa i: gi akụ-lẹ-uba ụwanī han ọwū, omēni ọ guu kēni i hūn onyẹ jenkọ d'a nabanhan i iwe ẹ biri jēnrin ejēn."

¹⁰ "Onyẹ ọwule hūn furu wẹ gi e dōn ẹnya ebe ihien mē ekere rị furuzikwo wẹ e gi dōn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị; onyẹ ọwule hūn furuleni ni wẹ gi ẹ dōn ẹnya ebe ihien mē ekere rị efuruko wẹ e gi dōn ẹnya ebe ihien hi-ogbe rị."

¹¹ "Ọ mē nwan nị y'a ghosiole nị y'e furuni wẹ gi e dōn ẹnya ebe akụ-lẹ-uba ụwanī rị, onyẹ jenkọ d'e ye i ezigbo akụ-lẹ-uba lepụ ẹnya?" ¹² "Omēni y'e dōnmēni ihien onyẹ ọzo ọhūnma, onyẹ jenkọ d'e ye i nke i?"

¹³ "O nwōnni odibo jenkọ d'e ri-eka fe nna ẹbuo; o jenkọ d'e ze ize ohu, nwē ihien-osusuo hūn-ẹbọ mọbū o wechanrīn enwēn ẹ ye ohu, lelia hūn-ẹbọ. Y'a sakọ ẹka fe Osolobue lẹ egħo."

* **Isi Nke Mmisèn:21** ...weri m nọkẹ onyẹ ohu ime ndi i we ọrūn.

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Lę Ihię Ndi Ozo
(*Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12*)

¹⁴ Oge nđi Itu-Farisi gi nuguu ihięni ile, wę nọ ru Jesu imi, makeni egho a sọka wę.

¹⁵ Kani Jizosi nọ si wę, “Unu wu nđi hun e me ke si unu a rika mma id'ęnya nđi ozo, kani, Osolobue a maringwo obi unu. Makeni, ihię hun ihian weri n'ọ rika mkpa wu aru ęnya Osolobue.”

¹⁶ “Iwu Mozizi lę ihię nđi-amuma de ke wę gi run orun d'e ru oge Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon orun a. Kete mgbe hu, wę hu e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hu e gi ikęn a zuo ni wę banye e.”

¹⁷ “O ka nfe ni elu-igwee lę uwa ghafe kari ni akpu ihięn ohu ri ime Iwu a danpu, ọ sọ n'a ihięn kachanrin ntin wę kaye mkpuru-ekukwo ri ime Iwu.”

¹⁸ “Okęnyę owule hun kpechan nwunye e luma okpoho ozo ghere aghere; okęnyę hun luma okpoho wę kpechan ghere aghere.”

Odafin Hu Lę Lazarosi

¹⁹ “O nwon odafin ohu, hun e kon ekiken odafin, e ri ke eze uhuhin ile.”

²⁰ “O nwonzikwo okęnyę ohu w'a kpo Lazarosi, ogbenye ro, ete jun e ehụ a ile. W'e bu Lazarosi a to onu-mgbon odafin hu oge ile. ²¹ Lazaros' a chode n'o gi ifunfun ihięn-oriri hun a dannahin odafin hu ọ gha e ri ihięn-oriri gbon egun. O ru, nkite a biade d'a rahan ete ndi hu ri a ehụ.”

²² “Omęguu, ogbenye hu nọ nwunhun, nđi mmon-ozu nọ bu e si ebe Ebrahim ri. Odafin hu a nwunhunzikwo, wę nọ li e. ²³ Ime ali-mmon, ebe odafin hu ri a ta afunfun, o wesi ęnya elu, ọ nọ gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosi k'ọ ndiyen'e. ²⁴ 'Ya ọ nọ kpochen'e, si, 'Nedi ęnyi Ebrahim! Me omiken m zi Lazarosi n'o gi onunu mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hun uzọ juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!' ”

²⁵ “Ebrahim nọ si a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehęchanrin ihięn ile ri mma oge i gi ri ndun, bu Lazarosi nwehęn ihięn ile jo njo. Kani, ehụ fu e nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. ²⁶ Wezukade ihięn ndini ile, o nwonzikwo oghe shiagbu enwen e wę donme egbata ęnyi lę unu, nke wu ni onye owule cho n'ọ fetu shi ebe unu ri asako eka, bu o nwonni onye owule ri ebahun jenko d'a saeka fetu bia ebe ęnyi ri.' ²⁷ 'Ya odafin hu nọ si a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosi jen iwe nedi m— ²⁸ ni m nwon umune ikęnyę isen. Y'a jen d'a do wę eka-ntin make wę gha a bia ebeni afunfun ri.' ”

²⁹ “Kani, Ebrahim nọ si a, 'E nwegho wę Iwu Mozizi lę Ihięn nđi-amuma de; umune i wę gon wę ntin.' ³⁰ Odafin hu nọ si a, 'Mbakwo nedi ęnyi Ebrahim, ohun ezuni! Kani, omeni onye gha onwun lihi jen d'e kunrun wę, wę jenko d'e roghari.' ³¹ Kani, Ebrahim nọ si a, 'Omeni egonni wę Iwu Mozizi lę ihięn nđi-amuma de ntin, ekweriko wę—osukwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa wę.' ”

Isi Nke Mmęsa

Njo Lę Igbagharin-njo

(*Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42*)

¹ Jizosi nọ si umu-azun a, “Ihięn nđi hun a han ihian e me njo jenko d'a biariri; kani, nsongbu ri ni onye hun wę k'a gha eka a bia! ² O ka onye hu mma ni wę kenme olo ye olu, tu a ye ime ohimin kari n'ọ han onye ohu ime nđi-ntani me njo.”

³ “Ya wu, kpachanpu ni ęnya! Nwene i me njo, jugbo a; o gbewoto obi, y'a gbaghari a. ⁴ Osuon'a n'ọ me i njo mgbe esa ime uhuhin, bu ọ biachanrin mgbe esa hu d'a si i, 'E gbewotogwo m obi; dodo.', i sikọ d'a gbaghariri a.”

Okukwe

⁵ Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nwonni-enyi, “Me okukwe enyi waye.” ⁶ Di-nwonni-enyi no si we, “Omęni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi megbu enwen e ntin, i jenkọ d'a sa eka si osisi Muberi-ni higbu enwen e ogbe ri ebeni, ‘Hueri, y'e jęn d'a gbori ime ohimin!’ O jenkọ d'a gbaye i.”

K'o Furu Ni Odibo E Me

⁷ “Onye ime unu k'o me ni odibo e hun gha ebe o jęn d'a run orun ime ugbo mobu ebe o jęn d'e lepu atunrun enya luhaha, y'a si a ‘Bia ozigbo d'a nodi ali n'i ri ihien-oriri?’ ⁸ Mba nu! I jenkọ d'a si a, ‘Meme ni m ihien-oriri enyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya wu ihien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, ni kipu ihien; i kebe ri, ra.’ ⁹ Egehe, y'e keleko odibo hu kaka ebe o nohu me ihien i si a me. N'i kele e?”

¹⁰ “Erira k'o rizikwo ni unu: unu mechanringuu ihien ile we si unu me, si ni, ‘Idibo mmaka furuleni w'e kele ke enyi wuhu, makeni ihien furu ni enyi me suo ke enyi mehu.’ ”

Onye Bia D'a Kpanmin Jizosi

¹¹ Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o no ghasi egbata Sameria le Galili. ¹² Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ekerę, ndi oti iri no kunrun e. Anokunmechanrini w'a; ¹³ we no hijenn'e, si, “Jizosi! Di-nwonni-enyi! Me omiken enyi!” ¹⁴ Jizosi a hun we, o no si we, “We ni enwen unu d'a ghosi ndi nchu-ejan ni we ghosi we ni unu a dingingo.” E ru we uzọ, 'ya we no ri mma. ¹⁵ Ogen onye ohu ime we gi hun a n'o riguo mma, o no kin-azuun, yiko, jako Osolobue mma. ¹⁶ O no dan ni Jizosi ali, kpanmin a. Okennyę hu wu onye Sameria. ¹⁷ Jizosi no si, “Ele mmadu iri ke we zuo, me we ri uchan? Elebe ke mmadu itenei hoduni ri? ¹⁸ Ya wu, o nwonni onye hun kin-azuun d'a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?”

¹⁹ Ya Jizosi no si okennyę hu, “Lihi oto n'i lama, okukwe i e meguo i dnhin.”

Ke Ali-eze Dọn A Bia (Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ O nwon ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Ali-eze Osolobue jenkọ d'e gi bia. O no shiri we, si, “Ele enya ke we gi a marin ni Ali-eze Osolobue a biale d'a kima. ²¹ O nwonni onye jenkọ d'a si, ‘Lee e, ebeni k'o ri!’ mobu ‘Ebeni k'o ri’, makeni, ezie, Ali-eze Osolobue a riguo ime igunrun unu.”

²² Ya o no si umu-azuun a, “Ogen lala hun o gi ri unu ni unu hundę osun'a akpu-uhuhin ohu hun ri ime ogen Nwa nke Ihian, kanu unu ahunko a. ²³ We k'a si unu, ‘Lee e ebeni!’ mobu ‘Lee e ebeni!’ Kanu, ekwerikwole ni; esonkwole ni we d'a choma a. ²⁴ Makeni, ke amuma don e be elu-igwere, a gha we azuun ile hun a, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri uhuhin o jenkọ d'a bia. ²⁵ Kanu, o jenkọ d'e bu uzọ taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'o don ri ogen nke Nwa k'o jenkọ d'a rizikwo ogen nke Nwa nke Ihian. ²⁷ We hu e ri, a ra; we hu a lu di le nwunye, e we we e ye we a luru—d'e ru uhuhin hu Nwa banye ime ugbo hu pu-ichen, oken-mirin hu no bia d'e gbupuchanrin we ile.

²⁸ O jenkọ d'a rizikwo ke ogen Lotu. Ihian ile hu e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kanu, uhuhin hu Lotu gha Sodom pu, okun le nsin-enya-anwun no gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu we ile. ³⁰ Erira k'o jenkọ d'a ri uhuhin hu Nwa nke Ihian jenkọ d'e kinhen.

³¹ Uhuhin hu, onye ri elu ulo a, hun ihien e ri mm'ulo, y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule. Erirazikwo, onye owule ri ime ugbo y'a lashikwole ulo n'o jenkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwo ni ihien me nwunye Lotu! ³³ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; onye owule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M ri a gwa unu ni uhinhin hu, mmadu ebuo jenkọ d'e dine elu-ukpo ohu, e weri we onye ohu, na hun-eboto. ³⁵ Ikpoho ebuo jenkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri we onye ohu, a la we hun-eboto. [³⁶ Ikennyę ebuo jenkọ d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu, a la we onye ohu to.”]

³⁷ Ụmụ-azụun a nọ jụ a, si, “Di-nwọnni-ęnyi, elebe ke ihienni jęnkọ d'a nọ mę?” Jizọsi nọ si wę, “Ebe ọwụlę ozun ri ke udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmęsatọ

Imę Ekpere Ogen Ile

¹ 'Ya Jizọsi nọ lu ni ụmụ-azụun iluni, gi ę ghọsi wę mkpa ọ ri ni wę e mę ekpere ogen ile bu anikọ wę ndun guu wę. ² Ọ si, “O nwe okęnyę ohu a han enen hun ri imę obodo ohu. Okęnyęni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwọnzikwọ okpoho di ę nwun, hun ri imę obodo hu, hun a biasonmę d'a si a, 'D'a hagbuni m onye ri e męgbuni m enen!' ⁴ Ọ biabe, okęnyę hu a jụ n'o lekọ a ęnya ihun. Kani, ọ nọbe, okęnyę ahun nọ si enwen ę, 'Osun'a ni m'a ra tu egun Osolobue mọbu gbaye ihian, ⁵ m siko d'a hun a ni wę ye okpohoni di ę nwun ihien run'e, make nsongbuni ọ ri e ye m, make ehio gha a ghanahin m make obibiani ọ ri a bia ogen ile!' ”

⁶ Di-nwọnni-ęnyi nọ si, “Unu a nughọ ihien eje okęnyę ahun a han enen ku. ⁷ Osolobue ahunko a ni wę ye ndi nke ę hun a kwanghosi a efinnai le uhinhin ihien runi wę? N'o biekę d'e yeni wę ęka?”

⁸ “M ri a gwa unu n'o jęnkọ d'e mę ezioku puha ifon, męde ę ngwa, e nwehen wę ihien furu ni wę. Kani, ni Nwa nke Ihian hun ndi nwe okukwe imę uwa ogen o gi bia?”

Ilu Jesu Ta Ni Ndi Hun Ro Ni A Rika Wę Mma

⁹ Jizọsi nọ tani ndi ahun ro ni a rika wę mma, e lenia ndi ozo ile iluni: ¹⁰ Ọ si, “Ikęnyę ębuọ jęn Ulo-nsọ d'e mę ekpere: ohu wu onye Itu-Farisi, hun-ębu wu onye a na ugwo-isi wę gi njo marin. ¹¹ Onye Itu-Farisi nọ wuzo n'o mę ekpere: ọ nọ kumę banyeni enwen ę enina: 'Osolobue, a kpanmin m'i ni anoni m ke ndi ozo: ele m onye a tunarin ihian ihien mọbu onye-ntu mọbu onye-ughere. A kpanmin m'i ni anodeni m ke onye ugwo-isi hu ri ebęhu. ¹² M'e bu onu mgbe ębuọ imę izu-uka, m'e ye i uzo-ohu-imę-uzo-iri ihien owule m nwe.' ”

¹³ “Kani, onye ugwo-isi nọ wuzo ebe teni; ọ sadeni ęka bu ihun zinme elu-igwee, kama, ọ hu a fian ęka obi, a si, 'Osolobue, dodo mę omiken m, onye njo ke m wu!' ” ¹⁴ Jesu nọ si, “M ri a gwa unu ni onye ugwo-isi hu ke Osolobue kuni ohunma n'o d'a lama iwe ę, ęle onye Itu-Farisi hu. Make ni, onye busi enwen ę elu, e wetu w'e ali; onye welua enwen ę ali, e busi wę ę enu.”

Jizọsi A Gozi Umueka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwe ndi ri e wehede umueka wę pa ęka keni Jesu metu wę ęka, gozi wę. Kani, ogen umu-azun a gi hun ihienni, 'ya wę nọ jugboma wę. ¹⁶ Kani, Jizọsi nọ si wę wehe umueka hu, ọ nọ si, “Ni ni umu-ndu bia d'e kunrun m; akusile ni wę—make ni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁷ M ri a gwa unu ezioku, onye owule hun nabanhanleni Ali-eze Osolobue rike nwata abanyeko a.”

Onye-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onye-ndu ohu ju Jizọsi ajuju, si a, “Onye-nkuzi oma, kini ke m jęnkọ d'e mę ni m nwehen ndun itebite?”

¹⁹ Jizọsi nọ si a, “K'i ri a kponi m onye-oma? O nwọnni onye ri mma wezuka Chuku suọ. ²⁰ 'Ya maringho Iwu ndini wę: 'Agherele; egbule ochu; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; gbaye nedi i le nne i.' ”

²¹ Okęnyę hu nọ si a, “M hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien.” ²² Ogen Jizọsi gi nu ihienni, ọ nọ si a, “O nwe ihien ohu i keleni mę: repu ihien ile i nwon, y'e we eghe ę ye ndi igbenye, gi ę wuru onye nwon aku-le-uba imę elu-igwee; y'a bia d'e sonme m.”

²³ Kani, ogen okęnyę hu gi nu ihienni, ęfo a suozin'a usuo kaka—make ni o hike odafin.

²⁴ Ogen Jizosị gi hụn nị ẹfọ asuọzi n'a usuo, o no si, “Nibe o fuka orun ebe ndi idafin a no banye Ali-eze Osolobue! ²⁵ Ezioku-ezioku, o ka nfe nị anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu gha enya oloden kari nị odafin banye Ali-eze Osolobue.” ²⁶ Ndi hūn nū ihienni no si, “Onye k'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?”

²⁷ Jesu no si we, “Ihien ihian ghaleni a sa eka e me, Osolobue k'a sa eka me e.”

²⁸ Ya Pita no si, “Lee e, enyi a laguokwo ihien ile enyi nwon to sonme i!”

²⁹ Jizosị no si we, “M ri a gwa unu ezioku, o nwonni onye owule hūn o me ni o natoguo ulo mobu nwunye mobu umune mobu nedi le nne mobu umu—make ufiri Ali-eze Osolobue, ³⁰ hūn jenkoleni d'e nwehen we mmagi-mmagi ogenni, nwehen ndun itebite ogen hūn lalani.”

Hun Me E Mgbe Eto Jesu Ku E N'o Jenko D'a Nwun, Lihizi
(Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)

³¹ Jizosị no weri mmadu mmebuo hu si usuo, si we, “Gon ni ntin! Enyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mme wu Nwa nke Ihian jenko d'e mezucharin.”

³² “We siko d'e we e che eka ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju; we jenko d'a kpa a ye emu, kpari e, ju a eson.”

³³ “We siko d'a fian a mkpinsin oda-oda; we k'e gbu e; kani, hūn me e akpu-uhuhin eto, o jenko d'e lihi.”

³⁴ Kani, o nwonni ihien mmadu mmebuo hu ghota ime ihienni ile o ku; oku ndi hu wu ihien zuerini ebe we ri; aghotani we ihien Jizosị ri e ku.

Jesu A zuo Onye Enya-ishi
(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Ogen Jizosị gi nokunmeme Jeriko, okennyę enya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzọ hu, a riọ urio.

³⁶ Ogen onye enya-mpin hu gi nu uzun igunrun ghafekoni, o no ju we ke ki ri e me?

³⁷ Ya we no si a, “Jesu onye Nazareti ghafeko.”

³⁸ Ya o no yi oro, si, “Jizosị, Nwa Defidi, me omiken m!”

³⁹ Ndi ri ihun igunrun hu no jugbo a, si a kpume onu. Kani, o no yikenmede, si, “Nwa Defidi, me omiken m!”

⁴⁰ Ya Jesu no wuzo, si we wehe okennyę hu. Ogen o gi nozunhan, Jesu no ju a, si, ⁴¹ “Ki cho ni m me n'i?” O no si, “Di-nwonni-enyi, m cho ni m leghama uzọ.”

⁴² Jizosị no si a, “Leghama uzọ! Okukwe i a zoguọ i.”

⁴³ Ozigbo, o no leghama uzọ; o no sonme Jizosị, a ja Osolobue mma. Ihian ile hūn n'a nozikwo ja Osolobue mma.

Isi nke Mmitenei

Jizosị Le Zakiosị

¹ Ya Jizosị no banye obodo Jeriko. Ogen Jizosị gi ghafeko ime e, ² okennyę ohu w'a kpo Zakiosị ri ebegu. Zakiosini wu onye ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. ³ O hu a cho n'o legha Jesu, kani o me mkpuru, o sani eka legha Jesu make igunrun hu.

⁴ Ya o no gbaghafa igunrun hu, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpo Sikamo, keni o hūn Jesu, makeni uzọ ahun ke Jesu jenko d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenru ebahun, o lee enya elu, o no si a, “Zakiosị, mengwa hidan, makele m jenko d'a nodiriri iwe i tanni.”

⁶ Zakiosị no hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoghọ nabanhan a. ⁷ Ihian ile hūn'a no denwinwinma, a si, “Okennyęni e jeme guo iwe onye-njo!”

⁸ Zakiosị no wuzo uzọ ohu, si, “Di-nwonni-enyi, lee e, m ri nwan e kebe ihien ile m nwe uzọ egu; m jenko d'e we azuun ohu ye ndi igbennye. Omeni o nwon onye m megbu, m jenko d'a kukin e 'ya uzọ eno.”

⁹ Ya Jizosị nọ sị a, “Nzuopuha a biaole ezi-le-uloni tanni, makeni okennyeni wuzikwo nwa Ebrahim. ¹⁰ Mmewu Nwa nke Ihian bia d'a cho ndi tuhuni ni m zuopuha we.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta
(Mat 25.14-30)

¹¹ Ke we don ri e gon ntin ihien ndini o ri e ku, Jizosị nọ ta ni we ilu. Makeni o rumeguọ ehu Jerusalem, we ri e ro ni Ali-eze Osolobue e d'a biahu d'a kima kikeni-kikeni. ¹² 'Ya o nọ sị, “O nwe okennyehu; okennyeni wu nwa-eze; o jenkọ ali ohu teni ni w'e d'e kin e eze. Uche e wu ni we kinguọ a eze, o luhazi. ¹³ N'o d'e jenne, o nọ kpokikome ndi idibo e iri, we egho orun uhuhin ogun-isen ogun-isen uzọ iri ye we, sị we, ‘Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lua m.’ ¹⁴ Kani, ize okennyehu ahun ri e ze ndi ali a. We nọ zi ndi-ozị sọnmẹ e, d'a sị, ‘Enyi achoni ni okennyeni ki enyi.’ ”

¹⁵ “Kani, e kinkwo w'a eze nwen.

O nọ lua; ozigbo, o nọ kpọ ndi idibo e ndi hu o ye ego, keni o marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzọ a puha, sị, ‘Nna-enyi, e giguọ m egho i ye m nwehen uzọ iri elu e.’ ¹⁷ O nọ sị a, ‘Odibo oma! Y'e meke. Ebe o me ni y'a ghosiguo n'i furu onye we gi e don enya ime ihien me ekerẹ, weri obodo iri kima.’ ¹⁸ Hun me e ebuọ nọ puha, sị, ‘Nna-enyi, e giguọ m egho i ye m nwehen uzọ isen chen'e.’ ¹⁹ O nọ sị a, ‘Yu nwen, weri obodo isen kima.’ ²⁰ Odibo ozọ nọ puha, sị, ‘Nna-enyi, lee egho i; m gi ekwa kenme e, bu e to ohunma. ²¹ Egun i ri a tu m, makeni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeleni, a ghorị ihien i kunleni.’ ²² Eze nọ sị a, ‘Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku onu i kin i ikpe. Y'a maringho ni e zeke m, ni m'e weri ihien m donmeleni, a ghorị ihien m kunleni. Ele iya? ²³ O hughọ nwan mma. Ki hain nwan i gileni bu egho m che ni m ime ulo-egho*, keni, m bia, e weri m 'ya le omuninwa rin'a?’ ”

²⁴ “Ya eze hu nọ sị ndi turu ebegu, ‘Napuha n'a ego hu, we e ye odibo ahun nwe uzọ iri.’

²⁵ Kani we nọ sị a, ‘Nna-enyi, o nweguo uzọ iri nu!’ ²⁶ Eze nọ sị we, ‘M ri a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien we ye we runpuha ke we jenkọ d'e yecheni. Kani, ndi nwele ni ihien we gi nke we runpuha, we jenkọ d'a napude we hun we nwon. ²⁷ O me nke ndi inenren m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'enya m ebeni.’ ”

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem
(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Ogen Jesu gi kuguu ihien ni, o nọ jenne Jerusalem o jenkọ. O hu ihun; ndi 'ya le we wi hu e son e. ²⁹ O rumẹ Befaji le Betani, hun ri ugu w'a kpọ Ugu Olivu, o nọ zi umu-azun ebuọ ozi, ³⁰ sị we, “Banye ni obodo ahun me ekerẹ ri ihun; unu banye, unu sikọ d'a hun nwa-jaki we limeto ebegu, hun we nyintuleni kaka; topu n'a, unu e wehe e ebeni. ³¹ Onye sị unu, ‘Ki unu ri a topun'a?’ Sị n'a hu, ‘Nna cho a.’ ”

³² Ya ndi o zi ozi nọ jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. ³³ Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwon n'e nọ sị we, “Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?”

³⁴ We nọ sị, “Nna cho a.” ³⁵ Ya we nọ weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We nọ gbama ewuru we yiesonme elu e ye elu anu hu; ya we nọ yeni Jesu eka nyinrin enu e. ³⁶ Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiesonme elu e a gbama uzọ.

³⁷ Ogen o gi ru ehu Jerusalem, uzọ ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azun a nọ ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a sị,

³⁸ “Eze ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Udon 'ya ri elu-igwee,

oghọ 'ya ri ni Osolobue

ebe hu kachanrin elu ejen.”

³⁹ Kani ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu nọ sị Jesu, “Onye-nkuzi, jubo umu-azun i!”

* Isi nke Mmitenei:23 aza

⁴⁰ Jizosị nọ sị wẹ, “M rị a gwa ụnụ, ndịni gba nkintin, omuma ndini rị ebeni jenkọ d'e yime oro hu.”

Jizosị A Kwan Nị Jerusalem Ekwan

⁴¹ Ogen Jesu gi ru ehụ ya wụ obodo wụ Jerusalem, hụn a, ọ nọ kwanma n'a ekwan, ⁴² sị, “Egheę, iyu, iyude! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zuemeęuọ nị wẹ i 'ya! ⁴³ Ogen lala, hụn ndi inenren i jenkọ d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmecharin i, gha azuun ile zunbanhan ime i. ⁴⁴ Wẹ jenkọ d'e tikpochanrin i—'yu le ndi rị ime i—o nwonni ogbe-omuma ohu wẹ gi tun i hụn wẹ jenkọ d'a latọ elu ibe e, make ni y'a marinni ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunma.”

Jizosị A Chupu Ndi Rị Ulo-nso A Zu Afia (Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

⁴⁵ 'Ya ke Jizosị nọ banye ime Ulo-nso, chupuma ndi rị ebahun a zu afia, ⁴⁶ a sị wẹ, “Wẹ de e ime Ekukwo-nso nị Osolobue sị, 'Ulo m jenkọ d'a wụ ulo w'a nọ e me ekpere', kani unu e giguọ a nwan henrin 'ebe ndi ohin a warị'.”

⁴⁷ Uhuohin ile, Jizosị hu a kuzi ime Ulo-nso. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho nị wẹ gbu e, ⁴⁸ kani, a hunni wẹ ụzọ w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguọ igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju Wẹ Jesu Kẹ Onye Zi E (Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Uhuohin ohu, ebe Jesu rị a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nso, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nọ puha, ² sị a, “Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?” ³ Jesu nọ za wẹ, sị, “Mme nwen jenkọ d'a ju unu ajuju ohu: gwa nị m, ⁴ mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia?”

⁵ 'Ya wẹ nọ tugbame iroro yen'e, sị ibe wẹ, “Kini ke enyi jenkọ d'e ku? Enyi sị, 'O gha elu-igwee bia,' o jenkọ d'a sị, 'Kini hain unu gileni gi ihien Jonu ku don?' ⁶ Kani enyi sị, 'O gha eka ihian bia,' wẹ jenkọ d'e gi omuma magbu enyi make ni wẹ ile kweri ni Jonu wu onye-amuma.”

⁷ 'Ya wẹ nọ sị a, “Enyi amarin ebe o gha bia.”

⁸ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Me nwen agwakọ unu onye ye m iken m gi e me ihien ndini.”

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo-vaini Run Ta (Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ O nọ ta nị ndi ile rị ebahun iluni: “Okennyę ohu run ugbo-vaini, 'ya o nọ wẹ e ye ndi jenkọ d'a runn'a e-gbu-e-ke, o nọ si alị ozọ d'a nobie. ¹⁰ Ogen vaini e ru, 'ya o nọ zi odibo ohu jenni ndi hu rị a run 'ya wụ ugbo nị wẹ keye e ihien run'e; kani, ndi hu nọ gbu e ili, gba a eka la. ¹¹ O nọ zijenzi odibo ozọ; kale ndi hu nọzi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a eka la. ¹² O nọ zijenzi odibo hūn me wẹ eto; wẹ nọ rude ohun ehụ, chupu a. ¹³ 'Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu nọ sị enwen e, 'Kini ke m'e me nwan? M jenkọ d'e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye wẹ e!' ¹⁴ Kani, ogen ndi hu gi hūn a, wẹ nọ sị ibe wẹ, 'Onwan wū hūn siko d'e nwonrin ugboni omegu, nị enyi gbu e keni ihien nke e ru e eka henrin nke enyi!' ¹⁵ 'Ya wẹ nọ gha ime ugbo-vaini hu dokpunpu a, gbu e.”

Jesu nọ sị, “Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenkọ d'e me ndi hu rị a run ugbo hu? ¹⁶ O siko d'a bia d'e tikpo wẹ, wẹ ugbo hu ye ndi ozọ.”

Ogen wẹ gi nū ihienni, wẹ nọ sị, “Chuku a ju!”

¹⁷ Kani, Jesu e lee wẹ, 'ya o nọ sị, “Ki wẹ den'e nwan ime Ehuho-nso nị 'Omuma hu ndi a tun ulo juto, e henringuọ omuma hūn gi ulo.' ”

¹⁸ “Omuma hu jenko d'e tikpo onye owule dankwasị n'a; kani o siko d'e gwerien onye owule o dankwasị.”

¹⁹ Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-egan no cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo we ni uwe k'o tuni ilu hu; kani, egun igunrun ahun anini we.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(*Mat 22.15-22; Mak 12.13-17*)

²⁰ 'Ya we no keme Jesu nke. We no zi ndi we zi d'e kunrun e, si we me leke si we gi ezioku bia—keni we hun uzọ gi ihien o k'e ku kwondon e, we che eka Govano ri a kidon ni ndi Rom. ²¹ We no si a, “Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian enya ihun, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'o richanrin. ²² Gwa enyi, Iwu enyi e kwerigho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?”

²³ Kani, Jizosi no ghotata ni ero ke we gi bia, o no si we, ²⁴ “Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?” We no za, si, “Nke Siza ro.”

²⁵ 'Ya Jesu no si we, “We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue.”

²⁶ Ahunzini we ihien we siko d'e gi nwundon e id'anya ndi hu. Oku hun o shiri we a tukemwe we enya, we no kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi
(*Mat 22.23-33; Mak 12.18-27*)

²⁷ Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ We no ju a ajuju, si a, “Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: 'Omene okenny e nwunhun bu nwunye e amuni nwa, nwe ne okenny hu nwunni ya luru nwunye e, ni we mudonni nwe ne e nwa.' ²⁹ O nwon nwan umune ikenny e sa. Nke ibuzo a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ³⁰ Hun me e ebuo no luma okpoho hu; omegu, o no nwunhun bu o muzikwoni nwa. ³¹ Ihien ohu hu mezikwo hun me we eto le ndi ozo ile hoduni, d'e ru ni we esa lugbari okpoho hu—a nwunhunchanrin we, bu amuni we nwa. ³² Omegu, okpoho nwen no nwunhun. ³³ O ru ogen ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hu jenko d'a wu ime we ile ebe o me ni we esa lugbari a?”

³⁴ Jesu no si we, “Ndi ogenni suo a lu di le nwunye, e ye we a luru; ³⁵ kani o rikọ erira ogen hu lalani. Make ni, ndi hu we jenko d'e weri ni we furu efuru, hun we jenko d'a gha onwun weli keni we bi ogen hu a luko di le nwunye, eyeko we we luru. ³⁶ We siko d'a no ke ndi mmon-ozii; anwunkozi we. We wu umu Osolobue—make ni we wu ndi gha onwun lihi—elezi we ihian-mmaka. ³⁷ O me nke iweli ndi nwunni, Mozizi le enwen e e kuguo d'a ime Ekukwo-nsọ ni we siko d'e weli ndi nwunni. Ebehu o no ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu o dunni okun k'o no ku e, ebehu o no kpo Di-nwonna-enyi 'Chuku Ebrahim le Chuku Aziki le Chuku Jekopu'. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ele nke ndi nwunni, make ni ebe o ri, ihian ile ri ndun.”

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si, “Onye-nkuzi, y'a zaguo ohunma!”

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?
(*Mat 22.41-46; Mak 12.35-37*)

⁴¹ 'Ya Jesu no si we, “Ki hai we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi le enwen e e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si,

'Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,
“Nodi ali eka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i
henrin ihien i gi a zoma uku.” ’

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpo Kraisti 'Di-nwonna-m', nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?”

Jizosị A Dọ Wẹ Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehụ ihian ile ri e gón ẹ ntin, Jizosị nọ sị umu-azun a, ⁴⁶ “Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o sọ wẹ ni w'e yi ewuru tueni a ghahunme; o sọ wẹ ni w'e kelesonme wẹ ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o sọ wẹ ni wẹ a nodi isi-oché ime ulo-ofufe le ebe wẹ nọ e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di wẹ nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! Wẹ jenkọ d'a narin afunfun ka njo.”

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Oyiye Ogbennyẹ Di E Nwun Ye
(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee enya, hun ke ndi idafin ri e bu oyiye wẹ e che ime ebehụ w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ; ² o hunzi ogbennyẹ mgbeleke ohu di e nwun k'o buche ikobo ebuo. ³ 'Ya o nọ si, “Ezioku ke m ri a gwa unu ni okpoho ogbennyẹ-mgbelekeni di e nwun kachanrin wẹ ile e ye. ⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwe wepuha, ye—kale 'ya nwen, ke o mehan ogbennyẹ, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi.”

Jizos' E Ku E Ni Wẹ K'e Tikpo Ulo-nsọ Ri Jerusalem
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azun a hu e ku oku Ulo-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen wẹ mma le oyiye pu-ichen ndi wẹ ye Osolobue hun wẹ gi cho Ulo-nsọ mma. Kani, Jizosị nọ si wẹ, ⁶ “O me nke ihien ndini unu ri a gba-ilee, ogen lala hun o gi meni o nwonni kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodụ elu ibe e, wẹ k'e tituchanrin wẹ ile.”

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ ju a, si, “Onye-nkuzi, elee mgbe ke ihien ndini jenkọ d'e gi me? Ki wu ahima hun siko d'a ghosị ni ihien ndini e d'e me?”

⁸ Jesu nọ si wẹ, “Donrin ni enya make wẹ gha e dufie unu. Makeni, ndi bu oda siko d'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti’, a sizi, ‘Ogen hu e rugu!’ Kani, esonkwole ni wẹ. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonme a luson ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Makeni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzo me—kani ogugu-ogen abiakọ ozigbo hu.”

¹⁰ 'Ya o nozi si wẹ, “Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a luson ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a ri ebe ri ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu enya jenkọ d'a puha igwere.”

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; we unu ye wẹ ni wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe ri ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri efan m we unu jenni ndi nze le ndi Gowanọ. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe wẹ ri. ¹⁴ Kwademe ni nwan obi unu ni unu erotoko ke unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Makeni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shari mobu papu.

¹⁶ Ndi muni unu le umune unu—ikennyẹ le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri efan m. ¹⁸ Kani o nwonni akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzo nwe nzupuha.”

Jesu E Ku E Ni Wẹ Jenko D'e Tikpo Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kani, unu hun ke ndi-agma fihunme Jerusalem, unu a marin ni ogen wẹ jenkọ d'e gi tikpo a arigu nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia wẹ gbasi elu-ugu ndi risonme ebehụ; ndi hun ri ime Jerusalem wẹ gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²² Makeni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile wẹ

de ime Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fụ ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Makeni, oken nsongbu siko d'a ri alini; oken onuma k'e we k'e gi son ndini. ²⁴ We jenkọ d'e gi opia-gha gbu we; we meriguu we, e duru we we nke ndi we meri, si ali ile ri ichen-ichen. Ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju jenkọ d'a gha a zo Jerusalem ukọ d'e ru ni ogen ali ndi ozọ e zu."

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ "We jenkọ d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenkọ d'a ri ime nsongbu, make oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba we nghari-nya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, makeni iken ndi ri igwere jenkọ d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke we jenkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, makeni ogen we gi gbapuha unu a riguo nsue!"

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ 'Ya Jizosi no tu ni we ilu: "Lekpo ni osisi figi le osisi ndi ozọ ile: ³⁰ Hun we gihu foma ehuhuo, unu le enwen unu e gi enya unu hun a, gi e marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³¹ Eriazikwo, unu hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni ali-eze Osolobue a riguo nsue."
³² "M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni aguchanringuko ihien ndini we kebe me. ³³ Elu-igwee le uwa jenkọ d'a ghafe, kani, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri."

Kwademe Enwen I!

³⁴ "Kani, kpachanpu ni enya, amamgbe oken ehufu, oken oriri-le-orira le uhue ihien uwan a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi ke onyan. ³⁵ Makeni, uhuhin hu siko d'e kunrun ihian ile ri elu-uwa. ³⁶ Munrun ni nwan enya ogen ile; e me ni ekpere ni Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenkọ d'e meririni, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian."

³⁷ Uhuhin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kani ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpo Oliveti d'a nodi. ³⁸ Uzo utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fụ hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ² ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzọ w'e gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi ali ri a tu we.

Judas E Kweri N'o Siko D'e Re Jesu
(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ 'Ya Ekwensu no banye ime Judasi hun w'a kpo Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu. ⁴ O no pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku ke o don re Jesu ye we.

⁵ Ogen we gi nu a, efọ no suo we usuo, we no kweri ni we jenkọ d'e ye e egho. ⁶ 'Ya o no kweri. O no choma ezigbo efe o jenkọ d'e gi we Jesu ye we ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe
(Esodosi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Uhuhin hu we gi e bidon Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fụ e ru, uhuhin ahun we gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosi no zipu Pita le Jonu, si we, "Jenne ni d'a kwademe ihien ni enyi ri Oriri-Nghafe."

⁹ We no ju a si, "Elebe k'i cho ni enyi no memme e?"

¹⁰ O nọ sị wẹ, “Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyẹ ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sonn'e banye ulọ o siko d'a banye. ¹¹ Sị ni onyẹ nwon ulọ hu, ‘Onyẹ-nkuzi sị i, “Elebe ke mmughe hu obia a nodi ri, hun mme le umu-azun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?”’ ¹² O siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun wẹ kwademegu oahunma-ohunma; nọ ni ebegu kwademeharin ihien ile.”

¹³ 'Ya wẹ nọ jemma. Wẹ nọ huncharin ihien ile k'o don gwa wẹ, 'ya wẹ nọ kwademe Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

¹⁴ Ogen e ru, Jizosi nọ weri oche, ndi-ozu hu pu-ichen nọ son e nodisonme ali-ni wẹ ri Oriri hu. ¹⁵ Jizosi nọ sị wẹ, “A chokenmeka m ni mme le unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makeni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien wẹ gi e e ku jenkọ d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya o nọ weri mkpu, o yegu Osolobue ekele, o nọ sị, “Weri ni onwan keru. ¹⁸ M ri a gwa unu ni arakozi m manya vaini d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia.”

¹⁹ 'Ya o nọ weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe e, we e ye wẹ, sị, “Onwan wu ehio m, hun wẹ ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Erira k'o donzikwo weri mkpu hu ye wẹ, ogen wẹ gi riguu, sị, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu Osolobue tume, hun wẹ gi edeke m biye aka-edeke m wẹ gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee n'e, mme le onyẹ jenkọ d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihan siko d'a nwun ke Osolobue don ku, kanj nsongbu ri ni onyẹ hu jenkọ d'e ren'e!”

²³ 'Ya wẹ nọ juma ibe wẹ ke onyẹ ime wẹ jenkọ d'e me ihienni.

Onyẹ Kacharin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen nọ domazikwo ndondo ime igunrun wẹ onyẹ wẹ siko d'e weri ni 'ya kacharin ime wẹ ile. ²⁵ Jizosi nọ sị wẹ, “Ndi-nze uwa a ki ndi wẹ ri a ki rike sị uwe nwe wẹ; ndi ri a kini a za ‘Ome-oghó!’ ²⁶ Kanj, emekwole ni erira. Kama, onyẹ kacharinni ime unu 'ya nọ ke onyẹ kacharin nwata; onyẹ-ndu 'ya nọ ke odibo. ²⁷ Eghẹe, onyẹ kade ibe e? Onyẹ hun nodi ali e ri ihien-oriri ra onyẹ hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Ele onyẹ hun nodi ali e ri ihien-oriri ka? Kanj, m ri nwan ime igunrun unu leke onyẹ e jen ozi.”

²⁸ “K'osileri, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile wẹ gi lele m, unu anatonu m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Ali-eze a ki-noke ke Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hun uzọ son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonme enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulọ mmebuo ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghori N'o Marın A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ “Saimonu, Saimonu! Gon ntin! Ekwensu a siguo Osolobue ni a lele unu ile, keni o yo unu ke wẹ don a yo oka. ³² Kanj, e meguo ni m'i ekpere Saimonu, amangbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbeghuguu obi kinhen azun, y'a gba umune i ume.”

³³ Kanj, Pita nọ sị, “Di-nwonni-enyi, a kwademegu m ni m jenkọ d'e son i jen ngan, sonde i nwunhun!”

³⁴ Jizosi nọ sị a, “Pita, m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghori mgbe eto ni y'a marin m.”

Ekpa Le Opia-agma

³⁵ Ya Jesu nọ ju umu-azun a ajuju, sị, “Ogen hu m gi zipu unu, sị unu ewerile egho mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” Wẹ nọ sị a, “Mba, o nwonni.”

³⁶ Jesu nọ sị wẹ, “Ujeni, onyẹ nwon egho ya weri e nwan; onyẹ nwe ekpa ya buruzikwo a. Onyẹ nwonleni opia-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin opia-agma. ³⁷ Makeni, m ri a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nsọ ku, ni

'We jenkọ d'a gun a yeni ndi a dan iwu' jenkọ d'e mezuriri ebe m ri.
Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nsọ banyeni m hu e mezu."
Umụ-azuun a nọ si a, "Di-nwonnị-enyi, lee e, oṗia-agma ebuo ri ebeni!"
38 'Ya o nọ si we "Oḥun e higuo."

Jesu A Nọ Elu Ugu Olivu Me Ekpere
(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jesu nọ gha ime obodo hu pu, jenne elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a nọ sonme e. 40 Ogen o gi ru ebahun, o nọ si we, "Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan."

41 'Ya o nọ jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu osekpụ, me ekpere, 42 si, "Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m."
43 Ya mmön-ozị nọ gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche n'e iken. 44 Makeni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje e nọ ke edeke ri a tatuni.

45 Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o nọ bia d'e kunrun umu-azuun a; o nọ hun ni we ri uran, makeni ehuru we we gi kwan ekwan. 46 'Ya o nọ si we, "Ki unu ri a ranhinni? Lihi ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan."

E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun W'a
(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)

47 Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian nọ bia. Onye hu w'a kpo Judasi, onye ohu ime ndi-ozị pu-ichen mmebuo hu, duhe we. O nọ jenburu Jizosi d'e su e onu. 48 Kani Jizosi nọ si a, "Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?"

49 Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenkọ d'e meni, we nọ si Jesu, "Di-nwonnị-enyi, ni enyi gi oṗia-agma enyi lu ogun?!" 50 Onye ohu ime we nọ banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin eka-ihien.

51 Jesu nọ si we, "Kusi ni ihienni!" 'Ya o nọ metu okennyeh hu eka ntin, zuo a.

52 Ya Jizosi nọ si ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ le ndi-isi-hun we ile gba bia ebegu d'a nwunrun a, "Ki unu buheni oṗia-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin? 53 Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nsọ uhuhin ile, unu anwunni m. Kani hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!"

Pita a Ghori N'o Marin Jizosi
(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

54 'Ya we nọ nwunrun Jesu, duru e jenne, w'e si iwe onye-isi nchu-egan. Kani Pita sonko a azuun-bu egbata we e teyeghozi. 55 Ogen ndi ri ebegu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-egan hu, nohunme okun ahun, Pita nọ nodiyeni we. 56 Ogen nwa-agboo ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legha Pita k'o nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o nọ si, "Okennyeni le Jizosi te wiziwo!"

57 Kani Pita nọ ghori, si, "Okpoho, amarın m'a!"

58 O tebe, onye ozo a hun Pita, o nọ si a, "I wuzi onye ohu ime we!" Pita nọ si a, "Di-enyi, ele mme!"

59 Ihien nọ ke mgbahunme okuloku a ghafegu, onye ozo nozi si, "Iru-uka arı a, okennyeni le Jesu wi, makeni onye Galili k'o wu!"

60 Pita nọ si a, "Di-enyi, amarın m ihien i ri e ku!"

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa nọ kwan.

61 'Ya Di-nwonnị-enyi nọ gbeghuto, bu enya zinme Pita. Pita nọ nyanhan oku Di-nwonnị-enyi gwa a, k'o don si a, "Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghori mgbe eto ni y'a marin m." 62 Pita nọ pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu
(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyẹ ndị hụ gi Jesu e che ẹ nche nọ kpama a e ye ẹmụ, e gbu ẹ ili. ⁶⁴ E kennyẹ wẹ ẹ ẹnya, a jụ a, a sị, “Bu nwan amuma! Onyẹ ime ẹnyi fịan ị ihien?!” ⁶⁵ Wẹ nọ kusonmezi ihien ndị ọzọ bu ọda, e gi ẹ a kpari ẹ.

E Weri Wẹ Jizosị Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jọn 18.19-24)

⁶⁶ Ogẹn eki gi fọn, Ndi-isi ile nọ zu ogwa—ke ndi-isi nchụ-ẹjan ke ndi-nkuzi Iwu. 'Ya wẹ nọ duru Jizosị, duhe ẹ Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun nọ sị a, “Omēni 'yū wū Kraistī, Onyẹ Hū Osolobue Tume, gwa ẹnyi?” Ọ nọ sị wẹ, “M gwa unū, unū e kweriko; ⁶⁸ m jū unū ajuju, unū azako. ⁶⁹ Kanī, gha kikenī jenme, Nwa nke Ihian jenko d'a nodi alī ẹka-nni Chuku, Onyẹ nwe ikēn ile.” ⁷⁰ Wẹ ile nọ sị, “Iyū wū nwan Nwa Osolobue?”

Ọ nọ sị wẹ, “Ya ke unū rī e ku nī ya ke m wū.”

⁷¹ Wẹ nọ sị, “Kī ẹnyi rī a chozi nī osheri! Ẹnyi e giguọ ntin ẹnyi nū ihien o ku!”

Isi Nke Ẹtọ-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizosị Jenni Govano Wū Paileti
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jọn 18.28-38)

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hū ile nọ lihi ọtọ, weri Jizosị jenni Paileti, hūn wū Govano rī a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu ke wẹ nọ kinme, sị, “Ẹnyi nwundon okennyeni k'ọ rī e dufie ndi alī ẹnyi, a sị wẹ akuzile eze-kani wū Siza ugwo-isi. Ọ sizikwo nī 'ya le enwen ẹ wū Kraistī, Onyẹ Hū Osolobue Tume, 'ya wū nī ọ wū eze.”

³ Paileti nọ jū Jesu, sị, “Iyū wū eze ndi Ju?”

Ọ nọ sị a, “Y'e kuguọ a.”

⁴ Ya Paileti nọ sị ndi-isi nchụ-ẹjan le igunrun hū, “Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe.”

⁵ Kanī, wẹ hukwo e ku ẹ, a sị, “O gi nkuzi ẹ e buheni ndi ile rī ime Judia isusu. Ime Galili k'ọ gha bidon, o ruguọ nwan ebeni.”

Paileti A Sị Wẹ We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogẹn Paileti gi nū ihienni, ọ nọ jū wẹ ke okennyẹ hū wū onyẹ Galili. ⁷ Ogẹn o gi marin nī azuun Herodu rī a kī k'ọ gha bia, 'ya ọ nọ zi ẹ jenni Herodu, hūn rizi ime Jerusalem ogẹn hū. ⁸ Ogẹn Herodu gi hūn Jesu, ẹfọ nọ suọ a usuo ọda-ọda, make ni o teke ọ choma n'ọ hūn a. Make ni, ọ nuguọ otiti ẹ, a tu ẹnya n'ọ siko d'a hūn a ebe ọ rī a run ọrun-atumenya. ⁹ 'Ya ọ nọ jusonme Jizosị ajuju bu ọda, kale Jizos' a shiarin'a ihien owule. ¹⁰ Ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukem eje-ihien bu ọda wẹ sị nī 'ya k'ọ me.

¹¹ Herodu le ndi-agma a nozi me Jesu rike onyẹ-eti, kpa a ye ẹmụ. 'Ya Herodu nọ yime ẹ ẹkwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuohin hū ke Herodu le Paileti henrin owu; wẹ te wū enenren mbu.

E Wehe Wẹ Jizosị Ebe Ihian Ile Rī

¹³ Paileti nọ kpogbama ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-isi le ndi alī hū ile, ¹⁴ sị wẹ, “Unū wehe ni m okennyeni; unū sị n'ọ rī e dufie ndi alini. E leleguọ m'a nwan id'ẹnya unū; ahunni m eje-ihien ndi hū unū sị nī 'ya k'ọ me. ¹⁵ Herodu le enwen ẹ ahunzikwoni eje-ihien owule o me, 'ya k'ọ gi zikinhen nī ẹnyi 'ya azuun. Lee ni ẹnya, o nwonni ihien okennyeni me hūn wẹ gi gbu ẹ. ¹⁶ 'Ya wū, m jenko d'a sị wẹ fian a mkpinsin, a hatu m'e n'ọ lama.”

¹⁷ (Ogẹn Mmemme-Nghafe owule Paileti k'e wepuhariri nī wẹ onyẹ-ngan ohu.)

¹⁸ Kanī igunrun hū ile nọ yime oro, a sị, “Wepu onyeni! Gbu ẹ! Wepuha nī ẹnyi Barabasi!” ¹⁹ (Barabasi nī wū okennyẹ ohu wẹ buche ime ulo-ngan make ufiri isusu me ime obodo hū le ochu o gbu.)

²⁰ Makeni Paileti te cho n'ọ hapu Jizosi ye, ọ nọ gwamazị igunrun hụ oku. ²¹ Kanị we ile hukwo e yi oro, a si, “Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!”

²² Paileti nọ gwazị ndi ahun oku hun me mgbe eto, si, “Ki hai? Elee eje-ihien k'o me? Ahunni m ihien owule o me hun we e gi gbu ẹ! 'Ya wu, m jenkọ nwan d'a fian a mkpinsi, hatu ẹ ye.”

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jon 18.39–19.16)

²³ Kanị we hukwo e yi oro, a gwakenme ẹ 'ya kpogbu Jizosi. Oro we nọ kari ẹka; nke we nọ bun. ²⁴ 'Ya Paileti nọ ma Jizosi ikpe hụ we cho n'ọ ma a. ²⁵ Ọ nọ hatu onye hụ we cho—onye hun we gi ufiri isusu le igbu-ochu buche ime ngan.

Ọ nọ we Jizosi ye we kpogbu—nọke ke ndi hụ don cho.

E Duru We Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jon 19.17-27)

²⁶ Ebe ndi-agma dukọ a, we nọ hun okennyẹ ohu w'a kpọ Saimonu, onye obodo Saṛini, hun gha ali-ofia lala ime obodo. We nọ kwondon ẹ, bu obe hụ kwasị a uvun, si a buru ẹ sonme Jesu.

²⁷ Igunrun ihian hụ e son Jizosi, we le ikpoho ndi ri a kwan ni Jizosi ekwan, e ti ẹka obi, e gon'ẹ. ²⁸ Jesu nọ gbewo, si we, “Ikpoho Jerusalem! Akwanle ni ni m ekwan, ka kwanmani ni enwen unu le umu unu. ²⁹ Makeni ogen zeni lalariri, hun we e gi si, 'Ndi-agan le ikpoho mutuleni nwa le ndi yetuleni nwa eran e nweke isi-oma.' ³⁰ Ogen hụ ihian jenkọ d'a gha a si ugu, 'Dankwasị enyi ndo-o!', a si oke, 'Kpume enyi ndo-o!' ³¹ Makeni, o me nwan ni we ri e me ihieni ogen osisi gi ri ndun, kini k'e me ọ kpogwu nkun?”

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(Azaya 53.12)

³² O nwon ikennyẹ ebuo ozo hun we duru we le Jesu d'a kpogbu—kanị ndini me eje-ihien.

A Kpoma We Jesu Elu Obe

³³ Ogen we gi ru ebeku w'a kpọ “Okpokom'isi”, we nọ nọ ebeku kpoma Jesu elu obe, iya le ndi hụ me eje-ihien—onye ohu azuun ẹka-nni ẹ, hun-ebọ azuun ẹka-ekpen ẹ.

³⁴ Jesu nọ si, “Baba, gbaghari we, makele amarin we ihien we ri e me.”

We nọ tu-nkpọ, gi ẹ kerị ẹkwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebeku, e lee ile; kanị, ndi-isi ndi Ju hụ a kpa a e ye emu, a si, “Ọ zuo ndi ozo. 'Ya zuo nwan enwen ẹ nu—mbuni iya wu Kraisti Osolobue, Onye Hụ Osolobue Tume, Onye Hụ ọ hori!”

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia we d'e kunrun ẹ, ye ẹ manya ru-uka, ³⁷ si a, “Omēni iyū wū Eze ndi Ju, zuopuha enwen i!”

³⁸ O nwezikwo ihien we deye elu obe hụ. Ihien we de wu, “Onwan wu Eze ndi Ju.”

³⁹ Onye ohu ime ndi hụ me eje-ihien hun we kpoma elu obe nọ kparime ẹ, a si a, “Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwen i, y'a zuopuhazikwo enyi!”

⁴⁰ Hun ebọ nọ jugbo hun ku ihieni, si, “Y'a ra tude egun Osolobue—ebe o me ni ikpe ohu ke we ma 'yu le iya? ⁴¹ Ikpe we ma enyi nwen furu efuru, makeni ihien enyi cho ke enyi ri a hun; kanị o nwonni ihien okennyeni me.” ⁴² 'Ya ọ nọ si Jesu, “Jizosi, ogen y'e gi bia rike Eze, dodo nyanhankwo m-o!”

⁴³ Jesu nọ si a, “M ri a gwa i ezioku, tanni, i siko d'e son m nodi ime Ali Izu-iken wu Paradaisi.”

Onwun Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihien nọke okuloku mmebuọ efinnai, ogen hụ enya-anwun gi a ri isi, ohihi nọ gbachanrin ali hụ ile d'e ru okuloku eto efinnai, ⁴⁵ makeni anwun amuzini. Ekwā we gi

gbonbepu Ebehu-kachanrin-nso ime Ulo-nso no bawapu ebuo*. ⁴⁶ Ya Jesu no gi oken olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmom m che i eka!" O kuguu ihienni, o no kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Ogen onye-isi agha hu hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihien meni, o no ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, eka okennyeni ri ochan!" ⁴⁸ Ogen ndi hu ile gbakikome ebahun e lee ilee gi hunguu ihien meni, we no tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma le ikpoho ndi hu gha Galili sonhen e notezi ekere, e lee ihien ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Ogen hu, o nwon okenye ohu efan a wu Josefu, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigbo ihian le onye e bi obibi ri ochan. O ri e che obibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama—⁵¹ kanj, o kweyeni ni we ime ihien we ku le ihien we me Jesu.

⁵² O no jen d'e kunrun Paleti, si a buye e ehụ Jizosi. ⁵³ 'Ya o no gha elu obe butu e, gi ekwa line kwama a, bu e che ime ili we liyetuleni ihian hun we gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hun we gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumegu o enyasi hun Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hu gha Galili sonhen Jizosi no sonme Josefu, we no hun ili hu, hunzi ke we don donme ehụ Jizosi. ⁵⁶ Ya we no lama d'a kwademe ihien ndi e shin ohunma le uden we jenkọ d'e gi te ehụ hu.

O ru Uhuohin Izu-iken, we no zu iken—makeni erira ke Iwu ku.

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ọgụn

Jesu A Gha Onwun Lihi

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Kanj, uzo-utuntun biribiri uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuohin Sonde), ikpoho ndi hu no weri ihien ndi ahun e shin ohunma we kwademegu, jenme ili hu. ² We no hun a ni e nupuguo we omuma we gi nukin onu ili hu. ³ 'Ya we no banye ime e; kale ahunni we ehụ Di-nwonni-enyi wu Jesu. ⁴ O no gba we nghari-enya. Ke we don ri e ro e, idenmizi ikenny ebuo yi ekwa ri e be nwanran-nwanran no wuzoye ni we. ⁵ Oken egun no tuma we, 'ya we no bu ihun koma ali. Ikenny ndi hu no si we, "Kj hain unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri?" ⁶ O rizi ebeni; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihien o gwa unu ogen o gi ri Galili: ni, ⁷ 'We jenkọ d'e bu mme wu Nwa nke Ihian che eka ndi njo, a kpogbu we m; kanj hun m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hu no nyanhan ihien Jesu ku, ⁹ a gha we ili ahun lua, we no gwa madu mmanai hu le ndi ozo ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hu wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemisi; uwe le ikpoho ndi ozo we ile wj gba gwa ndi-ozu hu pu-ichen ihien ndini. ¹¹ Kanj, ndi-ozu hu pu-ichen egin e don makeni ihien we ri e ku ri we hu ke oku nwonleni isi.

¹² Kanj Pita no lihi oto, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o no hun ekwa line hu we te gi kwama Jesu, kanj o nwonzini ihien ozo o hun. O no pu, e ro ihien meni.

Umu-azuun A Jenko Emausu A Hun Jesu K'o Ghaguu Onwun Lihi

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jon 5.39, 45-47)

¹³ Uhuohin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ebuo jenkọ obodo ohu me ekere w'a kpo Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wu ihien ri ke maili esa.) ¹⁴ We hu e ku oku ihien ndi hu ile meni. ¹⁵ Ke we ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen e no nochime we, son we jensonme; ¹⁶ kanj anini we we koma a enya. ¹⁷ Ya Jizosi no si we, "Elee inyenren ke unu shiko ihienni ile jenkọ?"

* **Isi Nke Ẹtọ-kwasị-ọgụn:45** Ẹsodọsị 26.31-33

Wẹ nọ biwuzo, rọnmẹ ihun. ¹⁸ 'Ya onyẹ ohu ime wẹ w'a kpọ Klopasị nọ sị a, “O nọkẹ sị 'yụ sụọ wụ onyẹ ọbia rị ime Jerusalem hụn marinlẹni ihien ndi me ebahun kete uhuhinni?”

¹⁹ Jesu nọ sị, “Kị me?”

Wẹ nọ sị a, “Ihien ndi gbashari Jesu onyẹ Nazaretị: Okennyeni gi orun a lẹ oku-onu a ghosichanrin n'ọ wụ oken onyẹ-amuma rị mkpa—kẹ ebe Osolobue rị kẹ ebe ihian rị—²⁰ lẹzi kẹ ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi ẹnyi don we ẹ ye wẹ ni wẹ ma a ikpe-onwun; 'ya wẹ nọ ma a ikpe onwun, kpogbu ẹ; ²¹ kanị ẹnyi te nwon olile-ẹnya ni iya wụ onyẹ hụn jenkọ d'a gbapuha Izrelu!”

“Eghee, wezukade ihien ndini ile, onwan me ẹ nwan akpu-uhuhin eto ihien ndini me. ²² Ozozị, ikpoho ndi hu ime ndi itu ẹnyi me ihien tu ẹnyi ẹnya; wẹ jẹn ili ẹ uzọ-utuntun tanni, ²³ kanị ahunni wẹ ẹhu a. Wẹ nọ kinhen d'a gwa ẹnyi ni a hunguode wẹ ohun ebe ndi mmon-ozị puha d'a gwa wẹ ni ọ hụ ndun. ²⁴ Ndi hu ime ndi ẹnyi lẹ wẹ wi ẹ jenguzo ili hu, wẹ nọ hunzikwo a ni ọ richanrin kẹ ikpoho ndi hu don ku; kanị ahunni wẹ 'ya lẹ enwen ẹ.”

²⁵ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Euu! Unu e zuzuke; ọ fuka unu orun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'ẹ ni Mezaya jenkọ d'a taguu afunfun ndini o kebe banye ogho a?” ²⁷ 'Ya Jizosị nọ gha ihien Mozizi de ime Ekukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni wẹ ihien ile Ekukwo-nsọ ku banyeni 'ya lẹ enwen ẹ.

²⁸ Hun wẹ gi rume ehii obodo hu wẹ jenkọ, Jizosị nọ me rike sị o k'e jenghafa; ²⁹ wẹ nọ rikemẹ ẹ, sị a, “Du ẹnyi nodi ndo-o, ni ohi a gbamaguo, uhuhin tanni a gumaguo ma.” 'Ya ọ nọ banye d'e son wẹ nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi ali n'o son wẹ ri ihien-oriri, ọ nọ weri bredi, gozi ẹ; ọ nọ bebe ẹ, we ẹ ye wẹ. ³¹ Ebehu kẹ ẹnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin ni iya ro. 'Ya ọ nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ sị ibe wẹ, “Ogen o gi a gwa ẹnyi oku uzọ lẹ ogen o gi rị a kowa ni ẹnyi Ehuhuo-nsọ, ẹlẹ ọ nọ kẹ sị okun rị ime obi ẹnyi a dun?”

³³ Wẹ nọ lihi otọ ozigbo ahun, kin-azuun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azuun mmanai hu lẹ ndi ozo wẹ lẹ wẹ wi kẹ wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomeni hu a sị, “Ezioku ro! Di-nwonni-ẹnyi e lihiguo, Saimonu a hunguọ a!”

³⁵ Wẹ ebubuo nọ nwan gwa wẹ ihien me uzọ, gwazikwo wẹ kẹ wẹ don ghoha ni Di-nwonni-ẹnyi ro ogen o gi bebe bredi.

*Umu-azuun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguọ Onwun Lihi
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)*

³⁶ Ebe mmadu ebuo hu rị a gwa wẹ ihienni, Jizosị lẹ enwen ẹ nọ nwonpuha idemizi, turu etintinnai wẹ. Ọ nọ sị wẹ, “Udon 'ya rị ni unu.”

³⁷ Wẹ ile nọ jusohi, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hu e ro n'a hun wẹ onyẹ-mmon. ³⁸ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Kị hain egun gi a tu unu? Kị hain unu gi e nwe obi-ebuo? ³⁹ Lee ni ẹka m; lee ni ukụ m: Mmẹ ro! Metu ni m ẹka ni unu hun a ni mmẹ ro; onyẹ-mmon ara nwe uru lẹ okpukpu kẹ unu don hun ni e nwongho m.”

⁴⁰ O kuguu ihienni, ọ nọ ghosị wẹ ẹka a ebuo lẹ oku a ebuo. ⁴¹ Ebe omeni ekwerikwonị wẹ—makele ọ tu wẹ ẹnya leni ighoghọ jun wẹ obi—ya Jesu nọ sị wẹ, “Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebeni?” ⁴² Wẹ nọ ye ẹ mkpikpi azun wẹ shi, ⁴³ ọ nọ narin wẹ iya, rị ẹ id'ẹnya wẹ.

⁴⁴ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Ihien ndini kẹ m gwa unu ogen mmẹ ni unu gi rị: ni ihien ile wẹ de banyeni m ime Iwu Mozizi lẹ ime ihien ndi-amuma de lẹ ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinri.”

⁴⁵ 'Ya ọ nọ kpupu uche wẹ keni wẹ sa-ẹka ghota Ekukwo-nsọ, ⁴⁶ sị wẹ, “Onwan wu ihien wẹ de: ni Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwunhun, nke akpu-uhuhin eto ọ gha onwun lihi; ⁴⁷ ni wẹ jenkọ d'e gi efan a zi ndi ali ile ozi nroghari lẹ mgbaghari njo—ni Jerusalem kẹ wẹ jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Ụnụ wụ ọsheri ihien ndini ile hun meye unu enya. ⁴⁹ Lee n'ẹ, m jenkọ nwan d'e zihẹ ni unu Mmon-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwọ ni ime obodo ebeni d'e ru ogen we yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bia.”

Jizosị E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ Ọ nọ duru we gha ime obodo hu puha, duru we rukwori Betani; e ru we ebenu, ọ nọ kishi eka enu, gozi we. ⁵¹ Ogen o gi ri a gozi we, 'ya ọ nọ gha ime igunrun we pu, e we w'e shi elu-igwee. ⁵² 'Ya we nọ fe ẹ.

We nọ gi oken ighoghọ lakin Jerusalem. ⁵³ We hu a nọ ime Ulo-nsọ ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraịstị Nọke Ke Jónu Dón De E

Jesu Wụ Oku Osolobue

¹ Ogen mbidón, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobue rị; Oku hụ wụ Osolobue. ² Oku ahun lẹ Osolobue rị ogen mbidón. ³ Osolobue ke ihien ile rini ghahan'a; o nwónni ihien Osolobue ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime e ke ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mọbu ghoha a.

⁶ O nwón okennyẹ ohu Osolobue zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nụ eri e, kweri. ⁸ Ełe 'ya wụ ukpe hụ, kalẹ o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onye hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobue ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke e, kanị ndi nke e anabanhann'a. ¹² Kanị, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kwerini n'e, o ye we iken ni we wuru umu Osolobue: ¹³ ełe ihian mu we; eginu we uche ihian mu we, o nwónni okennyẹ owule han we mu we, kama, Osolobue mu we.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu-uwa. Efoma lẹ ezioku jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jónu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wu onye hun m rị e ku ogen m gi si, 'Onye hun lalanị m memegu u ka m, makele o rị a rị ni we d'a mu m.' "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime e, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ We ye Iwu ghahanị Mozizi; kanị efoma lẹ ezioku ghaha eka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwónni onye huntu Osolobue, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wu Osolobue, hun nokunme n'e, e meguo enyi marin a.

Osheri Jónu Hun E Me Mirin-Chuku Shia

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wu eri Jónu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchu-egan lẹ ndi Livai d'a ju a, si, "Onye k'i wu?" ²⁰ Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ełe m Kraistị Onye Nzuopuha hụ Osolobue Tume." O ghorini.

²¹ We nozi ju a, si, "Onye k'i wu? Iy u wu Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iy u wu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

O si, "Mba."

²² We no si a, "Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi siko d'a gwa ndi zihẹ ni enyi. K'i jenkọ d'e ku banyeni enwen i?"

²³ O no gi ihien onye-amuma wu Azaya ku za we, si, "Mme wu

'Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a si,

"Kwa ni uzọ Di-nwónni-enyi n'o zinrin!" ' ' "

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ we zi ²⁵ no ju a, si, "Ki hañ nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mọbu Elaija mọbu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

²⁶ Jónu no za we, si, "M gi mirin mmaka e me mirin-Chuku, kanị o nwón onye rị ime unu hun unu marinleni. ²⁷ Iya wu onye hụ lalanị m memegu u. Erudeni m onye siko d'a topu akpukpo-uku a."

²⁸ Onwan me ime Betani, nfetu Jodani, ebe Jónu no e me mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fón, ọ nọ hụn Jizọsị k'ọ lala ebe ọ rị, Jónu nọ sị, “Lee n'è! Ọnwan wụ Nwa-ebulu Osolobue hụn e wepụ njo ụwa! ³⁰ 'Ya wụ onye m rị e ku oge m gi sị, 'Omeguu, okennyè ohu kanị m lala; iya ka m makeni ọ rị a-rị nị wẹ d'a mụ m. ³¹ E te marin m'a, kanị m rị e gi mirin e me mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.' ” ³² Jónu nọ shia eri, sị, “M hụn Mmon-nsọ k'ọ gi ụdi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. ³³ E te marin m'a, kanị onye hụn zi ni m sị m, 'Onye i jenkọ d'a hụn ke Mmon-nsọ hidan d'a nokwasị a d'e sọn ẹ nodi, iya wụ onye hụ jenkọ d'e gi Mmon-nsọ me ihian mirin-Chuku.' ³⁴ A hụnole m'a; e kuole m nị iya wụ Onye Hụ Osolobue Tume.”

Umụ-azuun Ibuzo Jesu Kpo

³⁵ Eki e fón, Jónu nị umụ-azuun a ebuo wuzo, ³⁶ 'ya Jónu nọ hụn Jesu k'ọ ghafeko, ọ nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” ³⁷ Umụ-azuun Jónu ebuo ahun a nụ k'ọ ku ihieni, wẹ nọ sọnmẹ Jesu. ³⁸ Oge Jesu gi gbewo, ọ hụn wẹ ke wẹ rị e sọn ẹ, ọ nọ sị wẹ, “K'i unu rị a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k'i bi?” (“Rabai” wụ “onye-nkuzi.”)

³⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Bia nị d'e lee ẹ.” Wẹ nọ jẹn d'a hụn ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai rị a kụ oge hụ; wẹ nọ du ẹ nodichanrin uhuhin hụ.

⁴⁰ Onye ohu ime umụ-azuun ebuoni nụ ihien Jónu ku sọnmẹ Jesu wụ Anduru nwene Saimonu Pita. ⁴¹ Ọ nọ bu ụzọ chojen nwene ẹ wụ Saimonu, sị a, “Enyi a hụnole Onye Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.” ⁴² Anduru nọ weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, ọ nọ sị a, “Yụ wụ Saimonu nwa Jónu. Efan i jenkọ d'a wụ Kefasi.” (Ani efanni asusu Griki wụ Pita, 'ya wụ “omuma.”)

⁴³ Eki e fón, Jesu cho n'ọ jẹn Galili; ọ hụn Filipu, ọ nọ sị a, “Sọnmẹ m.” ⁴⁴ (Filipu wụ onye Besaida, obodo Anduru lẹ Pita.) ⁴⁵ Filipu a hụn Natanelu, ọ nọ sị a, “Enyi a hụnole onye hụ Mozizi de banyen'ẹ ime Iwu, hụn ndi-amuma dezikwo banyen'ẹ—Jesu onye Nazareti nwa Josefụ ro.”

⁴⁶ Natanelu nọ sị a, “Nị ihien owule rị mma s'eka gha Nazareti puha?” Filipu nọ sị a, “Bia d'e lee.” ⁴⁷ Oge Jizosi gi hụn Natanelu k'ọ lala ebe ọ rị, ọ nọ sị, “Ọnwan wuchanrin onye Izrelu hụn nwonleni erol!”

⁴⁸ Natanelu nọ jụ a, sị, “Nani k'i don marin m?”

Jizosi nọ za, sị, “A hūnguo m'i okpuru osisi figi hụ nị Filipu d'a kpo i!”

⁴⁹ Natanelu nọ sị, “Onye-nkuzi, ezie iyu wụ Nwa Osolobue; iyu wụ Eze ndi Izrelu!”

⁵⁰ Jizosi nọ sị a, “Y'e kweriọle makeni m gwa i hụ nị m hūn i okpuru osisi figi?! I jenkọ d'a hūn ihien ndi ka onwan!” ⁵¹ Ọ nọ sị wẹ, “M rị a gwa unu ezioku, unu siko d'a hūn ke elu-igwee kpupu, hūn ke ndi mmon-osi Osolobue rị e jẹjẹn, e jẹnlua d'e kunrun Nwa nke Ihian.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

¹ Hūn me ẹ akpu-uhuhin eto, o nwon agbamehuhuo rị obodo Kana rị Galili. Nne Jizosi rị ebahun. ² Wẹ kpozikwo Jizosi lẹ umụ-azuun a agbamekukwo hụ. ³ Oge manya gi guu, nne Jesu nọ sị Jesu, “Manya wẹ a guu.” ⁴ Jizosi nọ sị a, “Okpoho, hatu m ye nū, oge m e ke ru.” ⁵ Nne ẹ nọ sị ndi rị e jẹn ozi, “Ihien owule ọ sị unu me, unu e me.”

⁶ Ọ nwon ite-mirin isin wẹ gi omuma memẹ rị ebahun. Ohu-ohu ime wẹ jenkọ d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. W'e gi wẹ e donme mirin wẹ gi a chanchan ihien, hūn wẹ gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu nọ sị idibo ndi hū, “Gbajun ni ite ndi hū mirin.” 'Ya wẹ nọ gbajun wẹ d'a pu onu.

⁸ Ọ nọ sị wẹ, “Kuru ni nwan ekerẹ jenni onye-isi ocho.” 'Ya wẹ nọ me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho nọ danmin mirin hū henringuu manya, bu ọ marin ebe ọ gha bia, (kanị, ndi hū rị e jẹn ozi a maringho), ọ nọ kpo okennyè hū rị a gba-ekukwo, ¹⁰ sị a, “Ndi ozo ile

e bu uzọ e wepuha manya ka a sọ, ihian ile rajungu efo we kebe wepuha hun sọleni; kale y'e bu hunni sọni to d'e ru ogeñi.”

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumanya ibuzoni hun o gi ghoşi ogho a, umu-azuun a no kweri n'e. ¹² Omeğu, Jesu no si Kapanom—'ya le nne e le umune e le umu-azuun a, we no nodi ebegu ekere.

Jesu E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Ogen ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu no si Jerusalem. ¹⁴ O no hun ndi ri Ulo-nsọ ebegu e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O no kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nsọ, buoyiya eghe ndi a gbahuto eghe, hukpumesonme teburu we. ¹⁶ O no si ndi ri e re nduru, “Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we no a zu afia!” ¹⁷ Umu-azuun a no nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nsọ ni, “Adudu ulo i jenkọ d'e bu m ri.”

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju no nwan si a, “Ghoşi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihienni.”

¹⁹ Jizosi no za we si, “Tikpo ni Ulo-nsọni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu.”

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju no si a, “Ulo-nsọni we gi ahua isin-kwasị-ogunnaị tun k'i jenkọ d'e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?” ²¹ Kani Ulo-nsọ Jesu ri e ku oku e wu ehụ a. ²² Ogen o gi ghaguu onwun lihi, umu-azuun a no nyanhan n'o kuoghọ ihienni, we no gi ihien Ehuho-nsọ ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian No

²³ Ogen Jesu gi ri ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe, ndi bu oda no kweri n'e make ni we hun orun-atumanya ndi o ri a run. ²⁴ Kani Jizosi ebuni enwen e ye we, make ni o maringuo ke ihian ile no. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian no, make ni 'ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosi

¹ O nwon okennyehi ohu w'a kpo Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'o wu. ² O gi ime uhinhin bia d'e kunrun Jizosi, si a, “Onye-nkuzi, enyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bia, makele o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka run orun-atumanya ndini i ri a run mmani Osolobue noyen'e.”

³ Jesu no za, si, “Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mudonzi ihian, o saeka hun Ali-eze Osolobue.” ⁴ Nikodimosi no si a, “Nani ke w'a don mudonzi ihian ebe o kaguu egedi? Ni ihian sazi eka banye efo nne e, a muzi w'a nke mgbe ebuo?” ⁵ Jizosi no za a, si, “Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ihian ghahani mirin le Mmon-nsọ, o sako eka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nsọ mu wu mmon. ⁷ Y'a tula i enya ni m si ni we siko d'a mudonziriri unu.” ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nu uzun a, kani unu ara marin ebe o gha a bia mobu ebe o feko—erira k'o ri ebe onye owule Mmon Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, “Nani ke onwan e don saeka me?”

¹⁰ Jizosi no si a, “I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, enyi ri e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kani unu ara nabanhan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi ri elu-owa bu unu e kwerini, nani ke unu a don kweri omeni a gwa m unu ihien ndi ri elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian.”

¹⁴ “Erira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atụ ke we jenkọ d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwerini n'e hun uzọ nwon ndun itebite.”

16 “Makèni Osolobue nwe ihien-osisuo jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'o wuru ni onye owule hun kwerini n'e alakò iwí, kama o nwon ndun itebite. 17 Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e kení wé hun uzò nwon nzuopuha ghahan'a. 18 Ikpe amaní onye owule kwerini n'e, kaní ikpe a maguo onye owule hun kwerilèni, makèni o kwerini ime éfan akpu Nwa ohu Osolobue. 19 Onwan ké wé gi hangbu wé enen: ni ukpé a biaguo ime uwa, kalé ishi ka ihian a suo kari ukpé, makèni eje ihien ké w'e mé. 20 Ize ukpé e ze ndi ile e mé eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpé ri maké eje-ihien wé ri e mé gha a puha ifon.”

21 “Kaní ndi hun e mé ihien ri mma a bia ebe ukpé ri, kení ihian ile hun a ni wé ri e mé ihien Osolobue cho.”

Jizosi Le Jónu Hun E me Mirin-Chuku

22 Omeguú, Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, o no du we nodi ebegu, e me ndi ihian mirin-Chuku. 23 Jónu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku makèni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, o hu e me we mirin-Chuku. 24 W'e ke bu Jónu che ime ulo-ngan ogen hu.

25 Ogen hu, umu-azuun Jónu le onye Ju no doma oku ichan-ehú w'a chansonme hun wu odinali ofufe we gi e don enwen we nsó. 26 We no bia d'e kunrun Jónu, si a, “Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonme ndi ihian oku e, lee e nwan k'o ri ebeni e me mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun e.”

27 Jónu no za, si, “O nwonni onye hun e nwehen ihien owule mmani we gha elu-igwee y'e ihien hu. 28 Unu le enwen unu wu osheri m ni e kughò m'a ni 'Ele m Kristi, kaní wé zi m buru n'e uzò.’ 29 Okpoho hun wé ri a lu wu nke okennyé hun ri a lu n'a. Owu okennyé hu ri a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghò oda-oda o nu olu okennyé hun ri a gba ekukwo. Ya wu ni ighoghò m e zuole nwan oke. 30 O k'a riwaye mkpa, kaní mme nwen k'e belua.

31 Onye hun gha elu bia ka ihian ile; onye hun gha uwa bia wu nke uwa, o ku oku ihien ri ime uwa. Hun gha elu-igwee bia ka ihian ile. 32 O hu a shia eri ihien o hun le ihien o nu, kaní o nwonni onye e gi eri e e don. 33 Onye owule gi oku e don a ghosiole ni Osolobue wu onye-ezioku. 34 Makèni onye Osolobue zihé k'o wu, oku Osolobue k'o ri e ku, makèni Osolobue e yehodu n'a Mmon-nsó. 35 Ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o weguo ihien ile che e éka. 36 Onye hun kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onye hun ju n'o kwerikoní Nwa Osolobue ahunkò ndun; mba, iwe-le-onuma ké Osolobue k'e gi sonsonme e.”

Isi Nke Eno

Jizosi Le Okpoho Onye Sameria

1 Ogen ahun, Jesu no nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuguo ni umu-azuun ndi Jesu ri e nwehen e me mirin-Chuku kade nke Jónu. 2 (Kaní, ele Jesu ri e me we mirin-Chuku, umu-azuun a suo ri e mé.) 3 Ya Jesu no gha Judia pu, kinko Galili. 4 O no ghasi ali Sameria makele o ri mkpa n'o k'a ghariri ebegu. 5 'Ya o no puha obodo ohu w'a kpó Sika, hun ri ime Sameria, ehú ali hu Jekopu ye nwa a wu Josefú. 6 Omi Jekopu ri ebegu; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, o no nodi ali ehú omi hu. (Ihien rike okuloku mmebuo efinnai ro, ogen hu anwun gi a ri isi.)

7 'Ya ké okpoho ohu, onye ali Sameria, no bia d'a dori mirin. Jesu no si a, “Ye m mirin ra.” 8 (Ogen hu, umu-azuun a e jenmeguo ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) 9 Okpoho onye Sameria hu no si a, “Nani ké iyú wu onye Ju don nwan a ríó mme wu okpoho onye Sameria mirin?” (O ku onwan makèni ndi-Ju le ndi-Sameria ara meko.) 10 Jizosi no za a, si, “Omeni i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke y'a ríó a, o ye i mirin hun e ye ndun.” 11 Okpoho hu no si a, “Di-okpa, omi ni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ké y'a no nwan nwehen mirin hu e ye ndun? 12 'Yu ka Jekopu ndi

enyi kanị hụn ye enyi ọmịnị, hụn 'ya lẹ ụmụ a lẹ ihien-uriri ẹ ra mirin rịn'a?" ¹³ Jesu nọ si a, "Onye ọwụlẹ hụn ra mirinni, ẹgụn mirin jenkọ d'a gụnzị a. ¹⁴ Kanị, onye ọwụlẹ hụn ra mirin hụ m jenkọ d'e ye ẹ, ẹgụn mirin agụnkọzị a; kama, mirin hụ m siko d'e ye ẹ jenkọ d'e hēnrin n'ẹ isi-mirin hụn rị ime ẹ e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hụ nọ si a, "Di-ọkpa, ye m nwan mirin hụ amamgbe ẹgụn-mirin gha a gụnzị m mọbụ a biamazi m ebeni d'a dọ mirin." ¹⁶ Jizosị nọ si a, "Jen d'a kpọ di i, y'e kinhen azuun." ¹⁷ Okpoho hụ nọ si a, "Enwon m di." Jesu nọ si a, "Ezioku ke i ku ebe i nọ si, 'Enwon m di', ¹⁸ make ni y'a lupuguo di isen, bu okennyẹ hụn iyū lẹ 'ya rị nwan ẹlẹ di i; ezioku k'i ku!"

¹⁹ Okpoho hụ nọ si a, "Di-ọkpa, a hūnọlẹ m'a ni i wu onye-amuma. ²⁰ Ndi-ndi enyi wẹ kanị nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenkọ d'a noriri e fe ofufe." ²¹ Jesu nọ si a, "Okpoho, gi ihien m rị e ku don: oge n lala, hūn o gi mē ni ẹlẹzi enu uguni mọbụ ime Jerusalem ke unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onye unu rị e fe; kanị, enyi a maringho onye enyi rị e fe, make ni ẹka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kanị oge n lala, o ruguo nwan, hūn ndi hūn e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmōn lẹ nke ezioku. Make ni ndi hūn e fe ofufe nọ ẹrira ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe ẹ ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmōn, ẹlẹ ihian; ndi hūn k'e fe ẹ ofufe siko d'e feriri a ime-mmōn, gi ezioku fee ẹ." ²⁵ Okpoho hụ nọ si a, "A maringuo m ni Onye Hụ Osolobue Tume wu Mezaya, (hūn w'a kpọ Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile." ²⁶ Jesu nọ si a, "Mme hūn rị a gwa i oku ro."

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a nọ lua. O nọ tu wẹ enya oda-oda n'ọ rị e son okpoho e ku oku; kanị o nwonn onye si, "K'i cho", mọbụ "K'i hain i gi rị e son ẹ e ku oku." ²⁸ Ya okpoho hū nọ la ite mirin ẹ to, kin-azuun si ime obodo; o nọ si ndi rịn'a, ²⁹ "Bia ni d'e lee onye hūn gwa m ihien ile m mē. Onye ma ke 'ya wu Onye Hụ Osolobue Tume wu Kraisti?" ³⁰ Wẹ nọ gha ime obodo puha, ruhemē ebe Jesu rị.

³¹ Oge hū, umu-azuun hū a rịo Jesu, a si, "Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri." ³² Kanị o nọ si wẹ, "M nwan ihien-oriri m'e ri hūn unu marinleni." ³³ 'Ya umu-azuun a nọ juma ibe wẹ, si, "O nwonde nwan onye wẹhẹ n'ẹ ihien-oriri ra?" ³⁴ Jizosị nọ si wẹ, "Ihien-oriri m wu ime uche onye zini m lẹ irunchanrin orun a. ³⁵ Ele unu a si, 'O hodu ifon eno ni oge wẹ gi a gho ihien-ugbo ru?' Kanị m rị a gwa unu, lehunmē ni enya ebe unu rị ni unu hūn ni ihien-ugbo a kaguo lẹ hūn w'a gho. ³⁶ Onye hūn a gho ni rị nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hū e kponkikomē mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hūn kunn'a lẹ onye hūn gho'n'a hūn ọzo nwongbamē ighoghō. ³⁷ O meguo nwan ke wẹ don e ku, 'Onye ọzo a kun,

onye ọzo a gho.' "

³⁸ "M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ọzo a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru wẹ runpuha."

Ndi Sameria A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wu ndi obodo hū nọ kwerini Jesu make ni okpoho hū si, "O gwa m ihien ile m mē!" ⁴⁰ Oge ndi Sameria gi nwan bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ rịo a n'ọ son wẹ nodi. 'Ya o nọ son wẹ nodi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda nọ gi ufiri ihien ndi o rị e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² Wẹ nọ si okpoho hū, "Elezi ihien i ku sọ ke enyi gi kweri, make lẹ enyi lẹ enwen enyi a nuole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa."

Jizosị A Zuọ Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Oge akpu-uhuhin ebuo gi ghafeguo, Jesu nọ gha Sameria si Galili. ⁴⁴ (Jizosị lẹ enwen ẹ e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Oge o gi ru Galili, ndi Galili nọ nabanhan a, make ni a hunguo wẹ ihien ile o mē ime Jerusalem oge Mmemme-Nghafe (make ni wẹ nwen e jenghozi mmemme hū).

⁴⁶ O nọ biazị obodo Kana hūn rị ime Galili ebe o nọ gi mirin hēnrin manya.

O nwe okennyẹ ohu emu ri a ku nwa-a-okennyẹ ime Kapanom. Okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyẹ hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, ri o a 'ya bia d'a zuo nwa a make ni o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, "Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko." ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, "Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d'a nwun." ⁵⁰ Jizosi no si a, "Lama, nwa i jenkọ d'a ri ndun." Okennyẹ hu no kweri oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lako, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k'o gi rima mma. We no si a, "Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehụ-okun hu gi hapu a." ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, "Nwa i jenkọ d'a ri ndun." Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwerini Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghaguo Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem make ni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehụ Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mọbu mirin Be'zata], hun nwon uzo isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzo ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Make ni, o ru, mmon-ozu Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzo banye ime mirin hu ogen we gi mehunmeguu a, o dnhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunna. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a choghọ n'i dnhin?" ⁷ Okennyẹ hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozọ e bu m uzo banye."

⁸ Jizosi no si a, "Lihi oto! Heri ute i, jenne ijen!" ⁹ Ozigbo, okennyẹ ahun no dnhin; o no buru ute e, jenne ijen.

Uhuohin ahun wu uhuhin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyẹ hu Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu." ¹¹ O no za we, si, "Onye hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijen.'" ¹² We no ju a, si, "Onye wu onye hu si i, 'Heri ute i jenne ijen?'" ¹³ Kani okennyẹ hu we zuo amarin onye o wu, make ni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omegu, Jizosi no hun a ime Ulo-nsọ, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amamgbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyẹ hu no jennburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onye hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu make ni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kani Jizosi no si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen sikọ d'a gha a runzikwo orun." ¹⁸ Ifiri ihienni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kani, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; make ni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Make ni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenkọ d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozozu, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zih e n'e."

²⁴ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nwegu ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghaguo onwun banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenko d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwo Nwa iken n'o nwon ndun ime enwen e. ²⁷ O yegu Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—makeni iya wu Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, makeni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenko d'e gi nu olu e ²⁹ puha—ndi hun me mma jenko d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m aka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, makeni ari m e me uche m, kale uche onye hun ziheni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntu.

³² M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguo we jenni Jonu, o shiaguo eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kani m ri e ku ihienni keni unu hun uzo nwon nzuopuha.) ³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghoghoe ekere ogen.”

³⁶ “Kani m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi ziheni m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen e hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'o no; ³⁸ oku e ari ime ndun unu, makeni unu ekwerini ni onye hun o ziheni.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekukwo-nsa a mukenme, makeni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itebite; bu Ehuho-nsa ri a shiani m eri, ⁴⁰ kani unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choko ojija-mma ihian; ⁴² kani a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suo unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhan m, kani onye ozo gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nani ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kani o nwonni ihien unu kpo ija-mma hun gha aka onye hu 'ya suo wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenko d'e kpe unu aka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kani omeni unu egini ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuo Ihien-oriri

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebio. W'a kpozi “Ohimin” Galili ohimin Taiberias. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebenu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpo Mmemme-Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O no si Filipu, “Elebe ke enyi a no non bre di keni ndini ri?” ⁶ (O ku ihienni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, makeni 'ya le enwen e a maringho ihien o jenko d'e me.) ⁷ Filipu no za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non bre di siko d'e rusonme we aka—osuon'a ekere-ekere.” ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpo Anduru, hun wu nwen Saimon' Pita, no si a, ⁹ “O nwon nwata-okenny bu ogbe bre di isen we gi oka bali mememe le azun ebuo ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizosi no si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Irurue ri ebenu oda.)

Ya ndi hu no nodi ali—ihien rike ikenny ogun-iri-kwasị-nnu-mmebuo ri ime we, ('ya wu ihien nokene nnu-uku isen). ¹¹ Jesu no weri ogbe bre di ndi hu, o yegu Osolobue ekele, o no

keni ndi nodi ali 'ya; o no memezi azun erira, we no ri ke we cho. ¹² Ogen efogijungu we, Jesu no si umu-azuun a, "Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amangbe ihien-ana a la iwi." ¹³ "Ya we no kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun bredi hoduni ime ogbe-bredi bali isen hu ogen ndi hu gi riguu jun ukpali mmebuo.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we no gwama ibe we, si, "Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a n'o jenkod'a bia ime uwa!"

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi iken weri e, kin e eze, o no gha ebahun pu, 'ya suo no kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ O ru ogen enyasi, umu-azuun Jesu no shi "Ohimin", ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenkod Kapanom. (Ohiji no gbachanrin bu Jesu eke biakwo d'e kunrun we.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpo. ¹⁹ Ogen we gi nyanru ihien rike maili eto mobu eno, we no hun Jesu ke o jenkla ijen elu mirin, a nokunme ugbo. Egun no tuma we. ²⁰ Kani o no si we, "Mme ro, atule ni egun!" ²¹ We no cho no banye ni we ime ugbo; ozigbo, ugbo hu no ru mkpenren mirin ali hu we jenkod.

Igunrun Hu A Choma Jizosi

²² Eki e fon, o no we ndi ahun nodi azuun "Ohimin" hu hun-ebodun umu-azuun Jizosi gha bia Kapanom enya ni ugbo ohu suo te ri ebeku; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a suo gba gha ebeku pu. ²³ Kani ogeni, ugbo ndi ozo gha Taiberiasia bia ri nwan ehio ebahun we no ri bredi ogen Di-nwonni-enyi gi yeguu ekele. ²⁴ Ogen ndi hu gi nwan hun ni ke Jesu ke umu-azuun a arizi ebahun, we le enwen we no banye ugbo ndi hu chosonme Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wu Ihien-oriri Hu Hun E Ye Ndun

²⁵ Ogen we gi hun Jesu azuun "ohimin" hu hun-ebodun, we no si a, "Onye-nkuzi, elee ogen k'i gi puha ebeni?" ²⁶ Jesu no za we, si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, unu ri a cho m makeni unu ri bredi, o jun unu efogile makele unu hun orun-atumenya ndi hun m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihien-oriri hun e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun sikod'a to jenin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihien-oriri hu Nwa nke Ihian jenkod'e ye unu; makeni iya wu Nwa nke Ihian ke Chuku wu Nedi tume."

²⁸ We no si a, "Ki enyi jenkod'a run hun wu orun Osolobue cho ni enyi run?"

²⁹ Jesu no za we, si, "Onwan wu orun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hun o zihed."

³⁰ We no si a, "Elee orun-atumenya k'i jenkod nwan d'a runghosi enyi keni enyi hun a, enyi e kweyeni ihien i ku? Kini ke i jenkod'e me? ³¹ Ndi nedi enyi kani ri mana ime atu; ya ke we de ime Ekukwo-nsod, si, 'O ye we bredi gha elu-igwee bia ri.' " ³² Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, ele Mozizi ye unu bredi gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bia. ³³ Makeni bredi Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun." ³⁴ We no si a, "Di-okpa, yeme enyi bredini ogen ile."

³⁵ Jizosi no si we, "Mme wu bredi hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d'e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

³⁶ Kani, noked ke m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kani unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m sikod'a bia d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d'e kunrun ni m." ³⁸ Makeni ele m gha elu-igwee bia d'e me uche m, kani m bia d'e me uche onye hun zihed ni m. ³⁹ Onwan wu uche onye ziheni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkod'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Makeni uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n'e, jenkod'e nwon ndun itebite; m sikod'e weli e Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju no denwinwinma n'a make ni o si, "Mme wu bre di hu hun gha elu-igwee bia." ⁴² We hu a si, "Ele Jesu nwa Josefu wu onwan—hun enyi marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, 'M gha elu-igwee bia?'"

⁴³ Jizosi no za we, si, "Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonna onye jenkọ d'a seka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi hun zihę ni m dọha a; m jenkọ d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de e ime Ekwkwọ ndi-amuma ni, 'Osolobue siko d'a kuzi we ile.' Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a muna rin a, iya wu onye hun a bia d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi—onye hu hun gha ebe Chuku ri bia, 'ya sọo huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mme wu bre di hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kani ri mana* hu we ri ime atu, kani, a nwunhughọ we. ⁵⁰ Kani onwan wu bre di hun gha elu-igwee bia hun o me ni onye ri n'e anwunhuko. ⁵¹ Mme wu bre di hu ri ndun hun gha elu-igwee bia. Onye owule ri bredini jenkọ d'a ri ndun jenin ejen. Bre di hu m siko d'e ye make ufri ndun ndi ri ime uwa wu ehụ m."

⁵² 'Ya ke ndi Ju ahun no dọma ndondo ime we, a si, "Nani ke okennyeni a don ye enyi ehụ a ri?"

⁵³ 'Ya Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, mmani unu ri ehụ Nwa nke Ihian, ra edeke e,—unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehụ m, ra edeke m, o wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Make ni, ehụ m wu ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehụ m ra edeke m, bi ime m, mme le enwen m bi ime e."

⁵⁷ "Ke m don ri ndun make ni Chuku-Nedi hun zihę ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo bre di hun gha elu-igwee bia; o noni ke ihien ahun ndi mbu ri, omegu a nwunhukwo we. Onye hun ri bredini jenkọ d'a ri ndun jenin ejen."

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, we no si, "Okuni e zekewo! Onye siko d'a saeka nabanhan a?"

⁶¹ Kani, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinwin make ihieni o ku. O no si we, "Onwan k'e me unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenkọ d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lako elu-igwee ebe o ri mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọo e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmom le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kani ndi hu ime unu ekwerini." (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onye hun jenkọ d'e re n'e.) ⁶⁵ O no sizi, "Onwan hain m gi si unu n'o nwonna onye jenkọ d'a saeka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi me e n'o bia."

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda no kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosi no si umu-azuun a mmebuo hu, "Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?" ⁶⁸ Saimonu wu Pita no za a, si, "Di-nwonna-enyi, onye ke enyi jenburuko? Iyu nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marinzikwo, ni iyu wu Onye-nsọ Osolobue."

⁷⁰ Jizosi no si we, "Mme hori unu mmebuo, ele 'ya? Kani onye ohu ime unu wu Ekwensu!"

⁷¹ (Judas nwa Saimonu Iskarotu k'o ri e ku, make ni o wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu bu 'ya jenkọ d'e re e.)

Isi Nke Esa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'e

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke we kpọ ihien-oriri hu Osolobue gha elu-igwee zihę ni ndi Izrelu ime atu ogen Mozizi.

¹ Omeguu, Jesu no ghagbari ime Galili, latoguu Judia; o jenhunmeni ime Judia, makeni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e ruguo. ³ 'Ya umune Jesu no si a, "O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumanya ndi i ri a run. ⁴ Makeni o nwonna onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni i ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa." ⁵ (Onwan me makeni ke umune e de e kwerini n'e.)

⁶ 'Ya Jizosi no si we, "Ogen furu ni m e ke ru, kani ogen ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko uwa, kale izize m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njo. ⁸ Jenme ni nwan mmemmeni, mme le enwen m eke jenkoo mmemme hunni, makeni ogen furu ni m e ke ru."

⁹ O kuguu ihienni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kani ogen umune Jesu gi jeneguu mmemme hu, o nozi jenme, kani nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, "Elebe k'o ri?" ¹² Ndi ri igunrun risonme ebenu hu a kasonme murinmurin. Ndinisi, "Ezigbo ihian k'o wu," ndinisi, "Mba, o rihu e dufie ndi ali." ¹³ Kani, makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwonna onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nsa d'a kuzime. ¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, "Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?" ¹⁶ Jesu no za we, si, "Nkuzi m ele nke m kani nke onye ziheni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenkoo d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kani onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntu a ri ime e."

¹⁹ "Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kani o nwonna onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?"

²⁰ Igunrun hu no za, si, "Eje-mmom ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?"

²¹ Jesu no si, "M run orun-atumanya ohu, o no tu unu ile enya. ²² Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kani ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kani bidon e.) Unu a kwade okennyu ugun Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzoo mezu iwu hu. ²³ Omeni we hu a kwa okennyu ugun Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe makeni m zuochanrin okennyeni ehua ile Uhuohin Izu-iken? ²⁴ Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzoo han enen ri mma."

Onye Ke Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, "Ele onwan wu okennyu hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? ²⁶ Lee e nwan k'o ri ebeni e ku oku id'enya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringwode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? ²⁷ Kani enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; ogen Kraisti jenkoo d'e gi bia, o nwonna onye jenkoo d'a marin ebe o gha bia."

²⁸ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nsa, o no weshi olu elu, si, "Ezie, unu a maringwo m, marinzikwo ebe m gha bia! Kani, eginim ihien eka m bia; onye hun ziheni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringho m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya ziheni m."

³⁰ 'Ya we no cho ni we nwunrun a; kani o nwonna onye metu a eka, makeni ogen e e ke ru. ³¹ K'osileri, ndi bu oda ri ebenu no kwerini n'e; we hu a si, "Ogen Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkari okennyeni orun-atumanya?"

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nsa D'a Nwunhan Jesu

* Isi Nke Esa:2 Livitikosi 23.34

³² Ndi Itu-Farisi a nū kẹ igunrun hū rị e ku ihien ndini wẹ banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchū-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi nọ zi ndi unakpa Ulo-nsọ d'a nwunhan a.

³³ Jizosi nọ si, “M jenkọ d'e sọn unu nọdi ekere, omegu, a laburu m onye hun zihẹ ni m; ³⁴ unu jenkọ d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-eka bia.” ³⁵ Ndi-isi ndi Ju nọ si ibe wẹ, “Elebe kẹ okennyeni cho n'o jẹn, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jẹn ali ndi Griki—ali ndi wuleni ndi Ju—ebe ndi nke enyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wuleni ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: ‘Unu siko d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako eka bia a.’”

Mirin Hun E Ye Ndun

³⁷ Uhuohin ikpazuun mmemme hu, hun wu uhuhin kacharin mkpa, Jesu nọ wuzo oto, yi oro, si, “Omeni o nwon onye egun mirin ri a gun, 'ya bia d'e kunrun m n'o ra! ³⁸ Onye owule hun kwerini ni m, ya ra; o siko d'a ri n'a kẹ Ehuhuo-nsọ don ku:

‘Mirin hun e ye ndun
jenko d'a gha ime e
e hupuha kẹ iyi.’ ”

³⁹ Jizosi gi onwan e ku oku Mmon-nsọ hun ndi kwerini n'e jenkọ d'e nwehen. W'e ke ye wẹ Mmon-nsọ ogen hu makeni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hu E Kebe

⁴⁰ Ogen wẹ gi nū oku ndini, ndi hu ime igunrun hu nọ si, “Ezioku, onwan wu onye-amuma Hu pu-ichen.” ⁴¹ Ndi ozo si, “Onwan wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume!” Kani ndi hu ime wẹ si, “Kraisti k'a ghade nwan Galili bia ra?! ⁴² Ehuhuo-nsọ e kugon'a ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bia?” ⁴³ Oku banyeni Jizosi nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hu ime wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kani o nwonni onye metu a eka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni Wẹ Jesu

⁴⁵ Ogen ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchū-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, “Ki hain unu gileni wehe e?” ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nsọ hu nọ za, si, “O nwonni onye kutu oku kẹ okennyeni!”

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onye-ndu mobu onye Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'e? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu kẹ wẹ wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jẹn d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onye ohu ime wẹ nọ si wẹ, ⁵¹ “Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ uzọ nū onu a mobu chopuha ihien o me ra?”

⁵² Wẹ nọ za, si, “I wuzide onye Galili ra? Mu Ekwkwo-nsọ n'i marin ni onye-amuma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onye owule nọ lashi iwe e.

Isi Nke Eṣato

Okpoho Hu Zo-uku-ye-ofia

¹ Kani, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru uzọ-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hu ile nọ bia d'e kunrun e, o nọ nọdi ali, kuzime wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe o ri a zo-uku-eye-ofia. Wẹ nọ bu e tume ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ si Jizosi, “Onye-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe o ri a zo uku e ye ofia. ⁵ Ime Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho nọ enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'e?” ⁶ (Wẹ ju a ihienni ni wẹ gi e kwondon Jizosi, keni wẹ hun ihien wẹ k'a si ni ya k'o me.) Ya kẹ Jizosi nọ hulua ali, gi mkpinsin-eka a demẹ ihien ali. ⁷ Ogen wẹ gi to a ju a, o nọ lihi oto, si wẹ, “Onye owule ime unu metuleni njo, 'ya bu uzọ ma a omuma.” ⁸ 'Ya o nọ huluzi ali, demẹ ihien ali. ⁹ Ogen wẹ gi nū ihienni, wẹ ile nọ puma,

† **Isi Nke Eṣa:52** ...onye-amuma hu pu-ichen aghako...

ohu-ohu, ndi kanị bu ụzọ puma, d'e ru n'ọ hodu Jizọsị sụọ; okpoho hụ turuhụkwọ ebehu ihun Jizọsị. ¹⁰ Ya Jesu nọ lihi ọtọ, sị a, “Okpoho, elebe kẹ wẹ rị? O nwọnni onyẹ ma i ikpe?” ¹¹ O nọ sị, “Di-ọkpa, o nwọnni.” Jizọsị nọ sị a, “Mmẹ nwẹn ẹ amakọkwọ i ikpe. Jẹnme. Kanị, gha kikenni jẹnme, emezile njọ.”]

Jizọsị Wụ Ukpe Ụwa

¹² Jizọsị nọ sịzi ndi ahun o te rị a kuzi, “Mmẹ wụ ukpe ụwa. Onyẹ ọwụlẹ hun rị e sọnni m aghakọ ime ishi, kama, o siko d'e nwọn ukpe hụ hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiari a, sị, “I rị nwan a shiani enwẹn i eri, egiko wẹ eri i don.”

¹⁴ Jesu nọ za, sị, “Ọsụn'a ni m shia ni enwẹn m eri, eri m furu wẹ gi don, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenkọ. Unu amarin ebe m gha bia mọbu ebe m jenkọ. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwọnni onyẹ m'a hannị enen. ¹⁶ Kanị ọ sụọ n'a ni m jenkọ d'a han enen, enen m'a han wụ ezioku, makeni ele mmẹ sụọ a han a, kama mmẹ le Chuku-Nedi hun zihẹ ni m gba a han a.

¹⁷ Ime Iwu unu, wẹ de ẹ ni eri mmadu ebuọ kẹ wẹ gi e don. ¹⁸ M rị a shiani enwẹn m eri; Nedi m hun zihẹ ni m rị a shiazikwo ni m eri.” ¹⁹ Ya wẹ nọ sị a, “Elebe kẹ Nedi i rị?” Jesu nọ za, sị, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi rị ehụ ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwọnni onyẹ nwunrunn'a makeni ogen ẹ e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizọsị nọzi gwa wẹ, sị, “M jenkọ d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenkọ d'a nwunto ime njọ unu. Unu asako ẹka bia ebe m jenkọ.”

²² Ndi-ndu ndi Ju nọ sị, “O sị ni enyi asako ẹka bia ebe o jenkọ. 'Ya wụ n'o jenkọ d'e gbude nwan enwẹn ẹ ra?’ Iya k'o gide nwan ihienni e ku ra?”

²³ Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wụ nke ụwani, kanị ele m nke ụwani. ²⁴ Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njọ unu. Unu jenkọ d'a nwunto ime njọ unu mmani unu kweri ni m wụ onyẹ ahun m si ni 'ya kẹ m wụ.”

²⁵ Wẹ nọ sị a, “Onyẹ k'i wụ?” Jesu nọ sị wẹ, “Thien hụ m gwa unu isi mbidon kẹ m wụ. ²⁶ M nwọn ihien bu oda m k'a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanị, onyẹ hun zihẹ ni m furu wẹ gi e don enya, m rihu a gwa ụwa ihien ndi m nu onu a.”

²⁷ (Kanị aghotanị wẹ n'ọ rị a gwa wẹ banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸ 'Ya Jizọsị nọ sị, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu kẹ unu jenkọ d'e gi marin ni m wụ onyẹ m wụ—Kraisti, Onyẹ Hụ Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien ọwule, kama, ni m rị a gwa unu ihien ndini wẹ kẹ Nedi m don kuzi m. ²⁹ Onyẹ hụ zihẹ ni m noyeni m anoyeni; ọ natoni m, makeni ogen ile kẹ m gi e me ihien a sụn'a.”

³⁰ Ogen o gi rị e ku ihien ndini wẹ, ndi bu oda nọ kweri.

Ezioku Jenko D'e Mę Unu Weri Enwẹn Unu

³¹ Jizọsị nọ sị ndi Ju hun kwerini n'ẹ, “Omęni unu e sọn nkuzi m, 'ya wụ unu wụ umu-azun m nke-esi. ³² Unu mę ẹ, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e mę unu nwọnnin enwẹn unu.” ³³ Wẹ nọ za a, sị, “Enyi wụ umu Ebrahim, enyi awutuni igbon onyẹ ọwule. K'i rị a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwẹn unu?’” ³⁴ Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ ọwule hun e mę njọ wụ igbon njọ. ³⁵ Igbon ara nwọn onodi ime ezi-le-ulo jennin ejen, kanị, nwa nwọn onodi ime ezi-le-ulo jennin ejen. ³⁶ 'Ya wụ, omęni Nwa Osolobue mę unu weri enwẹn unu, unu jenkọ d'e nwọnnin enwẹn unu nke-esi. ³⁷ A maringho m ni unu wụ umu Ebrahim, kanị unu rị nwan a cho ni unu gbu m, makeni oku m enwọn onodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m rị, kale unu e mę ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ Wẹ nọ za a, sị, “Ebrahim wụ nedi enyi.” Jesu nọ sị wẹ, “Omęni ezie ro ni unu wụ umu Ebrahim, nke unu hụ e mę ihien Ebrahim mę. ⁴⁰ Kanị unu cho nwan ni unu gbu m, onyẹ

hún gwa ụnụ ezioku hún m nụ ọ́nụ Osolobue. Ebrahim e mēni ihien nọ erira! ⁴¹ Ụnụ rihu e me ihien nedi ụnụ e me.”

Wẹ nọ si a, “Enyi ele ụmụ ọwụ; Osolobue le enwēn e sụọ wụ Nedi enyi nwon.”

⁴² Jizosi nọ si wẹ, “Omēni Osolobue wụ Nedi ụnụ, nke ihien m a sụọ ụnụ, makēni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien eka m bia, iya zihē m. ⁴³ Kị haịn ụnụ gilēni a ghota ihien m ri e ku? Ụnụ ari a ghota makēni ụnụ asani eka nabanhan oku m.

⁴⁴ Ụnụ wụ nke Ekwensu nedi ụnụ, ihien Ekwensu nedi ụnụ cho ke ụnụ cho nwan ni ụnụ me. Ogbu-ochu k’o wụ gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—makēni ezioku ari ime e. O gha a tu ntụ, o nwonni ihien o wụ ebe o ri, makēni onye ntụ le nedi ntụ ile k’o wụ.

⁴⁵ Ya haịn ụnụ gilēni kweri ihien m ri e ku, makēni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime ụnụ siko d’a saeka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa ụnụ, kị haịn nwan ụnụ gilēni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye owule hún wụ nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien haịn ụnụ gilēni e gi oku Osolobue e don wụ ni ụnụ ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju nọ za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wụ onye Sameriā, ni eje-mmōn ri ime i?” ⁴⁹ Jesu nọ za, si, “Eje-mmōn a ri ime m; m’a gbaye Nedi m, kanị ụnụ ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni wẹ ye m ogho; kanị, o nwongho onye ri e me ni wẹ ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju nọ si a, “O weguo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmōn ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanị i si, ‘Onye owule hún donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ Yu ka nedi enyi wụ Ebrahim hún nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k’i ro ni ‘ya ke i wu?’”

⁵⁴ Jizosi nọ za, si, “M ja enwēn m mma, ojija-mma m wụ ihien mmaka. Onye hún a ja m mma wụ Nedi m, hún ụnụ si ni ‘ya wụ Osolobue ụnụ, ⁵⁵ bu ụnụ amarin a, kale a maringho m’a. M si n’a marin m’a, m jenkō d’a wụ onye ntụ ke ụnụ; kanị a maringho m’a; m’e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi ụnụ kanị wụ Ebrahim ghoghō n’o jenkō d’a hún ogen m; o hún a, efo nọ sụọ a usụọ.”

⁵⁷ ‘Ya ndi Ju nọ si a, “Y’e ke ru ahua iri-kwasi-ogunnai, y’a hunole Ebrahim?”

⁵⁸ Jesu nọ si wẹ, “Ezioku ke m ri a gwa ụnụ, ni wẹ d’a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ ‘Ya wẹ nọ tuturu omuma ni wẹ ma a, kanị Jesu nọ wari, gha ime Ulo-nsọ pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuọ Okennyẹ Wẹ Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, o nọ hún onye enya kpu-ishi kete w’a mul’a. ² Ụmụ-azuun a nọ ju a, si, “Onye-nkuzi, onye me njo hún wẹ gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwēn ra ndi mun’a?” ³ Jesu nọ za, si, “Eleni okennyeni mōbu ndi mun’a me njo, kanị wẹ mu a enya-ishi keni ikēn Osolobue hún uzọ puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d’a gha a run orun onye hún zihē ni m ebe eki kelēni gi, makēni, ohi gba, o nwonni onye jenkō d’a saeka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wụ ukpe uwa.”

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o nọ ju eson to ali, gi eson hu mēme urua, gi e te onye enya-ishi hu enya. ⁷ O nọ si a, “Jenme d’e fin ihun ime mirin Siluam.” (Ali efanni wụ “E zijenguo.”) O nọ jen d’e fin ihun e, o nọ leghama uzọ, luaha. ⁸ Ndi nochimen’e le ndi marin n’o te rijo urio hu a si, “Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo urio?” ⁹ Ndi hu ime wẹ hu a si, “Iya ro.” Ndi ozo si, “Mba, ele ya; kanị o yi e eyi.”

Kanị ‘ya nwēn nọ si, “Eghee, mme wụ okennyẹ hu.” ¹⁰ Wẹ hu a ju a, a judonzi, a si, “Nani k’i don nwan leghama uzọ?” ¹¹ O nọ si, “Okennyẹ hu w’a kpo Jizosi/Jesu mēme urua gi e

te m ɛnya, ọ nọ sị m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jemma d'e fin ihun, m nọ leghama ụzọ!' ¹² Wẹ nọ jụ a, sị, "Elebe k'ọ rị?" Ọ nọ sị, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Enya

¹³ Wẹ nọ weri onye hu ɛnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memem urua gi e shiapu a ɛnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a k'ọ don leghama ụzọ. Ọ nọ sị wẹ, "O bu urua che m ɛnya, e fin m ihun m—e leghamaguo m nwan ụzọ." ¹⁶ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ sị, "Okennyeni ele nke Osolobue make ni ọ rini e donme iwu Izu-iken." Ndi ozo sị, "Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumenya ndini?" Wẹ nọ kebe. ¹⁷ Wẹ nọ sizi onye ɛnya-ishi hu, "K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ɛnya?" Ọ nọ sị, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ɛnya te kpu e ishi d'e ru n'a kpo wẹ ndi mun'a. ¹⁹ Wẹ nọ jụ ndi mun'a, sị, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ɛnya-mpin? Nani k'ọ don nwan leghama ụzọ?" ²⁰ Ndi mun'a nọ za, sị, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a ɛnya-mpin. ²¹ Kani, enyi amarin k'ọ don nwan leghama ụzọ mobu onye shiapu a ɛnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya sikọ d'e ku onu a." ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu wẹ. Make ni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hu Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mun'a gi sị, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya wẹ nọ kpozị okennyen hu ɛnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, sị a, "Ku ezioku n'i ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ Ọ nọ za, sị, "Amarin m omeni ọ wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kani ihien ohu m marin wu ni ɛnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan ụzọ!" ²⁶ Ya wẹ nọ sị a, "K'ọ me i? Nani k'ọ don shiapu i ɛnya?" ²⁷ Ọ nọ sị wẹ, "A gwaguo m unu, kani unu egini e don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ Ya wẹ nọ kpoma a iyi, sị, "Nwa-azuun a k'i wu, kani enyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kani nke okennyeni, enyi amarinde ebe ọ gha bia!" ³⁰ Okennyen hu nọ za, sị, "Onwan wu ihien a tu ɛnya! Unu amarin ebe ọ gha bia, bu ọ shiapu m ɛnya. ³¹ Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kani ọ gon onye hun e fe n'e le onye hun e me uche e ntin. ³² Kete uwa e bidonle, anutuni wẹ ni onye owule shiapu ɛnya onye wẹ mu ɛnya-mpin. ³³ Owule okennyeni ele nke Osolobue, ọ ke sa eka me ihien owule."

³⁴ Wẹ nọ za a, sị, "Ime njo ke wẹ nocharin mu i; i ri nwan a cho ni kuzi enyi?!" Wẹ nọ chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Ime-mmom

³⁵ Ogen Jizosi gi nu ni a chupuguo w'a, ọ hun a, ọ nọ sị a, "Y'e kwerigho ni Nwa nke Ihan?"

³⁶ Ọ nọ za, sị, "Onye k'ọ wu di-okpa? Gwa m, keni m hun ụzọ kweri n'e!"

³⁷ Jizosi nọ sị a, "Y'a hunguo a—onye hun ri e du i e ku oku ro."

³⁸ Ọ nọ sị, "Di-nwonn-ɛnyi, e kwerigho m." Ọ nọ sekpu ali, fe e.

³⁹ Jesu nọ sị, "M bia uwan d'a han enen, keni ndi ɛnya-ishi leghama ụzọ, ndi hun e legha ụzọ a wuru ndi ɛnya-ishi."

⁴⁰ Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nu ihienni o ku, wẹ nọ jụ a, sị, "Enyi wuzikwo ndi ɛnya-ishi?"

⁴¹ Jizosi nọ za wẹ, sị, "Omeni unu wu ndi ɛnya-mpin, wẹ e ke si ni unu me njo; kale, ebe unu si ni unu hu e legha ụzọ, njo unu hukwoni unu."

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta

¹ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun ghaleni onumuzo banye ime ulo-atunrun, kanị o gha uzọ ozọ nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian uzọ a napu a ihien e. ² Onye hu gha onumuzo banye, 'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. ³ Iya ke onye nche a kpopu ni uzọ; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpo atunrun a efan, o dupuha we. ⁴ O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we uzọ; atunrun ndi hu e son e makeni we marin olu e. ⁵ Esonko we onye we marinleni, kama, w'a gban'a oso, makeni amarin we olu e.”

⁶ Jizosi gi iluni gwa we oku, kanị a ghotani we.

Jizosi Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

⁷ Ya Jizosi nozi si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. ⁸ Ndi ozọ ile bu m uzọ bia wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanị atunrun ndi hu egonni we ntin. ⁹ Mme wu onumuzo. Onye owule hun gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jen, a lua, a hunsonme efifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onye ohin ara bia wezuka n'o bia n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanị m bia keni we nwon ndun, nwon e mmagi-mmagi.”

¹¹ “Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. ¹² Nke onye we wehu orun, hun wulen onye-ndu atunrun ndi hu, hun atunrun ndi ahun wulen nke e, o hun eworo* k'o lala, o la atunrun ndi hu to, gba pu—eworo hu nwunrun we, o chuziza we. ¹³ Onye we we orun a gba pu makeni o wuhu onye we we orun, ele iya nwon atunrun, o nwonni ihien o kpo atunrun ndi hu.

¹⁴ Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. A maringho m atunrun m; atunrun m a maringhozi m—¹⁵ rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrun. ¹⁶ M nwon atunrun ndi ozọ rileni ime igunrunni. M jenkọ d'e wehezi we. We jenkọ d'e gon ntin olu m, keni o wuru igunrun ohu le onye-ndu ohu. ¹⁷ Ihien m suo Nedi m makeni m ri e we ndun m e ye keni m werizi e. ¹⁸ O nwonni onye ri a napu m ndun m; kama, mme ri e gi uche m e ye e. O ri m eka iyen'e; o rizi m eka iwerizin'e. Nedi m si m me ihienni.”

¹⁹ Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kebezi make ihien ndini o ri e ku. ²⁰ Ndi bu oda ime we hu a si, “Eje-mmōn ri ime e; era ri a pu a! Ke enyi ri e gon n'e ntin?” ²¹ Ndi ozọ hu a si, “Oku ndini ele oku onye eje-mmōn ri ime e. Ni eje-mmōn saeka shiapu enya onye enya-ishi?”

A Ju We Jesu

²² Ogen hu wu ogen oyi. We ri ime Jerusalem, e me Mmemme we gi e don Ulo-nsọ nsot, ²³ Jizosi ghako etu-ulo Solomonu hun ri Ulo-nsọ, ²⁴ 'ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunme e, si a, “Elee ogen ke y'e konmeru enyi obi elu? Omēni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwapu enyi?”

²⁵ Jizosi no za, si, “A gwaguo m unu, kanị unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wu osheri m; ²⁶ kale unu ekwerini makele unu ele atunrun m. ²⁷ Atunrun m a maringho olu m; a maringho m we; w'e son m eson. ²⁸ Mm'e ye we ndun itebite; alako we ntikpo. O nwonni onye siko d'a napu ni m we. ²⁹ Nedi m hun we we che m eka ka ihien ile; o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka wepu we eka Nedi m.”

³⁰ “Mme le Nedi m wu ohu.”

³¹ Ndi-ndu ndi-Ju no burusonmezi omuma, cho ni we magbu e. ³² Jizosi no za we, si, “A runghosiguu m unu orun-oma bu oda gha eka Nedi m bia: elee hun ime we ke unu jenkọ d'e gini ufiri e ma m omuma?” ³³ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, “Ele orun ri mma ke enyi k'a ma ni omuma, kanị, aru i ku. Makeni ihian mmaka k'i wu bu i ri e weri enwen i ni wu Osolobue.” ³⁴ Jesu no za we, si, “Ele we de e ime Iwu unu, si, 'M si ni unu wu chi.†’ ³⁵ Ebe o me ni w'a ra s'eka gbewoto oku ri ime Ehuho-nsọ, omēni o kpo ndi hu we zijenni oku Osolobue mbu 'chi', 'ndi ri ke Chuku’, ³⁶ nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nedi don nsọ zihē ime

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka ‡ **Isi Nke Iri:34** mōbu: Unu no ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

uwa, rị e ku arụ, makèni m sị, ‘M wụ Nwa Osolobue?’ ³⁷ Omele arị m a rụn ihien Nedi m a rụn, egile ni ihien m ku don. ³⁸ Kanị omeni m hụ a rụn we, osuon'a ni unu egini ihien m ku don, gi ni orun-atumènya ndi m rụn don, keni o we unu enya ni Chuku-Nedi rị ime m, mme nwèn rị ime Chuku-Nedi.” ³⁹ ‘Ya we nọ chozi ni we nwunrun a, kanị o nọ gbunahin we.

⁴⁰ Jizosi nọ kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebèhụ Jónu nọ me mirin-Chuku oge mbu, o nọ nodi ebèhụ. ⁴¹ Ndi bu oda nọ bia d'e kunrun e, we hụ a sị, “Jónu a runni orun-atumènya kaka akpu-ohu, kanị, ihien ile Jónu ku banyeni okennyeni wu ezioku.” ⁴² Ndi bu oda nọ kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanaj

Onwun Lazarosi

¹ O nwon okennyè ohu w'a kpo Lazarosi hun emu rị a ku. Onye Betani, obodo Meri le nwene e okpoho wu Mata ro. ² Merini wu hun hu ude e shin ohunma ye Di-nwonnienyi wu Jesu uku, gi ntutu e fikori a; nwene e wu Lazarosi ke emu rị nwan a ku. ³ ‘Ya umunen-ikpoho ebunni nọ zi ozi jenni Jizosi, sị, “Di-nwonnienyi, emu rị a ku onye ahun ihien e a suo i.”

⁴ Kanị, oge Jizosi gi nu ihienni, o nọ sị, “Emuni ele nke onwun, kama, o k'e weheni Osolobue ogho; o jenkọ d'a wu uzọ Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ogho.” ⁵ (Ihien Mata le nwene-e-okpoho wu Meri lezi Lazarosi a suokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu ni emu rị a ku Lazarosi, kuguu ihienni o ku, o nọ nodizi ebèhụ o rị akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeugu, o nọ nwan si umu-azuun a, “Ni enyi kin ni azuun si Judia.” ⁸ Umu-azuun a nọ sị a, “Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni we ma i omuma ebèhụ, i choke n'i kinzi ebèhụ?” ⁹ Jesu nọ sị, “Ele mgbahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a rị elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki rị elu ara kpogburu, makeni we gi ukpe uwan e legha uzọ. ¹⁰ Kanị ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpogburu akpogburu, makeni ukpe a rị ime we.” ¹¹ Oge o gi kuguu ihienni, o nọzi sị we, “Uran e buruole owu enyi wu Lazarosi, kale, m jenkọ ebèhụ d'a kpotien e.”

¹² Umu-azuun a nọ sị a, “Di-nwonnienyi, omeni o rị uran, o siko d'a rị mma.” ¹³ (Jizosi gi e e ku ni o nwunhuguo, kanị we rị e ro n'ọ rị e ku uran mmaka.) ¹⁴ ‘Ya Jizosi nọ gwapu we, sị, “Lazarosi a nwunhuguo, ¹⁵ kanị, make ufiri unu, efo rị a suo m usuo ni arị m ebahun, makeni o k'e me unu kweri. Kanị, bia ni nwan ni enyi jen d'e kunrun e.” ¹⁶ Tamosi (hun w'a kpo Ejime) nọ sị umu-azuun ibe e, “Ni enyi nwèn jenzi, keni enyi son onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Oge Jizosi gi ru ebahun, o nọ hun a ni Lazarosi a riote ime ili kete akpu-uhuhin eno. ¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, egbata we wu ihien ri ke maili ebuo. ¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni we roko we obi make onwun nwene-we-okennyè.

²⁰ Oge Mata gi nu ni Jizosi lala, o nọ jenne d'e kunrun e, kanị Meri nodi ali ime ulo. ²¹ Mata nọ sị Jesu, “Di-nwonnienyi, omeni i te rị ebeni, nwene m e ke nwun. ²² Kanị a maringho m ni ke kikenni o nwunhuguu, Osolobue jenkọ d'e ye i ihien owule i rịo a.”

²³ Jizosi nọ sị a, “Nwene i jenkọ d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata nọ sị a, “A maringho m n'ọ jenkọ d'e lihi oge ndi nwunni siko d'e gi lihi Uhuohin-ikpazuun.”

²⁵ Jizosi nọ sị a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwerini ni m, o suo n'a ni we nwunhun anwunhun, we siko d'a rị ndun; ²⁶ onye owule rị ndun hun kwerini ni m anwunko, kaka. Y'e gigho a don?”

²⁷ Mata nọ za a, sị, “Eghee Di-nwonnienyi, e kwerigho m ni 'yu wu Onye Hu Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun we rị e lee enya a n'ọ lala ime uwa.”

Jizosi Kwan Ekwani

²⁸ Ogen Mata gi kuguu ihienni, o no kin-azuun d'a kpo nwene e wu Meri. O no kagwa a, si, "Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpo i." ²⁹ Ogen o gi nu ihienni, o no lihi oto ozigbo, jen d'e kunrun e. ³⁰ Ogen hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwo ebe Mata no kunrun e. ³¹ Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a roko a obi a hun Meri k'o lihi oto ozigbo pu, we no sonme e makeni we ro n'o jenkọ ili hu d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebegu Jizosi ri, hun Jizosi, o no dann'a ali, si a, "Di-nwonna-enyi, omeni i te ri ebeni, nwene m e ke te nwun!"

³³ Ogen Jizosi gi hun a k'ori a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o no metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ O no si we, "Elebe ke unu liye e?" We no si a, "Di-nwonna-enyi, bia d'e lee e."

³⁵ Jizosi no kwan ekwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun no si, "Euu, lee ke ihien e sughan a!"

³⁷ Kanj ndi hu ime we no si, "Onyeni shiapu enya onye enya-ishi, o ke sa eka gbondon okennyeni anwunle?"

Jizosi A Gha Ime Onwun Weli Lazarosi

³⁸ O metukenmezi Jesu obi, o no bia ebe ili hu ri. Ili hu wu okporo hun we gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizosi no si, "Nupu ni omuma hu."

Mata, nwene okennyu hu nwunhunnj no si a, "Di-nwonna-enyi, o siko d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuhin eno we li e."

⁴⁰ Jizosi no si a, "Agwani m'i n'i jenkọ d'a hun ke Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?"

⁴¹ E nupu we omuma hu, Jizosi no wesi enya elu, si, "E kele m'i Baba, makeni y'a nugo ekpere m, ⁴² a maringuo m ni y'a nu ekpere m ogen ile, kanj ifiri ndini ri ebeni ke m gi ku ihienni, keni we kweri ni 'yu zihem." ⁴³ Ogen o gi kuguu ihienni, o no gi oken olu yi oro, si, "Lazarosi, puha!" ⁴⁴ Okennyu nwen nwunni no puha, eka we gi li e a fukpume e: ohu fukpume oku le eka, ohu fukpumezi e ihun. Jizosi no si we, "Topu n'a n'o jenne."

E Rini We Jesu Ngo Keni We Gbu E

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d'a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu me, we no kweri n'e. ⁴⁶ Kanj ndi hu ime we no jen d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa we ihien Jizosi me. ⁴⁷ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchu-egan no kpo Ogwa Ndi-isi Nkikwama, si, "Ki enyi jenkọ nwan d'e me? Lee ni orun-atumanya ile okennyeni ri a run! ⁴⁸ Omeni enyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenkọ d'e kweri n'e; ogen hu, ndi Rom ri a kini enyi siko d'a bia d'e me ihien banyen'e, we siko d'e tikpo Ulo-nsọ enyi le ali enyi!"

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime we efan a wu Kayafasi, hun wu onye-isi nchu-egan ahua hu, no si we, "Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi ali enyi ile a la iwi?" ⁵¹ (Kanj, ezioku ri n'a wu ni ebe o me ni Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu, amuma k'o bu ihien hu—ni Jesu jenkọ d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k'o bu. ⁵² Eledu ndi Ju suo k'o k'a nwunni, kanj, keni o gizi onwun a wegama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hu jenne, ndi-ndu ndi Ju no tuma iroro ke w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri e, Jesu akpazini ebe ihian ri ime Judia, kama o no gha ebegu pu, shi obodo ohu w'a kpo Ifrem, hun ri egberu nokunme atu—iya le umu-azuun a no nodi ebegu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda no ghasonme ali ofia si Jerusalem d'e me omenali w'e gi e don enwen we nsọ, hun we gi a kwademe memme hu. ⁵⁶ We hu a cho Jesu, a ju ibe we ebegu we wuzo ime Ulo-nsọ, si, "K'i ro? O biakode memmeni ra?" ⁵⁷ Ogen hu, ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi e yeguo we iwu banyeni Jesu: ni owuni onye owule marin ebe o ri, 'ya bia d'a gwa we, keni we hun uzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmēbuo

E Hukpu We Jesu Uden (Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ogen o gi hodū akp'ohin isin ni Mmēmme-Nghafe ru, Jizosị nọ jẹn Bētani, iwe Lazarosị, okennyẹ hụ ọ gha ọnwun weli. ² We nọ shi ni Jesu ihien-oriri enyasi ahun. Mata hụ e jẹn ozi, e buye we ihien-oriri ahun; Lazarosị rị ndi rị e sọn ẹ e ri ihien-oriri.

³ 'Ya kẹ Meri nọ wehe uden e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi memẹ, hūn we gwaleni. Uden hū k'e jun ihien nọ kẹ ogo-nta ohu lẹ nkirishi. O nọ hu ẹ ye Jesu ukū, gi ntutu rị a isi e fikorị a; ishin uden hū nọ kungbama ulo hū ile. ⁴ Kanị onye ohu ime umu-azuun Jizosị, 'ya wu Judasi nwa Iskarotu (hūn jenkọ d'e re n'ẹ), nọ si, ⁵ "Kị haịn we gileni re udenni, we eghe ẹ ye ndi igbennye? O ruguo ihien rike eghe-orun akp'ohin ogun-mmisen." ⁶ (Ele ni ndi igbennye rị a mkpa haịn o gi ku ihienni. Kanị, onye-ohin k'ọ wu: iya nwe e donme ni Jesu we eghe; o werisonme eghe we ye ẹ donme.)

⁷ Kanị Jizosị nọ si, "Hatu n'ẹ, n'o gi ẹ kwademe olili m.

⁸ Unu lẹ ndi igbennye rị ogen ile, kanị mme nwen esonko unu nodi ogen ile."

E Rini We Lazarosị Ngo

⁹ Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu rị Bētani, 'ya we nọ bia ebahun. Kanị, ele ifiri Jesu suo kẹ we gi bia, kanị, we chozi ni we hūn Lazarosị, hūn ọ gha ọnwun weli. ¹⁰ 'Ya ndi-isi nchu-ẹjan nọ rimeni Lazarosị ngo ni we gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri ẹ kẹ ndi Ju bu oda gi rị a ju nke we a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem (Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Ogen eki gi fon, igunrun hi-ogbe hūn bia Mmēmme-Nghafe nọ nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ 'Ya we nọ werisonme iguru, jẹn d'e kunrun ẹ. Ya we nọ yime, "Ja ni Osolobue mma;

onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia
wu onye Chuku gozi agozi!

Eghee,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi."

¹⁴ Jesu nọ chozi nwa jaki, nyinrin ẹ jẹnme, nọkẹ kẹ Ekukwo-nsọ don ku—Ehuhuo-nsọ si, ¹⁵ "Obodo Zayonu, a tule egun!

Lee Eze i k'ọ lala,

ọ rị elu nwa jaki."

¹⁶ Umu-azuun Jesu a ghotani ihienni ogen hū, kanị, ogen Jesu gi nweringu ogho, we nọ nyanhan ni Ekukwo-nsọ ku ihienni banyen'ẹ, nyanhanzikwo ni we me n'ẹ ihien ndini.

¹⁷ Ndi rị igunrun ahun we lẹ Jizosị wị ogen o gi gha ili kpopuha Lazarosị, ogen o gi gha ime onwun weli ẹ, hū a gwasonme ndi ozo ihien meni. ¹⁸ 'Ya haịn igunrun hū gi bia d'e kunrun ẹ—makeni we nu n'ọ run orun-atumenyani.

¹⁹ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ si ibe we, "Unu hū a hūn a?! Ihien ile enyi rị e me a rị a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmeguo a!"

Ndi Griki Hun Cho Ni We Hun Jesu

²⁰ Ogen hū, o nwe ndi Griki hūn rị ndi jẹn Jerusalem d'e fe ofufe ogen mmēmme hū.

²¹ We nọ jẹn d'e kunrun Filipu hūn wu onye obodo Besaida rị ime Galili. We nọ si a, "Di-okpa, enyi cho ni enyi hūn Jesu." ²² Filipu nọ jẹn d'a gwa Anduru, ya we ebubuo nọ wiri jẹnme d'a gwa Jesu.

²³ Jesu nọ za we, si, "Ogen e ruguo hūn w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. ²⁴ M rị a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke ẹ akariko ohu suo wezuka n'ọ dan ali nwunhūn. O nwunhūn,

'ya wu o mi mkpuru oda-oda. ²⁵ Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akani we mkpa elu uwan, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. ²⁶ Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenkō d'e sonri m, keni odibo m hun uzō son m nodi ebe m ri; Nedi m jenkō d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho."

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

²⁷ "Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile ogen-afunfunni bia ni m'? Mba! Make ni, 'ya hain m gi ri ebeni—m bia keni m hun uzō ta afunfunni. ²⁸ Baba, ye efan i ogho!' 'Ya ke olu no gha elu-igwee si, "E yegwole m efan m ogho. M jenkō d'e yezi e ogho."

²⁹ Igunrun ahun ri ebenu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozō si mmōn-ozī a gwaol'a oku!

³⁰ Kani, Jesu no si we, "Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. ³¹ Kikenni ke we jenkō d'a ma uwan ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwan. ³² Mmē nwen, ogen we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenkō d'a dohani enwen m ihian ile." ³³ (O gi ihien ni o ku ghosi udi onwun o jenkō d'a nwun.)

³⁴ Igunrun hu no si a, "Iwu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkō d'a ri ndun jennin ejen. Ki i ri a sini ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihian ni?"

³⁵ Jesu no si we, "Ukpe jenkō d'e sonzi unu nodizi ekere suo. A gha ni ogenni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Make ni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenkō. ³⁶ 'Ya wu, kwerini ni ukpe ogenni unu nwon ukpe, keni unu hun uzō wuru umu ukpe."

Ogen Jesu gi kuguu ihien ni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a ni Jesu runchanrin orun-atumanya bu oda id'enya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun uzō mezu: Azaya si, "Di-nwōnni-enyi, onye kwere ozi enyi zi?"

Onye ke Di-nwōnni-enyi ghosi iken e?"

³⁹ Asani we eka kwere, make ni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ "Chuku e megwo enya kpu we ishi,

tikin obi we—

amangbe we e gi enya we legha uzō,

gi obi we ghota,

e gbehuto we d'e kunrun m;

a zuo m we—'ya ke Chuku ku."

⁴¹ Azaya ku ihien ni make ni o hun ogho Jizosi, o no ku banyeni ogho a. ⁴² K'osiler, ndi bu oda hun ride ime ndi-ndu we kwere ni Jesu ekweri. Kani, egun ndi Itu-Farisi anini we ku e ebe ihian ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ "Ojija-mma ihian k'a ja we ka we a suo kari hun Osolobue k'a ja we."

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu no wesi olu elu, si, "Onye owule hun kwere ni m ele mme k'o kwere ni, kani onye hun zihen m k'o kwere ni. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hungwo onye hun zihe ni m.

⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwere ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me n'e, amako m'a ikpe. Make ni, abiani m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwere ni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkō d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Make ni, ele m gi uche m e ku, kani Nedi m hun zihen m ye m iwu ihien m siko d'a si le ihien m

sikọ d'e ku. ⁵⁰ A maringhọ m nị iwu ẹ e ye ndun itebite. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku."

Isi Nke Mmepụ

Jesu Chanchan Umụ-azuun A Uku

¹ Nị Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringhọ nị oge ẹ e ruguọ hun o gi hapu uwani, buru Nedi ẹ. Ebe o nwe ihien-osusuo ndi nke ẹ ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-osusuo d'e ru isi ẹ.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'o re ẹ.

Oge we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringhọ nị Chuku-Nedi e weole ihien ile che ẹ ẹka, n'o gha ebe Osolobue ri bia le n'o laburuko Osolobue: ⁴ o no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu ẹ, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O no hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azuun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonnienyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi no za, si, "Y'a marin ihien m ri e me kikenni; kanị omegu, i k'a ghota a." ⁸ Pita no si a, "O nwonnienyi oge y'e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omēni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu nị elede uku m suo ki k'a chan, Di-nwonnienyi—chanzi m nwan ẹka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wuguu ehụ, o rizinị mkpa n'o wuzi ehụ, mmani uku a—make ni o nwunchanringuọ. Unu e nwunguọ nke-esi—kanị ele unu ile." ¹¹ Make ni Jesu a maringhọ onye hun jenkọ d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Oge o gi chanchanguu we oku, yiriguzi ewuru ẹ, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotaghọ ihien m me ni unu?" ¹³ Unu a kpo m 'Onye-nkuzi', a kpo m 'Di-nwonnienyi'; o furu efuru, make ni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan nị mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu nị unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu jenkọ d'e son, keni unu mezikwo nị ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omēni unu a maringhọ ihien ndini, Osolobue jenkọ d'a gozi unu omēni unu e me we.

¹⁸ Kanị, ele unu ile ke m ri e ku; a maringhọ m ndi hun m hori. Kanị, we jenkọ d'e gi ihien k'e menị mezu ihien Ehuho-nsọ ku, nị, 'Onye hun ri bredi m e buguọ numanị m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihienni o gini d'e me, keni—o me, nị unu kweri nị mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihē, nabanhan m; onye owule hun nabanhan nị m, nabanhan onye hun zihē ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Sikọ D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Oge Jizosi gi kuguu ihienni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e we m ye we." ²² Umụ-azuun a no leme ibe we, make ni ihien o ku gba we nghari-nya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azuun a, onye hun ihien ẹ a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi ẹka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azuun hu no nokunmekenme Jizosi, si a, "Di-nwonnienyi, onye ro?" ²⁶ Jesu no za, si, "Onye hun m jenkọ d'e ye bredini, m suruguu a ime afere ro." 'Ya o no suru bredi hu ime afere, we ẹ ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Oge Judasi gi naringuọ bredi ahun, Ekwensu no banye ime ẹ. Jesu no si a, "Me ihien i k'e me ozigbo!" ²⁸ Kanị, o nwonnienyi onye ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghota ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Make ni Judasi e kwodon ni we ego, o nwe ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we sikọ d'e gi me memme hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbenye ihien.

³⁰ Oge Judasi gi naringuọ bredi hu, o no pu ozigbo; ime uchinchin ro.

*Iwu Ohun**(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)*

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu no si, “We jenko nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omeni we bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen e; o jenko d'e busi e elu ozigbo. ³³ Umum, mme le unu siko d'a nodizi ekere suo. Unu jenko d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: 'Unu asako eka bia ebe m jenko.' ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, 'ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azuun m.”

*Jesu E ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorì N'o Marin A**(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)*

³⁶ Saimonu w'a kpo Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, elebe k'i jenko?” Jizosi no za, si, “Ebe m jenko, y'a sako eka son m kikenni—kani omegu, i jenko d'e son m.” ³⁷ Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, ki hain o gi me ni asako m eka son i kikenni? M k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu no za, si, “N'i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghorì mgbete no ni 'y'a marin m.”

Isi Nke Mmęto*Jesu Suo Ke W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nedi*

¹ Jizosi no si we, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omeni ele erira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jenko d'e bi. ³ M jenguu d'a kwademe ni unu ebe unu jenko d'e bi, e kinhen m azuun d'e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringuo uzo ebegu m jenko.”

⁵ Tamosi no si a, “Di-nwonni-enyi, enyi amarin ebe i jenko, eghani ke enyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi no si a, “Mme wu uzo le ezioku le ndun. O nwonni onye siko d'a sa eka bia d'e kunrun Chuku-Nedi mmani ghahani m. ⁷ Omeni unu a maringuo m, unu jenko d'a marizikwo Nedi m. Unu a maringuo a nwan gha kikenni jenne; unu a hunguo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwonni-enyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.” ⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'y'a marin m? Onye owule hunni m, a hunguo Chuku-Nedi. K'i ri a sini, 'Ghos enyi Chuku-Nedi?' ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kani, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d'a run orun ndi hun m ri a run; o jenko d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rio, m siko d'e me e, keni mme wu Nwa hun uzo wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi efan m rio m ihien owule, m jenko d'e me e.”

Jizosi E Kwe Nkwa N'o K'e Zihe Mmon-nsọ

¹⁵ “Omeni ihien m a suoghọ unu, unu jenko d'e donme iwu m, ¹⁶ a rio m Chuku-Nedi n'o zihę ni unu Onye-nkasi-obi ozọ n'o noyeni unu jęrin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmon-nsọ—onye hun a ghosi ezioku; uwa asaeka nabanhan a, makeni uwa as'eka hun a mobu marin a. Kani unu a maringho a, makeni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Ele m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m siko d'a bia d'e kunrun unu.

¹⁹ O hodu ekere ni uwa hunbehi m, kani unu jenko d'a hun m. Makeni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhin hu, unu jenko d'a marin ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu

ndi ihien m suo. Ndi ihien m suo ke ihien we k'a suo Nedi m; ihien we jenko d'a suozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosi we.”

²² Nwa-azuun a ohu w'a kpo Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, “Di-nwonn-enyi, ki mezi i k'e gi ghosi enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?”

²³ Jesu no za a, si, “Onye owule ihien m a suo jenko d'e me ihien m ku. Ihien e k'a suo Nedi m, mme le Nedi m a bia d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onye owule ihien m ghaleni a suo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun ziheni m. ²⁵ A gwaguo m unu ihien ndini hunni mme le unu ri; ²⁶ kanj, Onye-nkasi-obi wu Mmon-nso, hun Chuku-Nedi jenko d'e gi efan m zihe, jenko d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udon ke m ri a lato ni unu; udon nke m ke m ri e ye unu—ele ke uwa don e ye ke m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nughu ke m si unu, ‘M pukọ apukọ’ le ni ‘m siko d'e kinhen d'e kunrun unu.’ Omeni ihien m suo unu, nke unu hu a ghoghọ ni m jenko d'e kunrun Chuku-Nedi, makeni 'ya ka m. ²⁹ A gwatoguo m nwan unu ihienni hunni o keleni me—keni, o me, unu e kweri. ³⁰ Ogen arja m'e gi gwamazi unu ihien bu oda, makeni onye hun a ki uwanj lala; o nweni iken owule o nwon ebe m ri, ³¹ kanj, m ri e me ni uwa marin ni ihien Chuku-Nedi suo m a suo, ni ihien Chuku-Nedi si m me ke m'e me; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisi-vaini Le Aganaba A

¹ “Mme wu ezigbo vaini; Nedi m wu hun e lepu a enya. ² Agalaba owule ri ime m hun mileri mkpuru, o bepụ a; kanj agalaba hun mi mkpuru, o befon e, keni o mikenme. ³ Oku m gwa unu e befonguo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenme mkpuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkpuru, mmanj o nyankunma osisi e, erira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m.”

⁵ “Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, makeni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepụ agalaba, o kpopu nkun; w'e kponggame agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rjo ni ihien owule unu cho; Osolobue jenko d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omeni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenko d'a ghosi ni unu wu umu-azuun m: ohun jenko d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osusuo ebe m ri ke m don nwe ihien-osusuo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. ¹⁰ Omeni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke ke m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asuo Nedi m. ¹¹ A gwatoguo m unu ihien ndini, keni ighoghọ m ri ime unu le ni ighoghọ unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu ke m don nwe ihien-osusuo unu.”

¹³ “O nwonn onye nwe ihien-osusuo ka onwan: ni ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m ke unu wu—omeni unu e me ihien m si unu me. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin ihien di-nwonn'e ri e me. Kama, m kpo unu ndi owu m makeni a gwaguo m unu ihien ile m nu onu Nedi m.”

¹⁶ “Ele unu hori m; mba, mme hori unu, tume unu keni unu jen d'a mi mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nedi ye unu ihien owule unu gi efan m rjo. ¹⁷ M ri e ye unu iwuni: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu.”

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

18 “Omèni izize ụnụ rị e ze ụwa, nyanhankwọ nị nị izize m bu ụzọ ze e. 19 Omèni ụnụ te wụ nke ụwa, nke ihien ụnụ a sụọ ụwa rịkẹ nke e. Kanị, ebe o mē nị ụnụ eļe nke ụwa makēni a hōpūgūọ m ụnụ ime ụwa, 'ya haịn izize ụnụ gi e ze ụwa. 20 Nyanhan nị ihien m gwa ụnụ, nị, 'Odibo ara ka nna a.' Omèni wẹ kpokpo m ekpokpo, wẹ sikọ d'e kpokpozikwọ ụnụ; omèni wẹ mē ihien m sị wẹ mē, wẹ jenkọ d'e mezikwọ ihien ụnụ sị wẹ mē. 21 Wẹ k'e mē ụnụ ihien ndini wẹ makēni ụnụ wụ nke m, ụnụ rị a za efan m, makēni amarin wẹ onyẹ hun ziheni m. 22 Omèni abiani m d'a gwa wẹ oku, ikpe njo e ke ma wẹ; kanị o nwonzini nwan ihien wẹ k'e gi wanahin njo wẹ mē. 23 Onyẹ owule rị e ze izize m rị e zezikwọ izize Nedi m. 24 Omèni arunni m orun wẹ runtulenị ime wẹ, ikpe njo e ke ma wẹ; kanị, a hunchanringūọ wẹ nwan orun-atumenya ndi m run—bu ize mmē lē Nedi m hukwọ e ze wẹ. 25 Kanị, o rị enina nị wẹ hun ụzọ mezu ihien hu wẹ de ime Iwu wẹ, nị, 'Izize m rị e ze wẹ bu o nwonni ihien m mē.’

26 Kanị, Onyẹ nkasi-obi hu m jenkọ d'a gha ebe Chuku-Nedi rị ziheni ụnụ bia, o jenkọ d'a shiani m eri. Onyẹ nkasi-obi hu wụ Mmon-nsọ—Onyẹ hun a ghosị ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nedi rị bia. 27 Ụnụ lē enwen ụnụ sikọ d'a shiazikwọ nị m eri, makēni mmē lē ụnụ rị gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisin

1 “A gwatoguo m ụnụ ihien ndini amamgbe ụnụ a danpu ime okukwe. 2 Wẹ jenkọ d'a chupu ụnụ ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onyẹ owule gbuni ụnụ jenkọ d'e weride e ni orun oma k'o rị a runni Osolobue. 3 Wẹ jenkọ d'e mē ihienni makele w'e ke marin Chuku-Nedi mobu mmē lē enwen m. 4 Kanị, a gwatoguo m ụnụ ihien ndini, keni ogen w'e gi mē, ụnụ a nyanhan nị a gwatoguo m ụnụ.”

“E te gwani m ụnụ ihien ndini isi mbidon, makēni m rị ime igunrun ụnụ. 5 Kanị m jenkọ nwan d'e kunrun onyẹ hun ziheni m, bu o nwonni onyẹ owule ime ụnụ ju m ke elebe ke m jenkọ? 6 Hun nke ụnụ e gi ju m'a, ụnụ a sukuru makēni m gwa ụnụ ihien ndini m gwa ụnụ.”

Orun Mmon-nsọ Sikọ D'a Run

7 “Kanị ezioku ke m rị a gwa ụnụ, erere ụnụ rọ omèni a pu m; makēni, Onyẹ-nkasi-obi abiakọ mmani m lama alama. Kanị, m lamaguu ke m'a nọ zihē ni ụnụ 'ya. 8 Ogen o jenkọ d'e gi bia, o sikọ d'a ghosị ndi ụwa nị a ghotani wẹ ihien njo wụ, nị a ghotani wẹ ihien Osolobue cho, leni aghotani wẹ ke okinkin-ikpe nọ. 9 nị aghotani wẹ ihien njo wụ—makēni njo wụ nị e kwerini ni wẹ m; 10 nị aghotani wẹ ihien Osolobue cho—makēni mmē nwen jenkọ ebe Nedi m rị, ụnụ ahunkozi m; 11 nị a ghotani wẹ ke okinkin-ikpe nọ makēni Osolobue a maguo onyẹ hun a ki uwanị ikpe.

12 Ihien bu oda hodụ hun m cho nị m gwa ụnụ, kanị ụnụ asako eka ghota a kikenni. 13 Ogen Mmon-nsọ, Onyẹ hun a ghosị ezioku, k'e gi bia, o sikọ d'e du ụnụ ye ime ezioku ile. Makele, eļe uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule o nu, 'ya k'o jenkọ d'e ku. O jenkọ d'a gwazikwọ ụnụ ihien ndi k'e mē ihun. 14 O jenkọ d'e ye m ogho, makēni o sikọ d'e weri ihien wụ nke m, hun m k'e ye e, gwa ụnụ ya— 15 ihien ile Nedi m nwon wụ nke m; 'ya haịn m gi sị nị Mmon-nsọ jenkọ d'e weri ihien wụ nke m gwa ụnụ.”

Ekwan Jenkọ D'e Henrin Ighogho

16 “O nobe ekere, ụnụ ahunkozi m; o nobezi ekere ụnụ jenkọ d'a hun m.” 17 Ndi hu ime umu-azuun a nọ sị ibe wẹ, “K'o gi ihienni o rị a gwa enyi e ku—nị, 'O nobe ekere, ụnụ ahunkozi m; o nobezi ekere ụnụ jenkọ d'a hun m,' o sizi, 'Makēni m jenkọ ebe Chuku-Nedi rị?’” 18 Wẹ hu a sị, “K'o gi 'O nobe ekere' e ku? Enyi aghotani ihien o rị e ku!”

19 Jesu a maringuo nị wẹ cho nị wẹ ju a ajuju, o nọ sị wẹ, “Ụnụ rị a jutari ibe ụnụ ihien m gi sị, 'O nobe ekere, ụnụ ahunkozi m, o nobezi ekere, ụnụ jenkọ d'a hun m.’” 20 Ezioku ke

m rị a gwa ụnụ, ụnụ jẹnkọ d'a kwan ẹkwan, goo—kani ụwa jẹnkọ d'a ghoghọ; ọ k'a gha a fu ụnụ. Kani, o nọbe, ụfụ ahun e henrin ighoghọ.”

²¹ “Imę gha e mę okpoho, ọ turu a aturu make ni ogen ẹ e ruguọ; kani ọ muguu, ọ nyanhankozị afunfun hu ebe ọ n'a ghoghọ n'ọ mubanhaguọ nwa imę ụwa. ²² Eriira ke ụnụ rị nwan a kwan; kani, m k'a hunzi ụnụ—ogen hu, ighoghọ siko d'e jun ụnụ obi, o nwonn onye jẹnkọ d'a napu ụnụ ighoghọ ụnụ. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien ụnụ jẹnkọ d'a rịo m. Ezioku ke m rị a gwa ụnụ, gi ni ẹfan m rịo Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye ụnụ 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeni, ụnụ egituni ẹfan m rịo ihien owule; rịo ni, ụnụ jẹnkọ d'e nwonhen, keni ighoghọ ụnụ zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa ụnụ ihien ndini; kani ogen lala hun m siko d'e gi gwapu ụnụ banyeni Chuku-Nedi, egikozị m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, ụnụ jẹnkọ d'e gi ẹfan m rịo. Ekuni m ni m jẹnkọ d'a riodonni ụnụ Chuku-Nedi, ²⁷ make ni ihien ụnụ a suo Chuku-Nedi le enwen ẹ a suo; ihien ụnụ a suo a asuo make ni ihien m a suo ụnụ a suo, lezi make ni ụnụ kweri ni m gha ebe Osolobue rị bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi rị bia imę ụwa; m pukozị nwan imę ụwa keni m laburu Chuku-Nedi.” ²⁹ “Ya umu-azuun a no si a, “I rị e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan n'i marichanrin ihien ile, n'o nwonn onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri n'i gha ebe Osolobue rị bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kweriguọ nwan? ³² Ogen lala—o ruguode nwan, ogen ụnụ jẹnkọ d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe ẹ, na mme suo to. Kani, ele mme suo wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguọ m ụnụ ihien ndini keni obi gi ifiri m ru ụnụ ali. Imę ụwa, ụnụ jẹnkọ d'e nwon nsongbu; ka kwodon ni obi ụnụ, n'e meriguọ m ụwa!”

Isi Nke Mmęsa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, ọ no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogen hu e ruguọ! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzọ ye i ogho— ² ebe o me ni y'e buguọ ihian ile che okpuru ẹ, keni o ye ndi ile hun i ye ẹ ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin n'i—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihę.”

⁴ “E yeguọ m'i ogho imę ụwan ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni ụwa d'e bidon.”

⁶ “E meguọ m ndini marin i, marin ẹfan i—ndini i gha imę ụwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguọ we ihien i ku. ⁷ A maringuọ we nwan ni ihien ile i ye m gha ẹka i bia, ⁸ makele a gwaguọ m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguọ we ihien ndi hu; a maringuọ we ni m gha ebe i rị bia nke-esi. E kweriguọ we ni 'yu zihę m.”

⁹ “M rị e me ni we ekpere; ele ndi ụwa ke m rị e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; make ni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozị m nwan imę ụwa, kani we rị imę ụwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun rị nsọ, gi ẹfan i chemę we, ẹfan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le we gi rị, m gi ẹfan i chemę we—ẹfan ahun i ye m. E chemęguọ m we; etuhuni m kaka onye ohu imę we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien ẹkukwo-nsọ ku hun uzọ mezu. ¹³ Kani, m lala nwan d'e kunrun i; m rị e ku ihien ndini imę ụwa keni we hun uzọ nwe ighoghọ m imę ndun we, nwe ẹ hun zu oke.”

¹⁴ “E yeguọ m we oku i, izize we no zeme ụwa—make ni ele we nke ụwa, rikę ke o don me ni mme le enwen m ele nke ụwa. ¹⁵ Ari m a rịo i n'i gha imę ụwa wepu we; kama, m rị a rịo n'i chemę we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶ Ele we nke ụwa—k'o don me ni ele m nke ụwa. ¹⁷ Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihę m imę ụwa ke m don rị e zi we e ye imę ụwa.”

¹⁹ “M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsọ nke-esi.

²⁰ Elee ndini sọọ ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenkọ d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. ²¹ M ri a rịọ ni we ile wuruchanrin ohu, nọke ke iyü, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rịọ ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun ụzọ kweri ni iyü zihę m. ²² E wegwo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyü zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

²⁴ “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osusuo i nwe jenni m n'i d'e kede uwa.”

²⁵ “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni uwa amarın n'i, mme nwen a maringho i, ndini we a maringhozi ni iyü zihę m. ²⁶ E meguo m we marin i, m jenkọ d'a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osusuo i nwon ebe m ri hun ụzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mmesato

A Bia We D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ogen Jesu gi meguo ekpereni, 'ya le umu-azuun a no fetu Odanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebegu; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun. ² (Judası, hun ren'e a maringhozi ebahun, makeni Jesu le umu-azuun a a no ebegu e zu mbu-le-ebu.)

³ 'Ya Judası no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsọ, ndi hun ndi-isi nchuejan le ndi itu-Farisi zihę, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringwo ihien ile jenkọ d'e me n'e, 'ya o no jempuha ihun, ju we, si, “Onye ke unu ri a cho?” ⁵ We no za, si, “Jesu, onye Nazareti.” O no si we, “Mme ro.” (Judası hun ren'e wuzoyeni we ebahun ogen o gi ku ihieni.) ⁶ Ogen Jesu gi si we, “Mme ro”, we no jenkins azuun, danchanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, “Onye ke unu choko?” We no si, “Jizosi onye Nazareti.” ⁸ Jizosi no si, “A gwagwo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama.” ⁹ (O ku ihieni keni ihien hu o ku mbu hun ụzọ mezu: “Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.”)

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu opia-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchuejan ntin eka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, “Wekin opia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rako m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?”

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kanı le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbu. ¹³ We no bu ụzọ we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchuejan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghoi N'o Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozo no sonme Jesu. (Onye-isi nchuejan marin nwa-azuun ozo hu amarın, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchuejan.) ¹⁶ Kanı Pita abanhanni. Ya nwa-azuun ozo hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, “Yelee onye ohu ime umu-azuun okennyę hu?” Pita no si, “Mba, ele mme.”

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Ogen ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'enya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsa—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ Ki ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." ²² Ogen Jesu gi ku ihien ni, unakpa ohu turu ehụ ebahun no fian Jesu ihien, si, "Erira ke ya a gwa onye-isi nchu-egan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omeni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien owu; kanj, mbuni ezioku ke m ku, ki fiani m ihien?" ²⁴ Ya Anasi no si we weri ya le egbun hu we ken e jenni Kayafasi onye-isi nchu-egan.

Pita A Ghorizi N'o Marin Jesu
(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita turukwo ebenu a nyan okun. 'Ya ndi ozo no si, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyehu?" Kanj, Pita no ghorizi, si, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchu-egan, hun wu nwen okennyehu Pita banpu ntin no si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita no ghorizi. Ozigbo, okpa no kwan.

E We We Jesu D'e Kunrun Paileti
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Uzo-utuntun biribiri, we no gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun ri a kini. Kanj, abanyeni we ime ogwa hu, makeni achoni we ni we meru enwen we, keni we hun uzo ri Oriri-Nghafe hu. ²⁹ 'Ya Paileti no jenburu we ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyehi?" ³⁰ We no si a, "Omeni okennyehi ele eje-ihian, enyi eke weheni i y'e." ³¹ Paileti no si we, "Weri n'e, ni unu le enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe." Ndi-ndu ndi Ju no si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbule onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkod'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti no siji ime ogwa a, zi we kpo Jesu; ya o no juma Jesu, "Iyu wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu no si a, "Uche i ki gidu nwan a ju ajujuni ra ndi ozo gwa i oku m?" ³⁵ Paileti no si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i le ndi-isi nchu-egan we i che m eka; ki me?" ³⁶ Jesu no si, "Ali-eze m ele nke uwan. Omeni ali-eze m te wu nke uwan, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon we ebule m che eka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ 'Ya Paileti no ju a, si, "Eze ki wu nwan?" Jizosi no shari a, si, "Iyu ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri e ke we gi mu m; iya hain m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon ntin oku m." ³⁸ Paileti no ju a, si, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, o no jenburuzi ndi hu ezi.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun
(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti no si ndi hu ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kanj, ke omenali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a choghoni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ We no yi oro, shari a, si, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasi ni ri ndi a lusan ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

¹ Ya Paileti no weri Jesu, we e ye ndi-agma, we no gbu e mkpinsin.

² Ndi-agma hu no gi mkpinsin ogun risonme kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w'e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ³ We no bia d'e kunrun e mgbe ole-le-ole, a si, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jenburu w'e, a fian a ihien.

* **Isi Nke Mmitenei:2** ewuru ndi nze le ndi-idadin

⁴ Pailetì nò jenzi d'a gwa wẹ, sị, “Lee ẹ, m jenkò d'e wẹpuha nì ụnụ 'ya, nì ụnụ marin nì ahunnì m njo o mẹ!” ⁵ Ya Jizosì nò puha: o kpuhụ okpu ogun; o yihụ ẹwuru popụ hụ wẹ yimẹ ẹ. Pailetì nò sị wẹ, “Lee nì okennyẹ hụ ebeni!”

⁶ Ogẹn ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ụnakpa Ụlọ-nsọ gi hụn a, wẹ nọ yi, “Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!” Pailetì nò sị wẹ, “Weri n'ẹ nwan, nì ụnụ gi ẹka ụnụ kpogbu ẹ; nì ahunnì m eje-ihien o mẹ hụn m siko d'e gi ma a ikpe.” ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, sị, “Enyi nwonghọ Iwu. Iwu enyi sị n'ọ furu hụn a nwunnì, makèni o weri enwẹn ẹ n'ọ wụ Nwa Osolobue.”

⁸ Ogẹn Pailetì gi nù hunnì, egun nọ tukurid'a k'ọ tũhan a mbụ. ⁹ Ọ nọ shizi imẹ ogwa a d'a ju Jesu ajujụ, sị, “Elebe k'ì gha bia?” Kanì Jesu ashiaarin'a. ¹⁰ Pailetì nò sị a, “Ì rì a gba m nkintin? Y'a marin nì m nwon iken hụn m'ẹ gi hatu i lẹ hụn m'ẹ gi kpogbu i?” ¹¹ Jesu nọ shiari a, sị, “O nwonni iken i nwon ebe m rì wezuka nì Osolobue gha elu ye 'y'ẹ. Ya wụ, onye hụ bu m che ẹka i mẹ njo kanì.” ¹² Gha ogẹn Pailetì gi nù hunnì jenme, ọ nọ memẹ n'ọ hatu Jizosì ye; kale, igunrun hụ nọ yi oro, sị, “I hatu okennyeni ye, 'ya wụ nì y'ẹle ọwụ eze-kanì wụ Siza; makele, onye ọwule weri enwẹn ẹ n'ọ wụ eze rì a lusun Siza ogun!”

¹³ Ogẹn Pailetì gi nù oku ndini, ọ nọ wẹpuha Jizosì ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpọ “Mgba-nkpo Omuma.” (Kanì “Gabata” ke w'a kpọ a onụ Hibru hụn wụ asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hụ wụ uhuohin wẹ gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rumẹ ogẹn anwun gi a rì isi, Pailetì nò sị ndi Ju, “Lee ni eze unu!” ¹⁵ Wẹ nọ yi oro, sị, “Gbu ẹ! Gbu ẹ! Kpogbu ẹ!” Pailetì nò jụ wẹ, sị, “Unu cho nì m kpogbu eze unu?” Ndi-isi nchụ-ẹjan nọ shiari a, sị, “Siza, eze Rom, 'ya sọ wụ eze enyi nwon!” ¹⁶ Ya Pailetì nọ wẹ Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu Wẹ Jizosì

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha nọ weri Jesu. ¹⁷ Ọ nọ buru obe† gha imẹ obodo ahun pu, si ebe w'a kpọ “Ebe-Okpokom'isi.” (“Gogota ke w'a kpọ a onụ Hibru hụn wụ asusu ndi-Ju”) ¹⁸ Ebehụ ke wẹ nọ kpoma a elu-obe; wẹ kpomazikwo ikennyẹ ebuo elu obe ichen-ichen che n'ẹ, onye ohu rì azuunni, onye ohu rì azuunni, Jizosì rì etintin wẹ. ¹⁹ Pailetì nọ de ihien buche elu obe hụ. Ihien o de wụ, “Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju.” ²⁰ Ndi bu oda gun a, makèni ebahun wẹ nọ kpogbu Jesu nokunme imẹ obodo hụ lezi makèni wẹ gi asusu ndi Ju wụ Hibru lẹ asusu ndi Rom wụ Latini lẹ asusu Griki hụn ali ichen-ichen a sọ ogẹn hụ de ihien hụ. ²¹ Ndi-isi nchụ-ẹjan ndi-Ju nọ sị Pailetì, “Edele ẹ ‘Eze ndi Ju,’ kama, de ‘Okennyeni sị, ‘Mmẹ wụ eze ndi Ju.’ ” ²² Pailetì nọ shiari, sị, “E deguo m ihien m de.”

²³ Ndi-agma hụ a kpomaguu Jesu elu-obe, wẹ nọ kiri ekwa ndi o yi kebe wẹ ụzo eno, onye-onye nọ weri ụzo ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu ẹ, hụn nwonlèni ebe wẹ gi wegbama a makèni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hụ a sị ibe wẹ, “Enyi etikako n'a; nì enyi tų nkpo gi marin onye siko d'e weri n'ẹ.” Onwan mẹ keni ihien Ehuho-nsọ ku hụn ụzo mezu, Ekukwo-nsọ sị,

“E kerì wẹ ẹwuru m,
tų mkpo gi weri ẹwuru m yiye elu ẹ.”

'Ya ke ndi-aghani mẹ.

²⁵ Ndi wuzo ehụ obe Jesu ogẹn ahun wụ nne ẹ, nwenẹ nne ẹ okpoho, Meri nwunye Klopasi lẹ Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hụn nne ẹ lẹ nwa-azuun hụ ihien ẹ a sọ Jesu ke wẹ turu ebehụ, ọ nọ sị nne ẹ, “Okpoho, hunnì wụ nwa i.” ²⁷ Ọ nozi sị nwa-azuun a ahun, “Hunnì wụ nne i.” Ya nwa-azuun hụ nọ gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wụ nwa-azuun, nne Jesu nọ du ẹ biri.

† **Isi Nke Mmitenèi:17** Ogẹn hụ, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. O ru, onye wẹ ma ikpe onwun e buru obe ẹ, sọnmẹ ndi-agma hụn jenkò d'a kpogbun'ẹ. Wẹ kpomaguu a elu ya wụ obe, a nodi wẹ ebehụ, e che nche, d'e ru nì ọ nwunhụn.

*Onwun Jesu**(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)*

²⁸ Omeguu, make ni Jesu a maringwo ni ihien ile e mecharingwo, o no si, “Egun mirin ri a gun m.” O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsọ ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpinsin ihien-akunkun w'a kpo haisopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, “O guguo!” Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

³¹ Make ni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehio ndi ahun elu-obe ebegu, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmeka nsọ. 'Ya we no si Paileti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe ukuzi, keni we butusonme ehio we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenne d'a kpagisonme ikenny ndi hu we kpo gbu we le Jesu ukuzi—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebio.

³³ Kani ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'o nwunhinguwole, 'ya we noleni kpagi e ukuzi. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbapuha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihien ni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzọ kweri. Ihien o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihien ndini me keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu: Ehuho-nsọ si, “O nwonni akpu okpukpu a ohu hun jenko d'a kpaginiS.” ³⁷ Ekukwo-nsọ e kuguzi ebe ozọ, si, “We jenko d'a gba onye hu we dun ihien ilee.”

*Olili Jesu**(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)*

³⁸ Omeguu, Josefụ, onye obodo Arimatia, no jen d'a si Paileti 'ya buye e ehio Jizosi (Josefu gi nzuzue e son uzọ Jesu make ni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Paileti no kweri, si a d'e buru ehio Jesu; 'ya o no jen d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogen mbu no sonme Josefụ. Nikodimosi wehe uden e shin ohunma we gi ehuhuo maa le alo mememe, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikenny ebio hu no buru ehio Jesu, gi ekwa line fugbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we keleni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Make ni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehio Jesu che ili ahun ri ebegu.

Isi Nke Ogun

*Okpokoro Ili**(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)*

¹ Uzọ-utuntun uhuhio ihio ibuzo ime izu-uka*, ebe eki keleni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi oso jen d'e kunrun Saimonu hun w'a kpo Pita le nwa-azuun ozọ hu ihien e a suo Jesu, si we, “E bupuguo we Di-nwonni-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e.” ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ozọ hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebio hu no gbaghafe Pita, bu uzọ ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kani o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonko a azuun e ru ebegu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebegu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun ari uzọ ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nkọ ohu. ⁸ Ya nwa-azuun hun-ebio hu, hun bu uzọ ru ili hu no banyezikwo; o hun, o no kweri. ⁹ (Ogen ahun, w'e ke ghotakwo ihien hu Ehuho-nsọ ku—n'o jenko d'a gha onwun lihi.) ¹⁰ Ya umu-azuun a ndi ahun no lashisonme iwe we.

‡ **Isi Nke Mmitene:**³¹ Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin. § **Isi Nke Mmitene:**³⁶ Esodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**¹ hun wu nwan uhuhio ihio Sode

Meri Onyè Magidala A Hụn Jesu K'ọ Ghagụu Onwun Lihi
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan ẹkwan. K'ọ dọn rị a kwankwọ, o hulua alị, nyonye ime ili hụ, ¹² ọ nọ hụn ndị mmon-ozị ẹbuo yi ẹkwa ochan ke wẹ nọdị alị ebahun ẹhụ Jesu te rị, onyè ohu rị ibe isi ẹ, hụn-ẹbọ rị ibe oku a. ¹³ Wẹ nọ ju a, sị, “Okpoho, k'ị rị a kwanni?” Ọ nọ shiari wẹ, sị, “E wepuguo wẹ Di-nwonn-m, bu a marin m ebe wẹ buche ẹ!” ¹⁴ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ gbehuto, hụn Jesu k'ọ turu ebẹhụ, kanị ọ marin ni Jesu ro. ¹⁵ Jesu nọ ju a, sị “Okpoho, k'ị rị a kwanni? Onyè k'ị rị a cho?” Meri ro ni onyè hụn e lefu ugbo-nta hụ ẹnya ro, 'ya ọ nọ sị a, “Di-okpa, owuni 'yu bupu a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jẹn d'e buru ẹ.” ¹⁶ Jizosi nọ hi a, “Meri!” Meri nọ gbehuto bu ihun zinme ẹ, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onyè-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ sị a, “Ekwondonle m ẹka, make ni m'e ke jẹn elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jẹn d'e kunrun umune m, y'a sị wẹ, 'M lakọ elu-igwee d'e kunrun Nedi m hụn wuzi Nedi unu, Osolobue m hụn wuzi Osolobue unu.’” ¹⁸ 'Ya ke Meri onyè Magidala nọ jẹn d'a gwa umu-azuun Jesu, sị, “A hunguo m Di-nwonn-enyi!” Ya k'ọ nozi gwachanrin wẹ ihien ndi hụ ọ gwa a.

Jesu E Nwonnpuha Ebe Umu-azuun A Ri
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuhin hụ, hụn wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu nọ kpokin enwen wẹ ye ebe wẹ rị make ni egun ndi-ndu ndi-Ju rị a tu wẹ. Ya Jesu nọ nwonnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun wẹ, sị, “Udon 'ya rị ni unu.” ²⁰ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ ghosi wẹ ẹka a ẹbuo le ekunkun a. Ogen umu-azuun a gi hụn Di-nwonn-enyi, ighoghọ e jun wẹ obi. ²¹ Jizosi nozi nwan sị wẹ, “Udon 'ya rinu unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m rị nwan e zi unu.” ²² O kuguu ihienni, ọ nọ horokpu wẹ, sị, “Narin ni Mmon-nsọ. ²³ Unu gbaghari ihian njo wẹ, Osolobue a gbaghari wẹ ya; omeni unu agbagharini wẹ njo wẹ, Osolobue agbaghariko wẹ.”

Jesu Le Tamosi Hun Ru-uka

²⁴ Tamosi (hun w'a kpo Ejime), hūn wu onyè ohu ime wẹ mmebuo, ari ime wẹ ogen Jesu gi bia. ²⁵ 'Ya umu-azuun ibe ẹ nọ sị a, “Enyi a hunguo Di-nwonn-enyi.” Kanị Tamosi nọ sị wẹ, “Mani m hūn ebe wẹ dusionme ẹ ntu ndi hū ẹka ẹbuo, bu mkpinsin-eka m che ebe ntu ndi hū rusonme ẹ ehū ẹka ẹbuo, e bu m ẹka che ekunkun a—ekweriko m!”

²⁶ Hūn me ẹ izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi rị. Uzo kpokin akpokin, kanị Jesu nọ nwonnpuha, turu ime igunrun wẹ, sị, “Udon 'ya rinu unu.” ²⁷ 'Ya ọ nọ sị Tamosi, “Bu mkpinsin-eka i che ebeni, lee ẹka m ẹbuo; tinpu nwan ẹka i buche m ekunkun. Aruzile uka; kweri!” ²⁸ Tamosi nọ za a, sị, “Di-nwonn-m le Chuku m!” ²⁹ Jesu nọ sị a, “I kweri makele y'a hunguo m? Ngozi wu nke ndi hūn keleni hūn bu e kweri wẹ.”

Ihien Wẹ Deni Ekukwoni

³⁰ O nweghozi orun-atumenya ndi ozo bu oda wẹ deyeleni ime ekukwoni hūn Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kanị, wẹ deye ndini keni unu hūn uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onyè Hū Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jesu E Nwonnpuhazị Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihien ndini e meguu, Jesu nọ nwonnpuhazị d'e kunrun umu-azuun a mkpenren “Ohimin” Taiberiasị. Enina k'ọ dọn me: ² Saimonu hūn wu Pita, le Tamosi (hūn w'a kpo Ejime) le Natanelu (onyè obodo Kana rị Galili) le umu-ikennyè Zebedi lezi umu-azuun Jesu ẹbuo ozo gba nọdị. ³ Saimon' Pita nọ sị ndi ahun ya le wẹ rị, “E shi m d'e gbu azuun.” Wẹ

nọ sị a, “Enyi siko d'e sọnmẹ i.” 'Ya wẹ nọ jẹnmẹ. Wẹ nọ banye ụgbọ-mirin d'e gbume. Kani, egbuni wẹ ihien ọwụlẹ ukinkin hụ ile.

⁴ Ogen eki gi fonguu, Jesu nọ turu mkpenren mirin; kani umu-azuun a amarin ni Jesu ro. ⁵ 'Ya k'o nọ ju wẹ, si, “Umueka, o ke nwon azun unu gbu?” Wẹ nọ za, si, “Kaka akp'ohu.” ⁶ O nọ si wẹ, “Tu ni oga unu ye azuun eka-nni ụgbọ unu, unu jenkọ d'e gbu azun.” 'Ya wẹ nọ tuye oga hụ, o te nizini wẹ dohanhan ime ụgbọ, makeni azun wẹ gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hụ ihien e a sọ Jesu nọ si Pita, “Di-nwonni-enyi ro mai!” Ogen Pita gi nwan nū ni Di-nwonni-enyi ro, o nọ yiri ewuru o yiye elu e (makeni o te yipuguu a). Ya o nọ tuban ime mirin. ⁸ Umu-azuun isin ahun hodụ ime ụgbọ nọ gi ụgbọ dokpupuha oga hụ azun jun mkpenren mirin. Gha ebẹhụ wẹ ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasị ogun-isin sọ ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹ Ogen wẹ gi ru mkpenren mirin, wẹ nọ hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bredi huzikwo ebẹhụ. ¹⁰ Jesu nọ si wẹ, “Wẹhe ni azun ime ndi hun unu gbu kikenni.” ¹¹ Ya Saimonu wu Pita nọ si ime ụgbọ-mirin, dokpupuha oga hụ mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun e, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hụ e bukenmeke oda bu oga hụ etikani. ¹² Jesu nọ si wẹ, “Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun.” Bu o nwonni nwa-azuun a ọwule egun ni ju a, “Onye k'i wu?” makeni a maringwo wẹ ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³ 'Ya ke Jesu nọ jẹn d'e weri bredi hụ ye wẹ, werizikwo azun hụ ye wẹ.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umu-azuun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen wẹ gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu nọ si Saimonu wu Pita, “Saimonu nwa Jónu, ihien m a sọgho i kari ndini?” O nọ za, si, “Eghe Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ni ihien i a sọgho m.” Jesu nọ si a, “Lefu umu-atunrun m enya.” ¹⁶ Jesu nọ ju a hun me e mgbe ebuo, si, “Saimonu nwa Jónu, ihien m a sọgho i?” O nọ za, si, “Eghe Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ni ihien i a sọgho m.” Jesu nọ siji a, “Lefu atunrun m enya.” ¹⁷ Jesu nọ juzi a 'ya hun me e mgbe eto, “Saimonu nwa Jónu, ihien m a sọgho i?” O nọ fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, “Ihien m a sọgho i?” Pita nọ si a, “Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ihien ile; 'ya maringho ni ihien i a sọgho m.” Jesu nọ si a, “Lefu atunrun m enya. ¹⁸ M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, y'e konrin, e jẹn ebe ọwule sọ n'i; kani i kaguu egedi, i jenkọ d'a tinpu eka i, ndi ozo e konme i, we i si ebe i choleni n'i jẹn.” ¹⁹ (Jesu gi ihieni o ku ghosi udi onwun Pita jenkọ d'a nwun gi wẹhe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihieni, o nọ si Pita, “Sonme m!”

Jesu Le Pita Le Nwa-azuun Ahun Ihien E A Sọ Jesu

²⁰ Pita e lee enya azuun, o nọ hun nwa-azuun ozo hụ ihien e a sọ Jesu. (Hun noson Jizosi ogen wẹ gi ri e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azuun hụ hun ju Jizosi, si, “Di-nwonni-enyi, onye jenkọ d'e re i?”) ²¹ Ogen Pita gi hun a, o nọ ju Jesu, si, “Di-nwonni-enyi, okennyeni?” ²² Jizosi nọ si a, “Omēni m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i? Sonme m!” ²³ 'Ya okuni nọ kpogbama ime igunrun ndi e sọ Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kani, Jizosi ekuni n'o nwunko, ihien o ku wu, “Omēni, m cho n'o ri ndun d'e ru mgbe m bia, ele hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun ri nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwo nwan ndini wẹ; enyi a maringho ni ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihien ndi-ozo bu oda Jesu me. Omēni wẹ dechanrin wẹ ile ohu-ohu, e rogho m'a ni uwa ile erugoko ehuhuo wẹ siko d'e gi de wẹ.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Son N'e

¹ Tiofilosi-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nsogwa Ndi-ozu hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkod'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhuguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozu hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunna, e gi uzorichien-ichen a ghosi we n'oghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihe, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsogwa me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafula enyi ndi Izrelu aka ndi ri a kin enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosi no shari we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi aka a tume. ⁸ Kama, unu jenkod'e nwonhen iken ogen Mmon-nsogwa k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihien, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lakod, ikennyebu yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ si we, "Ikennyebu Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenkod'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'o nakod enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu no gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maili ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi aka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴ Ndinile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozo le Meri nne Jizosi lezikwo umune Jizos' ikennyebu.

¹⁵ Ogen hu, Pita no lihi otodime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogun-isin gbakikome ebegu); ¹⁶ o no si, "Umune m, Ekukwo-nsogwa jenkod'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri nokede ke Mmon-nsogwa don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni." Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyebu ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin e no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihien, we no gi asusu we kpo ali hu, "Hakedama" ya wu "Ogige edeke.")

²⁰ Ya Pita no kusonme, si, "Makeni we de e ime Ekukwo Ebu-oma, si, 'We la ulo a to okpokoro,

onye owule ebile e;

onye ozo ya weri okwa a.'

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jenkod'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyebu ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi—

²² ghakwori ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin we gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya we no hopuha madu ebuo—Josefu le Matias. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya we no me ekpere, si, “Di-nwonna-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozu pu-ichen hun Judasi lato jenne ebefu furu n'e.” ²⁶ We no tu mkpo, o no hanrin Matias; we no we e cheni ndi-ozu pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nsọ A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu**

¹ Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzọ ohu. ² Idemizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni nọke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nsọ no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, nọke ke Mmon-nsọ don ye we iken we gi e ku.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-uwu, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-enya oda-oda; we no si, “Ndinu ile ri e ku oku ele ndi Galili? ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozọ sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme.” ¹² O tikenme we ile enya, gba we nghari-enya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozọ hu a mu emu, a si, “E giguọ we manya ohun ragbu enwen we!”

Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nsọ Gi Biakwasiguu We (Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozọ no lihi otọ, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihieni ri e men; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndini ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihieni ri e men wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,

“Ogen ikpazuun,

m jenkọ d'e hu Mmon-nsọ m kpu ihian ile.

Umụ unu ikennyẹ le umu onu ikpoho

k'e bu amuma;

ikorobia onu k'a hun ohun;

ikennyẹ-oba unu k'a ro nro.

¹⁸ Egheẹ, ogen hu,

m k'e hude Mmon-nsọ m kpu ndi idibo m—

ke ikennyẹ ke ikpoho,

e bu we amuma.

¹⁹ M k'a ghosisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,

ghosisonme ahima elu-uwu—

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihien nọke akp'ohin ogunnai (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwasi ogunnai.

ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwun jenkọ d'a gba ishi,
ifon e nwunme edeke-edeke,
Uhuohin Di-nwonna-enyi kebe ru—
oken uhuohin hu nwe ogho.

²¹ Ogen hu,
onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwonna-enyi
k'e nwon nzuopuha.” ’

²² Ndị Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihę okennyę hu wu Jizos' onye Nazareti. O no gi e run orun-atumęnya le ahunlele le ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi e ghosi unu ni 'ya zihę e. Unu le enwen onu a maringuo ihien ndini ohunma-ohunma. ²³ Kanị, nọke ke Osolobue hun marin ihien k'e me ihun don kwademe, we no we e che eka unu, onu no we e ye ndi ani ndi ozo hun marinleni Osolobue—we no kpoma elu-obe, kpoqbuni unu 'ya. ²⁴ Kanị Osolobue no gha onwun weli e, gha iken onwun gbafuha a, makeni onwun asako eka kwodon e. ²⁵ Makeni Defidi ku oku e, si,
'M'a hun Di-nwonna-enyi ogen ile ebe o noyeni m;

makeni o ri eka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶ Ya hain obi gi a suo m usuo;
ya hain m gi a bu ebu.

Ehu m enwekọde nsongbu,
makeni m nwe olile-enya.

²⁷ Makeni, y'a lakọ m to ime ili;
y'a niko Onye-nsọ i rehi.

²⁸ Y'e meguo m marin uzo ndun;
i k'e me m ghoghọ ebe i ri.'

²⁹ Umune m, o furu ni m gwapu onu ni nedi enyi kanị wu Defidi a nwunhugho, e li we e—ili e rikwo nwan ebeni d'e ru tanni. ³⁰ Kanị, makeni o wu onye-amuma, makeni o maringuo ni Osolobue kwe e nkwa, kun enwen e, n'o jenkọ d'e tume nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya le enwen e wu Defidi, ³¹ Defidi hun ihienni n'o d'e me. O no ku e ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkọ d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehu a eretoni ime ili. ³² Osolobue a ghaguo nwan onwun weli Jesuni: enyi ile wu osheri. ³³ E wesiguo w'a onodi ogho eka-nni Osolobue; o nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nsọ hu Nedi kwe nkwa a. O no nwan hupuha ihienni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Makeni Defidi le enwen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kanị 'ya le enwen e ku, si,

'Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,

“Nodi ali eka-nni m,

³⁵ d'e ru
mgbe m gigu ndi-inenren i
memę ihien i gi a zoma uku.” ’

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpoqbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti.”

Ndi Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihienni, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, “Umune, kini ke enyi k'e me?” ³⁸ Pita no za we, si, “Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nsọ. ³⁹ Makeni unu ke Osolobue kwe nkwan n'o k'e zihę Mmon-nsọ—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonna-enyi wu Osolobue enyi k'a kpọri.”

⁴⁰ Pita nọ gwazị wẹ ihien ndi ozo bu oda, gi e do wẹ eka-ntin, a rịo wẹ, si, “Zuopuha ni enwen onu ime agboni zinleni!” ⁴¹ Wẹ nọ me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien nọke madu ogun-iri kwasi nnu-esa† nọ banye ni wẹ uhuhin hu. ⁴² Ndinile ile nọ bu enwen wẹ che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nsọ le ime ekpere.

Obibi Ndị Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsomere orun-atumenya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nọgbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ W'e resomere ihien wẹ nwon, e keyesomere onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ Wẹ hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nsọ uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nsọ ulo-ulo; a shiapu efo e gi ighogho e rigbama ihien-oriri iwe wẹ, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien wẹ hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonni-enyi hu e bucheni wẹ ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuo Onye-nguro

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nsọ ogen ekpere, ihien nọke okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyehi ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebegu. Uhuhin ile ke wẹ gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nsọ hun w'a kpo “Onu-mgbon Ma mma,” keni o hun uzọ a rịo ndi ri a banye ime Ulo-nsọ ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke wẹ banyeko Ulo-nsọ, o nọ rịoma wẹ ihien. ⁴ Pita nọ bu enya tuma a. (Eriira ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita nọ si a, “Bu enya zinme enyi!” ⁵ Okennyehi hu nọ bu enya tuma wẹ, a tu enya n'o nwe ihien wẹ k'e ye e. ⁶ Kani Pita nọ si a, “Enwon m egho owule, kani, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto n'i jenne ijen!” ⁷ O nọ kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, uku-ali a le olu-uku a nọ kenren. ⁸ Okennyehi hu nọ tusi elu, turu oto, jenne ijen. O nọ son wẹ banye ime Ulo-nsọ, e jenne ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ wẹ nọ lepaha a ni iya wu onye hun te a nodi ani Onu-mgbon Ma-mma a rịo urio. Ihienni me n'e nọ tu wẹ enya, gba wẹ nghari-enya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nsọ

¹¹ Ebegu o nyankunma Pita le Jonu ime ebegu w'a kpo Eto-ulo Solomonu, ihian ile nọ gbaha d'e fihunme wẹ makehi ihienni meni tu wẹ ile enya oda-oda. ¹² Ogen Pita gi hun ihienni, o nọ si ndi hu, “Ndi Izrelu, ki ihienni ri a tuni unu enya? Ki onu gbanị enyi ilee nọke si iken enyi mobu ezi-omume enyi ke enyi gi me okennyehi jenne ijen?” ¹³ Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi enyi wẹ kani, e yegu odibo e wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye wẹ, hun unu ju id'enya Paleti—osun'a ni Paleti e te kuguo n'o k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nsọ hu, Onye ahun ri ochan—si wẹ hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu nọ gbu onye hun e ye ndun, kani Osolobue nọ gha onwun weli e. Enyi wu osheri ihienni. ¹⁶ Makehi wẹ gi okukwe gi efan a don enya, efan a e meguo okennyehi kenren—okennyehi unu a hun, okennyehi unu marin. Eghẹ, itukwasi Jesu obi ke okennyehi gi nwan dinhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihienni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kani enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi o gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me e, o jenko d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igbame ihien gi a ri mma hun uzọ gha ebe Di-nwonni-enyi ri bia, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hun wu Jizosi.

† **Isi Nke Ebuo:**41 madu nnu-uku eto

²¹ Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, noke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nso. ²² Mozizi si, 'Dinwonni-enyi wu Osolobue onu jenkod'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma -k'o don wefuha m. Unu k'e gonri ri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³ Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴ Ndi-amuma ndi ozo ile e kughozu oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakworu Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozo ile sonne. ²⁵ Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan aka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehui puha ke ndi ali ile ri elu-owa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶ Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzozu ziheni ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-egan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsos le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. ² Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozu ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenkod'a gha onwun lihi. ³ We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, makeni eki e giguu, we no bu we to ime unu-ngan d'e ru mgbe eki fon. ⁴ Kani ndi bu oda ime ndi nu oku hu kwere-ekweri; we no me ndi hun kwere ihien noke ikennyee ogun-iri kwasi nnu mmebuo, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-egan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-egan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-egan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, "Elee iken mobu efan ke unu gi me ihieni?" ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsos jun ime e no za we, si, "Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onyenguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dnhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehui okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu 'Omuma hu' unu 'ndi ri a tun ulu ju', hun 'wuruguu nwan omuma gi ulu.'

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu."

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiote. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennyee hu dnhinni turuyeni we ebegu, asazini we aka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekere. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ "Kini ke enyi jenkod'e gi ndini me? O wegugu ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o men. ¹⁷ Kani, amangbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we aka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni." ¹⁸ Ya we no kpobanhanzi we, gbakenme we mkpinsin aka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kani Pita le Jonu no shari we, si, "Omeni o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kani, enyi le enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun le ihien enyi nu." ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita le Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, makeni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²² makeni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunna.

Ndi Kwerini A Rio Osolobue N'o Wepu We Egun Enya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraisti ibe we. We no gwa we ihien ile ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gwa we. ²⁴ Ogen we gi nu ihieni, we ile no gi obi ohu wesi olu

wę enu, mę ekpere, kpọku Osolobue, si, “Di-nwọnni-ęnyi, Onye ihien ile ri ęka a, Onye hun ke elu-igwee le ęwa le ohimin le ihien ile ri ime we, ²⁵ ịyụ gi Mmọn-nsọ ku oku ghahani ọnu nedi ęnyi kanị wu Defidi, hun wu odibo i* , si,

‘Kini ke ndi ali ndi ọzọ ri e buni olulu?

Kini ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndi-nze ęwa e konrinsọnmęguo agha;

ndi ri a kini e zugbamaguo

d'e bulumani Di-nwọnni-ęnyi le Kraisti a—Onye hun o tume.’

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu le Pontus' Pailleti le ndi ani ndi ọzọ le ndi Izrelu zugbama ime obodoni, bulumani odibo-nsọ i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihien ile we mę danye k'i don cho le k'i don kwademe e. ²⁹ Di-nwọnni-ęnyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun ęnya, y'e yeni we ęka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu ęka zuo ndi emu ri a ku, runsonme ọrun ahima le ọrun-atumęnya ghahani ęfan odibo-nsọ i wu Jesu.” ³¹ Ogen we gi męguu ekpere, ebęhu we nodi no męhunme, Mmọn-nsọ no jun ime we ile, egun no pu we ęnya; we no kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwọnni onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya sọ, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndi-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwọnni-ęnyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we ęka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwọnni onye ihien a ko ime we. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe egho we re e, ³⁵ e bu e a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndi-ozu ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebon Livai le onye ali Saiprosi. Ndi-ozu ahun pu-ichen tu e “Banabasi” (ali ęfanni wu, “Onye akasi obi”). Erira ³⁷ k'o don re ani a, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen egho e.

Isi Nke Isen

Ananayasi Le Nwunye E Wu Safaira

¹ Ya okenye ohu ęfan a wu Ananayasi le nwunye e w'a kpo Safaira nozi re ali. ² O no bu mgbube egho e to, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihienni o me. ³ Kanị Pita no si, “Ananayasi, ki Ekwensu nu n'i tu Mmọn-nsọ ntu, me i bu mgbube egho i re ali hu to? ⁴ N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egho e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien no ęnina? Elekwọ ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!” ⁵ Ogen Ananayasi gi nu ihienni, o no dan, nwunhun. Oken egun no tuma ndi nu ihien meni. ⁶ Ikorobia no puha, kwama a, buru e pu, d'e li.

⁷ Ihien no ke mgbahunme okuloku eto a ghafeguu, nwunye e no banhan, kanị o marin ihien meni. ⁸ Pita no ju a, si, “Onu-eghoni ke yu le di i re ali hu?” O no si, “Eghęe, 'ya ro.” ⁹ Ya Pita no si a, “Ki hain unu gi kwerigbama ni onu lele Mmọn-nsọ Di-nwọnni-ęnyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenko d'e bupuzi i!” ¹⁰ O no danto ehụ uku Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a n'o nwunhunguo, we no buru e pu d'e li e nokunme di e. ¹¹ Oken egun no tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nu ihien ndini meni.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zuo Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsonme ọrun-atumęnya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a no ebęhu w'a kpo Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwọnni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kweri ni Di-nwọnni-ęnyi nke-esi, a banni

* Isi Nke Enọ:25 mobu: nwa i

wę, kę ikennyę kę ikpoho. ¹⁵ Wę e bufuhadę ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu wę a to elu ute lę ihien ndi ozo wę gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzọ kunrunde ndi hu ime wę o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hu a gha obodo ndi nōhunmę Jerusalem a bia, e wehę ndi emu ri a ku lę ndi eje-mmōn ri e ye nsongbu. Wę ile hu a dnhin.

E Kpokpo Wę Ndị-ozī Pu-ichęn

¹⁷ Ya kę onyę-isi nchų-ęjan nō cho kę w'e mę ę, ya lę ndi ile ri e sōn n'ę (ya wu, ndi wę ile gba ri itu ndi Sadusi)—wę nō gi eje ęnya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozī ahun pu-ichęn tųye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kani, ime uhinhin hu, mmōn-ozī Di-nwōnni-ęnyi nō kpōpu uzọ ulō-ngan, dufuha wę, si wę, ²⁰ “Jenmę ni d'e wuzo ime Ulo-nsō; gwachanrin ni wę oku ndun ohun ni.” ²¹ Anugwu wę ihieni, eki e fon, wę nō banye Ulo-nsō d'a kuzime.

Ogęn onyę-isi nchų-ęjan lę ndi ya lę wę wi gi bia, wę nō kpōgbama ndi ile e zu Ogwa Sahędrini—ya wu ndi ile ri Ndị-isi Nkikwama ani Izrelu. Wę nō zi ihian jęn unō-ngan d'e wehę Ndị-ozī hu pu-ichęn. ²² Kani, ogęn ndi unakpa Ulo-nsō hu wę zije gi ru ebęhu, ahunni wę ndi-ozī hu pu-ichęn ime ulō-ngan, wę nō kinhęn d'a gwa ndi-isi, si, ²³ “Wę kpōkin ulō-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kani ogęn ęnyi gi kpōpu uzọ, o nwōnni onyę ri ime ę.” ²⁴ Ogęn onyę hun a ki ndi unakpa Ulo-nsō lę Ndị-isi nchų-ęjan gi nų ihieni, o gba wę nghari-ęnya, wę hu a ju enwęn wę ihien ri e męni. ²⁵ Ya onyę ohu nō bia d'a gwa wę, si, “Lee n'ę, ndi hu unu buche ime unō-ngan turuhu ime Ulo-nsō, a kuzi wę!” ²⁶ Ya kę onyę hun a ki ndi unakpa Ulo-nsō lę ndi unakpa a nō jęnmę d'e wehę wę—kani, egun ndi ri ebęhu anini wę gi ęka-ikęn mę ę, amamgbe w'e gi omuma magbu wę.

²⁷ A ghagwu wę Ulo-nsō wehę wę, wę nō bu wę tume ihun ndi ri Ogwa Ndị-isi Nkikwama ahun. Ya Onyę-isi nchų-ęjan nō juma wę utaa, ²⁸ si, “Ęnyi a gbaguo ni unu mkpinyin-ęka, si onu e gizile ęfan onyęni a kuzi? Kani unu a kuzigbamaguo Jerusalem ile ihieni, a chozi ni onu bu ędeke okennyęni che ęnyi isi.”

²⁹ Pita lę Ndị-ozī ahun pu-ichęn hoduni nō shiari wę, si, “Osolobue kę ęnyi jęnkō d'e humeni isi, ęlę ihian. ³⁰ Osolobue ndi nędi ęnyi kani weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu ę elu obe wę gi osisi męmę. ³¹ Osolobue e wesiguo a nwan elu, bu ę che ęka-nni ę, ebęhu ogho ri, męmę ę Onyę-ndu lę Onyę-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari wę njo wę. ³² Ęnyi wu ndi ri a shia ęri ihien ndini, ęnyi lę Mmōn-nsō hun Osolobue ye ndi e humen'ę isi.”

³³ Ogęn wę gi nų ihien ndini, ize nō zeme wę oda-oda, wę nō cho ni wę gbu wę. ³⁴ Kani, onyę ohu ime wę, hun ri Itu-Farisi nō lihi oto: ęfan a wu Gamalielu; onyę-nkuzi Iwu Mozizi k'o wu. Ihian ile a gbaye okennyęni. O nō si wę wefugwu ndi-ozī ahun pu-ichęn ezi ękere.

³⁵ Ya o nō si Ndị-isi Nkikwama ibe ę, “Ikennyę Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu mę ikennyę ndini ęnya ohunma. ³⁶ Ogęn mbu, onyę ohu w'a kpō Tiodasi puha, si n'o wu okęn-ihian, ihien nō kę madu nnu nō sōnmę ę. Kani e gbu wę ę, ndi hu sōnn'ę nō gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e męguu, onyę w'a kpō 'Judasi onyę Galili' nō puha ogęn hu wę gi gun ihian, ndi bu oda nō sōnmę ę. E gbuzikwo w'a, ndi sōn n'ę a gbayiya.

³⁸ O mę nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jęnkō d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni wę! Makeni, omęni ihien wę bu obi mōbu ihien wę ri e mę gha ęka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kani, omęni o gha ęka Osolobue bia, unu eri-ęka kusị wę; o ru ę, onu e d'a lusōnmęde Osolobue ogun!”

Ya wę nō kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpōbanhan wę ndi-ozī ahun pu-ichęn, wę nō fian wę mkpinyin, gba wę mkpinyin-ęka ęnya, si wę kubehi oku ęfan Jesu; ya wę nō hatu wę. ⁴¹ Ndị-ozī ahun pu-ichęn nō gha Ogwa Ndị-isi Nkikwama hu pu, a ghoghō ni Osolobue weri wę kę ndi ru ogo inarin ifenren make ęfan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, kę ime Ulo-nsō kę ulō-ulō, wę hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onyę Hu Osolobue Tume, akusini wę kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeḱa Eṣa

¹ Oḡen hụ, ke ndi ri e son Kraistị gi ri e buwaye oḱa, ndi Ju hun a sụ Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) nọ kpeme—ni ndi Ju hun a sụ Hibru (ya wu ndi ri ulọ) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuhin-uhuhin. ² Ya ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu nọ kpoḡbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nsọ jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni— ⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni nọ sọ ndi uka ile usuo; we nọ hophu okennyehu w'a kpo Stivin', hun nwon okukwe oḱa-oḱa, hun Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; iya le Filipu le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioḱu. (Nikolasi ele onye Ju, kanị o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya we nọ wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen nọ me ni we ekpere, bu eka kwasị we.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oḱa eka, ndi kwerini hu e buwaye oḱa ime Jerusalem; ndi nchu-ejan bu oḱa nọ gbehuto sonme Uzọ Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸ Oḡen hụ, makeni eka Osolobue rikenme ime okennyehu w'a kpo Stivin', o hu a run oken orun-atumenya le ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹ Kanị ndi hu ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen we”, nọ lihi, donsonme e. Ndin wu ndi Ju ghasonme Sairini le Alexandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshia bia. ¹⁰ Kanị a sani we eka son amamihiem le Mmon-nsọ hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ We nọ gha azuun zi ndi we zi d'a si, “Enyi nu ke Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² We nọ kpasu ndi ali le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, we nọ jemburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ We nọ kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu nọ si, “Okennyeni ara kujabehe oku ebeni ri nsọ le Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k'o si ni Jesu onye Nazaretini jenko d'e tikpo ebeni, gbehuto odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndi hu ile ri ime Ogwa hu nọ bu enya zime Stivin', we nọ hun a ni ihun e nọ ke ihun mmon-ozu.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchu-ejan nọ ju Stivin', si, “Ihien ndini we ri e ku wu ezioku?”

² Stivin' nọ za, si, “Umune m le ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi enyi kanị wu Ebrahim hun a ime ali Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen ani Haran d'e biri. ³ O nọ si a, ‘Lato ali i le ndi nke i, n'i si ali m jenko d'a ghosi i.’ ⁴ Ya k'o nọ la ali ndi Kal'di to, jen d'e biri ani Haran. Oḡen nedi e gi nwunhun, Osolobue nọ zihē e alini unu bi nwan— ⁵ bu o yen'e ali owule ime e—osun'a ama-uku ohu de. O kwe e nkwa n'o jenko d'e ye 'ya le umu a iya, bu o k'e mu nwa oḡen hu. ⁶ Osolobue nọ sizi a, ‘Umu i jenko d'a wu itumunye ime ali ozo; we k'e gi we henrin igbon, meja we orogbo ahua nnu. ⁷ Kanị m k'e ye ali hu gi we henrin igbon afunfun. Omeḡuu, umu i k'a fuha, bia d'e fe m ebeni’—ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue nọ kwademe nkwerigbama, tume e egbata ya le Ebrahim. Ahima nkwerigbamanị wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuhin esato, o nọ kwa a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi enyi mmebuo hu.”

⁹ “Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi nọ gi enya-ufu re nwenē we wu Josefụ ye ndi w'e si Ijptu. Kanị Osolobue nọ noyen'e; ¹⁰ o nọ zuopuha a ime nsongbu e ile. O nọ m'e ni ihien e sọ Fero eze Ijptu, yezikwo Josefụ amamihiem pu-ichen oḡen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero nọ tume e n'o ki ani Ijptu le ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omeguu, oken unwan no nwan muma ime ali Ijptu ile le Kenan' ile, oken afunfun no bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi we ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi we gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijptu, o no zi ndi nedi enyi we jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo we jen Ijptu. ¹³ Ogen umune e gi bia Ijptu hun me e mgbe ebuo, Josefu no nwan me we marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefu. ¹⁴ Ya Josefu no zi ozi si nedi e le ebon we ile bia ali Ijptu. We ile biani wu madu isen aria ogun-eno. ¹⁵ Jekopu no nwan jenne ani Ijptu. Omeguu, o no nwunto ebeku, ke iya ke ndi nedi enyi we kanj. ¹⁶ We no bukin we ile obodo Shekem, li we ye ime ili hu no ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi egho nonnarin umu Hamo."

¹⁷ "Ogen e rume hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi no bakenme uba ime ali Ijptu. ¹⁸ Omeguu, Fero ozo hun marinleni Josefu no kima Ijptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi we oda-oda, gi eka-iken me we lato umu we mu nke ohun, keni onwan gbu we. ²⁰ Ogenni ke we gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e suo Osolobue. Ndi mun'a no gi nzuzue zun a iwe we ifon eto. ²¹ Ogen we gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero no munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² We no kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun."

²³ "Ogen o gi ri nwa ahua ogunna, o no ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijptu ri e meja onye ohu ime we, o no no onye we ri e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kanj aghotani we. ²⁶ Eki e fon, Mozizi no hun ndi Izrelu ebuo ke we ri a lu ogun. O cho n'o gbom we: o no si, 'Ikennye, onu wu umune, ki unu ri a runi enwen onu eh?' ²⁷ Kanj hun cho oku no kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i ni kima enyi, a hanni enyi enen? ²⁸ I cho ni gbu m k'i don gbu onye Ijptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihienni, o no gbasi Midiani d'e biri ebeku rike abiamabia, no ebeku mu ikennye ebuo."

³⁰ "Ogen ahua ogunna gi ghafeguu, mmon-ozu no bia d'e kunrun e ime atu hun nokunme Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmon-ozu ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihienni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o no nu olu Dinwonni-enyi k'o gha ebeku si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Ehu no mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwonni-enyi no si a, 'Gbupu akp'uku i, make ni ali i turu ri nsu. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijptu; a nuole m uden we ri a sun; a bialo m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan ni m zijen i Ijptu.' "

³⁵ "Mozizi nwen we juaju; onye nwen we si, 'Onye tume i ni kima enyi, a hanni enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmon-ozu hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi no gha ali Ijptu dufuha we—runko orun-atumanya le ihien-ahima ime ani Ijptu le Ohimin ufie le ime atu, orogbo ahua ogunna. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmon-ozu ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi."

³⁹ "Kanj ndi nedi enyi kanj a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a judu w'a; we no lakin ali Ijptu ime obi we. ⁴⁰ We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmon ndi k'e duni enyi; make ni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kp'u nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghoghoh. ⁴² Ya ke Osolobue no gbakito we azuun, ha we ye ni we feme ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we no de, si,

'Euu, ikpun-ulo Izrelu!
Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
chuyesonmeni ejan ndi ahun

ime atu
 ọrọgbọ ahụ a ọgụnnai ra?
⁴³ Bu unu e buru unu-mmọn Moleki
 le kokise mmọn onu wu Refani,
 mmọn ndi unu kpu
 ni unu hun uzọ e fe we;

m k'e gi ifiri e chụ onu shikwori Babilonu*.' ”

⁴⁴ “Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a no ri ke hun o ghosi a. ⁴⁵ Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, we no bubanhan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni we ani. O no nodi ebefu d'e ru ogen Defidi. ⁴⁶ Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, rio Osolobue no ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. ⁴⁷ Kani Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

⁴⁸ Kani Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

⁴⁹ ‘Osolobue si,

“Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma uku.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a no zu iken?

⁵⁰ Ele mme memeh ihien ndini ile?” ’

⁵¹ Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nso ogen ile rike ndi nedi unu don me! ⁵² Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kani kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbun'e; ⁵³ ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmọn-ozu bia, kani unu emen'e!”

E Gi We Omuma Magbu Stivin'

⁵⁴ Ogen we gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma no bia we, nkesini we node ta n'a eka eze†. ⁵⁵ Kani, nke Stivin, Mmon-nso jun ime e, a ki a; o no lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. ⁵⁶ O no si, “Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihian ebe o turu eka-nni Osolobue!”

⁵⁷ Kani, we no gi eka kukin ntin, do oro ye onu, zunburu e. ⁵⁸ We no gha ime obodo dokpunpuha a; ya we no nwan mama a omuma—ogen ndi osheri hu wehen'e gi gbupusonmeguu ekwa we, yoto we uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya. ⁵⁹ Ogen we gi ri a ma Stivin' omuma, o no me ekpere, si, “Di-nwonnienyi wu Jesu, nabanhan mmọn m!” ⁶⁰ Ya o no gbu osekp, wesi olu elu, yi, “Di-nwonnienyi, agunkwole njoni yeni we!” O kuguu onwan, o no nwunhun.

Isi Nke Ɛsatọ

Solu E Kpokpo Ndi Uka

¹ Solu hu ebefu ogen we gi ri a magbu Stivin', e ye we ndu we gbu e.

Gha uhuhin hu jenne, we no kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. We ile no gbayiya, gbashonme egera Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. ² Ikenny ndi a tu egun Osolobue no bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; we no kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. ³ Kani Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunfuha ikenny le ikpoho kwere ni Jesu, e we we e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

* **Isi Nke Ɛsa:43** M k'a chụ unu ghafekwori Babilonu. † **Isi Nke Ɛsa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

⁴ Ogen hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule we ru. ⁵ Filipu no jen Isi obodo Sameria, gwa we banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogen igunrun ndi risonme ebenu gi nu ihien Filipu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, we no gonkenme e ntin, ⁷ makeni eje-mmom ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime we, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. ⁸ Oken ighoghoho no ri ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹ Ogen ahun, o nwe okennyeh o hu ri ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi no wu oken ihian. ¹⁰ We ile e gonkenme e ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyehi ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ We e gon e ntin makeni o tekemeke o gi iken eje-mmom e me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen we gi kwere ihien Filipu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, we no me we mirin-Chuku, ke ikennyeh ke ikpoho. ¹³ Saimonu nwen no kwerezide; e meguu w'a mirin-Chuku, o no sonhunmemeh Filipu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozii hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, we no zijenni we Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen we gi ru ebenu, we no me ni ndi kwereini ekpere keni we nwonhen Mmon-nsa— ¹⁶ (makeni o ke nwe onye Mmon-nsa biakwasii ime we ile, we gihu efan Di-nwonni-enyi wu Jizosi me we mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu aka kwasii we, we no nwonhen Mmon-nsa.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozii hu pu-ichen buhu aka kwasii we, e nwehen we Mmon-nsa, o no wehe egbo n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu aka kwasii ihian, o nwonhen Mmon-nsa."

²⁰ Pita no si a, "Iyu le egbo i na iwi! Makeni i ro ni k'a saeka gi egbo nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Y'a ri ime ihien, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien, y'e me ekpere, rio Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbon."

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, rio Di-nwonni-enyi, make ihien unu ku gha e me m."

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiaguni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lakoo, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmom-ozii Di-nwonni-enyi no si Filipu, "Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzoo hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzoni ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenme; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o luni nwunye*. Iya wu onye hun e donme egbo le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lakoo nwan alakoo; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsa no si Filipu, "Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu." ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke okennyeh hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, "I hu nwan a ghota ihien i ri a gun?"

³¹ Okennyeh hu no za, si, "Nani ke m'e don saeka ghota omeni o nwonni onye kowanii ni m'a?" O no rio Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebenu Ekukwo-nsa no si,

"We no duru e
 nokwe atunrun we dushiko
 ebe we no e gbu atunrun;
 o gba we nkintin

* **Isi Nke Esato:27** O nwe ikennyeh ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozo.

nọkẹ kẹ atunrun wẹ rị a kọ ẹnẹnren
dọn a gba nkintin.

³³ Wẹ nọ kpari ẹ;

wẹ nọ ma a ikpe—

bụ o nwonni ihien o me.

Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,

ebe o meni e wepuguo wẹ ndun a enu uwa?"

³⁴ Oken-okporo hu nọ si Filipu, "Dodo, gwa m, onye kẹ onye-amumanị rị e ku oku ẹ? 'Ya lẹ enwen ẹ ra onye ozọ?" ³⁵ Ya kẹ Filipu nọ gha ebẹhu ọ rị a gun zi ẹ ozioma Jizosi. ³⁶ Kẹ wẹ jenkọ nwan, wẹ nọ hun mirin, oken-okporo hu nọ si, "Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?" ³⁷ [Filipu nọ si a, "Omeni y'e gigho obi i ile kweri, wẹ k'a saeka me i mirin-Chuku." O nọ za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue."]

³⁸ Ya ọ nọ si onye rị a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusi; 'ya lẹ Filipu nọ banye ime mirin, Filipu nọ me ẹ mirin-Chuku. ³⁹ Ogen wẹ gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsọ Di-nwonni-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jenne nke ẹ.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe ọ nọzi hun enwen ẹ wu obodo w'a kpo Azotusu. O nọ jensonme, ziko ozioma ime obodo ile rị egberẹ hu d'e ru n'ọ puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Kẹ Sọlu Don Gbehuto Sonme Uzo Jesu

(Orun Ndị-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Kanị Sọlu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonni-enyi. Ya ọ nọ jemburu Onye-isi nchu-ẹjan, ² si a deye ẹ ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, ọ hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebẹhu, o kenmehen wẹ Jerusalem—kẹ ikennyẹ kẹ ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe nọ gha elu-igwee nwunhunme ẹ. ⁴ O nọ dan; ọ nọ nu olu hun si a, "Solu, Solu, ki hain i gi e kpokpo m?"

⁵ O nọ si, "Onye k'i wu, Di-nwonni-m?" Olu hu nọ si, "Mme wu Jizosi hun i rị e kpokpo.

⁶ Ka lihi nwan, n'i banye ime obodo, ebẹhu kẹ wẹ k'a nọ gwa i ihien i jenkọ d'e me."

⁷ Ikennyẹ ndi 'ya lẹ wẹ wi turuhu ebẹhu—oku anizini wẹ ku, makeni wẹ nu olu hu bu ahunni wẹ onye owule. ⁸ Ya Solu nọ lihi oto: enya a hukwo e ti, kanị o leghazini uzo. Wẹ nọ kwondon ẹ eka, we ẹ ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghani uzo, o rini, ọ rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

¹⁰ Ogen hu, onye ohu w'a kpo Ananayasi rị ime Damas'kosi. Ananayasini rị ndi e son Uzo-Jesu. O nọ hun ohun ebe Di-nwonni-enyi nọ si a, "Ananayasi!" O nọ za, si, "Di-nwonni-enyi, lee m."

¹¹ Di-nwonni-enyi nọ si a, "Lihi n'i jen ogele ahun w'a kpo Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyẹ ohu wu onye Tasosi hun w'a kpo Solu. O rị e me ekpere kikenni, ¹² ọ hunole ohun ebe okennyẹ ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu eka kwasị a, keni ọ leghamazi uzo."

¹³ Kanị Ananayasi nọ za, si, "Di-nwonni-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyeni lẹ eje-ihien ile o me ndi-nsọ i rị Jerusalem. ¹⁴ O rị nwan ebeni makeni onye-isi nchu-ẹjan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpoku efan i."

¹⁵ Kanị Di-nwonni-enyi nọ si a, "Jenne, makeni okennyeni kẹ m hori n'ọ wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozọ wulen ndi Izrelu lẹ ndi-nze lẹ ndi Izrelu; ¹⁶ mme lẹ enwen m jenkọ d'a ghosi a oken afunfun o jenkọ d'e gi ufiri efan m ta."

¹⁷ Ananayasi nọ jenne. O ru ebẹhu, ọ nọ banye ime ulo ahun, bu eka kwasị Solu, si a, "Solu nwene m, Di-nwonni-enyi wu Jesu hun i hun uzo ogen i gi lala zihẹ m—keni i

leghamazị ụzọ leni Mmọn-nsọ jun ime i.”¹⁸ Ozigbo hụ, ihien nọkọ okpukpu-azun nọ gha Solu ẹnya danfuhā, ọ nọ leghamazị ụzọ. Ya ọ nọ lihi, wẹ nọ mē ẹ mirin-Chuku;¹⁹ o rigụu ihien-oriri, ndun nọzị ban a.

Ya lẹ umu-azun Kraistị rị Damas'kọsị nọ nọdị ụhụohin ole-lẹ-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kọsị

²⁰ Ozigbo, ọ nọ kumẹ oku Jesu ime unọ-ofufe ndi Ju risonme ebẹhụ, a si wẹ ni, “Okennyeni wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ O tu ke wẹ han nun'a ẹnya, wẹ hụ a si, “Onwan ẹlẹ okennyeni te rị e kpokpo ndi hun a kpoku ẹfanni ime Jerusalem? Ẹlẹ ya k'ọ biani nwan ebeni, keni ọ kenmenrin wẹ jenni ndi-isi nchụ-ẹjan?”

²² Kanị Solu hụ e zewaye ime ozi ọ rị e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kọsị asani ẹka e son ẹ dọ makeni ọ hụ a ghosichanrin ni Jizosi wẹ rị e ku oku ẹ wu Kraistị, Onye Hụ Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju nọ rin'ẹ ngo ni wẹ gbu ẹ. ²⁴ Kanị Solu nọ nū ihien wẹ romẹ. Wẹ hụ e che nche onu-mgbon risonme obodo hụ uhinhin lẹ efinnai ni wẹ gbu ẹ. ²⁵ Kanị ndi kweri oku ẹ rị e sonn'ẹ nọ gi ime uhinhin bu ẹ che ime ukpali, gha oghere rị mgbon obodo hụ dọ a ye azuun hun-ẹbọ.

Solu A Bia Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, ọ nọ chọ n'ọ banyeni ndi rị e son Uzọ-Jesu, kanị egun ẹ rị a tu wẹ ile makeni ekwerini wẹ n'ọ henringuo onye nke Jesu. ²⁷ Ya ke Banabasi nọ nwan we Solu jenni ndi-ozii ahun pu-ichen, kowa ni wẹ ke Solu don hun Di-nwonnii-enyi ụzọ, kowazini wẹ ni Di-nwonnii-enyi a gwaguo Solu oku; ọ gwazi wẹ ke Solu don ku oku ẹfan Jizosi ime Damas'kọsị, e ku ẹ e kusi ẹ iken. ²⁸ Ya lẹ wẹ nọ wima ime Jerusalem, ni wẹ ile wu ohu. O hụ e ku oku Di-nwonnii-enyi, e kushi ẹ iken. ²⁹ O hụ a gwa ndi Ju te rị ali ndi ozo hun a su Griki oku Jesu, e son wẹ a dọ—kanị, wẹ hụ a chọ ni wẹ gbu ẹ. ³⁰ Ogen ndi kweri ni Kraistị gi marin ni wẹ rị a chọ ni wẹ gbu ẹ, wẹ nọ we ẹ si Sizaria, gha ebẹhụ zipu a si Tasosi.

³¹ Ya udon nọ rinii ndi uka rị Judia lẹ Galili lẹ Sameria. Mmọn-nsọ hụ a gba wẹ umẹ, wẹ hụ e zekenme, e buwaye oda, e gi egun Di-nwonnii-enyi e bi.

Pita E Jen Lida lẹ Jopa D'a Run Orun Di-nwonnii-enyi

³² Ogen Pita gi rị e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwerini nọ, ọ nọ jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebẹhụ k'ọ nọ hun okennyẹ ohu ẹfan a wu Enasi, hun dineni kete ahua ẹsato enwain, makeni orọ kinmin ẹ. ³⁴ Pita nọ si a, “Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi n'i gbama bedi i!” Ya ọ nọ lihi oto ozigbo hụ. ³⁵ Ndi ile bi Lida lẹ Sharonu nọ hun Enasi n'ọ lihiguo, wẹ nọ roghari, sonme Di-nwonnii-enyi.

³⁶ Ogen hụ, o nwon okpoho ohu rị obodo Jopa hun e son uzọ Jesu; ẹfan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu “Ele.”) O mē ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbenye ẹka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hụ, emu nọ kuma a, ọ nọ nwunhun. Ogen wẹ gi wuguu a ehụ, wẹ nọ bu ẹ dine ime mmughe rị ibe elu. ³⁸ Makeni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzọ Jesu gi nū ni Pita rị Lida, wẹ nọ zi ikennyẹ ebuo d'a rịo a, si, “Dodo, biakenrin d'e kunrun enyi.” ³⁹ Ya Pita nọ lihi, sonme wẹ. Ogen o gi ru ebẹhụ, wẹ nọ w'ẹ si mmughe hụ rị ibe elu. Ndi ile di wẹ nwun nọ fihunme Pita, a kwan ekwan, a ghosisonme ẹ ewuru tueni lẹ ẹkwa ndi ozo Dokasi kpa ogen o gi rị ndun. ⁴⁰ Pita nọ si wẹ ile pu; ọ nọ gbu osekpū, mē ekpere. Ya ọ nọ gbehuto, bu ihun zime ozun hụ, si, “Tabita, lihi.” Ya Tabita nọ shiapu ẹnya. Ogen o gi hun Pita, ọ nọ nọdị ali elu bedi. ⁴¹ Pita nọ we ẹka a ye ẹ, yen'ẹ ẹka lihi oto. Ya Pita nọ kpọ ndi-nsọ ile lẹ ikpoho ndi ahun di wẹ nwun, we Tabita ghosi wẹ, wẹ nọ hun a n'ọ rizi nwan ndun. ⁴² Ihienni nọ kpogbari Jopa ile, ndi bu oda nọ kweri ni Di-nwonnii-enyi. ⁴³ Pita nọ nọdị Jopa ụhụohin ole-lẹ-ole, iwe onye ohu w'a kpọ Saimonu, hun a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Le Kọnelusu

¹ Ime obodo Sizaria, o nwon okennyẹ ohu efan a wu Kọnelusu. Onyẹ a kị ndi-agma ro: o kị ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpọ Itu Itali. ² Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenye ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpọku Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien nọke okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmọn-ozu Osolobue no banhan, si a, "Kọnelusu!" ⁴ Ya Kọnelusu no bu enya tuma mmọn-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonnim, kị ro?" Mmọn-ozu hu no si a, "Ekpere i le ihien ile i ri e ye ndi-igbenye e ruguo ebe Osolobue ri nọke ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okennyẹ ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpọ Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehụ Ohimin." ⁷ Ogen mmọn-ozu hu gwa a oku gi puguu, Kọnelusu no kpọ ndi idibo e ebuo le onyẹ-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien nọke okuloku mmebuọ nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyẹ ahun no rume obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memẹ ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien nọke ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanị Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonnienyi! Erituni m ihien runi mobu ihien enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihien Osolobue meguu n'o ri ochan ihien w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozu hun Kọnelusu zi gihu ru ebegu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onyẹ w'a kpọ Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpọ Pita hu ebegu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmọn-nsọ no si a, "Lee e, ikennyẹ eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihẹ we." ²¹ Ya Pita no buru ikennyẹ ndi hu, si, "Mme wu onyẹ ahun onu ri a cho; kị hain unu gi bia?"

²² We no za, si, "Kọnelusu zi enyi. Onyẹ a kị ndi-agma ro, o kị ndi-agma ogun-isen; o wu onyẹ ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmọn-ozu ri nsọ gwa a d'a kpọ i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Kọnelusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owu a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Kọnelusu no jen d'e kunrun e, gbun'e osekp, fe e. ²⁶ Kanị Pita no me e lihi oto, si, "Lihi oto, ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷ K'o don ri e son Kọnelusu e ku, o banye ime ulo, o no hun ni igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ O no si we, "Unu le enwen onu a maringho ni Iwu kwodon onyẹ Ju k'e son onyẹ ali ozo meko mobu jen iwe e. Kanị Osolobue a ghosiguo m m'a kpole onyẹ owule onyẹ runi mobu onyẹ we k'a so. ²⁹ Ya hain m gileni tu ke we bia d'a kpọ m; m ri nwan a ju, kị unu kpọni m?"

³⁰ Kọnelusu no za, si, "Nwene mgbeni taino, m ri iwe m e me ekpere, ihien no ke okuloku eto nke efinnai; ya okennyẹ ohu no wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru ri e gbukeni. ³¹ O no si, 'Kọnelusu, Osolobue a nuole ekpere i, o nyanhanguo eka i ri e yeni ndi igbenye. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpọ Pita, o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun ri ehụ Ohimin.' ³³ Ya m no zi we d'a kpọ i ozigbo. Y'e meke i gi bia. Enyi ile ri nwan id'enya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonnienyi si i ku."

Ozi Pita Zi Iwe Kọnklusu

³⁴ Ya kẹ Pita nọ gwama wẹ oku, si, “A hụngụọ m'a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, o nabanhan onye owule hun a tu egun e, e me ihien ri mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijienni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Ime Galili k'o gha bidon—ogen we gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d'e me; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tume Jizos' onye Nazareti, gi Mmon-nsọ le iken gbajun e; le k'o don jenhunme, e me ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu ri a lu, make ni Osolobue noyen'e. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o me ime ali ndi Ju, ke hun o me ime obodo we kanj wu Jerusalem. We no gbu e ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi meme. ⁴⁰ Kanj hun m'e akp'ohin eto, Osolobue no weli e. Osolobue no ni ihian hunsonme e, ⁴¹ kanj ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhaguu, ni enyi wuru osheri, enyi wu ndi son e ri, son e ra, k'o ghaguu onwun lihi. ⁴² O nozi si enyi hun a ni enyi zi ihian ile ozini, gwa we ni iya wu Onye hun Osolobue tume hun jenkọ d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri ni onye owule hun kwerini n'e e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ no biakwasị we ile nu oku-Chuku hun Pita ri e ku. ⁴⁵ O no tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Make ni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozo ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ “Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwo we Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen” ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we nodi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanaj

Pita A Kowanị Ndi Ghotafie N'e K'o Jen

¹ Ya ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini ri Judia no nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kanj, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du e kpeme, ³ si, “Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!” ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ “Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m no hun ohun. Ime ohun hu, m no hun ihien no ke ekwa shiani k'o gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o no ru ebe m ri. ⁶ Ogen m gi lekpo a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime e. ⁷ M no nu olu si m, ‘Pita, lihi, gbu n'i ri.’ ⁸ Kanj, m no si, ‘Mba Di-nwonni-enyi, make ni ihien runi mobu ihien enyi a so a bantu ni m onu.’ ⁹ Kanj olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, ‘Ihien Osolobue meguu n'o ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.’ ¹⁰ Ihieni e mepu mgbe eto, we no dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyet eto we gha Sizaria zi ozi bia ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m sonme we, m'e tule. Ikennyet isinni wu umune enyi ime Kraisti no sonmezi m, enyi no banye iwe okennyet hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hun mmon-ozii ohu puha, turu ime ulo a, si a, ‘Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpọ Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.’ ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwasị we k'o don biakwasị enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonni-enyi ku: k'o don si, ‘Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kanj Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.’ ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon Osolobue!”

¹⁸ Ogen wẹ gi nū ihienni, o nwezini ihien wẹ ku. Wẹ nọ ja Osolobue mma, si, “Ya wu ni Osolobue e yeguozi de ndi wulen ndi Ju oghere w'e gi gb hutu ime njo wẹ, nwon ndun!”

Uka E Bidon ime Antioku

¹⁹ Ndi uka gbayiani ogen ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukwori Finishia, Saiprosi le Antioku, ziko ozioma; kani ezini we onye owule mmani ndi Ju suo. ²⁰ Kani, o nwegho ikennyẹ wu ndi ali Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antioku, gwazikwo ndi wulen ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwonnienyi noyeni we, igunrun ihian no kweri, roghari, sonme Di-nwonnienyi.

²² Ogen ndi uka ri Jerusalem gi nu a, we no zi Banabasi jen Antioku. ²³ Ogen o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghoghọ; o no dun we odun we wusonme ndi Di-nwonnienyi gi e don-enya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonnienyi. ²⁴ Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Ogen hu, ndi bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonnienyi.

²⁵ Ya Banabasi no jenme Tasosi d'a cho Solu. ²⁶ Ogen o gi hun a, o no wehe e Antioku. Uwe le ndi uka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antioku ke we no kpoma ndi kwerini Kraisti “Kristiens',” ya wu, “Ndi Nke Kraisti.”

²⁷ Ogen hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antioku. ²⁸ Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nsọ, ni oken ugan k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me ogen Klodiosi gi wu eze-kani ri a ki Rom. ²⁹ Ndi e son uzo Jesu no kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰ Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmēbuo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

¹ Ogen hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me we eje-ihien.

² O giguu opia-agma gbu Jemisi nwenen Jonu, ³ o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogen Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) ⁴ Ogen o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'enya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. ⁵ Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kani ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozie E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpo a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehụ onumuzo unon-ngan ahun e che nche.

⁷ Idenmizi, mmon-ozie Di-nwonnienyi no fopuha ebegu; ukpe no nwun ime mmughe hu we kpokin e ye ime ulo-ngan. Mmon-ozie hu no kpa Pita eka ekunkun, kpotien e, si, “Lihi oto ozigbo!” Ya egan ndi hu no gha a olu-eka danfu. ⁸ Mmon-ozie hu no si Pita, “Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i.” Pita no me ihien o ku. O nozi si Pita, “Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m.” ⁹ Pita no son e gha ime ulo-ngan pu. Pita amarin ni ihien we ri e gi mmon-ozie ahun e me wu enya-uke, o ro n'o ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafegu we itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, we no fuha onu-mgbon igwe hun we gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi eka a gunpuni we, we no pu, puha ogele ohu. E jenzukazi we, idenmizi mmon-ozie hu no na Pita to.

¹¹ Ya enya no fon Pita, o no si, “O weguo m nwan enya ni Di-nwonnienyi zi mmon-ozie e d'a zuopuha m eka Herodu le ihien ile ndi Ju te ri a tu enya a.”

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogen o gi du eka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu

okpoho hùn w'a kpò Roda nò pùha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghòta nì olu Pita rò, okèn ighòghò nò jun è obi, nke wùñì hùn o k'e gi gùnpù onù-mgbòn hù, ò gbabanzì ime ùlò d'a gwa wè nì Pita turu onù-mgbòn. ¹⁵ Wè nò sị a, “Èra rì a pù ì!” Kanì ò hùkwò e ku è nì ezioku rò. Wè nò sị, “Mmòñ-ozì è rò.” ¹⁶ Kanì Pita hùkwò a dù èka. Ogen wè gi nwan gùnpù onù-mgbòn, a hùn w'a, ò nò tù wè ẹnya. ¹⁷ Ò nò gi èka sị wè gba nkintin, ò nò kòwa nì wè kè Di-nwònni-ènyì dòn wèpùha a ime ùlò-ngan. Ò nòzì sị, “Gwa nì Jemisi lè ndì ùka hódùnì ihienni.” Ya kè ò nò pù, sị ùzò òzò.

¹⁸ Ogen eki gi fòn, okèn isusu nò rì ime igunrun ndì-agma te rì e che Pita nche makè ihien menì, wè gilèni marin k'o jèn.

¹⁹ Ogen Heròdu gi chòguu a, ò hùn'a; ò nò jùkènmè ndì nche hù onù—ò nò sị wè gbu wè. Ya ò nò gha Judia pù, sị Sizarìa d'a nòdì.

Onwun Heròdu

²⁰ Ogen hù, Heròdu rì e bu ni ndì Taya lè Sidonù olulu. Ya wè nò zugbama d'a hùn a. E buguu wè ùzò jèn d'a hùn Blastosì hùn e lefù ogwa Heròdu ẹnya, kèni o kwèri yenì wè èka. Ya wè nò nwan jèn d'e kunrun Heròdu d'a rìò a nì ya lè wè dòn—makèni anì Heròdu rì a kì kè alì wè gha e nwèhèn ihien-oriri.

²¹ Uhuòhìn wè kaye e ru, Heròdu nò yiri ewuru-nze è, nòdì alì ukpo è, gwama ndì hù oku. ²² Ndì ahùn hù e yi oro, a sị, “Oluni wù olu mmòñ, èlè olu ihian-mmaka!” ²³ Ozigbo, mmòñ-ozì Osolobue nò titu Heròdu, makèni ò narin ojija-mma hù hùn nkè o gi wè è ye Osolobue. Ohòrì nò bu è rì, ò nò nwunhùn.

²⁴ Kanì oku Osolobue hù a gha ihun, ndì bu-òda hù e kwèri.

Banabasi Lè Sòlu E Kinhen Antiòku

²⁵ Ogen Banabasi lè Sòlu gi rùnguu ihien ahùn wè bìa Jerusalem d'a rùn, wè nò gha Jerusalem kinhen Antiòku. Ogen hù wè gi kinkò, wè nò weri Jònu hùn w'a kpòzì Makì.

Isi Nke Mmètò

Ndì-ùka E Zifù Banabasi Lè Sòlu D'e Zi Ozioma

¹ O nwè ndì-amuma lè ndì-nkuzi rì ùka rì Antiòku. Ndìni wù: Banabasi, Simionù (w'a kpò Onyè-ogi), Lushiosì (onyè alì Sairin'), Manèni (hùn ya lè Heròdu hùn rì a kìnì wù òwù gha alì lala) lèzì Sòlu. ² Ogen wè gi rì e fe Di-nwònni-ènyì, e bu onù, Mmòñ-nsò nò sị, “Wefùha nì nì m Banabasi lè Sòlu, nì wè hùn ùzò d'a rùn orun m kpò wè d'a rùn.” ³ Ogen wè gi buguu onù, meguu ekpere, wè nò bu èka kwasì Banabasi lè Pòlu, zipu wè.

Banabasi Lè Pòlu E Zi Ozi Imè Alì Saiprosì

⁴ Mmòñ-nsò e zipuguu Banabasi lè Sòlu, ya wè nò si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebèhù si anì Saiprosì hùn mirin nòhunmè. ⁵ Ogen wè gi ru Salamisi hùn rì ime Saiprosì, wè nò ku oku Osolobue ime ùlò-ofufe ndì Ju risònmè ebèhù. Wè lè Jònu wìzikwò, kèni ò hùn ùzò e yenì wè èka.

⁶ Ogen wè gi ghagbariguu alì hù mirin nòhunmè d'e rukwòrì Pafosì, wè nò kunrun onyè ohu gi eje-ikèn a rùn. Onyè Ju k'ò wù, onyè amuma-ntu; èfan a wù Ba-Jizosì. ⁷ Ya lè Gòvanò rì a kìnì wù Sejos' Pòlosì rì. Sejos' Pòlosìni wù onyè nwè uche, ò nò zi wè kpò Banabasi lè Sòlu, makèni ò chò n'ò nù oku Osolobue. ⁸ Kanì onyè hù e gi eje-ikèn a rùn wù Ba-Jizosì hùn w'a kpòzikwò Elimasi (makèni èfan a wùzikwò Elimasi) hù a papu oku wè, a liliima n'ò mè Gòvanò hù wèfù obi è, amangbe o kwèrini Jizosì. ⁹ Kanì Sòlu hùn w'a kpòzikwò Pòlu hùn Mmòñ-nsò jun ime è, a kì a, nò bu ẹnya zime onyè hù gi eje-ikèn a rùn, ¹⁰ sị a, “Nwa Ekwensu! Ènènrèn ihien ile Chuku chò k'ì wù! Èro lè eje-ihien ile rì ichèn-ichèn jun ime ì! Y'a rukpòbehikò ezioku Di-nwònni-ènyì, e mè è n'ò rì kè ntù? ¹¹ Gòn nwan ntin: èka Di-nwònni-ènyì jènkò d'e bitu ì kikènni—ẹnya k'e kpu ì ishi, y'e leghakozì ùzò èkèrè ogen!”

Ozigbo ahun, ebe ile nọ mę Elimas' igirigi-igirigi, gba a ishi ęnya. O nọ bisonmeme ęka, jęhunmeme, a cho onye jęko d'e kwondon ę ęka, e du ę. ¹² Ogen Govano hu gi hun ihien menı, o nọ kweri ni Di-nwonni-ęnyi; nkuzi banyeni Di-nwonni-ęnyi tu a ęnya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Imę Antioku Ri Pisidia

¹³ Polu le ndi ya le we wi nọ gi ugbo-mirin gha Pafosi jęnme Pęga hun ri Pamfilia. Ebehu ke Jonu hun w'a kpo Maki nọ la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We nọ jęshi ihun, gha Pęga si Antioku hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we nọ banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we nọ nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gungu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi unofufe hu nọ zi ozi jęni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

¹⁶ Ya Polu nọ lihi oto, gi ęka gwa we gba nkintin, o nọ kume, si,

"Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi ęnyi kani, meme we ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijptu wepuha we. ¹⁸ O nọ dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunai. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o nọ we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We nọ bi ebehu orogbo ahua iri-kwasi-ogunai kwasi nnu. Omeogu, o nọ yesonme we ndi ahun hanni we ęnen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku nọ ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu nọ ki we orogbo ahua ogunai. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku nọ tume eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hunguo m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghaguo ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e zigule ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu nọ si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kani, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akpuku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihogu ni we ęnyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kani, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarın ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we nọ gbu ę, gi ę mezu oku ndi hu—bu a marın we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paleti 'ya gbu ę. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekukwo-nsọ, we nọ gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu ę, bu e che ime ili. ³⁰ Kani Osolobue nọ gha onwun weli ę. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen ę a ghosi ndi son ę gha Galili bia Jerusalem. Ndinı wu nwan ndi osheri ę ebe ndi nke ęnyi ndi Izrelu ri.

³² ęnyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi ęnyi kani, ³³ a wurugu nwan ihien o mezuni ęnyi wu umu we ghahani iweli Jesu—noke ke we donzikwo de ę ime Ebu-oma nke ebuo, si,

'I wu Nwa m;

a ghosigu m tanni ni wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi,

Osolobue ku oku ę ime Ekukwo-nsọ, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nsọ

hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hain o gi kuzi uzọ ozo ime ebu-oma, si,

'Ya nikọ Onye-nsọ i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, ogen o gi megu uche Osolobue ogen nke ę, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi ę kani, o nọ rehi. ³⁷ Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umunę m, marin nị nwan nị wę gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; ³⁹ nị onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu nị nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!
Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—
make ni m ri e me ihien
ogen nke unu,
ihien unu jenkoleni d'e kwere,
osun'a ni ihian gwa onu ya.' "

⁴² Ogen Polu le Banabasi gi pukọ, ndi hu no rio we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we ume, si we turukeme ime efoma Osolobue meni enyi.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebegu ile no jun, make ni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kani Polu le Banabasi no ku e, kushi e iken, si, "O te ri mkpa ni we bu'zo gwagu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugu a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Make ni ya ke Di-nwonnienyi si enyi me. O si enyi,
'E tumegu m unu

nị onu wuru ukpe
ebe ndi ali ozo wuleni ndi Ju ri,
keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' "

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihienni, efu no suo we usu, we no ja oku Di-nwonnienyi nma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kwere. ⁴⁹ Eri ra ke oku Di-nwonnienyi don ghagbarichanrin egbere hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikenny we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egbere we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we ukutu ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nsọ e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antiokhu Pisidia.

Isi Nke Mmēto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antiokhu ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebegu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwere ni Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwere ni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumanị ndi kwere ni.

³ We nobie ebegu, e zi ni Di-nwonnienyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonnienyi no gi we runsom me ihien-ahima le orun-atumenya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozu hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu no nu a; ya we no gbasi Likonia. We no jensonme obodo ndi ri ebegu—ke Litra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Litra le Debe

⁸ Ime Listra, o nwe okennyē ohu hūn nōdī anī; o jentuni ijēn makēni o wū nguro ketē w'a mūl'a. ⁹ Okennyē ahūn hū ē gōn ntīn ebe Pōlū rī e ku oku. Pōlū nō bu ɛnya tūma a, hūn a nī o nwōngho okukwe hūn o k'e gi dīnhīn. ¹⁰ Pōlū nō yi, “Gi ụkū i ɛbūo wuzo oto!” Okennyē hū nō tūsi elu, jēnme ijēn. ¹¹ Ogen ndī hū jun ebēhū gi hūn ihien Pōlū mē, wē nō gi asūsu Likonia yi oro, si, “Ndī mmōn e giōlē udī ihian hidan d'e kunrun ɛnyi-oo!” ¹² Wē nō kpō Banabasī Zeusu, kpō Pōlū Hēmisi—makēni 'ya wū onyē e kuni. ¹³ Ụlō-mmōn wē nō e fe mmōn ahūn w'a kpō Zeusu rīhū mkpēnrēn obodo hū. Ohēn-mmōn Zeusu nō wēhē okēn-efin bu oda lē obobo onū-mgbōn obodo hū, makēni iya lē igunrun hū cho nī wē chuyeni ndī-ozī hū pū-ichēn ɛjan. ¹⁴ Kanī ogen ndī-ozī hū pū-ichēn wū Banabasī lē Pōlū gi nū ihienī, wē nō dōka ɛwuru wē, yisonmē oro, gbaban ime igunrun hū, ¹⁵ si, “Ikennyē, kī unū rī e mēni ihienī? ɛnyi wūhū ihian mmaka nōkē unū. ɛnyi wēhēni onū ozioma, kēni unū hūn ụzō gbēhuto, la ihien ndīnī nwōnlēni-isi tō pūha d'e kunrun Osolobue rī ndūn, hūn ke elu-igwee lē ụwa lē ohimin lē ihien ile rī ime wē. ¹⁶ Ogen mbū, o hapūguo ndī alī ile rī ichēn-ichēn nī wē bi k'ō sūo wē. ¹⁷ Kanī, o gibehini ihien-oma o rī e mē a shia nī enwēn ɛ ɛri. O hū a gha enu-igwee e mēsōnmē mirin e zueni unū, e yesōnmē unū mkpuru a ghorī ogen wē, e yesōnmē unū ihien-oriri hūn unū gi e rijun ɛfo, e mē ighoghō e jun onū obi.” ¹⁸ Kē okuni ile Pōlū lē Banabasī kude, o fukwo wē orun nī wē d'a s'eka gbōndōn wē achuyelē nī wē ɛjan.

E Kinhen Wē Antiokū Rī Siria

¹⁹ Kanī ndī hū ime ndī Ju nō gha Antiokū lē Ikoniom bīa Listra. Wē nō dorī igunrun hū ye azūun nke wē. Ya wē nō ma Pōlū omūma, dōkpūnfū a ime obodo hū, e ro n'ō nwūnhūngūo. ²⁰ Kanī, ogen ndī kwerini gi fihunmē ɛ, o nō lihi oto, banye ime obodo hū. Eki e fon, ya lē Banabasī nō si Dēbe.

E Kin Wē Azūun Si Antiokū Rī Siria

²¹ Ogen wē gi zigūu ozioma ime Dēbe, kpōhagūnī Jesu ndī bu oda, wē nō kin-azūun, si obodo Listra, gha ebēhū si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokū rī Pisidīa: ²² mēko ihien ndī rī e sōn Ụzō-Jesu ime obodo ndī hū gi zekēnmē; a gba wē umē, a si wē wuzo ime okukwe. A si wē, “ɛnyi k'a tariri afūnfūn bu oda emēni ɛnyi jēnkō d'a banye Alī-eze Osolobue.” ²³ Ogen wē gi ghagbarigūu ụka ndī rī ebēhū, tumēsōnmēgūni wē ndī-isi, wē nō gi ekpere lē ibu-onū ha wē ye ɛka Di-nwōnni-ɛnyi hūn wē kwerini. ²⁴ Ya wē nō ghasi Pisidīa pū Pamfilīa. ²⁵ Ogen wē gi zigūu ozioma ime Pēga, wē nō jēnme Atalīa. ²⁶ Ya wē nō gi ugbo-mirin gha Atalīa kin-azūun si Antiokū ebe wē nō bu wē che ɛka Osolobue nī wē d'a rūnma orūnnī wē rūngūu nwan. ²⁷ Ogen wē gi ru Antiokū, wē nō kpōgbama ndī ụka, gwa wē ihien ile Osolobue gi wē rūn lē k'ō dōn kpōpū nī ndī alī ndī ozo ụzō okukwe. ²⁸ Wē nō sōn ndī kwerini rī ebēhū nōdī ɛkēre.

Isi Nke Mmisen

Ndī-isi Ụka Rī Alī Ichēn-ichēn E Zu Ime Jerusalem

¹ Ogen ahūn, o nwe ndī gha Judia bīa Antiokū, a kuzi ndī ụka, a si, “Manī onū kwa ugun gi mēzu odinalī Mozizi tumē, unū a sakō ɛka nwōn nzuopūha.” ² Ogen Pōlū lē Banabasī gi dugūu wē kpe oda-oda, sōngūu wē dō oku hū ohūnma-ohūnma, ya ndī ụka nō han Pōlū lē Banabasī lē ndī ozo ime ndī kwerini jēn Jerusalem d'e kunrun ndī-ozī ahūn pū-ichēn lē ndī-isi kēni wē ku okuni. ³ Ya ndī ụka nō zifū wē. Ogen wē gi jēnkō, wē nō banyesōnmē alī Finishīa lē alī Sameriā, gwasōnmē wē kē ndī anī ndī ozo rī ichēn-ichēn wūlēni ndī Ju dōn rī e roghari, e sōnmē Jesu; ozini nō mē ndī kwerini ghoghō oda-oda. ⁴ Ogen wē gi ru Jerusalem, ndī-ụka lē ndī-ozī ahūn pū-ichēn lē ndī-isi nō nabanhan wē, ya wē nō gwa wē ihien ile Osolobue gi wē rūn. ⁵ Kanī ndī hū ime ndī kwerini hūn rī itu ndī Farisi nō lihi oto, si, “Wē ka gwariri ndī alī ozo wūlēni ndī Ju nī wē k'a kwariiri ugun, tizikwōnī wē iwu wē dōnmē Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozì ahun pu-ichèn lè ndi-isi nò zugbama nì wè leban okuni ẹnya. ⁷ Ogen wè gi dọbe okuni, Pita nò lihi ọtọ, sị wè, “Umunè m, unu a maringhọ kẹ Osolobue dọn hópọha m ime unu mbu-mbu, gi m mè ndi alì ọzọ nù ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hun marin obi ihian ile nò shia nì wè ẹri ghahani iye wè Mmon-nsọ k'o dọn ye ẹnì. ⁹ O nwonni ihien ọ sị n'ọ rì ichen ẹgbata ẹnì lè wè, makèni ọ chanchanpuzikwo obi wè makèni wè kweri ekweri. ¹⁰ Kì hain nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o menì kẹ ẹnì kẹ ndi nedi ẹnì kanì asani ẹka bu?” ¹¹ Pita nò sizi, “Mba! Ẹnyi kweri nì kẹ ẹnì dọn nwè nzuofuha ghahani ẹfoma Onye-nweni-ẹnì wu Jesu kẹ wè donzikwo nwe.”

¹² Ndi hu ile zu ebèhù nò gba nkintin, e gon ntin kẹ Polu lè Banabasi rì a gwa(zikwo) wè ihien-ahima lè orun-atumènya Osolobue gi wè runsonmè ime igunrun ndi anì ndi ọzọ wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen wè gi kuguu, Jemisi nò sị, “Umunè m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguọ kẹ Osolobue dọn menì ndi alì ọzọ ẹfoma, keni ọ hun uzọ gha ime wè wepuha ndi k'a wu nke ẹ. ¹⁵ Ihienni lè ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ dangbama. Makèni, ime Ekukwo-nsọ, ndi-amuma de, sị,

¹⁶ ‘Thienni meguu,
m k'e kinhen;
m k'a tundonzi ulo† Defidi,
hun dani;
m k' a tundonzi ihien wiwini;
m k'e mè ẹ rizi k'ọ rì mbu,
¹⁷ keni ndi alì ndi ọzọ ile hoduni
hun uzọ bia d'e kunrun Di-nwonni-ẹnì—
kẹ ndi alì ndi ọzọ ile ahun
hun m k'a kpọ d'a za ẹfan m.

Di-nwonni-ẹnì hun mè wè marin ihien ndini ¹⁸ ketekete rì e ku ẹ.

¹⁹ Ya wu, ihien m rì e ku wu nì ẹnì esongbukọ ndi anì ọzọ ahun wuleni ndi-Ju hun rì e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, ẹnì k'e dejen ni wè ekukwo, sị wè hu erile ihien owule wè gi ru mmón, makèni ọ ru a ru; w'a gherẹle; w'e rìlè anu owule wè rukwon olu; w'e rìlè edeke. ²¹ Makèni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; wè huzikwo a gun nì ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju rì obodo rì ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozì Wè Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Rì E Sọn Jesu

²² Ya ndi-ozì ahun pu-ichèn lè ndi-isi lè ndi uka ile rì ime Jerusalem nò kwerigbama nì wè hanpuha ihian ime wè, nì wè sọn Polu lè Banabasi jẹn Antiokwu. Madu ebuoni kẹ wè hanpuha: Judasi hun w'a kpọ Basabasi lè Sailasi—wè ebuo wusonmè ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ Wè nò wè ekukwo-ozì ye wè. Ihien wè de ime ẹ wu:

“Ẹnyi ile wu umunè unu gba de ehuhuo-ozini, kẹ ndi-ozì ahun pu-ichèn kẹ ndi-isi; ẹnì rì e dejenni umunè ẹnì ndi wuleni ndi Ju, hun risonmè Antiokwu lè Siria lè Silisia. Ẹnyi e kele unu!

²⁴ Ebe o mè ni ẹnì a nuguọ n'o nweguọ ndi gha ebe ẹnì rì bia d'e kunrun unu, kusonmè oku rì e ye unu mmakp'ehù, e mè obi erule onu alì, bu ẹnì ezini wè, ²⁵ ẹnì e kwerigbamaguọ nwan hanpuha ndi k'a nokin ẹnà ẹnì, nì wè sonhen ezi umunè ẹnì wu Banabasi lè Polu— ²⁶ ndi hun bu ndun wè che ob'eka makẹ ufiri Di-nwonni-ẹnì wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya kẹ ẹnì zini nwan Judasi lè Sailasi, keni wè gizi onu wè gwa unu ihien ndi hu ẹnì de. ²⁸ Makèni ọ hughọ Mmon-nsọ lè ẹnì lè enwen ẹnì mma nì ẹnì ebuyeko onu ibu

* **Isi Nke Mmisen:14** Ẹrira kẹ ndi Ju dọn a kpọ Saimonu. † **Isi Nke Mmisen:16** Emosi 9.11 Alì-eze

ozọ—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihien-oriri we gi rua mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we no zipu we; we no si Antiokwu. Ogen we gi kpo gbamaguu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozu hu ye we. ³¹ Ogen we gi gunguu a, we no ghoghohu make ni ozi rin'a gba we ume. ³² Judasi le Sailasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi we lani ndi ziheta ni we. ³⁴ [Kani Sailasi no si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antiokwu. We le ndi ozu bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonna-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonna-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenne nke e. Banabasi no weri Maki, we no chori ugbo-mirin, buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Sailasi. Ndi uka no ha a ye aka Di-nwonna-enyi ke n'o yen'e aka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebegu zekenme.

Isi Nke Mmisen

Timoti E Sonme Polu le Sailasi

¹ Polu e ruguu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kwere ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebegu weri e d'a kwa a ugun—make ni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwo a ni we e donmechanrin we ile. ⁵ Ya uka ndi hu no zekenme ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ We no fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmon-nso a siguo we ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we no mememe ni we banye ime Azuun Bitinia, kani Mmon nke Jizos' anini we. ⁸ Ya we no ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Polu no hun ohun: hun ke okennyehi ohu, onye Masedonia turuhu, a riu a, si, “Bia Masedonia d'e yeni enyi aka ndo-o!” ¹⁰ Ogen o gi hunguu ohun hu, enyi no kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, make ni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebegu ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹ Ya enyi no banye ugbo-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi no ru Niapolisi. ¹² Enyi no gha ebegu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi no nobie ebegu.

¹³ O ru Uhuhin Izu-iken, enyi no gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a no e me ekpere, enyi no nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebegu oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananranni hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonna-enyi no shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen we gi meguu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o no riu enyi, si, “Omene unu e kweregho ni m wu onye kwere ni Di-nwonna-enyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan.” Nke e no bun.

A Tu Wę Polu Lę Sailasi Ye Imę Ulo-ngan

¹⁶ Uhuoḥin ohu, ebe ęnyi jęnkọ ebe wę a nọdị e me ekpere, ęnyi nọ hun nwa-agboọ ohu wu igboḥ, hun eje-mmōn o gi a hun uzo ri ime e. O gi ihieni a kpahani ndi nwonn'e egbo oḍa-oḍa. ¹⁷ Nwa-agbooni hu e sonhunme Polu le ęnyi ndi uwe le Polu wi. O nọbe, o doḅefu oro, si, "Nḍini wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! We ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha." ¹⁸ O mepu ihieni akp'ohin ole-le-ole, o niziḥi Polu din; Polu nọ gbewo, si mmōn hu, "M ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime e puha!" O nọ puha ozigbo.

¹⁹ Kani oḡen ndi nwonn'e gi hun a ni ihien we gi a kpa egbo a la, we nọ kwondon Polu le Sailasi, dokpun we si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Oḡen we gi wegwu we ru eka ndi-isi okiki, we nọ si, "Ikennyę ndini ri e ye obodo ęnyi nsongbu; ndi Ju ke we wu, ²¹ we ri a kuzisonme odinali hun iwu ęnyi ndi Rom si ęnyi anabanhanle, ęnyi emele." ²² Igunrun hu nọ son we bulumanı we. Ndi-isi okiki nọ si we gbupu we ekwa, gbu we mkpinsin. ²³ Oḡen we gi gbugwu we mkpinsin oḍa-oḍa, we nọ tu we ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon we ohunma-ohunma. ²⁴ O nọ me ihien ndi-isi si a me, bu we che mmughe hun richanrin ime-ime uno-ngan. O nọ kpodon we uku che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Sailasi hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon we ntin. ²⁶ Idemizi, oken ali-omahihie nọ bidon, mahihie oḍa-oḍa—nke wu ni iyeto ulo-ngan nọ mehunme; ozigbo ahun, uzo ile nọ gunpu, eḡan we gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Oḡen onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzo ngan ri oghe, o nọ sepuha opia-agma a n'o gbu enwen e, makeni o ro ni ndi ngan a gbapugwo.

²⁸ Kani Polu nọ yi oken-oro, si, "Egbukwole enwen i! ęnyi ile hu ebeni!" ²⁹ Ya okennyę hu nọ si we buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Sailasi osekp, ehu hu a ma a nni. ³⁰ Ya o nọ wepuha we ezi, si, "Ndi nwonn m, k'i m'e me ni m nwon nzuofuha?" ³¹ We nọ si a, "Kweri ni Di-nwonn-ęnyi wu Jesu, i k'e nwon nzuofuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!" ³² We nọ gwa 'ya le ndi ile ri iwe e oku nke Di-nwonn-ęnyi*. ³³ O nọ weri we ime abali hu d'a chanchan we ebe we rusonme ehu, we nọ me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o nọ we we si ime ulo iwe e, bupuha ni we ihien-oriri; o hu a ghogho n'o kwerigwo ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki nọ zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, "Hapu ikennyę ndi hu ni we lama." ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu nọ we ozi hu jenni Polu, si a, "Ndi-isi okiki zihę ozi, si we hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama." ³⁷ Kani Polu nọ si, "E gbugwo we ęnyi ili id'ęnya ihian ile bu e lebanni we oku ęnya; a tugwo we ęnyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; we cho nwan ni we gi nzuzue hatu ęnyi? Mba! We gi eka we bia d'e wepuha ęnyi." ³⁸ Ndi ewuru-ogi nọ bu okuni jenni ndi-isi okiki. Oḡen ndi-isi okiki gi nu ni we wu umu-di-ali Rom, egun nọ tuma we. ³⁹ Ya we nọ bia d'a rio we. We nọ wepuha we, si we gha obodo hu pu—a gwa we, a gwadonzi. ⁴⁰ Oḡen we gi ghagwo ulo-ngan fuha, we nọ si iwe Lidia. A hungwu we ndi kwerini, gbagwu we ume, we nọ gha ebehu pu.

Isi Nke Mmēsa

Nsongbu Hun Biani Polu We Imę Tesalonika

¹ Oḡen Polu le Sailasi gi ghagwu ime Amfipolisi le Apolonia, we nọ ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebehu. ² Polu nọ jęnme unofufe hu k'o don e me ebe ile. O hu e jęn e Uhuoḥin Izu-iken, Uhuoḥin Izu-iken. Eriira k'o jęn e mgbe eto. Hun ahun ile o ri e jęn, o hu e gi usonron-usonron e gi ihien ri ime Ehuhuo-nsọ a gwa we oku, ³ a kowa ni we, a ghosi we ni Ehuhuo-nsọ ku e ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si we, "Jesuni m ri a gwa onu oku e wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume." ⁴ Ndi hu ime we nọ kweri, we nọ sonme Polu le Sailasi. Ndi Griki bu oḍa hun e fe

* **Isi Nke Mmisin:32** oku Osolobue † **Isi Nke Mmisin:37** Oḡen hu, onye ani owule a s'eka a wuru nwa-di-ali Rom omeni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mobu n'o fe ani-eze Rom ohunma mobu n'o gi egbo nonrin e.

ofufe ndi Ju le ikpoho ndi we marin amarın bu oda nozi kweri. ⁵ Kani ęnya no fuma ndi Ju, we no chorı ndi isi-mgbaka ri ime afia, we no yeni we ęka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che ime obodo hu. A zunban we ime ulo iwe Jasın' d'a cho Polu le Sailasi, keni we wepuha we weye ndi ali. ⁶ Kani ahunni we we; we no dokpunrun Jasın' le ndi hu ime ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hu, e yi oro, a si, "Ikennyę ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biaziole ebeni, ⁷ Jasın' a na we ye ulo! We ile ri a dan iwu eze-kani wu Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rini w'a kpo Jesu." ⁸ Ogen ndi obodo hu le ndi-isi we gi nu ihienni, obi eruzini we ali. ⁹ We no be Jasın' le ndi ozọ nhan; a nagu wu we ęka mbe, ya we no hatu we ni we lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini no gi ime uhinahun ahun zifu Polu le Sailasi si obodo Beria. E ru w'e, ya we no si ime ulo-ofufe ndi Ju. ¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi we a shiapu kari ndi ri Tesalonika. Makeni, we gichanrin obi we ile nabanhan oku hu, e leban ęnya Ehuhuo-nsọ uhuhin ile keni we marin ke ihien ndi hu Polu ku wu ezioku. ¹² Ufiri e, ndi bu oda ime we no kweri—ke ikpoho bu oda we marin amarın wuleni ndi Ju ke ikennyę bu oda wuleni ndi Ju. ¹³ Kani, ogen ndi Ju ri Tesalonika gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, we no biazı ebęhu d'a kpasu ndi ri ebęhu. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri ebęhu no zipu Polu si ali ri ehü Ohimin; kani Sailasi le Timoti no nodigwu Beria ebęhu. ¹⁵ Ndi hun dupu Polu no du e rukworı obodo Atęsi; o no zi we gwa Timoti le Sailasi biakenrin d'e kunrun e, ya we no la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Imę Atęsi

¹⁶ Ogen Polu gi ri e che Timoti le Sailasi ime Atęsi, izize hu e ze e makeni o hun ni ali hu ile wu mmön-mmön. ¹⁷ O no gi ifiri e, o no gwama ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e sön we a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule ri ebęhu oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndi hu ime ndi hun a cho ani oku hun ri itu ndi Epikuria le itu ndi Stoiki no sön e doma. Ndi hu ime we si, "Kini ke onye ita-le-okuni ri e ku?" Ndi ozọ si, "O no ke si o ri e ghoru mmön ohun." (We ku erira makeni o ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya we no w'e jęn ogwa hu w'a kpo Eropagosı, si a, "Kowa ni nwan ęnyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰ ęnyi anutuni ihien ndini i ri e ku; ęnyi cho nwan ni ęnyi ghotu we."

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atęsi ile le ndi obia bi ebęhu gi nwan ogen we e me kari iku ihien ohun le inu ihien ohun.

²² Ya Polu no wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosı, si, "Ndi Atęsi, a hunole m'a ni unu e feke ihien we e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m no hun ulo-mmön we deye ihienni: 'Onwan wu nke mmön hu ęnyi marinleni.' Ihien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa le ihien ile ri ime e, Onye hun nwe elu-igwee le uwa, ara bi ime unu-mmön we gi ęka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha ęka ihian bia e fe e, nọke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya le enwen e wu hun e ye ihian ndun le umęren le ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi ali ile ni we bigbari elu uwa ile, o no tumesönme ni we ogen nke we le ali we k'e bi. ²⁷ O me ihienni keni we hun uzọ cho Osolobue—ikenkwọ a hun w'a ebe we ri e bisönme ęka a cho a—kani, o nokunme onye-onye ime ęnyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Imę e ke ęnyi no a ri ndun; ime e ke ęnyi no e jęnhunme; ime e ke ęnyi no a ri.' O nweghode ndi nke unu e deni hun de e, si, 'Ezie, ęnyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o me ni ęnyi wu umu Osolobue, ele hun ęnyi e gi e ro ni Osolobue ęnyi no ke goru mobu ona (siva) mobu omuma—ihien ndi hu we gi ako-le-uche le iroro ihian kpu. ³⁰ Osolobue fepu ęnya ogen ihian gileni marin a. Kani, o siguọ nwan ihian ile ri ebe ile we roghari. ³¹ Makeni, o kayeguo uhuhin o jęnkọ d'e gi kin uwa ikpe zinrinni ghahani

okęnyę ohu o tume. O meęwo ihian ile marin onye okęnyę hu wu ghahani iweli e oęen o gi nwunhungu.”

³² Oęen we gi nu banyeni igha onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kanj ndi ozọ si, “Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kanj ikęnyę ndi hu ime we no ban n'a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w'a kpo Damarisi, lezi ndi ozọ we ile wi.

Isi Nke Mmęsatọ

Polu A Run Orun Jesu Imę Koręti

¹ Ihięni e meęwo, Polu no gha Atęsi pu, si obodo Koręti. ² Ebehu k'o no hun onye Ju w'a kpo Akwila, onye Azuun Pontusu, hun 'ya le nwunye e wu Prisilia gba gha ali Itali bia ebehu nke ohun, makeni eze-kanj wu Klodiosi Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun we. ³ Makeni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien we gi e memę odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku, a lili ma n'o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Oęen Sailasj le Timoti gi gha Masędonia bia, Polu no gi oęen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Oęen we gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzifu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n'e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenj jenme, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebehu pu, si iwe okęnyę ohu w'a kpo Taitiosi* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taitiosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonni-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Koręti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ makeni m noyeni i anoyeni. O nwonni onye k'e metu i eka, ru i ehj, makeni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebehu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kanj oęen Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jen ogwa Govano. ¹³ We no si Govano, “Okęnyęni ri a si ihian gi uzọ ozọ wuleni hun Iwu ku feme Osolobue.” ¹⁴ Kanj oęen Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omęni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷ Ya we ile no kwondon Sostenesi wu onye-isi uno-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kanj Galio e feyedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸ Polu a nobe Koręti, ya o no si ndi kwerini ri ebehu nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi anj Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no ko ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru we Efesosj, o no na we to ebehu: kanj ya le enwen e no jengwu ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰ Oęen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹ kanj, oęen o gi pukọ, o si, “M k'e kinhen, omęni uche Osolobue ro.” O no gi ugbo-mirin gha Efesosj jenme.

²² Oęen o gi ru Sizarja, ya o no si [Jerusalem] d'e kelegwu ndi uka, o no kin[zi] azuun lasi nwan Antioku.

²³ Oęen o gi nobe ebehu, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolosi Run Imę Efesosj le Koręti

²⁴ Oęen hu, onye Ju ohu w'a kpo Apolosi, hun we no Alezandria mu no bia Efesosj. Okęnyęni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuzigwo w'a

* **Isi Nke Mmęsatọ:7** mobu: Taitosi

Uzo-Di-nwonna-enyi; o nwēkenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kani mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶ O no kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kani, ogen Prisiija le Akwila gi nu nkuzi e, we no weri e shi usuo d'a kowan'a Uzo Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosi gi cho n'o fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini no ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekenme ni ndi hun ri ebegu Osolobue yeguni aka kweri aka. ²⁸ Makeni o no id'anya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuhuo-nsọ ghosichanrin ni Kraisti hu Ehuhuo-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A No Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korinti, Polu no ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebegu k'o no hun ndi ri e son Uzo-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kweri?" We no si, "Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsọ ri a ri." ³ Ya o no si we, "Ele mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We no si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu no si, "Jonu gi mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwerini onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kweri ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihienni, we no gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu aka kwasị we, Mmon-nsọ no biakwasị we, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (We ile ri ihien nọke madu mmebuo.)

⁸ Polu no jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-anya, keni we kweri. ⁹ Kani ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime unofufe hu, Polu no la we to. O no weri ndi kwerini pu d'a kuzime we uhuhin ile ime ulo hu onye w'a kpo Tairanosị a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihienni orogbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azuun Eshia no nu oku Di-nwonna-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umụ Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsomme orun-atumenya pu-ichen, ¹² nke wu ni, we weride ekwa we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehụ jenni ndi oria, emu we a la, eje-mmon a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmon no cho ni we gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu chufu eje-mmon: we hu a si eje-mmon ndi hu, "M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umụ-ikennyē esa onye Ju ohu w'a kpo Skiva ri ndi ri e me ihienni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchu-ejan kani. ¹⁵ Kani eje-mmon hu no si we, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kani onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennyē ahun eje-mmon hu ri ime e no wukwasị we, kari we aka, me we mm'onuma, nke wuni oto ke we gi gha ulo hu gbapu, we le ehụ o risonme we. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju no nu ihienni; egun no tuma we ile; efan Di-nwonna-enyi wu Jesu no nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozị, ndi hu ime ndi kwerini no fuha id'anya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmon a run le ndi a gwo eje-ogun no kponhensomme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'anya ihian ile. Ogen we gi gbako onu eghe ehuhuo ndi hu, o gba ihien no ke eghe orun akp'ohin nnu isen-kwasị-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonna-enyi no ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu no kwademe obi e ime Mmon-nsọ n'o jenguu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebegu jen Jerusalem. O nozi si, "M jenguu Jerusalem, m k'e

* **Isi Nke Mmitenei:10** Griki: ndi Griki

ruziri Rom.”²² Ya o no zi madu ebuo ime ndi ri e yen'e eka—Timoti le Erastos—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesos make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okenye ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmom we n'e fee mmom w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, “Ikennye, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e giguohienni o ri e ku, ni mmom we gi eka mememe ele mmom, dori ndi bu oda; ele ime Efesos soso k'o ri e me ihien, kani, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihien k'e ye orun enyini soso, kani ulo-uku mmom-onyenyenu wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!”

²⁸ Ogen we gi nu ihien, olulu e bume we, we no yime oro, a si, “Mmom-uku ke Atemisi ndi Efesos wu!” ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zupuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kani ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, rio a, y'a makwole-ama ru ebenu we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—makeni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kani hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, “Oken-mmom ke Atemisi mmom ndi Efesos wu!” We ile hu e yi ihien ihien noke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, “Ndi Efesos, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesos ke ulo-uku mmom uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furu ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Makeni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmom; e kujani we oku mmom-onyenyenu enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nwesonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenne ebenu d'e kpe we. ³⁹ Kani, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Makeni, ihien me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—makeni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni.” ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihien, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebenu ume, o no puha ali Grisi*; ³ o no nodi ebenu ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndin we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti

† **Isi Nke Mmitenei:**39 hun e zu mgbe eto ahua

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri.

a ghafegụ, ẹnị nwẹn nọ gi ụgbọ-mirin gha Filipi buni, hụn m'ẹ akp'ohin isen, ẹnị nọ kunrun wẹ ime obodo Trasi; ẹnị nọ nọdị ebẹhụ izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru ụhụohin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan ụhụonhin-uka), oge ẹnị gi nọgbama nị ẹnị ri Oriri-nso, Polu nọ gwama wẹ oku; ebe o mē ni eki fonhụ, o lama, o nọ kusonmē ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ Wẹ donmēsōnmē ukpē bu oda ime mmughe hụ rị elu hūn ẹnị nọ zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpọ Yutikosi nọdị alị enu windo. Oge Polu gi kuberi oku, ezigbo uran nọ tuma Yutikosi; uran hū nọ buru ẹ, o nọ gha windo ulo hū mē wē ẹtọ ime elu, dan. Oge wē gi bia d'e weli ẹ, a hūn w'a n'ọ nwunhūngū. ¹⁰ Polu nọ hidan, o nọ hunua, fiedon Yutikosi, si, “Atule ni egun, nị o hū ndun†.” ¹¹ Ya Polu nọ shi ibe elu hū ẹnị nọ e zu. Oge o gi bebegū bredi Oriri-nso, kegū a, ẹnị e rigū, o nọ kusonmēzi, eki e we fon, o nọ jēnme. ¹² Wẹ nwēn nọ weri nwata-okennyē hū lē ndun lama, obi nọ ruchanrin wē alị.

A Gha Wē Trasi Si Miletusu

¹³ Ẹnị nwēn nọ banye ụgbọ-mirin jēnmēgū obodo Asosi, ebe Polu jēnkọ d'a nọ banye ni ẹnị ime ụgbọ-mirin hū. Ẹnina kē Polu si nị ẹnị mē ẹ—makēni o chọ n'ọ gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun ẹnị ime Asosi, ẹnị lē iya nọ wiri gi ụgbọ-mirin hū si Mitailini. ¹⁵ Ẹnị nọ gi ụgbọ-mirin gha ebēhū pū, eki e fon, ẹnị nọ ru nchetari ihun obodo Kios; eki e fonzi, ẹnị nọ ru obodo Samosi; eki e fonzi, ẹnị nọ ru Miletusu— ¹⁶ makēni Polu a kwademēgū nị ẹlẹ o k'a banye Efesosi, amangbe o gha e bie ime Eshia—o rị a hūhū n'ọ kere n'a ru Jerusalem ụhụohin Mmēmme-Pentikosu—omeni o rị nfe.

Oku Polu Gwa Ndị-isi Uka Rị Efesosi

¹⁷ Polu nọ gha Miletusu zi wē d'a kpọ ndị-isi uka Efesosi bia d'e kunrun ẹ. ¹⁸ Oge wē gi bia, o nọ si wē, “Unu lē enwēn onu a maringho kē m don bi oge ahun ile m gi rị ime igunrun onu—ghakwori ụhụohin ibuzo m zo ukū ye ime Eshia; ¹⁹ kē m don weluchanrin enwēn m anị, gi ẹnya-mirin fe Di-nwōnni-ẹnị, e dingbuchanrin nsongbu ile biani nị m makē ngo ndi Ju risonmē ni m. ²⁰ O nwōnni ihien owule m marin k'e yeni unu ẹka, e seri m isi; alatoni m ikuzi onu id'anya ihian ile lē ulo-ulo, ²¹ a gwa kē ndi Ju kē ndi wulen ndi Ju oku iroghari buru Osolobue lē ikwerini Di-nwōnni-ẹnị wu Jesu.

²² Kani, m jēnkọ nwan Jerusalem nọkē onyē Mmōn-nso tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebēhū. ²³ Ihien m marinhu wu nị ime obodo owule, Mmōn-nso rị a gwa m nị ngan lē nsongbu rị e che m. ²⁴ Kani o nwōnni ihien m kpọ ndun m, sukpan nị m gbagū ọsọ† Osolobue si ẹnị gba, rungū orun Di-nwōnni-ẹnị wu Jesu buche m ẹka—orun izisonmē ozioma banyeni ohunma Osolobue mē.

²⁵ A maringho m nwan nị o nwōnni onyē owule ime unu ile m nọ ime igunrun wē zisonmē ozi Alị-eze hūn jēnkọ d'a hūnzị nị m.

²⁶ M rị nwan a gwa unu n'o nwōnni onyē owule ime unu ẹdeke ẹ rị m isi. ²⁷ Makēni, a gwachanringū m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwēn m azūn. ²⁸ Ya wu, lefu nị nwan enwēn onu lē igunrun atunrun hūn Mmōn-nso buche unu ẹka ẹnya. O tumēgū unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hūn Osolobue gi ẹdeke Nwa aS nwehēn. ²⁹ A maringho m nị m pūgū, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hū. ³⁰ Ndi hū ime onu jēnkọ d'a rukpomade ezioku keni wē gi ẹ dori ndi e son Uzọ-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun nị ẹnya; nyanhan nị nị ezuni m ikē orogbo ahua ẹtọ, kē uhinhin kē efinnai, ebe m rị e gi ẹnya-mirin a do onyē owule ẹka-ntin.

† **Isi Nke Ogun:**10 Ẹkukwo Ndị-nze Nke Ebuo 4.32-36 ‡ **Isi Nke Ogun:**24 nkuzi, obibi lē agungun Jesu tumēni ndi nke ẹ 1 Ndị Korēnti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7 § **Isi Nke Ogun:**28 ẹdeke ya lē enwēn ẹ

³² M rị nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nso.

³³ O nweni onye owule egho e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E gigu m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye eka, a nyanhan oku Di-nwonna-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.' ”

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebegu si Patara. ² Ebegu ke enyi no chorj ugbo-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kus ali Taya—makeni ebegu ke ugbo ahun jenko d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no chorj ndi ri e son Uzọ-Jesu ri ebegu, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nso we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, ogen enyi le we gi nogu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenko. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukworj mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebegu me ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemaisi; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebegu, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu we hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹ Umụ Filipu eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebegu akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebegu, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwen e uku le eka, o no si, “Mmon-nso si, 'Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, we che eka ndi wuleni ndi Ju.' ” ¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozọ ri ebegu no rima Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu no si, “Ki unu rida e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademe guo m ni m jenko Jerusalem—oson'a ni we jenko d'e gbu m ebegu make ufiri efan Di-nwonna-enyi wu Jesu—eledę ni we kenme m suo.” ¹⁴ Ebe o meni enyi asani eka gbeguto obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, “Uche Di-nwonna-enyi ya me.”

¹⁵ Enyi a noberi ebegu, enyi no kwademe, si Jerusalem. ¹⁶ O nwe ndi ri e son Uzọ-Jesu gha Sizaria hun sonmezi enyi, weri enyi si iwe Nnasin ebe enyi k'a nodi. Nnasin wu onye ohu ime ndi ibuzo kwerini, onye ani Saiprosi k'o wu.

Ihien Ndi-isi Si Polu Ya Meni Uka Ri Jerusalem

¹⁷ Ogen enyi gi ru Jerusalem, ndi hun kwerini no nabanhan enyi ohunma-ohunma. ¹⁸ Eki e fon, enyi le Polu no wiri d'a hun Jemisi; ndi-isi uka ile rizikwo ebegu.

¹⁹ Polu e keleguu we, o no gi uri-uri kowachanrin ni we ihien ile Osolobue gi orun 'ya wu Polu me ime ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju.

²⁰ A nuguu w'a, we no ja Osolobue mma. Ya we no si a, “Polu nwenę enyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; we ile nwe adudu Iwu Mozizi—w'a gi e gu egu kaka. ²¹ A gwaguo we we ni i ri a kuzi ndi Ju ile hun bisonme ali ndi ozọ we lato Iwu Mozizi, a si we a kwazile umu we ugun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

²² Kị ẹnị e mē nwan? Wē k'a nuriri nị y'a biaguo. ²³ Mē nwan ihienni ẹnị jenko d'a gwa i. O nwon ikennyē eno rị ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyē ndini, 'yu le uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nsọ: y'a ku nị wē ugwo w'e gi kopu wē ntutu. Ihian ile k'e gi e marin nị ezioku a rị ime ihien wē nu nị 'ya k'i rị e mē, a marinzikwo wē nị 'yu le enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kanị, nke ndi wulen ndi Ju hun kwerini, ẹnị e zijenguo nị wē ekukwo-ozu gwa wē ihien ẹnị kwerigbama wē siko d'e mē. Ẹnyi si wē erile ihien owule wē gi ru mmōn; w'e rile edeke mobu anu owule wē rukwon olu; w'a gherelē.”

²⁶ Ya Polu nọ kweri. Eki e fon, o nọ weri ikennyē ndi hu d'e mezu omenali wē gi e don nsọ. Ogen ya le wē gi mezuguu omenali idon-nsọ, o nọ banye ime Ulo-nsọ d'e mē wē marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, wē kebe chu nị onye-onye ime wē ejan.

A Nwunrun Wē Polu Ime Ulo-nsọ

²⁷ Kanị, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia nọ hun Polu ime Ulo-nsọ. Wē nọ kpasu igunrun hu ile, wē nọ kwondon Polu, ²⁸ yime oro, a si, “Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyē hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu ẹnị wu Iwu Mozizi le Ulo-nsọ. Elede ohun suo, o webanhanguozi nwan ndi wulen ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni rị Nso!” ²⁹ (Wē ku ihienni makeni wē hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, wē ro ni Polu e webanhanguo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hu ile nọ susu, ihian ile nọ zupuha. Wē nọ kwondon Polu, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogen wē gi rị a cho nị wē gbu Polu, ozi nọ ru onye-isi-aga kanị a kị itu-aga ndi Rom hun rị Jerusalem ntin nị Jerusalem ile e susu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-aga kanị hu nọ werisonme ndi-aga le ndi a kị ndi-aga ogun-isen, ogun-isen hun rị okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun wē ndi-aga hu, ya wē nọ gbubehi Polu. ³³ Onye-isi-aga kanị hu nọ jemburu Polu, nwunrun a. O nọ si wē gi egan ebuo kpoma a; ya o nọ si wē, “Onye wu okennyeni? K'o mē?” ³⁴ Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-aga kanị hu asazini eka chopuha ihien hun meni makeni isusu hu e hike. Ya o nọ si ndi-aga a wē Polu si ime baraki, ebēhu uwe wu ndi-aga bi. ³⁵ E jenu wē nkponyi wē gha e nyinban, ya ke ndi-aga hu nọ buru Polu makeni ẹnị tume igunrun hu. ³⁶ Igunrun ahun hu e son wē, e yi, “Gbu n'e! Gbu n'e!”

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-aga hu gi rị a cho nị wē weri Polu si ime ebēhu wē bi, Polu nọ si onye-isi-aga kanị hu, “N'i cheri nị m gwa i oku?” Onye-isi-aga kanị hu nọ ju a, si, “Y'a su Griki? ³⁸ Ya wu, ele 'yu wu onye Ijptu hu bulumanị ndi rị a kini, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?” ³⁹ Polu nọ si, “M wu onye Ju. Tasosi rị Azuun Silisia ke wē nọ mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo rị mkpa. Dodo, nị m gwa ndini oku.” ⁴⁰ Hun onye-isi-aga kanị hu gi ye e efe n'o ku, Polu nọ wuzo enu nkponyi, fe eka nị wē gba nkintin. Ogen wē gi gbaguu nkintin, Polu nọ gi asusu wē wu Hibru gwa wē oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ “Umune m le ndi-nedi ẹnị, gon ni ntin nị m kinrin onu m!” ² Ogen wē gi nu k'o rị a su asusu wē wu Hibru, wē nọ gbakenme nkintin. Ya Polu nọ kume: ³ “M wu onye Ju. Tasosi rị ime Azuun Silisia ke wē nọ mu m, kanị ime Jerusalem ebeni ke wē nọ zun m. Gamalielu zun m. Wē zun m zunru m anị ebe Iwu ndi-nedi ẹnị kanị rị; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don rị a dunna tanni. ⁴ M kpokpo ndi rị e son Uzoni, kpokpo wē ru onwun. M'a kpoma ke ikennyē ke ikpoho egan, a tu wē e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchuejan le Ndi-isi k'e ri-eke shiani m eri. M narinde wē ekukwo m wekoni ndi Ju rị Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi rị ebēhu rị e son Uzoni egan, wehe wē Jerusalem d'e ye afunfun.”

Polu E Ku K'o Don Gbehuto (Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ogẹn m gi jenkọ, e rume m ehụ Damas'kọsị ogẹn hụ anwun gi e ru isi, ukpe ohu nwungbu enwen ẹ nọ gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m nọ nụ olu hụn rị a sị m, ‘Solụ, Solụ, k’i rị e kpokpo ni m?’ ⁸ M nọ za, sị, ‘Onye k’i wụ, Di-nwonn-m?’ O nọ sị m, ‘Mme wụ Jesu onye Nazaretị—hụn i rị e kpokpo.’ ⁹ Ndi hụn mme le we wị a hungho ukpe hụ, kanị aghotanị we ihien olu onye hụn rị e kuni rị a gwa m. ¹⁰ Ya m nọ sị, ‘Di-nwonn-m, kinị ke m k’e me?’ Di-nwonn-enyi nọ sị m, ‘Lihi oto n’i shi Damas'kọsị—ebehu ke we k’a nọ gwa i ihien ile Osolobue keton’i i jenkọ d’e me.’ ¹¹ Ebe o meni asazinị m eka legha uzo—makeni ukpe hụ e nwunkenmeke, ndi mme le we wị nọ kwondon m eka, duban m ime Damas'kọsị.”

¹² “Ime obodo hụ, o nwon okennyẹ ohu w’a kpọ Ananayasi, hụn e fekenme ofufe nọke ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebehu e ku oku ẹ ohunma. ¹³ O nọ bia d’e kunrun m, turuye ni m, sị, ‘Solụ nwenẹ m, leghamazi uzo!’ Ozigbo, m nọ leghamazi uzo, m nọ hụn a. ¹⁴ Ya o nọ sị, ‘Osolobue ndi-nedi enyi a horiguo i n’i marin uche ẹ, n’i hụn Onye hụ Rị Ochan, nuzikwo ke o gi olu ẹ gwa i oku. ¹⁵ Makeni i jenkọ d’a wụ osheri ẹ, hụn jenkọ d’e we ozi ẹ jenni uwa ile, a gwa we ihien i hụn le ihien i nụ! ¹⁶ K’i rị nwan e che!? Lihi ni we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko efan a.’ ”

Kẹ Osolobue Don Kpo Polu

¹⁷ “Ogẹn m gi luaguu Jerusalem, ebe m rị ime Ulo-nsọ uhuhin ohu e me ekpere, idenmizi, o nọke sị uran buru m bu ele uran. ¹⁸ M nọ hụn ohun. M nọ hụn Jesu k’o rị a sị m, ‘Me nwan n’i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhankọ we ihien i jenkọ d’e ku banyeni m.’ ¹⁹ Ya m nọ sị, ‘Di-nwonn-enyi, we le enwen we a maringuo ni m’e jensonme ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n’i ili, a tu we ngan; ²⁰ a maringhozi we ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wu Stivin’, ogẹn hụ we gi rị e gbu ẹ, ni mme kwondon ni ndi rị e gbun’ẹ ewuru we.’ ²¹ Ya o nọ sị m, ‘Jenme! M k’e zi i jen ebe teni d’e kunrun ndi ali ndi ozo wulenị ndi Ju.’ ”

²² Igunrun ahun hụ e gon Polu ntin d’e ru ebe o nọ ku okuni, ya we nọ yime, “Wefu ni onye nọ enina ime uwanị! O furuni onye w’a ni rị ndun.” ²³ We hụ e yi, e fe eka we, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onye-isi-agma kanị hụ nọ sị ndi-agma a webanhan Polu ime ebehu we bi; sị we fian a mkpinsi n’o hụn uzo ku ihien hañ ndi Ju gi rị a hi a hunni ile, e yi udi oroni. ²⁵ Kanị ogẹn we gi kenmeguu a ni we fian ihien, Polu nọ sị onye ohu turu ehụ nsue hụn a ki ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-ali Rom’ ihien bu ahangbuni w’e enen owule?” ²⁶ Ogẹn hụn a ki ndi-agma ogun-isen gi nū ihienni, o nọ jemburu onye-isi-agma kanị hụ, sị a, “K’i cho n’i me? Okennyẹ hụ wukwo nwa-di-ali Rom!”

²⁷ Ya ke onye-isi-agma kanị hụ nọ jen d’e kunrun Polu, sị a, “Gwa m, i wu nwa-di-ali Rom?” Polu nọ sị a, “Eghe.” ²⁸ Onye-isi-agma kanị hụ nọ sị, “Egho m ku ni m d’a wuru nwa-di-ali Rom’ e hikekwo-o!” Kanị Polu nọ sị, “We mude m nwa-di-ali Rom.” ²⁹ Ozigbo hụ, ndi ile te k’a fian Polu mkpinsi, n’o ku ihien meni, nọ seri isi we; egun hụ a tu onye-isi-agma kanị hụ nke makeni o hunguo ni Polu wu nwa-di-ali Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Makeni onye-isi-agma kanị hụ cho n’o marin ihien ndi Ju rị kpe ni Polu, ogẹn eki gi fon, o nọ kpọ Polu egan, kpọzu ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-isi ile. Ya o nọ wehe Polu, bu ẹ tume ihun we.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

¹ Polu nọ bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hụ, sị, “Umunẹ m, e giọle m obi rị ochan bi elu m id’anya Osolobue d’e ru tanni.” ² Ya onye-isi nchụ-ẹjan wu Ananayasi nọ sị ndi nokunme Polu fian a ihien onu. ³ Ya Polu nọ sị a, “Osolobue k’a fian ’yu nwen ihien; usuo-ẹjan we gi ihien ochan tekin k’i wu! I nodi oche ebehu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hụ a dan Iwu ebe i nọ sị we fian m ihien?!” ⁴ Ndi hụ nochime Polu nọ sị a, “Egun a n’i kpari onye-isi nchụ-ẹjan

Osolobue?”⁵ Polu nọ si, “Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-ajan ro; make ni e deguo w'a ime Ekukwo-nsọ, si, ‘Ekujale oku onye-ndu onu.’ ”

Polu E Gi Ako Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o no yi oro, si, “Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil'anya ni ndi nwunni jenko d'e lihi!”⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risonme ime Ndi-isi Nkikwama hu no doma, Ogwa ahun no kebe.⁸ (Make ni ndi itu-Sadusi a si ni ndi nwunni elihiko, a siri ni ke ndi mmon-ozu ke mmon ari. Kani, ndi Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.)⁹ Eregede isusu no bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, doma okuni, si, “Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon* mobu mmon-ozu gwa a oku?!”¹⁰ Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-aga kani hu ni w'e d'a dokika Polu, ya o no si ndi-aga a we jen d'e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-aga bi.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonna-enyi no nwonpuha, wuzoyeni Polu, si a, “Kwondon obi i! Make ni, k'i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k'i k'a don shiazu ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d'e ru ni e gbuguu we Polu.¹³ We kari madu ogunna zu izuni.¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-ajan le Ndi-isi, si we, “Enyi e kunguo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi-enyi eriko ihien owule d'e ru ni enyi e gbuguu Polu.¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-aga kani ndi Rom, n'o wehe ni unu Polu. Ku n'e nokesi unu cho ni unu lebankenme oku e enya; enyi nwen a kwademegu ni enyi gbu e o gini d'e ru ebeni.”

¹⁶ Kani okorobia ohu nwene Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no jenne baraki hu ndi-aga bi d'a gwa Polu. We no ni a banye d'a gwa a.¹⁷ Polu no kpo onye ohu ri ebegu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-aga kani, n'o nwon ihien o k'a gwa a.”¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d'e kunrun onye-isi-aga hun kani, si, “Onye-ngan hu wu Polu kpo m, si m wehe n'i nwata-okennyeni n'o nwon ihien o k'a gwa i.”¹⁹ Onye-isi-aga hun kani no kwondon nwata hu aka, we e si usuo, ju a, si, “K'i nwon y'a gwa m?”²⁰ O no si a, “Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaguo ni we k'a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankenme oku e enya.²¹ Kani, egonkwole we ntin, make ni ikennyewe we hun wari ofia e che e kari ogunna. E kunguo we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbuguu e; a kwademegu we nwan e che n'i kweri wehe e.”²² Onye-ndu-aga hun kani no si a, “Agwakwole onye owule ni 'y'a gwaguo m okuni.” Ya o no zi nwata-okennyewe hu la.

E We We Polu Jenni Gwanu Wu Felisi

²³ Ebegu ke onye-isi-aga hun kani no kpo madu eguo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-aga ogun-iri e gi ukwu e jen, ndi-aga iri kwasu ogun-eto ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-aga ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jenne.²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Gwanu Wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e.”²⁵ Ya onye-isi-aga ahun kani no de ekukwo-ozu. Ihienni k'o de:

²⁶ “Mme wu Klodiosu wu Laisiasu ri e dejenni Gwanu Wu Felisi; e kele m'i.²⁷ Ndi Ju ile kwondon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-ali Rom ro, ya m no weri ndi-aga d'a gbapuha a.

²⁸ Make ni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we.²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonna ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e.³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekwokwu iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

zihe n'i y'e ozigbo. A gwagwo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me."

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikwori Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi uku no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gunguu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, "M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia." O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebenu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasi wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpọ Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu eka Govano. ² Ya we no kpọpua Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

"Onye ikpen ile rini, okiki i e wehgwu ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimegwu ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzọ ile ke efo gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kani achoni m ni m rike i ogen, m ri a riu nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hungwo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kani onye-isi-agma kani wu Laisasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me."

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govano gi fe eka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, "A maringwo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonna onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsọ; o nwonna ndi we hun m ri a kpasu—ke ime unofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we eka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kani m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzọ hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi eziomume ke ndi njo jenkọ d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri."

¹⁷ "O tegwo m biademe Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbenye eka, leni m hun uzọ chu-egan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsọ: o me nke omenalidon-nsọ, a rigwole m uchani ogen we gi hun m; o nwonna igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rini. ¹⁹ Kani o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebenu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mibu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: 'Unu ri e kinkwo m ikpe tanni makeni m kweri ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!'"

²² Kani Govano wu Felisi, hun marinchanringwu banyeni Uzọ-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, "Unu jenkọ d'e cheri ni onye-isi-agma kani wu Laisasi bia m kebe han ni unu enen."

23 O nọ si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekerere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govano le Nwunye E Oku-Chuku

24 O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpo Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. 25 K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, "I k'e jemmegu, m nwon efe a kpozim'i." 26 O huzi a tu enya ni Polu jenko d'e ye e egho; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpo Polu mbule-ebu, e son e e ku oku. 27 Ahua ebuo a ghafegu, Poshosi wu Festosi no henrin Govano, nokin enya Felisi. Make ni Felisi choko ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasi Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kani Wu Siza

1 Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. 2 Ebehu ke ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, riu a 3 n'o me ohunma zih e ni we Polu Jerusalem. Make ni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzọ, o lalani. 4 Festosi no za we, si, "Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebehu egwa. 5 Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okenny e hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me." 6 Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarin akp'ohin esato mobu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. 7 Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we aka ghosi ni ezioku ro. 8 Kani Polu no kin onu a, si, "Adanni m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsọ mobu iwu eze-kani wu Siza."

9 Kani Festosi cho n'o meyen ndi Ju, ya o no juma Polu, "Y'a chogho ni jen Jerusalem, ni we no id'enya m kin i ikpeni ebehu?"

10 Polu no si, "Ogwa eze-kani wu Siza tume ke m ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. 11 Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzọ m'e gi wanahin onwun. Kani, omeni o nweni ihien w'e kwondon aka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenko d'a saeka bu m che we aka. We ni m jenni eze-kani wu Siza n'o gi aka a kin m ikpe!"

12 Ogen Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamagu iro, ya Festosi no si Polu, "Y'a siguo we we i jenni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko."

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

13 Akp'ohin ole-ne-ole a ghagu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizaria d'a si Festosi anua. 14 Ogen ahun we gi nodi ebehu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, "O nwon okenny e ohu Felisi lato ime ulo-ngan; 15 ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-egan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju no wepuha oku e, si m ma a ikpe. 16 Kani, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

17 Ogen we gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpo ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okenny e hu. 18 Ndi kpe n'e no lihi oto kinme, kani ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. 19 Kama, we no kisonme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okenny e ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kani Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri ndun. 20 Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku ndini, ya m no ju Polu k'o chogho n'o jen Jerusalem, ni we no ebehu kin e ikpe banyeni ihien ndini we si ni 'ya k'o me. 21 Kani ogen Polu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kani wu Siza e gi aka a leban oku e enya, ya m no si we kwondon e d'e ru mgbe m saeka zi e

jenni Siza.”²² Agiripa nọ si Fẹstosi, “Nkẹ ọ sọ ọ m ni m gi ntin m nu ọnu okennyeni.” Fẹstosi nọ si a, “Ekile y'a nu ọnu a.”

²³ Eki e fon nwan, Agiripa lẹ Benisi nọ gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, we lẹ ndi-isi-agma kani lẹ ndi we marin amarin ime obodo hu wi banhan. Fẹstosi nọ zi ndi orun a d'e webanhan Polu, we nọ webanhan a. ²⁴ Fẹstosi nọ si, “Eze wu Agiripa lẹ ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe aka m, ke ime Jerusalem ke ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kani ahunni m njo o me hun we e gi ma a ikpe onwun. Kani, hunni o si enyi we e jenni eze-kani wu Siza, e kwerigho m ni m jenkọ d'e zi e jenn'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon aka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe 'yu lẹ enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon aka de ya wu ekukwo-ozu, enyi juguu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kani bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me.”

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa nọ si Polu, “I nwon iken kinrin onu i.” Ya Polu nọ tinpu aka, kinme enina:

² “Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenkọ d'a nọ kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ makeni y'a maringuo omenali ndi Ju ile lẹ ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringuo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kacharin e ze ime ofufe enyi lẹ ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kani we ri nwan ebeni e kin m ikpe makeni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi we kani nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebu ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin lẹ efinnai. Eze, olil'enyani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hain o gi a fukemwe unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?”

⁹ “Ezioku-ezioku, mme lẹ enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-ejan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; eledede ohun suo, we cho ni we ma we ikpe-onwun, e biye m aka. ¹¹ Imerinme ogen, m'a ghasonme unofufe ile, e ye we afunfun, a lilima ni m me we ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu we bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu we e rude obodo ndi ri ani ozọ d'e kpokpo we.”

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto (Orun Ndị-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Ebe m nọ a chu we erira, m nọ narin ndi-isi nchu-ejan iken lẹ ekukwo jenkọ Damas'kosi.

¹³ Eze, e ru m uzọ, ogen anwun gi a ri isi, ya m nọ hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme lẹ ndi 'me lẹ we wi. ¹⁴ Enyi ile nọ dan. Ya m nọ nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ehụ nọke oken-efin ri a gba egbe di-nwonn'e uku.' ¹⁵ M nọ si, 'Di-nwonn-m, onye k'i wu?' Ya Di-nwonn-enyi nọ shiarị m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kani, lihi n'i turu otọ. Ihien hain m gi me i n'i hun m wu keni m tumẹ i n'i wuru odibo m lẹ osheri hun jenkọ d'a gwa ndi ozọ ihien ndi i hun lẹ ihien ndi m jenkọ d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gbapuha i aka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i aka ndi ali ndi ozọ hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸ M ziko i d'a shiapu we enya, keni we hun uzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e

* **Isi Nke Isin-kwasi-ogun:7** Nkwa Hu hun

kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari we njo, ye we onodi ime ndi hun we don nso, ndi ahun we don nso makeni we kweri ni m.’ ”

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ “Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰ Kani, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguu m ndi ri Damas'kosi ya, m nozi zi e ime Jerusalem le egbere Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ozo ya, a si we gha ime njo we gbehuto, buruhe Osolobue, mema ihien k'a ghosi ni e gbehutoguo we. ²¹ Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwondon m ime Ulo-nso, a cho ni we gbu m. ²² Kani d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yeni m aka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenkọ d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonni ihien ozo: ²³ ni Kraisti k'a tariri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenkọ d'e wehe ni ke ndi ali enyi ke ndi ani ndi ozo ozi ukpe.”

²⁴ Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi no weshi olu elu, yi, “Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!”

²⁵ Kani Polu no si, “Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule enya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringuo ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonni ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa no si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Polu no shiri, si, “Ihien m ri a rijo Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni elede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun uzo ri ke mme—wezuka egan ndini we kpoma m!”

³⁰ Ebehu ke eze le Govano wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen we gi pukọ, we hu a si ibe we, “O nwonni ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mobu bu e che ime ulo-ngan.” ³² Agiripa no si Festosi, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ele hun o si we we oku e jenni eze-kani wu Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi We Ugbo-mirin Buru Polu Jenme Rom

¹ Ogen we gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, we no we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che aka onye-isi-agma w'a kpo Juliosi, hun a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo “Itu Eze-Ogostosi.” ² Enyi ile no banye ugbo-mirin gha Adramitum bia, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehụ Ohimin hun we no a banye ugbo-mirin. Ugbo hu no buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hun ri Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, enyi no ru Sidon'. Juliosi no gi aka ri mma son Polu, ni a jen d'a hun ndi owu a ni we ye e ihien ri a mkpa. ⁴ Enyi no gha ebehu buli si ohimin, a ghasonme ehụ ali Saiprosi—makeni ufere enyi kunrun ri e bukin enyi azuun, o nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen enyi gi ghafeguu ehụ ali Silisia le Pamfilia, enyi no fuha Mira hun ri Azuun Lisia. ⁶ Ebehu ke onye-isi ndi agha hu no hun ugbo-mirin gha Alezandria jenkọ Itali, ya o no bu enyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Enyi no gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemkeke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eka ahun, enyi no ghasonme mkpenren Samonu hun ri ali Kriti. Mirin nohunme ali Kriti. ⁸ Enyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kani o fukemkeke enyi orun oda ni enyi d'e ru ebe w'a kpo “Ebe-Richanrin-Ugbo-Mma”, hun nochime Lasia. ⁹ Makeni enyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun

w'e bu*—ya wu, oḡen eje-ẹbi gi a kpọ ohimin hu e ruguọle, ẹn̄yị sị n̄i ẹn̄yị j̄enmezi, ij̄en j̄enkọ d'a jọ n̄jọ, Pọlu nọ d̄un w̄e ọdun, si,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a h̄unguọ m'a n̄i ẹn̄yị j̄enkọ d'a banye eje-ọnodi om̄eni ẹn̄yị j̄enmezi, ihien bu ọda j̄enkọ d'e huzikwo; ẹlede ibu le ugbo suọ, kan̄i kez̄i ndun ẹn̄yị.” ¹¹ Kan̄i onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo le onye nwon ugbo ku don kari oku Pọlu. ¹² Ebe o me ni ebeni ugbo-mirin a nodi a ri mma hun w'a nodi oḡen winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpọ ọkpukpu, ndi ka ọda nọ kweri n'ọ ka mma n̄i ẹn̄yị j̄enme. W̄e ri a tu ẹn̄ya n̄i, ikenkwo, w̄e k'a saeka ru Finik'si d'a nodi eb̄ehu oḡen mirin-oyi-ochan hu. Finik'si wu ebe ugbo e zientọ al̄i Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan ẹn̄ya-anwun.

Eje-ẹbi A Kpoma

¹³ Oḡen ufere reberere hun a gha azuun ndidan-mirin a bia gi fem̄e, w̄e nọ ro ni a hun w̄e ihien w̄e ri a cho; w̄e nọ tofu ugbo hu ebe w̄e lime ẹ, ghasonme usuo-usuo eh̄u al̄i Kriti. ¹⁴ Kan̄i o ke me-eme, oken ufere hun a kpokenmeni nọ kpoma. “Not-ista” ke w'a kpọ ufere hu, make ni ọ gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-ẹn̄ya-anwun. Ọ gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵ Ọ nọ kpokenme ugbo hu, ọ nizini w̄e gb̄ehuto ugbo hu zime ufere hu. Ya ẹn̄yị nọ la ugbo toni ufere hu, ọ nọ buru ẹn̄yị j̄enme!

¹⁶ Ẹnyi nọ kuban azuun ndidan-mirin al̄i ohu me ekere w'a kpọ Koda hun ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ugbo hu ekere. Ẹnyi nọ lilima wezuhan ugbo-nta ri ugbo hu ebe w'a nọ saeka dobanhan a, kan̄i ọ fu ẹn̄yị orun ọda-oda. ¹⁷ W̄e nọ dobanhan ugbo-nta hu ime ugbo. Eb̄ehu ke w̄e nọ gi eriri kenhunme ugbo, kenkenme ẹ. Make ni egun ri a tu w̄e amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin ri mkpenren Setisi†, w̄e nọ gbatopu eriri w̄e gi kenme igwe hu nyinni w'a kpọ drag'ankọ, nu igwe hu ye ime mirin—make ugbo hu ghazi a gbakenrin. Ya ufere nọ buru w̄e le ugbo j̄enme. ¹⁸ Ebi hu a kpokenme ẹn̄yị, e buhunme ẹn̄yị, nke wu ni, oḡen eki gi fon, w̄e nọ tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹ Hun m'ẹ akp'ohin ẹto, ọ nọ ru hun w̄e gid̄e gi ẹka w̄e kp̄on ihien w̄e gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. ²⁰ Oḡen o gi me ni ẹn̄yị ahunni ke ẹn̄ya-anwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ẹbi rikwo a kpokenme ẹn̄yị, ẹn̄yị enwenzini olil'ẹn̄ya n̄i ẹn̄yị j̄enkọ d'a hun isi puha.

Pọlu A Nọ Im̄e Nsongbu Hu Kasi W̄e Obi

²¹ Make ni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Pọlu nọ turu ọto ime igunrun w̄e, si, “Ikennȳe, nke onu e ḡon m ntin nodi Kriti. Om̄eni unu te ḡon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²² Kan̄i, m ri nwan a r̄io unu, kw̄ondon ni obi unu make ni o nwonni onye owule ime unu j̄enkọ d'a nwunni—ugboni suọ j̄enkọ d'a na iwi. ²³ Make ni mm̄on-oz̄i Chuku bia d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wu nke ẹ, Chuku ahun m ri e fe. ²⁴ Ọ si m, ‘Pọlu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ọz̄ozi, Osolobue e meḡuon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le w̄e ri ime ugbo, anwunko w̄e.’ ²⁵ Kw̄onkenme ni nwan obi unu, ikennȳe, make ni m nwon okukwe ime Osolobue n'ọ j̄enkọ d'a ri ke w̄e don gwa m. ²⁶ Kan̄i ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusi.”

²⁷ Im̄e uhinhin hun m'ẹ akp'ohin mm̄eno, oḡen ebiri-mirin hu gi buko ugbo ẹn̄yị elu Ohimin Adria‡, o ru ihien n̄oke etintinnai abali, ọ nọ ri ndi a run ime ugbo ke si al̄i ri nsue. ²⁸ Ya w̄e nọ gi eriri w̄e kenmeye igwe lele ke mirin mihan, w̄e nọ hun n'ọ k'e luepu ogwe-nku ẹno; a gb̄aberi w̄e, w̄e nọ lelezi ẹ, w̄e nọ hun a n'ọ minruzini ẹrīra, n'ọ k'e luepu ogwe-nku ẹto suọ. ²⁹ Make ni egun ri a tu w̄e ni ẹn̄yị j̄enkọ d'a sunkunma om̄uma, w̄e nọ gbatopu eriri ankos̄ ẹno ri ibe azuun hun w̄e gi e lime ugbo hu, ni, ikenkwo ọ hun ọzo zudon al̄i; w̄e hu e me ekpere ni eki fon keni w̄e leḡha ọzo.

³⁰ Kan̄i, ndi a run orun ime ugbo hu nọ wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni w̄e gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si w̄e ri a gbatopu anko

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eka Septemba le Octoba † **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17** hun ri mkpenren an̄i Libia

‡ **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:27** Iya ke w'a kpọ nwan Ohimin Mediterenia. § **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:29** igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon al̄i

rì ihun ụgbọ. ³¹ Ya kẹ Polu nọ sị Kaptin hụ lẹ ndi-agma a, “Mani ikennyeni nọdi ime ụgbọni, onu ile k'a nwun.” ³² Ya kẹ ndi-agma hụ nọ bepụ eriri wẹ gi kwondon ụgbọ-nta hụ, mirin nọ buru ụgbọ-nta hụ.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu nọ rịọ wẹ ri ihien-oriri, sị, “Tanni mę ę akp'ohin mmenọ unu rị enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-ana. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu ęka rì ndun wanahin, makeni o nwonni onye owule ime unu jenko d'e tuhu kẹ akpu ntutu ohu rì a isi.” ³⁵ Ogen o gi kuguu onwan, o nọ weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya wẹ ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun nọ ban wẹ ile, wẹ lẹ enwen wẹ nọ rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile rì ime ụgbọ hụ rì madu ẹnọ arịa ogun-mmẹnọ.) ³⁸ Ogen wẹ ile gi rijunchanringuu efọ, wẹ nọ tu oka-witi hodụ ime ụgbọ ye ime mirin make ụgbọ gha a nyinzi.

Ugbọ Hụ E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, wẹ nọ legha alì ihun—bu ndi hụ a marin alì o wu, kanj wẹ nọ hun ngugu-mirin—ebe mirin nọ tu onu hi ogbe. Ejan rì mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya wẹ nọ bu obi ni wẹ k'a nyanban ụgbọ ebẹhụ, omeni o k'a ni wẹ mę. ⁴⁰ Wẹ nọ tofu anko ndi hụ ye ime mirin. Ebẹhụ kẹ wẹ nọzi toluua eriri ndi hun kwondonsomme amala wẹ gi a nyan ụgbọ ahun, wẹ nọ se eriri gi wesi ękwa rì ibe ihun hun ufere gi e bu ụgbọ enu, zime ni ufere keni ufere hun uzo e bushi ụgbọ hụ ihun. Wẹ nọ nyanrin ụgbọ hụ don ihun ngugu-mirin hụ keni ụgbọ wẹ kusì mkpenren ę. ⁴¹ Kanj, ibe ihun ụgbọ hụ nọ zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebẹhụ; ebiri-mirin nọ kpukpọpuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hụ te nọ cho ni wẹ gbukwama ndi-ngan hụ, amangbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kanj, makeni Kaptin ndi-agma hụ cho n'ọ zuopuha Polu, o nini wẹ mę ihien wẹ ro. Kama, o sị ndi saeka gu mirin wẹ buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ sị ndi hoduni wẹ somme wẹ, ndi hụ ime wẹ e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ụgbọ hụ kpagipuha. Erira kẹ onye owule mę ru alì mmaka; o nwonni onye nwunhunni.

Isi Nke Eṣatọ-kwaṣi-ogun

Ihien Polu Mę Imę Alì Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi nọ marin ni efan alì hụ mirin nohunmę wu Mota. ² Ndi alì hụ nọ mę ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin rì e zueni lẹ oyi rì a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu nọ kpari nkun. Ogen o gi rì e bu wẹ e che okun hụ, uwowo okun hụ nọ chupuha agwo, agwo hụ nọ fifiri Polu ęka. ⁴ Ogen ndi ani hụ gi hun agwo hụ k'o konrin ę ęka, wẹ nọ sị ibe wẹ, “Ezie-ezie, okennyeni wu izighe. Osun'a n'ọ wanahinguo ohimin, eje-ihien o mę hukwo e son ę, o niko a rì ndun.” ⁵ Polu nọ fe agwo hụ ye ime okun hụ, agwo hụ a run'a ehü. ⁶ Wẹ nọ tuma enya ni ehü Polu fun mobu n'ọ dan idumuzi, nwunhun. E cheberi wẹ, wẹ nọ hun a n'ọ nwonni ihien mę n'ę, wẹ nọ kuhuto onu, kume n'ọ wu mmon.

⁷ Onye-isi alì hụ wu okennyę ohu w'a kpo Pobliosì. Iya nwon alì ndi nokunmę ebe ahun enyi rì. O nọ nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosì dine edine, emu rì a ku a: ehü-okun rì e nwun ę; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu nọ jen d'a hun a, mę n'ę ekpere, bu ęka kwaṣi a, o nọ dinhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu rì a ku ime ani hụ nọ bia, o nọ zuochanrin wẹ ile. ¹⁰ Wẹ nọ mesonmę ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, wẹ nọ bu ihien ile rì enyi mkpa cheni enyi ime ụgbọ-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi nọ banye ụgbọ-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenmę. Ugboni gha Alexandria bia, efan wẹ deye ę wẹ gi marin a wu “Ejime”, efan mmon ebuo ahun wẹ marin amarin. ¹² Enyi nọ kuban obodo Sirakusu, nodi ebẹhụ

akp'ohin eto. ¹³ Enyi nọ buli, gha ebèhụ si Regiomu. Eki e fon, ufere nọ gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi nọ ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi nọ hun ndi kwerini ri ebèhụ. We nọ si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we nọ ghakwori ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosi le ebèhụ Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o nọ kele Osolobue, ndun nọ ban a.

Ihien Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, we nọ ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun m'e akp'ohin eto, o nọ kpọ ndi-ndu ndi Ju ri ebèhụ. Ogen we gi biagu, o nọ si we, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kani a nwunrun we m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a jugu m ajuju, we nọ cho ni we hatu m, makeni o nwonni ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kani, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonni ihien ozọ hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kani wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. ²⁰ Ya hain m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

²¹ We nọ si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwehe enyi owule ime ndi ri a gha ebèhụ a bia hun kujatu oku i. ²² Kani, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: makeni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule." ²³ We nọ kaye uhuhin we jenko d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhin hu, we nọ ruhe ebèhụ o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a lili ma n'o gi ihien Ekukwo-nsọ ku me we kweri ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime we nọ kweri ihien o ku, kani ndi ozọ a ju n'e kweriko we.

²⁵ We we nọ dosonme ndondo. Ni we d'a lama, Polu nọ kuzi oku ohu: o si, "Ezioku ke Mmon-nsọ ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kani oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ 'Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si,

"unu k'a nu, kani
unu aghotako;
onu k'e lee ile,
kani onu ahunko
ihien unu ri e lee.

²⁷ Makeni obi ndini arizi a ghota;
ntin we e kinguo;
a nyunmaguo we enya,
amangbe w'e gi enya we legha uzo,
gi ntin we nu ihien,
gi obi we ghota, gbehuto,
a zuo m we."

²⁸ Marin ni nwan ni e ziguo we ozi nzuopuhani gha eka Osolobue bia jenni ndi ali ndi ozọ; we k'e gon ntin!"

[²⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, ndi Ju hu nọ dosonme ndondo lama.]

³⁰ Polu bi nke e ebèhụ orogbo ahua ebuo; o hu a nabanhan ke we han ri a bia d'a hunn'a;
³¹ o hu e zi ozi Ali-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, e kusi e iken, o nwonni onye gbondonn'e.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Rom

¹ Mmē wụ Polu de ẹkukwo-ozini. M wụ igbon Jizos' Kraisti. Osolobue kpọ m, tumē m onye-ozị pụ-ichēn makē Ozioma Osolobue.

² Oziomanị wụ banyeni ihien hūn Osolobue kwe nkwa a ẹdeị ime Ehuhuo-nsọ ghahani ndi-amuma a. ³ Oziomanị wụ banyeni Nwa a wụ Jizosi Kraisti Di-nwonnienyi—hūn bia nọke ihian; ebọn Defidi ke wē mu a ye; ⁴ Osolobue gi ikēn Mmon-nsọ a ghosizikwo n'ọ wụ Nwa Osolobue ghahani igba onwun weli ẹ.

⁵ Makē ufiri ẹfan Osolobue, Osolobue e meguoni enyi efoma ghahani Nwa a ni wụ Jesu Kristi Di-nwonnienyi; o yeguozị enyi orun ndi-ozị pụ-ichenni ghahan'a, keni enyi hūn ụzọ duhe ndi alị ndi ozọ ile wulenị ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni wē kpozikwo onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hūn ri Rom, ndi wē kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Efoma le udon gha ẹka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonnienyi wụ Jesu Kristi a bia ya rinị unu.

Polu A Kpanmīn Osolobue

⁸ Nke ibuzọ, m ri a kpanmīn Osolobue m ghahani Jesu Kristi makē unu ile, makeni wē ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹ Osolobue, hūn m gi obi m ile e fe ghahani izisonme ozioma Nwa a, wū osheri m ni m'a nyanhan unu ogen ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a risonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bia nwan d'a hūn onu—omeni uche ẹ rọ. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi ime-mmōn, keni unu zekenme. ¹² Mba, keni mme le unu hūn ụzọ gi okukwe enyi gbatari ibe enyi ume.

¹³ Umune m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bia d'a hūn unu. (Kani wē eke ni m bia.) M ri a cho ni m bia, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian ke m don me ime ani ndi ozozị wulenị ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: ke ndi wa-enya ke ndi waleni enya, ke ndi jen ulo-ehuhuo ke ndi jenleni— ¹⁵ ya hañ o gi a du m ni m bia d'e zizikwo unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma ari e me m, makeni ya wū ikēn Osolobue gi a zuopuha onye owule kwerini, ndi Ju wū ibuzọ, o son ndi wulenị ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwe a ghosi ke Osolobue don e me ihian a wuru onye ri ke Osolobue cho: o me ẹ ghahani okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njendeme. O nohu ke Ehuhuo-nsọ don ku ẹ, si, “Onye ri ke Chuku cho ghahani okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hūn Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasị njo ile le ihien ile rileni mma hūn ndi-eje e me, ndi hūn gi eje-ihien wē e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue wē wē enya, makeni Osolobue le enwen ẹ e meguo n'o wē wē enya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele uwa, ikēn-itēbite Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osuon'a ni ele wē ihien wē e legha enya, wē e gi ihien ndi hūn Osolobue ke a ghota wē, a hūn ke wē nọ. Ya wū, o nwonnienyi ihien ndi nọ erira k'e kin, dodo arikonị wē ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringuo wē Osolobue, eyeni wē ẹ mgbaye run'e, akpanmīn w'a. Kama, iroro wē a wuru ihien olal'iwi, uche wē hūn ghazileni a run a gbago ishi. ²² Ebe wē ri e ro ni wē marin ihien, e henrin wē ndi-nzuzu; ²³ hūn nke w'e gi fe Osolobue hūn ghalenị a nwun, ye ẹ ogho run'e, e fesonme wē ihien wē kpū akpū—ke ndi nọ ke ihian hūn a nwunni ke ndi nọ ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe ukụ-eno ke nnunu ke ihien ndi hūn a rinị!

²⁴ Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesonme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesonme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntu nokin enya ezioku Osolobue, fesonme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-ali hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onye-okike hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyel-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Erira ke ikennyel we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyel ibe we e me mgba hu a gungbu we: ikennyel le ikennyel ibe we hu e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesonme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasonme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi muni we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efu a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledel ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozoro ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwo ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozoro ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozoro enen, i ro ni k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efomani keni i hun uzoro roghari? ⁵ Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kpono ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenkwo d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kani, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rini onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

¹⁰ Kani Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹¹ Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹² Ndi wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kani we me njo, a na we iwi, osuon'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³ Makeni elu ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osuon'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihori we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Erira k'o jenkwo d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e giguwo we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, ni wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni

ị wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umueka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kani yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherele;” Kani yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Aruale mmom, ni eje-ihien ro.” Kani yu nwen, y'e jen un mmom d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu— e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuhuo—nsọ si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kutọ Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kani, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noko ndi kwa ugun—o suo n'a ni akwanni we? ²⁷ Ya wu ni ndi kwaleni ugun nke ehụ, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osuon'a ni unu ke we detun'e, osuon'a ni unu a kwaguo ugun. ²⁸ Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehụ, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kani, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmom le Mmom—nsọ ro, ele ihien ehụ le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we eka Osolobue ele eka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozo Mma?

¹ Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozo mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? ² O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu puha che eka ndi Ju.

³ Kani, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? ⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o suo n'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo—nsọ don ku e, si,

“We k'a hun a

ni ihien i ku wu ezioku;

we kin i ikpe, i k'e ri enen;

i han enen,

w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kani, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonni k'o don me! Makeni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kani, omeni ntụ m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wehen'e ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-njo? ⁸ Ki hain enyi gileni si, “Ni enyi mesonme nwan njo keni ihien ri mma hun uzọ a puha ifon”? (Ya ke ndi ri e kutọ ni enyi si ni 'ya ke enyi e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonni Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹ Ki mezi? Enyi ndi Ju ka ndi hun wuleni ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! Enyi e kuguo! a ni njo ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ¹⁰ Erira ke Ehuhuo—nsọ don ku e, si, “O nwonni onye ri ke Osolobue don cho,

o nwondenika kaka akpu onye ohu;

¹¹ O nwonni onye a ghotani,

o nwonni onye a cho Osolobue.

¹² We ile a kpahuguo;

we ile e henringuo ihien-eti;

o nwonni onye e me efoma,

o nwondenika kaka akpu onye ohu.

¹³ Oku a gha we ekpiri a puha ri ke
ishin gha ili ri oghe a puha;
we gi ire we e dufie,
edide agwo ke
oku ri we ugb'onu wu.

¹⁴ Ikpọ-iyi le eje-oku jun we onu.

¹⁵ Uku a kereka we igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule we jen,
we le ntikpo le nsongbu wi.

¹⁷ Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

¹⁸ Egun Osolobue aride we enya.”

¹⁹ Enyi a maringho ni ihienni ile Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile enya ni we ile jenkọ d'a ko ni Osolobue ke we jen. ²⁰ Makeni, “O nwonni onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho,” makeni Iwu ke we gi e me ihian a marin ni ihian e meguo njo.

Kẹ Ihian A Dọn Rị Kẹ Chuku Cho

²¹ Kani Osolobue a ghosigwo uzọ ihian gi a ri ochan—bu ele ghahani Iwu Mozizi. Kani, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien ndi-amuma ku, Ehuhuo-nsọ a shiaguo eri ni ya wu uzọ ke ihian gi a ri ochan.

²² Uzoni hun gha eka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o rigwo ochan—o tuni onye we wu. Makeni, o nwonni ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³ makeni ihian ile e meguo njo, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴ Ya wu ni efoma *Osolobue* suo ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵ Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwun Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihienni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya—²⁶ makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonni onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpọ onye hu onye ri ochan.

Osolobue Suo Me E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷ Kini ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya hain ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸ Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹ Makeni, Osolobue wu ohu suo. Ra Osolobue ndi Ju suo rode? Elezi nke ndi wulen ndi Ju? Eghẹ, o wuzikwo nke ndi wulen ndi Ju, ³⁰ ebe o me ni Osolobue wu ohu suo. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozo, kuni we ohunma.

³¹ Enyi ride nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

¹ Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

² Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwon ihien o gi nyan isi, kani ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³ Ki Ehuhuo-nsọ ku? O si, “Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpọ a onye ri uchan.”

⁴ Lee ẹ nwan: onye rụn ọrụn, a kụ w'a ụgwọ-ọrụn a. W'a ra si ni wẹ “ye” ẹ ihien-ọfe, kama, w'a si ni ihien ọ rụn rọ, ni wẹ kụ a ụgwọ-ọrụn.

⁵ Kanị nke ndi hụn gichanrin okukwe don ẹnya, ẹle ọrụn, e kweyeni wẹ Osolobue hụn a si onye njo n'ọ riguo nwan ọchan, okweyeni wẹ kweyeni Osolobue k'o gi e kuni wẹ ọhunma, a kpọ wẹ ndi ri ọchan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi ku oku ighoghọ hụn rin onye hụn Osolobue weri ẹ n'ọ wu onye ri ọchan—bu o nwonni ọrụn oma ọwule ọ rụn: ọ si,

⁷ “Ngọzi arikakwo ni
ndi hụn Osolobue gbaghari eje-ihien ndi wẹ me,
ndi hụn o fichanpu njo wẹ;

⁸ ngọzi arikakwo ni
onye hụn Di-nwonni-enyi jenkoleni
d'a gun ni njo a!”

⁹ Onye nwede nwan ngọzi hu Defidi ku oku ẹ? Ndi hụn kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpọ a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi ke Osolobue node gun ihienni yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kanị k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue no gi ikwa ugun ye ẹ ahima, gi ghosi n'ọ ri-ọchan, ya wu n'ọ riguo ọchan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe wẹ kpozikwo wẹ ndi ri ọchan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hụn kwa ugun, ndi hụn o me ni ele ni wẹ kwa ugun suo, kama, wẹ nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke wẹ, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen ẹ, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ọchan ke w'e gi nwehen ẹ.

¹⁴ Makeni, omeni ndi hụn e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien ọ wuzi; ¹⁵ makeni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe wẹ dan a; kanị ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke wẹ gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hụn uzọ wuru ihien-ọfe hụn Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi wẹ ye Iwu suo, kanị ke wẹ han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Makeni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku ẹ, si, “E meguo m'i wuru nedi ndi ani ri ichen-ichen bu ọda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hụn o gi don ẹnya; Osolobue hu hụn e me onye nwunni a rizi ndun, hụn e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'ọ ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu ẹnya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozọ o kwondon ẹka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi ali ichen-ichen bu-ọda,” nọke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eriira ke umu i k'e buhan ọda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluani, osun'a n'ọ nyanhangho ni ehụ a anwunhuguo ọle (makeni ọ wu ihien nọke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osun'a n'ọ nyanhanghozi ni Sara nwunye ẹ wu agan; ²⁰ ọ nini obi-ebu nu ẹ d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe ẹ, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hain Osolobue gi “gun a yen'e, kpọ a onye ri ọchan.”

²³ Ele Ebrahim suo ke wẹ de ni oku hu, ni, “Wẹ no gun a yen'e.” ²⁴ Kanị, wẹ dezikwo ni enyi nwen ya; makeni wẹ jenkọ d'a gun a yen'i enyi ni enyi a riguo ọchan—enyi ndi hụn kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'ọ nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli ẹ—keni Osolobue hụn uzọ kuni enyi ọhunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Donguo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu o ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e donguo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi— ² onye hun Osolobue gha aka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomani hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenko d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, make ni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gunsomme agungun ri mma; ni igunsomme agungun ri mma e buhe olil'anya— ⁵ bu olil'enyani ekpuyeko enyi, make ni Osolobue nwe ihien-osusu o jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-osusu o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon-nsa a o ye enyi.

⁶ Make ni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o sukwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-aka rikin obi, gi ifiri onye rikemme mma nwun onwun. ⁸ Kani Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-osusu enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu o ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenko nwan d'a wanahinchanrin iwele-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Make ni, omeni ogen enyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya donguo, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Elede ohun suo, kani, enyi huzi a nan ime Osolobue ghahani Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan aka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha aka okennyeh ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile aka make ni ihian ile me njo. ¹³ Eghee, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian "Lee njo i me." ¹⁴ Kani, o sukwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bia ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kani, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyeh ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi me meni ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozozu, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyeh ohu hu wu Adam' buhe. Make ni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyeh ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha aka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Make ni, aka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo make ni okennyeh ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue sik o nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri make ni okennyeh ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kani ebe ime-njo no ba uba, ebenu ke efoma Osolobue no bakaride uba— ²¹ keni o hun

uzo me ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira me ihian nwehen ndun-itēbite ghahani Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, Ni Rini Osolobue Ndun

¹ Ki enyi k'e ku nwan? Ni enyi mesonme nwan njo keni efoma *Osolobue* hun uzo a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke enyi, hun nwunnahinguu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguo we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguu we mirin-Chuku we me enyi ligbama enyi le Jesu, gi e me enyi wuru ndi son e nwun, keni enyi nwen hun uzo lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi enyi wu *Osolobue* gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni enyi le ya a wuguu ohu enina ghahani onwun a, enyi le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igha onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ make ni enyi a maringho ni ya le onye hun enyi te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzo nafu eje-ihian ahun enyi te wu iken, amamgbe njo gha a kizi enyi ke igbon. ⁷ (Make ni onye hun nwunhuni a wanahinguu njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O me nwan ni enyi e songuo Kraisti nwunhun, enyi kweri ni enyi k'e sonzikwo a rizi ndun— ⁹ make ni enyi a maringho ni hunni Kraisti ghaguu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Make ni, onwun o nwun, njo k'o nwunnahin; mgbe ohuni suo k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kikenni, Osolobue k'o ri e bi n'e. ¹¹ Erirazikwo, unu le enwen onu k'e weririri enwen onu noke ndi nwunnahinguu njo le ndi no ime Kraisti wu Jizosi a ri ni Osolobue ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e me unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsomme ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e me eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye Osolobue noke ndi hun we ghaguu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue noke ihien-orun o gi e me ihien o cho. ¹⁴ Njo akiko unu—make ni unu arizi e bi okpuru iwu kani okpuru efoma Osolobue ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Ki enyi e mezi nwan? Ni enyi mesonme nwan njo make ni okpuru efoma Osolobue ke enyi ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e me unu wuru ndi ri ochan. ¹⁷ Kani, ekele ya rini Osolobue, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e giguu nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gbapuhaguu we unu eka njo, unu no henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M ri e ku e hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te gi ri e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan eka ohu hu we mkpamkpa-ehụ unu ye ezi-omume, keni unu ri nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwōnni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itēbite. ²³ Make ni, ugwo-orun njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itēbite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwōnni-enyi.

Isi Nke Esa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umunę m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun sọọ kę Iwu nọ a ki a? (A maringhọ m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okennyę ozo a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhunguo, iwu hu egizi e. O luma okennyę ozo, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umunę m, erira k'o rizi ni unu. Makeni unu wu mkpamkpa-ehu hu Kraisti gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahunguo Iwu Mozizi, keni we hun uzo we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Makeni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensomę ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kani, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, makeni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzo gi uzo ohun ahun Mmon-nso a ki femę Osolobue, elezi uzo akan, uzo ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Makeni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotienchanrin ihien olila-enya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua—
¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen e ri nso; ihien hu Iwu ku rizikwo nso, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—makeni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e giguo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringhọ ni Iwu wu ihien ime-mmom, kani mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmon-nso—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Makeni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kani, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸ Makeni, a maringhọ m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Makeni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kani, m'a ra saeka me e. ¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kani eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesonme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesonme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e—njo hun ri ime m ri e me e.

²¹ Ya wu, a hunguo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien sọọ kę m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a sọọ m asuo, a sọoru m akpakali obi. ²³ Kani, a hun m iwu ichen ri orun ime ehu m, a luson Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehu m a run.

²⁴ Euu, uya e gbuę m! Onye k'a gba puha m eka ehu ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rini Osolobue n'o jenk'e me e ghanani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kani, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Eṣato

Ndun Mmon-nso Ri A Ki

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraisti wu Jizosi. ² Makeni, iken iwu ahun Mmon-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguo enyi aka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³ Makeni Osolobue e meguo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni aka me, hun Iwu saleni aka me makeni iken ari ime ihian. Osolobue e meguo a ghahani igi ifiri njo zihe Nwa a n'ọ wuru ihian noke enyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzọ mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmon-nsọ don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmon-nsọ don cho e ro iroro ke Mmon-nsọ, e me ihien Mmon-nsọ cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako aka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efọ sọ Osolobue usọ.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsọ ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kani, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehụ unu a nwunguo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringuo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'ọ rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehụ unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'ọ cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunriri. Kani, unu ghaha Mmon-nsọ gbupu eje-ihien ndi hun ehụ e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru aka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru aka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzọ ruzikwo enyi aka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenko d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'ọ ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'ọ ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbon we ri, amangbe we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden noke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike soro ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosi ni ogho ahun ile lalachanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'ọ wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hunguo ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kani, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmọn-nsọ hụzikwọ e yeni ẹnị ẹka ebe o mēni ẹnị e zuni oke.

Enyi amarin ihien ẹnị k'a rịọ ime ekpere, kanị Mmọn-nsọ lẹ enwen ẹ gi isun-uden a rịọdonna ẹnị ebe Osolobue rị; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku.

²⁷ Osolobue hun e legha obi ẹnị marin ihien Mmọn-nsọ rị a rịọ, makeni Mmọn-nsọ a rịọdon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kpo make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringuole we mbu-mbu n'o d'a kpo we. O maringuu we, o no hoto we n'o jenkọ d'e me we ni we ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzo ime umu bu oda. ³⁰ Ndinu o hoto k'o kpo; o kpo guu we, o no kuni we ohunma, ya o no nwan we ogho ye we.

Ihien-osisuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihien ndini no enina, ke ẹnị k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azuun nke ẹnị, onye k'a saeka nu ẹnị ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri ẹnị ile we ẹ ye, o yechanrinko ẹnị ihien ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan ẹka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue lẹ enwen ẹ ri e kuni we ohunma? ³⁴ Onye k'a ma we nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan ẹka-nni Osolobue a rịọdonna ẹnị!? Jesu Kristi hun nwunhuni; elede onwun suo k'o nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli ẹ. ³⁵ Onye k'a sa nwan ẹka wepu ẹnị ime ihien-osisuo Kraisti nwe ebe ẹnị ri? Ni nsongbu saeka me ẹ? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra opia-agma we gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nsọ gi si,

“Ifiri i

ke onwun gi a kpo ẹnị ihun ogen ile;

we e me ẹnị ke atunrun

we dukọ d'e gbu.”

³⁷ Mba nu, o nwonna hun k'a sa-eka! Ime ihien ndini ile, ẹnị wu ndi-mmeri ka ndi-mmeri ile, ghahani onye ahun nwe ihien-osisuo ẹnị! ³⁸ Makeni, o weguo m enya ni ke onwun ke ndun, ke ndi mmọn-ozu ke eje-mmọn ndi ri a kini, ke ihien ri ogenni ke ihien ri ihun, ke iken ile rini; ³⁹ ke ihien jen elu ke ihien mi mgbugbu, ke ihien ozo owule we ke eke—o nwonna hun k'a saeka wefu ẹnị ime ihien-osisuo Osolobue nwe ebe ẹnị ri, ihien-osisuo a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonna-ẹnị!

Isi Nke Itenei

Osolobue Lẹ Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'anya Kraisti, ari m a tu ntu—ihori m ri a ghoni m idenya Mmọn-nsọ ni ari m a tu ntu, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'o gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke we e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'o ghosi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muye Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru ẹ, hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

⁶ Eleni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpo umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan ghosi ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kanị, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹ Makeni,

ogę Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyę.”

¹⁰ Eledę ohun suo. Makeni, ogę Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke we nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹ kanj, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien owule—ke mma ke njo—Osolobue no gwa Ribeka oku, igi ghosi ni omeni Osolobue cho n'o me ihien, o gi eka a a hori ihian, a kpo a— ¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kanj siko d'e fe hun-nta.” ¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si, “M nwe ihien-osusuọ jenni Jekopu; kanj, enwen m ihien-osusuọ jenni Iso.”

¹⁴ Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka! ¹⁵ Makeni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.” ¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mobu ihien ihian run ke we gi e me e, kanj omiken Osolobue suo. ¹⁷ Ime Ehuhuo-nsọ, Osolobue si eze ali Ijptu wu Fero, “M tumę i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.” ¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kanj ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kanj unu k'a si m, “Omeni enina k'o me, ki haenzi Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?” ²⁰ Kanj, iyu wu ihian-mmaka, onye k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, “Ki haiz i gi kpu m enina?” ²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-urua kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-urua kpu ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omeni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademeguun toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³ Kini ri a, omeni o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademeto n'o k'e ye ogho, ²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha kpori enyi kanj ke ime ndi Ju ke ime ndi wulen ndi Ju. ²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nsọ, ime ehuhuo Hozia, si, “Ndi wulen ndi nke m

ke m k'a kpo 'Ndi nke m.'

Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo

'ali hu ri m obi.'

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,

'Unu ele ndi nke m'

ke we k'a nozi kpo we

'umu Osolobue ahun ri ndun.' ”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,

“Osun'a ni ndi Izrelu buhan oda

ke ejan ri mkpenren iyi,

ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,

²⁸ makeni,

Di-nwonni-enyi siko d'e yekenrin ndi ali hu afunfun hu o ku,

ye we ya ru ali!” ²⁹ Erira ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

“Omeni Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuhodu ni enyi umu, nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora.”

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wulen ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen; ³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani eka ri ochan. ³² Ki haiz we gileni sa eka? Makeni eginu we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpogburu “omuma-mkpogburu ahun,” kpogburu— ³³ rike ke we don de e ime Ekukwo-nsọ, si,

“Lee enya,

e butoꝓo m omuma ime Zayonu
 hun k'e me ihian kpogburu;
 nkume hun k'e me we dan.
 Kani,
 o kpuyeko ndi kwerini n'e."

Isi Nke Iri

Ekpere Polu E Meni Ndi Izrelu

¹ Umune m, ihien hun a gun m egun le ihien m'a rijo Osolobue ime ekpere n'o meni ndi ali m wu ni we nwe nzuopuha. ² M k'a saeka shia ni we eri ni ihien Osolobue a du we adu, kani, amamihiyen aria. ³ Makeni, ifiri ni amarin we uzọ ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uzọ nke we, eweni we enwen we che uzọ hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye ri ochan. ⁴ Makeni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun*." ⁶ Kani, nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekukwo-nsọ ku wu, "Ajukwole ni enwen unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mọbu 'Onye k'e jen nwan an-mmọn' (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)" ⁸ K'o si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue—o ri unu ugb'onu, ri unu ime obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku e ni Jesu wu Di-nwonni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli e, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makeni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku e n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makeni, Ehuhuo-nsọ si, "O kpuyeko onye owule kwerini n'e." ¹² Makeni eka ohu ke Osolobue gi e son onye owule, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³ Makeni Ehuhuo-nsọ si, "Onye owule kpoku efan Onye-nwonni-enyi k'e nwon nzuopuha."

¹⁴ Kani, nani ke w'a don kpoku onye we keleni kweri ni? Nani ke w'a don kweri ni onye we keleni nutu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi-ozidi d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozidi hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kani, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwenen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kani, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nugo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,

"Olu we a puole, o ruole uwa ile;
 ihien we ri e ku e ruguo njendeme uwa."

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si,

"M k'e gi ndi nwonleni ihien we wu,
 me enya fuma unu ufu;
 m k'e gi ani ndi nzuzu
 kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni,
 "Ndi rileni a cho m,

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

uwe hun m;
e we m enwen m ghosi
ndi ghaleni a ju ukwere m.”

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, “M shiafu eka m ke uhuhon han keni m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni.”

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, “Osolobue a jugo ndi nke e wu ndi Izrelu?” Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ebrahim, onye ikpun-ulọ Benjamini.

² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanni ihien Ehuho-nsọ ku ebenu Elaija no ri e kpe ndi Izrelu eka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ “Di-nwonna-enyi, e gbuchanringwo we ndi-amuma i, tikpousonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!” ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, “E butogwo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmon Baa osekp.”

⁵ Erira k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekukwo-nsọ don ku, si,

“Osolobue no me we amarinzile
ihien we ri e me;
me enya we eleghale uzo;
me nti we anule ihien—
d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,
“Thien-oriri we ya wuru onyan,
onyan we gi nwundon we,
ya wuru omuma hun e me we a kpogburu;
ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰ Enya ya kpu we ishi,
amangbe w'e legha uzo;
we hieto jenin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni we me njo, nzuofuha a biaguni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuofuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwo ni m saeka gi uzoni me enya fukeme ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu uzo beri ye Osolobue hugho nsọ, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizikwo nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷ Omeni we kwapousonme agala olivu we kun akun, we unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son we ri erere ri olivu hu, ¹⁸ elenjakwole ni agala ndi hu mobu nyanma

nị wẹ isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo nị nị eļe unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹ Kani i k'a si, “Egheę, ifiri m ke wẹ gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uzọ.”
²⁰ Ezioku ro. Kani, wẹ kwapu wẹ make ni ekwerini wẹ, bu unu nwen wẹ buche ebuche ri ebegu make ni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo nị egun e bi!
²¹ Make ni, omeni Osolobue ahatuni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le aka-iken e: o gi aka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen.
²³ Nke ndi Ju hu wẹ kwapu make ni ekwerini wẹ, wẹ kweri, Osolobue k'e we wẹ che osisi hu—make ni o k'e ri-eka me e.
²⁴ Omeni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien wẹ ghaleni e me, we unu che olivu wẹ kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi wẹ kwapu che osisi hun wẹ gha kwafu wẹ.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho nị unu marin eziokuni mini, ghot a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasomeko isi-akwanran jenin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu.
²⁶ Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenkwo nwan d'e nwon nzuopuha, noke ke Ehuho-nsọ don ku, si,
 “Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;

o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

²⁷ “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le wẹ,
 ogen m k'e gi wefu njo wẹ.”

²⁸ Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien wẹ a suo Osolobue ke wẹ wu—make ndi nedi wẹ kani hun o hori.
²⁹ Make ni Osolobue ara gbeghuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpọ.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhengu nwan omiken aka Osolobue make ni ndi Ju nupu isi,
³¹ erira k'o donzi me ni wẹ nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uzọ wẹ e gi nwonhenzikwo omiken aka Osolobue.
³² Make ni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzọ me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mekenmeken odafin!
 Amamihię e le ako-le-uche e
 e miken!

W'a ra saeka ghot iroro o tu!

W'a ra saeka ghot ke o me!
³⁴ Make ni Ehuho-nsọ si,

“Onye marin uche Di-nwonni-enyi?

Onye a dun a odun?

³⁵ Onye yetu e ihien owule,
 hun o gi kukin e ya?”

³⁶ Egheę! Make ni, ihien ile gha aka a bia; ihien ile a ri ghan'a; ihien ile a rizikwo n'a.
 Ojija-mma ya rin'a jenin ejen! Isee.

Isi Nke Mmēbuo

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

¹ Umune m, m gi nwan ifiri omiken Osolobue meni enyi a rijo unu, we ni ehụ unu ye Osolobue noke ejan ri ndun wẹ chuyen'e, ejan ri nsọ, ejan hun a suo n'a—onwan wu ezigbo

ofufe hūn furu unū k'e fe. ² Akīnrīnle ni obibi uwanī, kama, nī nī Osolobue gbanwōn unū ghahani igbehutochanrīn iroro unū. Mē n'ē kenī unū hūn uzō marīn ihien wū uche Osolobue, hūn rī Osolobue mma, hūn a sūo a usūo, hūn zu oke.

³ Ghahani oyiye Osolobue gi efoma ye m, m sī onye owule ime unū: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, n'i marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpo enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime enyi don nwe ehū ohu hūn nwe mkpamkpa-ehū bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o rī ime Kraistī. Enyi ndi rī ime Kraistī bu oda, kanī, enyi ile wū ehū ohu. Onye-onye rī ime ehū Kraistī hū wū nke ndi ozō ile. ⁶ Enyi nwesonme oyiye rī ichen-ichen ke Osolobue don yesonme enyi. Omēni oyiye ihian wū izi ozi Osolobue sī a zi le ibu-amūma, y'a mē e ke okukwe e han. ⁷ Omēni oyiye ijēn-ozī rō, ya jēnme ozi; omēni nkuzi rō, ya kuzimē nkuzi; ⁸ omēni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian rō, ya mēme e; omēni iyeni ndi nwonleni eka rō, y'a ha eka ohunma-ohunma; omēni okiki rō, ya runshi iken; omēni ime omiken rō, ya gi ighoghō e mē e.

Ihien-osisuo

⁹ E nweni ihien-osisuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien rī mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya suoma unū oda-oda nōke umune; e ye ni ibe unū ogho kari enwen unū. ¹¹ Anikwole ni adudu unū benua, ka e zekenme ni ime-mmōn, a runni Dinwonni-enyi orun. ¹² A ghoghō nī make olil'enya unū nwon; e nwon ni ndidi ime nsongbu unū; wuru nī ndi wē gi e don enya ebe ime-ekpere rī. ¹³ E son ni ibe unū e yeni ndi nke Osolobue ihien rī a kō eka. A nabanhan nī ndi-obia.

¹⁴ A gozi ni ndi rī e kpokpo ni unū; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Son ni ndi rī a ghoghoni ghoghō, unū e son ndi rī a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi wē lua ali a kpa mōbu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni nī unū ka ndi ozō mkpa a rī.

¹⁷ Emegwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni enya a hūn a nī unū e mē ihien k'a rī ihian ile mma enya. ¹⁸ Lilimakenme nī y'e mē ihien ile furu n'i mē hūn udon e gi rī egbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e megwarile ni; ka la nī mmegwari to nī Osolobue, makeni Ekukwo-nsō sī, "Di-nwonni-enyi sī, 'Mmē k'e megwari; mmē k'a kukin.'" ²⁰ Kama, "Omēni egun rī a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omēni egun ihien-orira rī a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Makeni i gha e mē e, i rī a buo ikeke-okun a buoye e isi*." ²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmēto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile wē hume ni ndi-okiki isi. Makeni, o nwonni okiki rini hūn Osolobue tumeleni. Osolobue ya tume okiki ile rini. ² Ya wū, onye owule nupu nī ndi-okiki isi rī e nupu isi okpuru ihien Osolobue tume. Ndi e mē erira rī e wēheni enwen wē afunfun. ³ Makeni, egun ndi rī a kini ara tu ndi e mē ihien rī mma—ndi e mē eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a choghō nwan nī egun onye rī a kini tubehi i? Mēme nwan ihien rī mma. O k'a ja i mma. ⁴ Makeni odibo Osolobue k'o wū—o n'a run orun make orinimma i. Kanī, i mē eje-ihien, egun e ya tumakwo i, makeni opia hū o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wū, iya ke Osolobue gi e ye ndi e mē eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wū, ihume ni ndi okiki isi rī mkpa. Ele make wē gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya hainzikwo unū gi a ku ugwo-isi: makeni ndi rī a kini wū ndi-idibo Osolobue hūn e gichanrin ogen wē ile a ki. ⁷ Ku nī nwan onye owule ihien unū gi e: omēni ugwo-isi ke i gi,

* **Isi Nke Mmēbū:20** mōbu: ...ifenren e megbu e.

y'a kụ ụgwọ-isi; omęni egbo-alị mọbụ egbo ndi ọzọ w'a na rọ, y'a kụ a; omęni mgbaye kę i gi wę, y'e ye wę mgbaye; omęni ọghọ rọ, y'e ye wę ọghọ.

Ugwọ Ғnyi Gi Ihian Ile

⁸ Egheę, kụpụ ni onye ọwụlę ụgwọ unu gi wę—mmanị ihien-osisuọ, w'a ra gibehi ụgwọ ihien-osisuọ. Makęni, onye ọwụlę nwe ihien-osisuọ ibe ę e mezuguo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: “Agherele; egbulę ochu, ezulę ohin; anile ihien ọwụlę la i ęnya” le ihien ọzọ ọwụlę Iwu ku kę wę wegbama ime iwuni hun si, “Thien ibe i ya sọ i kę ihien enwen i don a sọ i.” ¹⁰ Onye nwe ihien-osisuọ ihian asaęka me ę eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osisuọ ibe ę e mezuguo Iwu.

Obibi Ndi Ri Imę Ukpe

¹¹ E bi ni nwan ęnina makęni unu a maringuo oęen ęnyi ri ime ę: ni oęen e ruguo unu e gi gha uran tenhin, makęni oęen nzuofuha ęnyi a riguo nsue kari k'o ri ọruru-alị hu ęnyi gi kweri. ¹² O teguo ohihi gba; eki e d'e fon. Ni ęnyi mębehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, ęnyi e yiri ęwuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu oęun. ¹³ Ni ęnyi e bi ni ohunma kę ndi ri e bi oęen eki gi ri enu. Ғnyi esonko ni wę e jen eje-mmęmę mọbụ a ra manya a tu; ęnyi aghereko ni mọbụ bime eje-obibi; ęnyi emeko ni ndi ikpe mọbụ ndi ęnya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonn-ęnyi wu Jesu Kristi nọkę ęwuru; erozile ni kę unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ęhu unu ęun.

Isi Nke Mmęno

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

¹ A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe ę kelęni ze, kanị, ęlekwo hun unu e gi e sọn ę hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerilęni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kanị onye hun okukwe ę zelęni e ri mkp'ehuhuo sọ. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e lęliale onye ghalęni e ri ihien ile; onye hun a sọ nsọ ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, makęni Osolobue a nabanhanguo a. ⁴ Onye k'i wu i gi a ma odibo onye ọzọ ikpe? Nna a k'e ku k'o turughọ k'o turuni. Kanị o k'e turu, makęni Di-nwonn-ęnyi k'a saęka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri ę ni uhuhin ohu ka nsọ a ri kari uhuhin ndi ọzọ; kanị onye ọzọ weri ę ni uhuhin ile wu ohu. Onye-onye ya kwonkenme hun we ę ęnya. ⁶ Onye hun weri ę ni uhuhin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e me ęrira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonn-ęnyi e ri, makęni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a sọni gi ifiri Di-nwonn-ęnyi a sọ—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonn onye ọwụlę ri ime ęnyi hun ri ni enwen sọ ndun; o nwonzikwoni onye ọwụlę hun a nwunni enwen ę sọ. ⁸ Omęni ęnyi ri ndun, ęnyi ri ni Onye-nwonn-ęnyi ndun; omęni ęnyi a nwunhun, ęnyi nwunni Onye-nwonn-ęnyi. Ya wu, osun'a ni ęnyi ri ndun mọbụ ni ęnyi nwun a nwun, ęnyi wu nke Onye-nwonn-ęnyi. ⁹ Onwan haın Kraıstı gi nwun, nwunguu, rizi ndun: kęni o hun ızọ wuru Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyü nwen, ki haın nwan i gi a ma nweę i ime Kraıstı ikpe? Ki haın i gi e lelia nweę-i-ime-Kraıstı? Ғnyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin ęnyi ikpe. ¹¹ Makęni Ehuhuo-nsọ si, “Di-nwonn-ęnyi si,

‘Ebe o me ezie ni m ri ndun,
onye ọwụlę k'e sekpu ni m;
onu ile k'e ku ę ni mme wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onye ọwụlę ime ęnyi siko d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwole Ni Ibe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni ęnyi mabehi ni nwan ibe ęnyi ikpe. Kama, ni ęnyi kwademe obi ęnyi ni ęnyi ebutokoni nweę ęnyi ime Kraıstı omuma kpogburu mọbụ bu uke che n'e.

14 Rikẹ onyẹ nke Di-nwọnni-onyi wụ Jesu, o we m ọnya ọhụnma-ọhụnma n'o nwọnni ihien-oriri ọwụlẹ rileni ọchan; kanị omeni ihian e weri ihien-oriri ọwụlẹ n'ọ ru aru, ya wu ni ọ ru aru ebe onyẹ hu ri. 15 O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwenẹ i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osisuọ e bi. Egikwole ihien-oriri y'e ri tikpo onyẹ Kraisti nwunni onwun! 16 Kpanchanpukwo ọnya, amangbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. 17 Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon le ighoghọ hun Mmon-nsọ e ye. 18 Onyẹ ọwụlẹ ri e gi uzoni e fe Kraisti, ihien onyẹ hu a suọ Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ọhụnma.

19 Ni ọnyi lili nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun ọnyi e gi e me ibe ọnyi a gha ihun ime okukwe. 20 Egikwole ifiri ihien-oriri tikpo ọrun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwọnni ihien-oriri runi, kanị eje-ihien k'ọ wu ni ihian e ri ihien ọwụlẹ k'e me onyẹ ozo dan. 21 O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo ọwụlẹ hun k'e me nwenẹ i ime Kraisti dan.

22 Ya wu, ihien ọwụlẹ i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'ọ hughọ mma a ma enwen we ikpe. 23 Kanị, omeni ihian gi obi-ebuọ e ri ihien ọ ri e ri, ikpe a maguo a, makeni ọ rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien ọwụlẹ ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinimma Ndi Ozo

1 O furu ni ọnyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ọhụnma, ele ime ihien a suọ ni ọnyi. 2 Ni ọnyi e me ni ihien a suọ ibe ọnyi hun k'a rini we mma, keni ọnyi hun uzọ ọnyi e gi me we sue ime okukwe. 3 Makeni Kraisti emedeni k'ọ suọ ya le enwen e; kama, o mehụ ke Ekukwo-nsọ don ku, ebenu we de, si,
“Mkpari hu we kpari i,
mme gi isi buru e.”

4 We de ihien ile we deye ime Ehuhuo-nsọ keni we gi e kuzi ọnyi, keni ọnyi hun uzọ gi umẹ hun Ekukwo-nsọ a gba ọnyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-ọnya.

5 Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'ọ furu ime Kraisti wu Jizosi, 6 keni onu ile hun uzọ gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwọnni-onyi wu Jizosi Kraisti ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

7 A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraisti don nabanhan unu, keni unu hun uzọ e weheni Osolobue ogho. 8 Makeni Kraisti bia d'a runni ndi Ju keni ọ ghosi ni Osolobue wu onyẹ ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kanị; 9 ọ biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Erira ke we don de e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Make ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma.”

10 O sizi, “Ndi ali ndi ozo hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghoghọ.”

11 O sizi, “Ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwọnni-onyi mma; ali ile, buni n'a ebu ija-mma.”

12 Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onyẹ ahun hun jenkọ d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don ọnya.”

13 Osolobue, onyẹ hun olile-ọnya gha eka a abia, ya gi ighoghọ le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don ọnya. Y'a me e, keni unu nwe olile-ọnya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Pọlu Gi E De

¹⁴ Umune m, o weguo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihiyen jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tumem onye a runni Kraisti' wu Jizosi ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-ejan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozo hun uzọ wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraisti gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Kraisti gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringuo m ozioma Kraisti ghakwori Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraisti, amangbe m'a tunyezi ebe onye ozo tunmaguu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, ni, “Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun; ndi nutuleni banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iroro Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi cho ni m bia.

²³ Kani, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepuguo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademeguwo m ni m k'a bia m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebeku—mme le unu noguu ekere.

²⁵ Kani, m jenkoni nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebeku eka. ²⁶ Makeni ndi kwerini risonme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguwo obi, shiapu efu tuni ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien. Ezioku-ezioku, o furugho, makeni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Makeni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju keru ngozi ime-mmom we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwanu we nwe yeni we eka.

²⁸ M runguu ogboni, weguu ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bia.

Polu A Riwo We Ekpere

³⁰ Umune m, m ri e gi efan Di-nwonnienyi wu Jizos' Kraisti le ifiri ihien-osusuo gha eka Mmon-nsọ bia hun enyi nwe jenni ibe enyi a riwo unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a riokenme ni m Osolobue. ³¹ A riwo n'a n'o gbapuha m eka ndi kwerileni hun ri ime ali Judia; a riwozin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenkoni ebeku d'e meni we, ³² keni m gi ighogho bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a chogho, e son m unu nodiguu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onye hun e ye udon, ya noyeni unu ile. Isee.

Isi Nke Mmisin

Polu Ekele Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Nabanhan ni nweye-enyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ² M si unu gi efan Di-nwonnienyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e eka owule o cho ni unu yen'e, makeni ya le enwen e e yepukani ndi bu oda eka, ke mme nwen.

³ Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraisti Jizosi. ⁴ Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risonme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵ Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye

ibuzo kwerini Kraisti ime Azuun Eshia. ⁶ Kele ni Meri, hun runkenme ni unu orun. ⁷ Kele ni Andronikosi le Juniasi, ndi Ju ibe m ke we wu, mme le we wi no unon-gan. We wu ndi w'a gbaye ime ndi-ozu pu-ichen, uwe bu m uzo wuru ndi nke Kraisti.

⁸ Kele ni Amplayatosi, ezi nwe m ime Di-nwonnienyi. ⁹ Kele ni Obanosu wu onye-orun ibe enyi ime orun Kraisti le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelesi, hun we e ku oku e ohunma ime Kraisti. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulosi. ¹¹ Kele ni Herodionu, hun mme le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwonnienyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwonnienyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pesisu, hun runkenmeni Di-nwonnienyi orun. ¹³ Kele ni Rufosi, hun Di-nwonnienyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosi le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemasi le umune ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebegu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nwe-e-okpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nsu.

Ndi uka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpazuun

¹⁷ Umune m, dodo, o ri eka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wuleni ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Make ni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kanu we ri e fe efu we le ihien a gunni we. We gi onu-oma le oku a suo usuo e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹ Ihian ile a nuguu ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efu ri a suo m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwonnienyi wu Jizos' ya noyeni unu.

²¹ Timoti, hun mme le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mme wu Tetiosi, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwonnienyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri iwe e, hun uka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Erastosu, hun e donmeni obodoni eghe le nwe enyi wu Kwotus' e zi ekele onu.

²⁴ [Efoma Di-nwonnienyi wu Jizos' Kraisti, ya noyeni onu ile. Isee.]

Ojija-mma Ya rini Osolobue!

²⁵ Ojija-mma ya rini Osolobue! Iya wu onye hun k'a saeka gi ihien ri ime oziomanu m ri e zi hun we gi a masonme okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekenme. Oziomanu le okwanu ri e ku oku ihien-mini hun te zueri edei. ²⁶ Kanu, e wepuhaguo w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme ime Ehuhuo-nsu e me ndi ali ile a marin a; Osolobue hun ri ndun jenin ejen ya ye iwu si we me erira, keni ndi anu ile hun uzo kwere, gi okwera hu we kwere humen'e isi.

²⁷ Eghe, ojija-mma ya rini Osolobue! Osolobue hun ya suo marin ihien ile! Ya rin'a jenin ejen ghahanu Jizos' Kraisti! Isee.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni **Ndi Kọrẹnti** **Ndi Kọrẹnti, Nke Ibuzo**

¹ Mmẹ wu Polu de Ekukwo-ozini, mmẹ le nwenẹ ẹnyi wu Sostenesi. Kraisti wu Jizosi kpo m, tumẹ m onye-ozini e pu-ichen makeni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi ri e dejenni ndi uka Osolobue hun ri obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi we kpo d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi ri e dejenni uwe le ndi ile ri ebe owule, hun a kpo efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi le we. ³ Efo ma le udon hun gha eka Osolobue Nedi ẹnyi le Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti bia ya noyeni unu.

Ngosi Hun Ri Ime Kraisti

⁴ Ogen ile ke m gi e gi ifiri unu a kpanmin Osolobue, make ihien ile o gi gozi onu ime Kraisti wu Jizosi. ⁵ Makeni, ime Kraisti, unu e nweguo oyiye bu oda uzo ile—ke oyiye iku-oku ke udi amamihien ile ri ichen-ichen— ⁶ ke o donzi ri a puha ifon ni ozi Kraisti e weriguu onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmon-nsọ akoni unu, ke unu don ri e che obibia Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraisti.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, make unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpo unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraisti Nna-ẹnyi meko wu onye we e gi don ẹnya.

Ikpe Le Nkebe Ime Uka!

¹⁰ Umune, m gi efan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a ri uzo unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a ri ime igunrun unu, kama, ni unu e nwe obi ohu, a chu ihien ohu.

¹¹ Umune m, m ri e ku onwan makeni ndi hu ime ndi ikpun-ulọ Klo a gwaole m ni ikpe le nkebe ri ime igunrun unu.

¹² Ikpe le nkebe m ri e ku wu ni ndi hu ime unu ri a si, “Polu ke m'e son;” ndi hu si “Apolosi ke m'e son;” ndi hu si, “Kefasi wu Pita ke m'e son;” ndi hu si, “Kraisti ke m'e son.”

¹³ Kraisti kebe ekebe? Polu ya nwunni unu onwun? Ra efan Polu ke we gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwọ m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmani Krisosi le Gayosi— ¹⁵ ya wu, o nwonni onye owule k'a si ni we gi efan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpun-ulọ Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanhanzini m ke o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ele mirin-Chuku ke Kraisti zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye ma donye oku, amangbe o no ke si elezi iken gha onwun Kraisti welua enwen e ali nwun elu obe ke we gi a run a.

Kraisti Wu Iken Le Amamihien Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni onwun Kraisti nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lako ntikpo ri; kani ebe ẹnyi ndi Osolobue ri a zuopuha ri, iken Osolobue k'o wu. ¹⁹ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“M k'e wiwi amamihien
ndi marin ihien;
m k'e budan ako-le-uche
ndi nwon uche.”

²⁰ Elebe ke onye hu marin ihien ri? Elebe ke oka-ehuhuo ri? Elebe ke onye hun kacharin ali-oku amarin ri? Osolobue e meguni ni amamihien uwan wuru ihien nzuzu?! ²¹ Makeni, ebe o me ni uwa asani eka gi amamihien we marin Osolobue ebe o no gi amamihien e e me ihien, o suo Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi ẹnyi ri e zi zuopuha ndi hun kwerini.

²² Ndị Ju si wẹ k'a hunriri orun-atumanya pu-ichen wẹ kebe kweri; ndi elu Grika si mmani ya le amamihiyen wẹ dangbama, ekweriko wẹ. ²³ Kani enyi hu e zisonme ozi Kraisti hun wẹ gi obe kpogbu: ebe ndi Ju ri, ihiyen atu-enya wẹ e lenia a kpogburu ro; ebe ndi wuleni ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴ Kani, nke ndi Osolobue kpo, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju, Kraisti wu iken Osolobue le amamihiyen Osolobue. ²⁵ Make ni, "nzuzu" nwen gha aka Osolobue bia ka amamihiyen ihian; "ndun-ogugu" nwen gha aka Osolobue bia ka iken ihian.

²⁶ Umune m, lekpo ni ihiyen unu wusonme ogen Osolobue gi kpo unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpo ndi marin ihiyen; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihiyen ndi ahun wu nzuzu enya uwa, keni o gi wẹ gbe ifenren ye ndi marin ihiyen ihun; o hori ihiyen ndi hun zeleni, keni o gi wẹ gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihiyen ndi hu lua ali, hun w'e lenia elu uwani, le ihiyen ndi hu nwonleni ihiyen wẹ wu ime uwani, keni o gi wẹ wetu ihiyen ndi hu ri mkpa ali. ²⁹ Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraisti wu Jizosi e bi. O meguo Kraisti wuru amamihiyen enyi—amamihiyen hun gha aka Osolobue bia, make ni Kraisti k'o gi me enyi wuru ndi ri ochan, don enyi nsọ, gbafuha enyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi me n'o ri ke Ehuhuo-nsọ don ku, si, "Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihiyen Di-nwonna-enyi me suo nyan isi."

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihiyen Ihian

¹ Umune m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi wakenme enya. ² Make ni m kwademe obi m ni ekuko m ihiyen ozo, emeko m oku ihiyen ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni wẹ kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweleni ihiyen o wu ogen ahun, a kpachanpu enya ohunma-ohunma, e gi ehụ-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihiyen, ekuni m hun k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni aka Mmon-nsọ le iken e ri a. ⁵ M me erira keni unu gi ifiri iken le aka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihiyen ihian.

Amamihiyen Osolobue

⁶ Kani, enyi e ku oku rike ndi marin ihiyen ebe ndi ka-ehu ime okukwe ri, kani ele amamihiyen eluni—mobu nke ndi ri a ki ogenni hun lakọ iwi. ⁷ Mba, enyi ri e ku oku amamihiyen Osolobue, ya wu, ihiyen ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kede uwa n'o k'e gi e ye enyi ogho. ⁸ Ime ndi ri a ki uwani, o nwonna hun ghota ihienni; make ni, omeni wẹ te ghota a, wẹ e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kani, nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku, "Enya ahuntuni,
ntin anutuni,
ihian erotuni
ihiyen Osolobue kwademe ni
ndi o nwe ihiyen-osusuo wẹ."

¹⁰ Chuku a ghosiguo enyi ihiyen ndini ghahani Mmon-nsọ a. Make ni, Mmon-nsọ a maringuo ihiyen ile, ke ihiyen nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihiyen ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Erira k'o gizi wuru n'o nwonna onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue. ¹² Bu ele mmon nke uwani ke enyi nwehen, kani ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni enyi hun uzọ marin ihiyen ile hun Osolobue shiapu efọ ye enyi ofe. ¹³ Ihiyen ndini wẹ Osolobue ye enyi ke enyi e ku nwan; enyi ara gi oku wẹ gi amamihiyen ihian kuzi enyi ku wẹ, kama, enyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi enyi e ku wẹ; e gi oku gha aka Mmon-nsọ bia a kowa ihiyen ime-mmōn hun gha aka Mmon-nsọ bia.

14 Onyè hụn nwọnleni Mmọn-nsọ ara nabanhan ihien gha ẹka Mmọn Osolobue bia, makeni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghotā we, makeni Mmọn-nsọ sọ e me ihian a ghoha we. 15 Onyè nwọn Mmọn-nsọ a ghotachanrin ke ihien ile nọ, kani o nwonni onyè hụn a saeka a ghotā ya le enwen e. 16 Ya ke Ẹhuhuo-nsọ gi si,

“Onyè marin obi Di-nwonni-enyi?

Onyè k'e ri-eka dun a odun?”

Kani, enyi e nwongho obi Kraisti hūn enyi gi a marin obi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Ẹtọ

Ndi-uka Ri A Zuọ Eka-nke!

1 Umune, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmọn-nsọ; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraisti. 2 Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, 3 makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmọn-nsọ, ke ihian-mmaka. Eghē, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmọn-nsọ? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? 4 Omeni ihian a si, “Polu ke m'e son;” ibe e si, “Apolosi ke m'e son,” ele unu nọ nwan ke ihian-mmaka? 5 Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonni-enyi ye e run: 6 mme kun; Apolosi gba a mirin; kani, Osolobue wu onyè me e sue. 7 Ya wu ni, ke onyè hūn kuni ke onyè hūn gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue sọ, hūn e me e e sue, iya ri mkpa. 8 Onyè hūn kuni le onyè hūn gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onyè-onye k'a narin ugwo a k'o don run. 9 Makeni, ndi-orun Osolobue ke enyi wu; enyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. 10 Ghahani eka Osolobue hūn ri ime ndun m, e gbeuo m iyetọ nọke okaa-ulo; onyè ozo ri nwan a tunye elu e. Onyè-onye kpachanpukwo enya k'o don a tunye elu iyetọ ahun.

11 Makeni onwonni onyè owule k'a sa eka gbe iyetọ ozo kari hūn rini, hūn wu Jesu Kristi.

12 Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyetọ hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hūn a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— 13 ke orun ihian nọ jenkọ d'a puha ifon, makeni Uhuohin hu lalani jenkọ d'e wepuha a ifon: we k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onyè-onye run ri. 14 Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a. 15 Kani, o dunpu okun, ihien sikọ d'e hunahin onyè ahun, kani ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a nọ ke onyè we gha ime okun lofuha.

16 Unu amarin ni unu wu Ulo-nsọ Osolobue?! Unu a marin ni Mmọn Osolobue bi ime unu?! 17 Onyè owule meru Ulo-nsọ Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makeni Ulo-nsọ Osolobue ri nsọ—bu 'ya wu Ulo-nsọ ke unu wu. 18 Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime uwan, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. 19 Makeni, amamihien uwan wu nzuzu enya Osolobue. Ya me Ẹhuhuo-nsọ gi si,

“O nwundon ndi marin ihien
ime ero we.”

20 Euhuo-nsọ sizi,
“Di-nwonni-enyi a maringwo
ni iroro ndi marin ihien
wu ihien olal'iwu.”

21 Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, makeni ihien ile wu nke unu; 22 ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; 23 unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-orun Kristi

¹ Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-orun Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che aka. ² Ihien w'a cho aka onye we bu ihien che aka wu k'o furugho onye we gi e don enya. ³ O me nke m, o nwekeni ihien o wu ebe m ri ni unu mobu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. ⁴ Ezie, obi m ri ochan—o nwonni eje-ihien m marin m me. Kani, ohun aghosini ni o nwonni eje-ihien m me; Di-nwonni-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonni-enyi bia. O jenko d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojja-mma run'e aka Osolobue.

⁶ Umune m, e giguu m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinimma unu, keni unu mumarin enyi ali oku ahun hun si, "Emeghafele ihien we de ime Ekukwo-nso," make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenia ibe e.

⁷ Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi noke si ele ihien we ye i e ye ro?

⁸ Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e higuole odafin! Unu e me ke si unu e henringuole ndi-nze, bu aka enyi aria! K'o ri m, unu e henringuole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! ⁹ Make ni, o ri m ke si Osolobue e wegoo enyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Make ni, enyi a wurugoo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmon-ozu ke ihian. ¹⁰ Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kani unu a marinika ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kani unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kani we hu e lelia enyi! ¹¹ Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo aria. ¹² Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni ehui a gboro enyi. We kpari enyi, enyi a gozi we; we kpokpo enyi, enyi e din e; ¹³ we kutoo enyi, enyi e gi onu-oma son we; enya uwa, enyi e henringuoo efifia mmaka le unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi e a dun onu odun noke umu m ri m obi. ¹⁵ Eghere, o suo n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedi bu oda, make ni m henrin nedi unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri e, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. ¹⁷ Ya hain m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don enya ime Onye-nwonni-enyi. O k'a nyanhan ni unu ke m'e me ihien ime Kraisti, nyanhan ni unu ya ke m'a kuzi e ime uka ile ri ebe ile.

¹⁸ Ndi hu ime unu a pachemeguoo nwan make ni we ri e ro ni abiaoko m. ¹⁹ Kani m lala egwa, omeni Di-nwonni-enyi a chogho. M bia, a hun m iken ndini ri a pacheni nwon, ele oku-onu we suo. ²⁰ Make ni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke we gi a marin a. ²¹ Elee hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsin ra ni m gi ihien-osusuo le aka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a rua mmon ghaleni a gherede—ebe okennyee no na nedi e nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihienni ime igunrun onu?!

³ Ya wu, osuon'a ni ari m ebeku unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmon; a hangbuguole m okennyee me ihienni enen rike si m hu ebeku. ⁴ Unu gi hu efan Nna enyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebeku ime-mmon, iken Nna enyi wu Jizosi k'a rizikwo ebeku— ⁵ unu e we onyeni che aka Ekwensu ni we hun uzoo tikpo ehui a, keni mmon a hun uzoo nwon nzuopuha Uhuohin Nna enyi wu Jesu Kristi. ⁶ Isi unu ri a nyan ari mma! Unu amarin ni we buchehu ekere yisti, o ghagbama ogbe hu ile we gi e meme bredi, fuchanrin a? ⁷ Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nke-esi.

Makeni e gbuguọ we Kraistị wu Ebulu-nghafe enyi, gi e chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wu, ni enyi gi nwan bredi hu yisti rileni, hun wu ishiapu-efo le ezioku, me ya wu mmemme, ele yisti akan hun wu iwe le eje-obibi.

⁹ E deguọ ni m unu ehuhuo-ozu mbu, si unu le ndi-ughere emekole. ¹⁰ Elekwọ ndi uwanị kwerileni hun a ghereni mobu ndi enya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihien we mobu ndi a ruu mmọn ke m ri e ku. Omeni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwanị pu. ¹¹ Kani, m ri nwan e deni unu, a si unu esonle onye owule kpọ enwen e onye-kwerini meko, omeni o ghere aghere mobu ni o nwe enya-uku mobu ni o ruu-mmọn mobu ni o kpari ihian, a kpọ iyi mobu ni o ra manya a tu, mobu ni o tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹² Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hannị enen? ¹³ Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: “Chupu ni nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.*”

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

¹ Onye owule ri ime unu hun ya le ibe e ri e se oku, o ru egun a ni a we oku ahun jen eka ndi kwerileni, hun nke o gi jemburu ndi kwerini? ² Unu a marin ni ndi-kwerini, ya wu ndi-nsọ, jenkọ d'a hannị uwa enen? Omeni onu k'e kin uwa ikpe, ki wuni onu a saeka donzi oku mehụ ekere? ³ Unu amarin ni enyi jenkọ d'e kin ndi mmọn-ozu ikpe? O ri wuzi ikpe mmaka ri ime uwanị! ⁴ O me nwan ni unu nwon ikpe no erira, ki unu e bun'e e jenni ndi hun oku ri ime uka gbasharileni? ⁵ M ri e ku ihienni keni ifenren me unu! Ya wu ni o nwonni onye marin ihien ime unu, hun k'a s'eka donzi oku ri egbata ndi-kwerini— ⁶ hun onye kwerini gi e wejen ibe e eka ndi-kwerileni?!

⁷ Ezie, ni ikpe rida ime igunrun unu ghosi ni e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu enya? We megbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we—ke ndi-uka ibe unu!

⁹ Unu a marin ni ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a ruu-mmọn (*ndi e fe ihien ozo*) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyẹ hun ikennyẹ ibe we a gba le ikennyẹ hun a gba ikennyẹ ndi ahun, le ¹⁰ ndi-ohin le ndi enya-uku le ndi-manya le ndi a kpari ihian, a kpọ iyi le ndi a tunarin ihian ihien e abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kani Osolobue no chanchan unu; o no don unu nsọ; o no gi ifiri efan Jizos' Kraistị wu Nna enyi kuni unu ohunma ghahani Mmọn Osolobue enyi.

Gba Ni Ni Ughere Osọ

¹² “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kani, ele ihien ile e ye eka. “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kani emeko m igbon ihien owule. ¹³ “Thien-oriri wu nke efọ; efọ wu nke ihien-oriri.” Kani, Osolobue k'e tikpo we ebuo.

Ehu ele nke ughere, kani, nke Di-nwonni-enyi ro; Di-nwonni-enyi wuzikwo nke ehụ. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli Onye-nwonni-enyi; o k'e welizikwo enyi nwen. ¹⁵ Unu amarin ni ehụ unu wuchanrin mkpamkpa ehụ Kraistị? Ni m gi nwan mkpamkpa ehụ Kraistị henrin mkpamkpa ehụ igbaraja? O meko! ¹⁶ Unu amarin ni onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringuọ ehụ ohu? Makeni, ime Ehuuo-nsọ, we si, “We ebuo e henrin ehụ ohu.” ¹⁷ Kani, onye hun we enwen e cheni Di-nwonni-enyi le Di-nwonni-enyi e henringuọ ohu ime-mmọn. ¹⁸ Gbakwo ni ni ughere osọ! Njo ndi ozo ile ihian e me ele ime ehụ, kani, onye hun ghereni me ehụ a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde ni ehụ unu wu Ulo-nsọ Mmọn-nsọ hun ri ime unu, *Mmọn-nsọ* hun unu gha eka Osolobue nwonhen, ni ele unu nwon enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ehụ unu e ye Osolobue ogho.

* **Isi Nke Isen:**13 **Ditoronomi** 17.7

Isi Nke Ẹsa

¹ Nị ęnyi leban nwan ihien ndi hu unu de ęnya.

Olulu Di-le-nwunye

“O hugho mma omeni okennyę ebuni uku tukwasị okpoho.” ² Kanị, makeni ughere jun uzọ ile, okennyę ọwule ya luru nwunye; okpoho ọwule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye ę ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di ę erira. ⁴ Makeni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ehụ a me, di ę nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ehụ a me, nwunye ę nwe ku. ⁵ Egile ni ehụ unu a jo ibe unu ẹfo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerę oge, keni onu hun uzọ bu enwen onu che ime ekpere. Omegu, onu a nogbamazi, amamgbe Ekwensu a nwan onu, makeni unu a saeka kwondonsomę enwen unu. ⁶ Kanị m rihu e ku ę n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kanị, onye-onye nwon oyiye nke ę, hun gha ęka Osolobue bia—hunni nwe nke ę, hunni nwe nke ę.

⁸ Nke ndi kelęni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kanị, omeni asako we ęka kwondon enwen we, we luru—makeni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu ę.

¹⁰ Nke ndi lugini, iwu m ri e ye we wu onwan (kanị ele mme ri e ye we ya, Di-nwonni-ęnyi ro): nwunye ajukwole di ę mobu kpechan a. ¹¹ (Kanị o ju di ę to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di ę suokin.)

Di e kpechankwole nwunye ę mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonni-ęnyi): omeni okennyę wu onye itu-Kraisti nwon nwunye hun kwerileni ni Kraisti, bu nwunye ę e kwerigho n'o son ę e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraisti nwon di hun kwerileni ni Kraisti, bu di ę e kwerigho n'o son ę e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹⁴ Makeni di hun kwerileni ni Kraisti a wuruole onye we don nsọ make ifiri nwunye ę hun kwerini Kraisti; nwunye hun kwerileni a wurugwole onye we don nsọ make ifiri di ę hun kwerini. Omeni ele erira, umu unu e ke ri nsọ, kanị we hu nwan nsọ.

¹⁵ Kanị omeni hun kwerileni ni Kraisti a ju hun kwerini Kraisti, ya ri erira. O ri erira, o nwonni iwu gi hun kwerini, makeni udon ke Osolobue kpọ ni ęnyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke ęka i ke w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho ke ęka i ke w'a gha zuopuha nwunye i?

Nodi Onodi I Ri Ke Osolobue Kpo I

¹⁷ K'osileri, onye-onye ya bime obibi Di-nwonni-ęnyi keye ę; we nodi ke we no oge Osolobue gi kpọ we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime uka Kraisti ile.

¹⁸ Omeni ihian a kwagwo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omeni ihian akwanu ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwonni ihien o wu; akwanu-ugun enwonni ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nodi onodi o ri oge Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon oge o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kanị omeni y'a hun uzọ y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makeni, omeni ihian wu igbon oge we gi kpobanhan a ime Di-nwonni-ęnyi, onye weriguu enwen ę k'o wu ime Di-nwonni-ęnyi. Erirazikwo, onye hun wulenigbon oge we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraisti. ²³ Osolobue non unu enon; awurulenigbon ihian.

²⁴ Umune m, nodi ni nwan onodi owule unu ri oge Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndi Nwonleni Di Mobu Nwunye

²⁵ Nì ẹnyì kù nwan nke ndì lùlẹ̀nì dì mòbù nwunye. O nwònni ihien Di-nwònni-ẹnyì sị m kù banyeni ọnwán, kani m rì e kù uche m, nọkẹ onyẹ furu wẹ gi e dọn ẹnya ghahani ẹfoma Di-nwònni-ẹnyì. ²⁶ Kẹ ihien rì ogenni, e rogho m'a n'o furu ni unu nọdì kẹ unu nọ.

²⁷ Omẹni i nwón nwunye, achọlẹ n'ì jù a mòbù kpechan a; omẹni y'e nwònni nwunye, achọlẹ n'ì luru. ²⁸ Kani, ì luru nwunye, y'e mẹnì njọ; okpoho kelẹni lù di luru di, o mẹnì njọ.

Kani, ndì lùnì jẹnkọ d'e nwón nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun kẹ m chọkọ nì m napu unu. ²⁹ Umunẹ m, ihien m gi ẹ e kù wu nì ogẹnì hódunì ehizini; gha kikenni jẹnmẹ, ndì hùn nwónde nwunye wẹ bime nọkẹ sị enwón wẹ; ³⁰ ndì rì a kwanni, wẹ bime nọkẹ sị a rì wẹ a kwan; ndì rì a ghoghoni wẹ bime nọkẹ sị a rì wẹ a ghoghọ; ndì hùn e ñonni, wẹ bime nọkẹ sị o nwònni ihien wẹ nwe; ³¹ ndì hùn gi ihien uwa e bi, wẹ ewerilẹ ẹ kẹ sị ọ rika mkpa, w'e gilẹ ẹ dọn-ẹnya. E bi ni ẹrira makẹni uwani rì ogenni ghafekọ aghafekọ.

³² Achoni m nì unu e rogbu enwẹn unu. Okenye hùn gilẹni nwunye e ro ihien Di-nwònni-ẹnyì, o ro k'o dọn mẹ ihien ẹfọ gi a sọ Di-nwònni-ẹnyì usuo. ³³ Kani onyẹ hùn nwón nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o dọn mẹ ihien ẹfọ gi a sọ nwunye ẹ usuo— ³⁴ ẹrira kẹ obi ẹ e kebe. Okpoho mòbù nwa-agbọọ hùn nwónlẹni di e ro ihien Di-nwònni-ẹnyì, o ro k'o dọn dọnmẹchanrìn ẹhù a lẹ mmọn a nsọ; kani okpoho hùn nwón di e ro ihien uwa, o ro kẹ o dọn mẹ ihien ẹfọ gi a sọ di ẹ usuo. ³⁵ M rì e kù ihienni keni ọ rì nì unu mma, ẹlẹ ni m gi ẹ gbọdọn unu, kani, keni unu hùn ọzọ bi k'o furu, buchanrìn obi unu che ebe Di-nwònni-ẹnyì rì.

³⁶ Kani, omẹni ihian rì e ro ni ọ rini e mẹmẹ onyẹ hùn wẹ ẹbọ kuto nì wẹ k'a lù ohunma, bu o temeguo hùn okpoho mòbù nì hùn okenye a sakozì ẹka din—ọ rì hùn okenye nì wẹ luma, ya mẹ ihien hù ọ cho, wẹ luma, ẹlẹ njọ.

³⁷ Kani onyẹ hùn kwademeguobi ẹ n'ọ luko, n'ọ luko okpoho hù ya lẹ iya kuto, bu ọ rini a dọ a n'ọ luma a—kama, ọ hù a sa ẹka e kwondon enwẹn ẹ—onyẹ ahun e meghozikwo ohunma omẹni ọ luni. ³⁸ Ya wu, onyẹ hùn luni mẹ ihien rì ma, kani onyẹ hùn luleni mẹ ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwón di k'a luri rì di ẹ, ka sị a mẹ ni di ẹ ahun hù ndun. Kani di ẹ nwunhùn, o nwón ikẹn luru onyẹ sọ n'a—ka sị a mẹ ni onyẹ nke Di-nwònni-ẹnyì k'ọ nurun. ⁴⁰ O mẹ uche m, ọ nọdì k'ọ rì, ya kẹ ọ k'a ka a mma. Ọnwán wu uche m,—kani e rogho m'a nì mme lẹ enwẹn m nwonzikwo Mmọn Osolobue.

Isi Nke Ẹsato

Ihien-oriri Wẹ Gi Rúa Mmọn

¹ Nì ẹnyì kù nwan nke ihien-oriri wẹ gi rúa mmọn.

Ẹnyì a maringho nì, “Ẹnyì ile marin ihien” bu imarin-ihien e mẹ ihian a honron mmaka, kani, ihien-osusuo kẹ wẹ gi e mẹ ihian e sue hùn wu usue nke-esi.

² Onyẹ owule rì e ro nì ọ nwongho ihien ọ marin eke marin ihien ọ furu n'ọ marin. ³ Kani, onyẹ hùn nwe ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onyẹ Osolobue marin.

⁴ O mẹ nwan nke iri ihien-oriri wẹ gi rúa mmọn, ẹnyì a maringho nì, ime uwa ile, o nwónni ihien mmọn wẹ kpu akpu mòbù hùn wẹ koma wu, ẹnyì a maringhozi nì Chuku ohu sọ rì—ozo a rì a. ⁵ Ikẹnkwo ọ nwongho ihien ndì w'e fe nọkẹ sị wẹ wu Chuku bu ẹlẹ wẹ Chuku—kẹ ndì rì elu-igwee kẹ ndì rì elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmọn w'e fe barahi a barahi; ndì w'a kpo “nna” barahizikwo a barahi.) ⁶ Kani, nke ẹnyì wu nì Chuku ohu sọ rì; iya wu Nedi ẹnyì; ihien ile gha ẹka a a-bia; iya kẹ ẹnyì rì a rì nì ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; ẹnyì rì a rì ghahan'a.

⁷ Kani, ẹlẹ ihian ile nwe amamihienni. Makẹni, o nwegho ndì o mẹ ni irua-mmọn a mumariguo, nkesini, wẹ rihu ihien-oriri wẹ gi rúa mmọn, e weri w'ẹ kẹ ihien wẹ gi rúa

mmọn, obi wẹ a ru, gbume wẹ mgbu—makeni obi wẹ ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara me enyi nochime Osolobue: ele enyi ka njo omeni enyi erini, ele enyi ka mma omeni enyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu ni nwan enya amangbe unu e memeni onu e weriguon enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umune onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omeni onye nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si n'i marin ihien, ebe i ri ulo-mmọn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri wẹ gi ru mmọn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri "amamihien i ni" na iwi. ¹² Unu gha e me umune unu njo enina, a han wẹ e me ihien obi wẹ zeleni gi a rusonme, Kraisti ke unu ri e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwene m danye ime njo, erikozi m anu ahun m'e ri, amangbe m'e me nwene m dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ele mme nwon enwen m? Ele onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna enyi? Unu ele ihien m runpuha ime orun m ri a runni Di-nwonni-enyi? ² Oson'a ni ele m onye-ozu pu-ichen enya ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu ri! Ni unu ri ime Onye-nwonni-enyi a ghosiguon ni m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonni-enyi.

³ Ihienni ke m ri a za ndi hun ri e kin m ikpe.

⁴ Enyi eruni ndi wẹ k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ Enyi enwe iken iluru onye kwerini keni enyi le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umune Onye-nwonni-enyi le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra wẹ memeni mme le Banabasi suo ya ni enyi k'e giriri eka enyi nurun ihien enyi e gi e bi? ⁷ Elee onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran wẹ gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni nọke ihian mmaka ra? Ele enina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, wẹ de si, "Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi." Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri enyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri enyi ke wẹ gi de e. Makeni, onye ri a kun oka le onye ri a kunkoni furu ni wẹ e me e, e nwon olile-enya ni o nwegho hun k'e ru wẹ eka. ¹¹ Omeni enyi a kunguo ihien ime-mmọn ime igunrun unu, o hie omeni enyi a ghorarin unu ihien uwanu unu nwe? ¹² Omeni unu hu e ye ndi ozo ri a run orun Osolobue ihien ndini runi wẹ, ele enyi k'o te furu ni unu ka e ye?

Kani enyi a doni unu ihien ndini runi enyi, kaka! Hun nke enyi e gi me erira, enyi no dingbuchanrin ihien owule—hun nke enyi e gi bu uke cheni ozioma Kraisti. ¹³ Unu amarini ni ndi hun a run orun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin ni wẹ e keye ndi a run orun ebe w'a no a chu ejan ihien wẹ gi chu ejan? ¹⁴ Erirazikwo, Di-nwonni-enyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien wẹ gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m wẹ. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyanko m isi ni m ri e zi ozioma, makeni iwu ro ni m k'e ziriri a. Nsongbu k'a ri ni m omeni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni ewepuhani m obi m ile run a, orun wẹ ye m run ro, m k'a runriri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do wẹ ye m ihien runi m nọke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni aru m okpuru ihian. Kani, e giguon m enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzọ wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzọ wehe ndi Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwon ni mme le

enwẹn m rị okpuru Iwu.) M'e mē ẹ keni m hụn ụzọ wēhē ndi hụn rị okpuru Iwu d'a marin Kraistị. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu rị, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hụn ụzọ wēhē ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Kraistị. (Elekwo ni iwu Osolobue a rị a kị m, kani m rị okpuru iwu Kraistị.) ²² M ru ebe ndi zeleni rị, e henrin m onye zeleni, keni m hụn ụzọ wēhē ndi zeleni d'a marin Kraistị.

E henringwo m ihien ile rị ichen-ichen ebe ndi ile rị ichen-ichen rị, keni m gi ụzọ owule rini zuopuha ndi hu ime we.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni we gha a gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hụn a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien we rị a zuo. Gbakwo ni nwan hụn unu e gi nwehen ihien ahun unu rị a chu.

²⁵ Onye owule hụn a do onu ime egumegu, a napusonme enwẹn ẹ ihien ile rị ichen-ichen. W'e mecharin ihien ni ile keni we gi okpu onye-mmeri ahun we rị do tu we ugon—okpu mmeri hụn e wiwini. Kani, enyi rị e me nke enyi ni enyi hụn ụzọ nwonhen hụn ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye rị a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m iken, e gi ẹ e henrin igbon m—amangbe m'e zigwu ndi ozo ozioma, mme nwen a wuru onye we ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmọn Oso

¹ Umune m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi enyi we kani, marin a ohunma-ohunma. We ile ke orukpu hu du; we ile ghafecharin Ohimin- Ufie hu; ² we ile henrinsonme ndi e son ụzọ Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun we me we—orukpu hu du ni we le Ohimin hu we ghafe ke we gi me we mirin-Chuku. ³ We ile ri ihien-oriri ohu ahun hụn gha ime-mmọn bia; ⁴ we ile razikwo ihien ohu ahun hụn gha ime-mmọn bia—makeni we ra mirin hụn gha omuma hu sonkoni we puha, hụn gha ime-mmọn bia. Omuma hu wu Kraistị. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, imerinme we emeni ihien suo Osolobue usuo efo, we no nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini we meni no wuru ni enyi ihien-nghosi we gi a do enyi eka-ntin, amangbe eje-ihien gha a na enyi enya k'o don la we. ⁷ Emekwole ni ndi a ru mmọn ke ndi hu ime we—hụn we de ime Ehuhuo-nsọ, ni

“Ndi hu no nodi ani,

e ri, a ra;

we no lihi oto, tenme egu,

mesonme ihien we gi a ru mmọn.”

⁸ Enyi agherekokwo ni ke ndi hu ime we don me, hụn madu nnu-uku eto-kwasị-ogun (madu ogun-iri kwasị nnuna ari nnu-ogun-etọ) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ Enyi a chokokwo ni ihien rị Di-nwonni-enyi onu ke ndi hu ime we don me, agwo no tagbu we; ¹⁰ edenwinnwinkwole ni ke ndi hu ime we don me, mmọn-ozhi ahun etikponi no gbupu we.

¹¹ Ihien ndini me ni we wusonme ihien nleri. We detu ihien ndini igi do enyi eka ntin —enye ndi rị e bi ogen ikpazuunni ihien ile e gi mezucharin. ¹² Ya wu, onye hụn rị e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo enya amangbe o dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hụn ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onye we gi e don enya, o nikọ onwunwan k'a kari unu eka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu ke unu a don me ẹ, keni unu sa eka meri e.

¹⁴ Ifiri onwan, umune m, gba ni ni irua-mmọn oso! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m rị a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m rị e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraistị rị e meko? Bredi ahun enyi e ye Osolobue ekele, e keru, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraistị rị e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu suo ro, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osuon'a ni enyi bu oda—makeni enyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro

ni k'ọ rị ndị alị Izrelu: wẹ ile hụn e ri ihien wẹ gi chụ ejan e sọnguonị wẹ mẹ ihien wẹ rị e mẹ ebe ahun wẹ nọ a chụ ejan? ¹⁹ Kịnị kẹ m rị nwan e ku? M gi ẹ nwan rị e ku ni ihien-oriri wẹ gi rịa mmọn nwọn ihien ọ wụ mọbụ nị mmọn nwọn ihien ọ wụ? ²⁰ Mba. Kama, m rị e ku ni eje-mmọn kẹ ndị a rịa mmọn a chụye ni ejan w'a chụ, ẹlẹ Osolobue. Achonị m nị unu le eje-mmọn męko. ²¹ Unu asako ẹka a rarị ihien rị mkpu Di-nwonnị-enyi, a rarizikwo ihien rị mkpu eje-mmọn. Unu asako ẹka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonnị-enyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọn. ²² Kịnị? Enyi rịde nwan a chọ nị enyi mę enya fuma Osolobue ufụ ra? Enyi ka a e ze?

Bu Enya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ Wẹ si, “Ihien ọwule ihian chọ n'o mę ya mę ẹ” Kani, ẹlẹ ihien ile ihian e mę e ye ẹka. Wẹ si, “Ihien ọwule ihian chọ n'o mę ya mę ẹ.” Kani, ẹlẹ ihien ile e mę okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye ọwule y'a choma orinimma ndi-ozo, ẹlẹ nke ẹ.

²⁵ Ri ni ihien ọwule wẹ re odun anu, ajusonmęle ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni make ni Ehuho-nsọ si, “Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonnị-enyi.” ²⁷ Onye wulenị onye itu-Kraisti kpọ i oriri, bu y'a chogho n'i jen, i ru ẹ, ri ihien ọwule wẹ ye i, ajusonmęle onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, “Wẹ gi ihienni rịa mmọn,” erile ẹ nwan—make ufiri onye hu gwa n'i le make obi gha e gbume ihian mgbu, make ni, [“uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue.”] ²⁹ M si, “Make obi gha e gbume ihian mgbu.” Obi onye ahun kẹ m rị e ku, ẹlẹ nke i.

I k'a si, “Kị wẹ rị e gini obi rị e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi mę ihien m marin nị ẹlẹ eje-ihien? ³⁰ Omeni e męguo m ekpere, kelegu Osolobue, nị m d'e rime ẹ, kị wẹ rị e gini ihien m ri e kutọ m, bu e yegugho m Osolobue ekele nị m d'e rime?” ³¹ Kẹ oriri kẹ orira kẹ ihien ozo ọwule unu e mę—e mecharin nị wẹ ile ọzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e mę okukwe onye ọwule uke, kẹ ndi Ju kẹ ndi alị ndi ozo kẹ ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hu kẹ mme: m'a liliima ọzo ile nị m'e mę ihien a sọ onye ọwule. Make ni ẹlẹ orinimma m kẹ m rị a chọ, kani orinimma ihian ile, keni wẹ hun ọzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanaj

¹ Eson ni nzom'okụ m kẹ m don e son nzom'okụ Kraisti.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M rị a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmecharin omenalị ndi itu-Kraisti ndi hu kẹ m don gwasonmę unu nị 'ya kẹ wẹ e mę ẹ.

³ Kani, m chọ nị unu ghota nị Kraisti wu onye-isi okennyę ọwule, di wu onye-isi nwunye ẹ, Osolobue wu onye-isi Kraisti. ⁴ Okennyę ọwule kpume isi ẹ e mę ekpere mọbụ e zi ozi Osolobue si wẹ zi rị e budan onye-isi ẹ. ⁵ Kani, okpoho ọwule bu isi-oghe e mę ekpere mọbụ e zi ozi Osolobue si wẹ zi rị e budan onye-isi ẹ ebe ọ nọ bu isi-oghe, make ni ya le ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Make ni, omeni okpoho ekpumęko isi ẹ, ya kofu nwan ntutu ẹ. Kani, omeni ihien-ifenren ro nị okpoho ko ntutu ẹ mọbụ kpunpu a, ya kpume ẹ.

⁷ Okennyę efuruni n'o kpume isi ẹ ebe o mę ni o yi Osolobue, ọ wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okennyę. ⁸ Make ni, aghanị wẹ okpoho memę okennyę, kama, wẹ gha okennyę memę okpoho; ⁹ eginị wẹ ifiri okpoho ke okennyę, kama wẹ gi ifiri okennyę ke okpoho. ¹⁰ Ya hain o gi mę ni okpoho k'e nweriri ihien rị a isi o gi a ghosi nị o nwongho onye ọ rị okpuru ẹ—make ifiri ndi mmọn-ozu.

¹¹ Kani, ime Di-nwonnị-enyi, okennyę rị okpoho mkpa, okpoho rị okennyę mkpa. ¹² Make ni, k'o don mę ni okennyę kẹ wẹ gha memę okpoho, erira k'o don mę ni okpoho kẹ wẹ gha a mufuha okennyę. Bu ihien ile gha ẹka Osolobue bia. ¹³ Gi ni ẹka unu lele ihienni: ọ hugho mma nị okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? ¹⁴ Wẹ k'a gwazi unu

a gwa ni ntutu okennyẹ ruke ọ wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kani, nke okpoho ru, ogho a ro, makeni we ye e ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kani, onye cho n'o doma ihienni, enyi enwe uto ozo enyi gi e me e—ke enyi ke ndi uka Osolobue.

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ime ihien ndini m jenko d'e ku, a jako m onu mma. Makeni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzo, a nugo m ni onu zu ozuzu uka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien hain m gi gi e don. ¹⁹ W'a ru uka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kani, ihien ahun unu e ri, unu zu, elkwọ Oriri-nsọ Di-nwonnienyi. Kaka! ²¹ Makeni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke e, echeko we ndi ozo, nke wuni onye ohu e buru egun, kani ibe e e gigo manya rajunchanrin efo, o hu a tude we! ²² Kini! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi uka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonleni ihien owule ihun? Kini ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonnienyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonnienyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yegu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, “Onwan wu ehum, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m.” ²⁵ Erira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihienni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m.” ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonnienyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonnienyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonnienyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonnienyi uto furuleni ri e me ehule edeke Di-nwonnienyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpo guu enwen e, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehun Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya hain ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhunni. ³¹ Kani, omeni enyi te buzo lekpo guu enwen enyi, Di-nwonnienyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kani, Di-nwonnienyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amangbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe e, amangbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenko d'e me.

Isi Nke Mmẹbuo

Oyiye Mmon-nsọ E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nsọ. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kwere, we dufie unu, teri unu d'e feme mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmon Osolobue e ku hun k'a si, “Jesu ari mma.” O nwonzikwoni onye k'a saeka si, “Jesu wu Di-nwonnienyi” sukpan ni Mmon-nsọ me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kani Mmon-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kani Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue e me ri ichen-ichen, kani Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmọn-nsọ e yesonmẹ onye-onye ime ẹnyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi uka ile eka. ⁸ Osolobue gha eka Mmọn-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi eka Mmọn-nsọ ohu hu ye onye ozo oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmọn-nsọ ohu hu ye onye ozo okukwe, ghazi ya wu Mmọn-nsọ ye onye ozo oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozo oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozo oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozo oyiye o gi a marin udi mmọn ri orun, yezi onye ozo oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozo oyiye ishuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmọn-nsọ ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonmẹ onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwe, kani mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kani, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehu ohu suo ke we wu. Eriira k'o rizikwo ehu Kraisti. ¹³ Makeni, Mmọn-nsọ ohu hu ke we gha gi mirin-Chuku we me ẹnyi bu ẹnyi ile che ime ehu ohu—ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wulen igbon; we no me ẹnyi ile rarisomme Mmọn-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehu ele mkpamkpa ohu suo, kani mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, “Makeni ele m eka, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁶ Omeni ntin si, “Makeni ele m ẹnya, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁷ Omeni ehu ile wu ẹnya-ẹnya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehu ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi nu ishin? ¹⁸ Mba, ezioku ri n'a wu ni, Osolobue e gigu eka a donmesonme mkpamkpa owule ri ehu k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehu a ri? ²⁰ Kani, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehu bu oda, kani ehu ohu suo ro. ²¹ ẹnya e ri-eka si eka, “O nwonni ihien m gi i e me!” Isi e ri-eka si uku, “O nwonni ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ehu ndi hu nokesi we ka anuna rikemede mkpa nkesini omeni ari w'a, ehu ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehu ndi ahun ẹnyi e weri ni enwon we ogho ke ẹnyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni ẹnya e legha ke ẹnyi kade ohunma e donzi, amangbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kani mkpamkpa-ehu ndi ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehu—o we ogho kani ye mkpamkpa ndi hu noke si arini we mkpa— ²⁵ make nkebe gha a ri ime ehu, kama, ni mkpamkpa owule hun uzọ e gi eka ohu e lepui ibe we ẹnya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; o bo mkpamkpa ohu, we ile e son e ghoghọ.

²⁷ Unu ile wu ehu Kraisti. Onye-onye ime unu wusonme mkpamkpa rin'a.

²⁸ Ime ndi uka, Osolobue e tumesonmeguo ndi ri ichen-ichen: nke ibuzo wu ndi-ozu pu-ichen; hun me e ebuo wu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, hun me we eto wu ndi-nkuzi; ndi ozo wu ndi a run orun-atumenya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ozo eka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu ri ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wu ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wu ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wu ndi-nkuzi? Ihian ile a run orun-atumenya? ³⁰ Ihian ile nwon oyiye izuo-emu? Ihian ile a su asusu ri ichen-ichen? Ihian ile a shuto we? ³¹ A nwankenme ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hu ka mkpa a ri. Kani, ni m ghosi unu uzọ ahun kachanrinden.

Isi Nke Mmẹto

Ihien-osusuo

¹ Omeni m'a su asusu ile—ke nke ihian ke nke ndi mmọn-ozu—bu e nwon m ihien-osusuo, m wuhu egogo mobu okpokoro-ogbogoro ri a zun uzun!

² O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marincharin ihien ile; o mezikwo ni m nwonchanrin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihien-osusuo, o nwonni ihien m wu!

³ Osuon'a nị m wechanrịn ihien ile m nwon ye ndi igbenye, o sukwon'a nị e kweride m nị wę kpọ m okun make okukwe m—ikenkwọ e gi m'e nyan isi—kanị, omęni e nwon m ihien-osusu, o banko nị m erere owule!

⁴ Ihien-osusu nwe ndidi; ihien-osusu e me efoma; a ra we iwe-ęnya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵ Ihien-osusu a gbaye ihian; a ra cho nke ę su; a ra bukenrin olulu; ihien-osusu a ra guntọ eje-ihien wę e me ę. ⁶ Eje-ihien a ra su ihien-osusu usu—ezioku ke o ghoghọ nị.

⁷ O nwonni ihien a gu ihien-osusu ndun, a ra kweribehi nị ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-ęnya, ndun ndidi ara gu a.

⁸ Ihien-osusu k'a to jęnrin ejen. Kanị, nke ibu-amuma le izini Osolobue ozi, ogen ę k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, ogen wę k'a ghafe; o me nke amamihien, ogen ę k'a ghafe.

⁹ Ogeni, ęnyi amarinzuni; amuma ęnyi e bu le ozi ęnyi e zini Osolobue ezuni. ¹⁰ Kanị, ogen hun zu oke e gi bia, e bu wę hun zuleni oke che usu. ¹¹ Ogen m gi ri nwata, m'e ku ke nwata, m'e ro iroro ke nwata, m'a tu iroro ke nwata. A kagu m ehü, m no na obibi nwata to. ¹² Ogeni ęnyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe* rileni mma. Kanị, o ru ogen hu, ęnyi le iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, ęnyi amarinzuni, kanị ogen hu, m k'a marınchanrın ihien ile ke Osolobue don marınchanrın m.

¹³ Ihien eto hun a toni wu: okukwe, olil'ęnya le ihien-osusu. Kanị, hun kachanrinni wu ihien-osusu.

Isi Nke Mmęto

Oyiye Asusu Le Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Lilima nị nwan nị unu e nwon ihien-osusu leni unu a chokenme oyiye Mmon-nso—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Makeni, onye hun ri a su asusu “ire”, asusu wę rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, makeni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nso e ku ihien-mini. ³ Kanị, onye hun gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe wę sue, gba wę ume, kasi wę obi. ⁴ Onye hun a su asusu wę rileni a ghota ri a gba enwen ę ume. Kanị, onye hun gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'o ri m, unu ile a su asusu “ire” ri ichen-ichen. Kanị hun m ka a cho wu nị unu e gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a su asusu “ire” wę rileni a ghota—sukpan nị ihian sühuto ihien ahun o ku ye asusu wę k'a ghota, keni o gba ndi uka ume.

⁶ Umune m, lee n'e nwan: omęni m bia ebe onu ri, nị a suma m asusu “ire” onu rileni a ghota, nani ke m'e don yeni unu eka, wezuka nị m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghosi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marın ihien unu marınleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihien?

⁷ Erira k'o rizide ihien ndi hu rileni ndun wę gi a ku egu—noke ekpiri mobu ubo: omęni eyeni wę olu we ęnya, nani ke ihian e don ghota ihien onye ri a kponi wę ri e ku? ⁸ Opi wę gi a kpoqbama ndi jęnkọ agha ye olu wę ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asusu ozo hun wę rileni a ghoha ku oku, nani ke wę e don marın ihien unu ri e ku? Ya wu nị ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien wę gi ę e ku. ¹¹ O me nwan nị aghotanị m olu ahun, m k'a wu otumunye ęnya onye ri e gi ę e ku oku, ya le enwen ę a wuru otumunye ęnya m. ¹² Erira k'o ri ebe unu le enwen unu ri:

* **Isi Nke Mmęto:12** Igwe wę finchanrın ohunma ke wę gi e henrin ughegbe ogen ahun.

ebe oyiye Mmęn-nso rị a dū ụnū, lịlịma nị nwan nị ụnū e nwekẹnme wẹ, nị ụnū e gizikwo wẹ a gba ndi-uka ume, e me uka a gha ihun.

¹³ Ya wu, onye gi asusu we rileni a ghotu ku oku, ya me ekpere n'o nwon iken suhuto ihien o ku ye asusu ndi o rị a gwa oku k'a ghotu. ¹⁴ Makeni, m gi asusu m marinleni me ekpere, mmon m hu e me ekpere, kani, uche m ari a ghotu, o nwonni ihien uche m rị a run. ¹⁵ Ki m'e me nwan? M k'e gi mmon m me ekpere, kani, m k'e mezikwo ekpere m k'a ghotu. M k'e gi mmon m bu ebụ, kani m k'a buzikwo ebụ m k'a ghotu. ¹⁶ Omeni ele erira, i giguu mmon i ja Osolobue mma, nani ke ogbori a don nwan si "Isee!" gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o meni onye hu amarin ihien i rị e ku? ¹⁷ Ikenkwo y'a jagughu Osolobue mma nke-esi, kani o nwonni ke ojija-mma i don yeni okukwe hun-ebọ eka sue.

¹⁸ A kpanmin m Osolobue ni mme ka unu ile asusu "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹ Kani, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma ni m ku mkpuru-oku isen m ghotu, hun ndi ozọ k'a ghotu, o ban ni we erere, kari ni m gi asusu "ire" we ghotalen ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umune m, erole ni iroro ke umueka! Kama, ebe njo rị, a wu ni umueka, kani, o me nke iroro, e ro ni iroro ke ndi ka-ehu. ²¹ Ime Ehuho-nso, we de e ni Di-nwonni-enyi si,

"Ndi asusu ozọ,

le onu itumunye

ke m k'e gi gwa ndini oku;

kani ele we k'e gonzikwo m tan ntin."

²² Ya wu, ndi kwerileni ke we gi asusu-ire a ghosi eka Osolobue, ele ndi kweriguni; kani, ndi kweriguni ke we gi "Osolobue si" a gwa oku, ele ndi kwerileni.

²³ Ya wu, o me nwan ni ndi uka ile zu, ihian ile a suma asusu ire, ni onye marinleni enya ihien ndini mobu onye kwerileni a banhan, o kuko ni era rị a pu unu? ²⁴ Kani, omeni ihian ile gi asusu w'a ghotu e zini Osolobue ozi, onye hun kwerileni mobu onye marinleni enya ihien ndini banhan, ihien ihian ile rị e ku a mama a ikpe, o juma enwen e nju. ²⁵ Ihien rị a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue rị ime igunrun unu!"

Igi Usorron E Me Ihien Ime Uka

²⁶ Kini furu nwan enyi k'e me, umune m? Unu zu, onye-onye nwe ihien o k'a s'eka me: ikenkwo ebụ ro; ikenkwo nkuzi ro; ikenkwo ihien Osolobue ghosi ihian k'o cho n'o ku; ikenkwo ozi we jenkọ d'e gi asusu ndi ozọ zi ro; ikenkwo we jenkọ d'a suhuto oku ye asusu we k'a ghotu. E me ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi ile rị uka eka, gba we ume. ²⁷ Omeni ihian k'e gi asusu ndi ozọ zi ozi, ya wuru madu ebụ—o kari-eka, madu eto. We ku e onye-ohu onye-ohu. Kani onye siko d'a suhuton k'a riri a. ²⁸ Kani, omeni onye k'a suhuton ari a, ndi te k'a suni we gba nkintin ime uka; we gwama enwen we le Osolobue oku ime obi we.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghotu zini Osolobue ozi, madu ebụ mobu eto we ku—ndi hoduni we gonme ntin, e leban ihien we rị e ku enya.

³⁰ Omeni Osolobue a ghosi onye nodi ali ihien, onye rị e ku oku ya kusi.

³¹ Unu ile k'a sa nwan eka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba we onye owule ume.

³² Ozoz, mmon onye amuma le onye e zini Osolobue ozi rị okpuru onye ahun—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kani Chuku udon le usorron k'o wu.

Rike ke enyi don e me e ime uka ndi-nso ile, ³⁴ ikpoho we gba nkintin ime uka ile. Enyi ara ni we ku oku. We we enwen we che okpuru. Iwu e kughozị erira. ³⁵ Omeni we nwon utaa, we ru unọ a ju we di we ya, makeni ihien ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku ime uka.

³⁶ Ra eka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu suo k'o ru eka?

³⁷ Onyè ọwụlẹ sị n'ọ wụ onyè-amụma lẹ onyè e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmon, ya ku ezioku ni ihienni m ri e de ni unu wu ihien Onyè-nwonnienyi sị wẹ e me. ³⁸ Onyè ọwụlẹ sị ni ẹlẹ ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ẹlẹ ihien ahun o sị ni 'ya k'ọ wu.

³⁹ Umunẹ m, igi asusu wẹ k'a gho ha bu amuma lẹ izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikkwọlẹ ni w'a sule asusu “ire”.

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me e n'ọ na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Riz Ndun

¹ Umunẹ m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime e; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omeni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmanu unu kwerihu nke olal'iwu.

³ Makeni, ihienni rikemẹ mkpa ime ihien ndi ru m eka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu eka: ni Kraisti gi ufiri njo enyi nwun nọke ke Ehuho-nsọ don ku e ẹde; ⁴ ni wẹ li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue nọ weli e—nọke ke Ehuho-nsọ don ku e ẹde; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmebu wu ndi-ozu pu-ichen nozi hun a.

⁶ Omegu, ihien kari madu ogun-isen kwasu nnu ime ndi kwerini nogbamanu nọ hun a. Imerinme wẹ hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime wẹ a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo wẹ. ⁷ Omeguzi Jemisi nọ hun a; omeguzi ndi-ozu pu-ichen ile nọ hun a. ⁸ Nke ikpazuun ime wẹ ile, mme nwen nozi hun a: mme hun nọ ke nwa wẹ mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonnienyi m han ke 'ya. Erudeni m onyè w'a kpo onyè-ozu pu-ichen, makeni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o men m alanu iwi. Kaka! Mme runkaride onyè ọwụlẹ ime wẹ. Kani, ẹlẹ ni mme run—kama, eka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osun'a ni mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndi Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kini ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi ride nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraisti ogen wẹ gi nwunhun, ndi ranhingu, a lagu iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'enya ime Kraisti, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni eka onyè ohu ke onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozikwo eka onyè ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni wẹ lẹ Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni wẹ lẹ Kraisti wu ohu. ²³ Kani, o ru onyè o lihi, o ru onyè o lihi: Kraisti wu onyè ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazu, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendeme ogen e ru, hun Kraisti jenko d'e gi we Ali-eze che eka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile lẹ onyè ọwụlẹ ri a kini lẹ onyè ọwụlẹ iken ọwụlẹ ri eka a. ²⁵ Makeni, Kraisti k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru uku a. ²⁶ Enenren ikpazuun o k'e tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che e

* **Isi Nke Mmisen:**20 Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun wẹ wefuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, wẹ kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke wẹ ri.

okpuru ụkụ.” Ya kę Ehuhuo-nsọ ku. Kani, omęni Ehuhuo-nsọ si ni “ihien ile ri okpuru ụkụ a” o wechanrin ęnya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru ụkụ ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile ęnya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omęni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omęni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki ęnyi ri ni nwan e buni enwen ęnyi e che ihien onwun gi a kpo ęnyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraisti wu Jesu Nna ęnyi me ime ndun unu. ³² Emęni olil'ęnya ihian-mmaka suo, olil'ęnya ndunni suo, ke m gi kwere luson eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,

“Ni ęnyi ri nwan;

ni ęnyi ra—

make ni o ru eki,

ęnyi a nwunhun!”

³³ Anikwole ni we dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tenhin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lih

³⁵ Kani, ikenkwo ihian k'a juma ke “Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehụ ke we k'e gi bia?” ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhuguu anwunhun. ³⁷ Ozozu, i gha a kun ihien, ele ehụ o jenkọ d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikenkwo mkpuru oka-witi mobu mkpuru ihien ozo. ³⁸ Kani Osolobue e ye e ehụ hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehụ nke e. ³⁹ Ehụ ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozo; nnunu nwon udi ozo; azun nwonzikwo udi ozo. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-owa; kani ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-owa wu udi ichen. ⁴¹ ęnya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jenkọ d'a ri ogen Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehụ we li wu hun e rehini, kani hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kani hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kani hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehụ ihian-mmaka, kani ehụ ime-mmון we e legha k'o k'e weli† Omęni ehụ-mmaka ri a ri, ya wu ehụ ime-mmון rizikwo a ri. ⁴⁵ Erira ke we de e ime Ekukwo-nsọ, si, “Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun,” Adam ikpazuun e henrin Mmon hun e ye ndun.

⁴⁶ Kani ele hun ime-mmון bu uzọ bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzọ bia, n'o d'e ru onye ime-mmון hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwani bia, onye we gi ejan memere ro; hun-ebọ gha elu-igwee bia. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hun we gi ejan memere ri; ke onye hun gha enu-igwee bia ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke ęnyi don nwon nwan ehụ hun yi onye nke ejan, erira ke ęnyi k'a donzi nwon ehụ hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehụ-le-edeke asako ęka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele ęnyi ile k'a nwun (ranhin), kani, ęnyi ile jenkọ d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-ęnya ohu, hun we

† Isi Nke Mmisen:44 ehụ ime-mmון hun w'e legha ęnya. Luk 24.33-46; Ndi Filipi 3.21

gihu gbu opi ikpazuun hu! Makeni, oge opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehụ ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehụ enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehụ enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehụ hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Oge ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nsọ e mezuguo: ni “E meriole we onwun, nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwun!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwun!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?”

⁵⁶ Ihien onwun gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kani ekele ya rini Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahani Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonna-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Di-nwonna-enyi alako iwi.

Isi Nke Mmisin

Ihien We Tu Ni Ndi Nke Osolobue

¹ Ni enyi ku nwan oku ihien we ri a tuni ndi nke Osolobue ri Jerusalem. Me ni ihienni m gwa uka ndi risonme Galeshia me: ² uhuhin ibuzo owule ime izu-uka, onye-onye ime onu y'a gha ihien Osolobue ye e wepuha, e donme—amangbe m'a bia unu a tuma ihien. ³ M bia, e we m ehuhuo-ozu ye ndi onu hanpuha, e zi m we bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omeni o huoghọ mma ni mme le enwen m jen, e sonjen we m.

Ihien Polu Cho N'o Me

⁵ M siko d'a bia d'a hun unu—m ghagbariguu Masedonia—makeni m bu e obi ni m k'a ghaha Masedonia. ⁶ Ikenkwọ e son m unu noye mobu a nodichanrindę m oge oyi*; keni unu hun uzọ yeni m eka ijen m—ebe owule m jenkọ d'a cho ni m jen. ⁷ Ogenni, achoni m ni m hunhu unu ghafe. Makeni, m cho ni, m bia, a noye m—omeni Di-nwonna-enyi a ni m.

⁸ Kani m k'a nodi ime Efesosi d'e ru oge Mmemme-Pentikosu, ⁹ ni ezigbo oghere m'e gi runpuha ihien a fuhaguoni m—osun'a ni ndi odakin buzikwo oda.

¹⁰ Omeni Timoti a biaghọ, unu e mekwọ obi ru e ali ime igunrun unu, makeni orun Nna-enyi ohu ahun m ri a run k'o ri a run. ¹¹ Ya wu, onye owule y'e legberikwol'a. Hun n'a n'o gi udon la, keni o bia d'e kunrun m—ni m ri a tu enya ya le umune enyi ndi hu. ¹² Nke nwene enyi wu Apolosi, a rikemeguọ m'a n'o sonhen umune enyi ndi ozọ hu d'a hun unu, kani o ke cho n'o bia. Kani, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bia.

Oku Ikpazuun

¹³ Donrin ni enya; turukenme ni ime okukwe unu; atule ni egun; zekenme ni. ¹⁴ Gi ni ihien-osusuo e me ihien ile unu e me.

¹⁵ Umune, unu a maringuo ni ikpun-ulo Stefanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azuun Akaya. Ozọ wu n'e buchanringuo we enwen we che irunni ndi nke Osolobue orun. ¹⁶ M ri a si unu hun a ni unu e me ihien owule ndi no erira si unu me hun k'e yeni we eka run orun hu—ke uwę ke ndi ile e son we a run orun hu, a runshi e iken.

¹⁷ Obibia Stefanasi le Fotunatosi le Akayatosi bia hu a suo m. A nokinguo we enya unu nwen rileni ebeni. ¹⁸ We gba mmom m ume, gbazikwo nke unu. A gbaye ni nwan ndi no enina.

* **Isi Nke Mmisin:6** oge winta

¹⁹ Ụka ndị rịsonmę Azụun Eshia e zi ekele unu. Akwila le Priska[†] le ụka hun e zu iwe we e kele unu ohunma-ohunma ime Nna-enyi. ²⁰ Umune enyi ile ri ebeni e zi ekele. Dide ni ibe unu odide ri nsọ.

²¹ Mmę wu Polu gi eka m de ekeleni. ²² Ibu-onu ya rini onye owule ihien Di-nwonna-enyi ghaleni a sọ!

Di-nwonna-enyi, bia!

²³ Efo ma Di-nwonna-enyi wu Jizosi ya noyeni unu.

²⁴ M nwe ihien-osusuo jenni unu ile ime Jesu Kristi.

[†] **Isi Nke Mmisin:19** mọbu: Prisiļa

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwokwo-ozini. M wu onye-ozii pu-ichen nke Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. Mmẹ le Timoti nwene enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Kọrẹnti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwe le ndi nsọ ile hun we ile gba ri Azuun Akaya*.

² Efoa le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Di-nwene-enyi wu Jizos' Kraisti bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³ Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwenni-enyi wu Jizos' Kraisti. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha aka a a bia. ⁴ Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozo ri ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraisti, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraisti.

⁶ Omeni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Eshia: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹ Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwun. Kani, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi gi enwen enyi don enya.

¹⁰ Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafuhazi enyi— ¹¹ unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni enyi aka, keni ndi bu oda hun uzo gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoa meni enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Hain Polu Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egin amamihien uwa bi, kani eyemeka Osolobue. ¹³ Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kani m ri e lee enya ni unu k'a ghotacharin enyi, ¹⁴ ke unu don nwan ghota enyi ekere. Eghere, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m enya hain m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkoni Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m aka m jenkoni Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, “eghe, eghe” le “mba, mba” mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni “eghe le mba” nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozi Sailasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si “eghe,” a si “Mba;” kama, ihien ri ime e ogen ile wu “eghe.” ²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezucharin, a wu “eghe.” Ya hain enyi gi a si “Isee”

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukememe ime Kraisti; iya tumeme enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nsa a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

²³ Kani, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazu Koręnti wu ni a choni m ni m bia a jugboma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghohu hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozu m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m megwu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amangbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghohu, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴ Ekwana le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kani m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵ Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suu k'o me e, kani o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni "o nwegho k'o don me ezioku" makeni achoni m ni m benyeni oku. ⁶ Udi afunfunni ndi ka oda buche aka ye onye no enina e higuu. ⁷ Gbaghari n'a nwan, unu a rokoo a obi, amangbe o sukuruhafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸ Ya wu, dodo, o ri aka unu, ghosizu n'a n'o ri unu obi.

⁹ Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mecharin ihien ile m si unu me.

¹⁰ Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'enya Kraisti, ¹¹ keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—makeni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹² Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpopuguo uzoo m'e gi run'a orun ebegu. ¹³ Kani, obi eruni m ali, makeni ahunni m Taiotosi wu nwene m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenne Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴ Kani ekele ya rini Osolobue—makeni, Osolobue hu e yesonme enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmehi ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmehi, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, nokene ishin-oma ri e kungbamani. ¹⁵ Makeni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. ¹⁶ Ebe ndi ahun lako iwi ri, enyi ri e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan aka me ihien ndini? ¹⁷ Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, rike ndi ri ime Kraisti, enyi e ku oku-Chuku rike ndi-ezioku le ndi Osolobue zi, rike ndi ri id'enya Osolobue e ku.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Enyi a jamazide nwan enwen enyi mma ra? Enyi rida nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu kwere nabanhan we ra? Enyi rida nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ² Mba! Unu le enwen unu wu ehuhuo-ozu enyi, hun we deye ime obi enyi, hun ihian ile marin le hun ihian ile a gun. ³ Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozu Kraisti de, hun o gha aka enyi zihie. Ele hun we

gi peni de, kanị hụn wẹ de ghahani Mmọn-nsọ Osolobue—Osolobue hụn rị ndun; ẹlẹ hụn wẹ deye ibe omuma—rike Iwu mbu ahun, kanị hụn wẹ deye ime obi ihian.

⁴ Ẹriira ke obi ruhan ẹnyi ali ebe Osolobue rị ghahani Kraisti. ⁵ Ẹleni ẹnyi le enwen ẹnyi nwe iken me ihien owule hun ẹnyi e gi si ni o nwon ihien gha eka ẹnyi a bia. Osolobue ya e me ẹnyi gi e nwon iken e me ihien owule ẹnyi e me. ⁶ Osolobue ya me ẹnyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ele nke Iwu wẹ de ede, kanị nke ime-mmọn. Makeni hun wẹ de e gbu egbu, kanị Mmọn-nsọ e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

⁷ O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun wẹ kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani eka lee Mozizi ẹnya ihun makeni ogho rị n'a rị e gbuke—oghọ hun fapukoni—⁸ ogho ofufe hunni wẹ gha eka Mmọn-nsọ e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omeni ofufe hu hun wẹ gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun wẹ gi a kpo ihian onye rị ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku rị n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—makeni hun ka ogho e nwon e kpume guo a.

¹¹ O me nwan ni nkwerigbama mbu hu le ofufe rin'a, hun wẹ bugu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jennin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹² Ebe o me nwan ni ẹnyi nwon udi olile-enyani, ẹnyi e ku, ekushi iken. ¹³ Ẹnyi anoni ke Mozizi hun gi ekwa kpume ihun, amangbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun rị e gbukeni no fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, wẹ kpume nghota wẹ ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, wẹ gha a gun mobu e gon ntin ke wẹ rị a gun Ehuhuo-nkwerigbama akan hu, ekwa hu huzikwo ebegu—makeni ime Kraisti suo ke wẹ no e wepu ya wu ekwa. ¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule wẹ gi a gun Iwu Mozizi, ekwa hu e kpumechanrin uche wẹ. ¹⁶ Kanị, ihian buruhe Di-nwonni-ẹnyi, o wepu a ekwa hu kpume uche e ¹⁷ “Di-nwonni-ẹnyi” ahun wẹ rị e ku oku e wu Mmọn-nsọ: ebe owule Mmọn Di-nwonni-ẹnyi rị, ebegu ke ihian no e weri enwen e. ¹⁸ Ẹnyi ile, hun wẹ kpupugu ekwa hu ihun, rị nwan e legha ogho Di-nwonni-ẹnyi nọke onyinyon rị ime ughegbe; wẹ hu e nwonhutọ ẹnyi ni ẹnyi hun uzo rị ke ihien ahun ẹnyi rị e legha, e nwe ogho hu, e nwe waye e. Ihienni gha eka Di-nwonni-ẹnyi, hun wu Mmọn-nsọ, a bia.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-ozu Nke Ukpe

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e meguni ẹnyi omiken ye ẹnyi orunni, ndun ara gu ẹnyi. ² Ẹnyi a juguo ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghel! Kama, ẹnyi hu e kucharin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen ẹnyi a ghosi ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uzo e lele ke ẹnyi no.

³ Omeni echen ke ozioma ẹnyi rị e zi zueri, ndi rị a la iwi suo k'o zuerini. ⁴ Nke wẹ wu ni mmọn hun rị a ki uwan e kenkinguo uwe ndi kwerileni ẹnya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunn'a a hunguo Osolobue. ⁵ Makeni ele ozi enwen ẹnyi ke ẹnyi rị e zi; ẹnyi rị e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonni-ẹnyi, ni ẹnyi le enwen ẹnyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶ Makeni Osolobue ohu hu hun si, “Ukpe ya nwunme ebe ishi rị” ya nwun nwan ime obi ẹnyi hun ẹnyi gi nwe iken legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

⁷ Kanị Osolobue buche orun oziomani rị oken mkpa ime ẹnyi—ẹnyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we ẹnya ni ikenni pu-ichen ẹnyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanị eka ẹnyi bia. ⁸ W'e songbu ẹnyi uzo ile, kanị asani wẹ eka biangbu ẹnyi; ihien ndi hun a gba ẹnyi nghari-ẹnya hu a, kanị ndun ara gu ẹnyi; ⁹ wẹ e kpokposonme ẹnyi, kanị Osolobue a

junị ẹnyi tọ; w'a kutu ẹnyi, kanị ẹnyi ara nwun. ¹⁰ Ihiẹn ẹhụ ẹnyi a hun oge ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni ẹnyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. ¹¹ Makeni, hunni ẹnyi ri ndun, ihiẹn onwun gi a kpo ẹnyi ihun a bia ni ẹnyi oge ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ẹhụ ẹnyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. ¹² Ya wu ni onwun ri orun ẹhụ ẹnyi, kanị, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

¹³ Kanị ebe o me ni ẹnyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku e ime Ekukwo-nsọ, si, "M kweri ekweri, ya hain m gi ku ihiẹn m ku," ẹnyi nwen kwerizikwo ekweri, ya hain ẹnyi gi ri e ku oku-Chuku ẹnyi ri e ku. ¹⁴ Makeni, ẹnyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna ẹnyi wu Jesu jenkọ d'e welizikwo ẹnyi k'o don weli Jesu, webanhan ẹnyi le unu ebe 'ya le enwen e ri.

¹⁵ Ezie-ezie, ihienni ile wu n'o rinu unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru aka hun uzo e buwaye oda, ekele ri a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wu, ndun aguko ẹnyi. Osun'a ni ẹhụ ẹnyi ri a kpo nkun, ẹnyi hu e nwonwaye ndun ohun ime-mmon uhuhin-uhuhin. ¹⁷ Makeni, ekerẹ afunfunni ẹnyi ri a ta ogenni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe ẹnyi a toni ogho itebite hun we ghaleni a saeka e ku ke o han. ¹⁸ Eghẹ, makeni ẹnyi ari e lee ihiẹn ẹnya e legha, kanị ihiẹn ẹnya ghaleni e legha; makeni ihiẹn ẹnya e legha k'a ghari, kanị ihiẹn ẹnya ghaleni e legha k'a to jenin ejen.

Isi Nke Isen

¹ Makeni ẹnyi a maringho ni omeni e tikpo we ẹhụ ẹnyini, oduni ẹnyi bi ime e ime uwanị, ẹnyi e nwongho ulo hun Osolobue tun, hun we gileni aka tun, hun ri elu-igwee, ulo hun k'a to jenin ejen. ² Ime oduni ẹnyi ri kikenni, ẹnyi hu a sun-uden, o hu a gun ẹnyi oda-oda ni we yime ẹnyi ẹhụ ẹnyi hu—ulo ẹnyi hu, hun ri elu-igwee—³ hun o me nwan ni ẹnyi yiriguu a, ẹnyi e meko ndi gba oto. ⁴ Makeni, hunni ẹnyi rikwo ime oduni, ime ehuni, ẹnyi hu a sun uden makeni ibu ri a nyin ẹnyi. Eleni ẹnyi cho ni ẹnyi gba oto, kanị, ẹnyi cho ni we yimezi ẹnyi hun-ebọ ahun, keni ndun luefu hun a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hun kwademe ẹnyi toni onwonhuton wu Osolobue. O yeguọ ẹnyi Mmon-nsọ noke mbiye, gi ghosi n'o k'e me e.

⁶ Ya wu, obi e ru ẹnyi ali oge ile, osun'a ni ẹnyi a maringho ni omeni ẹnyi ri ime uloni wu ẹhụ ẹnyi, ẹnyi ari ebe Di-nwonni-ẹnyi ri, ⁷ makeni ihiẹn ẹnyi kweri banyeni Kraisti ke ẹnyi gi e bi obibi, ele ihiẹn ẹnya ẹnyi ri e legha. ⁸ Eghẹ, obi e ru ẹnyi ali, nke wu ni o kade ẹnyi mma ni ẹnyi gha ime ehuni pu, laburu Di-nwonni-ẹnyi d'a nodi ulo ẹnyi hun ri ebe o ri. ⁹ Ifiri e, ẹnyi a lilima ni ẹnyi e me ihiẹn a suo a usuo efọ oge ile—ke ẹnyi ri ndun ime ehuni wu ulo ẹnyi ke ẹnyi ari. ¹⁰ Makeni ẹnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraisti n'o kin ẹnyi ikpe, keni onye-onye hun uzo narin ugwo-orun ihiẹn o run k'o ri ime ehuni—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makeni ẹnyi a tu egun Di-nwonni-ẹnyi, ya hain ẹnyi gi a lilima ni ẹnyi me ndi ozo kweri; kanị Osolobue a maringho ẹnyi le enwen ẹnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don ni unu nwen a maringhozikwo ẹnyi ime obi onu.

¹² Elekwo ni ẹnyi rizi a gwa onu ni ẹnyi a rika mma! Mba. Ẹnyi ri e ye onu ihiẹn k'e me onu gi ẹnyi nyan isi, keni unu saeka za ndi gi ihiẹn ẹnya e legha a nyan isi hun nke we gi gi ihiẹn ri ihian obi nyan isi.

¹³ Makeni, omeni ẹnyi e me ke ndi uche we zulen, ifiri Osolobue ro; omeni ẹnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihiẹn-osusuo Kraisti nwe jenni ihian ya ri e nu ẹnyi, makeni o wegwo ẹnyi ẹnya ni, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu ni ihian ile a nwunguo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi ri ndun gha e bizini enwen we, kama, ni we e bini onye hu gi ifiri we nwunhun, Osolobue e gi ifiri we weli e.

¹⁶ Ẹnyi arizi nwan e gi ẹnya-ihian e lee ihian. O sụn'a ni ẹnyi te gi ẹnya-ihian e lee Kraistị mbu, ẹnyi ara gizi ẹ e lee ẹ. ¹⁷ Ya wu, onye owule ri ime Kraistị a wuruole onye we kedonzi; ihien akan a gharigu, lee ẹ, ihien ile e henringu nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha ẹka Osolobue bia, onye hun donzi ẹgbata ẹnyi le iya, wekinhen ẹnyi ebe o ri ghahani Kraistị; o no nwan ye ẹnyi orun iwekinhen ndi ozo ebe o ri. ¹⁹ Ya wu ni Osolobue ri ime Kraistị, e donzi ẹgbata ya le ndi uwa; ara gizi njo we son we. O weguo nwan ozi ya wu idonzi-ẹgbata che ẹnyi ẹka zisonme. ²⁰ Ya wu ni ndi-ozu Kraistị ke ẹnyi wu, Osolobue gi ẹnyi e ku onu a; ẹnyi gi nwan ẹfan Kraist' e ku: dodo, o ri ẹka unu, "Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!" ²¹ Osolobue gi ifiri ẹnyi gi Kraistị hun meleni njo owule henrin onye me njo, keni ẹnyi hun uzọ henrin ndi ri ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nọke ndi we le Osolobue gba a run, ẹnyi ri nwan a gwa unu oku: dodo, o ri ẹka unu, anile ni efoma Osolobue hun unu nabanhangu la iwi. ² Makeni Osolobue si,

"Hun o gihu ru ogen furu ni,
m no nu olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m no yeni unu ẹka."

Lee n'e, kiken ni wu ogen hu furuni! Tani wu uhuhin nzuopuha!

³ Ẹnyi ari e me onye owule uke, amangbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ẹnyi ri a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ẹnyi a ghosichanrin ni ẹnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no ri ke si ihien ile e wiwichanringu ni ẹnyi; ⁵ we hu e gbu ẹnyi ili, e gbu ẹnyi mkpinsin; w'e bu ẹnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu ẹnyi e gbu; ẹnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu egun. ⁶ Ozozu, ẹnyi hu e donme obi ẹnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a ri nsọ ime-mmọn, e nwe efoma, e nwe ihien-osusu ibe ẹnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozu, ẹnyi e ku ezioku, ẹnyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho soso ke ẹnyi gi a lu, iya soso ri ẹnyi ẹkanni, ri ẹnyi ẹka-ekpen. ⁸ We hu a gbaye ẹnyi, e legberizikwo ẹnyi; w'e ku oku ẹnyi ohunma, e kujazikwo oku ẹnyi; w'e me ẹnyi ke si ẹnyi ele ihien ẹnyi si ni iya ke ẹnyi wu; kani iya ke ẹnyi wu. ⁹ Ẹnyi no ke ndi we marinleni, kani a maringuo we ẹnyi; ẹnyi no ke ndi ri a nwunni, ka lee n'e nwan, ẹnyi hu ndun! W'e ye ẹnyi afunfun, kani ẹnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ekwan e mesonme ẹnyi, kani, ẹnyi a ghoghọ ogen ile; ẹnyi no ke ndi igbenye, kani ẹnyi e me ndi bu oda a wuru idafin; ẹnyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kani ihien ile wu nke ẹnyi.

¹¹ Ẹnyi a shiapuguo ni onu ndi Koręnti efọ! Unu a hunchanringu k'o ri ẹnyi obi. ¹² Ẹnyi ari e zuemeni unu efọ—kani unu e zueme nke unu. ¹³ M ri nwan a rijo unu nọke umu m: me ni ni m ke m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan efọ.

Donme Ni Ulo-nsọ Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwede? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwede? ¹⁵ Elee ogen ke Kraistị le Ekwensu gide kwerigbamama? Kini ride ẹgbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nsọ Osolobue le mmọn gide nweme mmeko?

Ẹnyi wu Ulo-nsọ Osolobue, Chuku hu ri ndun—nọke ke Osolobue don ku ẹ, si,
"M k'e biri ime ndun we,
e jenhunme ime igunrun we.

M k'a wuru Chuku we,
a wuru we ndi nke m.' "

¹⁷ "Di-nwonni-ẹnyi si,
gha ni nwan ime igunrun we puha,
unu a nodi azuun ichen;
emetukwole ni ihien owule ru unyin ẹka:

ogẹn ahun kẹ m'e gi nabanhan unu;

¹⁸ a wuru m nedi onu,

onu a wuru umu-m-ikennyẹ le umu-m-ikpoho,

Iya kẹ Di-nwonn-ẹnyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Ẹsa

¹ Ndi ri m obi, ebe o me nwan n'o kwesonmeguo ẹnyi nkwa ndini we, ni ẹnyi chanchan nwan enwen ẹnyi, chanpu ihien owule hun e meru ehule le ime-mmom, e gi egun Osolobue a hun a ni ẹnyi richanrin nsọ.

Nke We Ke Polu Ri E Ro

² Nabanhan ni ẹnyi ime obi onu; o nwonn onye ẹnyi me eje-ihien; o nwonn onye ẹnyi wiwi; o nwonn onye ẹnyi tunarin ihien e. ³ Ari m e ku onwan ni m gi ma unu ikpe, make ni e kuole m'a mbu ni unu ri ẹnyi obi—nke wu ni ẹnyi k'a saeka son unu nwun, ẹnyi k'a saikwo eka son unu ri ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi oda-oda; m'e gi unu a dukemẹ eka obi; unu a gba m umẹ oda-oda; ime nsongbu ẹnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ oda-oda.

⁵ Make ni, ke ogẹn ẹnyi gi rude Masedonia, ehun ẹnyi e ezuni iken kaka; we kpokpo ẹnyi azuun ile—oku-le-uka fihunme ẹnyi, egun hu a tu ẹnyi ime obi ẹnyi. ⁶ Kanị Osolobue, hun a kasị ndi ndun guchanrin obi no gi obibia Taitosi kasị ẹnyi obi. ⁷ Eledẹ obibia a suo kasị ẹnyi obi, kanị, nkasi-obi hun ya le enwen e nwe make ihien o hun ebe unu ri, kasizi ẹnyi obi. Make ni, o gwaghọ ẹnyi ke m don ri a da unu! Ke eje-ihien hu meni don wute unu! Ke m rihan unu obi! Ya ke m no ghoghokenme.

⁸ Ifiri e, osuon'a ni ihien m de ime ehuhuo-ozu ahun a fughu unu, akwanzini m mmani—(kanị e te kwangho m, make ni m hun a ni e giguom ya wu ehuhuo m de me unu ihien ufu—osuon'a ekere ogẹn suo ro.) ⁹ M ri nwan a ghoghọ. Ari m a ghoghọ n'o fughu unu, kanị, n'o fughu unu hun unu gi roghari—ya wu ni unu a nigho a fu unu udi hun Osolobue cho. Ya wu ni ẹnyi a runi unu ehun owule, kaka. ¹⁰ Make ni ihien futu ihian ke Osolobue don cho, o me ihian gbehuto obi, bihuto eka, o wehe nzuopuha. Mmani ara ri a! Kanị ihien futu ihian ke o don a fu ndi uwa, o buhe onwun. ¹¹ Unu ahunni nwan ke ime ihien ri mma ri a du unu make ni ihienni fu unu ke Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'o rihan unu mkpa ighosi ni ẹnya unu eruni ihien meni! Lee k'o ri e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu ẹnya! Lee ke m ri a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun mefieni! Unu a ghosichanringuo ni eka unu a ri ihien meni.

¹² Ya wu, osuon'a ni m de ni unu ehuhuo hu, ele ifiri onye me eje-ihien mobu onye we meja ke m gi de e. Kama, m de e n'o we unu ẹnya id'ẹnya Osolobue ni ẹnyi ri unu obi nke-esi. ¹³ Onwan a kasiguọ ẹnyi obi.

Eledẹ obi suo k'o kasị ẹnyi; kama, ighoghọ Taitosi mede ẹnyi ghoghokenme, make ni, unu ile e meguo nwan obi ru e ali! ¹⁴ Eghee, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe o ri me m. Isi ẹnyi nyan ebe Taitosi ri e me nwan ezioku noke ke ihien ile ẹnyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri e, ihien unu ri nwan a suokenme e—o gha a nyanhan ke unu ile don hume isi, a nyanhanzi egun le ehun-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M ri nwan a ghoghọ—make ni m gichanrin unu don ẹnya.

Isi Nke Ẹsato

Ke Ndi Uka Don E Ye

¹ Umune, ẹnyi cho nwan ni unu marin efoma Osolobue me ni uka risonme Azuun Masedonia: ² osuon'a ni we ri ime oken nsongbu, cheni igbenye-mgbeleke we wu, oken ighoghọ we nwe ime Di-nwonn-ẹnyi anini onodi we gbondon we, we no ye, ye oda-oda!

³ Mmẹ ri a shiani we eri ni we wefuha obi ye ke we nwonhan, yekaride ke we nwonhan!

⁴ We rikemẹ ẹnyi, ẹnyi dodo me ohunma bu we cheni ndi ri a tu ihienni we ri a tunni

ndi nke Osolobue; ⁵ kani, we yekaride ke enyi tu enya a: e bugu we uzo we enwen we ye Di-nwonni-enyi, ya we no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye enyi.

⁶ Ya hain nwan enyi gi si Taitosi, hun bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu eka runfu a. ⁷ Ya wu, ke unu don nwan e me ohunma ime ihien ile—ke okukwe ke iku-oku ke imarin-ihien ke adudu ri mma ke ihien-osusuo hun ri egbata enyi le unu, erira ke enyi chozi ni unu me ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m chozo ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha ke ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Make ni, unu a maringho ke Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihien ni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzo runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uzo duma ni unu me e. ¹¹ O rugo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Make ni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee enya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunni unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erira ke we de e ime Ehuho-nso, ni

“Nke onye hun kponrin oda ehikeni;
nke onye hun kponrin ekere
emekeni ekere.”

Taitosi Le Ndi Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinmma onu che obi Taitosi. ¹⁷ Elede n'o kwere aririo enyi rio a suo, kani, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ Enyi zila 'ya le nwen-enyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma make ni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwerini marin nwen enyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tume e n'o son enyi, enyi gha e jensonme a run orun-eyemekani enyi gi e ye Di-nwonni-enyi le enwen e ogho, a ghosizi ni enyi cho n'o rini umune enyi mma.

²⁰ Enyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani enyi make oiyeni hi-ogbe enyi ri a na, ²¹ make ni, o rika enyi mkpa ni enyi run a hun ri mma, ele enya Di-nwonni-enyi suo, kani enya ndi ozosi.

²² Enyi zilazi nwen enyi ozo cheni we, nwen enyi hun enyi lelegu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazi adudu hu e nwon kari mbu, make ni obi rukenne e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu eka ro; nke umune enyi ndi ozo hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osusuo we, keni ndi uka ile hun uzo gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tunj Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tunj ndi kwerini ri Jerusalem. ² Make ni, a maringho m ni ihien ni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademele kete akan-ahun; adudu onu a kpasugo ndi bu oda ime we. ³ Kani m zila ni unu umune-enyi ndini, amangbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogenni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke

m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihienni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uzọ biaguu d'e kunrun onu d'a kwademecharin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uzọ wuru oyiye unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenkọ d'a ghorị hun buleni oda; onye hun kun oda jenkọ d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e elele; y'e yele nọke si we wa a ye e olu—makeni onye a shiapu efọ e ye ke ihien e a sọo Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzọ e nwecharin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzọ e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹ Erira ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbenye ihien
oda-oda;
o k'e mesonme ihien Chuku cho
jenrin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenkọ d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghorị mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghorị a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi-idadin uzọ ile, keni onu hun uzọ a hakenme eka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda eka. Erira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Makeni, ihienni unu ri e wepuha obi unu e me siko d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani ele ohun sọo, o k'e mezikwo ndi bu oda e kelesonme Osolobue. ¹³ Unu k'e gi orun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu oda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozo oda. ¹⁴ Ihien unu k'a sukemwe we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa eka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rini Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mme wu Polu ri a riu unu; m ri e gi nwayo, e gizi eka-alulu Kraisti, a riu unu. Mme hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mme le unu nodi elee-m, elee-i, kani m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a riu unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-uwu oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osuon'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-uwu don a lu. ⁴ Makeni, ihien-ogun enyi ele nke ndi-uwu, kama, ihien-ogun enyi nwonsonme iken Osolobue, hun we gi e tikposonme ebe zeni le ihien ndi hu zeni. Enyi e tikposonme atumiroro-le-ndondo ⁵ le ihien owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwondon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶ Enyi a kwademe guo hun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humecharin isi uzọ ile.

⁷ E leban ni ihien enya ohunma: omeni o wegwo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸ Di-nwonnienyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o sọo n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹ Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozu m e ron unu egun. ¹⁰ Makeni, o nwe ndi a si, “Ehuhuo-ozu Polu e ze eze, ele we ihien we gi e gu egu; kani, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwonden ihien we gi oku-onu a e me!” ¹¹ Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihien ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzọ ozo ke enyi jenkọ d'e me enyi bia ebegu.

¹² Enyi esonkoko ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotani we. ¹³ Kani o

mẹ nke ẹnị lẹ enwẹn ẹnị, ẹnị a nyanghafekọ isi oken. Ihien rị ogbo Osolobue keye ẹnị run ime orun izi-ozio ma sọ ke ẹnị k'e gi nyan isi. Ogbo hu rude ebe unu ri. ¹⁴ Ya wu ni ẹnị arunghafeni ogbo ẹnị ogen ẹnị gi weheni unu ozioma—hun o me ni ẹnị wu ndi ibuzo bia ebenu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Kraisti. ¹⁵ Ẹnyi arị a nyanghafa isi oken—ya wu ẹnị ara gi orun ndi ozọ run a nyan isi. Olil'anya ẹnị wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, keni ẹnị hun ọzo e nwonwaye oghere ẹnị e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶ ẹnị a hun ọzo gha ali unu si ali ndi ozọ d'e zi ozioma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozọ a nyan isi arikozi.

¹⁷ Ehuho-nsọ si,

“Onye k'a nyan isi

ya gi ihien Di-nwonni-ẹnị me nyan isi.”

¹⁸ Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kanị onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanaj

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

¹ K'o ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ² Ẹnya ri a fu m make onodi unu, udi ẹnya-ufu hun gha aka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okennyẹ ohu sọ nkwa ni m jenkọ d'a luye e ya. Okennyẹ ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenkọ d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okennyẹ. ³ Kanị, egun ri a tu m ni we jenkọ d'e dufie onu, nọke ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun ruleni: ⁴ makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozọ hun wuleni hun ẹnị zi unu ozi e; ara fu unu orun inabanhan mmọn ozọ mọbu ozioma ozọ hun wuleni hun unu gha aka ẹnị nwehen. ⁵ Kanị, o weni m ẹnya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozu pu-ichen” don ka m. ⁶ Ikenkwọ a ma m ku oku; kanị, a maringho m ihien—ẹnị e giguọ ọzo ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷ M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸ Ogen m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozu ye m ihien, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarın we ihien we—keni m hun ọzo runni unu. ⁹ Ke m ri ime igunrun unu, ogen ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makeni umune ẹnị gha Masedonia bia weheni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Eriira k'o jenkọ d'a risonme: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰ Makeni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihien jenkọ d'a saeka napu m ihienni m gi a nyan isi ime Azun Akaya ile! ¹¹ Ki hai nwan? Makeni enwe m ihien-osusuọ unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusuọ unu!

¹² M jenkọ d'e mesonme ihienni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu we choko hun ihian e gi si ni ẹnị le we wu ohu. ¹³ Ndinị ele ndi-ozu pu-ichen nke-esi; ndi-ndufie ke we wu. We ri a za ndi-ozu pu-ichen Kraisti e gi e e kpume ihun. ¹⁴ Onwan ele ihien a tu ẹnya! Makeni, ke Ekwensu le enwen e e mede ke si o wu mmọn-ozu ukpe! ¹⁵ Ya wu ni ele ihien a tu ẹnya omeni ndi-orun a hu e me ke si we wu ndi a run ihien ri mma. We jenkọ d'a narin ugwo-orun furu ihien we ri e me.

Afunfun Polu Ta Makeni O Wu Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶ Ni m kuzi e, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kanị, omeni iya ke unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun ọzo nyan isi ekere.

¹⁷ Ele Di-nwonni-ẹnị si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kanị, m ri e kuhu rike onye-nzuzu. ¹⁸ Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenkọ d'e mezikwo erira. ¹⁹ Unu le enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan we, a suoka unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu ke igbon, mọbu hun e rigbu

unụ mọbu hụn a tūnarin unụ ihien onụ mọbu hụn e mę kę sị ọ rika mkpa mọbu hụn a made unụ ọra! ²¹ Osuon'a nị ifenren m ro, nị m ku ę: obi ęnyi ezeruni ęriira.

Kanị, ihien ọwule wę nwe ęgun nị wę gi nyan isi, ęgun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku kę onye nzuzu.) ²² Wę wu ndi Hibru? Ya kę mme nwen wuzi. Wę wu ndi Izrelu? Ya kę mme nwen wuzi. Wę wu umu Ebrahim? Ya kę mme nwen wuzi. ²³ Wę wu ndi-orun Kraisti? M ri e ku rike onye isi zulenı oke: mme ka wę onye-orun Kraisti a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme kę wę ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole kę wę fianpu m mkpinsin. Onwun a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen kę ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunnaı wę ahun.

²⁵ Mgbe eto kę ndi Rom fianpu m mkpinsin. A magwo wę m omuma mgbe ohu. Mgbe eto kę ugbomirin m ri ime ę tikpopu. A noghọ m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinhin le efinnai, ibe osisi suo kę m hun kwondon ęka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonme uzọ-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e mę m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozọ k'e mę m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atụ—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen wę ndi kwerini bu ekwerini wę a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme ęgun ihien-oriri le ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ękwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozọ ile, uhuhin ile kę m gi e bu ibu iroro orinmma uka ile. ²⁹ Onye kę ndun guu, hun ndun ogugu a guleni mme nwen ndun? Onye kę wę mę dan ime okukwe, ọ noleni fukeme m?

³⁰ Omeni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi nı ndun ari m kę m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho nı ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Dinwonni-ęnyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenin ejen! ³² Ime obodo Damas'kosi, Govano ki okpuru eze Arętasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni ọ nwundon m, ³³ kanı wę nọ gi ukpalı gha oghere ri mgbon hu wetu m, m nọ wanahin a.

Isi Nke Mmębuo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

¹ O ri mkpa nı m nyansonme isini—osun'a nı o nweni erere ọ ban. Nı m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Dinwonni-ęnyi ghosi m.

² A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun wę weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenọ ghanı—kę ime-ehu k'o mę k'o gha ime ehı pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m nı wę weri onyeni—amarin m k'o ri ime ehı ra ọ gha ime ehı pu, Osolobue ya marin— ⁴ w'e shi ali Izu-iken wu Paradaisi, ọ nọ nı ihien ndi wę ghaleni a gwa ihian, ihien ndi wę ghaleni a nı ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye nọ ęnina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi nı ndun ari m suo kę m'e gi nyan isi. ⁶ Kanı, o mede ni m cho nı m nyan isi, ele ya wu nı m wu onye-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kanı, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien wę hun m mę le hun wę nu m ku— ⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kanı, igi gbondon m amangbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue nọ bu nsongbu che m ehı—rike ebe wę nọ kpo ogun ye ihian ehı. Nsongbuni wu onye-ozı Ekwensu. Wę we ę che m ehı n'ọ hun uzọ a lu m, amangbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe eto kę m rıo Dinwonni-ęnyi banyeni ihienni, n'ọ mę ę hapu m. ⁹ Kanı Dinwonni-ęnyi nọ si m, “Mba; eyemeka m e hıguo i, makeni ebe ndun noleni ri ihian kę ıken m nọ a puhacharin ifon.” Ya wu, m gi nwan ıghoghọ a nyan isi nı ndun ari m, keni ıken Kraisti hun uzọ risonme ime m. ¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, ọ hugho m mma nı ndun ari m; nı w'a kpari m, nı m'a ta afunfun, nı wę e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ıchen a bianı m. Makeni, ogen owule ndun gileni ri m ya kę m gi e kenren.

Orinimma Ndi Kọrẹnti Ri Polu Obi

¹¹ E meguo m ke onye-nzuzu! Unu haịn m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma —makeni o nwonna ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osuon'a ni o nwonna ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademeguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Makeni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghete, makeni ele umu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi muni we nwe a kpatoni we. ¹⁵ O k'a suogbude m igi ihien ile m nwon yeni unu aka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nweyaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶ Unu nwe iken si, "Osuon'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e megho enyi ero, dufie enyi, teri enyi." ¹⁷ Nani ke m don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸ Mmẹ riọ Taistosị n'ọ bia d'a hun unu; m nọ zizikwo nwe-onye hun-ebọ hu chen'e. Taistosị a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usoron ohu ke enyi gi run?

¹⁹ Unu ride e ro ni enyi gi ihienni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku noke ndi ri ime Kraisti; enyi ri e ku rike ndi ri id'anya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu aka sue ime okukwe.

²⁰ Egun ri a tu m ni ikenkwo, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwen ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwo, ikpe le enya-ufu le eje-olulu jenko d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-we, nke-we; ni nkuto, oku-azuun, mpache le isusu jenko d'a ri. ²¹ Egun ri a tu m, ni, ikenkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazị, ikenkwo a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbhuto obi we banyeni ihien ndi hu ru unyin we me le ughere le ihien-ifenren ile we mesonme.

Isi Nke Mmẹtọ

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpazuun

¹ Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: "Osheri madu ebuo mobu eto ke we siko d'e gi gi ikpe owule don." ² A gbaguo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsin-eka —ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba we ya hunni m rileni ebehu, ni, m bia, egiko m aka alulua son onye owule— ³ ebe o me ni unu cho ni m ghosi onu ni Kraisti ri ime m e ku nke-esi. Kraisti a ra gi aka-alulua e son onu—mba! O gi iken e me ihien ime onu. ⁴ Osuon'a ni we kpogbu e elu-obe noke onye nwonleni iken, o huzi nwan ndun ghahani iken Osolobue. Ime e, enyi nwen nke rizikwo ke ndi nwonleni iken; kani, o me nke aka enyi k'e gi son unu, enyi k'e son e gi iken Osolobue bi, gi iken Osolobue hu son unu.

⁵ Lekpo ni enwen unu, ni unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin ni Jizos' Kraisti ri ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan ni unu a danguo nlele hu.

⁶ M nwon olil'anya ni unu k'a hun a ni enyi nwen adanni nlele hu. ⁷ Kani, enyi hu e me ekpere a riọ Osolobue, amamgbe unu e me ihien owule rileni mma—ele keni we si ni enyi puha ohunma, ni enyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehu ihien ri mma—osuon'a ni enyi no ke ndi dan nlele hu. ⁸ Makeni, enyi a saeka me ihien owule e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suo ke enyi e me.

⁹ Enyi a ghogho aghogho omeni enyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere enyi wu ni unu zuchanrin oke. ¹⁰ Ya haịn m gi deni unu ihien ndini ogeni m keleni bia ebahun unu ri, amamgbe m'a bia, e gi m iken hu Di-nwonna-onye ye m gi du unu gi aka-iken son unu—iken hun o ye m gi me unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹ Nke ikpazuun, umunę m, ghoghoma ni; [nodi ni ohunma!] Bihuto ni eka; a gba ni ibe unu ume; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu me enina, Osolobue hun udon le ihien-osisuo gha eka a bia k'a noyeni onu.

¹² Dide ni ibe onu odide ri nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efo ma Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi le ihien-osisuo Osolobue le mmeko ri ime Mmon-nsọ ya noyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshia

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mōbu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmē le umune enyi ime Kraisti ndi mmē le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshia ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

⁴ Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jenin ejen! Isee.

Ozioma Ozọ Ari

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkezi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozoma ozọ”. ⁷ Ele ni ozoma ozọ ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozoma Kraisti. ⁸ Kani, osun'a ni enyi le enwen enyi mōbu mmōn-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozoma” ozọ hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozoma” ozọ wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M ride nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echēn ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozoma m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nuguo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokemē uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmē ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenali ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m ride efō nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozọ wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mōbu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzọ wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O meguu, m no gha ebēhu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahua eto a ghafeguu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwōnni onye ozọ m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwene Di-nwōnni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'enya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntū!

²¹ Omeguu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egberē Judia e ke marin m omarin-enya ogen ahun. ²³ We nu a hu a nu ni we si ni “Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!” ²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmeno, m no shizi Jerusalem. Mme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebeku makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amangbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mibu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Grika ro— ⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhago make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyeni ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chodon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yeguo m orun igbashia ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashia n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri nokene ndi-isi, gi hun ni aka Osolobue ri ime m, we no na mme le Banabasi aka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kwere n'o hugo mma ni mme le Banabasi jenne d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bia Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mefie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zihel keleni bia ebeku, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biaguu, Pita no noye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebeku no son e mememe ihunna ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m no no id'anya we ile si Pita, “Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?”

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, “Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo ‘ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.’

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweriguo ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi no ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tundonzime m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghee, makeni, e giguo m ihien ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keni m hun uzo rini Osolobue ndun. ²⁰ A kpo gbuguo we mme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime eh, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—makeni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!”

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshia, ndi-nzuzu! Onye me onu ihieni? Bu id'anya unu ke we no ghosichanrin ni we kpogbu Kraisti elu obe. ² Ihien ohuni suo ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nsọ? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Erira ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nsọ ke unu gha bidon; onu ri nwan a lili ma ni onu gi iken unu—iken ihian—mechanrin a? ⁴ Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwu? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nsọ a, a run orun atu-anya ime igunrun unu, o ye unu ya makeni unu ri e donme Iwu Mozizi ra makeni unu hu a nu e kweri ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuho-nsọ si ni “O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri ke Osolobue cho.” ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwerini. ⁸ Ekukwo-nsọ e kutoguo a ni Osolobue jenkọ d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, “Ndi ani ile jenkọ d'e nwehen ngozi ghahani i.” ⁹ Ya wu, ndi hun kwerini k'e son Ebrahim hun kwerini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Makeni, Ehuho-nsọ si, “Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!” ¹¹ O wegụu nwan enya n'o nwonni onye owule hun Osolobue jenkọ d'e kuni ohunma makeni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, makeni, Ehuho-nsọ si ni, “Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun,” ¹² bu ele okukwe ke Iwu gi a run, makeni, Iwu le enwen e e kuguo ni, “Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun makeni o ri e donme we.”

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Makeni, Ekukwo-nsọ si ni, “Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu.” ¹⁴ O gbapuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzọ biani ndi ali ndi ozọ ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ gi okukwe nwonhen Mmon-nsọ hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuhin ile kowa ihien: madu ebuo kwerigbama hu banyeni ihien owule, biyeguo a eka, o nwonni onye owule k'a saeka kagbu e mobu we ihien owule chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuho-nsọ asini “Umụ i” ya wu, hun kari onye ohu; kani o si “nwa i” ya wu ohu suo—hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihien m gi e e ku wu ni Osolobue e biyeguo nkwerigbama hu eka, tume e; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyeguo eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Makeni, omeni idonme Iwu ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzị njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozị tume ya wu Iwu, we e ye uko ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho uko ebe onye ohu suo no e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Ari m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuho-nsọ e kuguo a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzọ ohu suo ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzọ

ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kwere, o nwehen e. ²³ Ke enyi keleni kwere ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, noke ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tume Iwu n'o wuruni enyi onye bu mkpinsi e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okwera enyi jenko d'e kwere ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kanj, hunni enyi kweriguu nwan, enyi arizi okpuru onye-nlepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahani okwera unu kwerini Kraisti wu Jizosi, ²⁷ make ni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-Chuku, e yiriguo Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyel le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ebrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eno

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenko d'e nwonrin ihien nedi e keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen arj a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Eri a k'o ri enyi ke enyi keleni ru ogo, ya wu ke enyi keleni kwere, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwanj. ⁴ Kanj, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihel Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihel e n'o hun uzol gbari ndi ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Make ni unu wu umu, Osolobue no zihel Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷ Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kanj hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mememe we gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a laguo iwi!

¹² M ri a rjol unu umune m, ri ni ke mme, make ni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kanj, osuon'a ni ehul hun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m noke si m wu mmon-ozil Osolobue, noke si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵ Ki mezi ighoghohu hu ile unu nwe ogen hu?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te guye m akpuru-enya unu, omeni o te k'e yeni m aka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu make ni m gwa unu ezioku?

¹⁷ Ndi ahun ri nwan a lilima ni we dorj onu, kanj ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸ O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni w'e me e ogen ile—ele mme le unu nodihu suo.

¹⁹ Umu m hun ri m obi, ime unu e mememi m, oku unu a kpamazi m, d'e ru ni unu e sonmecharin Kraisti. ²⁰ K'o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hun uzol gbehuto olu, make ni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyel ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne

hụ-ẹbọ nwe enwen ẹ, ẹle igbon. ²³ We mun'a hụ nne ẹ wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun'a hụ nne ẹ nwe enwen ẹ ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin enya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hụ we no elu Ugu Sainai memẹ. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin enya Ugu Sainai, hụ ri ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hụ ri ogegni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kiken. ²⁶ Kani Jerusalem hu hụ ri enu- igwee nwon enwen ẹ, ẹle igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Makeni Ehuhuo-nsọ si, “Ghoghoma nwan!

Iyu wu agan,

hụ mutuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyu, hụ marintuleni ufu-nwa!

Makeni, umu okpoho hu we jutọ,

a kariguọ

nke okpoho hu ya le di ẹ bi!”

²⁸ Umune m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, nọke ke Aziki don wu. ²⁹ Kani, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hụ we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰ Kani, kini ke Ehuhuo-nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; makeni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hụ nwon enwen ẹ keru uku.”

³¹ Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hụ nwe enwen ẹ ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Kraisti gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni nti! Mmẹ wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonna erere Kraisti k'a ban ni unu. ³ M ri a gwazi okennyẹ owule hụ k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmechanrin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi ẹ e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Kraisti pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kani, okukwe le iken Mmon-nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenkọ d'e kuni enyi, hụ enyi ri a tu enya a. ⁶ Makeni, ime Kraisti wu Jizosi, ikwa-ugun le akwani-ugun enwonna ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hụ gi ihien-osusuọ a ghosi n'o hu a.

⁷ Unu te ri a gba-osọ ohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸ Elekwo Osolobue hụ kpọ onu dunye onu udi odunyen! ⁹ O rihu ke we don e ku ẹ, “Ekerẹ yisti sọ ke w'e buchehu, o ghagbari flawa bredi hu ile.” ¹⁰ Kani, makeni a maringho m ihien Dinwonna-enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nuhunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinri afunfun rin'a.

¹¹ Umune m, omeni echen ke m rikwo a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ki hainzi we gi e kpokpo m? Omeni ezioku ro ni m ri a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ya wu ni ozi m ri e zi banyeni obe Kraisti e ke gha e buhe oku. ¹² K'o ri m, ndi hu ri e ye unu nsongbu e jen d'a warade enwen we, elede ikwa-ugun sọ!

Anile Enwen I Ki I

¹³ O me nke unu umune m, Osolobue kpọ unu d'e weri enwen unu. Kani, egikwole ni ni onu e weriguu enwen onu memẹ k'o ri onu, rike ihian-mmaka; ka gi ni ihien-osusuọ e fetari ibe unu. ¹⁴ Makeni, we wegbamachanrin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hụ wu “Ihien

ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i." ¹⁵ Kani, omeni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanfukwo ni nwan enya, amamgbe onu e gbupu ibe onu!

Mmon-nso Le Ihian-mmaka

¹⁶ M si unu, a ni ni nwan Mmon-nso a ki unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Make ni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmon-nso a cho; ihien Mmon-nso a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebuo a luson ibe we ogun, nke wu ni, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omeni Mmon-nso ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhachanrin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ irua-mmom, ibu-nshi le igi iken eje-mmom a run, idu-enenren, ikpe, enya-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo aka-nke, ²¹ iwe-enya, igbu-ochu, iramanya tu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpinsin-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

²² Kani, ihien Mmon-nso a mipuha wu: ihien-osusu, ighogh, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don enya, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴ Ndi hun wu nke Kraisti wu Jizosi a kpogbuguo ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a suon'a enu obe Kraisti. ²⁵ Ebe o me ni Mmon-nso e ye enyi ndun, ni enyi e bi ni nwan ke ndi Mmon-nso ri a ki. ²⁶ Ele hun enyi e gi a pache mobu a kpasu ibe enyi iwe mobu e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umune m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmon-nso cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amamgbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraisti. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonni ihien o wu ri e dufie enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hughoma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ make ni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghori. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghori ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmon-nso ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghori ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Make ni, omeni enyi anini ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenkwo d'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpazuun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPuru-ekukwo NDINI NO JAGBO-JAGBO M GI aka M DENI onu. ¹² Ndi hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du aka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amamgbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehun nyan isi: ni unu e donmeguo omenalihun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguwo we obe hu kpogbu uwani—o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwani-ugun arini mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udun le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, make ni apa ehun we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehun.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmom. Isee.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosị

Ekele

¹ Mmē wu Polu de Ekwkwō-ozini. M wu onyē ozi pu-ichen Kraistị wu Jizosị ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosị, ndi wē gi e don-nya ime Kraistị wu Jizosị. ² Efoma lē udon, hun gha eka Osolobue Nedi enyi lē Onyē-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi bia, ya nōyeni unu.

Ngozi Enyi Nwon Ime Kraistị

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onyē hu wu Osolobue lē Nedi Onyē-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi, n'o yeolē enyi ngozi ime-mmōn ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraistị.

⁴ Ni Osolobue d'e kedē uwa, o hotogholē enyi ime Kraistị, makeni o nwē ihien-osusuo ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nsō, nwōnlēni nkōriani enya Osolobue. ⁵ O nō kwademe ni, o ru, o mūrūn enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o suoghō a, makeni uche e rō. ⁶ O mē e keni wē gi e ja Osolobue mma makē oken efoma o mē, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraistị, enyi a wuruolē ndi wē gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguō enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi mē e. ⁸ O gi amamihien lē nghota a ile mē ni enyi oken efōmani. ⁹ O nō nwan mē enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenkō d'a runfaha ime Kraistị. O meguō enyi marin a makeni o suoghō a n'o mē erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraistị—kē ihien ri elu-igwee kē ihien ri enu-uwa.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraistị, ihien Osolobue e ruguō enyi eka—makeni Osolobue, hun e mē ihien ile hun o mē n'o gi e mezu uche e, gi eka a hotō enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O mē e keni enyi ndi ibuzo tukwasị Kraistị obi hun uzō wuru ihien wē gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nwekē ogho.

¹³ Kē unu lē enwēn onu, onu henrinzikwō ndi nke Kraistị ogen onu gi nū oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehēn nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue nō bu Mmōn-nsō o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosị ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmōn-nsō kē Osolobue e bu uzō e ye; iya kē Osolobue gi a ghosị ni enyi jenkō d'e nwōnhēchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehē ni Osolobue ojija-mma n'o nwekē ogho.

Ekpere Polu Mē Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya hañ o gi mē ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwōnni-enyi wu Jesu lē ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele makē ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e mē ekpere. ¹⁷ M'a rīo Nedi hun nwē ogho, hun wu Osolobue Onyē-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmōn imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—kē unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a rīo a onwan keni enya ime-mmōn unu shiapu, unu a hun uzō marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpō unu, marin kē ihien o kwademe o jenkō d'e ye ndi-nsō a hihan ogbe, marinzikwō k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghōtazị kē ikēn o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, ikēn hun wē ghaleni a sa eka e ku k'o han, hun han kē ikēn o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu ikēn k'o ghosị ogen o gi gha onwun weli Kraistị, m'e nodi ani eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraistị kachanrin okiki ile lē ikēn ile ri ichen-ichen lē ihien ile w'a gbaye agbaye lē efan lē nzere ile—elēde ndi ri ogeni suo, kanị kezị ndi ridē ogen hun lalani. ²² Osolobue e weguō ihien ile che e okpuru ukū, tumē e Onyē-isi uka, Onyē ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehū a; ime uka kē ihien ile banyen'e ri; ya lē enwēn e wu onyē hun ri ebe ile, hun e mē ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

We Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmefie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmom ri elu ri okpuru e, mmom hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e me ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e me ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi noke ndi ozo ile. ⁴ Kani, makeni Osolobue e meke onye-omiken, makeni o nwe oken ihien-osusuo ebe enyi ri— ⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, me enyi son Kraisti rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghagu onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don wesi Kraisti, me enyi son Kraisti nodi ani ime elu-igwee—makeni enyi ri ime Kraisti. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hun o me ni enyi ime Kraisti me elu ile lalani marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kuchanrin k'o han. ⁸ Makeni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro— ⁹ ele make ihien ihian run, amangbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraisti

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni ugun,” a kpo enwen we “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun we ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e mememe. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraisti; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tume egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'enya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, makeni unu ri ime Kraisti wu Jizosi, e gigu we nwan edeke Kraisti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Makeni, Kraisti le enwen e wu udon enyi—makeni o meguo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o gigu ehụ a le onwun a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O gigu onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin enya azuun ebubuo hun te rini, gi uzo ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kani ndi kwerini Kraisti.

¹⁶ Kraisti me e keni o gizi erira wekinhenni Osolobue azuun ebubuo hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzo ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraisti no bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi ani ndi ozo hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraisti, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azuun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonna-enyi. ²² Ime Kraisti, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmom d'a wuru ebe obibi ime-mmom hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

¹ Ozioma Kraịstị wụ Jizọsịni m rị e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi rị ime ngan. ² A maringho m ni unu a nugo ni Osolobue ye m orunni o gi a gho si efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nugozi k'o don gho si m ya wu ihien, hun te zuerini, me m gho ta a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihien mini, ke m ghotahan Kraịstị. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan gho si ndi-ozu pu-ichen nso a le ndi-amuma nso a ya oge ni ghahani Mmon-nso. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozo a riguzi ndi ihien Osolobue e ru eka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehuhu ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi rị ime Kraịstị wu Jizọsi.

⁷ E henringuo m onye-orun oziomanị ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi rị orun ime ndun m. ⁸ Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oyiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Kraịstị, hun nwonleni oken, ⁹ leni m gho si ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun rị ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun rị enu-igwere enya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonna-enyi. ¹² Makeni enyi rị nwan ime Kraịstị wu Jizọsi, egun ari a tu enyi ibanye ebe Osolobue rị—ebe o me ni enyi kwerini Jizọsi.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m rị nwan a rịo unu: anikwole afunfun m rị e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraịstị

¹⁴ Make onwan, m rị e gbu nwan osekpụ ihun Nedi enyi, ¹⁵ onye hun ezi-le-ulo ile rị elu-igwee le uwa gha eka a nwehen efan we. ¹⁶ M rị a rịo a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmon-nso a. ¹⁷ M rizi a rịo a ni unu wuru ndi Kraịstị birichanrin ime obi we makeni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkpo gun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— ¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile gho ta ke ihien-osusuo Kraịstị shahan, k'o suehan, k'o jehan elu le k'o mihan; ¹⁹ unu a gho ta ya wu ihien-osusuo a, hun we ghalenị a ghotachanrin—keni ihien ile rị ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e rị orun ime enyi runkarị ihien ile enyi k'a saeka rịo mọbu ro, runkarị a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraịstị wu Jizọsi d'e ru agbo ile, jennin ejen. Isee.

Isi Nke Eno

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Don Wurū Ehu Ohu

¹ Mme, hun wu onye-ngan makeni m rị e jenni Di-nwonna-enyi ozi, rị nwan a rịo unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpọ onu. ² E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a gho si ihien-osusuo onu nwe. ³ Lili ma ni uzo ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nso a bia. ⁴ Ehu ohu le Mmon-nso ohu rị, nọke k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpọ unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kanị we yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen nọke ke Kraịstị don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekukwo-nso gi si, “Ogen o gi lashi elu,

o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekukwo-nsọ gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozo oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozo oyiye iwu ndi e jenhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozo oyiye iwu ndi ukọ-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraisti leni o gi we e me ehụ Kraisti wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehụ, sueruchanrin ogo Kraisti, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umueka, ndi ebi e bushi ihun-le-azun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusu e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira sukunrun Kraisti, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraisti gi ehụ. Makeni, iya me ehụ ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehụ ile gi a ri iken, e sue, e nweyaye ihien-osusu.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwonni-enyi a gba unu mkpinsin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonni ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinzi kwokpo kin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, elekwo erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Egher, unu a nuguo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

²² Unu a muguo ni unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tahu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azun, hun ihien oila-enya dufieguu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntụ! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ehụ ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anil'a han i me njo. Olulu y'e bule i ni eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma orun nwonleni nkoriani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon eka. ²⁹ Anile ni eje-okpu puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzọ e yeni ndi hun ri e gon ntin eka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmon-nsọ Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhin hu Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpe

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinarin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osusu e bi—noke ke Kraisti don nwe ihien-osusu enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele.

⁵ Marinkwo nị nị o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmom) jenko d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Makeni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe— ⁹ makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Liliima nị nị onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

¹¹ Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no— ¹⁴ makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuho-nso gi si,

“Onye-uran, tēhin!

Gha onwun lihi,

keni Kraisti nwunkpu i.”

¹⁵ Kpachanpu nị nwan enya ke unu don e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, makeni ogenni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota nị ihien wu uche Di-nwonni-enyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro nị manya ri a ki ihian; ka a nị nị Mmom-nso e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile— ¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso a gwa enwen unu oku, a bu nị Di-nwonni-enyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua nị nị ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²² Nwunye, e welua nị di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-enyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e noke ke Kraisti don wu isi uka— uka, hun wu ehụ Kraisti—hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri nị di e isi ani ime ihien ile ke uka don e wenua nị Kraisti isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusu nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusu uka, gi ifiri e we ndun a ye— ²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nso, ²⁷ keni o gi enina wefuha nị enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni alili—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nso, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusu nwunye e ke o don nwe ihien-osusu ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusu nwunye e nwe ihien-osusu enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e mememe e ohunma—noke ke Kraisti don e me uka— ³⁰ makeni enyi wu uka wu mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan hain okennyē k'e gi lato nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e mike; m gi e e ku banyeni Kraisti le uka. ³³ K'osileri, di owule ya nwe ihien-osusu nwunye e k'o don nwe ihien-osusu enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Le Ndi Mu Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-enyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu nị unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri n'i mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonni-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Le Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mobu igbon, e gi ni egun le ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin nị obi unu ile e me e, noke si Kraisti ke unu ri a gbaye. ⁶ Ekwokwo id'anya

wẹ sọ—ebe ụnụ n'a chọ nị wẹ ja ụnụ—kama, e gi ni akpakali obi ụnụ e mẹ ya wụ uche Osolobue—rike igbon Kraisti. ⁷ A shiapuni efo a run orun ụnụ—nọke si ụnụ ri a runni Di-nwonna-enyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni ụnụ a maringho nị Di-nwonna-enyi jenko d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru wẹ, e mezikwo nị wẹ erira. Eronzile ni wẹ egun. Ụnụ a maringho nị ụnụ le wẹ nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonna-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni ụnụ saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ le edeke) ke enyi le wẹ ri a do, eje-mmom ichen-ichen ke enyi le wẹ ri a do: ndi-isi wẹ le ndi-okiki wẹ le eje-mmom ndi hun a ki ishini gba elu-awa le eje-iken ime-mmom ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni ụnụ hun uzọ saeka turu ogen eje-uhuhin e gi bia; keni ụnụ saeka mechanrin ihien ile furuni, bu ụnụ turuhukwo ebe ụnụ turu.

¹⁴ Turukenme ni nwan! Ụnụ e gi ezioku kenme ukun nọke akpukpo onye-agma gi e kenme ukun; ụnụ e yiri ime-ihien-Chuku-chọ nọke ewuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi. ¹⁵ Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku, gi n'e henrin akp'uku, nọke akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, nọke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha ụnụ kpuru ri ke okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; ụnụ e weri oku-Chuku hun wu opia-agma Mmon-nsọ, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere nọke ke Mmon-nsọ don chọ ogen ile; ụnụ e gi udi ekpere le aririo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu ụnụ; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo nị nị mme nwen ekpere, keni m shiapu onu nị m zi ozioma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'e iken; e me m wẹ marin ihien ri ime ozioma— ²⁰ m yi nwan egan makeni m ri e zi ya wu ozioma ri ke onye-nnokin enya Kraisti. E me ni ni m ekpere nị m hun uzọ e kushi e iken k'o furu nị m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwenę enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun wẹ gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwachanrin ụnụ ihien ile, keni ụnụ marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²² Iya ke m zilani nị ụnụ ya—nị ụnụ marin ke enyi ile no, ken'o hun uzọ kasizikwo ụnụ obi. ²³ Udun Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rini ndi nke Kraisti ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efo ma Osolobue ya rini ke wẹ han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraisti wu Jizosi. Enyi ri e dejenni ndi ile ri ime Kraisti wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun ri Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighoghoe me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m aka ime orun ozioma—ghakwori uhuhin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogeni. ⁶ O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuhin Kraisti wu Jizosi k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a ri m enina, make ni unu ri m obi ogen ile! Eghoe, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m ri ime ngan, ke ebe m ri a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha aka Kraisti wu Jizosi bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nweyawe— ¹⁰ keni unu hun uzo sa aka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuhin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru ri mma Chuku cho, hun gha aka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojija-mma.

Jesu Ri Ime M E Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma aka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile ri ogwa eze-kanj wu Siza le ndi ozo ile marin ni ifiri Kraisti ke m gi ri ngan.

¹⁴ Ngan m ri e meguozi obi rukemne ndi itu-Kraisti ibe enyi bu oda anj ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kanj, ndi ozo bu ihien ri mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien ri mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraisti, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we ri e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a puha; we ri a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m ri a ta ime nganni m ri.

¹⁸ Kanj o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghoe, wu ni we hu e gi uzo ile e zi ozi Kraisti, ke we bu ihien ri mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghoe, m k'a gha a ghoghoe, ¹⁹ make ni a maringuo m ni we k'a hatu m—ghahani ekpere unu le eyeme ka Mmon-nsọ Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehui m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O me nke m, m ri ndun, m ri ni Kraisti; m nwunhun, erere ro. ²² Kanj, m ri ndun ime ehuni, a runpuha ni m Kraisti mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azuunni, e roshi azuunni: k'o ri m, a la m uwanj to d'e du Kristi nodi—make ni ohun ka mma. ²⁴ Kanj, m ri ndun, iya k'a ka unu aka e yeni.

²⁵ Make ni o weguo m enya ni m ri ndun k'a ka unu aka e yeni, a maringuo m ni m k'a nodi, runsomne ihien m ri a run ebe unu ile ri, keni unu hun uzo a gha ihun ime okukwe, a ghoghoe ime okukwe. ²⁶ Ya wu ni we k'a hatu m, a biazj m d'e kunrun unu—obibia m a wuru ni unu ihien unu e gi nyankemne isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru ni, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—ni ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi m'e don ni unu gi mmom ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a lunu uzọ-Kraisti hun ri ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don ni unu egini egun ndi-inenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi we ni we k'a la ntikpo, ghosizikwo we ni unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makeni, Osolobue e yegu unu ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kani ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu ri nwan a ta n'a— ³⁰ makeni unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m ri e shi mbu—unu a nuguozu ni m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Ni Enwen Unu Ali Ke Kraisti

¹ Omēni iwu ndi nke Kristi a gba umē; omēni ihien-osisuo e me ihian a roko ibe e obi; omēni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omēni ihian e me ni ibe e efoma, a ni k'o ri ibe e e metu a obi— ² me ni nwan ni ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osisuo, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chorị nke i suo mobu ni we hun i. Ka e welua ni enwen unu ali, e ye ibe unu ogho kari enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;
we no mu a ihian.
O wuruguu nwan ihian,
⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kweri ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,
Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,
ye e efan
hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,
we kpohu efan Jesu/Jizosi,
ihien ile ri enu-igwee le elu-uwale okpuru uwa
k'e gbu osekp.

¹¹ Onu ile k'e ku e
ni Jesu Kristi wu Nna—
oghọ e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Ri Orun Ime I, Rnma Nwan

¹² Ifiri e, ndi ri m obi, ke unu don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa unu, ogen mme le unu gi ri uzọ ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehụ-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya ri orun ime onu ogen ile, e me onu a sa eka a hori ni uche e ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, umu Osolobue obibi we nweleni ntupo—osuon'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzọ ohu; no ni ime igunrun we e nwan, e

ke ime uwanị ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bia, ni oso m gba le orun m run alani iwi.

¹⁷ Ya wu, osuon'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoh! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoh.

Nyemeka Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonnienyeni wu Jizosi k'a ni m ziheni ni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozohun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringwo mkpa o ri; unu a maringwo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m ziheni unu iya egwa—m maringwo ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonnienyeni ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m no ri mkpa ni m ziheni unu Epafroditosi. Nwene m ko wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu ziheni, hun ri a runni unu ghahani iyeni m aka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo k'o me ne, o mezikwo ni mme nwen ya, amangbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukenme m ni m ziheni e, keni unu hun a, efo a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighoghoh nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonnienyeni; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m aka unu saleni aka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Di-nwonnienyeni. Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e cheme unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbụ

² Kpachanfu ni enya ebe nkite ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekika ihian ehụ ni we ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ugun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmoh ghahani Mmon-nso; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ osuon'a ni mme nwen e nweghwozikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozohun ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ugun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-ali Izreli—onye ikpun-ulo Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo aka Kraisti; nke iri-ochan ghahani idonme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e gigu m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu suo—e weriguo m ihien ile noke ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonnienyeni—hun m gigu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kwerigoni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nweke ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e ruguo m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m runggu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenkọ d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpọ enyi oku elu-igwee o kpọ enyi ghahani Kraisti.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehụ ime mmọn furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kanj, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'ọ ghotọ ihienni. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-ihenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-ua ihien-ua ke we e ro.

²⁰ Kanj, o me nke enyi, enyi wu umu-di-ali enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onyenuzupuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebenu lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehụ enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memewe ni we no ke ehụ a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Eno

¹ Umune m ri m obi, hun ri a dani m, unu wu ighoghọ m le ihien we k'e gi tu m ugon! Ndi ihien we a suo m, wuzo ni nwan ime Di-nwonni-enyi erira!

Ndunmọdun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—noke ndi ri ime Di-nwonni-enyi. ³ Eghe, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don enya, m ri a rito i n'i yeni ikpoho ndini eka, makeni e songuo we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun efan we ri ime Ehuho nke ndun.

⁴ A ghoghọ ni ime Di-nwonni-enyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghoghọ ni!

⁵ Ihian ile we gi eka ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwonni-enyi lala egwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni ariri le ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian ghaleni a ghotọ—o k'e chemewe obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umune m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a gbaye, ihien owule furuni; ihien owule nwele ni nkoriani, ihien owule a suo ihian usuo efo, ihien owule we gi a ja ihian; omume owule richanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonme ni ihien ndi hun unu mumarin m, ihien ndi hu unu gha eka m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m eka. Unu me we, Osolobue udon k'a noyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwonni-enyi ni unu e gigo nwan ogenni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m eka, kanj unu ahunni oghere unu e gi me e. ¹¹ Ele ni ihien ri a fu m orun ke m gi ri e ku ihienni. Mba, makeni a murunguo m ke m don a ni ihien m nwe e jun m efo. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien ri a ko ihian, marinzikwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A muguo m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe owule le ogen owule: ke m rijun efo ke m bu egun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osileri, unu e meke unu gi yeni m eka buru nsongbu m.

¹⁵ Ụnụ ndi Filipi a marinchanringuọ k'o mę oğen hụ ęnyi gi zime ozioma ebe unu ri—ni o nwonni uka ozo gi ihien we nwe yeni m eka gi son m run oğen m gi gha Masedonia pu kari unu suọ. ¹⁶ Ke oğen m gidę ri Tesalonika, eledę mgbe ohu suọ ke unu zihę ni m ihien oğen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Eleni m chokọ ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M ri a cho ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharnguọ m ihien ile furu ni m! E nwonchanringuọ m ihien ile ri m mkpa—nwonkaride! Huni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, efo e junguọ m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'ọ wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a suọ a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenkọ d'e yechanrin unu ihien owule ri unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi ęnyi jęrin ejęn. Isee!

Ekele Ikpazuun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nsọ Kraist' Jizos' ile. Umune ęnyi ime Kraisti hun mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nsọ ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kani wu Siza.

²³ Efo ma Di-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi me ya noyeni mmon unu.

Ekukwo-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, make ni uche Osolobue ro. Mmẹ le Timoti nwenẹ enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere. ⁴ Eghẹ, make ni, enyi a nugo oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusu unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri—⁵ make ni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugo banyeni ihien ni ri elu-igwee le olile-enyani we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e rugo unu aka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Erira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghotu efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafraji hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rin unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwaguo enyi ke unu nwehan ihien-osusu hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmom, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e ken unu e bi obibi furu Di-nwonni-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efo uzọ ile—a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu ken unu saeka gi agungun ri mma le ighoghọ dingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, make ni we ri ime ukpe.

¹³ O ri erira make ni o zuopuhaguo enyi okpuru iken ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njo—make ni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵ Enya hun Nwa a ni wu Kraist' a hunguo Osolobue we ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibuzo, Onye-isi hun ihien ile we ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Make ni, aka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi we ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmom ke ndi-okiki we. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni we ile.

¹⁷ O ri ari ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hun wu ehụ a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Make ni, o suo Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O suozikwo Osolobue n'o ghaha aka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke we ri elu-uwa ke we ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbaman—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kanu o giguu nwan ehụ o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira ken unu wuru ndi o jenkọ d'e wepuha ihun e—ndi nweneni ntupo le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghọ ohunma, omeni

unu e turukenme ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-nya hu ri ozioma unu nu pu— ozioma hun we ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomani ke we tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehụ m a tapu ni Kristi afunfun hoduni we k'a tani ehụ a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e— ²⁶ me we marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghanj marinleni—kani o kpupu guo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷ Chuku me e make ni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghọ, me we marin ni ndi wuleni ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni nya ni unu jenko d'e nwe ogho ahun lalani.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule aka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehu ime Kristi—keni enyi hun uzọ wepuha we ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile keleni huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuo wuru obi ohu, a hun we uzọ ghochanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihien le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵ Make ni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukenme ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a make ni, osuon'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebehu ime-mmön.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi noke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofụ unu ime okukwe. Make ni, o nwegho ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmön le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwanj ke we ri a kuzi. Ele nya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹ Kani, ehụ Kraisti ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richanrin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—make ni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ungun ime-mmön—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi aka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Make ni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wepuha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraisti, don nya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ungun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo.

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun keleni me ogen ahun.

15 O no napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'anya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

16 Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsọ ri ichen-ichen we gizi e zu iken. 17 Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

18 Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmon-ozu gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmon-nsọ ari a ki iroro e.

19 O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsome mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzọ e sue udi usue hun gha eka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

20 O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunnahinguo mmon le iwu a han ihien e me k'o me elu uwani. Ki hain nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwani? Ke unu a gbayeni omenal ndini we? 21 “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule eka!”?

22 Omenal ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. 23 Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o no ke si a marinke we ihien—tumadu ke we don a wa omenal ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wuleni nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian eka e kwondon enwen e amangbe o mesome eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

1 O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun eka-nni Osolobue. 2 Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. 3 Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. 4 Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

5 Gbu ni nwan egun ihien-uwa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-nya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmon.) 6 Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. 7 Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

8 Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. 9 Atukwole ni ibe unu ntu, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. 10 Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. 11 Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

12 Rike ndi Chuku hori, ndi ri nsọ, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. 13 E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghari ibe unu ke Di-nwonni-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

14 Hun kadeni, yiri ni ihien-osuso, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. 15 E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenkọ e me ime igunrun unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpọ unu d'e nwon noke ndi ri ehụ ohu. A kpanmin ni Osolobue. 16 Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihiem le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busome ni Osolobue ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le

ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonna-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonna-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichēn-ichēn

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, make ni erira k'o furu n'i bi—noke onye nke Di-nwonna-enyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osusu nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umụ, e hume ni ni ndi muni unu isi ime ihien ile, make ni ya ke Di-nwonna-enyi cho ni unu e me noke ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amangbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebeku e lee unu, unu e memeni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonna-enyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noke si unu ri a runni Di-nwonna-enyi ya, ele ihian. ²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonna-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonna-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonna onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni aka ri mma e son we, emegbule ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

² E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³ E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpopu ni enyi uzọ enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzọ e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴ E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghota—k'o furu ni m e me.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu. ⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye aka, a suo ke nnu, keni unu sa aka a shiarị onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpažuun

⁷ Ezi nwenę enyi wu Taikikosi hun furu we gi e don enya jenkọ d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonna-enyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi nwenę enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰ Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwenę Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatoguọ unu nabanhan Maki—omeni o bia ebeku.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozị Jostusu, e kelezi unu. Madu etoni suo wu ndi Ju, ndi kwa ungun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹² Epafraši hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafraši e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo noke ndi ka-eku, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saeka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umune enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nwenę enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶ We gunguu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akiposi, "Hunkwo a n'i runchanrin ogbo we keye i ime orun Di-nwonna-enyi."

¹⁸ Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ọhụnma Osolobue mę ya nọyeni ụnụ.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Tsalonika Ndi Tsalonika, Nke Ibuzo

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Tsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. Efoma le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Tsalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run make ni onu kwere ekwera le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-osusu onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-enya ebe Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguo unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu egini oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nsọ e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wecharin unu enya ni ezioku k'o wu.

Eledede ohun suo: unu a maringwozi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi le Onye-nwonni-enyi, gi ighoghọ hun gha eka Mmon-nsọ bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwere ni risonme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonni-enyi a ghaguo eka unu ghagbari—eledede ime Masedonia le Akaya suo, a nuchariguo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmon gbehuto d'e fema ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amangbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tsalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringho ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebegu ni enyi d'a bia Tsalonika d'e zi unu ozioma. Kani, osuon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—make ni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don wera enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu orun izi-ozoma che enyi eka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o suo ihian—kama, enyi e ku n'o suo Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kani unu le enwen unu a maringhwozikwo—ni enyi egini oku a suonj we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwoni enya-uku bia—gi ihien ozọ kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozọ. ⁷ Osuon'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi-ozu pu-ichen Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi eka-alulu e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Make ni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, make ni o suo enyi asuo—make ni unu a riguo enyi obi oda-oda!

* **Isi Nke Ohu:1** Saịlasi

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amamgbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nso, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani. ¹¹ Unu a maringho ni enyi gi aka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu. ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a rio onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpo unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhann'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta aka ndi ali unu ke we le enwen we ta aka ndi Ju. ¹⁵ Ndi Ju, hun gbu Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a luson onye owule— ¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozo ozi we k'e gi nwon nzuori! Eriira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kanj, iwe-le-onuma Osolobue e kunrungwo we nwan ikpazuunni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekere ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kanj, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biaz d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kanj Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Egher, ki wuzi nwan olile-enya enyi? Ki wuzi nwan ighoghoho enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu?

²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighoghoho enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi aka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwenen enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekenme ime okukwe unu— ³ amamgbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzo ohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan eriira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m aka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kanj, Timoti a ghagwo nwan ebe unu ri lua; o wehewo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusuwo unu nwe. O kuguozu ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e giguwo we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonni-enyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka keleguu Osolobue make unu, make ighoghoho ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzo ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonni-enyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonni-enyi ya mezikwo ihien-osusuwo unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusuwo enyi nwon ebe unu ri gi a

bawaye. ¹³ Ya mē obi unu zekemē ebe iri-nso ri, amamgbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi ogen hu Di-nwonna-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nso a, k'e gi bia.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Sọ Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonna-enyi wu Jizos' a rifo unu: bisonme ni obibi hu unu munarin enyi ni 'ya a sọ Osolobue usuo—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ² Makeni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ye unu.

³ Makeni, uche Osolobue wu ni unu ri nso; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehū a, donme e nso, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwehe e mobu megbu nwehe e ime ihien. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpinsin-eka, ni Di-nwonna-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Makeni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpo enyi d'e bi, kani obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kani nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nso a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuo noke umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Makeni, Osolobue e gigo eka a kuzi unu inwe ihien-osusuo ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuo ndi ile kwerini ri Azun Masedonia. Kani, enyi ri a rifo unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu.

¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonna ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu wonleni olile-nya don a kwan. ¹⁴ Makeni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhunni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan makeni oku Di-nwonna-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun ogen Di-nwonna-enyi k'e gi bia, ebukoni ndi hu ri uran uzo d'e kunrun Di-nwonna-enyi. ¹⁶ Makeni, o ru ogen hu, Di-nwonna-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmon-ozu; opi Osolobue k'a han—Di-nwonna-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhinguni e buguu uzo gha onwun lihi. ¹⁷ Ogen hu, we k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni we ime orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonna-enyi ime-elu—erira ke enyi k'a don buru Di-nwonna-enyi d'e son e nodi jenin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasi ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kani, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Makeni, unu le enwen unu a maringuo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonna-enyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, “Udon a rigo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozi a!

⁴ Kani nke unu, umune, onu ari ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Makeni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni enyi munrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Makeni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kani, ebe enyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni enyi donrin

ni nwan ęnya; ni ęnyi yiri okukwe lę ihien-ọsusuọ ke ęwuru igwe onye-agma gi e gbondon obi ę, ęnyi e yiri olile-ęnya nzuopuha nọke okpu onye-agma gi e gbondon isi ę. ⁹ Makeni, Osolobue etumeni ęnyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo ęnyi d'e nwonrin nzuopuha ghahani Di-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Makeni, Di-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi nwunni ęnyi onwun keni ęnyi hun uzọ son ę ri ndun—ke ęnyi ri ndun ogen o gi bia ke ęnyi a nwunhuguo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu ume—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu ęka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazuun Le Ekele

¹² Kani, umue, ęnyi ri a riu unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu ęnya ime Di-nwonni-ęnyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-ọsusuọ we, e gi ifiri ę e ye we mgbaye kachanrinni—make orun we ri a run. Udun ya risonme ęgbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umue, ęnyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsi-ęka; a kasi ni ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zeleni ęka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonni onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozo ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghoghọ ni ogen ile. ¹⁷ E me ni ekpere ogen ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, makeni onwan ke Osolobue cho ęka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nso ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkenme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen ę, hun udun gha ęka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nso: ya donmechanrin mmon unu le ume-ndun unu le ehụ onu ohunma—amangbe onu gha e nwon nkoriani ogen Di-nwonni-ęnyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don ęnya, o jenkọ d'e me ę!

²⁵ Umue, e me ni ni ęnyi ekpere!

²⁶ Dide ni umue ęnyi ile odide ri nso.

²⁷ M ri e gi ęfan Di-nwonni-ęnyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhuo-ozini.

²⁸ ęfoma Onye-nwonni-ęnyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Ndi Tsalonika Ndi Tsalonika, Nke Ebuo

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Tsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efo ma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Dnmekununu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osusuwo onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furughu ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenko d'e me e ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—'ya le ndi mmon-ozie hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwunni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonni-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndinu k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonni-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we— ¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nsu a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'og makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kwere oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a riu Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alanu iwi; enyi a rizu a n'o gi iken e runzucharin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run— ¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efo ma Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Dancharin Iwu Ile

¹ Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenko d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozie owule—we si n'ogha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonni-enyi a biaguwo.

³ Anikwole ni onye owule gi uzog owule dufie unu: Uhuohin hu abiako mmani oken nnupu-isi hu biaguwo, e wefuhaguwo we Onye hu a dancharin iwu ile—Onye hu a dancharin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴ O k'a gha a lusun mmon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kacharin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsu Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzog ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e ruguwo we kebe wepuha a.

⁷ Makeni iken hu e buhe idan-iwu a riguole nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Di-nwonna-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpopu. Di-nwonna-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonna-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu aka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumenya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakotikpo, makeni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a juguo we ezioku zihie ni we oken ndufie ahun we jenkot d'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntu. ¹² Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a suo.

We Hoto Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kani, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonna-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Makeni, Osolobue hoto unu isi-mbidon noke mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nsa Mmon-nsa le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan hain Osolobue gi nwan kpo unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan! Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusu o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-nya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Di-nwonna-enyi hun uzo ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gbapuha enyi aka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, makeni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³ Kani, Di-nwonna-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Makeni enyi a maringhozi ihien Onye-nweni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonna-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghota ihien-osusu Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akutopukwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu aka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷ Makeni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akutopuni aka ogen enyi le unu gi ri uzo ohu; ⁸ enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amangbe enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹ Elekwon ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke ogen enyi gide ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: "Onye ju n'o runko, y'e rile."

¹¹ Kani, enyi a nuguo ni ndi hu ime unu kutofu aka, e busonme aka e che orun rulen we; o nwonna ihien w'a run. ¹² Enyi gi efan Onye-nweni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien aka kuma we; we gi aka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole unu.

¹⁴ Onye ọwụle gbayeleni ihienni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya, gban'a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n'a ke enenren, ka a gba n'a mkpinsin-eka ke nwenen unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonnienyi le enwen e, onye hun udon gha eka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzo ile. Di-nwonnienyi ya noyeni onu ile.

¹⁷ *Mme wu Polu gi eka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-eka m, enina ke m'e biye ekukwo-ozim ile eka.*

¹⁸ Efo ma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ibuzo

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini; m wu onye-ozu pu-ichen Kraisti Jizosi. Osolobue wu Onye-nzuopuha enyi le Kristi wu Jesu onye enyi gi don enya tume m. ² M ri e dejenni Timoti wu nwa m esi ime okukwe. Efo ma le omiken le udon hun gha aka Chuku-Nedi le Jesu Kristi Nna enyi bia ya rini i.

Mkpinsin aka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nodi nwan Efesosi ke m don gwa i ogen m gi jenkō Masedonia, keni i gwa ndi hu ri a kuzi ihien wuleni ezioku w'a kuzizile ihien ndi hu we ri a kuzi; ⁴ w'e gonzile ntin akiko nwonleni isi le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme hun nwele ni njedenme—make ni ihien ndini e me ihian a masonme omuma nwele ni ali hun nke o gi yeni ihian aka bi obibi okukwe hun Osolobue cho. ⁵ Ihien hain i k'e gi gwa we erira wu ni ihian hun uzō gi ihien-osusuo e bi—ihien-osusuo hun gha obi ri mma le ihori ri mma le okukwe gha akpakali obi puha. ⁶ O nweole ndi lato ihien ndini, kpahu, sonme oku nwonleni isi. ⁷ We cho ni we wuru ndi nkuzi Iwu Mozizi, bu aghotanī we ihien ndi we ri e ku mobu ihien ndi we ri e ku oku we—e ku, a du aka obi.

⁸ Enyi a maringho ni Iwu ri mma—omeni ihian a maringho gi e me ihien we gi ifiri e ye Iwu. ⁹ O furu ni ihian ghota ni ele ifiri ndi ezi-omume ke we gi ye iwu. Kama, we gi ifiri ndi a dan iwu le ndi e nupu-isi ye e, uwe le ndi ghaleni e fe Osolobue le ndi e me njo, ndi e me ihien runi le ndi e lelia ihien ri nsō, ndi e gbu nedi we mobu nne we le ndi izighe. ¹⁰ We yezi e make ndi ughere, make ikennyē hun e meson ikennyē mgba le ikpoho hun e meson ikpoho mgba, ndi e re ihian le ndi e non ihian, ndi-ntu, ndi a shia eri-ntu le ndi e me ihien ndi ozō owule we le ezigbo nkuzi ghaleni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini ri ime ozioma hun Osolobue, Onye hu richanrin mma, buche m aka.

Ikele Chuku Make ni O Me Ebere Nabanhan Enyi

¹² M ri a kpanmin Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi hun ye m iken m gi ri a run orun, make ni o weri m noke onye o gi don-enya, we m orun, ¹³ osuon'a ni m te kuto a, kpokpo ndi nke e, gi aka-iken son we. Kanī o no me ebere m, make ni amarin m ihien m ri e me ogen ahun, m'e ke kwerizikwo ogen ahun. ¹⁴ Di-nwonni-enyi no gi aka ri mma son m, me ni m omiken oda-oda, wezi okukwe le ihien-osusuo ri ime Jizosi ye m oda-oda. ¹⁵ Okuni wu ezioku hun furu w'a nabanhanhanrin: ni, “Kraisti wu Jizosi bia ime uwa d'a zuopuha ndi njo”—hun o me ni mme kachanrin njo ime uwe ile.

¹⁶ Kanī, ufiri e ke Osolobue gi meni m omiken, mme hun kachanrin njo e me, keni Kraisti wu Jizos' hun uzō gi m ghosichanrin ndidi zu oke, gi m me ihien nleri, keni ndi ozō, hun k'e kweri n'e gi e marin ni we le enwen we jenkō d'e nwon ndun itebite.

¹⁷ Eze Itebite ke Osolobue wu! Eze Ghaleni a nwun! Onye we ghaleni e legha enya! Chuku ohu suo rini! Mgbaye le ogho ya rin'a jenin ejen! Isee.

Gi Oku Osolobue Le Ihori Ri Mma Lunj Osolobue Ogun

¹⁸ Timoti nwa m, m ri e ye i iwu ndini noke ke amuma ndi we busonme banyeni i mbu don ku, keni i saeka gi ihien we ku ime amuma ndi ahun lu ogun hu ri mma, ¹⁹ e kwonkenme okukwe le ihori ri mma. O nweguo ndi lato ihori we, sukpopu okukwe we. ²⁰ Himenosī le Alezanda ri ime we. E weguo m we ebuo ye Ekwensu n'o me we ihien, keni we marin kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a risonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ² e mezeni ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzo e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a suo Osolobue wu Onye-nzuofuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marizikwo ezioku.

⁵ Makeni,
Osolobue ohu suo ri;
Onye ohu suo rizikwo
hun e wegbama Osolobue le ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosi
hun wuzikwo ihian;

⁶ hun we enwen e ye,
keni o wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ We tumo m onye e zisonme ozi ihienni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozo wulen ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tu ntu!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyu ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi aka ekpere elu, ya wurukwo aka ri nsu, elukwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihien-mma mobu ekwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹ We gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kile okennyu; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kanj Osolobue jenko d'a zuofuha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osusuo le iri-nsu, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, "Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run."

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manyu mobu onye aka-iken, kanj onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye egbo a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-aka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbye ihian uzo ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani aka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepua uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzo Kraisti nke ohun, amangbe o honronma bu o nwonni ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amangbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we aka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manyu mobu ndi egbo ri enya. ⁹ We k'a wuriri

* **Isi Nke Ebuo:12** nwunye ihian

ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzọ lelegu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni uka.

¹¹ Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu suo; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukani ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e mezikwo obi rukemwe we ali ime okweri we kwerini Kraisti-Jizosi.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴ M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kani, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bia, ni marin k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ puha;
 o no ghoji ni iya ro nke-esi
 ghahani Mmon-nsọ;
 ndi mmon-ozu a hungho a.
 Ihian e zisonmeguo ozi e ali ichen-ichen;
 e kweriguo ni w'a ime uwa.
 O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Ẹnọ

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraisti, sonme mmon ndi hun e dufieni le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunna ihori we nwunguu noka si we gi igwe-okun dagbu e. ³ We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uzọ e ri, e ye e ekele. ⁴ Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonna hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narin a, ⁵ makeni oku Osolobue le ekpere e don e nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi ime okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraisti-Jizosi, hun we gi ihien ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷ Lato ilu ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marileni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸ Makeni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kani igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzọ ile, makeni w'e ri erere e ime ndunni le ime ndun lalani." ⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya hain enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, makeni enyi gi Osolobue ri ndun don-enya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile—tumu ndi kwerini.

¹¹ A gwa we ni we k'e meriri ihien ndini, a kuzi we ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i ni wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi e, ihien-osusu a, okukwe e le k'o donme obi e ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a ni i hu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmon we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasu i.

¹⁵ Hun a ni i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni i hu e me we ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e

* **Isi Nke Ẹtọ:16** Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

mēsōnmē ihien ndini wē. Makēni, i gha e mē wē, i siko d'a zuofuha kē enwēn i kē ndi rī e gōn i ntin.

Isi Nke Isen

Eka W'e Gi E Sōn Ndi Rī Ichēn-ichēn Rī Uka

¹ Aganlę okēnyē-ōba, ka gi mgbaye gwa a oku lękę onyę rī a gwa nędi ę oku; a gwa ikēnyę rī ibe anī oku lękę umunę-ikēnyę; ² a gwa ikpoho-ōba oku lękę onyę rī a gwa nnę ę; a gwa ikpoho rī ibe alī oku lękę umunę-ikpoho—ka dōnmęchanrīnkwo enwēn i ochan.

³ E lepū ndi di wē nwun hūn nwelēni eyemęka nke-esi ęnya, n'i gi ę tū nī wē uya. ⁴ Omēni okpoho di ę nwun e nwōngho umu, mōbū umu-oye, ndini wē mūrūngudę kę wē dōn a rūn ihien furu nī wē rūnni ndi ezi-lę-ulo wē, e gi ęka wē rī e yeni ndi mūnī wē a kūkinbelua wē ugwo, makēni iya a sūo Osolobue. ⁵ Nke okpoho di ę nwun hūn wū ogbēnyę nke-esi, hūn nwōnlēni onyę owulę, o k'a rī e gi Osolobue e dōn ęnya, e mēsōnmę ekpere, a rīo Osolobue uhinhin lę efinnai. ⁶ Kani, hūn rī e bi obibi ęhū-ufu anwunhūnguolę—osōn'a nī o rī ndun. ⁷ Hūn a nī y'e yezi wē iwu ndini amamgbe wē a wūrū ndi nwōn nkōriani. ⁸ Onyę owulę ghalēni e lefū ndi nke ę ęnya, tūmadū ikpun-ulo a, a jūguo okukwe-Kraistī, onyę ahun ka onyę kwerilēni njo.

Ikpoho Di Wē Nwun Hūn Uka Jęnkō D'e Lepū ęnya (Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di ę nwun hūn ruguū ahua oğun ęto mōbū kari sūo kę wē jęnkō d'a gūnye ikpoho di wē nwun hūn uka jęnkō d'e lepū ęnya; o k'a wūriri onyę lukarilēni di ohu. ¹⁰ O k'a wūriri onyę wē gi orun oma o rūnsōnmę marin: ya wū, n'o zūngho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu wē unyin ukū; n'o yeghoni ndi rī nsongbu ęka; n'o gigho enwēn ę kwani orun oma uzo ile.

Ikpoho Di Wē Nwun Hūn Kelēni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerilę gūnye ikpoho di wē nwun hūn kelēni ka egedi. Makēni, ihien a gūn ęhū nwę ikęn ban ęgbata wē lę Kraistī, a choma wē nī wē luru di. ¹² Ogęn hū ikpe a ma wē makēni e tikpoguo wē nkwa ibuzo wē kwe.

¹³ Wezukadę ohun, o ru, a mūrūn wē ęka-nkūtōpu, a gha unō-unō. Elędę ęka-nkūtōpu sūo, a si si-si-si, e busōnmę ęka e che orun rulēni wē, e kusōnmę ihien furulēni nī wē ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmōdun m wū: ikpoho di wē nwun hūn kelēni ka egedi wē luru di, wē mū umu, wē e lepū ikpun-ulo wē ęnya—amamgbe eņenrēn a hūn oghere o gi kuja oku ęnyi. ¹⁵ Makēni, ndi hū ime ikpoho ndini wē a kpahuguolę, sōnmę Ekwensu.

¹⁶ Okpoho owulę kweri ni Jesu hūn ndi di wē nwun wū ndi-igbēnyę nke-esi rī ikpun-ulo wē, ya yeni wē ęka, makę uka gha e bu okęn ibu—kēni uka hūn uzo saęka e yeni ndi ahun di wē nwun hūn nwelēni onyę e yeni wē ęka nke-esi ęka.

Eka Wę Gi E Sōn Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka rī a kī ohunma ru w'e ye ogho lę ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzo ębuo, tūmadū ndi rī a gbakęnmę ebe iku oku-Chuku lę ikuzi n'ę rī. ¹⁸ Makēni, ękukwo-nsō si, “Ekenmęlę efin onu ebe o rī a zokpo oka,” sizi, “Onyę-orun e furugho hūn w'a kū ugwo-orun a.”

¹⁹ Wę kinghosi i ihien owulę banyeni onyę-isi, egikwole ę dōn, mmanī madu ębuo mōbū ęto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hūn e mēsōnmę njo, jūgbō wē id'ęnya ihian ile, kēni egun hūn uzo tuma ndi hoduni.

²¹ M rī a gba i mkpīnsin-ęka id'ęnya Osolobue lę Kraistī wū Jizosi lę ndi mmon-ozī nsō: e dōnmę iwu ndini; egbeyekwole ni onyę owulę; elekwolę ihian ęnya ihun.

²² Ahuhukwole bu ęka kwasī onyę owulę tume ę onyę orun-uka, bu y'e leban n'a ęnya ohunma. Kpachanfu ęnya amamgbe y'e bi ęka ye njo ndi ozo mę; dōnmę enwēn i ochan.

²³ Arazile mirin suo, kama, a rari ekere manya make ufiri efọ i le make emu hun a ku n'i mbu-le-ebu.

²⁴ O nwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kani nke ndi ozo, njo we a ra fuha ifon egwa, kani o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Erira ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jenin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbon mobu odibo aka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kutọ efan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni ihian ri e fe onye kwerini, y'e benwakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fede e kari, makeni onye ri e ri erere orun a wu onye kwerini le onye ri Osolobue obi.

A kuzi we ihien ndini, e nu we e me we.

Eje-nkuzi Le Ihien E Buhen'e

³ Onye owule hun a kuzisonme ihien ozo wuleni ezioku, onye hun ghaleni e kweye ni oku ndi hu zu oke Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti ku le nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihu a pache; o nwonna ihien o marin. Adudu ido-ndondo le iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-enya, ikpe, nkuto, inyonsomme-ihian onyinyon rileni mma ⁵ le idosomme ndondo—hun o meni o nwe ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahinguo we. We ri e ro ni ife Osolobue wu uzọ we gi e nwe erere. [Esonkwole ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-le-uba

⁶ Ifede Osolobue wu erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwe jun e efọ. ⁷ Makeni, o nwonna ihien enyi wehe ime uwa, o nwonzikwoni ihien owule enyi jenko d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehuru ni enyi e nwongho ihien-oriri le ekwa*, ya jun enyi efọ. ⁹ Kani, ndi ri a cho ni we hi odafin a danbansonme ime onwunwan; egun ri ichen-ichen nwonleni isi a nwundon we ke onyan—egun ri ichen-ichen hun a ru ihian ehuru, a do ihian e ye ime iwi le ntikpo. ¹⁰ Makeni, ekpiri-egho wu mkpogun udi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihi-odafin n'a du we, mesonme ihien bu oda obi gi e gbusonme we mgbu.

Ndunmodun Rini Onye-orun Osolobue

¹¹ Kani, iyu wu onye nke Osolobue, na ihien ndini ile to. Chuma ezi-omume Osolobue cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osusuo, ndidi le ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenme ndun itebite hun Osolobue gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'enya ndi bu oda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobue hun e ye ihien ile ndun le Jizos' Kraisti hun no id'enya Pontus' Paleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onye o wu†, m si i ¹⁴ donmechanrin iwuni; enwonkwole ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donme e d'e ru obibia Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobue jenko d'e me n'o mezu ogen furuni. Osolobue, Onye hun richanrin mma, Onye ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze le Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onye ghaleni a nwun; Onye hun bi ime ukpe we ghaleni a saeka a nokunme; Onye ihian leghatuleni bu asako we aka legha a! Mgbaye le okiki itebite ya rin'a! Isee.

Ihien We K'a Kuzi Ndi-idafin

¹⁷ Nke ndi wu odafin ime ndunni, gba we mkpinsin aka, si we a pachele mobu gi aku-le-uba don enya, aku-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onye hun e yesonme enyi ihien ile, e yekwasi, keni efọ hun uzọ a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme

* **Isi Nke Isin:8** le ebe enyi e buche isi † **Isi Nke Isin:13** Jon 18.33-37

mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozọ ihien— ¹⁹ e gi uzoni e donmetoni enwen we aku-le-uba wu aku-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyetọ make oge n hu lalani, keni we hun uzọ kwondon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efo we ri a kpo, “Amamihien” bu ele ya.

²¹ Makeni, o nweguọ ndi ghaguọ ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien. Efo ma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Kraisti wu Jizosi makeni uche Osolobue ro. We tumē m onye-ozu pu-ichen d'a run orun w'e gi me nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraisti wu Jizosi. ² M ri e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omiken le udon, hun gha aka Chuku Nedi le Kraisti wu Jizosi Di-nwonnienyi bia ya rini i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M ri a kpanmin Osolobue, hun m gi obi ri ochan e fe nọke ke ndi nedi m kanj don gi obi ri uchan fe e. M'a kpanmin a m gha a nyanhan i ogen ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a ri m ni m hun i, keni ighoghọ jun m obi. ⁵ M ri a nyanhan okukwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu uzo ri ime nne-i-kanj wu Loisi le nne i wu Yunisi, hun m marin n'o riziwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m ri a nyanhan ni ni funwun oyiye Osolobue hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen m gi bu aka kwasi i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmon egun, kama, mmom iken le ihien-osusuo le ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwonnienyi, emezikwole ifenren mme nwen hun gi ifiri e ri ime ngan. Kama, gi iken Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onye zuopuha ni enyi, kpo enyi oku ri nsọ. Ele orun-oma enyi run hain o gi kpo enyi, kanj makeni erira k'o cho n'o me e lezi make ifiri efoma a hun o me ni enyi ime Kraisti wu Jizosi' ni uwa d'e bidon— ¹⁰ o no nwan me e n'o puha ifon ogenni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraisti' Jizosi bia ime uwa. Kraisti wu Jizosi e meriguo onwun, napu a iken. O giguu Ozioma wepuha ndun le ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri ozimani k'o gi tumē m onye e zisonme ozi, onye-ozu pu-ichen le onye-nkuzi, keni m d'e zisonme e, a run orun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo ri a ta afunfun enina. Kanj ifenren ari e me m, makeni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saeka chedon ihien hun m buche e aka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonme udi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe le ihien-osusuo hun ri ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun we buche i aka; me e ghahani eyemeka Mmon-nsọ hun bi ime enyi.

¹⁵ Y'a maringho ni ndi ile ri Azuun Eshia a gbakitoguo m azuun; Figelosi le Homojinisi a gbaguozide m to.

¹⁶ Osolobue ya me ni ezi-le-ulo Onesiforos' omiken, makeni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. ¹⁷ Kama, o ruhu Rom, o no chosonmede m d'e ru n'o hun m. ¹⁸ Di-nwonnienyi ya me ni Onesiforosi nwenen omiken aka a Uhuohin hu! Iyu le enwen i a maringho aka ile o yeni m ime Efesosi.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Kraisti Furuni

¹ O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Kraisti wu Jizosi e zekenme. ² Weri ihien ndi hu i nu onu m id'enya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenko d'a saeka kuzizi ndi ozo ya.

³ Tari afunfun nọke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. ⁴ O nwonnienyi onye-agma hun e kon aka e ye oku-elu; makeni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efo.

⁵ O nwonni onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. ⁶ Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. ⁷ Romi ihien m ri e ku; Di-nwonni-enyi k'e me i ghot a ihien ile.

⁸ Nyanhan Jizosi wu Kraisti hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpunulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. ⁹ Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan noke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

¹⁰ Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo eka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraisti wu Jizosi le ogho itebite rin'a. ¹¹ Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songuo a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

¹² omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omēni enyi a ju a,
o k'a juzikwo enyi;

¹³ enyi wubehi ndi we gi e don-nya,
ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-nya,
makeni o sako eka ju enwen e.”

¹⁴ Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsin-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye eka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵ A lili ma ni y'a ghosi ni wu onye Osolobue kwadon; onye-orun nweleni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶ Latok oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian eka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama noke ete ri a bani. Himenosi le filetosi ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihienni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: “Di-nwonni-enyi a maringuo ndi wu nke e” le “Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-enyi ya la njo to.”

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi aria ichen-ichen—ele aria we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpu rizikwo ari. O nwe aria we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu eka ime obibi we k'a wuru aria nwe ogho; wuru aria we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, aria w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasonme ikorobia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-enyi. ²³ Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marinleni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe— ²⁴ bu odibo Di-nwonni-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghotafie. Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶ [mememe uche Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwondon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kani, ghot a onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekenme k'a bia. ² Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egho a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me

ihien runi. ³ We k'a wu ndi ẹfo-njo, ndi oku ghaleni a guu ẹfo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwondon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suọ; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suọ usuọ ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenalı ri ime ofufe Osolobue, kanı iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansonme ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kanı w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kanı, o biekọ a kusı we we, make ni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile nọke nke madu ẹbuọ hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun İkpazuun

¹⁰ Nke i, ya hunguọ nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuọ m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioku, ime Ikoniom le ime ali Litra. Y'a maringho oken ukpokpo hun m din; kanı Di-nwonnı-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kanı ndi eje-ihian le ndi ndufie jenkọ d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴ Kanı iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, make ni y'a maringho onye i mumarın a; ¹⁵ y'a maringuozi Ekukwo-nsọ—gha ehı nwa-ndu i lala, Ekukwo-nsọ hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghahani ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekukwo-nsọ gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzọ, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Ẹnọ

¹ M ri a gbakenme i mkpinsin-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenkọ d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusonme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasi obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³ Make ni ogen lala hun ihian jenkozileni d'e gi kweri din ndidi nusonme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme n'o nu ihien a soni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴ We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵ Kanı, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mechanrin ihien ile orun i cho.

⁶ O me nke m, we ri nwan e hupu m nọke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguọ. ⁷ A luguọ m ezigbo ogun hu! A gbaguọ m osọ hu! E songuọ m uzọ okukwe hu! ⁸ Gha kikenni jenne, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-nwonnı-enyi, Oka-Ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenkọ d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ogon. Ele mme suọ k'o k'e ye e, kanı ndi ile buchanrin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankenme n'i bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ ni Demas' a luguọ m to shi Tesalonika—make ni ihien uwanı ri a suọ a; Kresens' e shiguọ Galeshia; Taitos' e jenneguọ Damashia. ¹¹ Luku suọ son m nodi. Cho Makı n'i wehe e i lalani, make ni o wu onye e yekenme ni m eka oda.

¹² E ziguọ m Taikikos' shi Efesosı. ¹³ I lalani, wehe ewuru hu w'e yiye elu e hun m lato eka Kaposi ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu meme.

¹⁴ Alẹzanda hụn a kpụ ụzụn kọpa mēkēnme m eje-ihien. Nna ẹni jenkọ d'a kụ a ụgwọ ihien o me. ¹⁵ Iyụ le enwen i k'a kpachanpukwọ n'a ẹnya make ọgụn ile hụn ọ lụson ozi ẹni.

¹⁶ Ogen we gi kpọ m ikpe ibuzọ, o nwonni onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile e ma we ikpe! ¹⁷ Kanị Di-nwonni-ẹni noyeni m anoyeni; ọ no ye m iken, keni m hụn ụzọ ziru ozioma ali, zi e n'o rucharin ndi ani ndi ọzọ ile wulen ndi Ju ntin; m no hụn isi wanahin onu eworo. ¹⁸ Di-nwonni-ẹni jenkọ d'a gbafula m make eje-ihien owule gha a ru m ehụ, ọ zuo m, keni m hụn ụzọ banye Ali-eze e hụn ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jennin ejen! Isee.

Ekele Ikpaẖun

¹⁹ Kele Priska le Akwila le ikpun-ulo Onesiforosị. ²⁰ Erastosị esonni ndi ọzọ, ọ nodi Korenti; m la Trofimosị to ime Miletusu makeni emu ri a kụ a. ²¹ Nwankenme n'i bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosị le Pudensi le Lainosị le Klodiosị le umune ẹni ile e zigho ekele.

²² Di-nwonni-ẹni ya noyeni mmọn i. Efo ma Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Taitosi

¹ Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozu pu-ichen Jizos' Kraisti. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we feme Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitosi, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Kraisti wu Jizosi Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitosi K'a Run

⁵ Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu ni hun uzọ donkwama ihien ndi hoduni le ni hun uzọ tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye aka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho egho.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsọ, onye e kwodon enwen e.

⁹ O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasi obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mēfie.

¹⁰ Makeni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Makeni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egho a kuzi a sukposonme ikpun-unu.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kuguod'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule." ¹³ Ihienni o ku wu ezioku. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, keni we hun uzọ turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitogu ezioku azuun si we e me.

¹⁵ Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchan, kanj, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we ruchaninde aru. ¹⁶ We si n'a maringho we Osolobue, kanj we e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien We K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

¹ Kanj iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikenny-oba w'e bukenrinle olulu; we wuru ndi ghaleni e gi ihien we buche we aka e gu egu, ndi e kwodon enwen we, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuo le ndidi.

³ Kuzikwo ikpoho-oba ni we e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; we e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, we wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma—⁴ keni we s'eka e me

ikpoho ri we ebe ali munrun ke w'a don nwe ihien-osusuo di we le umu we, ⁵ wuru ndi e kwondon enwen we, ndi e donme enwen we, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen we e che okpuru di we—amangbe ihian e kuto oku Osolobue.

⁶ Eriraziwo, kuzi ikorobia ni we wuru ndi e kwondon enwen we.

⁷ Gi enwen i henrin ihien we e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren makeni ahunni we eje-ihien we e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian we e humeni ndi we ri okpuru we isi; si we a lili ma ni we e me ihien a suo ndi hu we ri okpuru we. W'a shiagwarile we oku. ¹⁰ W'e zunle we ohin. Kama, we ghosichanrin ni we wu ndi furu we gi e don-nya ogen ile, keni we gi obibi we e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihien a la enya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuopuha a puhagunni ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma enya Osolobue le ihien-olila-nya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee enya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuopuha enyi jenkod'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen e ye, n'o gba fua enyi ime njo ile, keni o gi e chanchanpuhani enwen e ndi k'a wu nke e, don we nso, a wuruchanrin we ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi we, a gba we ume, a jugbo we. E mechanrin we ile rike onye oku richanrin aka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Eto

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni we ni we e we enwen we e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, we e hume isi; we kwademe ni we e me ihien owule ri mma. ² Gwa we ekutole onye owule, we e mele oku, we wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari izize ibe enyi. ⁴ Kani, ogen efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nso ⁶ hun o ghaha aka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntu: n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi we iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, makeni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime we.

¹⁰ O me nke onye e kebeni, do a aka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ebuo; o tokwo e me ihien ahun o me, y'a la a to—'yu le iya enwezile mmeko, ¹¹ makeni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguu njo o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m zihē n'i Atemasi mōbu Taikikosi, y'a nwan iken i ile ni bia Nikopolisi d'e kunrun m, makeni a kwademe guo m obi m ni m k'a nodi ebegu ogen oyini lalani.

¹³ Me ihien ile i k'a s'eka me n'i yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi aka we jenkoni ijen we; hun a n'o nwonni ihien koni we. ¹⁴ Ndi nke enyi we munrun imesonme ihien ri mma, keni we saeka e ye aka ogen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵ Ndi ile mme le we ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien enyi a suo make okukwe enyi.

Ẹfoma Osolobue ya riṅi ọnu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Filemọnu

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nwe-eyi gba de e. Iyü wu Filemọnu ezi onye-orun ibe eyi ke eyi ri e dejenne—iyü ² le uka hun a no iwe i e zu le Afia nwe-eyi-okpoho le Akiposi onye-agma ibe eyi. ³ Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi eyi le Di-nwonn-eyi wu Jesu Kristi bia ya rinu onu.

Ihiẹn-osisuo Le Okukwe Filemọnu Nwe

⁴ Filemọnu, m'a kpanmịn Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Make ni, m hu a nu n'i nwe ihiẹn-osisuo jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonn-eyi wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri eyi le 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihiẹn ile wu nke eyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nwe m, ihiẹn-osisuo i nwon e meguo m ghoghọ oda-oda, o gbaguozu m ume oda-oda—make ni Osolobue e giguo i gba ndi nsọ ume.

Polu A Riđonni Onesimosi

⁸ Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu n'i me ihiẹn furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihiẹn-osisuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonn erere o ban n'i mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban n'i, banzikwo ni m.

¹² M zikinla n'i iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila n'i. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴ Kani, achoni m ni m me ihiẹn owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihiẹn gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwo we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen— ¹⁶ elezi nọke igbon, kani nọke nwe i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonn-eyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m nọke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a nọke si mme ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihiẹn o me i mobu n'o gi ihiẹn owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi aka m e de onwan: *eghe, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mme nwon gwazi i ni i gi m ugwo enwen i.

²⁰ Eghe nwe m, ni m gide efan Di-nwonn-eyi ri ohoni aka i. Gi ifiri Kraisti gba m ume.

²¹ M ri e deni i ihienni make ni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihiẹn m gwa i.

²² Ozozu, kwademe ni m mmughe obia a nodi, make ni m ri a tu enya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mme le unu a hun uzọ nodi.

Ekele Ikpazuun

²³ Epafrasi e kele i. Mmẹ le Epafrasi gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maki le Aristakosi le Demasi le Luku e kelezikwo i. ²⁵ Efoma Di-nwonn-eyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmọn unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejen Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzo ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazuunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azuun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ make ni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; make ni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
“Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m” mabu sizi,
“M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.”?

⁶ Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
“Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe n'e.”

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
“Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwanu.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,
“Euu, Osolobue!
Ukpo i no a ki

k'a to jenin ejen;
ezi-omume wu okpo i
hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;
njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—
gi hukpu i uden-ighoghoh,
tume i,
ye i onodi
hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue sizi Nwa a,
“Di-nwanu-enyi,
iyu ke uwanu ogen mbidon;
eka i memegwere
le ihien ndi ri n'a.

¹¹ We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

¹² I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozo nokin enya we,
ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;

* **Isi Nke Ohu:3** Jon 14.9

ndun i enwonko ogugu.”

¹³ Elee mmọn-ozị ke Osolobue sịtu,
“Nodi ali eka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m giguu ndi inenren
i memẹ n'i ihien i gi a zoma ukụ”?

¹⁴ Kini ke ndi mmọn-ozị wude? Ele mmọn ndi e jen ozi ke we wu; mmọn ndi Osolobue zihẹ d'a run orun make orinimma ndi jenkọ d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuopuhani!

¹ Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu. ² Makeni, omeni ozi mbu hu, Iwu ahun, we gha eka ndi mmọn-ozị ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wukeme ihien we gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, ³ nani ke enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lelia oken nzuofuhani no enina? Nzuopuhani Di-nwonni-enyi le enwen e bu uzọ zime ozi e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozi we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni eka a k'o gha bia ke orun atumenya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghozikwo eri ghahani oyiye Mmon-nsọ o yesonme k'o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuopuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmọn-ozị ke Osolobue tume ni we k'a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuhuo-nsọ, si,

“Kini ke ihian wude nwan
i gi e ro e?

Ki ihian mmaka wude
i gi e lepu a enya?

⁷ Y'e meole ndi mmọn-ozị kari a
ekerere ogen;

⁸ y'e giguu ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguo ihien ile che e okpuru ukụ”, ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru ukụ a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekerere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmọn-ozị kari a ekerere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” makeni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Makeni o cho n'o zuopuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsọ wu Jesu ke ndi o ri e don nsọ a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpọ we umune e. ¹² O si,

“M siko d'a gwa umune m oku efan i;
enyi gbakikome,
m siko d'a ja i mma.”

¹³ O sizi,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,
“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehule-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete

w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-ozu k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ibrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'o richanrin ke enyi wu umune e uzọ ile, keni o hun uzọ wuru onye-isi nchu-egan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime orun Osolobue, n'o hun uzọ chuni ihian ejan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun we ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsọ we kpọ mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-egan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, nọke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, nọke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kani Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kani o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenko d'e ku omegu. ⁶ Kani, Kraisti run ohunma nọke Nwa hun ulo Osolobue ri eka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuguo Isi

⁷ Ya wu, nọke ke Mmon-nsọ don ku,
 “Unu nu olu Osolobue tanni,
⁸ etikinkwole ni obi unu—
 ke ndi nedi unu don me
 ogen ahun we gi nupu isi;
 ke we don me
 uhuhin hu we cho ihien ri m onu ime atu.
⁹ Ndi nedi unu no no ebeku cho ihien ri m onu,
 m no ghosi we iken m
 orogbo ahua ogunna—
¹⁰ makeni iwe agbo hu we m.
 M no si,
 ‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,
 w'e ke marin ke m'e me.’
¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,
 ‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”
¹² Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amangbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu.
¹³ Kani, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhin-uhuhin, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nsọ keleni ghafe, amangbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴ Makeni enyi le Kraisti k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendem. ¹⁵ Nọke ke we don ku e ime Ehuhuo-nsọ:
 “Unu nu olu Osolobue tanni,
 e tikinkwole ni obi unu,
 ke ndi nedi unu don me
 uhuhin hu we nufu isi.”
¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijptu dupuha?
¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o

kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹ Enyi a hungu a nwan ni abanyeni we make ni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenk o d'a banye d'e zu iken hu o kwademe—keleni ghari nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu iken ahun.

² Make ni, enyi a ngho ozioma ke we don nu a, kan ozi we nu abanni ni we erere, make ni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu iken hu noka ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-ns o, si,
“Noka ke m don gi iwe kun enwen m, ku,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osuon'a n'o runchanringu o run a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuhin nke esani ime Ekwkwo-ns o, si, “Hun me e akpu-uhuhin esa, Osolobue no zu iken orun ile o run.” ⁵ O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si,

“Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe.”

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu iken hu huzi a, bu ndi hu bu uz ozioma abanyeni make ni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuhin ozo, kpo a “**tanni.**” O no ku e ime Ehuhuo-ns o ghahani Defidi—ebehu enyi rutu aka n'o si,

“Unu nu olu e **tanni,**

etikinkwole ni obi unu.”

⁸ Make ni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru iken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuhin ozo.

⁹ Ya wu nwan ni izu-iken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ make ni, onye banye d'e son Osolobue zu iken, o zu iken orun a, noka ke Osolobue don zu iken orun a. ¹¹ Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu iken hu, amangbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Make ni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari o pia-agma onuna owule—o zubanchanrin ime d'e rude ume-ndun le mm on, d'e rude oken-eh u le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. ¹³ Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Egh e, ihien ile gba oto enya onye hu enyi jenk o d'e ye mgbaka, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosi Wu Oken Onye-isi Nchu-egan Enyi

¹⁴ Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-egan wu Jizosi Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵ Make ni onye-isi nchu-egan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon iken, kan hun we nwanguu uzo ile noka enyi, bu o meni njo. ¹⁶ Ni enyi wefu nwan egun, bia ukpo efoma Osolobue, keni enyi nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogon o gi ri enyi mkpa.

Isi Nke Isen

¹ We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-egan, e tume, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chu ejan.

² O maringuo ke we don e gi aka alulua e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie make ni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³ Iya hain o gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴ Ihian ara ye enwen e okwan le ogho rin'a. Osolobue suo

ya a kpọ ihian, e ye e ya. Eriira k'o don kpọ Eronu. ⁵ Eirazikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchu-ejan—Osolobue ya tumu e, Osolobue hun si a,

“Nwa m k'i wu;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.”

⁶ Ebe ozo ime Ehuho-nsọ, o siji,
“Onye nchu-ejan k'i wu jennin ejen—
udi nke Mekizedeki.”

⁷ Ogen Jizosi gi ri elu uwan, o me ekpere, a riu Osolobue aririo; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpoku Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸ Osun'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹ O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o no wuru onye hun nzuopuha itebite gha aka-a a biani onye owule k'e humen'e isi— ¹⁰ makeni Osolobue e tumegu a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibufo Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹ Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kani o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹² Eghue, makeni, o te furu nwan ni unu ri a kuzi ndi ozo, kani unu e henringuozu ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo ri oku Osolobue! Unu e henringuozu ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni! ¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kani, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka eh; nke ndi hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we ri a mu d'e ru ni a marin we ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹ Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun uzo ka eh ime okukwe. (Ele hun enyi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu aka kwasu ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghue, enyi siko d'e jeshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako we aka me ndi hun latoguu okukwe we ni we gbehutozi obi we, kwerizi: ndi hun o me ni Osolobue e te shiapuguo we enya; a danminguo we oyiye elu-igwee; Mmon-nsọ e ruguo we aka; ⁵ a daminguo we oku Osolobue, hun a n'o rika mma; a hunguo we iken ogen hu hun lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue to!

Asakozu we aka wekinhen we d'e gbehutozi obi we, makeni we ri a kpoqbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen we.

⁷ Ali hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin aka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Osolobue e d'a bu a onu, okun we k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹ Kani, umune enyi ri enyi obi, osun'a ni enyi ri e ku enina, obi ru enyi ali ni nke unu jenkọ d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a. ¹⁰ Makeni, Osolobue ara megbu ihian; o zoko orun unu run le ihien-osusuo unu gi ifiri efan a ghosi ghahani iyeni ndi nke e aka—hun unu rikwo nwan e me. ¹¹ Kani, enyi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu enya a hun uzo mezu; ¹² amangbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuriri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenkọ d'a gozi o ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu

Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kanị we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghoṣi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷ Eriazikwo, oḡen Osolobue gi cho n'o ghoṣi ndi o kwe nkwa n'o gbeghutoḡo ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghoṣi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbeghuto —ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghoṣi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme enyi ndi gbaḡon ni n'e ume, keni enyi hun uzo kwonkenme olile-enya hu o si enyi nwon. ¹⁹ Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu we gi e don enya, hun k'e kwodon enyi, che enyi—agbun hun we gi lime ume—ndun enyi. Olile-enyani e we enyi a ghafe ekwa mgbonbepu hu, e weban enyi ime-ime ebegu Osolobue ri; ²⁰ ebegu Jesu buruguu ni enyi uzo banye make ufiri enyi—make ni o wuruguo onye-isi nchu-ejan jenin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

Ke Mekizedeki No (Jenesisi 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-ejan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, oḡen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzo iri, we uzo ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ozozu, Mekizedeki-ni wuzikwo eze ali **Salem**, ya wu “Eze **Udon**,” make ni Salem wu Udon. ³ O nwe nedi; o nwe nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-ejan jenin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi-enyi kanị le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzo ohu ime uzo iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu-ejan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzo ohu ime uzo iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzo-ohu-ime-uzo-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kanị, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebon we, bu o narin Ebrahim' uzo ohu ime uzo iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringuo ni onye kanị ya nwe a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livai, ndi hun a narin uzo-ohu-ime-uzo-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu a nwunhun we. Kanị, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuho-nsu ku n'o hu ndun. ⁹ Ya wu, enyi k'a sazide eka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzo-ohu-ime-uzo-iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzo-ohu-ime-uzo-iri, ¹⁰ make ni Livai rikwo ehụ nedi e kanị wu Ebrahim oḡen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu-ejan, Udi Nke Mekizedeki (Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ejan ebon Livai a chu—ejan ahun ya le Iwu hu we ye we wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki haun nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-ejan ozu—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ejan le ndi nchu-ejan rini, ni e webanhan we udi ozo, we k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

¹³ Jesuni, hun ihien ndini ri e zin eka, wu onye ebon ozo, bu o nwontuni onye ebon hu run orun rike onye nchu-ejan. ¹⁴ Make ni, o we enya ni Onye-nwonni-enyi wu onye ebon Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebon efan oḡen o gi ku oku ndi nchu-ejan. ¹⁵ Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-ejan ozo, hun no ke Mekizedeki a puhagu nwan. ¹⁶ Ele ebon hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-ejan ozoni gha puha; ya wu, ele ebon o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-ejan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenin ejen. ¹⁷ Make ni ihien Ehuho-nsu ku banyen'e wu, “I wu onye nchu-ejan jenin ejen,

udi nke Mekizedeki.”

¹⁸ Ya wu, Osolobue a kagbugu Iwu mbu, make ni ndun a ri Iwu hu, make ni Iwu hu asani aka me ihien hun ri mkpa— ¹⁹ make ni Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzo ohun, olile-nya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

²⁰ Osolobue kun enwen e gi biye ihienni aka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu-ejan mbu hu ndi, ²¹ kani o kun enwen e tume Jizosi onye nchu-ejan. Make ni Osolobue si a,

“Di-nwonna-nyi e kungu enwen e,
o gbehutoko obi e.

O si,

‘I wu onye nchu-ejan jenin ejen,
udi nke Mekizedeki!’ ”

²² Ihien ichenni hain nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru enyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. ²³ Ihien ozo ri ichen rizikwo: ndi nchu-ejan mbu hu bu oda make ni onwun a nini onye owule ime we runsonme ya wu orun. ²⁴ Kani, ya nwen awubehiko onye nchu-ejan make ni o ri a-ri jenin ejen. ²⁵ Ya wu n'o k'a saeka zuopuhacharin ndi hu ghaha aka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhacharin we d'e ru njendeme, make ni o ri ndun jenin ejen, a riodonni we ebe Osolobue ri. ²⁶ Onye-isi nchu-ejan no enina e furugho enyi: onye-isi nchu-ejan hun ri nsu, hun meleni njo, hun nwonleni ebe o no ru, hun ya le ndi-njo wuleni ohu, hun we busiguu elu, ye e onodi kacharinni ime elu-igwee. ²⁷ O noni ke ndi-isi nchu-ejan ozo hu; o rini mkpa n'o k'a chusonme ejan uhuhin-uhuhin: o giguu ifiri njo a chu ejan, o gi ifiri njo ndi ozo chu. O chuguo ejan mgbe ohu, chucharin a—ogen hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwo ejan ikpazuun.

²⁸ Iwu Mozizi e tume ihian-mmaka zulen oke ni we wuru ndi-isi nchu-ejan; kani Osolobue e giguu oku o ku tume Nwa Osolobue hun zu oke jenin ejen n'o wuru onye-isi nchu-ejan. Osolobue kun enwen e yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osuon'a ni Iwu Mozizi a rigule.

Isi Nke ̄sat̄o

*Onye Nchu-ejan Ohun Le Nkwerigbama Ohun
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

¹ Isi-oku ri ihienni enyi ri e ku wu ni enyi nwon nwan udi onye-isi nchu-ejan hun ri oche aka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebegu ogho kacharinni ri— ² hun ri a run Ebegu Kacharin Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo e hun ri elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen e mememe, ele hun ihian gi aka mememe.

³ Ihien hain we gi e tume onye-isi nchu-ejan owule wu keni o yesonme oyiye, a chusonme ejan. Ya wu ni o k'e nweziriri ihien onye nchu-ejanni enyi ri e ku oku e ye. ⁴ Omeni elu-uwa k'o ri, o ke wu onye nchu-ejan kaka—ebe o me ni ndi nchu-ejan hun a chu ejan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵ Ebegu we no e fe ofufe hun ri elu-uwa yihu nke ezigbo e hun ri elu-igwee eyi, onyinyon e ro. Make ni, ogen hu Mozizi gi jenk'o d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue no gba a mkpinsi-eka, si a, “Hunkwo a ni i run ihien ile n'o yi hun we ghosi i elu-ugu.” ⁶ Kani, Jesu e nwehenguu orun ka nke we mma, ebe o me ni o wu onye e donzi egbata ime nkwerigbama hun ka nke we mma—nkwerigbama Osolobue tume, kwesonme nkwa ka mma.

⁷ Make ni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zucharin oke, o k'e nwon mkpa o ri ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo. ⁸ Kani Osolobue hun ihien rileni mma ime ndi nke e, make ni ya wu nkwerigbama ibuzo ezucharinni oke, 'ya hain o gi si,

“Di-nwonna-nyi si,
'Lee e,

ogẹn lala,
 hụn m k'e gi tumẹ nkwerigbama ọhụn
 ẹgbata mmẹ lẹ ndi Izrely lẹ Juda;
⁹ ọ riko ke nkwerigbama hu
 mmẹ lẹ ndi nedi we kanị nwon,
 ụhụọhin hu m kwondon we ẹka
 gha ali Ijiptu dupuha we.
 Makeni edonmeni we
 nkwerigbama m—
 'ya hain
 m gi la we to.'
 Ya ke Di-nwonni-enyi ku.
¹⁰ 'Di-nwonni-enyi si, onwan wu nkwerigbama hu
 hụn m jenkọ d'e tumẹ
 ẹgbata mmẹ lẹ ndi Izrely,
 o meguu:
 m jenkọ d'e bu iwu m ri ichen-ichen
 che ime uche we,
 de we ye ime obi we.
 M k'a wu Osolobue we,
 a wuru we ndi nke m.
¹¹ Elezi hūn ihian k'a kuzime ibe e,
 mọbu gwama ibe e,
 "Marinkwo Onye-nwonni-enyi." Kaka!
 Makeni,
 we ile jenkọ d'a marin m;
 gha onye kacharin ntin ime we
 d'e ru onye kacharinni.
¹² Makeni,
 m k'e me ni we omiken,
 gbaghari we eje-ihien ndi we me;
 a nyanhankozị m njo ndi hūn we mesonme.' "

¹³ Hūnni ọ ri nwan e ku oku nkwerigbama ọhụn, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan
 ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu ọ hu a kawaye egedi, ya wu ni ogẹn e e d'a
 guu.

Isi Nke Itenei

Ke We E Fee Ofufe Mbu Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hūn we gi e fe Osolobue,
 nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hūn ri elu-uwani.

² Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu le
 obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu ogẹn ile rizikwo ebegu. W'a
 kpọ mmugheni "Ebe ri nsọ." We gi ekwa gbombepu mmugheni ihun le azuun. ³ We ghafe
 ekwa mgbombepu hūn ebo—ya wu, hūn ri ẹgbata mmughe ebuoni, a banye we mmughe
 hūn m'e ebuo, hūn w'a kpọ "Ebe Kacharin nsọ." ⁴ Ebeni ke ihien hu we gi goru memẹ,
 hūn we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeti-nkwerigbama hu rizikwo ebeni. We gi osisi
 run a, gi goru nyankwama ehū a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we
 buche ihien ahun we risonme ime atu hūn we kpọ mana ri; okpo Eronu ahun gborini le
 ibe omuma ebuo hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu. ⁵ Elu ekpetini
 ke ndi mmon-ozie ebuo we kpọ ri. Ihien w'a kpọ ndi mmon-ozie ebuoni wu cherobim. Uwe

a ghosị nị ogho Osolobue rị ebèhụ. Wẹ shiafụ nku wẹ elu ẹkpẹti ahun. Ihiẹn w'a kpọ elu ẹkpẹti ahun wụ Oche-omikẹn.

Kanị, ẹnị a s'eka kuru ihien ndini ali kikenni.

⁶ Enina ke wẹ donmesonme ihien ndini wẹ. Ndi nchu-ẹjan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni wẹ, hun wẹ gi e mezu omenali ofufe. ⁷ Kanị, onye-isi nchu-ẹjan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hun o jenkọ d'e gi chu ẹjan. O chu ya wu ẹjan make njo ya le enwen e le njo ndi Izrelu kpachanpuleni enya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosị nị omeni echẹn ke wẹ rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzọ wẹ gha a banye Ebe ahun rị nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ Wẹ gi ihienni a kowa ogenni enyi rị ime e. Onwan rị a ghosị nị oyiye w'e yesonme le ẹjan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi rị e fe ofufe hu rị ochan. ¹⁰ Make ni oyiye le ẹjan ndini wẹ wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan rị ichen-ichen wẹ gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tume ni wẹ ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tume ihien ohun hun zu oke.

Kẹ Wẹ E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kanị, Kraisti a biaguo nwan nọke onye-isi nchu-ẹjan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyeguo Odu-ofufe hun kanị, hun ka a oke e zu, hun wẹ gileni eka memẹ, ya wu, hun wẹ gileni ihien uwanị wẹ ke eke memẹ. ¹² O giguọ nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kachanrin Nso. Elekwọ edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kanị, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Make ni, omeni ifekpu wẹ hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin wẹ dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenkọ d'a sa eka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuchanrin a, keni enyi hun uzọ fe Osolobue rị ndun make ni ndun Kraisti hun nweleni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ẹjan, ghahani Mmon-nsọ itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbanani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu wẹ kpọ oku hun uzọ nwonhen ihien hu k'a to jenin ejen Osolobue kwe nkwa a. Wẹ k'e nwehen e, ebe o me ni o nwonguo onye nwunhunni hun wẹ gi ndun a gbapuha wẹ, make njo wẹ mesonme okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi wẹ.

¹⁶ Make ni, ihian kuguu ke wẹ k'a don ke uku e, wẹ siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguu, wẹ kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu suo ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o rị ndun.

¹⁸ Ya hain nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu wẹ gbu egbu ari a. ¹⁹ Make ni, ogen Mozizi gi gwachanringuu ndi hu ihien ile Iwu hu si wẹ e me, ya o no weri edeke nwa-efin [le ewu] wẹ gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufie-ufie le ukun efifia w'a kpọ haisopu derisonme edeke le mirin hu, fekpusonme ke Ehuho-Iwu hu le enwen e ke ndi Izrelu ile— ²⁰ a si wẹ, “Hunni wu edeke wẹ rị e gi e tume nkwerigbama hu hun Osolobue kwademe ni unu.” ²¹ Erirazikwo ke Mozizi don fekpusonme Odu-ofufe hu le aria ile wẹ gi e fe ofufe. ²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni edeke ke wẹ gi e don ihien ile nsọ: omeni egbuni wẹ anu—omeni edeke aria, mgbaghari njo ariko.

Ẹjan Kraisti E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omenali ndi hu ile rị mkpa igi don Odu-ofufe rị uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ẹjan ka ndi hu mma ke nke ezigbo e rị elu-igwee cho. ²⁴ Make ni, ele Ebèhụ wẹ gi eka memẹ wẹ no e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo e ke Kraisti banye, kama, o banyeguo nwan elu-igwee le enwen e, weri onodi ebe Osolobue rị make orinmma enyi. ²⁵ Elekwọ hun o k'e gi gi enwen e chusonme ẹjan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-ẹjan rị elu-uwu don e me, e gi edeke wuleni nke e a banye Ebèhụ Kachanrin

Nso ahua-ahua. ²⁶ Omēni nke Jizosị rị ẹrira, nkẹ ọ hụ a nwun anwundonzi kete w'e kele ụwa! Kani, ezioku wu n'ọ biaguo nwan mgbe ohuni suo ogugu-ogenni, d'e wepuchanrin njo ghahani igi enwen e chu-egan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e son e, ²⁸ erira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue giguu Kraisti chu ejan mgbe ohu suo chuchanrin a, hun Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hun me e mgbe ebuo—elezi oku njo k'o lalani, kama, o lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekeme enya a.

Isi Nke Iri

Jizosị E Giguọ Ejan Ohu Hụ O Chụ Chụchanrịn Ejan Ile

¹ Ebe o me ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo e; ya wu ni ejan hu w'a chusonme ahua-ahua asako nwan eka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, me we zu oke. ² Omēni o te sa eka a chanchanpu njo, nkẹ ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Makeni, nkẹ njo we a wuru ihien we chanchanpu mgbe ohu hu, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi we mgbu. ³ Kani, ejan ndi hu w'a chu a nyanhansonme ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo we ahua-ahua, a nyanhan ni we ni w'e mesonme njo, ⁴ makeni edeke oken-efin le ewu asaeka wepu njo. ⁵ Ya hain ogen Kraisti gi bia ime uwa, o si,

“Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hun i cho;
kama, ehụ k'i kwademeni m.

⁶ Ke oyiye we dun okun-o ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o,
o nwonni hun a suo i usuo.

⁷ Ya m no si 'Lee e, Osolobue, a bialo m d'e me uche i—
noke ke we don de banyeni m ime Ekukwo-nsọ.' ”

⁸ Nke ibuzo, o si, “Ke ejan-o, ke oyiye-o, ke oyiye we dun okun-o, ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o—o nwonni hun i cho, o nwonni hun a suo i usuo” (osun'a ni Iwu si w'e mesonme ihien ndini). ⁹ Ya o nozi si, “Lee e, a bialo m d'e me **uche** i.”

Ya wu ni o buguo nke ibuzo che usuo keni o tume hun me e ebuo. ¹⁰ Iya wu **uche** Osolobue ke Kraisti me nwan, hun we gi nwan don enyi nso ghahani ejan Kraisti gi ehụ a chu, chu a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchu-egan owule a run orun a uhuhin-uhuhin, a chusonme udi ejan ohu hu— ejan hun ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraisti wu ni ogen o gi giguu ifiri njo chu ejan ohu hu o gi chuchanrin ejan ile, o no nodi ali eka-nni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hu, o ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren e mememe n'e ihien o gi a zoma ukụ a, ¹⁴ makeni o giguọ ejan ohu me ndi hu o don nso wuru ndi zu oke jenrin ejen. ¹⁵ Mmon-nsọ rizikwo a shia eri o gi a ghosi enyi ni ihienni wu ezioku. O bu uzọ si,

¹⁶ “Di-nwonni-enyi si,

‘Onwan wu nkwerigbama hun m jenkọ e tume
egbata me le we ogen hu:

m jenkọ e bu iwu m che ime obi we,

m k'e de we ye ime uche we.’ ” ¹⁷ O no siji, “Anyanhankozị m njo we le mmefie we.”

¹⁸ Ya wu, ebe we no gbaghariguhu njo ndini we, w'a ra chuzi ejan we gi e wepu njo.

Ni Enyi Nokunme Osolobue

¹⁹ Umune m, enyi e nweguo nwan ihien obi gi e ru enyi ali a banye Ebe Osolobue ri make ihien edeke Jizosị me. ²⁰ Eghee, makeni Jizosị a kwaguo ni enyi uzọ ohun hu ri ndun ghahani ehụ a, ya wu onwun a, hun o gi dowapu ni enyi ekwa mgbonbepu hu. ²¹ Ozozị, enyi nwon oken onye nchu-egan hun ulo Osolobue ri eka a. ²² Ifiri ihien ndini we, ni enyi gi ni nwan obi enyi ile le obi erumali ndi gi ya wu onye nchu-egan don enya buruhe Osolobue.

Ni enyi bja nwan makeni o gigo edeke e fekpu obi enyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma enyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu enyi ehụ.

²³ Ni enyi kwonkenme ni nwan olile-nya hu enyi nwon—makeni Osolobue hun kwe enyi nkwa furu onye we gi e don nya. O k'e mezu nkwa a.

²⁴ Ni enyi a chosonme ni uzọ enyi e gi e me ibe enyi e nwe ihien-osusuo, a runzikwo orun ri mma. ²⁵ Ele hun enyi e gi a lato ison ibe enyi a gbakikome ke ndi hu ime enyi don e me. Kama, ni enyi a kasi ibe enyi obi, tumadu hunni enyi ri a hun ke uhuhin Di-nwonna-nyi ri a riwaye nsue.

²⁶ Makeni, omeni enyi a kpachanpu nya to njo e me, ebe enyi maringuu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenkọ d'a chu gi wepu njo. ²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenkọ d'a dunpuchanrin ndi-inenren Osolobue. ²⁸ Makeni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni we omiken e—madu ebuo mobu eto shiahu eri n'o me ihien hu, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsọ, kpasu Mmon-nsọ we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Makeni enyi a maringho Osolobue, onye hun si, “Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;” si, “Di-nwonna-nyi jenkọ d'e kin ndi nke e ikpe.” ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kweri, ogen hu we gi shiapuguu unu nya; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Eghẹ, unu a tade ni ndi ri ulo-ngan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghọ din e, makeni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jennin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonna-nyi, makeni ugwo-orun rin'a e hiekwọ ogbe. ³⁶ Makeni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzọ mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a. ³⁷ Nọke ke Ekukwo-nsọ don ku, “O hodu ekere,
onye hun lalani a bja—
o biekọ.

³⁸ Kanj,
okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azuun,
ihien e asuoko m.”

³⁹ Kanj, enyi a ri ndi hun a gbakin-azuun, gi erira tuhu; kama, enyi ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanai

Okukwe

¹ Ki wu nwan **okukwe**? Okukwe wu igi e don n'i k'e nwonhen ihien i ri a tu nya a; igi ihien don, bu y'a rin i e legan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke enyi gi a ghota ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien nya ghaleni a legha mememe ihien ndi hu nya e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Iya hain Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpọ a onye ri ke Osolobue don cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Makeni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osuon'a

n'ọ nwunhūngūọ ọ hūkwọ e ku oku* .⁵ Ẹnọkụ nwọn okukwe: ịya haịn Osolobue gi weri ẹ shi elu-igwee ebe ọ rị ndun. Ọ nwunhūnni. A chọ w'a, ahūnzini w'a, makeni Osolobue e weriguọ a. Makeni, ni Osolobue d'e weri ẹ, Ẹkukwo-nsọ e kuol'a ni “ó mę ihien a sọ Osolobue.”

⁶ Bu ihian as'eka mę ihien a sọ Osolobue, mmani o nwęghọ okukwe. Makeni, onye ọwule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a don n'ọ rị ari, n'ọ kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwọn okukwe. Ifiri ẹ, ogen Osolobue gi gwato a ni ihien metuleni jenkọ d'e mę, ọ nọ gi ẹ don, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hun Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua mę ke ikpe gi ma uwa. Nua nọ gi ẹ wuru onye rị ke Osolobue don chọ, wuru a makeni o nwę okukwe.

⁸ Ebrahim nwọn okukwe. Ịya haịn o gi kweri ogen Osolobue gi kpọ a, si a shi ebe o jenkọ d'e ye ẹ, ọ nọ jenme bu ọ marin ebe o jenkọ. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi ali hu Osolobue kwe ẹ nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Erira ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim mę erira makeni o bu obi le enya zinme obodo ahun nwọn iyeto hun k'a toni, obodo ahun Osolobue gi eka a rofuha, tun.

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osun'a n'ọ kaguọ egedi oda-oda; osun'a ni Sara le enwen ẹ wu agan. Makeni, Ebrahim gi ẹ don ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e don enya, n'ọ jenkọ d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okenye ohuni ehụ a nwunhūngū ebe imu-nwa rị nọ mu umu bukenme oda—nọke kokise rị elu-igwere, nọke ejan rị mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gungu.

¹³ Ndinile kwondon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kani, e leheguni we ihien ndi hu, gi ighoghọ nabanhan we. We kwerizikwo ni we wu itumunye ime uwani, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina rị a ghosi n'ọ nwonguọ ali enya we rị hun wu nke we. ¹⁵ Omeni ali hu we gha puha ke we te rị e ro, efe te hu a w'e gi kinazuun. ¹⁶ Kani, we rị a chọ ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya haịn ifenren gileni e mę Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwęghọ obodo ọ kwademeni we.

¹⁷ Makeni Ebrahim nwọn okukwe, ogen Osolobue gi lele ẹ, ọ nọ bia d'e gi Aziki chụ ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu nọ memę n'ọ gi akpu nwa a ohu chụ ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku ẹ, si, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpọ nke i k'a gha bia.” ¹⁹ Ebrahim gi ẹ don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don mę, ọ richanrinhu ke ebe ọ nọ gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwọn okukwe. Ịya haịn o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e mę ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwọn okukwe: o d'a nwun, ọ nọ gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuọ, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefụ nwọn okukwe: ogen o gi jenkọ d'a nwun, ọ nọ ku oku opupu umu Izrelu jenkọ d'a gha Ijptu pu, gwa we ke we k'e mę okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwọn okukwe. Ya haịn we gi zume Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni ọ wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwọn okukwe: ogen o gi suepuha, ọ nọ ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijptu. ²⁵ Ọ hanrin n'ọ ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe ọ n'a chọ n'ọ ri-uwa, iri-uwa hun ghaleni a to. ²⁶ O gi ẹ don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba rị Ijptu. O mę erira makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Makeni o nwę okukwe, ọ nọ gha Ijptu pu; egun atun'a ni iwe jenkọ d'e we eze wu Fero. O leni enya azuun, kama, o dinsonme leke si ọ rị e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi mę Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi mę ni mmon-ozu hu rị e gbu umu ikennyę ibuzo ndi Ijptu e gbuni umu ikennyę ibuzo ndi Izrelu.

* **Isi Nke Mmanai:4** Jenesisi 4.10

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhuhin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—makeni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Ki m k'e kuzi nwan? Ogen aria, nke m'e te kume oku Gidioni le Baraki le Samsini le Jesta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu—³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi opia-agma gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-agma ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kani a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinyin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we opia-agma gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we eka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwan! efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kani, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰ Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti (Mat 11.28-30)

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighogho hun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguu nwan ali eka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zoguode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu umenoke umu a ra? O si,

“Nwa m,
elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i;
anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶ makeni,
afunfun ke Di-nwonni-enyi gi a zun
onye o bu obi;
onye hun o nabanhan noke nwa a
k'o fian mkpinyin.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noke ozunzun. Osolobue gi e a ghosi ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu

* **Isi Nke Mmēbuo:1** Griki: orukpu

èlè ụmụ nke-esi. ⁹ Ebe o mē ni ẹnị a gbayeghọ ndị nēdi ẹnị rị elu ụwanị oghen wē gi e ye ẹnị afunfun wē gi zūn ẹnị, o furuni nị ẹnị wepụha obi ẹnị bu enwēn ẹnị che okpuru Nēdi ẹnị nke imē Mmōn wū Osolobue, kēni ẹnị hūn ụzọ nwōn ndūn? ¹⁰ Ndi nēdi ẹnị e yeghọ ẹnị afunfun ẹkere oghen ebe wē n'a zūn ẹnị kē wē marinhan, kanị ya lē enwēn ẹ wū Osolobue gi afunfun a zūn ẹnị kēni ọ rīnị ẹnị mma nke-esi, kēni ẹnị sōn ẹ rī nsọ. ¹¹ Afunfun w'e ye ihian wē gha a zūn a ra sūọ usūọ oghen hū ihian gi rī imē ẹ, ufū k'ọ fū. Kanị, omēguu, ọ mīpūha nī ndi wē gi ẹ zūn mkpuru, hūn wū udōn lē ibi kē Chuku chọ.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakemē ni nwan ẹka, unū a gbakemēzikwọ mkpu-ukū ndi ahun rī a ma nni. ¹³ Kwa nī nī nwan okū unū ụzọ zinrinni, kēni ukū rīlēni ikēn hūn ụzọ dīnhin, amamgbe ọ kwapu.

Ajukwọle Ni Eyemēka Osolobue!

¹⁴ A līlīma nī nī udōn a rī ẹgbata unū lē onyē ọwulē lē ni unū a rīzikwọ nsọ, makēni onyē rīlēni nsọ ahunkọ Onyē-nwōnni-ẹnị.

¹⁵ Hūn n'a n'o nwōnni onyē ẹfoma Osolobue fie; nī ize arinī imē igunrun unū, buhe nsongbu, merū ndi bu ọda—erira mkpogun dōn e suepūha. ¹⁶ Hūnzikwọ n'a nī o nwōnni onyē rī a ghereni, mōbū onyē nōkē Iso—hūn nwōnlēni ihien ọ kpọ ihien Osolobue, hūn gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repū ọnōdī nwa-ibuzọ ọ wū. ¹⁷ Unū a maringhọ nī omēguu, ọ nọ chọ nī o nwōnhen ngozi hū, kanị a jū w'a; ọ sanī ẹka gbehuto ihien, ọsūon'a n'ọ gi ẹnya-mirin chọ ngozi hū.

¹⁸ Makēni, ẹlē ihien wē a saeka e metū ẹka kē unū bīa d'e kunrun—nōkē kē ụmū Izrelū dōn bīa Ugu Sainai; ẹlē oken okun rī e nwunni lē ishi lē ebe wē nọ a kwan “okokoko!”; ẹlē oken ufere rī a kpōnī. ¹⁹ Ẹlē olu opi rī a hannī lē olu rī e ku ihien o mē ni ndi nūn'a nọ rīoma nī asa wē ẹka nūzī— ²⁰ makēni obi wē asanī ẹka bu iwu o ti: nī, “Ihien ọwulē ẹhū a metū ugu hū, wē magbu ẹ, ọsūon'a nī anū rọ!” ²¹ Ihien ile wē rī a hūn a wūkenmēkē ihien egun, nke wū nī, Mozizi lē enwēn ẹ nōdē sī, “Egun rī a tū m, ẹhū rī a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonū kē unū bīa, obodo uku Osolobue rī ndūn, Jerusalem hūn rī elu-igwee; unū bīa d'e kunrun igunrun ndi mmōn-ozī wē ghalēni a sa ẹka a gūn; unū bīa d'e kunrun ndi rī e mē mmēmme, a ghoghọ. ²³ Unū a bīagūọ d'e kunrun igunrun ụmū ibuzọ Osolobue, hūn wē deye ẹfan wē elu-igwee. Unū a bīagūọ d'e kunrun Osolobue hūn wū ọka-ikpe ihian ile. Unū a bīagūọ d'e kunrun ndi bi elu kē Osolobue dōn chọ hūn Osolobue mēguu nwan mmōn wē zu oke. ²⁴ Jizosī kē unū bīa d'e kunrun, onyē hūn e wegbama Osolobue lē ihian imē nkwerigbama ọhūn. Unū a bīagūọ d'e kunrun ẹdeke-nfesōnmē ahun hūn rī e ku ihien ka mma kari mmēgwari ahun ẹdeke Ebelū sī wē mēgwari, makēni ọnwan sī gbaghari.

²⁵ Hunkwọ n'a nwan nī unū apanī oku Osolobue, onyē ahun rī a gwa unū oku oghenni. Makēni, omēni awanahinī wē oghen hū wē gi pa oku Mozizi hūn nọ elu-ụwanī oghen ahun a dọ wē ẹka-ntin, ẹnị asakokwọ ẹka wanahin kaka, omēni ẹnị a pa oku Osolobue hūn gha elu-igwee a dọ ẹnị ẹka-ntin. ²⁶ Oghen hū, ụwa kē olu ẹ zinzin; kanị, oghenni, o kwegūọ nkwa, sī, “M k'e zinzinzi ihien ile: ẹlēzi ụwa sūọ kē m sikọ nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi wē elu-igwere ile lē ihien rīn'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” rī a ghosī nī Osolobue sikọ d'e wepū ihien ndi hū wē a sa ẹka e zinzinfū, ya wū ihien wē ke eke, kēni ọ hūn ụzọ hōdū hūn wē ghalēni a saeka e mēhunmē. ²⁸ Ebe o mē nwan nī ẹnị rī e nwōnhen ali-eze hūn wē ghalēni a saeka e mēhunmē, nī ẹnị gi nwan ekele lē egun lē ẹhū-omūma-nni fe Osolobue ofufe furu hūn ọ nabanhan; ²⁹ makēni ezioku-ezioku, Chuku ẹnị wū okun hūn e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmēto

Obibi Hūn A Sūọ Osolobue Usūọ

¹ E nwe ni ihien-osisuo umune unu ime Kraisti ogen ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—makeni, o nwonguwo ndi gi enina nabanhan ndi mmon-ozu, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmom ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan noka si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken noka si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu di-le-nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we*—makeni Osolobue jenkwo d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni egwo a suo unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efu. Makeni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mobu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si,

“Di-nwonni-enyi wu onye e yeni m eka,

egun atuko m;

ki ihian k'a saeka me m?”

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraisti ri unyanhun k'ow ri tanni; o k'a ri erira jenrin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; makeni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-ejan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-ejan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-ejan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-ejan njo ime Ebehu Kachanrin Nso, kanj w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzog e edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ makeni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwanj enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalani. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraisti a ja Osolobue mma ogen ile, makeni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghori ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, makeni udi ejanni a suo Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Makeni, we ri e lepu umen-ndun unu enya. We jenkwo d'e ye Osolobue mgbakwo banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighoghwo ye ya wu mgbakwo, ele enya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Makeni, enyi a maringho ni obi enyi ri ochan, ni enyi a chozikwo ni enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikwenme unu, me ni ihienni, keni we hun uzog wekinhen m ebe unu ri egwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwonni-enyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume eka; ²¹ ya dodo yechanrin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a suon'a hun uzog e me ime ndun enyi ghahani Jesu Kristi. Ogho ya rini Jizos' Kraisti ogen ile jenrin ejen! Isee.

Oku Ikpaun

²² M ri a rigo unu umune m, dodo, nabanhan ni oku nkasi-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu marin ni a hatugwo we nwenen enyi wu Timoti—n'o ghagwo ulo-ngan puha. Mmę le 'ya jenkwo d'a wi m lalani d'a hun unu, omeni o biaghwo egwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-nso ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu. ²⁵ Efoma Osolobue ya rini unu ile. Isee.

* **Isi Nke Mmęto:4** Di esonle okpoho ozog; nwunye esonle okennyę ozog.

Ekwwo-Ozi Jemisi De

¹ Mmē wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebuo ali Izrelu, hun risonme ali ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihien

² Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri ne ni ihien unu e gi ghoghoro—³ make ni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzo wuru ndi ka eh, zu oke, nwonleni ebe we no a la azuun.

⁵ Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere rio Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihien. ⁶ Kani, ya gikwo okukwe rio; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Make ni, onye obi-ebuo nohu ke ebiri-mirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷ Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule aka Di-nwonni-enyi, ⁸ make ni onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa aka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹ Onye owule kwerini bu o wu ogbenye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushiguo a elu; ¹⁰ hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a ani. Make ni, ndi-idafin jenko d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a aguu! Erira k'o rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹² Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, make ni, o fuha ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia ni ihian, y'a sikwole, "Osolobue ri a nwan m." Make ni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴ Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷ Make ni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu-igwee, aka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghaleni e bi ekanai—a ra gbhuto, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademe obi e, shiapu efo mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹ Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukerininle oku; y'e bukerininle olulu—²⁰ make ni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekar enwen onu; onu e welua enwen unu ali, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha ume-ndun unu. ²² Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Make ni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughembe lee enwen e. ²⁴ Eghete. Make ni, o leghahu enwen e, gha ebehu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we make ni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hụn si n'ọ rị e fe Osolobue bu ara kwonon ire e, rị e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rulen aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi nwonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we rị a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu rị e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebeku, ³ onu a gbaye hūn ken ekiken rị mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni rị mma,” si hūn ogbenye, “Wuzo ebeku,” mobu “Nodi ebeni ukwu m rị”—⁴ ohun a ghosigwoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m rị m obi, gon ni ntin! Osolobue a horigwoni ndi-igbenye? Eghere, o horigwo ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osusuo a nkwa. ⁶ Kani, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu richanrin mma hūn unu rị a za?

⁸ Omeni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekukwo-nsọ, iwu hu hūn si, “Thien ibe i ya suo i ke ihien i don a suo i”—unu e megwo ihien rị mma. ⁹ Kani, omeni unu e gbeyeni ihian, unu rị e me njo, ikpe a maole unu makeni unu rị a dan iwu. ¹⁰ Makeni, onye donmechanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makeni, Osolobue ohu hu hūn si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omeni y'e gbu ihian, y'a danchanringwo iwu hu ile—osuwon'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Makeni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban ni si ni i nwon okukwe, omeni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omeni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a rị a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efo-o!”—kani, y'e yen'e ihien ehū a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu eginini w'e run orun a nwunhugwo.

¹⁸ Kani, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun arị a. Mmē nwen, m jenkō d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hūn i gi kweri ni Osolobue ohu suo rị, ele iya? Y'e meke-o! Kani, eje-mmōn kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehū hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhugwo?

²¹ Ele ihien nedi enyi wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-ejan elu ukpo nchu-ejan hu? ²² Y'a hūn a? Okukwe e le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuho-nsọ ku don mezu, ni, “Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpō a onye rị ke Chuku cho, kpō a owu a.”

²⁴ Y'a hūn a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe suo!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogen hu o gi nabanhan ndi hūn Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yeni we eka ghashi uzō ozō wanahin? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehū ihian mmōn rileni a nwunhugwo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunhugwo.

Isi Nke Eto

Izun Ire

¹ Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, make ni onu a maringho ni eka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsomeme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zugo oke, o k'a sazikwo eka kwondochanrin ehụ a ile.

³ Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehụ a ile. ⁴ Lezide ugbo-mirin: osuon'a ni e hika we ogbe, osuon'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho. ⁵ Eriira ke ire rizikwo—mkpamkpa ehụ me ntin ro, kani o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehụ! O rucharin ehụ ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

⁷ O nwonna udi anu owule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnuhu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako eka zun a. ⁸ Kani, o nwonna onye owule wu ihian hun k'a sa eka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke enyi gi a ja Onye-nwonna-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu! ¹⁰ Onu ohu hu ojja-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puha! Umune m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gbapuha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a s'eka wefaha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onye marin ihien nke-esi ime igunrun onu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia.

¹⁴ Kani, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezuemekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringwo ihien, make ni ntụ k'i ri a tu.

¹⁵ Ekwokwo enu-igwee ke udi amamihien hu gha bia! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, eka Mmon-nsọ ari; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Make ni ebe owule enya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebeku ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kani, nke amamihien ahun gha elu-igwee bia—nke ibuzo wu ni o nwonna kaka eje-ihien owule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozọ; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunna ari a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Eno

Awule Owu Uwa

¹ Elebe ke ikpe risomeme ime igunrun unu gha a bia? Elebe ke ogun risomeme ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ² Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani eka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon make ni unu ara rio. ³ Unu rio unu ara nwonhen—make ni ihien unu bu obi ari mma: unu ri a rio hun unu e gi me ihien a suo ni unu. ⁴ Ndi obi we rileni uzọ ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'o wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵ Ra unu ri e ro ni Ekwokwo-nsọ enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni “Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzọ-ebu?”

⁶ Kani Osolobue e yecheni eka, e yecheni iken; ya hañ Ehuho-nsọ gi si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kani, o yeni onye e welua enwen e ali eka.” ⁷ Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a gban unu osọ. ⁸ Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni eka unu, ndi njo! Chanchanpu ni obi

unu, ndi obi-ebu! ⁹ Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰ Wenua ni enwen unu ali ebe Di-nwonna-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹ Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, make ni onye owule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe e mobu kin e ikpe ri e kutu Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! ¹² Onye ohu suo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa aka a zuopuha, iya a sazikwo aka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³ Lee ni enya, unu ndi hun a si, “Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alini mobu ani-nei; enyi k'a no ahua ebegu—zun afia, kpa egho”— ¹⁴ bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekerere, o fopu! ¹⁵ Ihien furu unu k'e ku wu, “Omene uche Di-nwonna-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei.” ¹⁶ Kani, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷ Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanpu Ni Enya!

¹ Unu ndi-idafin, gon ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

² Aku-le-uba onu e wiwigu! Ekika e ripuguo ekwa unu! ³ Goru unu le ola onu a gbaguo nchara! Ncharani we gba k'a shiagbu unu eri; o jenko d'e ripu uru ri unu ehụ ke okun don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwan ruguu njendeme. ⁴ Gon ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan a kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozu Nna nwon iken ile ntin! ⁵ Unu e biguo obibi ehụ-ufu le iri-awa elu uwan. Unu a zunguo akp'obi unu toni uhuhon ogbugbu. ⁶ Unu a maguo ndi nwonleni ihien we me ikpe, gbu we—bu o nwonna ihien we ju unu!

Din Ndidi

⁷ Umune m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonna-enyi a bia. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hun rikemere e mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyegu a ohunma-ohunma. ⁸ Unu nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi unu—make ni obibia Di-nwonna-enyi a riguo nsue.

⁹ Umune m, edenwinwinkwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—make ni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonna-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nughu ke Jobu don din ndidi; unu a hunghozu udi obi Di-nwonna-enyi nwe, ni Di-nwonna-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enu-awa ke ihien ozo owule—ekunle ni hun owule. Kama, omene eghee ro, si ni hu “eghee;” omene mba ro, si ni hu “mba” amamgbe ikpe-omuma a rin unu.

Ekpere

¹³ O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴ O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpọ ndi-isi uka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwonna-enyi hu uden kpu e. ¹⁵ Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonna-enyi e weli e; omene onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa ni nwan ibe onu njo onu me, e meni ni ibe unu ekpere—keni unu hun uzo dinhin. Ekpere onye ri e bi ke Chuku cho gi akpakali obi e me nwon iken, o runkenme orun.

¹⁷ Elaija wu ihian hun no ke enyi. Kani, osuon'a n'o wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, ali ahunni mirin!

¹⁸ O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, ali no mi mkpuru a.

¹⁹ Umune m, omeni o nwon onye owule ime unu gha ime ezioku kpahu, ni onye ozo e wekinhen e azun; ²⁰ hun wekinhen e azun ya marin ni onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azun k'a zuopuha ume-ndun onye njo hu eka onwun, kpume njo bu oda.

Ehuhuọ-Ozi Ibuzọ Pita De Pita, Nke Ibuzọ

¹ Mmẹ wu Pita hun wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi de ehuhuọ-ozini jenni ndi nke Osolobue rileni ulo, hun risonme ali ichen-ichen ri Azuun Pontusu le Galeshia le Kapadosia le Eshia le Bitinia— ² ndi Chuku Nedi hoto hun Mmon-nsọ don nsọ—keni we hun uzọ humeni Jizosi Kraisti isi, leni we wuru ndi we fekpu edeke e—a ri we ochan. Efoma le udon ya ri ni onu mmagi-mmagi.

Olile-nya Hu Ri Ndun

³ Ojija-mma ya ri ni Osolobue, hun wu Chuku le Nedi Onye-nwonna-nyeni wu Jizos' Kraisti! O giguọ oken omiken e mudonzi nyeni, mu nyeni ye ime olile-nya ohun ri ndun. O me ihieni ebe o no gha onwun weni Jizosi. ⁴ O meguo nyeni wuru nwan ndi k'e nwehen ihien ndi hun o donmetoni nyeni, ihien ndi hun ghaleni e rehi mobu a ruhu mobu a fapu. O buguo ihien ndini toni unu ime elu-igwee. ⁵ O gi nwan iken o gi wuru Osolobue e cheme unu, ghahani okukwe onu, keni nzuofuha hu o kwademegu, hun lalani ogugu-ogen, hun uzọ ru onu eka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihieni Osolobue me ri nwan e me unu a ghogho—oson'a ni we ri nwan e gi afunfun ri ichen-ichen e lele unu ekere ogen, ⁷ igi ghosi ni okukwe unu wu nke ezigbo e. Eriira ke we e gi okun e lele goru makeni o ri mkpa—goru hun e wiwini! Bu okukwe unu ka goru mkpa a ri, ka a ohunma-ohunma! Ya wu, o rika mkpa ni we lele okukwe unu, keni ogen Jizosi k'e gi bia, a ja we unu mma, yezikwo unu ogho le mgbaye; ⁸ Jizosi hun ihien e ri a suo unu—oson'a ni unu e ke leghatu e; unu kwerin'e—o son'a ni unu ari nwan e legha a kikenni. Ohun e me unu a ghogho oda-oda—oken ighogho onu ghaleni a saeka a kowa! ⁹ Unu a ghogho enina makeni unu hu e nwonhen erere ri okukwe unu—ya wu, we hu a zuopuha umen-dun unu.

¹⁰ Nke nzuopuhani, ndi-amuma hun Osolobue gi ku oku efoma hun jenko d'e ru onu eka te chokenme ali a, donrin enya leban a enya ebe we n'a cho ni we ghoha a. ¹¹ We hu a ju enwen we ihien Mmon Kraisti ri ime we ri e ku oku e ogen o gi gwato we afunfun Kraisti k'a ta le ogho k'e son n'e—a ju enwen we onye o ri e ku le ogen o gi jenko d'e gi me. ¹² Osolobue no ghosi we ni ele ifiri we le enwen we ke we gi e ku ihien ndi ahun we ku, kani, ifiri unu. Unu a nugo nwan ihien ndi hu. Onu ndi ahun weheni unu ozioma ke unu gha nu we. Iken Mmon-nsọ ahun Osolobue gha enu-igwee zihę ke we gi zi unu ya wu ozioma. Ndi mmon-ozu nke a chokade ni we leghade ihien ndini!

We Kpo Unu D'e Bi Obibi Ri Nso

¹³ Ya wu, konrin ni nwan orun ime obi unu, e donrin enya e bi; buchanrin ni olile-nya unu che ngozi hu Jesu jenko d'e gi efoma a weheni unu—ogen o k'e gi bia. ¹⁴ Leke ezigbo umu hun e hume isi, emezile ni ihien ndi hu te ri a gun unu ogen unu keleni marin Jizosi. ¹⁵ Kama, obibi unu ya richanrin nsọ uzọ ile nọke ke Osolobue hun kpo unu don ri nsọ. ¹⁶ Makeni Ekukwo-nsọ si, “Ri ni nsọ, makeni mmẹ nwen ri nsọ.”

¹⁷ Ebe o me ni Osolobue hun ghaleni egbeyeni onye owule ke unu a kpo Nedi unu—Osolobue hun e gi ihien onye-onye me e kin e ikpe—gikwo ni nwan egun e bichanrin ogenni hoduni unu k'e bi elu-uwani unu wu itumunye.

Ke We Don Gbapuha Nyi

18 Unu a maringwo ke Chuku don gba puha unu ime obibi-eti hu unu gha eka ndi muni unu nwehen; ni ele ihien e wiwini rike egho ona (siva) mobu goru—ke we gi gbari unu, 19 kani, edeke hun rikenme mkpa—edekere Kraisti, hun ri ke nwa-ebulu ehụ a zu oke nwonleni orusi. 20 Osolobue a hotogwo a ni Osolobue d'e ke uwa, o ru ogen ikpazuuni, o no nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma unu.

21 Unu a ghagwo nwan eka Kraisti bia d'e gi Osolobue don enya, Osolobue hun gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogho. Ya wu ni Osolobue ke unu kwerini; Osolobue ke unu ri e lee enya.

Onye We Gbafuha Nke-esi E Nwe Ezigbo Ihien-osuswo

22 Hunni unu chanchanguu nwan ume-ndun onu ghahani igbaya ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan eka a sotari ibe onu. Ya wu, gi ni nwan akpakali-obi unu e nwe ihien-osuswo ibe unu. 23 Unu a wurugwo ndi we mudonzi. Ele mkpuru we gha a mu ihian hun a nwunni ke Osolobue gha mundonzi unu, kama, mkpuru ghaleni a nwun ke we gha mu unu. Mkpuru ahun wu oku Osolobue—oku ri ndun, hun a to jenrin ejen. 24 Make ni, Ehuwo-nsọ si,

“Ihian ile nohu ke efifia;
ogho ile ihian nwon nohu ke obobo efifia.
Efifia shinwun, obobo a danpu!

25 Kani, oku Onye-nwonni-enyi
jenko d'e turu jenrin ejen!”
Oku hu wu ozioma hu we zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

1 Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-enya le nkuto ile. 2 Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hun ri ochan a do unu—keni unu hun uzo a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, 3 o me nwan ni ezioku ro ni unu a danmingwo efoma Di-nwonni-enyi, hun a ni Di-nwonni-enyi ri mma.

4 Unu a biagwo nwan d'e kunrun e: omuma hun ri ndun—hun ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. 5 Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hun uzo wuru ndi nchu-ejan ri nso, hun gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hun Osolobue a nabanhan. 6 Make ni, Ehuwo-nsọ e kugwu a, si,

“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;
omuma m hori ahori, rikenme mkpa.
Ifenren emeko onye hun kwerini n'e.”

7 Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hun kwerileni

“Omuma ndi ri a tun uno jutọ,
a wuruole hun gi ulo!”

8 O wurugwozi

“Omuma w'a kpogburu;
nkume a han we a dan.”

Make ni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

9 Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nso; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzo e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsonme, Osolobue hun kpopuha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. 10 Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kani, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu eka”, kani omiken e e rugwo nwan unu eka.

Enyi Wụ Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a riọ unu nọke ndi obia le ndi rileni ani we, gbala ni ni egun ndi hun a gunsomme ihian hun a luson ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozọ ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu nọke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi w'e ye Osolobue ogho ogho o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kini

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonna-enyi e hume ni ndi ile ri a kini isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Govano ri Azuun ichen-ichen a ki—nọke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulenigbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonnin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusu ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mọbu igbon**, e weluchanrin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzọ ile—ele ndi-efoma le ndi eka-alulua suọ, kani ke ndi eka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furuleni ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kponi unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzọ e son nzom'uku a.

²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Oghen we gi kpari e,

o kparigwarini we;

oghen o gi ta afunfun,

o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e

kwanigbon Osolobue,

onye hun a han ezigbo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehụ a buru njo enyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehụ a nwunnahin njo, gi ndun enyi mememe ihien Osolobue cho. Ehụ we rusonme e ke enyi gi nwe nzuori. ²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rike anu, e chema e.

Isi Nke Ẹtọ

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osuon'a ni o nwegho ndi di kwerileni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonna oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehụ—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghalenigbon a fapu—mma ime-juu le agungun omehen—hun rikememe mkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ebrahim, a kpọ a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusii unu.

⁷ **Ndi di**, ẹrira k'o rizi kwọ ebe ọnu ri. Di, gi uche e sọn nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye ẹ ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazuun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmọn; onodi ibe ọnu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suọ unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpogwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kponi ọnu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu ẹ ri mma,
ya wefu eje-ihien ire ẹ;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azuun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme ẹ.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonni-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizi kwọ ekpere we.

Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma?

¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yecharin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu noke Di-nweni-unu, unu a kwademe ogen ile ni ọnu a kowan onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me ẹ. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

¹⁷ Makeni o ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraisti gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'o nwun, o nwunkozi, Onye ri ochan hun nwunni ndi njo onwun—keni o hun uzọ wehe enyi ile ebe Osolobue ri. We gbu ẹ, o nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me ẹ ri ndun ime-mmọn. ¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmọn, o no jen d'e zi ndi-mmọn ri ime ngan ozi oma— ²⁰ ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suọ; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehụ, kama, ihian gi ẹ a ghoji Osolobue ni o gi obi ẹ ile bia d'e kunrun ẹ. O zuopuha unu makeni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguọ nwan elu-igwee; o nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmọn-ozii ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru ẹ.

Isi Nke Ẹnọ

Obibi Ndi We Gbehutoquu

¹ Ebe o me ni Jizosi narin afunfun noke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi ọnu. Makeni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime

ndunni a jũgũ njo—² a ra bizi n'o mē ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-ũwa ke Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higu. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsonme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ru mmom onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tuka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. ⁵ Kani we jenko d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzo ri ndun ime-mmom rike Osolobue, osuon'a ni a naringuo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwodon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me n'e make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kacharin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makeni ihien-osusuo e kpume njo bu oda. ⁹ E gicharin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen aka Osolobue e yeni ibe e aka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye e run a, keni ogho hun uzo a bia ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogho le iken ile wu nke e jenin ejen. Isee.

Ita-afunfun Noke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya noke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, makeni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a—keni unu hun uzo nwe ighogh, e yi oro-ighogh ogen ogho a k'e gi puhacharin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruole ndi Osolobue gozi, makeni ohun ghosi ni Mmom ahun nwe ogho hun wu Mmom Osolobue nokwasị onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbu-ochu mobu izu-ohin mobu makeni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile e ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma n'i ri a za efan hu, n'i ri a za “Onye nke Kraisti.” ¹⁷ Makeni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon—bu o k'a gha ime ulo Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha aka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozozị,

“Omeni nzuopuha fu ndi ezi-omume orun

nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che aka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a rijo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rijo unu** noke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogho ahun lalani: dodo ni,² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu aka enya; e du ni we. Arunle ni noke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efu run a—noke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me e, ka me n'e makeni irun ni Osolobue orun ri a du onu. ³ Emele ni ndi we keye unu lepu enya noke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-nleri,⁴ keni, ogen Onye-isi

ndi-ndu atunrun e gi bia, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuho-nso si,

“Osolobue a nokin onye-mpache uzọ,

kani,

o me ni onye e welua enwen e ani efoma,

e yen'e aka.”

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu—⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasị a, makeni orinmma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—makeni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme nọke eworo ri e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho ni ndi Itu-Kraisti ibe unu ile ri uwa ri a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰ Kani, unu taguu afunfun ekere ogen, Osolobue hun e mechanrin efoma ile, hun kpọ unu d'e du e nwonrin ogho-itebite ahun ri ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin ni unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹ Iken ile wu nke e jenrin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹² Sivanosi*, ya yeni m aka de ehuhuo-ozini me ekere; nwehe enyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³ Uka ahun ri Babilonu, hun we hori ke we don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Maki e kelegozikwo onu. ¹⁴ Dide ni ibe onu odide ihien-osusuo.

Udon ya ri ni unu ile hun ri ime Jizos' Kraisti.

* **Isi Nke Isen:12** Iya wu Saịlasi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Pita** **De** **Pita, Nke Ebuo**

¹ Mmē wu Simionu hun w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozu e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikenne mkpa hun enyi le enwen enyi nwon—okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efo ma le udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O gigu oken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpọ enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien olila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, lilima ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye we, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rini e leghakenme uzọ, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpuguo w'a njo mbu.

¹⁰ Lilima ni nwan uzọ ile, umune m, ni unu ghosi ni Osolobue kpọ unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni ogen unu e gi dan! ¹¹ Unu sikọ d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'ani unu a maringuole we; osun'a ni unu e turuguo ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Makeni, a maringuo m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a riguo nsue, rike ke Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghoe, m k'a nwankenme uzọ ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghaguu ehuni pu—m nwunhunguu.

¹⁶ Makeni ele akiko ndi ma ko akiko memē ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun ogho a. ¹⁷ Chuku-Nedi ye Jizos' ogho le ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun le Ogho ahun Kachanrinni wi bia ebe Jizosi ri. Olu ahun si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m!” ¹⁸ Enyi le enwen enyi gi ntin enyi nu ke oluni gha elu-igwee bia ogen ahun enyi le iya gi ri elu ugu-nsọ hu.

¹⁹ Enyi gi e nwan marin ni ihien ndi-amuma ku ime Ehuhuo-nsọ wu ezioku furu w'e gi don enya. Ya wu, o ka unu mma ni unu gi we e don—noke ukpe-eka ri e nwun ime ishi—gi

wę dón d'e ru mgbe eki e gi fón, hún ukpę Onyę ahún wu Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Kę Ihien Ri Imę Ekukwo-nsọ Dón Bia.

²⁰ Ka ghọha ni onwan rike ihien ibuzo: ni, o nwonni ihien owule we ku mobu de ime Ehuho-nsọ hún we gi uche ihian ku mobu hún we gi uche ihian a kowa; ²¹ makeni, o nwonni ihien owule ri ime Ehuho-nsọ hún gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsọ 'ya nu ndi hún kuni, we no ku ihien gha ebe Osolobue ri bia.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Le Ndi nkuzi-ntu

¹ Kani ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' ogen mbu hu. Eriira ke ndi nkuzi-ntu k'a donzi ri ime unu. We k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hún e buhe ntikpo, jude Di-nwonni-we, hún nonni we—onwan ke we k'e gi buhekęrin ni enwen we ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

² Kani, ndi bu oda k'e son we bime eje-obibi ifenren ahun we ri e bi. Ihian siko d'e gi ifiri we kuto Uzọ-ezioku. ³ Enya-uku we k'e me we e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma le afunfun we buto ni we edei hu a—o nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo we a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringwo Ye Onyę-onyę Ihien We Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahatuni ndi mmon-ozu hu ogen ahun we gi me njo, kama, o tu we ye ime okun-mmón, kenmesonme we, busonme we che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan ni Osolobue ahatusikwoni uwa mbu ye, ogen hu o gi zihę okę mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni o zuopuhagho Nua, hún e zisonme we ozi keni we me ihien Chuku cho, ya le madu esa ndi ozọ—k'o k'e me ndini we?

⁶ Omeni o magho ani Sodomu le ali Gomora ikpe, gi okun dunfu we, we no henrin ntun —nke wu ni arizi we, o no gi we ghosi ihien jenkọ d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonni-enyi zuopuha onye ri-ochan wu Lotu, hún ize eje-obibi we le obibi ifenren we ri e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, ogen ahun ile Lotu gi bi ali we, o hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi e hu ri ochan hu a gbawa—makeni o hu e gi enya a hún eje-ihien ile we ri e me uhuhin-uhuhin, e gi ntin a nu a.)

⁹ Ya wu ni Di-nwonni-enyi marin k'o don a gbapuha ndi hún e fen'e ime onwunwan, marizikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hún e me ihien uru a gunni we le ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotalen

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kani, osuon'a ni ndi mmon-ozu ka e ze, ka ikę e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kuto we ihun Di-nwonni-enyi. ¹² Kani, ndini no ke anu-ofia nwonlęni uche, anumanu hún ghalęni e leban ihien enya—hún we muhu ni we nwunrun gbu. W'e kuto ihien we ghotalen. We k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo— ¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we ri e me!

Ihien Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O suo we ni we e me ihien-ifenren ebe eki ri enu. Unyin le ntupo ke we wu ime igunrun unu. Iya ke we wu makeni w'a nozide ebe we n'e son unu e ri Oriri Ihien-osuso unu e me ihien-ifenren le ihien-ndufie ndi ahun asuoni we, e mepuha we ifon. ¹⁴ Ughere jun we enya; efo ime-njo ara jun we. W'e gi ero a dori ndi zelęni. E giguwo we enya-uku zun obi we. Ndi we bu onu ke we wu!

A Kpahuguo We

¹⁵ A laguo we ezigbo Uzọ hu zinrinni to, ghasonme uzọ Balam' nwa Beo, hun eje-erere a suo, a du— ¹⁶ kanị Osolobue no jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku no gi olu ihian ku oku, hun we gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke we donme ni ishi hun kachanrin.

Oku-onu We Asuoka Kanị A Riziole We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu we, y'e gbu ni we osekpui! Kanị oku we enwen ani. W'e gi ihien a na enya a dorị ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesonme we nkwa ni we k'e weri enwen we, kanị, uwe le enwen we wusonme igbon ihien rini. Make ni, ihien ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Make ni, omeni we wanahinguu ihien ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nweni-enyi le Onye-nzuopuha enyi, anizi we ihien ndi hu nwundon we, kari we aka, onodi ikpazuun ndi no erira a kaguo njo kari nke ibuzo. ²¹ Make ni, o te ka we mma ni amarintudeni we Uzọ hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakito we oku le iwu hu ri nsọ we weye we aka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe we ri, "Nkite e kin azuun buru egbo a." Ozozị, "We chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu."

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonna-enyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime we ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku ogen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o zihen unu.

Eleni Di-nwonna-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o suo we. ⁴ We k'a si, "Elebe ke nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguo nwan? Ndi nedi enyi we a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihien ile nohu ke we ri kete we e kele uwa!"

⁵ A kpachanpuguo we enya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi ke enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin mememe akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ o no gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kanị, nke elu-igwee le uwa ri ogenni, Osolobue e giguo ya wu oku-onu a bu we donme n'o k'a dun we okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo we.

Di-nwonna-enyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kanị, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihien ohuni: ni ebe Di-nwonna-enyi ri, akp'ohin ohu noke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnunai); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuohin ohu. ⁹ Eleni Di-nwonna-enyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a ghoha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choni ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonna-enyi Lala

¹⁰ Kanị Uhuohin Di-nwonna-enyi jenko d'a bia idenmizi leke ohin. Ogen hu, igwere siko d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpopu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nsọ, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuohin Osolobue, e me e n'o biakenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kani, nọkẹ kẹ Osolobue dọn kwe nkwa, ẹni rị a tọ ẹnya enu-igwee ọhun lẹ ọwa ọhun —ebehụ wuchanrịn ebe obibi ihien ile rị-ọchan.

¹⁴ Ndi rị m obi, ebe o mę ni ọnu rị a tọ ẹnya ihien ndini, liliima ni nwan ni udon hun ọzo a rị ẹgbata ọnu lẹ iya, amangbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'ẹ obi ni ndidi Di-nwonna-ẹni rị e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina kẹ ezi nwene ẹni wu Polu donzi deni unu ghahani amamihien Osolobue ye ẹ. ¹⁶ O kusonme oku ihienni ime ekukwo-ozu ẹ ile. O nwongho ihien ndi a fu ọrun ọghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni ẹnya we lẹ ndi wuzoleni ọhunma a fihuto—kẹ we e mezi ihien ndi ọzo rị Ehuho-nsọ, e gi ẹ e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi rị m obi, a gwatogwo we nwan unu ihien ndini. Dọnrin ni nwan ẹnya, amangbe mmefie ndi e bi k'ọ sọ we e dufie unu, me unu ewuzozile kẹ unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonna-ẹni lẹ Onye-nzuopuha ẹni me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwonna-ẹni.

Ọgho ya rị n'a ogeenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jęnrin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuzo **Jonu** **De** **(Jonu, Nke Ibuzo)**

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metughu a aka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legua enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legua. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko—makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Suo Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonni ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntụ, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, nọke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arị ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo enyi, chanchanpuchanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onye-ntu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donme Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amamgbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a riodon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onye-ntu, ezioku arị ime onye no enina. ⁵ Kanj, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osusuo zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶ onye si n'o ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arị m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e. ⁸ Kanj o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—makeni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onye owule si n'o ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraisti ibe e hu e ze e, echen ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onye owule nwe ihien-osusuo onye Itu-Kraisti ibe e bi ime ukpe—o nwonni ihien ri ime e hun e me ihian a kpogburu. ¹¹ Kanj, onye hun e ze ize onye Itu-Kraisti ibe e ri ime ishi; o ghako ime ishi, o marin ebe o jenko—makeni ishi hu a gbakinguo a enya.

12 Umueka,
m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
ni Osolobue e gigo ifiri efan Jizosi
gbaghari unu njo.

13 Ndi nedi,
m ri e deni unu ni m gi e gwa unu
ni unu a mariguo onye hu rini gha mbidon lala.
Ndi-ikoro,
m ri e de ni unu ni m gi e gwa unu
ni unu e meriguo Eje-onye hu.

14 Umueka,
m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
ni unu a mariguo Chuku-Nedi enyi.
Ndi nedi,
m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
ni unu a mariguo onye hu ri gha mbidon lala.
Ndi-ikoro,
m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu
ni unu e zego,
ni oku Osolobue ri ime unu
le ni unu e meriguo Eje-onye hu.

Ihienuwa Ya Suokwole Unu!

15 Enwekwole ni ihien-osusuo uwa mobu ndi ri ime uwa, make ni ihien Chuku-Nedi-enyi ara suo onye ihien uwa a suo. 16 Make ni, ihien ile ri ime uwa, ke eje-ihien ndi a gunsomme ehụ ke ihien-onina-nya ke nhonron ihian a honron make ni o nwegho ihien-uwa, aghani eka Nedi-enyi bia—uwa ke we ile gha a bia. 17 Uwa le ihien-olila-nya ile rin'a ghafeko aghafeko; kani, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jenin ejen.

Ennenren Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

18 Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni ennenren Kraisti ahun w'a kpo anti-Kraisti lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-innenren Kraisti a puhaguo. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. 19 Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kani, ele we ndi nke enyi. Make ni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kani, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin enya ni ele we ndi nke enyi.

20 Kani, onu ile marin ezioku make ni Onye-hu-ri-nsọ e hukpuguo onu uden ime-mmọn gi tume unu umu a. 21 Eleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, make ni unu a mariguo a—unu a marigho n'o nwonni ntu a gha ime ezioku a fuha. 22 Onye wu nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraisti, Onye-nzuopuha hu Osolobue tume. Onye no erira wu ennenren Kraisti hu—hun w'a kpo Anti-Kraisti; a ra kwerini Chuku-Nedi le Nwa a. 23 Eghęę! Make ni, onye owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onye owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

24 Ni ni ozi hu unu nu isi-ibuzo risonme ime ndun unu. Omeni ihien unu nu isi-ibuzo hu a risonme ime ndun unu, unu k'a risonme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. 25 Ihien o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

26 Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihien ndini. 27 Kani, o me nke unu, uden ime-mmọn hu o hukpu unu, hun o gi tume unu umu a hu ime ndun unu a kuzi unu ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onye owule k'a kuzi unu. Ihien uden ahun o gi tume unu a kuzi unu wu ezioku—ntu ari a. Noke ke o don kuzi onu—nodi ni ime Kraisti. 28 Eghęę umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile ali ogen o k'e gi puha; amangbe enyi e gi ifenren wari Uhuohin hu.

Kę W'a Dọn Marịn Umụ Osolobue

²⁹ Omęni ọnu a maringho n'ọ rị ọchan, ọnu k'e gi ę marịn nị ya mụ onye ọwụlę hụn e bi obibi onye rị-ọchan.

Isi Nke Eto

¹ Lee ni nwan kę Chuku-Nędi nwehan ihien-ọsusuọ ęnyi—nke wu nị w'a kpo ęnyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya kę ęnyi wu! Ihien haịn uwa gilęni marịn ęnyi wu nị uwa amarịn n'a. ² Ndi rị m obi, ęnyi wu nwan umu Osolobue. Kani, ihien ęnyi jęnkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu ęnyi a maringho nị oge o k'e gi bia, ęnyi k'a nọ kę iya, makęni ęnyi k'a hunchanrịn a k'ọ nọ. ³ Ndi ile nwon olile-ęnyani ime wę e donme enwen wę ọchan nọkę kę ya lę enwen ę don rị ọchan.

⁴ Onye ọwụlę hụn e mę njo rị a dan iwu makęni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho nị Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi nị o nwonni njo rị ime ę. ⁶ O nwonni onye rị ime ę hụn e mę njo; onye ọwụlę hụn e mę njo e ke huntu ę mobu marịn a.

⁷ Umueka, anile ni onye ọwụlę dufie unu! Onye hụn e bi obibi onye rị-ọchan rị ọchan kę Kraisti don rị ọchan. ⁸ Onye ọwụlę e mę njo wu nke Ekwensu—makęni Ekwensu gha ali mela njo. Iya haịn Nwa Osolobue gi bia—kęni o tikpo ọrun Ekwensu.

⁹ O nwonni onye hụn Osolobue mu hụn e mę njo. Makęni, mkpuru Osolobue rị ime onye ahun. O s'eka mę njo, makęni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan kę wę gi a marịn ndi wu umu Osolobue lę ndi wu umu Ekwensu: onye ọwụlę ghalęni e mę ihien rị mma mobu hụn ihien ndi Itu-Kraisti ibe ę ghalęni a suọ ęlę nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-ọsusuọ Ibe Unu

¹¹ Makęni ozi hụn unu nu isi-ibuzo wu nị ęnyi k'a gha e nwe ihien-ọsusuọ ibe ęnyi. ¹² ęnyi anokokwo nị kę Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwenę ę. Kị haịn Keni gi gbu ę? Makęni Keni lę enwen ę mę eje-ihien kani nwenę ę mę ihien rị mma.

¹³ Umunę m, y'a tula unu ęnya nị ize unu rị e ze uwa. ¹⁴ Ihien ęnyi gi marịn nị ęnyi a ghaguo onwun fuba, banye ndun, wu nị ęnyi nwe ihien-ọsusuọ ibe ęnyi. Onye nwele ni ihien-ọsusuọ ibe ę a nwunhungu.

¹⁵ Onye ọwụlę ize nwenę ę e ze wu izighe—bu unu a maringho n'ọ nwonni izighe ndun itebite rị ime ę. ¹⁶ Ihien ęnyi gi a marịn ihien-ọsusuọ nke-esi wu onwan: nị Kraisti gi ifiri ęnyi we ndun a ye. O furu nwan nị ęnyi gizikwo ifiri ibe ęnyi we ndun ęnyi ye. ¹⁷ Nani kę ihien-ọsusuọ Osolobue gi rị ime ihian, omęni ihian e nwongho ihien uwan, kani o hụn nwenę ę ihien rị a kọ, o ju n'ọ yekon'a ęka? ¹⁸ Umueka, nị ęnyi e nwon ni ihien-ọsusuọ nke-esi—elekwọ hụn wę gi ọnu suọ e ku, kani, hụn wę gi ęka e mę.

¹⁹ Ohun kę ęnyi e gi marịn nị ęnyi wu nke ezioku, iya kę ęnyi gi e mę obi e ru ęnyi anị ebe Osolobue rị— ²⁰ omęni obi e gbume ęnyi mgbu. Makęni, Osolobue ka obi ęnyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹ Ndi rị m obi, omęni ihori ęnyi hu a ghoni ęnyi, obi e ruchanrịn ęnyi ali ebe Osolobue rị, ²² ęnyi e nwehenzikwo ihien ọwụlę ęnyi rịo a—makęni ęnyi hu e donme iwu ę, e mę ihien a suọ a usuọ ęfo.

²³ Iwu ę wu hunni: nị ęnyi k'e kweri ni ęfan Nwa a wu Jesu Kristi lę ni ęnyi k'e nwe ihien-ọsusuọ ibe ęnyi—nọkę k'ọ don gwa ęnyi. ²⁴ Kę wę han hụn e donme iwu ę rị ime ę, iya nwen rizikwo ime ndun wę. Ihien ęnyi gi a marịn n'ọ hu ime ęnyi wu onwan: n'ọ yeole ęnyi Mmon-nso.

Isi Nke Eno*Mmon Osolobue Lę Mmon Enenren-Kraisti*

¹ Ndi rị m obi, ęlę mmon ile gi ihian ku kę unu k'e kweyeni, ka e lele ni wę, kęni unu marịn kę mmon ndi hu gha ęka Osolobue bia nke-esi. Makęni, ndi-amuma-ntu bu ọda a

puhaguo ime uwa. ² Ke onu k'a don marin ni Mmon Osolobue ro wu onwan: mmon owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmon hu gha aka Osolobue bia, ³ kani, mmon owule hun kwerileni ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmon ahun aghani aka Osolobue bia. Ohun wu mmon Enenren-Kraisti, ya wu, mmon Anti-Kraisti—hun onu nu n'o lala alala; o rigwale nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e merigwo we, make ni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶ Enyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon enyi ntin. Onye owule hun wulen nke Osolobue ara gon enyi ntin. Onwan ke enyi gi a marin mmon hun wu nke ezioku le mmon hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osusuo Ri

⁷ Ndi ri m obi, ni enyi e nwe ni ihien-osusuo ibe enyi, make ni ihien-osusuo gha aka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osusuo, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸ Onye hun nwonleni ihien-osusuo amarin Osolobue, make ni Osolobue wu ihien-osusuo. ⁹ Osolobue a ghosigwo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri; enina k'o don me e: o zihie akpu Nwa a ohu ime uwa, keni enyi hun uzọ ri ndun ghahan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osusuo: eleni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi, gi e zihie Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹ Ndi ri m obi, ebe o me ezie ni Osolobue nwehan ihien-osusuo enyi enina, o furu ni enyi nwen nwezikwo ihien-osusuo ibe enyi. ¹² O nwontuni onye gi enya a hun Osolobue—kani, omeni enyi e nwegho ihien-osusuo ibe enyi, ya wu ni Osolobue bi ime enyi; ya wuzi ni ihien-osusuo a zu oke ime enyi.

¹³ Ihien enyi gi marin ni enyi ri ime e le ni ya nwen ri ime enyi wu n'o yegwo enyi Mmon-nsọ a.

¹⁴ Enyi a hungwo a, ku e, ni Chuku-Nedi e zihigwo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi e don, e ku e, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Enyi a maringho nwan, enyi e giote e nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen e ri ime onye hu. ¹⁷ Erira ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun enyi, keni obi ru enyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—make ni ke Jesu no, erira ke enyi no ime uwan. ¹⁸ Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkọ d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osusuo o bu uzọ nwon jenni enyi hain enyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰ Omeni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwen e ri e ze e, onyentu k'o wu. Make ni, omeni ihian e nwonni ihien-osusuo nwen e—nwen e o ri e legha, o sako aka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye enyi wu onwan: ni, onye nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwen e e.

Isi Nke Isen

Ke Enyi Don E Meri Uwa

¹ Onye owule hun gi e don ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osusuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa a. ² Ihien enyi gi a marin ni enyi nwe ihien-osusuo umu Osolobue wu ni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si enyi e me. ³ Ke we don e nwe Osolobue ihien-osusuo wu: imesonme ihien o si enyi me—bu ihien o si enyi me ele ibu, ⁴ make ni onye owule

Osolobue mu e meri uwa. Iken hun enyi gi e meri uwa wu okukwe enyi nwon. ⁵ Onye a sa nwan aka e meri uwa? Onye hun gi e don ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kani ghahani mirin le edeke. Mmon-nso le enwen e wu hun a shia eri, makeni Mmon-nso wu Onye ezioku. ⁷ Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nso; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmon-nso le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omeni enyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi e; kani onye hun kwerileni a kpogu Osolobue onye-ntu, makeni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yegu onye ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onye owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kani onye hun nwonleni Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³ M ri e deni unu ihien ndini, unu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru enyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni enyi rio a ihien owule k'o don ri a obi, o nu ekpere enyi. ¹⁵ O me nwan ni enyi a maringho ni ihien owule enyi riol'a, ni o nu ekpere enyi anu, ya wu enyi a maringhozi ni enyi e nwehenguwo ihien enyi rio a.

¹⁶ Onye hun nwen e k'o ri e me njo—udi njo hun ghaleni e buhe onwun, ya me ekpere, Chuku k'e ye nwen e hu ndun—onwan wu nke ndi hun me udi njo hun ghaleni e buhe onwun. Njo hun e buhe onwun ri ari: asini m unu memekpere banyeni ohun. ¹⁷ Eje-omume ile wu njo, kani o nwon njo hun ghaleni e buhe onwun.

¹⁸ Enyi a maringho ni onye owule Osolobue mu ara me njo, makeni Jesu, Onye hu Osolobue mu, e che e nche—Eje-onye hu ara metu a aka.

¹⁹ Enyi a maringho ni enyi wu nke Osolobue; enyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onye hu.

²⁰ Enyi a maringho ni Nwa Osolobue a biaguwo, n'o yeguwo enyi nghota hun enyi e gi marin onye ahun wu onye-ezioku. Enyi ri nwan ime onye ahun wu onye-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itebite.

²¹ Umu m, gba ni ni ife mmon mobu ife ihien ozu owule oso!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Jonu** **De** **Jonu, Nke Ebuo**

Ekele

¹ Mmẹ wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejeni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuọ we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mmẹ suọ nwe ihien-osusuọ we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuọ we. ² Enyi nwe ihien-osusuọ we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jenin ejen.

³ Efoma le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuọ.

Ezioku Le Ihien-osusuọ

⁴ Efo a suokenmeka m usuọ ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noke ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rio i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuọ ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha ani lala ke m ri e de n'i. ⁶ Ihien-osusuọ wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noke ke unu don nu a gha ali lala—onu k'e giriri a e bi.

Enenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguọ ime uwa. Ndin ara kwere ni Jesu Kristi gi ehụ ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Enenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amangbe onu e tuhu ihien enyi runggu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsomeleni nkuzi Kraisti, kani o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sonsomme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabahal'a mobu kele e ohunma.

¹¹ Make ni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kani ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hundu unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ihogho enyi ile hun uzọ zu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hori e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmẹ wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwene enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

² Ezi nwene m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru i iken, nọke ke i don nwan ri iken ime mmọn i.

³ Ighoghọ jun m obi oge ndi hu ime umune enyi gi bia d'e ku ni wu onye we gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu n'i ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonnihien e me m a ghoghọ rike ebe m nọ nu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwene-onye, y'e meke onye we gi e don enya ime orun i ri a run ni umune-enyi ime Jesu, osun'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶ A nọguo we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi aka hun a suo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷ Makeni, oge we gi gi ifiri Efan ahun jenkọ ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we aka. ⁸ O furu nwan ni enyi kwandon ndi nọ erira, keni o hun uzọ me ni enyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diorefesị Le Demetriosi

⁹ E de jenguo ni m uka ehuhuo; kani Diorefesị hun a cho n'o ki a nabanhanị okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhachanrin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o jude n'o nabanhankọ umune enyi ndi hu; o nideni ndi ozọ nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹ Nwene-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu enya ni m jenkọ d'a hun i egwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udọn y'a ri n'i.

Ndi owu enyi ile e zi ekele i. Hi ndi owu enyi ri ebegu efan ohu-ohu, y'e kele we.

Ekukwo-Ozi Judu De

¹ Mmẹ wu Judu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwenẹ Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpo, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osusuo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzọ-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kanj a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzọ nke okukwe hu hun Osolobue wegwu che aka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhanguo

⁴ Makeni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigwu nzuzue banhan ime enyi. Ndin e gbeghuguo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rini ni we ime Ehuhuo-nsọ. Ndin ara gbayede Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonna-enyi le Onye-nwonna-enyi.

Osolobue A Maringuo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osuon'a ni unu a maringuo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonna-enyi don gha ali Ijiptu zuopuha ndi Izrelu, kanj, omegwu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmon-ozu hu te ri nsọ hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kenguo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenko d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozo hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmon-ozu hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian eka-ntin.

Enwen We Ke W'e E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsomme ohun a han we e me ihien ehụ we gi a ruhu, e legberi okiki, e kutu ndi ogho ri ehụ.

⁹ Kanj, Maikelu hun wu onye-isi ndi mmon-ozu e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kutu Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonna-enyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanj ndini e kutu ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Riziole We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rini we! E someguo we uzọ Keni ogbu ochu; e giguo we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egbo a suo; e nupuguo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, makeni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunhanrin!
¹³ We nohu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufogo ebiri-ohimin; kokise uzọ ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetonu eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha aka Adam gunma—e buguo amuma toni we: o si,

“Lee ẹ,
Di-nwɔnni-ɛnyi lala
ya lẹ ndi nsọ a nnu ole-lẹ-ole.

15 O lala
d'e kin onye ọwule ikpe,
d'a ma wẹ ile ikpe—
ikpe eje-ihien ile wẹ gi eje-agungun wẹ me
lẹ eje-oku ile jogbu enwen ẹ,
hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue
gi kuja oku ẹ!”

Eje-Agunun Wẹ

16 Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Lẹ Ndunmodun

17 Kani, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-ɛnyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu. 18 We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” 19 Uwe wu ndini ihien-uwa ri enya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

20 Kani, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nsọ onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nsọ don cho. 21 E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a sọ Osolobue, ke unu don ri e che omiken Di-nwɔnni-ɛnyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni onu ndun itebite.

22 E me ni ni ndi obi-ebu omiken, 23 onu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi ẹ zuofuha we. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni we omiken—ka zede ni izize ewuru we yi hun ehụ we meruguu.

Ekpere Ija-mma

24 Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwondon unu make onu gha a dan, me onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun ẹ ebegu Ogho ri, 25 Onye hu iya sọ wu Chuku, Onye nzuopuha ɛnyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwɔnni-ɛnyi—oghọ lẹ ikpen lẹ iken lẹ okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni lẹ jenin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jonu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbon ẹ wu Jonu ya ri ime ehuhuoni. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbon ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me egwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jonu ghosị ndi igbon ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan eri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguọ eri ihiẹn ile o hun.

³ Ngozi ya rini onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumanị; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeni ogen ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ehuhuoni jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani bia ya rini onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmon esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don enya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze ri elu-owa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osusuọ enyi, gi edeke ẹ gbapuha enyi ẹka njo enyi; ⁶ o nọ nwan me enyi wuru ani-eze, me enyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

enya ile jenkọ d'a hun a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi ani ile ri uwa

jenkọ d'a kwan ekwan

make ufiri ẹ.

Eriira k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Iuzo le Ikpazuun!”

Ya ke Di-nwonni-enyi wu Osolobue ku—onye hu hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalani; Onye hun nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosị

⁹ Mme wu Jonu nwe ne unu, hun we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nahunme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' eri. ¹⁰ Ogen m gi ri ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonni-enyi, ebe m ri ime mmọn, m nọ nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu nọ ke opi ri a hannị.

¹¹ O si, “Detu ihiẹn i ri a hun ye ime ehuhuo, y'e zijenni uka esani ya:

uka ri Efesosị,

uka ri Sumea,

uka ri Pegamom,

uka ri Tiatira,

uka ri Sadisi,

uka ri Filadefia

lezi uka ri Laodishia.”

¹² Ya m nọ gbehuto, ni m hun onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbehuto m, m no hun obu-ukpe esa we gi goru mema, ¹³ hunzi onye no ke Nwa nke Ihan etintinna obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchan leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ ukp-ali a no ke igwe w'a kpo bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke noka si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opi-a-gha onuna tu nko gha a onu suefaha. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m no dan ani ukp a noka onye nwunni. Kani, o no bu eka-nni e kwasi m, si, "Atule egun. Mmewu Ibufo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmewu wuzi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jennin ejen. Mmewu gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmom."

¹⁹ "Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogeni le ihien jenkod'e me ihun."

²⁰ "O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmom-ozu esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu."

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

¹ "Dejenni onye-ozu hun a nokin enya uka ri Efesosi, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jenhunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru mema, a hunchanrin ke we no, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leleguo ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwow nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-osusuo ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbehuto, memazi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmani unu bihuto eka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nikolitia e me, hun e ze mme le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmom-nsor ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue."

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibufo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, marinzi kwokwe ke onu mehan ogbenne (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin eka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun afunfun unu jenkod'e ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unon-ngan keni we gi e lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun. Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi e tu unu ugon noka okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmom-nsor ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo eruko onye hun merini ehuzi, o rukow onye hu ehuzi."

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Pegamom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-gha onuna hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebuhu ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m,

ke oge n'we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kani, o nwegho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebenu hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi ru mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nikolitia. ¹⁶ Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehuto ni, m k'a bia egwa d'e gi opia-agma ri m onu luson ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsoriri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkod'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma."

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, si a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwun ke okun; onye ahun uk-alu a no ke igwe bronzu we finchanchanrin ri e gbukeni: o si, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi ali e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpoo enwen e onye-amuma, hun gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmon.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kani o juguo n'o gbehutoko gherebehi. ²² Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴ Kani, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun kelenu munrun ihien ndi hu w'a kpo 'Okon ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozo—²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi ali ichen-ichen che okpuru e kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we

leke ite we gi urua kpu,

²⁸ noke ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu. ²⁹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsoriri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Isi Nke Ẹtọ

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

¹ "Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sadisi, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. W'e weri unu ke ndi ri ndun, kani unu a nwunhunguo! ² Tengin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekeru n'o nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³ Nyanhan ni nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bia noke ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴ Kani, o nwegho ndi buleni oda ri Sadisi hun kelenu ru ekwa we unyin. We jenkod'e yiri ekwa ochan, son m e jenhunme, makeni we furu efuru. ⁵ Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'enya Nedi m le ndi mmom-ozu e kpo efan onye hu, ku e ni a maringho m onye o wu. ⁶ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsoriri a gwa uka ri ichen-ichen!"

Ozi Jizosị Sị Wẹ Zi Ndi Ụka Rị Filadefia

⁷ “Nke onye-ozị hụn a nọkin ẹnya ụka rị Filadefia, dejenn'ẹ, sị a,

Lee ihien onye hụ rị nsọ ku, onye hụ wụ ihien ọ sị nị ya k'ọ wụ; onye hụ gi isanhan Defidi; onye hụ wẹ ghaleni a saeka a gunma ụzọ ọ gunpu mọbu gunpu ụzọ ọ gunma: ọ sị,

⁸ A maringhọ m ihien ile unu rị e me. Lee ẹ, a gunpuguo nị m onu ụzọ, hụn o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m nị onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini nị unu a maringhọ ẹfan m.

⁹ Lee ẹ! M k'e wehe ndi unu-ofufe Ekwensu hụ wẹ sị n'ọ wụ Ụlọ-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpo enwen wẹ ndi Ju bu nturu ọ, ele wẹ ndi Ju, a bịa wẹ uku unu d'a kponi unu isi ali, keni wẹ hun ụzọ marin nị ihien unu suo m. ¹⁰ Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani wẹ jenkọ d'e gi lele ndi ile rị ime uwa ru unu ẹhu. ¹¹ M lala ẹgwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze wẹ k'e gi tu unu ugon. ¹² Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden* ime Ụlọ-nsọ Osolobue m, ọ ghakozi ebefu pu, kaka! M k'e de ẹfan Osolobue m le ẹfan Jerusalem ohun hụ ye ẹ ẹhu. Jerusalem ohun hụ wụ obodo-uku Osolobue m. Ya wụ Jerusalem k'a gha enu-igwee le ẹka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo ẹfan ohun m ye onye ahun ẹhu ¹³ Onye nwon ntin ya nū ihien Mmon-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndi Ụka Rị Laodishia

¹⁴ “Nke onye-ozị hụn a nọkin ẹnya ụka rị Laodishia, dejenn'ẹ, sị a,

Lee ihien onye hụ wụ 'Isef' hūn oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wụ Osheri wẹ gi e don ẹnya; Osheri ahun wụ onye ezioku; Onye hū ihien ile Osolobue ke gha ẹka bịa: ọ sị, ¹⁵ A maringhọ m ihien ile unu rị e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'ọ rị m, unu a nū okun mọbu ju oyi! ¹⁶ Ebe o me nwan nị unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷ Unu rị a sị, 'M wū odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a kọ nị m.' Kani, unu a marin n'o nwonni ke ọ han unu kaka, nị onu e ruguo ihien a gba ẹnya-mirin, nị ogbenye ke onu wū, nị onu wū ẹnya-mpin, nị unu gba oto! ¹⁸ M rị nwan a dun unu odun: nonnarin nị m goru wẹ gwaleni, hūn wẹ gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hūn ụzọ wuru idafin; unu e nonnarinzi m ẹkwa ochan yiri, gi ẹ kpume oto unu hūn e me ifenren, amangbe w'a hūn a; nonnarinzikwo nị m ogun-ẹnya tuye ẹnya, keni unu leghama ụzọ.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuo wẹ ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni wẹ nwonrin uche. Wepuhakwo nị nwan obi, unu e bihutọ ẹka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du ẹka, onye nū olu m gunfu ụzọ, a banhan m d'e kunrun ẹ, e son m'ẹ ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, nọke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze ẹ. ²² Onye nwon ntin ya nū ihien Mmon-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Ẹnọ

Kẹ W'e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m nọ lee ẹnya, hūn onumuzo wẹ gunpu elu-igwee. Olu hū gwa m oku mbu hūn nọ ke oken opi nọ sị m, “Bia enu ebeni, nị m ghosi i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu.” ² Ozigbo, m nọ rị ime-mmōn. M nọ hūn ukpo-eze ime enu-igwee ebefu, hūnzi onye ohu nodi ali elu ẹ! ³ Onye hūn nodi ali ebefu hū e gbuke ke omuma w'a cho achọ w'a kpo jaspale hūn w'a kpo kaneliani. Ekon-le-ogugu hūn e nwun ke omuma w'a cho achọ wū emaradi fihunme ukpo-eze hū ohi-ohi. ⁴ Ukpo eno-kwasị-ogun fihunme ukpo-eze hū ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasị-ogun nodisonme ukpo ndi hū. Wẹ ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

* **Isi Nke Ẹtọ:12** Pila

⁵ Amụma hụ a gha ukpo-eze hụ e bepụha; ụzụn mirin rị e denni lẹ akpabọ huzi a gha ukpo-eze hụ a hanpụha. Ukpe ẹsa rị ihun ukpo hụ e nwun—ukpe ẹsanị wụ Mmọn ẹsa Osolobue.

⁶ Ihiẹn rịkẹ ohimin wẹ gi ughegbe mēmẹ rị ihun ukpo hụ; o behụ nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihiẹn ẹnọ rị ndun ẹnya junsọnme ihun lẹ azuun nọhunmezikwọ ukpo-eze hụ: ⁷ nke ibuzọ rị kẹ ẹworo; nke ẹbuọ rị kẹ oken-efin; ihun nke ẹtọ rị kẹ ihun ihian; nke ẹnọ rị kẹ ugon rị e feni. ⁸ Ihiẹn ẹnọ ndini rị ndun nwesonme nku isin-isin. Ẹnya jun wẹ ụzọ ile—kẹ ime wẹ kẹ azuun wẹ. W'a ra bubehi ẹbu—kẹ uhinhin kẹ efinnai—ihiẹn wẹ a busonme wụ,

“Nsọ, nsọ, nsọ—kẹ

Osolobue hun wụ Di-nwonn-ẹnyi rị!

Osolobue hun nwon iken ile—

Onye hun rị mbu,

hun rị kikenni,

hun lalani.”

⁹ Ogen ọwule, ihiẹn ẹnọ hụ rị ndun gihu yeguu onye hụ rị ndun jennin ejen hun nọdi anị ukpo hụ ogho lẹ mgbaye lẹ ekele ẹnina, ¹⁰ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun ahun a dan alị ihun Onye hụ nọdi alị elu ukpo-eze ahun, Onye rị ndun jennin ejen, fe ẹ, taha okpu-eze wẹ ye alị ihun ukpo hụ, a si,

¹¹ “Chuku-Nna ẹnyi!

Y'e furughọ onye wẹ a ja mma—

y'e furughọ ni w'e ku ẹ ni

oghọ lẹ mgbaye lẹ iken

wụ nke i.

Makeni, iyọ ke ihiẹn ile.

Makeni y'a choghọ,

i nọ mẹ wẹ rị;

makeni y'a choghọ,

i nọ ke wẹ.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hụ Sọ Ru Ogo Ihiẹn Ile

¹ M nọ hun ehuhuo wẹ fifima ẹka-nni onye hụ nọdi anị enu ukpo-eze hụ. Wẹ dejun ehuhuo hụ ihiẹn, kẹ ime ẹ kẹ azuun a, gi eriri ẹsa kenme ẹ. ² M nọ hunzi mmọn-ozu ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a si, “Onye furu hun k'a topu eriri ndi hụ, fifipu ekukwo hụ?” ³ Kani, o nwonn onye ọwule rị elu-igwee mọbu enu-ụwa mọbu okpuru-ụwa hun saeka fifipu ehuhuo hụ mọbu lee ẹnya ime ẹ. ⁴ M nọ kwanma ẹkwa ọda-ọda, makeni o nwonn onye wẹ hun furuni, hun k'a fifipu ehuhuo hụ mọbu lee ẹnya ime ẹ. ⁵ Ya kẹ onye ohu ime ndi-isi hụ nọ si m, “Akwanzile! Lee ẹ, Eworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e meriguo—o k'a saeka tofu eriri ẹsa ndi hụ, fifipu ekukwo hụ.”

⁶ Ya m nọ hun Nwa-ebulu hun nọkẹ si wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu egbata ukpo-eze hụ lẹ ihiẹn ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ hun wẹ ile fihunme ya wụ ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin ẹsa lẹ ẹnya ẹsa—hun wụ Mmọn ẹsa Osolobue, hun Osolobue zijen elu-ụwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jen d'e weri ehuhuo hụ wẹ fifima, hun rị ẹka-nni onye hun nọdi enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi weriguo ehuhuo hụ, ihiẹn ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hụ; onye ọwule ime wẹ gi ubo lẹ aferẹ nsensi wẹ gi goru mēmẹ hun nsensi jun ime ẹ. Nsensini wụ ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ohun, si,

“Iyọ furu

hun k'e weri ehuhuo hụ,

hụn k'a topu eriri ndi hu
 we gi kenme e;
 makeni we gbu i,
 i no gi edeke i
 gbapuhani Osolobue ihian
 ime ebon owule,
 ime asusu owule,
 ime ali owule
 le ime ndi owule.

¹⁰ Y'e meguo we wuru
 ali-eze le ndi nchu-ejan
 ebe Osolobue enyi ri;
 we k'a ki elu-awa."

¹¹ E lezi m enya, m no nu olu ndi mmon-ozu bu oda hun fihunme ukpo hu ohi-ohi le ihien
 ndi hu ri ndun le ndi-isi hu. Ndi mmon-ozu e bukenmeka oda, we ri nnu-uku ole-le-ole le
 ijeri ole-le-ole. ¹² We hu e gi oken olu a bu ebuzi, a si,

"Nwa-ebulu hu we gbu
 e furughu hun w'e tuchan,
 ni iken le aku-le-uba
 le amamihiem le akwanran
 le mgbaye le ogho le ojija-mma
 wu nke e!"

¹³ M no nuzi ke ihien ile we ke eke ri a bu ebuzi—ke hun ri enu-igwee ke hun ri elu-awa
 ke hun ri okpuru awa ke hun ri ime ohimin. Ihien we ri a bu wu:

"Ojija-mma le mgbaye
 le ogho le okiki
 ya wusonme nke onye hu
 hun nodi ani elu ukpo-eze—
 le Nwa-ebulu hu—
 jennin ejen!"

¹⁴ Ihien eno hu ri ndun no si, "Isee!" Ndi-isi hu no dan ali, fe Nwa-ebulu hu.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hu A Topu Eriri Ndi Hu

Eriri Nke Ibuzo

¹ Ya m no hun ke Nwa-ebulu hu topu eriri ohu ime eriri esa ahun we gi kenme ehuhuo
 hu, m no nu ke ohu ime ihien eno hu ri ndun gi oken olu hankenme ke akpabo, si, "Bia!"

² M no lee enya, e lee eshin ochan! Onye ri e nyinn'e gi utaa. We no ye e okpu-eze, o no
 nyinrin eshin e pu d'e merisonme agha.

Eriri Nke Ebuo

³ Ogen Nwa-ebulu gi tofu eriri hun me we ebuzi, m no nu ke hun me ebuzi ime ihien
 eno hu ri ndun si, "Bia!" ⁴ Ya eshin ozu no fua. Onwan e nwun ufie-ufie. We no ye onye
 ri e nyinn'e iken n'o wupu udon elu-awa, keni ihian gbume ibe we. We nozi we opia-agma
 hi-ogbe ye e.

Eriri Nke Eto

⁵ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri hun me we eto, m no nu ke nke eto ime ihien ndi hu ri
 ndun si, "Bia!" M no lee enya, e lee eshin ogi! Onye ri e nyinn'e gi ihien we gi a ma ihien. ⁶ M
 no nu ihien noke olu ri e ku oku k'o gha etintinna ihien eno hu ri ndun hanpuha, a si, "Oka

jenkọ d'a kọgbu enwẹn ẹ: mkpu ọka-witi ẹnọ k'a wuḍe egho-ọrụn akpu-uhụọhịn! Mkpu ọka-bali mmakalaka mmẹbuo k'a wuḍe egho-ọrụn akp'ohịn! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu le manya!”

Eriri Nke Eno

⁷ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke eno, m no nu olu hun me we eno ime ihien ndi hu ri ndun, k'o si, “Bia!” ⁸ E lee m enya, e lee eshin e nwun ehuhuo-ndun, ehuhuo-ndun, kani o hu e nwun nanhin! Efan onye ri e nyin n'e wu Onwun; Ali-mmọn sọnkọ a. We no kebe uwa uzo eno, ye we iken igi opia-agma le unwun le emu le eje-anu ndi ri elu uwa gbupu uzo ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke isen, m no lee enya okpuru ukpo nchu-ejan, m no hun umen-ndun ndi hun we gbu make oku Osolobue le eri we shiani Jizosi. ¹⁰ We no weshi olu we enu, e yi, “Euu Di-nwonni-enyi, Onye hun ihien ile ri eka a, onye ri nsọ, onye ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-uwa ikpe, gbugwari we ke we don gbu enyi?” ¹¹ Ya we no ye onye-onye ime we ewuru ochan tueni, si we zuzi iken ekere ni umune we le ndi-idibo ibe we zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke we don gbu we.

Eriri nke Isin

¹² Ogen Nwa-ebulu hu gi tofu eriri nke isin, ali no mahihie oda-oda, anwun no gime ngi ke ekwa-ogi, ifon hun shiaguni no nwunhuto, nwunme edeke-edeke. ¹³ Kokishia no gha elu-igwere danyesonme ani—noke ebe oken ufere no nutusonme ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere no fori noke ebe we no fifima ehuhuo, wepu. We no wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi we. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile we gi oku we e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen we—no shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hu, “Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi make Onye hun nodi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu ghazikwo e kunrun enyi— ¹⁷ make ni oken uhuhuin we gi a kpo onuma a biaguo! Onye wu nwan onye ahun jenkọ d'a sa eka wuzo!”

Isi Nke Ẹsa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

¹ Onwan e meguu, m no hun mmọn-ozị eno ke we turusonme ebamin eno uwa. We turusonme ebenu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. ² Ya m no hun mmọn-ozị ozo k'o gha azuun owuwa-enya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmọn-ozị eno hu we ye iken ni we gi wiwi uwa le ohimin oku, ³ si we, “Ekewiwile ni uwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yeguu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun we.” ⁴ M no nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato ke we ye ahima hu ime ikpun-ulọ ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Juda;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Rubeni;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Gadi;

⁶ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Asha;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Naf'tali;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Manase;

⁷ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Simionu;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Livai;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Isaka;

⁸ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulọ Zebulun;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefu;
nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjaminini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichēn-ichēn Pūha

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonni onye saeka gun we. We gha ali ile, ebun ile, ndi ile, le asusu ile pūha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru ani. Onye-onye ime we gisonme iguru aka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si,

“Nzuofuha gha aka Chuku enyi
hun nodi enu ukpo-eze
le Nwa-ebulu hu a bia”

¹¹ Ndi mmnon-ozu ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hu le ndi-isi hu le ihien eno hu ri ndun; we no dan ali ihun ukpo hu, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni:
“Isee!

Ija-mma le ogho
le amamihien le ekele
le mgbaye le iken le akwanran
wu nke Chuku enyi
jenrin ejen! Isee!”

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hu no si m, “Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe ke we gha bia?” ¹⁴ M no si a, “Di-okpa, iyu marin ndi we wu.” Ya o no si m, “Nndini wu ndi hun gha oken ukpokpo hu pūha. E giguu we edeke Nwa-ebulu hu su ewuru we, ewuru we e henrisonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain we gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinhin le efinnai ime Ulo-nsa a. Osolobue, Onye hun nodi ani elu ukpo-eze, k'a noyeni we, chedon we. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozu we. Anwan mobu ihien owule a hun okun amakozu we. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hu hun ri etintinnai* ebegu ukpo hu ri k'a wuru onyendu we; o k'e du we noke onye e du anu, shi isi-mirin ndi hu mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkọ d'e finchanpu enya mirin owule ri we enya.”

Isi Nke Ɛsatọ

Eriri Nke Ɛsa Hu Le Opi Ɛsa

¹ Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke esa, elu-igwee ile no me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m no hun ndi mmnon-ozu esa hu hun e turu ihun Osolobue. We no ye we opi esa. ³ Mmnon-ozu ozu, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa we gi a dunni Osolobue nsensi okun, no bia d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hu. We no kponye e nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nsa ile e me chu ejan elu ukpo nchu-ejan hu we gi goru mema hun ri ihun ukpo-eze hu. ⁴ Enwanrun nsensi hu ri a dunni le ekpere ndi-nsa hu no gha aka mmnon-ozu hu a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmnon-ozu hu no weri Sensa hu we gi a dun nsensi okun, gi okun ri ukpo nchu-ejan hu hujun e, tu a ye enu-awa. Ya ke akpabo no han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Eno Ibuo

⁶ Ebegu ke ndi mmnon-ozu esa hu gi opi esa no kwademe ni we gbu opi we.

Opi Ibuo

⁷ Mmnon-ozu nke ibuwo no gbu opi e, ekwan-igwee le okun we gwogbama ya le edeke no pūha. We no ma we ye ime uwa, o no dunpu uzu ohu okun, nato uzu ebuo; ime osisi ile, o dunpuzi uzu ohu, o hoduzo uzu ebuo; o dunpuchanrinzi efifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

* **Isi Nke Ɛsa:17** Lee 5.6

⁸ Mmọ̀n-ozì nke ẹ̀bùọ̀ nọ̀ gbu opì ẹ̀, wẹ̀ nọ̀ tọ̀ ihien nọ̀kẹ̀ ẹ̀regede ugu rì a nwun ọ̀kùn ye ime ohimin—azuun ohu nọ̀ henrin ẹ̀deke, ọ̀ hodụ̀ azuun ẹ̀bùọ̀. ⁹ Ụ̀zọ̀ ohu ime ihien ndi rì ndun rì ime ohimin nọ̀ nwunhun, ọ̀ hodụ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀. Ime ugbo-mirin ile, ụ̀zọ̀ ohu nọ̀ tikpofu, ọ̀ hodụ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀.

Opi Nke Ẹto

¹⁰ Mmọ̀n-ozì nke ẹ̀to nọ̀ gbu opì ẹ̀: kokise ohu hi-ogbe rì e nwun ọ̀kùn lekẹ̀ ọ̀wa nọ̀ gha igwere dan. Ime iyi ile rì uwa, ọ̀ danye ụ̀zọ̀ ohu natọ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀—uwe le isi-mirin rì ichen-ichen k'ọ̀ danye. ¹¹ Ẹ̀fan kokise hu wu “Elumilu.” Ime mirin ile rini, ụ̀zọ̀ ohu nọ̀ lume ilu, ọ̀ hodụ̀ ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀. Ndi bu oda nọ̀ nwunhun, makeni mirin hu rì e lu ilu.

Opi Nke Ẹno

¹² Mmọ̀n-ozì nke ẹ̀no e gbu opì ẹ̀, ihien nọ̀ fian ẹ̀nya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon le kokise azuun ohu-ohu, latosonme we azuun ẹ̀bùọ̀-ẹ̀bùọ̀. Ukpẹ̀ we nọ̀ belu: we kebe ke we e nwunhan mbu ụ̀zọ̀ ẹ̀to, enwunkarizini we ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀. Anwun amuchanrinzini ke uhuhin han k'o don a mu mbu; ifon etibiehanzini k'o don e ti mbu. We kebe uhuhin ụ̀zọ̀ ẹ̀to, anwun amukarizini ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀—erirazikwo ke ifon me uhinhin. ¹³ M nọ̀ lee ẹ̀nya enu, hun ugon ohu k'o feko ime elu, yiko, “Nsogbu! Nsogbu! Oken nsogbu jenkọ̀ d'a rini ndi ile bi elu-ụ̀wa ogen ndi mmọ̀n-ozì ẹ̀to hu k'e gi nwan gbusonme opì ẹ̀to hun hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Ẹto Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

¹ **Mmọ̀n-ozì nke isen** e gbu opì ẹ̀, m nọ̀ hun kokise ohu hun gha elu-igwee danye uwa. We nọ̀ ye ẹ̀ isanhan oken-mgbugbu hu migbu enwen ẹ̀.

² Ọ̀ nọ̀ gunpu eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ̀, enwunrun nọ̀ gha ebegu lopuhama ke enwunrun oken okun we gi a dunchanpu unyin rì goru. Ẹ̀nya-anwun le ufere nọ̀ gba ishi make ufiri enwunrun okun hu gha ebegu a lofuha. ³ Ya igurube nọ̀ gha ime enwunrun hu puhama, berisonme enu-ụ̀wa. We nọ̀ ye we iken, udi iken hu akpi rì elu-ụ̀wa nwe. ⁴ We nọ̀ si we egbule efifa rì enu-ụ̀wa mobu ihien owule e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun rì e sue ime ugbo mobu ime ofia mobu osisi owule, ka we ru ndi hu nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun we ehụ, uwe suo. ⁵ We nọ̀ ye igurube ndi hu efe ni we ye ndi hu ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kanj anini we we gbu ndi hu. Ufu we nọ̀kẹ̀ ebe akpi nọ̀ gba ihian. ⁶ Ogen ihienni e gi me, ihian k'a cho onwun, ahunko we onwun; we jenkọ̀ d'a chokenme ni we nwun, kanj, onwun k'a gba ni we oso.

⁷ Igurube ndi hu rì ke eshin we kwademegu we k'e gi jen agha. Ihien nọ̀ ke okpu-eze goru risonme we isi. Ihun we nọ̀ ke nke ihian. ⁸ Enenren we sue ke ntutu ikpoho. Eze rì we onu nọ̀ ke nke eworo. ⁹ Okpukpu rì we ehụ rì ke igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku we hu a zun uzun ke ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbabanko ogbo agha. ¹⁰ We nwezonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme we odundun—ọ̀ nọ̀ ke edide akpi. Odundun we ke iken we gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rì.

¹¹ Eze a ki igurube ndini we wu mmọ̀n-ozì oken-mgbugbu hu migbu enwen ẹ̀. Ndi Hibru a kpo mmọ̀n-ozini Abadonu; ndi Griki a kpo a Apolionu: *efan ebuni wu “Onye-ntikpo.”*

¹² Nsogbu nke ibuzo a ghafegu, ebuo lalazi.

E Gbupu We Uzọ Ohu Ime Ndi Ri Elu-ụwa Latọ Uzọ Ẹbùọ

¹³ **Mmọ̀n-ozì nke isin** nọ̀ gbu opì ẹ̀, m nọ̀ nu ke olu gha mpin eno rì ntin eno ukpo nchuejan goru hu rì ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hu nọ̀ si mmọ̀n-ozì nke isin hun gi opì, “Tọ̀pu mmọ̀n-ozì eno hu we kenmeto oken iyi Yufretisi!” ¹⁵ Ya we nọ̀ nwan topu mmọ̀n-ozì eno hu, hun we kwademegu, kenme we to, e che ogenni, uhuhinni, ifonni le ahuanj; we nọ̀ nwan topu we keni we gbupu ụ̀zọ̀ ohu ime ihian ile rì elu-ụ̀wa, gbuhodu ụ̀zọ̀ ẹ̀bùọ̀.

16 Ndi-agma hun nyiko eshin no puha, we wu ijeri-ohun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzo nnu isen-kwasị-ogun-isin). A nughọ m ole we ri.

17 Lee ke m don hun eshin ndi hu ime ohun m: ndi ri e nyin ni we yisonme ihien igwe we gi e gbondon obi we. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-nya-anwun wu sofo. Isi eshin ndi hu ri ke nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo ghazi we onu a puha. 18 We no gi eje-ihien eto ndi hu ri a gha eshin ndi hu onu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo—gbufu uzo ohu ime ihian ile ri elu-uwa, gbuhodu uzo ebuo, 19 makeni onu eshin ndi ahun le odundun we ke iken eshin ndi hu risonme. Odundun we nosonme ke agwo, nwonsonme isi ke agwo. Isi ndi hu risonme we odundun ke we gi a ru ihian ehụ. 20 Ndi hu hodu elu uwa—ndi hu eje-ihien ndini gbuleni—egbehutohi obi mebehi eje-ihien we ri e me; alatonu we ife eje-mmón le ifesonme mmón we gi eka mememe—ke nke goru ke nke ona wu siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hun we gi osisi pin—mmón ghaleni e ri-eka e legha uzo mobu a nu ihien mobu e jen ijen! 21 Egbehutozikwoni we mebehi njo ndini we e me: igbu-ochu, irua-mmón, ibu-nshi le igi iken eje-mmón a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmon ozi Hu Gi Ehuhuo We Fifipu

1 Ya m no hun mmón-ozu ozu kin-akwanran k'o gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunme e; ekon-le-ogugu ri ibe isi e, ya nwen ri a okpuru; ihun e no ke nya-anwun. Uku a ri ke polu ebuo we gi okun mememe*. 2 O gi ehuhuo me ekere we fifipu eka a. O no bu uku eka-nni e che elu ohimin, bu uku eka-ekpen e to akpakali. 3 O no gi oken olu, hun no ke nke eworo ri e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabo esa ahun no han. 4 Ogen akpabo esa ahun gi hanguu, m te cho ni m dema, kani a nu m olu gha elu-igwee si, “Zume ihien akpabo esa hu ku, edetule e!”

5 Ya mmón-ozu hu m hun k'o turu elu ohimin le akpakali no weshi eka-nni e enu zime enu-igwee, 6 kun efan Onye hu ri ndun jenin ejen, hun ke elu-igwee le ihien ile rin'a, uwa le ihien ile rin'a le ohimin le ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi we, kaka! 7 Kama, hun **mmón-ozu nke** esa gihu gbu opi e, ihien ahun mini Osolobue kwademe e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo e ndi-amuma.”

8 Ya olu hu gha elu-igwee gwa m oku no siji m, “Jen d'e weri ehuhuo hu fifipuni hun ri eka mmón-ozu hu uku a ohu ri elu ohimin, uku a ohu hu akpakali.” 9 Ya m no jen d'e kunrun mmón-ozu hu, si a ye m ehuhuo hu me ekere. O no si m, “Weri e ri. O k'a suo i usuo onu noke mirin-enwun, kani, o k'e lu i ilu efu.” 10 Ya m no narin mmón-ozu hu ehuhuo hu me ekere ri, o no suo m usuo onu noke mirin-enwun, kani, ogen m gi riguu a, efu no luma m ilu. 11 Ya we nozi si m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu oda, ani bu oda, ndi asusu ichen-ichen bu oda le ndi-nze bu oda.”

Isi Nke Mmanai

Ndi Osheri Ebuo Hu

1 Ya we no ye m mkpinsin we gi a ma ihien. Mkpinsin hu no ke okpo. We no si m, “Bia d'a ma Unu-nso Osolobue le ukpo nchu-ejan, y'a gunzikwo ndi hun ri ebeku e fe ofufe. 2 Ka amale ihun-ezi Ulo-nso, hapu ohun—makeni e wegwo w'a ye ndi ali ndi ozu ri ichen-ichen. We k'a zo obodo nso hu uku orogbo ifon ebuo kwasị ogunna.”

3 “M k'e ye ndi-osheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, orogbo akpu-uhuhin ogun eto kwasị nnu eto (ogun mmeto kwasị nnu-uku), we k'e yisonme ekwa ahio.” 4 Ndi osherini wu osisi olivu ebuo le obu-ukpe ebuo hu ri ihun Onye-nwon-uwa-ile. 5 Omeni ihian

* **Isi Nke Iri:1** pila ebuo we gi okun mememe

chọ n'ọ mę wẹ ihien ọwụlẹ, ọkụn a gha wẹ ọnu pụha, dụnbu ndi inenren wẹ ahun chọ ni wẹ mę wẹ ihien; erira ke onye ọwụlẹ chọ n'ọ mę wẹ ihien ọwụlẹ k'a don nwun. ⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amamgbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e mę mirin e henrin edeke—ke mirin ri iyi ke hun ri ohimin, wẹ nwonzikwo iken wẹ e gi mę udi eje-nsongbu le afunfun ọwụlẹ biani uwa ogen ọwụlẹ wẹ chọ.

⁷ Wẹ shiaguu eri wẹ, eje-anu hụ hun k'a gha eje-mgbugbu hụ migbu enwen e pụha k'a lusun wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ. ⁸ Ozun wẹ k'a ri uzọ uwaya kanị ri obodo uku hụ wẹ gi enya ime mmọn a kpọ Sodomu le Ijptu, obodo ohu hụ wẹ nọ kpogbu Di-nwonni-wẹ. ⁹ Orogbọ akp'ohin eto le mkpikpi, ndi ri ichen-ichen le ndi ebọn le asusu le ali risonme elu uwa k'a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye ọwụlẹ li wẹ. ¹⁰ Ndi bi uwa k'a ri a ghoghọ ni madu ebuo hụ a nwunhun, e mę mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—makeni ndi-amuma ebunoni te bu afunfun toni ndi ile ri elu-uwa.

¹¹ Kanị, ogen o gi mefu akp'ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun nọ gha ebe Osolobue ri bia, banye ime wẹ, wẹ nọ turu otọ—oken egun nọ bia ndi hunni wẹ. ¹² Ya wẹ nọ nu oken olu gha elu-igwee si wẹ, “Bia ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id'enya ndi-inenren wẹ ri e lee wẹ ile. ¹³ Ozigbo, ali nọ mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hụ nọ tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hụ mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tukenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hie ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafegu, lee e, nke eto lala egwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozu nke esa nọ gbu opi e, m nọ nu oken olu risonme elu-igwee, a si, “Ali-eze uwa a wuruole nke Di-nwonni-enyi le nke Kraisti a hun o tume; o k'a ki jenrin ejen!”

¹⁶ Ya ke ndi-isi eno kwasị ogun hụ hun nodisonme ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan ani, keni Osolobue isi-ali, fe e, ¹⁷ a bu ebuni:

“Enyi ri e ye i ekele,

Chuku Nna,

hun nwon iken o gi e mę ihien ile,

onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.

Makeni y'e giguo iken i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi ali ile e te bughọ olulu;

kanị iwe-le-onuma i

a biaole nwan.

Ogen y'e gi kin ndi nwunni ikpe

e ruguo.

Ogen hun y'e gi ku ndi-idibo i ugwo,

e ruguo nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwe le ndi-nsọ

le ndi a tu egun i—

ke ndi uku ke ndi nta.

Ogen y'e gi tikpo ndi hun e tikpo uwa

e rugozi!”

¹⁹ Ya wẹ nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, wẹ nọ hun Ekpeti-nkwerigbama Osolobue ime ebegu. Amuma elu-igwee nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabo nọ hansonme; ali nọ mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmèbụọ

Okpoho Hụ Lẹ Dragonụ

¹ Ya kẹ oken ahunlele pụ-ichen nọ pụha elu-igwee: okpoho yi ẹnya-anwun kẹ ewuru nọ fūha; ifon rị a okpuru ụkụ, okpu-eze kokise mmèbụọ rị rị a isi. ² O rị ime. O hụ a kwan ekwan makeni ime rị e me e. O hụ a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpọ dragon' a pụha; Dragonuni e hike ogbe; o nwun ufie-ufie. Isi esa le mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonme e isi esa ndi hu. ⁴ Odundun a nọ zari uto ohu ime kokise rị elu-igwere, tu we ye ani—o hodu uto ebuo. Dragonu hu nọ turu ihun okpoho hu rị a cho n'o mu nwa, keni o ripu nwa a hun o gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hu nọ mu nwa, nwata-okennyẹ, hun jenkọ d'e gi okpo-igwe ki ndi ani ile. Kani, hun o gihu mupuha nwata-okennyẹ hu, we nọ juru ya wu nwata, we e shi ebe Osolobue le ukpo-eze Osolobue ri. ⁶ Ya okpoho hu nọ gbashi ime atu d'a nodi ebuhu Osolobue kwademe n'e, ebe we k'a nọ lepu a ẹnya akp'ohin ogun-eto kwasị nnu-eto.

⁷ Ya we nọ luma agha elu-igwee, mmon-ozu wu Maikelu le ndi mmon-ozu e son n'e nọ lusun Dragonu hu agha. Dragonu le ndi mmon-ozu e nọ lusingwari we. ⁸ Kani we nọ meri Dragonu hu. Anizi ni we ya le ndi mmon-ozu e nodi enu-igwee. ⁹ We nọ tutu Dragonu uku hu, agwo mbu-mbu hu w'a kpọ Ekwensu, a kpọzi a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. We nọ tutu e ye elu-uwā—iya le ndi mmon-ozu e.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun rị a si,

“Nzuo fūha le iken le ali-eze Chuku enyi

le okiki Kraisti, onye hu o tume,

a biaguo nwan.

Makeni a tutuguo we onye ahun,

hun e kpesonme umune enyi,

ndi Itu-Kraisti ibe enyi

eka Osolobue enyi uhinhin le efinnai.

¹¹ Kani we nọ gi edeke Nwa-ebulu hu le oku we gi shian'a eri meri e; egheni we isi tuhu okukwe we.

¹² Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan;

iya le ndi bi ime e!

Kani, nsongbu jenkọ d'a rini uwa le ohimin,

makeni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—

makeni o maringuo ni ogen e hodu ekere!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-uwā

¹³ Ogen Dragonu hu gi hun ni a tutuguo w'a ye elu-uwā, o nọ chuma okpoho hu mu nwata-okennyẹ hu. ¹⁴ Kani, we nọ ye okpoho hu nku ebuo, nku ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hu rị fepu, shi ime atu, ebe we jenkọ d'a nọ lepu a ẹnya [ihien nọke] ahua eto le ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hu, dragonu hu, nọ gha onu a hupuha mirin nọ ke iyi, n'o hukpu okpoho ahun, keni o huru e, ¹⁶ kani ali nọ yeni okpoho hu eka: ali nọ shiapu onu, luefu mirin hu Dragonu hu gha onu hupuha. ¹⁷ Ya ize okpoho hu nọ ban Dragonu hu, o nọ pu, jenne d'a lusun umu okpoho hu agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hun e mesonme ihien ndi hu Osolobue ku; ndi hun a shia ni Jesu eri; ndi hun e kwonkenme oku Jesu. ¹⁸ Dragonu hu nọ turu enu ejan rị mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmeto

Eje-anu Ebuo Hu

¹ M nọ hụn eje-anụ ohu k'ọ gha ime ohimin pụla. Mpin iri le isi esa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonme elu mpin ndi hu. Efan ri ichen-ichen e kuto Osolobue risonme elu isi esa hu. ² Eje-anuni m hụn nọ ke Ubidon. Uku ali a nọ ke nke eje-anu w'a kpọ Bię. Onu a nọ ke nke Eworo.

Ya Dragon' nọ we iken e le ukpo-eze e ye eje-anu hu, tume e oken onye-okiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu nọ ke isi anu we gbugu, kanị ebehu we gi gbu e a lagu. Ihię ri eje-anuni ehü a tikenmekę uwa ile enya—nke wu ni we ile hu e son e. ⁴ We ile nọ femę Dragonu hu makeni iya ye eje-anu hu iken ahun o gi ki okiki. We nozi fe eje-anu hu, a si, “Onye nọ ke eje-anu hu? Onye k'a saęka lusun e ogun?”

⁵ We ye eje-anu hu onu o gi a nyan isi, e kusunme aru. We nọ ye e oghere kpa iken orogbo ifon ebuo kwasị ogunna. ⁶ O nọ shiapu onu kutosonme Osolobue, e kuto efan a, e kuto ebe o bi—ya wu, e kuto ndi ile bi elu-igwee. ⁷ We nozi ni a lusun ndi-nsọ agha, meri we; e wezikwo we ebon ile le ndi ile le asusu ile le ani ile che okpuru e kima. ⁸ Ndi ile bi enu-uwa k'e fe e—ya wu onye owule we deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hu we gbu ni we d'e gbe iyetu uwa.

⁹ Onye nwon ntin, ya n'ọ nu.

¹⁰ Onye owule Osolobue si ni we k'a nwunrun a, we k'a nwunrun a; onye owule Osolobue si ni we k'e gi opia-agma gbu e, we k'e gi opia-agma gbu e.

Onwan cho ndidi le okukwe eka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m nọ hụn eje-anu ozo hun gha ime-uwa pula. Mpin ebuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku ke Dragonu.

¹² Okiki Eje-anu hunni ri a ki wu nke eje-anu nke ibuzo, hun o ye e kidonn'e. O wa a ye uwa le ndi hun bi ime e olu ni we e fe eje-anu nke ibuzo hu—hun ebe we gi gbu e lagu.

¹³ O gisonme oken orun-atumenya a kpa iken; o meghode okun gha elu-igwee hidan id'enya ihian ile. ¹⁴ O nọ gi orun-atumenya ndini we ye e efe rundonni eje-anu nke ibuzo hu dufie ndi bi elu-uwa; o si we kpü ya wu eje-anu nke ibuzo—hun ahun we be opia-agma isi ohu gbu e—kanị o huzi nwan ndun. ¹⁵ We nọ nizi eje-anu hun-eboni saęka me ihien o me hun ihien ahun we kpü gi ri ndun, kunme umenren—ihien hu we gi udi eje-anu nke ibuzo hu kpü, nke wu ni ya wu ihien we kpü node kume oku; ya wu ihien node me we gbu ndi hu ile ju ni efekọ w'a.

¹⁶ Eje-anu hun-eboni nozi me we ye ihian ile ahima eka-nni mobu ezimezi-ihun—ke ndi uku ke ndi nta, ke odafin ke ogbenye, ke igbon ke onye nwon enwen e— ¹⁷ nke wu ni onye owule we yeleni ahima hu a saęka non mobu re ihien owule. Ahima hu wu efan eje-anu ibuzo hu mobu ahima hun a nokin enya efan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi e gbako ahima eje-anu hu, makeni ahima ihian ro. Ahima hu wu isin kwasị ogun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęto

Nwa-ebulu Hu Le ndi Nke E

¹ E lezi m enya, m nọ hun Nwa-ebulu hu k'o turu elu Ugu Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmęsato we deye efan a le efan Nedi e ezimezi-ihun we. ² M nọ nuzi olu gha enu-igwee bja. Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo hankenmeni. Olu hu m nu rizi ke ebe ndi a kpọ ubo ri a kpọ ubo we. ³ Madu nnu ogun mmęsato ahun hu a bu ebu ohun ihun ukpo hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi hu. O nwonni onye ozo saęka munrun ebu hu wezuka madu nnu ogun-mmęsato hu we gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndin wu ndi hu gileni ikpoho meru enwen we; we wu ikennyę marinleni ikpoho. W'e son Nwa-ebulu hu ebe owule o jenko. Osolobue le Nwa-ebulu hu a ghaguo ime ihian ile gbari ndini nọke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutuni we ntü onu we; enwon we ntupo.

* **Isi Nke Mmęto:18** “666” ke w'a kpọ a Onu-ebo.

Ndi Mmọn-ozì Eto Hu

⁶ M nọzi hụn mmọn-ozì ọzọ hụn feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hụn o k'e zi ndi ile bi elu-ụwa—ya wu, ndi ali owule le ebọn owule le ndi a sụ asusu owule le ndi owule.

⁷ O nọ gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, makeni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghēe, fe ni Onye hūn ke enu-igwee le ụwa le ohimin le isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmọn-ozì ọzọ, hūn me e ebuo, nọ fūha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hūn me ndi ali ile ra manya a, manya a hūn zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹ Mmọn-ozì ọzọ, hūn me we eto, nọ puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hūn fe eje-anu hu le udi a we kpu, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka we, ¹⁰ jenko d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hūn we gburoleni—hūn we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-enya-anwun ye we eje-afunfun id'enya ndi mmọn-ozì ri nsọ le id'enya Nwa-ebulu hu. ¹¹ Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jennin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikonni ndi hu siko d'e fe eje-anu hu le ihien we kpu ke iya, uwe le onye owule narin ahima efan a.”

¹² Onwan cho ndidi eka ndi nsọ, ndi hūn e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M nọ nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jennme, ngozi jenko d'a rini ndi hūn k'a nọ ime Di-nwonni-enyi nwunhūn!”

“Eghēe, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, makeni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmọn-nsọ ku.

A Ghorì We Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m nọ lee enya, m nọ hūn orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hu nọ ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opi gorini tuni w'a kpo Siku, hūn we gi a gho mkpuru hu a eka. ¹⁵ Mmọn-ozì ọzọ nọ gha ime Unọ-nsọ puha, gi oken olu hijenni onye hu nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorì mkpuru, ni ogen e ruguo w'e gi ghorì mkpuru, makeni mkpuru ụwa mi a kachanringuo.” ¹⁶ Ya onye hu hūn nodi enu orukpu nọ fe opra-siku a ye elu ụwa, ghorì mkpuru ụwa mi.

¹⁷ Mmọn-ozì ọzọ nọ gha Ulo-nsọ hūn ri elu-igwee fūha, ya nwen gizikwo opra-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmọn-ozì ọzọ nọ gha ukpo nchu-ejan puha. Onwan wu mmọn-ozì hūn hūn Osolobue we oku owule gbashari okun che okpuru e. O nọ weshi olu elu, hijenni mmọn-ozì hūn gi opra-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opra-siku i tu-nko ghorì ohio-grepu hūn vaini ụwa mi, makeni grepu e a changuo!” ¹⁹ Ya mmọn-ozì hūn nọ fe opra-siku a ye elu-ụwa, ghorì grepu ri ụwa, tu a ye ebeku hi-ogbe hūn Osolobue nọ a ghosi iwe-le-onuma a—ebeku o nọ a pinpuha manya grepu e. ²⁰ We nọ gha ime obodo hu pu, shi ebeku d'a pinpuha manya grepu hu. Edeke nọ gha ebahun we nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isivun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọke mail' isen kwasì ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpazuun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m nọ hūnzi oken ahunlele ọzọ pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tikenmeke enya: mmọn-ozì esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wu ndi ikpazuun. Uwe ke iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hūn ihien nọ ke ohimin ughogbe we gwagbama ya le okun, hūnzi ndi hu meri eje-anu hu le ihien hu we kpu ke ya—le ahima nomba hu hūn a nokin enya efan a. Ndinu we

turu mkpenren ohimin ughegbe hu. We gisonme ubo Osolobue ye we. ³ We hu a bu ebu odibo Osolobue wu Mozizi le ebu Nwa-ebulu hu,

“Euu Chuku Nna,
Onye hun nwon iken ile!
Ye meke oken ihien le ihien a tu enya!
Euu, Eze anị ile le agbo ile!
Iri-ochan le ezioku ke i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,
onye k'a si n'o tuko egun i,
n'o jako efan i mma?

Iyu suo ri nsọ.
Ali ile k'a bia d'e fe i,
makeni y'a hanguo enen
hun ghosi n'i ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m no hun Ulo-nsọ (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, we no e fe ofufe) hun ri elu-igwee. We gunpu a agunpu. ⁶ Ndi mmon-ozị esa hu gi eje-afunfun esa hu no gha ime Ulo-nsọ puha. We yisonme ekwa line nwnni, hun ri e gbukeni. We ile gisonme ihien goru kenhunme obi we.

⁷ Ime ihien eno hu ri ndun, ohu no ye mmon-ozị esa hu afere esa we gi goru mememe. Ihien jun afere ndi hu wu iwe-le-onuma Osolobue, Onye hu ri ndun jenin ejen. ⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue le iken e a lofaha no jun unon-nsọ hu; o nwonzini onye saeka banye Ulo-nsọ hu d'e ru ni eje-afunfun esa hu mmon-ozị esa hu gi e bi.

Isi Nke Mmisen

Eje-afunfun Esa Ikpazuun!

¹ Ya m no nu ke oken olu gha Ulo-nsọ gwa ndi mmon-ozị esa hu oku, si we, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue ri ime afere esani kpu elu-uwa.”

Ete Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmon-ozị ibuzo no jen d'e hu ihien ri ime afere a ye enu-uwa, eje-ete hun e shinni, hun a turuni, no jun ndi hu ehụ, ndi ahun bu ahima eje-anu hu le ndi hu fee ihien we kpu ke iya.

Ihien Ile Ri Ohimin A Nwunhun!

³ Mmon-ozị nke ebuo no hu ihien ri ime afere a ye ime ohimin, mirin ri ime ohimin no ri ke edeke onye nwunni. Ihien owule ri ndun ime ohimin no nwunhun.

Iyi Le Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmon-ozị nke eto e hu ihien ri ime afere a ye ime iyi le isi-mirin risonme uwa, we no henrin edeke.

Osolobue Ri E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M no nu ke mmon-ozị mirin ile ri eka a si,
“Euu Onye-nsọ,
onye hun ri kikenni, hun rizikwo mbu.
Ezigbo enen ke y'a han!
Y'a han
i gi e yesonme we afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguo we
ndi-nsọ le ndi-amuma,
y'e yeguo we edeke ra!
Ihien we cho
ke we ri nwan a hun!”

⁷ M nọ nụ kę ukpo nchụ-ęjan shiari, si,
 “Egheę, Osolobue wu Di-nwonn-ęnyi,
 Onye nwon iken ile,
 ikpe i ma we hu mma,
 ezigbo enen ke y'a han!”

Anwun E D'a Magbu We!

⁸ Mmon-ozu nke eno no hu ihien ri ime afere a kpu enya-anwun, gi e me anwun ma ihian oda-oda. ⁹ O make nmeke we—kani, hun nke w'e gi gbewoto, mebehi njo, we no kpoma Osolobue hun ri e zihę afunfun ndini we iyi. E yeni we ogho.

Ishi E Kpumę We!

¹⁰ Mmon-ozu nke isen no hu ihien ri ime afere a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu no gba ishi, we no tamade ire we * make oken-ufu we ri ime e; ¹¹ we no kpoma Chuku ri elu-igwee iyi make ufu le ete ri we ehü—egbehutonı we obi mebehi eje-ihien ndi we ri e me.

Iyi Yufretis' A Tahı, Henrin Uwaya!

¹² Mmon-ozu nke isin e hu ihien ri ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e no tahı, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun owuwa-ęnya-anwun bia uzọ.

Eje-mmön Eto Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M no hun eje-mmön eto risonme ke ewo ke we gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, le onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndinı wu eje-mmön ndi a runsonme orun-atumenya ri ichen-ichen, uwe e jen d'a kpoqbama ndi-nze ile ri uwa make agha we jenkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, “Lee e! M jenkọ d'a bia idumuzi nọke ohin. Ngozi jenkọ d'a rinı onye owule k'a munrun enya, e che, amangbe w'a tonarin a ekwa a, amangbe o gba oto a ghahunme, a hun we ihien ifenren e”!)

¹⁶ Eje-mmön eto hu no kpoqwama ndi-nze, we ile no zu ebęhu w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu ke w'a kpo a onu Hibru†.

Ali-omahihie Jogbu Enwen E!

¹⁷ Mmon-ozu nke esa e hu ihien ri ime afere a ye ime ufere, oken olu no gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si,
 “O guguo!”

¹⁸ Amuma no besonme, mirin no densonme, akpabo no hansonme, ali no mahihie oda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; o mahihiekenmeke! ¹⁹ Obodo uku hu no kebe uzọ eto; obodo shia efọ hun risonme ali ile no tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, o no we mkpu-manyia iwe-le-onuma a ye e ra. ²⁰ Ali ile mirin nohunme e fopu; ahunzikwonı we ugu owule. ²¹ Eregele ekwan-igwee nyinhan ke ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwası ihian—d'e ru ni a buma we Osolobue onu make afunfun hun ekwan-igwee hu ri a dannı ri e buhe ni we. Afunfun hu a jokęnmeke njo!

Isi Nke Mmęsa

Okęn Igbaraja Hu Le Eje-anu Hu

¹ Ya mmon-ozu ohu ime we esa hu gi afere no bia d'e kunrun m, si m, “Bia, ni m ghosi i ikpe-omuma le afunfun jenkọ d'a rinı oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ² oken igbaraja hu ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a we me tugbariguu ndi bi elu-uwa leke manya.” ³ Ya mmon-ozu hu no buru m ime mmon shi ime atu, m no hun okpoho

* **Isi Nke Mmisin:10** “tama nkwęnren-eze” † **Isi Nke Mmisin:16** I kpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hun wu “Ugu Magidonu”.

nọdị anị elu eje-anụ e nwun ufie-ufie. Wę dejun eje-anụ hụ ęfan ichęn-ichęn hụn e kuto Osolobue ęhụ. Isi ęsa lę mpịn iri kę eje-anụ hụ nwe.

⁴ Okpoho hụ yi ęwuru nanran ọda-ọda hụn e nwun ufie-rọnị, ufie-rọnị lę ufie-ufie. O yi ihien-mma rị ichęn-ichęn: kę goru kę ejije lę ihien-mma ndi ọzọ—kę ihien mma wę gi ọmuma hụn a kọnị męmę. O gizi mkpu wę gi goru męmę ęka. Ihien runi lę ihien ru unyin ya lę igbaraja wị jun mkpu hụ. ⁵ O nwe ęfan wę de ye ezimezi-ihun ę. Alị ęfan ahun e mikię. ęfan hụ wu:

“Babilon' Uku, Nne Ndi-igbaraja Lę Ihien Ile Runi Ri Imę Uwa.”

⁶ M nọ hụn a ni ędeke okpoho hụ ra, ędeke ndi-nsọ lę ndi wę gbu make ęri wę shia ni Jizosi, rị a tu a kę manya.

Ogen m gi hūn a, ọ tųkenmę m ęnya!

⁷ Kanị, mmọn-ozu hū nọ sị m, “K'ọ rị a tųnị i ęnya? M k'a kowa n'i ihien okpohoni lę eje-anu isi ęsa lę mpịn iri hū bu n'e wu.

⁸ Eje-anu hū i hūn te rị arị mbu, bu ọ rizi a nwan—kanị, o d'a gha imę eje-mgbugbu hū migbu enwen ę puha. Ọ puhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodu enu-uwu—ndi ahun ile wę deyeleni ęfan wę imę ęhuhuo nke ndun ni Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hūn kę eje-anu hū puhazi, o k'a tu wę ęnya, make ni o te rị arị, bu ọ rizi a nwan, kanị ọ lalazi alala.

⁹ Onwan cho amamihien lę nghota.

Isi ęsa hū wu ugu ęsa okpoho hū nọdị elu wę; wę wuzikwo ndi-nze ęsa. ¹⁰ Imę ndi-nze ęsa hū, isen a danguo; ohu rị nwan a ki; ọzọ rị n'a e ke bia. Kanị, ọ bia, ọ k'a tohu ękere suo.

¹¹ O mę nke eje-anu hū hūn rị mbu bu ọ rizi a nwan, iya wu eze hūn k'e mę wę ndi-nze ęsato, bu onye ohu imę wę ęsa ro—make ni o k'a kizi. Kanị, ogen o k'e gi fuhazi, ọ k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpịn iri hū i hūn wu ndi-nze iri hūn wę keleni kin eze. Kanị wę k'e kin wę eze, a ki wę ękere suo, mgbahunmę okuloku ohu, uwe lę eje-anu hū. ¹³ Ihien ohu kę wę iri bu obi—wę iri k'e kwerigbama, we okiki wę ye eje-anu hū n'o kima. ¹⁴ Wę k'a lusun Nwa-ebulu hū agha, kanị, Nwa-ebulu hū k'e męri wę, make ni iya wu Nna ndi-nna lę Eze ndi-nze, make ni ndi ya lę wę wı wuzikwo ndi Chuku kpo, ndi ọ hori ahori, ndi wę gi e don ęnya.”

¹⁵ Mmọn-ozu hū nọzi sị m, “Mirin ndi hū i hūn, hūn igbaraja hū nọdị alı elu wę wu ndi rı ichęn-ichęn, igunrun ihian rı ichęn-ichęn, alı rı ichęn-ichęn lę asusu rı ichęn-ichęn.”

¹⁶ “Nke mpịn iri hū i hūn, ize igbaraja hū k'a ban uwe lę eje-anu hū; wę k'e ti ę iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a otọ, ripu uru-ęhu a, kpo a okun. ¹⁷ Make ni, Osolobue e buguo ihien ọ cho n'o mę che wę imę obi, keni wę mę ę, ghahani ikwerigbama wechanrin anı-eze wę lę okiki wę ye eje-anu kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin.”

¹⁸ “Nke Okpoho hū i hūn, iya wu obodo uku hū hūn a kichanrin ndi-nze rı uwa.”

Isi Nke Mmęsa

Babilon' A Daan!

¹ Onwan e meguu, m nọ hūn mmọn-ozu ọzọ k'ọ gha elu-igwee hidanla. Mmọn-ozu hū nwon iken o gi e mę ihien bu ọda; ọ banhan, uwa ile nọ nwun make ogho rı a ęhu hūn rı e ti kę ukpe. ² Ọ nọ gi oken olu sı,

“O danguo! Babilonu uku a danguo! Ọ wuruole ebe eje-mmọn rı ichęn-ichęn bi; ebe mmọn owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hūn e ze ize bi].

³ Make ni, ndi anı ile a raole manya a; ọ tugbuguo wę—many a hūn wu ughere lę ihien-olila-ęnya. Ndi-nze rı uwa e meguo mgba a. Ndi-afia uwa e giguo aku-le-uba a gha obibi ęhu-ufu lę eje-obibi ę henrinsonmę ndi-ıdafin.”

⁴ Ya m nọ nu kę olu ọzọ gha elu-igwee sı,

“Ndi nke m, gha ni imę ę puha, amangbe unu e bu ęka che imę njo a, amangbe unu e son ę narin afunfun rini n'a; ⁵ make ni, enumenu njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

6 “Mę ę ihien o mę ndi-ozo! Męgwari a ya uto ebuo! Gbaye ę manya k'o don gbaye ndi ozo—y'a gbayede ę ya uto ebuo! 7 Ye ę afunfun le ekwan hun han ke ogho o ye enwen ę le obibi ehufu-ufu o bi.

Ebe o mę ni o si enwen ę, ‘Mmę ri a ki, mmę wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ 8 Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi enya-anwun akp'ohin ohu biachanrin —ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpo a okun. Eghęę, makeni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken.”

9 Ndi-nze ri uwa hun megwu mgba a, son ę bi obibi ehufu-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogęn w'e gi hun enwunrun okun we kpo a. 10 Egun afunfun o ri ime ę aniko we nokunme ę. We k'e turu ebe teni, a si,

“Lee o! Lee o!
Lede obodo uku hu-o!
Obodo uku wu Babilonu!
Afunfun we ye ę e gi ekere ogęn suo,
mgbahunme okuloku ohu,
biachanrin!”

11 Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, makeni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— 12 goru, oia (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki le ekwa ufie; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen we gi aivri wu eze-enyi meme; udi ihien owule we gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu meme; 13 sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, uden-olivu, oka we gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le ume-ndun ihian.

14 Ndi-afia hu k'a si a,

“Ihien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo i! Ihien ile ehufu gi e fu i le ogho i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozi we jenin ejen!”

15 Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime ę aniko we nokunme ę—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

16 “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ekwa line nanranni le ekwa popu nanranni le ekwa ufie, hun yi ihien-mma nanranni jun ehufu—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni meme! 17 Aku-le-uba hu ile e giguwo nwan ekere ogęn suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, 18 e yi oro—ogęn we gi hun enwunrun we gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

19 A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Lede Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi we nwan ekere ogęn, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

20 Ewu elu-igwee, ghoghoma no dangwo! Unu ndi-nsọ le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni no dangwo! Makeni, Osolobue e giguwo ufiri onu ma a ikpe!

21 Ya mmön-ozu ohu kin-akwanran oda-oda no buru olo hi-ogbe, tu a ye ime ohimin, si,

“Enina ke we jenko d'e gi gi eka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozi w'a!”

22 “Anukozi we olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i;

ahunkozi we onye orun-nka owule ime i;

anukozi we ukwere olo ime i;

23 ukpe-eka enwunkozi ime i;

anukozi we olu ighoghọ ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me makeni ndi-afia i gi ndi-uku uwa we wu wiwi ihien, o k'e me makeni y'e giguwo eje-iken i me ndi ali ile ke i me we, dufiechanrin we.

24 Ẹka a ke wę nozi hụn ẹdeke ndi-amuma le ndi-nso le ndi ile wę gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmitenęi

A Ghoghoma Wę Elu-igwee

1 Onwan e meguu, m no nu oken uzun ime elu-igwee, hụn no ke olu igunrun hi-ogbe; wę hu a si, “Ija-mma ya rini Osolobue! Nzuopuha le ogho le iken wu nke Osolobue enyi!—
2 make ni ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yeguo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o me we.” 3 We no sizi, “Ija-mma ya rini Osolobue! Enwunrun okun we kpo igbaraja ahun hu a loshi enu jenin ejen!”

4 Ndi-isi eno kwasi ogun hu le ihien eno hu ri ndun no dan ali, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Isee! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

5 Olu no gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

6 Ya m no nu oken olu hun no ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Make ni Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe iken ile, ri a ki!

7 Ni enyi ghoghoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, make ni agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e ruguo; nwa-agbo o k'a lu a kwademegu enwen e.

8 A nigu we nwa-agbo hu yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—make ni ekwa line hu ri a ghosi orun oma ndi nke Osolobue run.

9 Mmon-ozu hu no si m detu onwan:

“Ngozi a rikakwo ni ndi hu we kpo oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu.”

O nozi si m, “Ihienni wu oku Osolobue nke-esi.”

10 Ya m no dan ali uku a, keni m fe e, kani o no si m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Make ni, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

11 Ya m no hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebuhu; efan onye ri e nyinn'e wu “Onye-we-gi-don-enya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

12 Enya a hu e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oda ri a isi. O nwonzikwo efan we de ede hun o me ni o nwonni onye marin n'a wezuka ya le enwen e. 13 O yi ewuru we yoye ime edeke. Efan we gi marin a wu Oku Osolobue. 14 Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru we wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. 15 Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenko d'e gi meri ndi ali ile. O jenko d'e gi okpo-igwe ki we. O k'a zokpukpo we ke ihian don a zo akpuru vaini: ebuhu Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue no a ghosi oken iwe-le-onuma-a k'o k'a no zo we. 16 Nzere we deye elu ewuru e le ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze le Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Le Onye Amuma-ntu Hu

17 Ya m no hun mmon-ozu ohu k'o turu enya-anwun, o no gi oken olu kpo nnunu ile e fe elu-igwere oku, si we, “Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpo-o! 18 D'e ri ni anu ndi-nze le ndi-ndu-agma uku le ndi-uku; anu eshin le ndi te ri e nyinni we; anu ihian ile—ke ndi nwon enwen we-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

* **Isi Nke Mmitenęi:4** “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

¹⁹ M nọ nwan hụn eje-anụ hụ lẹ ndi-nze ụwa lẹ ndi-agma wẹ ebe wẹ gbakikome nị wẹ d'a lụson onye hụn rị e nyin eshin hụ lẹ ndi-agma a oḡun. ²⁰ Kani wẹ nọ nwundon eje-anụ hụ, ya lẹ onye amuma-ntu ahun te rị a rundon ni eje-anụ hụ orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hụ dufie ndi hun narin ahima eje-anụ hụ lẹ ndi hun fe ihien wẹ gi udi a kpụ. Wẹ nọ tu wẹ ebuo ebe wẹ rị ndun ye ime omi ahun okun rị, hun okun a gi nsin-nya-anwun a dun. ²¹ Wẹ nọ gi opia-agma onye hụn rị e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hụ gha onu a apuha; nnunu ile nọ gi anụ wẹ rijunchanrin efo, righafe oken.

Isi Nke Oḡun

Ahụa Oḡun-iri Kwasi Nnunaị Hụ

¹ Ya m nọ hụn mmon-ozu ohu k'ọ gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hụ migbu enwen e lẹ eḡan hi-ogbe. ² O nọ nwundon dragonu hụ, agwo mbu-mbu hụ wu Ekwensu, hụn wuzikwo Setani, ken e eḡbun jenko d'a to ahua oḡun-iri kwasi nnunaị, hụn wu ahua nnu-uku; ³ o nọ tu a ye ime eje-mgbugbu hụ migbu enwen e, kpokin eje-mgbugbu hụ, fidon e—amamgbe o dufiezi ndi ani rị ichen-ichen. Wẹ k'e donme e ebenu d'e ru ni ahua oḡun-iri kwasi nnunaị hụ e zu. Ohun meḡuu, wẹ k'a hatuziriri a ekere oḡen.

⁴ Ya m nọ hunsomme ukpo-eze; wẹ nọ tume ndi hụn nodisonme ani enu wẹ ndi k'a han enen. M nọ huzikwo ume-ndun ndi hụ wẹ gi ifiri eri wẹ shia nị Jizosi lẹ ifiri oku Osolobue befụ isi. Ndinị ju nị efeko wẹ eje-anụ hụ mobu ihien hụ wẹ gi udi a kpụ, juzi nị anarinko wẹ ahima eje-anụ hụ ezimezi-ihun wẹ mobu eka wẹ. Wẹ nọ nwan gha onwun lihi, rizi ndun, son Kraisti ki ahua oḡun-iri kwasi nnunaị hụ, ahua nnu-uku. ⁵ (Ndi ozo nwunni aghani onwun lihi d'e ru mgbe ahua oḡun-iri kwasi nnunaị ahun gi zuguu.) Onwan wu igha-onwun-lihi nke ibuzo.

⁶ Onye wẹ gozi agozi lẹ onye rị nsọ ke onye owule k'a rị ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzoni wu. Onwun nke ebuo enwon iken ebe ndini rị—anwunko wẹ onwun nke ebuo. Kama, wẹ k'a wu ndi nchu-ejan Osolobue lẹ Kraisti. Wẹ k'e son Kraisti ki ahua oḡun-iri kwasi nnunaị.

Nke Ekwensu A Guu!

⁷ Ahua oḡun-iri kwasi nnunaị hụ zuguu, a topu wẹ Ekwensu, gha ime ngan o rị wepuha a. ⁸ O k'a pu d'e dufie ani ndi risonme ebamin-enọ ụwa, Gogu lẹ Magogu ke w'a kpo wẹ. O k'e wegbama wẹ d'a lu agha. E bukenmeke wẹ oda: wẹ nọ ke ejan rị ohimin. ⁹ Wẹ nọ ghakwori ebe wẹ rị fetu ali ichen-ichen rị elu-ụwa* bia d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue rị (ago wẹ) lẹ obodo ahun rị Osolobue obi; kani, okun nọ gha enu-igwee hidan, bu wẹ ile ri.

¹⁰ Wẹ nọ tu Ekwensu hụn dufieni wẹ ye omi okun lẹ nsin-nya-anwun hụ—ebenu eje-anụ hụ lẹ onye amuma-ntu hụ rị. Wẹ k'e ye wẹ afunfun uhinhin lẹ efinnai jenin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpazuun

¹¹ Ya m nọ hụn ukpo ochan ohu hi-ogbe lẹ onye hụn nodi ali elu e. Ụwa lẹ elu-igwere nọ gha ebe o rị gbafu, o nwonzini ebe wẹ k'a nodi. ¹² M nọ hụn ndi nwunni ke wẹ turu ihun ukpo-eze hụ—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusonme wẹ ehuhuo bu oda; ya wẹ nozi kpupu ehuhuo ozo, hụn wu ekukwo nke ndun. Wẹ nọ gi ihien onye-onye me kin ndi hụn nwunni ikpe—ke wẹ don detosonme wẹ ime ehuhuo ndi hụ.

¹³ Ohimin nọ wepuha ndi-nwunni rị ime e, Onwun lẹ Ali-mmọn nọ wepuhazikwo ndi-nwunni rị ime wẹ. Wẹ nọ gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

¹⁴ Ya wẹ nọ tu Onwun lẹ Ali-mmọn ye ime omi-okun hụ.

Omi okunni wu onwun nke ebuo. ¹⁵ Onye owule wẹ hunleni efan a ime ekukwo nke ndun, a tu wẹ onye hụ ye ime omi-okun hụ.

* **Isi Nke Oḡun:9** ledede Habakoku 1.6

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-ụwa Ohun

¹ Ya m nọ hụn elu-igwee ohun le enu-ụwa ohun, makeni elu-igwee ibuzo le elu-ụwa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

² M nọ hụn obodo-nsọ hu, Jerusalem' ohun hu, k'ọ gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. O ri ke nwa-agboọ we choguu mma, hụn ri e che di ę. ³ M nọ nu oken olu gha ebe ukpo-eze hu ri a si,

“Lee ę, ebe-obibi Osolobue a biaguo ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun we. We k'e fee ę ni uwe wu ndi nke ę; [Osolobue k'e me we ni ya wu Osolobue we]—Osolobue le enwen ę k'a noyeni we. ⁴ O k'e finchanpuchanrin we enya-mirin owule ri we enya. Onwun arikozi; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufu arikozi—makeni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hu nodi ani elu ukpo-eze hu no si,

“Lee ę! M ri e kedonzi ihien ile!”

O no sizi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wu ezioku le oku furu we gi e don enya.”

⁶ Ya o no si m, “O meguo! M me wu Ibuso le ikpazuun, Mbidon le Ogugu. Onye owule egun-mirin ri a gun, m k'a gha isi-mirin hu mirin e ye ndun gha e hupuha ye ę mirin ofe. ⁷ Ndi hun merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue we, a wuru we umu m.

⁸ Kanj, nke ndi a tu egun le ndi-kwerileni le ndi runi; ndi-izighe le ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin le ndi gi iken eje-mmom a run; ndi a ru mmom le ndi-ntu ile—we ile shiko d'a ri ime omi okun le nsin-enya-anwun hu, hun wu onwun nke ebuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmom-ozu ohu ime we esa hu te bu afere afunfun ikpazuun esa no bia d'a si m, “Bia, m k'a ghosi i onye hu ya le Nwa-ebulu hu jenko d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hu.” ¹⁰ O no buru m ime-mmom shi enu ugu ohu, oken-ugu, hun jen elu oda-oda; o no ghosi m obodo-nsọ hu wu Jerusalem k'ọ gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihę ę. ¹¹ Ogho Osolobue ri a ehü, o hu e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jasp; o hu e nwun zai. ¹² Mgbon ę hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmom-ozu ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hu. We deye efan ikpun-ulo mmebuo ri Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hu. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme ę ebamin eno—eto ri ibeka owuwa-enya-anwun, eto ri ibeka ugu, eto ri ibeka ndidan-mirin, eto ri ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon ani hu nwon omuma mmebuo gin'e noke iyeto. We deyesonme efan ndi-ozu pu-ichen mmebuo Nwa-ebulu hu enu we.

¹⁵ Mmōm-ozu hu gwa m oku gi mkpinyin goru we gi a ma ihien, hun o k'e gi ma obodo hu le onu-mgbon ndi rin'a le mgbon ę. ¹⁶ Obodo hu nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'ọ shiahan.

O no gi mkpinyin a ma obodo hu. *stadion* nnu-uku mmebuo ro (ya wu ihien noke maili ogun-mmite nei kwasị nnu-eto). K'o suehan le k'ọ shiahan le k'ọ jehan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon ę shiahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmebuo-uzo-mmebuo (kubiti eno kwasị ogun-esa) k'ọ wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmom-ozu hu gi ma a hanhu ke hun ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jasp ke we gi tun mgbon hu; goru we gwagbamaleni ya le ihien owule ke we gi tun obodo hu; o nwun zai ke ughegbe.

¹⁹ We gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hu gi mgbon hu noke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jasp; hun me ę ebuo wu Safe; hun me we eto wu ageti. Hun me we eno wu emaradi; ²⁰ hun me we isen wu onisi; hun me we isin wu kaneliani. Hun me we esa wu kraisolaiti; hun me we esato wu berili; hun me we itenei wu topazi. Hun me we iri wu kraiosopresi; hun me we mmanai wu jasinti; hun me we mmebuo wu

amētisi. ²¹ Omuma pu-ichēn a kōnị hūn wẹ gi tūsonmẹ onu-mgbon mmebuo hū risonmẹ udi ichēn-ichēn. Onu-mgbon owule ime wẹ wu ogbe omuma pu-ichēn ohu—omuma ndi hū w'a cho cho wẹ gi a cho ihien mma. Goru wẹ gwaleni kẹ wẹ gi memẹ uzọ uwaya-kani hūn ri ime obodo hū: o nwunchanrin zai kẹ ughegbe!

²² Ahunni m unọ-nsọ owule ime obodo hū—makeni Osolobue hūn wu Di-nwonni-enyi, Onye hūn nwon iken ile, le Nwa-ebulu hū wu Ulo-nsọ obodo hū. ²³ Obodo hū achodeni enya-anwun mobu ifon hūn k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hū wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hū kẹ ndi ani ichēn-ichēn k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho wẹ ime Obodo hū.

²⁵ Agunmakọ wẹ onu-mgbon obodo hū ebe eki ri elu, bu uhinhin ariko ebēhū. Ya wu, agunmakọ w'a kẹ uhuhin han.

²⁶ Wẹ k'e webanhan ogho ali ichēn-ichēn le aku-le-uba wẹ ime e. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hūn e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntụ wi k'a banyen'e. Ndi wẹ de efan wẹ ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hū, uwe suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hū Hūn Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmon-ozī hū nọ ghosị m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hū hula; o nwun zai kẹ ughegbe. ² O huko ahanmahan uzọ uwaya-kani ri ime obodo hū. Osi ahun hūn e ye ndun risonmẹ iyi hū azunni le azunni. Osi hū a mi udi mkpuru mmebuo ahua. Ifon-ifon kẹ o gi a mi mkpuru. Wẹ gi ehuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozi wẹ ihien wẹ bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue le Nwa-ebulu hū k'a ri ime e, ndi-idibo e k'a ri e fe e. ⁴ Wẹ k'a gha a hūn ihun e; efan a k'a ri wẹ ezimezi-ihun. ⁵ Ohii agbakozī; achokozī wẹ ukpe-eka mobu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzọ, makeni Osolobue hūn wu Di-nwonni-enyi jenkọ d'a wu ukpe wẹ. Wẹ k'a ki jenin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmon-ozī hū nọ si m, “Oku ndini wu ezioku, wẹ furu w'e gi don enya—makeni Onye-nwonni-enyi, Chuku hūn a gwa mmon ri ime ndi-amuma ihien hū ndi-amuma e ku, iya zihē nwan mmon-ozī e d'a ghosị ndi-idibo e ihien ndi hūn o meni wẹ k'e meriri egwa.”

⁷ Jesu si,
“Lee e, m lala egwa!
Ngosi rini onye k'e me
ihien amuma ri ime ehuhoni ku!”

⁸ Mme wu Jonu, mme gi ntin m nu ihien ndini, gi enya hūn wẹ. Ogen m gi nuguu wẹ, hanguu wẹ, m nọ dani mmon-ozī hū ghosị ni m wẹ ali—ni m fe e. ⁹ Kani o si m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu le umune i ndi-amuma le ndi hūn e mesonme ihien ndi hū ehuhoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi si m, “Ezumele ihien ndi wẹ ku ime amuma ri ehuhoni, makeni, ogen wẹ k'e gi me ri nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye ri ochan ya risonme; onye ri nsọ ya risonme.”

¹² Jesu si, “Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku ri m eka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mme wu Afa le Omega, Ibuso le Ikpazuun, Mbidon le Ogugu.”

¹⁴ Ngosi rini ndi hū k'a su ekwa wẹ, keni wẹ ni wẹ d'e ri mkpuru osi ahun e ye ndun, keni wẹ ni wẹ gha onu-mgbon hū banye ime obodo hū. ¹⁵ Makeni, ndi hū e bi kẹ nkite, ndi a rua-mmōn, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmōn a run, ndi-ugherē, ndi-izighe, ndi a rua mmōn le onye owule ntụ a suo le onye owule e me ihien ya le ntụ wi abanyeko obodo hū.

¹⁶ “Mme wu Jesu zi mmon-ozu m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen aka. Mme wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehụ Defidi puha. Mme wu kokise utuntun hu hun e keni.”

¹⁷ Mmon-nsọ le okpoho hu 'ya le Jesu jenkọ d'a gba ehuhuo ri a si,
“Bia!”

Onye owule hun nuni ya siri,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhoni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nsọ hu we kusonme oku we ime ehuhoni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,
“Eghee, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.